

T.C
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

1229 NUMARALI EDREMIT ŞER'İYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tuğba AYAS

Balıkesir, 2015

T.C
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

1229 NUMARALI EDREMIT ŞER'İYE SİCİLİNİN
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tuğba AYAS

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Abdülmecit MUTAF

Balıkesir, 2015

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Tarih Anabilim Dalı'nda 201112517014 numaralı Tuğba AYAS'ın hazırladığı " 1229 Numaralı Edremit Şer'iyye Sicili Transkripsiyon ve Değerlendirmesi" konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca /20.1.2015 tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ /OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Başkan
Doç. Dr.
Ahmet KÖK

Üye (Danışman)
Doç. Dr.
Abdülmecit MURAT

Üye

Üye

Üye
Doç. Dr.
İsmail ARESUAN

Üye

Üye

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.

27.1.2015
Enstitü Müdürü
Doç. Dr. Zübeyde Güneş YİĞİCİ
Müdür

ÖZET

1229 NUMARALI EDREMİT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

AYAS, Tuğba

Yüksek Lisans, Tarih Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Abdülmecit MUTAF

2015, 374

Şer'îye sicilleri kaydedildiği dönemdeki halkın sosyal, idari, hukuki, iktisadi ve kültürel yapısı hakkında bilgi verir. Bu çalışmada H. 25 Rebiyülevvel 1123 (M.13 Mayıs 1711) 10 Şaban 1124 (M. 12 Eylül 1712) yıllarını içeren 1229 numaralı Edremid şer'îye sicili incelenmiştir.

Çalışmış olduğumuz Edremid şer'îye sicilinde bulunan 331 adet belge basit transkripsiyon ile günümüz alfabesine çevrilerek belli bir tasnife tabi tutulmuş, belge çeşitleri belirlenmiş ve konularına ayrılmıştır. Defterden Edremit'e bağlı köy ve mahalle isimleri ile bazı yer isimlerini tespit etmek mümkün olmuştur. Defter i'lâm, hüccet, tereke, temessük, mektup türü belgelerden oluşmaktadır. Rusya ile çıkması muhtemel bir savaşın asker, malzeme tedariki ve vergi toplanması ile alakalı belgeler dikkat çekmektedir.

İncelediğimiz bu şer'îye sicili, 18. yy.ın başları gibi bir zamanda, Edremit'in sosyoekonomik ve kültürel durumunu yansıtması açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Şer'îye, Edremit, Sosyoekonomik ve Kültürel Durum

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF EDREMİT ŞER'İYE REGISTER (ACCORDING TO THE REGISTER NUMBERED 1229)

AYAS, Tuğba

Master of Science, History Department

Thesis Advisor: Doç. Dr. Abdülmecit Mutaf

2015, 374

Şer'ıye registers give information about people's social, managerial, legal, economic and cultural structures in the period recorded. In this study, Edremit şer'ıye register (numbered 1229) between H.25 Rebiyülevvel 1123 (M. 13 May 1711) and 10 Şaban 1124 (12 September 1712) was examined.

331 documents in the register are translated into today's alphabet with simple transcriptions and classified, varieties of documents are determined and documents are divided into subjects. From the register, some names of villages and neighborhood and some names of places are determined in Edremit. The register consists of variety documents such as written decree, evidence, estate, debt voucher, letter. In the register, some documents draw attention. These documents are related to procurement of soldiers and materials in a possible war between Russia and Ottoman Empire, and collecting tax.

The şer'ıye register that we examined is important an account of reflecting socio-economic and cultural situation of Edremit in the beginning of 18. Century.

Key Words: Şer'ıye, Edremit, Socio-economic and Cultural Status

ÖNSÖZ

Şer'îye sicilleri tarihin ana kaynaklarından olmakla beraber, özellikle şehirlerin tarihlerinin birinci elden kaynağı olması bakımından önemlidir. Ayrıca sosyal tarih açısından da yine oldukça önemli birinci el kaynağı olması sebebiyle biz de bu doğrultuda 1229 numaralı Edremit şer'îye sicilini çalışmayı uygun gördük. Tek bir sicilin şehir tarihini ve sosyal tarihi aydınlatması elbette düşünülemez. Ancak bütünün bir parçasını oluşturması ve bu konularda çalışan araştırmacılara da yardımcı olacağı ümit edilmektedir. Yaptığımız çalışma üç bölümden oluşmaktadır:

Giriş bölümünde, şer'îye sicilleri ve şer'îye sicillerindeki belge çeşitleri tanıtılmıştır. Birinci bölümde 1229 numaralı Edremit şer'îye sicil defterinde geçen hükümlerin özetleri verilip defterin değerlendirilmesi yapılmıştır. İkinci bölümde belgelerin transkripi yapılmıştır. Sonuç kısmında ise, 1229 numaralı Edremit şer'îye sicilinin genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Tez konumuz olan 1229 numaralı Edremit şer'îye sicili, (H. 1123-1124) M.1711-1712 yılını kapsamaktadır. Defterin orijinali Latin rakamlarıyla 87 varak olarak numaralanmıştır. Sicil sağ kenardan değil de sol kenardan ciltlendiği için tersten başlıyor görünmektedir. Biz orijinaline uygun şekilde transkribe ettik. Defterin bazı sayfalarının karışık olarak ciltlendiği, ön sayfadaki bir kaydın diğer sayfada devam etmediğinden anlaşılmaktadır. 174 sayfalık defterde toplam 326 belge bulunmaktadır. Defterde yazı çeşidi olarak genellikle divani kırmacı ve talik kırmacı kullanılmıştır. Balıkesir şer'îye sicilleri daha önce Topkapı Müzesinde iken oradan Milli Kütüphaneye devredilmiş, şimdi ise Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinde bulunmaktadır. Defterdeki yazıların farklı olması birden fazla kâtibin elinden çıktığını göstermektedir. Bazı sayfalarda okunamayacak kadar silik yerler bulunmaktadır. Bazı yerler ise yine okunamayacak şekilde lekeli. Bu yerler cümlenin gelişine göre ya da kelimenin bir kısmı var ise okunmaya çalışılmıştır. Tamamen silik olan ve okunamayan yerlere (.....) işaret konulmuştur. Şüpheli okunanlarda (?) işareti kullanılmıştır. Belgelerin yazılış tarzına göre ve konularının durumuna göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Yazılışlarına göre i'lâm, hüccet, ma'ruz, mürâsele ve tereke şeklinde belgeler ayrılarak özellikleri örneklerle verilmiştir.

Çalışmam ile ilgili olarak, bana her türlü destek veren danışman hocam Doç. Dr. Abdülmecit MUTAF'a teşekkürlerimi sunarım.

Tuğba AYAS

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	
1. GİRİŞ	1
1.1 Problem	1
1.2 Amaç	1
1.3 Önem	1
1.4 Sınırlılıklar	2
1.5 Tanımlar	2
2. İLGİLİ ALANYAZIN	3
2.1.Kuramsal Çerçeve	3
2.2 İlgili Araştırmalar	15
3. YÖNTEM	16
3.1. Araştırmanın Modeli	16
3.2.Bilgi Toplama Kaynakları	16
3.3. Bilgilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi	16
4.BULGULAR VE YORUMLAR	17
4.1. 1229 NUMARALI EDREMİT ŞER'İYE SİCİLİNDEKİ BELGELERİN BAŞLIKLARI	17
4.2. 1229 NUMARALI EDREMİT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU	32
5.SONUÇ VE ÖNERİLER	372
KAYNAKÇA	374

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e. : Adı Geçen Eser

a.g.m. : Adı Geçen Makale

a.g.t. : Adı Geçen Tez

c. : Cilt

İ.Ü.E.F. : İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

M.E.B.Y. : Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları

s. : Sayfa

v.d. : Ve diğerleri

1. GİRİŞ

1.1. Problem

Osmanlı tarihinin en önemli birincil kaynaklarından bir tanesi de şer'îye sicilleridir. Siciller, kazalarda görev yapan kadılar tarafından günü gününe tutulan kayıtlardır. Öncelikle mahkeme reisi olan kadıların tuttuğu bu kayıtlarda tabi olarak en fazla yargı ile ilgili i'lâm türü kayıtlar bulunmaktadır. Yine kadıların yargı ve noter göreviyle ilgili olarak tuttıkları ve tarafların kararlarını içeren hüccet türü belgeler sicillerdeki diğer kayıt örnekleridir. Bunlardan başka merkezden gelen emr-i şerifler, fermanlar, buyruhdular, tezkereler ve temessükler de oldukça çok sayıdadır. Ayrıca mektup ve mürasele türü belgeler de sicillerin içerisinde yer alan vesikalardır.

Buradan da anlaşılacağı üzere Osmanlı Devleti'nin sosyal tarihi, taşra tarihi ve idaresi, sosyo-ekonomi tarihi vb. hakkında önemli bilgiler içeren şer'îye sicillerinin araştırmacılar tarafından iyi tanınması gerekmektedir.

Bu araştırmanın problemini genelde şer'îye sicillerinin tanınması, özelde ise 1229 nolu Edremid şer'îye sicili hakkında bilgi edinilmesi oluşturmaktadır.

1.2. Amaç

Araştırmanın temel amacı

1. Şer'îye sicillerinin tanınması, anlaşılması
2. İçerdiği kayıtlardan sonuçlar çıkarılması
3. Edremid tarihine katkı sağlanması

1.3. Önem

Osmanlı tarihinin en önemli birincil kaynaklarından bir tanesi de şer'îye sicilleridir. Siciller kazalarda görev yapan kadılar tarafından günü gününe tutulan kayıtlardır. Öncelikle mahkeme reisi olan kadıların tuttuğu bu kayıtlarda tabi olarak en fazla yargı ile ilgili i'lâm türü kayıtlar bulunmaktadır. Yine kadıların yargı ve noter göreviyle ilgili olarak tuttıkları ve tarafların kararlarını içeren hüccet türü belgeler

sicillerdeki diğerkayıt örnekleridir. Bunlardan başka merkezden gelen emr-i şerifler, fermanlar, buyrulduklar, tezkereler ve temessükler de oldukça çok sayıdadır. Ayrıca mektup ve mürasele türü belgeler de sicillerin içerisinde yer alan vesikalardır. Bu çalışma da böyle değerli bir kaynağın tanınması, incelenmesi ve değerlendirilmesini sağlayacak olması açısından önemlidir.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışmada H. 25 Rebiyülevvel 1123 (M.13 Mayıs 1711) 10 Şaban 1124 (M. 12 Eylül 1712) yıllarını içeren 1229 numaralı Edremid şer'iyecicili incelenmiştir.

1.5. Tanımlar

Şer'iyecicili: Osmanlı döneminde kazaların idarecisi olup aynı zamanda yargı ve belediye işlerine de bakan kadıların tutmuş oldukları kayıtlardır.

Kadı: Osmanlı devletinde kaza statüsünde olan yerleşim yerlerinin yöneticileridir.

İ'lâm: Mahkemeye intikal eden ve kadı tarafından bakılıp karar verilen adli olaylara ait kayıtlardır.

Hüccet: Tarafların alım-satım, kiralama, borç alıp verme, boşanma, nafaka vs. gibi hususlardaki anlaşmalarının onay belgesidir.

Emr-i şerif: Padişah tarafından çeşitli konular içeren ferman, berat, nişan türü belgelerdir.

Tereke: Ölen kişinin miras bıraktığı malları ve bunların mirasçılara dağıtımını içeren belgelerdir.

Temessük: Miri arazide veya gayri sarıh vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Bugün tapu diye bildiğimiz belgenin eski adı temessüktür.

Mürasele: Kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelerdir.

Edremid: Osmanlı döneminde Balıkesir'in bir kazasıdır.

2- İLGİLİ ALANYAZIN

2-1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1.ŞER'İYE SICİLLERİNİN TARİHİ ÖNEMİ

Tarih araştırmaları için yazılı kaynaklar, vazgeçilmez hususiyetler arz ederler. Şer'îye sicilleri de muhteva bakımından çok zengin olmaları hasebiyle birinci dereceden müracaat edilecek yazılı kaynaklardandır. Bu bakımdan şer'îye sicilleri incelenmeden Osmanlı Devleti'nin siyasi, idari ve sosyal tarihini ortaya koymak mümkün değildir.¹ Şer'îye sicillerine “kadı defterleri”, “mahkeme defterleri”, “defatir-i şer'îye”, “zabıt defterleri”², “zabtı vakay-ı sicilleri”, “sicilat defteri”, “sicili mahfuz”³ denildiği gibi kısaca “defter”⁴ veya “sicil”⁵ de denilmekteydi.

Osmanlı Devleti'nde şer'îye sicilleri, XV. Asırdan başlayarak XX. Asrın ilk çeyreğine kadar çok uzun bir zaman dilimini ihtiva etmektedir. Türk Tarihi, Türk siyasi, iktisadi, sosyal ve hukuk hayatına dair kararları içermesi bakımından da bu siciller, Türk kültür tarihinin temel kaynakları arasında yer alır.⁶ Tespit edilen ilk Şer'îye Sicil kayıtları, 1455 tarihli Bursa Şer'îye Sicilleridir. Dolayısıyla XV. asrın yarısından başlayarak Cumhuriyet'in kuruluşuna değin yaklaşık 472 yıllık Türk kültür, medeniyet ve müesseseler tarihinin birinci elden kaynakları elde bulunmaktadır. Zira mahkeme kayıtları, her devirde ait olduğu devletin kültürünü ve tarihini yakından yansıtan önemli tarihi vesikalardır.⁷

Kadıların buldukları yerlerde birer şer'î mahkemenin kurulduğu bilinmektedir. Şer'î ve hükmi uygulamalarla ilgili işleri kendilerine gönderilen emirler çerçevesinde görerek Hanefi Mezhebi hükümlerine göre karar veren kadıların, nikah, evlenme, boşanma, miras taksimi, yetim ve gaib malının korunması, vakıf hükümlerine uyulması, cürüm ve cinayet ile bütün diğer davalara dair kararlar sicillerde yer alır.⁸ Mahkemelerde sicilleri yazma görevi “mukayyid” denen görevlilere verilmişti. Mahalli konulara ilişkin olarak, kadıların veya naiplerin

¹ AKGÜNDÜZ, Ahmet, Şer'îye sicilleri, Mahiyeti, Toplu Katalogu ve Seçme Hükümler, İstanbul 1988, c.1, s.12

² TAŞ, Kenan Ziya, “Arşiv Malzemesi Olarak Şer'îye Sicilleri ve Taşra Üniversitelerinde Tarih Araştırmaları”, I. Milli Arşiv Şurası, Ankara 1998, s. 178.

³ ÖZTÜRK, Said, Askeri Kasama Ait İstanbul Tereke Defterleri, İstanbul 1995, s.19.

⁴ TAŞ, a.g.m. , s. 178

⁵ ÖZTÜRK, a.g.e., s. 21.

⁶ AKGÜNDÜZ, Ahmet, Şer'îye Sicilleri, c.1, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yay., İstanbul 1988, s.11

⁷ AKGÜNDÜZ, a.g.e. ,s.11

⁸ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, Osmanlı Devleti'nin İlimiye Teşkilatı, Ankara 1984, s.108.

verdikleri kararlar sicilin bir tarafına, merkezden gelen her türlü yazılar ise sicilin öbür tarafına yazılırdı. Mahalli konuların yazıldığı bölüme “sicili mahfuz”, merkezden gelen emirlerin yazıldığı bölüme ise “sicili mahfuz defterlü” denilirdi.⁹

Şer’iye sicilleri tutuluş şekillerine göre üçe ayrılır:

1. Tereke, vekâlet, hüccet, i’lâm gibi yalnızca bir konuya ait kayıtların tutulduğu defterler.
2. Bir tarafına evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vakıf, hibe, cürüm-cinayet gibi mahalli olay kaydedilen, diğer tarafına merkezden gelen belgelerin kaydedildiği defterler.
3. Kayıt sırasında konu, hatta tarih sırasına bile dikkat edilmeden karışık tutulan defterler.¹⁰

Genel olarak bir bölgeye yeni atanan bir kadı, zamanında ortaya çıkacak olaylar ve durumlar için yeni bir defter açar ve defterin başına kadılığa tayin emrini yazardı.¹¹ Kadı göreve başladığı tarihten itibaren davalar ve mahkemeye intikal eden olayları kronolojik sıraya göre kaydedirdi. Defter iki bölüme ayrılırdı. Sicil-i mahfuz denilen defterin birinci bölümüne evlenme-boşanma, alacak-verecek, alım-satım, nafaka, vâsi, vakıf, hibe, cürüm-cinayet gibi mahalli olaylar kaydedilirdi. Sicil-i mahfuz defterlü denilen ikinci kısma ise merkezden gelen fermân, berat, buyruldu ve terekeler kaydedilirdi.¹² Birinci bölüm defterin başından ikinci bölüm ise sonundan başlamaktadır. Başka bir deyişle merkezden gelen emirler defter ters çevrilerek yazılmıştır.¹³

2.1.2. ŞER’İYE SİCİLLERİNİN TANIMI

Şer’iye sicilleri, kadıların görevleri gereği, mahkemelerde verdikleri hükümleri, merkezden kendilerine gelen ferman, buyruldu, tezkire ve takrirleri,

⁹ YILMAZÇELİK, İbrahim, “Şer’iye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülâhazalar” I. Milli Arşiv Şurası, Ankara 1998, s. 160-161

¹⁰ TAŞ, a.g.m. , s. 178

¹¹ AVCI, O. , Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iye Sicillerinin Türk Milli Arşivciliğine Katılması, I. Milli Arşiv Şurası (20–21 Nisan 1998),Ankara 1998, s. 48–49.

¹² TAŞ, a.g.m. , s. 178

¹³ AVCI, a.g.m. , s.45

sorumlu buldukları kaza, kasaba ve köylerde olan önemli olayları kaydettikleri¹⁴ veya kadıların verdikleri i'lam, hüccet ve cezalarla, görevleri gereği tuttıkları çeşitli kayıtları ihtiva eden defterlerdir. Şer'îye sicilleri genellikle Besmele ve ardından Arapça bir dua ile başlamaktadır. Bu kısma dibace denilmektedir.¹⁵

Şer'îye Sicilleri dil, din, ırk ve renk farkı gözetilmeden bütün insanlarla ilgili olayları ve bu olayları ilgilendiren mahkeme kararlarını ve idari düzenlemeleri kapsamaktadır.¹⁶ Bir diğer ifadeyle Şer'îye Sicilleri, merkezden gelen, tezkereleri, tahrirleri, fermanları, paşaların, vezir-i a'zamların, beylerbeyinin gönderdikleri buyruktuları, kadıların verdikleri i'lâmları, hüccetleri, kaza, kasaba ve köylerde önemli gördükleri olayları verilen cezaları, miras paylaşımlarını boşanma ve evlenme kararlarını, tayin ve atamaları, noter tasdik belgelerini, itiknameleri ihtiva eden kadının mahkeme zabıt defterleridir.¹⁷ Böylece devlet ve halk ilişkilerini, kanunların şer'î ve örfî uygulamalarını, miras, intikal ve borç davalarını gayr-i müslimlerin hukukî durumlarını da Şer'îye Sicillerinde bulmaktayız. Ayrıca mahalli yer adları, bölgesel örf ve adetler hakkında bilgiler de Şer'îye Sicil Defterleri'nde yer almaktadır. Vakıfların yaptırdıkları imaretler, hanlar, hamamlar, camiler, türbeler, medreseler, zaviyeler, vakıfların gelirleri, bedestenler gibi kaybolmuş abideler ve sanat eserleri ile ilgili bilgileri de kayıtlardan çıkarmak mümkündür.¹⁸

Şer'îye Sicil kayıtlarından nahiye, kasaba, köy, mezra ve mahalle adlarını yeni kurulan yerleşim yerlerini bazı sebeplerden dolayı terk edilmiş yerleri, köyleri, savaş zamanında bölge halkının savaşa nasıl katıldığını, devletin talep ettiği vergi, asker, zahire, hayvan, kereste, maden, gühercilelerin nasıl gönderildiğini, ticari faaliyetleri, esnaf ilişkilerini üretim ve tüketim maddelerinin neler olduğunu her türlü eşya ve yiyeceklerin narh ve piyasa fiyatlarının ne olacağını ve bütün ekonomik faaliyetleri öğrenmek mümkündür.¹⁹ Şer'îye Sicilleri'nden devletin tütün ve içki yasağı gibi çıkarmış olduğu muhtelif yasakları, her bölgede yetişen ürünler hakkında bilgileri, şehir ve kasabalarda yaşayan insanların yaklaşık olarak nüfusunu, tımar teşkilatı ve vakıf müesseseleri hakkındaki bilgileri, Anadolu'da çeşitli zamanlarda

¹⁴ GÜNDOĞDU, Raşit, Balıkesir Şer'iye Sicili (Evail-i Cemaziye'l-evvel 1021-25 Sefer 1027 4 Temmuz 1612-21 Şubat 1618), Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 1992, s.III

¹⁵ AKGÜNDÜZ, a.g.e., c. 1, s.19

¹⁶ AKGÜNDÜZ, a.g.e., c:1, s.11

¹⁷ BAYINDIR, Abdulaziz, İslam Mahkeme Hukuku(Osmanlı Dönemi Uygulaması), (İstanbul), (1986) s.1

¹⁸ ÜNLÜYOL, Aynur, (1995) Şer'iye Sicillerine Göre XVIII. Asrın İlk Yarısında Balıkesir (1700 –1730), (Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Doktora Tezi), Bursa, s.2

¹⁹ GÜR, A.Refik, Osmanlı İmparatorluğunda Kadılık Müessesesi, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, İ.Ü.E.F. ,Seminer Kütüphanesi.nr 1737), İstanbul, (1971) s.84

meydana gelen isyanları ve eşkıyalık faaliyetleri ve bunların sonuçlarının halka tesirlerini öğrenebilmekteyiz.²⁰

Hemen hemen Osmanlı Devleti beldelerinin tamamındaki Şer'îye Sicilleri'nin nazari olarak takriben 16x42 ebadındaki eni dar, boyu uzunca olan defterlere yazıldığı görülmektedir. Bu defterlerin muhtevasını oluşturan i'lam, hüccet, kira kontratı, narh koyma vs. sicil kayıtları şer'i mahkemelere mahsus bir usul ve kaide içinde kaleme alınır ve bu tahrir tarzına da (fıkıh, feraiz, fetvadan ayrı olarak) "sakk'i şer'i" denilmektedir.²¹

Eski defterler kadının cebine girecek kadar küçük, dar ve uzuncadır.²² Özellikle Tanzimat sonrası sicil defterlerinin daha hacimli ve büyük olduğu görülmektedir. Hacimdeki bu artışın başlıca nedeni bu dönemden itibaren sicil defterlerine şahitlerin isimleri dışında açık adreslerinin de yazılması zorunluluğunun getirilmesidir. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Kanuni'nin saltanatının ilk yıllarına kadar Şer'îye Sicilleri Arapça tutulmuştur. Şer'îye Sicilleri'nde yalnız hükümetin verdiği emir ve bu emirlerin cevapları Türkçe olarak kaydedilmektedir. Daha sonraki dönemlerde Türklerin Osmanlı topraklarında hâkim unsur olması dolayısıyla tüm kayıtlar Türkçe tutulmaya başlanmıştır. Sicillerde çoğunlukla rika kırması, talik kırması ve divani gibi yazı türleri kullanılmıştır.²³

Şer'îye Sicilleri XV. Asrın sonlarından başlayarak XIX. asrın sonlarına ve hatta XX. asrın ilk yirmi senesine kadar devam etmiştir.²⁴ Bugünkü haliyle özetle Sulh Asliye, Ağır Ceza, Temyiz ve Savcılıklar diye tasnif edebileceğimiz geniş adli mekanizmanın bütün farklı işlevlerini bünyesinde deruhde eden Şer'îye Mahkemeleri, 'kadı' unvanıyla tek bir hâkim tarafından idare edilmekteydi. Ayrıca bu hukuki işlevlerin yanında noterlik (hüccet) vazifesini yapması, diğer idari işlerle de uğraşmasıyla "kadılık makamı", devlet içinde devlet olarak nitelendirilebilir. Daha öz bir ifadeyle Şer'îye Mahkemeleri'nin müstakil yapısında tek hâkim olan kadılar devletin tüm kanun ve kararlarını tatbikte hak ve salahiyetini kendi nefislerinde

²⁰ İLGÜREL, Mücteba, "Şer'iye Siciller Toplu Kataloğuna Doğru", İ.Ü.E.F.,Tarih Dergisi, İstanbul, (1975) s.28-29,s123.

²¹ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, ,Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı Ankara, (1988)s.109.

²² AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.18

²³ GEDİKLİ, F.(2005), Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iye Sicilleri, Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, 3(5), İstanbul, s. 188-189.

²⁴ SAHİLLİOĞLU, Halil, "Kitabü'l-Kadı ve Süfteciler, Türkiye İktisat Tarihi Semineri,(Hacettepe Üniversitesi Yayınlar), Ankara, (1974)s.106.

toplamaşlardır ki bu sebeple kadılara tayin edildikleri yerlerin mutasarrıfı sıfatı da verilebilir.²⁵

Osmanlı Devleti'nin başından itibaren yargı yetkisi umeranın en başındaki yöneticilerin yetkileri dahilinde olmasına rağmen bu yetkilerini bağımsız kadılara devretmişlerdir. Bu kural Şer'îye Mahkemeleri'nin kaldırılışına kadar devam etmiştir. Ülke yönetiminin temel birimi olarak kabul edilen kazaların en büyük amiri sayılan kadılar, görevleri gereği sosyal, siyasal ve ekonomik hayatın tümüyle içerisindeydiler. Devletin halkla, halkın devletle muhatap olmasında kadılar aracı kurum görevi yapmaktadırlar. Ayrıca kadılar halkı devlete karşı temsil ederlerdi.²⁶ Bir yandan en yüksek adli makam, diğer taraftan da halkın şikayetlerini Divan-ı Hümayuna ileten, tımar sahipleri veya adamlarının halka yaptıkları zulümlerin önce cerre çıkan suhtelere sonra da kendilerine iletilen kimselerdir.²⁷ Bu görevi yaparken kadıların "sicil" adı verilen defteri tutmaları zorunlu idi. Bundan dolayı kadıların merkeze, merkezin kadılara yazdıkları yazışmalar neticesinde çok geniş coğrafyaya sahip Osmanlı Devleti'nde on binlerce Şer'îye Sicil defteri ortaya çıkmıştır.²⁸

Mahdar, Sicil ve Sakk-ı Şer'î Kavramları

Öncelikle bizlerin konuyla ilgili bilmesi gereken üç temel kavram mevcuttur. Bunlardan birincisi **mahdar** kavramıdır. Sözlük anlamı itibariyle huzur ve hâzır olmak demektir. Terim olarak iki anlamı mevcuttur. Birincisi hukukî dava ile ilgili kayıtlar; tarafların iddialarını ve delillerini içerisinde barındıran, ancak hakimnin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır. Kadı, taraflarla ilgili bilgiyi hatırlamak ve müzakere edebilmek için yazılı hale getirir, fakat vereceği karara yazılı kayıtları ihtiva eden dava dosyasındaki bilgiler esas teşkil etmez. İkincisi: Herhangi bir sorun hakkında düzenlenen belgenin içeriğinin doğruluğunu bildirmek için belgenin altında, mecliste hazır bulunan ve konu hakkında bilgisi olan basta subaşı, çavuş ve muhızır gibi şahısların yazılı olarak takrir ettikleri şahadet beyanlarına ve imzalarına da mahdar denir.

²⁵ ÜNLÜYOL. a.g.t.,s.1.

²⁶ BARDAKOĞLU, Ali, "Osmanlı Hukukunun Şer'iliği Üzerine," Osmanlı,C.6,(Yeni Türkiye Yayınları). Ankara (1999) s.412.

²⁷ GÖYÜNÇ, Nejat, "Osmanlı Devleti'nde Taşra Teşkilatı (Tanzimat'a Kadar)" Osmanlı, C:6, (Yeni Türkiye Yayınları). Ankara, (1999) s.86.

²⁸ UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, "Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı,(Türk Tarih Kurumu Basımevi), Ankara, (1988)s.109.

İkinci temel kavramımız **sicil** tabiridir. Sözlük anlamı itibariyle kaydetmek ve karar vermek demek olan bu kelimenin terim anlamı ise şudur: İnsanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere *Şer'îye Sicilleri, Kadı Defterleri, Mahkeme Defteri ve Zabt-ı Vakâyi Sicilleri veya Sicillat Defteri* ismi verilmektedir. Şer'îye sicilleri gözden geçirildiğinde bir kadının göreve başlar başlamaz adını, sanını ve göreve başladığı tarihi bu defterin ilk sayfasına yazdığını, görev süresi sona erdiğinde ise defteri bir sonraki kadıya teslim ettiğini görmekteyiz.

Şer'îye sicilleriyle ilgili bilmemiz gereken üçüncü temel kavramımız **sakk-ı şer'î**dir. Bu kavram şer'î sicillerdeki her çeşit yazılı kayıtların belli düzene göre sıralanmasını ve sicile kaydedilmesini içeren usulü ifade etmektedir. "Sakk" kavramı, Farsça "çek" kelimesinin Arapçalaştırılmış şeklidir ve sözlükte berat, hüccet, temessük, tapu tezkeresi ve kısaca yazılı belge manalarını ifade eder. Terim olarak ise, şer'î mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verilen her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazım usulüne veya bu çeşit yazılı belgelere sakk-ı şer'î denmektedir.²⁹

2.1.3.ŞER'İYE SICİLLERİNDEKİ BELGE ÇEŞİTLERİ

Şer'îye sicil defterlerinde mevcut olan yazılı kayıtları önce iki ana gruba ayırabiliriz: Birincisi, kadılar tarafından inşa edilerek yazılan kayıtlardır. Bunlar da kendi aralarında *hüccetler, i'lâmlar, ma'ruzlar, müraseleler* ve diğer kayıtlar diye beşe ayrılır. İkincisi; kadıların kendilerinin inşa etmedikleri, belki kendilerine hitaben gönderildiği için sicile kaydedilen *fermanlar, tayin beratları, buyrultular* ve diğer *hüküm* çeşitleridir.³⁰

1)Kadı Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

Şer'îye sicillerindeki kayıtların %90'ını bu gruba giren belgeler teşkil eder. Bu sebeple konu ile ilgili belge çeşitlerini daha yakından tanımak ve fonksiyonlarını bilmek gerekir. Aksi takdirde şer'îye sicillerindeki kayıtların mana ve maksadı da tam olarak anlaşılabilir.³¹

²⁹ AKGÜNDÜZ, a.g.e., c:1,s.17-18

³⁰ AKGÜNDÜZ, a.g.e.:1,s.20

³¹ UZUNÇARŞILI, a.g.e., s.108

a)Hüccetler

Hüccet sözlükte; delil ve bir fiilin sabit olduğuna vesile olan şey demektir. Osmanlı hukuk terminolojisinde ise hüccetin iki manası mevcuttur: Birincisi; şahitlik, ikrar, yemin veya yeminden nükul gibi bir davayı isbat eden hukuki delillere denir. İkincisi; şer'îye sicillerindeki manasıdır. Kadının hükmünü (kararını) ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini havi bulunan ve üst tarafında bunu düzenleyen kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye hüccet denir. Tanzimat'tan sonraki Osmanlı mevzuatında hüccet tabiri yerine senet mefhumu da kullanılmıştır. Şer'î hüccetlere *senedat-ı şer'îye* denmiştir.³² Şer'îye sicillerindeki yazılı kayıtların çoğunluğunu hüccetler teşkil etmektedir. Hüccetlerin i'lâmlardan farkı, hüccetlerde hâkimin herhangi bir kararının bulunmaması ve sadece şer'î mahkemenin günümüzdeki noter gibi, hukuki durumu olduğu gibi zabt ve rabt altına almalarıdır.³³

Hüccetler konu olarak çeşitli konular içerir. Ana konular ve bazı önemli hüccet çeşitleri şunlardır: Evlenme akdine ilişkin hüccetler (nikah hüccetleri), küçüğün anası, babası veya kadı tarafından velayeten evlendirilmesi, boşama ile ilgili hüccetler (talak hüccetleri), karı-kocanın şiddetli geçimsizlik sebebiyle karşılıklı rıza ile ayrılmalarına dair hüccetler (muhalaa hüccetleri), mehir hüccetleri, kadının vasi tayinine dair hüccetler, satım akdi hüccetleri gibi hüccetlerdir.³⁴ Bir de vakfiye hüccetleri vardır. Vakfiye hüccetleri, hem üslup hem de içerik olarak diğer hüccetlerden ayrılır. İçeriği bir tüzük şeklinde olmasından dolayı diğer hüccetlerden ayrılır. Yine diğer hüccetlerden farklı olarak, baş tarafında bir başlangıç bölümü vardır. Bununla birlikte, vakfiye hüccetleri tam bir dava dosyası niteliğindedir.³⁵ Hüccet çeşitlerinden bir de zahriye vardır. Zahriye; resmi belgenin arkasına yazılan veya konan yine resmi olan beyanlar, emirler ve haşiyelerdir. Örneğin belgenin bir tarafında padişahın beratı yer alır diğer tarafında buna dayanılarak hazırlanan tasdikli hüccet sureti kaydedilirdi.³⁶

³² UZUNÇARŞILI, a.g.e.,s.108

³³ UZUNÇARŞILI, a.g.e., s.108

³⁴ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.26

³⁵ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.27

³⁶ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.29

Bu hüccetlerin ortak özellikleri şunlardır:³⁷

1-İlgililere verilen hüccet metninin üst tarafında kadının tasdikine yer verilir. Ancak sicildeki suretlerde bu tasdik mührü bulunmaz. Kadının imza ve mührü genellikle sicilin baş tarafında veya göreve başladığı tarihin baş kısmında yer alır.

2-Tarafların adı ve adresleri her çeşit şüpheyi ortadan kaldıracak şekilde açıklanır.

3-Hüccetin hazırlanma sebebi olan durum bütün tafsilatıyla açıklanır.

4-Hukuki muamelenin şekli, şartları ve varsa teslim ve tesellüm işlemleri beyan edilir.

5-İkrarda bulunan tarafın karşı tarafı ibra ettiği veya karşı tarafın iddiasını inkar ettiği belirtilir. Eğer ibra ederse durumun dava konusu yapılmayacağı te'yiden belirtilir; inkar ederse iddia makamının iddiasını şahitlerle ispat ettiği ve durumun talep üzerine sicile kaydedildiği belirtilir.

6-Hüccetlerin tarihleri Arapça olarak yazılabileceği gibi yazıyla gün, ay ve yıl şeklinde de yazılabilirdi.

7-Kaydın altına "şuhudü'l-hal" başlığı altında hüccete konu olan meselenin görüşülmesi sırasında hazır bulunan kimselerin isimleri yazılırdı.

b) İ'lâmlar ve özellikleri

İ'lâm sözlükte bildirmek manasını ifade eder. Terim olarak ise, şer'i bir hükmü ve altında kararı veren kadının imza ve mührünü taşıyan yazılı belgeye i'lâm denilmektedir. Her i'lâm belgesi, davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını ve def'i söz konusu ise def'inin sebeplerini, son kısımda verilen kararın gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. İ'lâm belgelerini diğer şer'iyeye sicil kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hakimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. Hakimin kararını ihtiva eden her belge i'lâmdır; hüccet, ma'rûz veya bir başka belge çeşidi değildir.³⁸

³⁷ KÜTÜKOĞLU, S.Mübahat, Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Kubbealtı Neşriyat, İstanbul, 1994, s.350 vd; AKGÜNDÜZ, a.g.e, c.1, s.21 vd.

³⁸ UZUNÇARŞILI, a.g.e.,s.108

Hüccetlerin tam tersine i'lâmlarda hâkimin imza ve mührü alt tarafta bulunurdu. Yine taraflar ve davanın görüldüğü yer formüle ifadelerle tanıtılırdı. Bu bölüm hüccetlerle aynıdır. Mahkemenin verdiği kararlara i'lâm denilmesinin nedeni, kararlarda muhatabın icra makamları olmasıdır. Yargı vazifesini yerine getiren mahkemeler kararları icranın başı durumundaki padişaha veya onun mutlak vekili sadrazama bildirmek mecburiyetindeydiler.

İ'lâmlarda hüccetler gibi belgenin sonunda şahitler listesinin yazılması zorunlu değildir. İ'lâmlar konularına göre şu adlarla anılır: Borç ikrarı; alacağın ispatı; karşı tarafa yemin teklifi, alacağın ertelenmesi, kefalet, havale, istihkak, evlenme ve boşanma, vakıf, içki içme, zina vb. i'lâmlar.³⁹

İ'lâmda yer alan unsurları şu şekilde sıralayabiliriz:

- En başta elkab (lakap) yer alır.
- Davacının kimlik tespiti daha sonra da davalının kimlik tespiti yapılır.
- Dava konusu ve davalının cevabı yazılır.
- Davalı davacının iddiasını ya kabul eder ya da karşı dava açar.
- Davalının iddiayı inkar etmesi söz konusu durumunda hakim davacıyı ispata çağırır, bu durumda şahitlerin dinlenmesine geçilir. Davacı şahitlerle iddiasını ispat edemezse, davalıdan yemin etmesi teklif olunur.
- Bunlardan sonra ise hüküm kısmı yer alır.
- Hükümden sonra Arapça ya da yazı ile tarih kısmı bulunur.
- Kadının ya da na'ibin imza ve mührü yer alır.⁴⁰

c) Ma'rûzlar

Şer'îye sicillerinde hüccet ve i'lâmlardan farklı ve genellikle ifade şekil ve itibariyle i'lâmlarla karıştırılan bir belge çeşididir. Ma'rûz kelime anlamı itibariyle arz edilen şey demektir. Ma'rûzun farklı bir belge olarak asıl anlamı, kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukuki bir

³⁹ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.32

⁴⁰ KÜTÜKOĞLU, a.g.e. s.345-346

durumun tespiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamlarına veya kadiya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine denir. Kısaca astın üste yazdığı bir isteği veya bir durumun arzını havi yazılı belge veya kayıtlardır. Buna ma'rûz dendiği gibi arıza veya arz da denir ve genellikle çoğulu olan ma'rûzat kelimesi kullanılır. Kadı tarafından kaleme alınan ma'rûzların bazen ma'rûz diye kaydedilen i'lâmlardan farkı, bunların kadının kararını ihtiva etmemesidir.⁴¹

d)Mürâseleler

Kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürâsele veya çoğulu olan mürâselât adı verilmektedir. Mürâseleler genellikle ya sanığın mahkemeye celbi isteğini hâvi veya değişik konulara ait celpler olabilir.⁴²

2) Başka Makamlardan Sâdır Olan ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Şer'îye sicillerindeki kayıtlar sadece kadılar tarafından kaleme alınan veya yukarıda zikredilen belgeler değildir. Zira merkezde ve hem de özellikle taşrada herhangi bir beylerbeyine yahut eyalete veyahut sancak ve kazaya merkezi idare tarafından gönderilen ve hüküm denilen yazılı emirlerin çoğunluğu hep kadılara hitaben yazılırdı. Kadılar şer'î işlere memur oldukları gibi buldukları yerde yürütme gücünü de üzerlerine almışlardı. Kadı da kendisine padişah tarafından gönderilen fermanları, beratları ve benzeri emirleri, sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerlerden gelen buyrulduklar ve ilgili devlet teşkilatlarından kendisine gönderilen diğer yazılı belgeleri şer'îye sicillerine kaydederlerdi. Şimdi kadıların sicillere kaydettiği bu belgelere de kısaca göz atalım:⁴³

a)Padişahın Gelen Emir, Ferman ve Beratlar

Bu belgeleri iki ana grupta toplayabiliriz: Birincisi, padişahın kendisine İslam Hukuku tarafından tanınan içi boş yasama yetkisine dayanarak veya icra kuvvetinin başı olarak kaleme aldığı ve şer'îye sicillerinde "evâmir ve ferâmin" diye zikredilen hükümlerdir.⁴⁴ İkincisi yine padişahın sadır olan, ancak birinci gruptaki gibi umumi

⁴¹ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.37

⁴² AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.38

⁴³ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.39

⁴⁴ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.39

değil özel şahısları ilgilendiren ve vazife tevcîhi, tımar tefvizi, ticaret berâtı ve benzeri konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlardır.⁴⁵

b) Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyrultular

Türkçe “buyurmak” masterından yapılmış bir isim olan buyruldu, şer’iye sicillerinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptan paşa ve beylerbeyi gibi yüksek rütbeli vazifelilerin, kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler için kullanılan bir terimdir.⁴⁶

Şer’iye sicillerindeki buyrulduların büyük bir kısmını; sadrazamların bazı hususlarda padişahın mutlak vekili olmaları hasebiyle kadılarına gönderdikleri yazılı emirler ve kazaskerlerin yapmış oldukları kadı tayinine ait yazılı emirler oluşturmaktadır. Bunların dışında şer’iye sicillerinde beylerbeyi ve sancak beylerine ait buyruldular da mevcuttur.⁴⁷

c) Tezkereler, Temessükler ve Diğer Kayıtlar

i) Tezkereler:

Arapça “zıkr” kökünden gelen “tezkere” kelime manası olarak “tezekküre vesile olan şey” demektir. Terim olarak ise üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgeler demektir.⁴⁸ Osmanlı diplomatikasında, daha ziyade üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu ihtiva eden belgelere tezkire denmektedir. Son zamanlarda; aynı şehir ve kasabada bulunan resmi dairelerin birinden diğerine yazdıkları yazılara tezkire, şehirlerarasındaki yazışmalara ise tahrirat denmeye başlanmıştır.⁴⁹

ii) Temessükler:

Lugatta “tutunma, sarılma bir diğer ifade ile borç senedi” anlamına gelmektedir.⁵⁰ Sözlükte bir işe tutunmak demek olan temessük kelimesinin şer’iyye sicillerindeki manası ise şudur: Miri arazide veya gayri sarih vakıflarda tasarruf hakkı

⁴⁵ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.42

⁴⁶ KÜTÜKOĞLU, a.g.e. , s.197

⁴⁷ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.45

⁴⁸ PAKALIN, M. Zeki, Osmanlı Tarihi Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, M.E.B.Y. , İstanbul,1993, c.III, s.491

⁴⁹ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.49

⁵⁰ DEVELLİOĞLU, Ferit , Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lugat, Ankara 2005 ,s.1073

sahiplerine yetkili makam veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Bugün tapu diye bildiğimiz belgenin eski adı temessüktür.⁵¹

iii) Diğer Kayıtlar:

Şer'îye sicillerinde bu zikredilenlerin dışında da kayıtlar mevcuttur. Ancak zikredilenler şer'îye sicillerindeki kayıtların %90'ını teşkil edip geriye kalanlar fazla önem arz etmediğinden diğer belge çeşitleri hakkında ayrıntılı bilgiler vermeyeceğiz.

⁵¹ AKGÜNDÜZ, a.g.e.,s.48

2.2. İlgili Araştırmalar

Siciller üzerine ilk çalışmalar 1930'larda dönemin Halkevi dergilerinde yapılmıştır. İ. Hakkı Uzunçarşılı'nın 1935'te "Şer'i Mahkeme Sicilleri" ve T. Mümtaz Yaman'ın 1938'de yine "Şer'i Mahkeme Sicilleri" başlıklı Ankara Halkevi dergisi Ülkü'de yayımlanan ve sicillere dikkat çeken yazıları bu alanda ilklere aittir.

Tarih kurgusu içerisinde sicilleri bir kaynak olarak ele alanlardan ilki Halil İnalçık'tır. O, 1943'te "Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak" ve 1953-4'te "15. Asır Türkiye İktisadi İctimâi Tarihi Kaynakları" başlıklarıyla yayımladığı makaleleri ile hem sicillerin kullanılma alanlarına vurgu yaparak Bosna ve Bursa sicillerinden örnekler neşretmiş hem de bunları çeşitli başlıklar altında gruplandırıp mevcut bilgiler ile birlikte değerlendirmeyi amaçlamıştır. Biz de bu doğrultuda aşağıda şer'iyeye sicilleri ile ilgili bazı kaynakları vermeyi uygun gördük. Bu kaynakların bazıları şunlardır:

İLGÜREL, Mücteba, "Şer'iyeye Sicilleri Toplu Kataloğu'na Doğru", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi, 28–29, İstanbul 1975

ERSOY, Osman, "Şer'iyeye Sicilleri Toplu Kataloğu'na Doğru", Tarih Araştırmaları Dergisi, 1979–1980, cilt 8, sayı 124, Ankara 1980

HALAÇOĞLU, Yusuf (1976), "Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru", Tarih Dergisi, XXIV: 99-109.

AKGÜNDÜZ, Ahmet, Şer'iyeye Sicilleri, c.I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yay., İstanbul 1988

ÜNLÜYOL, Aynur, Şer'iyeye Sicillerine Göre XVIII. asrın ilk yarısında Balıkesir (1700-1730) Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi, S.B.E, Bursa 1995

GÜNDOĞDU, Raşit, Balıkesir Şer'iyeye Sicili (Evail-i Cemaziyelevvel 1021-1025 Safer 1027-4 Temmuz 1612 – 21 Şubat 1628), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991

GÜR, A. Refik, Osmanlı İmparatorluğunda Kadılık Müessesesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İ.Ü.E.F, İstanbul 1971

3. YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Edremid'in sosyal ve ekonomik durumunun tespit edilmeye çalışıldığı bu araştırmada model olarak transkripsiyon ve değerlendirme modeli seçilmiştir.

Önce konu başlıkları daha sonra ise metnin transkripsiyonu verilmiştir.

3.2. Bilgi Toplama Kaynakları

Asıl ana kaynak 1229 nolu Edremid şer'iyeye sicilidir ve orijinali Başbakanlık Osmanlı Arşivinde bulunmaktadır. Şer'iyeye sicilleri hakkındaki genel bilgiler ile sicildeki kayıtların değerlendirilmesi esnasında ikinci el kaynaklar kullanılmıştır.

İlgili alanyazında bulunan tezlere ulaşabilmek için Yüksek Öğretim Kurumu'nun '<http://tez.yok.gov.tr>' adlı web sitesinden faydalanılmıştır.

Bunların dışındaki bilgi toplama kaynakları Balıkesir Üniversitesi Kütüphanesi, Balıkesir İl Halk Kütüphanesi ve Uludağ Üniversitesi Kütüphanesidir.

3.3. Bilgilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Çalışma için gerekli olan kaynaklar toplandıktan sonra önceden belirlenmiş olan amaca uygun olarak ayrıştırılmış ve ilk olarak ilgili alanyazın oluşturulmuştur. Bu sayede konuyla alakalı yapılmış çalışmalar ve hangi yöntemler kullanıldığı hakkında bilgi sahibi olunmuştur.

İkinci aşama Edremid'in sosyal ve ekonomik durumunun tespiti için başvurulacak kaynak olan 1226 nolu defterin transkripsiyonu olmuştur.

Çalışmanın üçüncü aşamasında şer'iyeye sicilleri ve ikinci el kaynaklar yardımıyla söz konusu sicilde yer alan bilgilerden bir sonuç elde edilmiştir.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. 1229 NUMARALI EDREMİT ŞER'İYE SİCİLİNDEKİ BELGELERİN BAŞLIKLARI

Varak 1.1- Mevkûfât defterinin tahsîli ile ilgili emr-i şerif

2- Mevkûfât defterinin tahsîli ile ilgili emr-i şerif

Varak 2.1- Meblağ-ı mezkûrun hâneler üzerine tevzî ' olunması ile ilgili defter

2-Mübâşirlerin harç ve masârıfı ve konak harçlarının mahallelere sarf olunması ile ilgili defter

3- Kazâ masârıfları ve semen tahsîli ile ilgili defter

Varak 3.1-Emr-i şerif

3.2-Muhallefâta dâir emr-i şerif

Varak 4.1-Rusûmâtın ahz ve kabzı ile ilgili temessük

4.2-Ze 'âmetin zabt ve rabtına kimesne ta 'yîni ile ilgili temessük

4.3-Zirâ 'atin haşırına fetvâ verilmesi ile ilgili emr-i şerif

4.4-Kuttâ 'i tarîkın sû-i kasd ile iyâli üzerine âlet ile hücum etmesi ve katl etmesi ile ilgili hüccet

Varak 5.1-Rusûmâtın zabt ve tasarrufu ile ilgili temessük

5.2-Kefere ile muharebeye dâir emr-i şerif

5.3-Umûr-ı mühimme-i seferiyye için bedel-i rusûmâtların tahsîli ile ilgili emr-i şerif

5.4-Rusûmât tahsîli ve mübâşir ta 'yîni ile ilgili emr-i şerif

Varak 6.1-Bedel-i rusûmâtın kazâ-i mezbûrun mevcûd hânelerine tevzî ' ve mübâşir ta 'yîn olunması ile ilgili defter

6.2-Temessük

6.3-Verâset ile ilgili tereke

Varak 7.1-Kazâ-i mezbûrun hâneleri üzerine masârifât tevzi ' ve taksîmi ile ilgili defter

Varak 8.1-Mîr-i mîr ile memhûr yedine verilen cizye evrâkı ile ilgili emr-i şerif

8.2-Verâset ile ilgili tereke

Varak 9.1-Emr-i şerif

9.2-Mübâşir ta 'yinine dâir emr-i şerif

Varak 10.1-Mübâşir yedine verilen hâne defteri

10.2-Sefere çıkılmayacağına dâir emr-i şerif

10.3-Mevkûfât defterine dâir emr-i şerif

Varak 11.1-Müfredât defterine dâir emr-i şerif

11.2-Verâsete dâir mektub

11.3-Masârifât tevzi ' ve taksimi ile ilgili defter

11.4-Üç talak ile mutallaka olması ile ilgili hüccet

11.5-Verâset ile ilgili hüccet

Varak 12.1-Tımârın zabtı ile ilgili temessük

12.2-Taşra ve re'yinden hâric vaz ' ve hareket etmesi ile ilgili mektub

12.3-Kul ve câriye mezdekânesini zabt ile ilgili temessük

12.4-Hüccet

12.5-Kıptıyân taifesinin bedel-i maktû 'larının zabt ve tahsili ile ilgili temessük

12.6-Kuttâ '-i tarik ve ehl-i fesâdın teftişi için kâr-güzâr adamlar ta 'yini ile ilgili buyruldu

12.7-Mübaşir ta 'yini ile ilgili defter

Varak 13.1-Sadaka verilmesi ile ilgili nişan

13.2-Mühür ile memhûruna verilen cizye evrâkı ile ilgili nişan

Varak 14.1-Cizye malının teslimi ile ilgili emr-i şerif

14.2-Menzilci tayin emri

14.3-Rusûmât malının tahsili ile ilgili emr-i şerif

14.4-İstanbul kilesinin tevzi ' ve teslimi ile ilgili emr-i şerif

14.5-Mevcûd dakikin iskelelere nakli ile ilgili emr-i şerif

14.6-Dakik dağıtımı ile ilgili defter

Varak 15.1-Verâset ile ilgili tereke

15.2-Kereste tahsili ile ilgili defter

15.3-İtâ 'at üzere olunması ile ilgili mektub

Varak 16.1-Vâris-i ma 'rûf olmadığından beytû'l-mâle âid tereke

16.2- Beytû'l-mâle âid tereke

16.3- Verâset ile ilgili tereke

Varak 17.1-Mûcib-i mektûb ile âmil olunması ile ilgili mektub

17.2-Vakf-ı şerfe âid olan şeylerin ahz ve kabz olunması ile ilgili temessük

17.3-Çeşme hidmetine dâir emr-i şerif

17.4-Kitâbetin kâbul olunması ile ilgili hüccet

Varak 18.1-Zeytun eşcârı ile ilgili hüccet

18.2-Zehâyir tedârîki ile ilgili emr-i şerif

18.3-Harb ile darb âşikâre katl olunması ile ilgili emr-i şerif

18.4- Zeytun eşcârları ile ilgili hüccet

Varak 19.1- Harb ile darb ve cerh idüb âşikâre katl ile ilgili mektub

19.2-Zehâyir ve sâir mühimmât tedârîki ile ilgili defter

19.3-Öşr bedelinin talep olunması ile ilgili emr-i şerif

Varak 20.1-Verâset ile ilgili tereke

20.2-Vâkia olan rusûmâtın ahz olunması ile ilgili temessük

20.3- Verâset ile ilgili tereke

20.4-Temessük talebine dair temessük

Varak 21.1-Sefer-i hümâyûnun def 'i için müsâlaha olunması ile ilgili emr-i şerif

21.2-Mühürlü mektûb ile amel hilâfından ihtirâz etmek ile ilgili emr-i şerif

21.3-Deve tedârîki ile ilgili emr-i şerif

Varak 22.1-Kılıç tımârı ile ilgili emr-i şerif

22.2-Kefere harbine zahira nakli ile ilgili emr-i şerif

22.3- Kefere harbine zahira nakli ile ilgili mektub

22.4-Şa 'irin hânelere tevzî ' ve taksîmi ile ilgili defter

22.5-Hüccet

Varak 23.1-Sûret-i defterde tasrih olunan akçenin edâsı ile ilgili hüccet

23.2-Zahire bedelleri ile ilgili emr-i şerif

23.3-Hüccet

23.4-İ'lâm

23.5- İ'lâm

23.6-Deniz ve karalara re's-i bârgir verilmesi ile ilgili emr-i şerif

23.7- İ'lâm

Varak 24.1-Zeytun eşcârları ile ilgili hüccet

24.2-Mülk taksimi ile ilgili hüccet

24.3-Verâset ile ilgili hüccet

24.4- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

Varak 25.1- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

25.2-Zevc-i mutallaka ile ilgili hüccet

25.3- Verâset ile ilgili hüccet

25.4-Mihirle tezvic olunması ile ilgili hüccet

Varak 26.1- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

26.2- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

26.3- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

26.4- Verâset ile ilgili tereke

Varak 27.1- Mülk taksimi ve zeytün eşcârları ile ilgili hüccet

27.2-Ağaç sütunlarının sefineye tahmil ve nakli ile ilgili hüccet

27.3-Diyâr-ı küffara buğday bey 'i ile ilgili emr-i şerif

Varak 28.1-Zift ve katran mübâya 'ası ile ilgili ümera tezkeresi

28.2-Katran tedâriki ile ilgili emr-i şerif

28.3-Hukûk ve rusûmâtın zabt ve rabtı ile ilgili temessük

28.4-Temessük

Varak 29.1-Mevkûfât defterine dâir emr-i şerif

29.2- Mevkûfât defterine dâir emr-i şerif

29.3-Kıptiyân tedâriki ile ilgili temessük

29.4-Temessük

Varak 30.1-Kılıç tedâriki ile ilgili temessük

30.2-Temessük

30.3-Harc defteri ile ilgili defter

Varak 31.1-Gümrük talebine dâir emr-i şerif

31.2-İhtiyaç üzere nafaka ve kisvenin farz ve takdir olunması ile ilgili hüccet

31.3-Verâset ile ilgili hüccet

31.4-Nafaka ve kisvenin farz ve takdir olunması va zarûretlere harç ve sarf olunması ile ilgili hüccet

Varak 32.1-Zeytün eşcârları ile ilgili hüccet

32.2-Tereke

32.3-Verâset ile ilgili hüccet

32.4- Zeytün eşcârı ile ilgili hüccet

32.5-Mülk taksimi ile ilgili i'âm

32.6-Mülk-i müşterâ ile ilgili i'âm

Varak 33.1-Mülkün ahz ve kabzı ile ilgili i'âm

33.2- Verâset ile ilgili i'âm

33.3-Verâset ile ilgili tereke

33.4-Emlâk ve eşyânın zabt ve hıfzı için kayyum ta 'yin olunması ile ilgili hüccet

33.5- Verâset ile ilgili i'âm

Varak 34.1-Sû-i ef'âlden ferâğ idilmeyüb ve salâh-ı hâl ile muttasıfa olunmadığından vatan-ı asliye nakl ile ilgili i'âm

34.2-Vekâlet ile ilgili hüccet

34.3-Kâtilin ta'ziri ile ilgili i'âm

34.4-Mülk taksimi ile ilgili hüccet

34.5- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

Varak 35.1- Vekâlet ile ilgili hüccet

35.2- Verâset ile ilgili hüccet

35.3-Verâset ile ilgili tereke

35.4-Mukâta 'a zabtı ile ilgili temessük

35.5-İmdâd-ı seferiyyenin tahsil ve tedâriki ile ilgili buyruldu

35.6-Temessük

Varak 36.1-Müfredât defteri ile ilgili mektub

36.2-Zirâ 'at eden re 'âyâya öşür talebi ile ta 'ciz ve rencide olunması ile ilgili emr-i şerif

36.3- Zirâ 'at hisselerini ahz ve kabz ile ilgili emr-i şerif

36.4-Meyve eşcârı ile ilgili defter

Varak 37.1-Âmme-i hukûk rüsûmunu ahz ve kabz ile ilgili temessük

37.2-Kıptıyan tâifesi cizyesi ile ilgili nişan

37.3-Kereste tahsili ile ilgili emr-i şerif

Varak 38.1- Kereste tahsili ile ilgili defter

38.2-Tereke

38.3-Mülk taksimi ile ilgili hüccet

38.4- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

Varak 39.1- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

39.2-Emval-i mevrûselerin zabtına vasi nasb olunması ile ilgili hüccet

39.3-Mal taksimi ile ilgili hüccet

39.4-Mülk taksimi ile ilgili hüccet

39.5- Mülk taksimi ile ilgili hüccet

39.6-Muhâla 'a ile ilgili hüccet

Varak 40.1- Mal taksimi ile ilgili tereke

40.2-Vesâyet ile ilgili hüccet

40.3-Vasiyet üzerine nâzır nasb ve ta 'yini ile ilgili hüccet

40.4-Verâset ile ilgili tereke

40.5-Verâset ile ilgili hüccet

40.6- Verâset ile ilgili hüccet

Varak 41.1- Vesâyet ile ilgili hüccet

41.2-Zeytün eşcârı ile ilgili hüccet

41.3-Verâset ile ilgili hüccet

41.4-Tarla icâresi ile ilgili hüccet

41.5-Mal taksimi ile ilgili hüccet

Varak 42.1- Verâset ile ilgili hüccet

42.2- Zeytün eşcârı ile ilgili i'lâm

42.3-Emvâl ve erzâkını hıfz nafaka va kisvesine sarfa dâir hüccet

42.4-Verâset ve zeytün bağçesinin bey ' ve teslimi ile ilgili hüccet

42.5-Verâset ile ilgili tereke

Varak 43.1-Mal taksimi ile ilgili i'lâm

43.2- Mal taksimi ile ilgili tereke

43.3-- Verâset ile ilgili hüccet

43.4-Mal taksimi ile ilgili tereke

Varak 44.1- Mal taksimi ile ilgili tereke

44.2-Mâl-i mevrûsundan nafaka ve kisve farz ve takdir olunması ile ilgili hüccet

44.3-Zeytün bağçesinin bey ' ve teslimi ile ilgili hüccet

44.4- Zeytün bağçesinin bey ' ve teslimi ile ilgili hüccet

44.5- Zeytün bağçesinin bey ' ve teslimi ile ilgili hüccet

44.6-Yedinde olan mülkün bey ' ve teslimi ile ilgili hüccet

44.7-Memlûkün mevsûf-ı mezkûra edâsı ile ilgili hüccet

Varak 45.1-Kadı tayini

45.2-Ahkâm-ı şer 'iyye icrâsı ile ilgili naib tayini

45.3-Cümle a 'yân ve ahâli ittifaklarıyla hânelere tevzi ' olunan semen ile ilgili defter

45.4-Mal taksimi ile ilgili tereke

45.5- Mal taksimi ile ilgili tereke

Varak 46.1-Mültezim ile re 'âya beyinde nizâ ' vâki ' olması ile ilgili mektub

46.2-Keraste tahsili ile ilgili emr-i şerif

Varak 47.1-Kul ve cariye ve mahalle hânesinin zikr olunan zamanda zabt ile ilgili temessük

47.2-Zikr olunan kuraların ta 'yin olunan zamanda zabt ve zabtına müdahale olunmaması ile ilgili temessük

47.3-Gümrük mukâta 'ası ve Kemer ve Edremit sâkinlerinden bazı kişilerin mukâta 'aya karşı çıktıktan sonra tenbih olundukları halde mütenebbih olmamaları üzerine dersa 'âdete i 'lâm ile haber verilmesi ile ilgili emr-i şerif

Varak 48.1- Gümrük mukâta 'ası ile ilgili temessük

48.2-Sefer itmek şartıyla bedel ile tımar tevcih olunması ile ilgili tımar temessükü

48.3-Tımar tevcihine dâir nişan

Varak 49.1-Kadılık hânelerinden akçe tahsili ile ilgili emr-i şerif

49.2-Sahib-i arzdan tapu ile alınan yerlerin zabt ve zira 'at itdirilmemesi ile ilgili emr-i şerif

49.3-Yörükân tahsili ile ilgili temessük

49.4-Kul ve cariye zabtı ve mani ' olunmaması ile ilgili temessük

Varak 50.1-Cizye tahsili ile ilgili nişan

50.2-Cizye temessükü

50.3-Kereste tahsili ile ilgili emr-i şerif

Varak 51.1-Kereste kesimi ve nakline müdahale ile ilgili emr-i şerif

51.2-Mal müdirinin ta'yini ile ilgili temessük

51.3-Vekalet temessükü

51.4-Barut ve gevher bey'î ile ilgili emr-i şerif

51.5-Cürm-i cinâyeti zabt etmek ile ilgili temessük

51.6-Rusûmâtın tasarrufuna müdâhale edilmemesi ile ilgili temessük

Varak 52.1-Yeniçeri ağasının emri

52.2-Hıfz olunan temessükün ilm-i beşeye teslimi ile ilgili temessük

52.3-Ulûfe ibkâsı ile ilgili emr-i şerif

52.4-Evkâf-ı mezbûre re'âyâsı ile ilgili emr-i şerif

52.5-Yörükân tâifesi ile ilgili emr-i şerif

Varak 53.1-Emr-i şerif

53.2-Gühercile teslimi ile ilgili i'lâm

53.3-Kefere ile olan cenk ve cihada dâir emr-i şerif

Varak 54.1-Verâset ile ilgili tereke

54.2-Vazîfe-i mu'ayyene ta'yinine dâir nişan

54.3-Tereke taksimine dâir i'lâm

Varak 55.1-Verâset ile ilgili hüccet

55.2- Verâset ile ilgili hüccet

55.3-Bârgir ahzı ile ilgili i'lâm

55.4-Hânelerden taksim olunan harç ile ilgili defter

55.5-Mübâşir ta 'yini ile ilgili buyruldu

55.6- Mübâşir ta 'yini ile ilgili defter

Varak 56.1-Meblağ-ı mezbûrun tahsili ile ilgili mektup

56.2-Bârgir ihrâcı ile ilgili buyruldu

56.3-Zeytün eşcarı ve fazlasının evlâdları beyinde taksîmi ile ilgili nişan

Varak 57.1-İmâmet tevcihi ile ilgili nişan

57.2-Hâne defteri

57.3-Sefere dâir emr-i şerif

Varak 58.1-Verâset ile ilgili tereke

58.2-Mal taksimi ile ilgili defter

58.3-Kâtib tahsili ile ilgili temessük

58.4-Cüzi ve külli mahsûlâtın zabt ve rabtı ile ilgili temessük

58.5-Mahsûl-i vakfın zabtı ile ilgili emr-i şerif

Varak 59.1-Kefil-i bi'l-mâl olmaya dâir emr-i şerif

59.2-Vakıf mukataası temessükü

59.3-Yörükân mukata 'asına dâir emr-i şerif

59.4-Yörükân temessükâtı ile ilgili emr-i şerif

59.5-Yörükân re'âyâlarının defter eylemek için vekil olunması ile ilgili temessük

59.6-Yörükân re'âyâlarının kul ve câriyelerin zabt ve rabtı ile ilgili temessük

Varak 60.1-Talebe-i ulûm-ı fukaranın ma 'aşlarını ta 'yin ile ilgili nişan

60.2-Talebe-i ulûmun ma 'aşlarını ta 'yin fazlasının hücrelerde sâkin olanlara sadaka buyrulması ile ilgili i'lâm

60.3-Mütevelli ta 'yini ile ilgili nişan

60.4-Mübâşir ta 'yini ile ilgili emr-i şerif

60.5-Hazine malında eylediği ulûfesinden virmek üzere ta'ahhüd kasr-ı yed ve hidmet-i lâzimesinden imtinâ ' ile ilgili nişan

Varak 61.1-Müteveffâ babası yerine imam olması ile ilgili nişan beratı

61.2-Tuz tarhı ile ilgili emr-i şerif

61.3-Kereste tahsili ile ilgili defter

Varak 62.1-Muhallefât defteri ile ilgili tereke

62.2-Beytü'l-mâl zabtına me'mûr olmaya dâir tereke

62.3-Çâr-ı Moskov muhârebesi ile ilgili imza

Varak 63.1-Kahve iştirâsı ile ilgili i'lâm

63.2-Raf ' olunan mezbûr yerine imam ta 'yini ile ilgili emr-i şerif

63.3-Mezkûr eşyâların icrâ olunduğu inkâr olunduktan sonra beyyine ile mu'ârazadan men ' olunması ile ilgili i'lâm

63.4-Mübâşir ta 'yini ve güherçile tedarikine dâir emr-i şerif

63.5-Barut tabhına dâir emr-i şerif

Varak 64.1-Vârid olan ferman ile güherçile tedâriki ve taksim ile ilgili mevkufat defteri

64.2-Mîras taksimi ile ilgili tereke

Varak 65.1-Mal taksîmi ile ilgili tereke

65.2-Tereke

65.3- Mal taksimi ile ilgili tereke

65.4- Mal taksimi ile ilgili tereke

65.5-Kurşun ile darb olunub fevt olması ile ilgili i'lâm

Varak 66.1- Mal taksimi ile ilgili tereke

66.2-Vasiyet ile ilgili i'lâm

66.3-İp ile boğup katl ettiğini ikrâr etmesi ile ilgili i'lâm

66.4-Fi'li şeni ' ile zulm ve te 'addiden dolayı arzdan izâle olunması ile ilgili i'lâm

Varak 67.1-Sirkat zulm ve te 'addinin nihâyeti olmayub rûm-i arzdan izâle olunması ile ilgili i'lâm

67.2-Mübâşir ta 'yini ve kereste tahsiline dâir emr-i şerif

Varak 68.1-Kayyum ta'yini ile ilgili kayyumluk beratı

68.2-Kadı tayini

68.3-Bey'e dâir hüccet

Varak 69.1-Tüfenk ile cerh olunub fevt olunduktan sonra kâtili ma 'lûm olmadığından karye ahalisinden kassâme olunması ile ilgili i'lâm

69.2-Şehâdetleri sâbit olduktan sonra darbda ikrâr ile ilgili hüccet

69.3-Mukâta 'ası kadimesi olan menzilin ile'l-vefât mülkü olması ile ilgili i'lâm

Varak 70.1-Fetvâya izin verilmesi ile ilgili arz-ı hal

70.2- Fetvâya izin verilmesi hilâfına rızâ ve cevâz gösterilmemesi ile ilgili emr-i şerif

70.3-Mektup

70.4-Vasi nasbı ile ilgili i'lâm

70.5-Bey'e dâir i'lâm

Varak 71.1-Mübâşir ve cizyedâr ta'yini ile ilgili dilekçe

71.2-Edremit'e gelen Karesi müteselliminin masraflarını gösterir defter

Varak 72.1-Yörükân re 'âyâlarına dâir emr-i şerif

72.2-Mübâşir ta 'yinine dâir emr-i şerif

72.3-Yörükân mukata 'asına dâir

Varak 73.1-Deve tedarikine dâir emr-i şerif

73.2-Menzil için menzil tekmiline dâir

73.3-Tebdil-i icâreye dâir emr-i şerif

Varak 74.1-Tımar tevcih nişanına dâir nişan

74.2-Mevkûfât defterine dâir emr-i şerif

Varak 75.1-Serdar ta'yinine dâir emr-i şerif

75.2-Muharebenin lâzım olmasına dâir emr-i şerif

Varak 76.1-Deve tedâriki ve zehâyir tahmiline dâir emr-i şerif

76.2-Mukâta 'aya dâir mektup

76.3-Rusûmâta dâir mektup

76.4-Müteferrik

76.5-Defter tahsiline dâir defter

Varak 77.1-Vekil nasbına dâir temessük

77.2-Re'âyâ zabtına dâir

77.3-Nişan

77.4-Katran mübâya 'asına dâir

Varak 78.1-Harça dâir defter

78.2-Zeytün eşcârına dâir emr-i şerif

Varak 79.1-Müteferrik

79.2-Mahsûlât ve rusûmâtın ahz ve kabzına dâir

79.3-Zeamet temessükü

Varak 80.1-Donanma-yı humâyûn kalyonları ile ilgili emr-i şerif

Varak 81.1-Temessük

81.2-Emr-i şerif

81.3- Emr-i şerif

81.4- Emr-i şerif

Varak 82.1-Müteferrik

82.2-Baruthane için güherçile tedariki ile ilgili emr-i şerif

Varak 83.1-Müteferrik

83.2-Zahire temini ile ilgili emr-i şerif

83.3- Donanma-yı humâyûn kalyonlarının beksimat ve baharı ile ilgili emr-i şerif

Varak 84.1-Zeamet temessükü

84.2-Temessük

84.3-Zeamet temessükü

84.4-Vakıf kaydı

Varak 85.1-Emr-i şerif

85.2- Emr-i şerif

85.3-Emr-i şerif

85.4-Emr-i şerif

Varak 86.1-Emr-i şerif

86.2-Mürasele

86.3-Emr-i şerif

86.4-Emr-i şerif

86.5-Emr-i şerif

Varak 87.1-Hane defteri

4.2. 1229 NUMARALI EDREMİT ŞER'İYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Varak 1

1

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keîâm Karesi sancağında vâkî olan kadılar zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defteri mucibince vaki kazaların bin dokuzbir rubu' ve bir buçuk hams kürkçü bedeli avâriz hâneleriâmirem ocaklığı olup bin yüz yirmi beş senesine mahsûb olmak üzere avârizleri cem' ve tahsîl olunmak lâzım gelmeğın der-uhde olunub eline mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğın zamânı hulûlünde mûcibince cem' ve tahsîl ve dâhil hazîne-i âmirem itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfime mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi zikr olunan kazâlarınolub târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânelerinde beşer yüz akçe avârizleri ve beher hânelerine zam olunan ellışer akçe bedel-i mütekâ'idîn akçelerinden seksen beş bin iki yüz kırk bir akçe bedel-i mütekâ'idîn akçeleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûretive zamânı ile cem' ve tahsîl ve dâhil hazîne-i âmirem itdirüb hılâf-ı emr ve defter kimesneye inâd ve muhâlefet itmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşirin cihet-i ma'âşçün her bir hânelerinden altışar akçe dahi aldırub bundan ziyâde bir akçe ve bir habbe aldirmayasız ve hîn-i tahsilde alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş ve esernî cedîd ve harnak altunu iki buçuk guruş ve Macar altunu iki guruş bir rubu' ve hâlisü'l-iyâr malının yirmi bir guruşa aldırub ziyâde ve noksan almaya ve almayasız kesr-i defterdenhânedir ve fermândan ziyâde talebiyle zulm ve ta'addîden bi-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılâsız tahrîran fi'l-yevmi'l-işr fi Şa'bânü'l-mu'zzam li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

2

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-ekârim me'âdenü'l-fezâil ve'l-keîâm Karesi sancağında vâkî olan kazâların müdde'ileri zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterleri mûcibince Karesi

sancağında vâki' kazâların bin dokuz yüz bir buçuk ve bir rubu' ve bir buçuk hams bedel-i nüzl hâneleri olub bin yüz yirmi beş senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl olunması lâzım gelmeğın der-uhde olunub eline mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğle mûcibince vakt ve zamânıyla cem' ve tahsîl ve dâhil hazîne-i âmirem itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i merkûm vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' kazâların ol mikdâr bedel-i nüzzelleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterleri sûreti mûcibince vakt ve zamânıyla cem' ve tahsîl itdirüb hılâf-ı emr ve defter kimesneye inâd ve muhâlefet itdirmeyesin ve bundanmezbûrun cihet ve ma'îşetçün her bir bedel-i nüzl hânelerinden otuzar akçe dahi aldırub ziyâdehîn-i tahsîlden alınan akçenin her yüz akçesinden bir esedî guruş ve şerefiyye-i cedid ve frenk altunu iki buçuk guruş ve macar altunu iki guruş bir rubu' ve hâlisü'l-iyâr bârenin kırkı bir guruşaziyâde ve noksâna aldirmayasın ve livâ-i mezbûrun bedel ve nüzl-i malı ber-vech-i ocaklık (silik) masârifatçün ta'yîn olunmuşdur ki defterden ve noksan hâneden ve fermânımdan ziyâdebi-gâyet ihtirâz eylesesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe itimâd kılasın şehri Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene rubu' hams ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 2

1

Defter oldur ki işbu bin yüz yirmi beş senesine mahsûb olmak üzere Edremdi kazasından ba-ferman-ı âlî tahsîli lâzım gelen bedel-i avâriz malı cihet-i ma'îşeti ile me'mur olunmak..... bin dokuz yüz elli yedi guruş otuz iki buçuk akçe olub cem'an üç bin sekiz yüz yirmi bir guruş kırk iki akçeye bâliğ oldukda târih-i defterden iki yüz on güne değın mühl için iki yüz on beş guruş ve harc lâzım beş guruş ve sen ki Vîran karyesi ahâlîlerinin masârıfı için sekiz guruş ve Frenk karyesi ahâlîlerinin masârıfı ancak sekiz guruş ve Hayat karyesi ahâlîlerinin masârıfı ancak on guruş ve iki tekalif defterine yüz altmış guruş ve huddâmiyye on altı guruş ve muhzırlara altı guruş ve kâtibiyye üç guruş ki min hasebü'l-mecmû' dört bin iki yüz elli iki guruş kırk iki buçuk akçeye bâliğ olub mahkeme ancak vaz' olunan meblağın nısfı ecl-i merkûm hulûl eylesün tahsiline mübâşeret olundukda virilmek üzere cümle ahâlî

ma'rifetleriyle kazâ-i mezbûrun kesr olan hâneleri mevcûd olan yüz otuz yedi hânesi üzerine zam olunduktan sonra meblağ-ı mezkûr tevzî' olundukda beher hâneye otuz yedi gurus akçe isâbet itmeğin tahsîline me'mûr olan işbu hâsil hâze'd-defter umdetü'l-işbâh temessük Musa Ağa'ya li-ecli't-tahsîl virilen hâne defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi't-tâsi' fî Saferu'l-hayr li-sene hams ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	rubu' 3
Mahalle-i Hakimzâde hâne	3	rubu' 3
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	
Mahalle-i Câmî'i vasat hâne	2	rubu' 3
Mahalle-i Kapucubaşı	2	rubu' 3
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	rubu' 1
Mahalle-i Âdilzâde		rubu' 1,5
Mahalle-i Câmî'i kebîr		rubu' 1,5
Karye-i Evciler hâne	4,5	
Karye-i Bayındır hâne	1	rubu' 1
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	
Karye-i Tahta hâne	6	
Karye-i Güre hâne	5	rubu' 3
Karye-i Kızılkeçili hâne	3	
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	
Karye-i Ekmekçi hâne	1,5	
Karye-i Arablar hâne	2	rubu' 3
Karye-i Kaşıkçı hâne	2	rubu' 1
Karye-i Kadı hâne	4	
Karye-i Kızıl hâne	3	

Karye-i İbrâhimce hâne	1	rubu' 1
Karye-i Babalar hâne	1	rubu' 1
Karye-i Narlı hâne	1	rubu' 1
Karye-i Dereli hâne	4	
Karye-i Balcılar hâne	3	
Karye-i Hacı Arslanlar hâne	1	
Karye-i Büller hâne	2	
Karye-i Şekvirân hâne	3	
Karye-i Havran kebîr hâne	17	rubu' 3
Karye-i Yenice hâne	2	
Karye-i Karaca Aliler hâne	1,5	
Karye-i Derevîran hâne	1	
Karye-i Temâşalık hâne	4	
Karye-i Sarnıç hâne	1	rubu' 1
Karye-i İmir hâne	1	
Karye-i Şapcı hâne	1	rubu' 3
Karye-i Hayat hâne	3	
Karye-i Frenk hâne	3	
Karye-i Çorak hâne	7,5	
Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5	
Karye-i Bölücek hâne	0,5	
Cem'an yekûn hâne	137	

2

Defter oldur ki Edremid kazâsının bin yüz yirmi beş Muharrem'in'de kazâ-i mezbûra gelen mübâşirlerin harc ve masârıfı ve konak harcları ve mübâşir ücretleri cümle ahâlî-i kazâ ma'rifetleriyle hesâb olunub kazâ-i mezbûrun mevcûd olan yüz otuz yedi hânesinden yedi buçuk guruş tahsîl olundukda cümle ma'rifetleriyle virilen ve sarf olunan mahallerdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fî gurre-i Muharrem sene 1125

Musallî Çelebi'nin hânesinde avârizcı konağına	
musallî Çelebi yedine sarf olunan	007 guruş
Hacı Ahmed'in hânesinde sursatçıya sarf olunan	013,5 guruş
Kavalcı oğlunun menzilinde konak harcı	003 guruş
Ali Beşe'nin hânesinde konak harcı	002 guruş
Topalzâde'nin hânesinde konak harcı	003 guruş
Hayat karyesi imdâdına	005 guruş
033,5 guruş	
Havran kebîrden Edirne'ye irsâl olunan bir nefere	015 guruş
Zeytinli'den Edirne'ye irsâl olunan bir nefere	015 guruş
Cümle kazâ için Edirne'ye irsâl olunan velî Beşe'ye	027 guruş
Deve mübâşirine ücret	012 guruş
Mübâya'a arzı ve deve arzı	012 guruş
114,5 guruş	
Hacı Hasan Çelebi'den mübâya'acı konağına	012 guruş
Yazıcının nâhiyyeye irsâl eylediği adamlara ücret	004,5
Hacı Mahmud'un konağına	002,5
Rusûmât defterine harc ve mübâşirine	
vaz' olunmamağla harc ve defterine vaz' olunmuşdur	06 guruş
Hîn-i tahsîlde noksan tahsîl olmağla	yekûn 1832 guruş

Huddâmiyye	008 guruş
Muhzırlara	003 guruş
Kâtibiyye	002 guruş
Yekûn iki yüz altı buçuk guruşdur	206,5 guruş yalnız

3

Oldur ki bin yüz yirmi beş senesinde Edremid kazâsınaon bin..... üzerine irsâl olunan adamlar varub lâkin mübâya'acı Ali mülkü Ahmed Ağa ahâlî-i kazâ-i hılâf inhâ arz itmeğın bi'z-zarûri varan adamlar defterdâr efendiye ubûdiyet ve harc virüb ve âna mütekâ'id olan kazâ masârıflarıdır ki kazâ-i mezbûrlar ma'rifet olan yüz otuz yedi hânesine tevzî' olundukda beher hâneye dörder guruş beşer semen isâbet idüb tahsîl olundukda sarf olunan yerlerdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fî gurre-i Rabî'î'l-evvel sene 1124

Defterdâr efendi hazretlerine ubûdiyyet Hancı Mehmed Efendi yedine 250 guruş

Ara yerde olan kılâr cinsine 025 guruş

Meblağ-ı mezbûr üzerine irsâl içün hâce Abdülkâdir Beşe'ye 025 guruş

Ba'zı mahal olan yerlere ortada Veli Beşe'nin virdüğü mihriyye ki zeytün ve zeyd yağı ve asel bahası

015 guruş

Beş bin kıl-i şa'îr in'âm olundukda harc-ı rûz-namçe ve fermân harcı ortada istidâne olunub virilmiştir 027 guruş

337 guruş

Mübâya'a isti'câline gelen mübâşire virilen 005,5 guruş

Hasan Çelebi'nin odasında on sekiz gün mübâya'acıya virilen zehâyir bahâsı 040 guruş

İnönü karyesinde Balıkesir'li paşanın konak masrafı	025 guruş	
Çorak karyesinde paşâ-i mezbûrun konak masârıfı	025 guruş	
Menzilciye-i imdâdiyye cümle ma'rifetiyle	040 guruş	
472,5 guruş		
Temâşalık karyesinde sursatçı konağı masârıfı	004 guruş	
Zeytinli karyesinde sursatçı masârıfı	005 guruş	
Havran kebîr karyesinde sursatçı masârıfı	010 guruş	
Tahta köyde sursatçı harcı	005 guruş	
Hazîne ile giden sekbanlık	004 guruş	
Mübâya'acının adamlarının yanlarına ta'yîn olunan serdar adamlarına		003
guruş		
503,5 guruş		
Edirne'ye irsâl olunub tenzîl-i fermân götüren Havran'lı vezîr ağası Hasan Çelebi'ye		
005 guruş		
Def'a nâhiyeliyi cem' için irsâl olunan iki nefer defa irsal olunan iki nefer		003 guruş
Meblağ-ı mezbûr tahsîli için tahsildâra	010 guruş	
Harc-ı mübâşirine mübâya'a ve harc-ı mahkeme	070 guruş	
Muhzır Mehmed'e ihzâriyye	004 guruş	
Muhzır Hüseyin'e	001,5 guruş	
Kâtibiyye	002 guruş	
Huddâmiyye	008 guruş	
Yekûn	607 yalnız altı yüz yedi	
guruşdur		

2 3 3 4 4 8 2 7 6 137

00531 guruş

Beher hâneye beşer yüz otuz bir akçeden ziyâde isâbet itmeğle iki yüz otuz akçe yetmiş guruşdan noksan alınmak üzere hîn-i tahsilde beşer yüz otuz akçe tahsîl olunmuşdur

Varak 3

1

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân hâssa Mimarbaşı Mehmed zîde mecdühü sūdde-i saadetime mektub gönderüb Medine-i Edremidde vâki' tüccar ve ana tâbi' hıref tâifesi üzerlerine mi'mar olan Mehmed fevt olub bir ... ve hidmeti mu'attal olmağla sulbî oğlu vâki' tevkî'-i refî'u'ş-şân hâkânî Mustafa'ya tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmeğın bâbında inâyet ricâsına arz itmeğın mûcibince tevcîh idüb işbu berât-ı sa'âdet idi ve behci gazbân virdüm ve buyurdum ki mezkûr ve erkan kazâ-i mezbûrda vâki' tüccar ve ana tâbi' ehl-i sarf tâifesi üzerine mi'mar olub hidmet-i lâzimesin bî-kusûr mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ol bâbda ifrâd-ı efrîde ehem ehad mâni' ve dâfi' ve râfi' ve müzâhim ol bâb dahl ve taarruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimad kılalar tahrîran fî evâsıt-ı şehri Ramazânü'l-mübârek sene hams ve işrîn ve miete ve elf Kostantiniyye

2

Hûn tâife-i tüccar bâ'is-i ma'mûr memleket ve sebep-i mu'âmelât-ı ma'îşet olmağla himâyet ve mübânetleri adet-i hasene ve şehir-i bârî vefâtımdan müstahsine-i cihandar beder-i binâ alâ zâlik râfi'ân tevkî'-i rafî'u'ş-şân hâkânî ve nâfilân birliğ-i belîğ şöret unvan cihan bânî tüccar tâifesinden eramene-i acem der-sa'âdetime gelüb memâlik-i mahrûsemde ticâret üzere iken bunlardan birisi fevt oldukda muhallefâtına beytü'l-mâl eminleri tarafından ta'arruz olunduğında rencide ve remîde itmeleriyle tavâyif-i mezbûreden memâlik-i mahrûsemden fevt olanların muhallefâtı fevt olduğı diyarda olan acem ticâretine teslîm ve zabt itdirilüb ve vüzerâ-yı izâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve mütesellim ve voyvodalar ve ümerâ ve sâir ehl-i örf tâifesi taraflarından dahl ve ta'arruz olunmayub bir vechle rencide ve remîde olunmamak üzere istid'â-yı inâyet ve vech-i meşrûh üzere izâfetleri içün ağası

hazreti ma'âl ma'îşet-i şâbir kadîmden fermân memâlik-i acem mezkûr zalâl-i iclâlehü taraf-ı mâhir eşraflarından eylemlik hizmetine ta'yin olunan hubâb-ı emâret menâb eyâleti Kasab Rüstem Han dâme mecdühü iltimâs eylediği ecilden taht-ı neşîn saltanat-ı osmânî olan ecdâdım nevrân mezâbihim hazerâtının ezmine-i sa'adet efendilerinden tavâ-yif-i merkûmenin zaman-ı hâl ve itmi'nân-ı mâl ile memâlik-i mahrûsemde isbât nüfüller için emr-i şerîf ve berât-ı seniyye virilüb kâimede mürâffiyeye islâf ve sa'adetü'l-esbâb muktezâsı üzere benim dahi eyyâm-ı saltanat ve hinekâm hilâfetimden diyâr-ı acemden gelen tüccarın mehâtib-i raziyetleri iksâm-ı behâr benim olmağla bin yüz on beş Rabî'i'l-âhir'in üçüncü gününde taht-ı âlî taht-ı osmânî üzere cülûs-i hümâyûn sa'adet makrûnumu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm tâife-i merkûmeden memâlik-i mahrûsemde fevt olanların muhallefâtı fevt olanları mahalde olan acem tüccarına teslîm ve kabz itdirilüb ve zevi'l-izâm ve mîr-i mîrânü'l-kirâm ümerâ ve mütesellimler ve kuzât ve voyvodalar ve imâl ve sâir ehl-i örf taraflarından dahl ve ta'arruz olunmayub

.....işbu berât-ı âlişân dâimâ şurût-ı mezkûr ile (silik) bilüb ve ol bâbda ifrâd-ı efrîdden merkûm mâni' ve dâfi' ve müzâhim ve râfi' olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar deyu mukaddemâ huddâ zendekâr sâbık zamânında bu berât-ı şerîf virilüb hâliyâ cülûs-i hümâyûnum dâfi' olmağla ol berât-ı şerîf der-sa'adetime gönderub tecdîd-i berât itmeleriyle buyurdum ki mukaddemâ ve hâlâ virilen berât-ı şerîf-i âlişânımın mazmûn münîfi ile âmil olub hılâfına rızâ ve ıvaz göstermeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîr fî şehri Cemâziye'l-âhir sene hams ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Varak 4

1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Devletlü izzetlü Hatice Sultan Efendimiz hazretlerinin mutasarrıfa oldukları havâss-ı aliyyelerinden Balıkesir ve Ezine kazâlarında vâki' cenk ve nâib Midilli ve tevâbî'i mukâta'alarında bi-izni'l-lâhi ta'âlâ işbu bin yüz yirmi üç senesi Martı ibtidâsından senesi gâyetine değin zabt eylemek üzere işbu bâ'isü't-temessük Mehmed Ağa'ya der-uhde ve tefvîz ve iltizâm itdirilüb ol dahi iltizâmı kabûl itmeğle vâki' olan a'sâr-ı şer'iyeye ve rusûm-ı örfiyeye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve resm-i tâpûy-ı zemîn

ve resm-i bennâk ve arûsân ve mezdekân ve resm-i otlak ve kışlak ve beytü'l-mâl âmme ve hâssa ve sâir vâki' olan rusûmâtın küllî ve cüzîsi mâ takaddümden bu âna gelince minvâl üzere ahz ve kabz ve zabt ve tasarruf oluna gelmiş ise mûma ileyh dahi ol minvâl üzere ahz ve kabz ve zabt ve tasarruf eyleye husus-u merkûm mefrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küllü'l-vücûh serbest olmak rusûm-ı serbestiyetine âhardan fer mâni' ve müzâhim olmayalar tahrîran fî 19 sene 1123

2

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki berât-ı şerîf-i bâd-i şâhî ile mutasarrif olduğumuz Karesi sancağında Edremid nâhiyesinde Alacan Karesi karye ve tevâbi'yle ze'âmetimiz zabtına ve rabtına tarafımızdan Mehmed nâm kimesneyi ta'yîn ve mezbûra nasb eyleyüb yedine işbu hurûf ve tahrîr olunub vaz' olunduğu tarafımıza âid ve râci' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ cüzî ve küllî her ne ise kadîmden zabt oluna geldiği minvâl üzere zabt ve rabt idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan müdâhale olunmaya tahrîran fî Muharrem sene 1123

3

Kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Edremid ve Kemer Edremid kazâları nâibleri zîde ilmühümâ tevkî'i refî'i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki dârende-i fermâna vâcibü'l-a'yân kıdvetü's-sâdât ve'l-kirâm seyyid el-hâc Hasan zîde şerrafehü sa'âdetime arz-ı hâl idüb merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Murad sâni evkâf-ı karyelerinden Edremid kazâsına tâbi' Balıkesir Karesi nâm mevzi'de vâki' tahmînen altı dönüm mikdârı bir kıt'a tarla zirâ'at olunmayub üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî kalub kânûn üzere tapuya müstehak oldukda bu ol yerleri sen ki doksan beş senesinde sâhib-i arzdan resm-i tapu ile alub yirmi sekiz seneden beru zabt ve zirâ'at ve haşr ve resmini sâhib-i arza edâ idüb dahl olunmak îcâb itmez iken ve ve nâm kimesneler zuhûra gelüb ol yerleri sinîn-i merkûmeden mukaddem babamızın idi deyu hevâlarına tâbi' nâibden huccet olub bin yüz yirmi üç senesinde hılâf-ı kânûn zabt idüb özr ve ta'addî eylediklerini ve bu bâbda fetvâ-yı şerîfe virildiğini bildirüb mûcibince amel olunub ta'addîleri men' ve def' ve yerleri alivirilmek bâbında emr-i şerîf ricâ itmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra tamâm-ı mukayyed ve fetvâ-yı şerîfe ve temessüküne nazar idüb göresin ilâm olunduğu üzere ise üç sene ale't-tevâlî bilâ mâni' boz ve hâlî kılan yerler kânûn üzere tapuya müstehak olub eshâbı mukaddemen benim idi ve oğulları babamız bizi ider deyu dâhil eylemez

4

Medîne-i Edremid mahallâtından Câmi'i vasat mahallesi sâkinlerinden râfi'i hâze'l-kitâb Avaz Beşe bin Mahmud Beşe nâm râcil meclis-i şer'i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden iken Abbas üç akçe oğlu dimeğle ma'rûf Hasan bin Mehmed nâm şakî müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hasan re'sû'l-eşkiyâ ve kuttâ'u't-tarîk olub işbu târih-i kitâb günü duha vaktinde sû-i kasd ile menzirim dâhiliyesine ehil ve iyâlim üzerine yedinde âlet-i cârihadan yatahan ta'bîr olunur âlet ve ta'arrukun ile dâhil ve üzerimize hücum ve katl ile eyleyüb arzımı hedm ve malımı izâ'at ve hasâret-i azîmeye girift edilmişdir sâ'î bi'l-fâd fi'l-arzdan vâcibü'l-katl ve vâcibü'l-izâle-i şakîden suâl olunub mûcib-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl akîbü'l-inkâr müdde'î mezbûrdan iddi'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ihrâr-ı ricâl-i müslimînden olub mahalle-i mezbûre ahâlîlerinden İmam Hüseyin Efendi ibni el-hâc İbrâhim ve Yazıcı Mehmed bin Şükrullah ve Hatîb ve Odazâde Ahmed Efendi ve Ali Beşe ibni Abdi ve İmam Mehmed Efendi ibni Mustafa ve serden geçdi ağası el-hâc Mustafa Ağa ibni İlyas Efendi ve el-hâc Ahmed bin Abdullah ve el-hâc İbrâhim Çelebi ibni Mehmed Efendi ve Mehmed Beşe bin Mehmed ve Abdülkâdir hâce ibni Mustafa ve odabaşı ibni Cafer ve Hüseyin Çelebi ibni Osman Halife ve arz-ı rûmî Ali Beşe ibni Mahmud ve Topalzâde Müderris Mustafa Efendi ve Kara Mustafa Beşe ibni İbrâhim ve Debbâğ İbrâhim ve Dâmâdı İbrâhim Beşe nâm kimesneler meclis-i ma'kûd-i mezbûra hâzırûn olub fi'l-hakîka mezbûr idencekli üç akçe oğlu Hasan bin Mehmed müdde'îm mezbûrun menziline vakt-i mezkûrda âlet-i câriha ile girüb sû-i kasd ile bey ve re'sû'l-eşkiyâ olub Ümmet-i Muhammed'in leylen ve nehâran menzillerini bâ-savb-ı arzalarını hedm ve mallarını izâ'at ve nehb ve gâret ve enbiyâ-i seb'îlin dahi önlerine inüb nısf-ı sâirini katl ve emvâl ve erzâklarını nahb ve gâret itmek âdet-i müstemirresi olub sâ'î bi'l-fâd fi'l-arzdan vâcibü'l-katl ve vâcibü'l-izâle şakîdir biz bu husûsa müşâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri şakî-i mezbûr müvâcehesinde edâ-i şehâdet eylediklerinde merkûm Hasan'ın husûs-ı mezbûrda ve umûr-ı sâire-i mezkûrede keyfiyet-i ahvâli vech-i mufassal üzere olduğu kasaba-i mezbûre ahâlîsi ve kazâ-i mezbûrenin kurâ-i sâiresi ve civarlarında vâki' sâir kazâ ahâlîleri beynlerinde kemâl-i tenbih meşhûr ve hakk-ı eser olub ve merhûm şeyhu'l-islâm Sunullah Efendi hazretlerinden Zeyd sipâhi sefer-i hümâyûnda iken Amr Zeyd'in evini bâ-savb-ı ehl ve iyâl üzerine dâhil olub her birini katl ile tahvîf idüb Zeyd'in bu cârihasını alub izâ'at ile Amr'ına lâzım olur deyu istifsâr olundukda cevâb-ı savâblarında âlet-i hariyle basdı ise kuttâ'u't-tarîk ahkâmı icrâ olunur deyu

iftâ' buyurub ve yine merhûm müşârun ileyh hazretlerinden Zeyd birkaç eşkiyâ ile nısfu'l-yedde ilkâ-i hariyle Amr'in evini bâ-savb-ı emvâl ve erzâkını nehb ve gâret eyleyeler mezbûrlara ne lâzım olub deyu istifsâr olundukda cevâb-ı bâ-savâblarında umûru'l-emr ile katl olunur deyu iftâ buyurub yine merhûm şeyhu'l-islâm Ali Efendi hazretlerinden Zeyd'in zulm-i âdet-i müstemirresi olub sâ'î bi'l-fâd olduğu şer'an sâbit olsa Zeyd'in umûru'l-emr ile katl-i meşrû'dur deyu istifsâr olundukda civâr-ı bâ-savâblarında meşrû'dur deyu iftâ buyurub ve yine merkûm (silik) hazretlerinden eşkiyâ ve reis olub belde-i islâmiyyede müslimînin zulmen mallarını alub ve aldirub bu makûle zulm ve ta'addî âdet-i müstemirresi olub sâ'î bi'l-fâd olan şakî ahz olunub kadıları def' için katl olunmak üzere hucdet virdikde Amr vâli Zeyd'i katl ile Amr'dan Zeyd'in veresei bir nesne olmağa kâdir olurmu deyu istiftâ olundukda cevâb-ı bâ-savâblarında olmazlar deyu iftâ buyurub mukâtil-i mezbûra binâen şakî mezbûr Hasan'ın bi-hasebü'ş-şer'i şerîf katli evceb-i vücûb ile vâcib idügi mütakarrir ve zâhir ve revîş ve bâhir olmağın mûcibiyle ba'de'l-hükm mâ heve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' aşera fî Recebû'l-mürecceb sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişîn Halil Efendi, eş-şeyh es-seyyid el-hâc Osman Efendi, şeyhzâde Mehmed Efendi, Koca serdar Hasan Ağa, el-hâc Mehmed Efendi Mustafa, İmam Hasan Efendi bin Ahmed, Molla Hüseyin Efendi Halil Beşe el-imam, muhzır Mehmed Beşe bin Yezid, Muhzır Hüseyin Beşe bin el-hâc Mehmed ve gayrihim mine'l-hâzır

Varak 5

Bi ismihi sübhânehü ve ta'âlâ yâ-fettâh yâ-rezzâk yâ-müfettihi'l-ebvâb iftah lena hayru'l-bâb el-hamdü li'l-lâhi'llezi zeyyin bi-şerefi'ş-şerî'atü'l-garrâ ve fazl-ı hukâm an-sâiri'n-nâs bi-hidmeti'ş-şer'i-şerîf-il hasenat ve's-salâtü ve's-selâm alâ nebiyyihi Muhammed hâtemü'l-enbiyâ ve alâ âlihi ve eshâbihi'l-fâizîn bi-hidayetillahi te'âlâ fi'l-yevmi'l-haşrı ve'l-cezâ ammâ ba'd fakad şerî'atü bi-tahrîri'l-hucec ve's-sicillât mütevekkil-i alel'l-lâhi'l-melilkü'l-kâinât fî gurre-i Rebî'ü'l-evvel li-sene rubu' ve işrîn ve miete ve elf mine'l-muhtâc ala rahmeti rabbihi'l-kadir Şeyh Mehmed

1

Bâ'is-i hurûf oldur ki

Karesi ve Hüdâvendigar sancaklarına Ayazmend ve Edremid ve Nevahi Bergama ve sâir kazâlarda vâki' bi'l-fi'il râtib-i şerîf ile mutasarrıf olduğum serbest ruhâmetim karyelerinden bî keşnek ve tevâbi'i kurâsında bin yüz yirmi dört ve yirmi beş senesi Martı ibtidâsından zabt eylemek üzere iki sene bir tahvîl ile işbu bâ'isüt-temessük kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde kadrühüye der-uhde ve iltizâm olunub ol dahi iltizâmı kabûl ve zabtçün yedine işbu temessük virilmiştir gerekdir ki mûma ileyh varub minvâl-i meşrûh üzere zabt ve vâki' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve tapûy-ı zemîn ve resm-i zemin ve yâve ve kaçkun ve bâd-i hevâ ve sâir hukûk ve rusûmât min küllü'l-vücûh serbestiyet üzere Ahmed'e âid olan (silik) bi'l-cümle mûmâ ileyh zabt ve tasarruf kılub min ba'd tarafımızdan ve taraf-ı âhardan ferd dahl ve ta'arruz eyleyüb bi'l-külliyeye ze'âmet-i mezbûr ahâlîleri merkûm üzerinize fa'âl bilüb müezzinden Taşra ve Edremid'den hâric vaz'-ı hareket ve tecâvüzlük eylemeyeler ifrâd-ı efredden bir ferd mâni' olmaya fi't-târihi'l-mezbûr

Mine'l-hazır Mustafa Ağa müş'ır dergâh-ı âlî

2

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-müvahhidîn olan ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'u'l-i'lâmü's-şerife vâilileri vârisü'l-ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-mu'temidûn bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-mu'ayyen Kemer Edremid'den Anadolu'nun sağ kolu nihâyetine varınca vâki' olan devlet-i ızâm zidet fezâilühüm ve mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-kelâm kadılar zîde fazlühüm ve kıdvetül-emâcid ve'l-a'yân Dergâh-ı âlî yeniçeri evkâfından mukaddemâ zikr olunan kolun asker ihrâcına me'mûr olan zîde mecdühü mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdarları zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümayûna vâsil olacak ma'lûm olan sene-i tis'ada Moskov keferesi üzerine me'mûr asker-i nusret keferesi mezbûre ile Bağdad hudûdundan musâdet ve muhârebe idüb bi-aynillâhi te'âlâ düstûr-i hatîbân ile Moskov çârı ve askerini tazyîk eylediklerin çâr-ı moskov ihtiyârdan vusûl ile istîmân itmeğle ezak kal'asını kemâ fi'l-evvel arâzî ve tetemâtıyla taraf-ı Devlet-i Aliyye'ye teslim ve tuğyan kal'asını hedm itmek şartıyla ve ba'zı uhûd kuyûd ile mâ-beynimizde müsâlaha vâki' olub ve tarafeynden temessükler virilmişken diyk-ı muarreleden

çıkduktan sonra Azâk kal'asın teslimini ve tuğyan kal'asını hedm ba'zı illet ve bahâne ile ta'vîk ve ba'zı şerâit ve medlahadan olan mu'allâdan dahi tereddüd ve muhâne'at zâhir olmağla Moskov üzerine tekrâr sefer iktidâ itdikden bu sene-i mübârekede Anadolu ve Rum ili ve eyâlet-i sâirede olan asker-i mensûra ile Moskov üzerine ba-berat-ı Devlet-i Hümâyûn.....her harfi iktizâ iden emr-i şerîf ve mekâtibi irsâl olunmuşdu lâkin bu garrâyeteyn oldukdan sonra dürûn-ı berât olan düstûr-ı rehnlere ve Devlet-i Aliyye'nin kadîmi ve düsturunda olan eminlerden ve kalemiyyesi

3

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Biga ve Karesi sancaklarında vâkî olan kadılar zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-a'yân iden muhzır vekîli zîde kadrühü ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyeri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsil olacak ma'lûm ola ki bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere sancâğ-ı mezbûrların bedel-i rusûmâtları tahsiline me'mûr olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadrühü dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb Biga ve Karesi sancaklarının dokuz bin yedi yüz yetmiş bir gurusu nisf-ı bedel-i rusûmâtları olup hâlen yedime virilen emr ve defter mücibince beher kazâdan tahsiline mübâşeret eyledikte belde-i kazâ ahâlileridir bu dürlü illet idüb üzerlerine edâsı lâzım gelen bedel-i edâda ta'allül iderler ise asitâne-i sa'âdetime ihzârlarçün emr-i şerîfim virilmek ricâsına istid'â-yı inâyet eyledüğü ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterlerine nazar olundukda bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere Biga ve Karesi sancaklarının nisf-ı bedel-i rusûmât malı dokuz bin yedi yüz yetmiş bir gurusu olup tahsîli için emr ve defterleri Mehmed zîde kadrühüye virildüğü mukayyed bulunmağın tahsîli fermân olunan rusûmât mallarını umûr-ı mühimme-i seferiyye için havâle olunmağla mukaddemen fermân olduğu üzere yerlü yerinden tamâmen tahsîl ve edâda ta'allül iderler ise emvâl ve eşyâların furuht ve tahsîl itdirilmek üzere arz ve i'lâm olunmak için emr-i şerîfim virilmek üzere iftihâr ve'l-ümerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi'il baş defterdârim el-hâc Mehmed dâme ulüvvühü arz ve telhîs itmeğın imdi telhîs mücibince amel olunmak üzere fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi sen ki kadılar ve îdeyn muhzır mûma ileyh ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetsiz zikr olunan rusûmât bedeli umûr-ı mühimme-i seferiyye için havâle olunmağla mukaddemen fermânım olduğu üzere yerlü

yerinden bi't-tamâm tahsîl ve edâda ta'allül iderler ise emvâl ve eşyâları furuht ve tahsîl itdirilmek üzere bir gün evvel ve bir sâ'atde mukaddemen ta'cîlen Der-sa'âdetime arz ve i'lâm eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsîz tahrîran fi'l-yevmi'l-ehad ve'l-işrîn fî Cemâziye'l-evvel li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Defter bedel-i zehâyir-i rusûmât kazâ-i mezkûrin der-livâ-i Karesi el-vâki' kazâ-i Edremid nısf-ı bedel-i rusûmât fî 19 sene 1124 rubu' 0,5 856 guruş

4

Emîru'l-ümerâü'l-kirâmü'l-fehhâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'lâ ber-vech- ibrelik Karesi sancağına mutasarrıf olan dâme ikbâlehü ve mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Biga ve Karesi sancaklarında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsil olacak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübâreke olan sefer-i hümâyûnum mühimmâ-yı masârıfçün zikr olunan sancaklardan bi-hasebü'l-iktizâ ancak bu def'a tahsîl-i fermânım olan nısf-ı rusûmât bedel-i mâl-i tahsîli için ta'yîn olunan mübâşir varub emr-i defter mûcibince taleb eylediğimde ba'zı iş eri erleriyle yeniçeri olub sefer yokdur deyu edâda ta'allül idüb emr-i şerîfim geru gelmeğle bu bâbda ziyâde itâb ve ikâba müstehak olmuşdur zikr olunan bedel-i rusûmât malı sefer-i hümâyûnum için ba'zı umûr-ı mühimme lâzım ve seferiyye için sarf olunan akçe mukâbili olmağın bâ-yi hâl bir gün evvel tahsîli maktâne olmağla imdi sen ki mîr-i mîrân mûma ileyh ve kadılar ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erlersiz işbu emr-i şerîfim varduğı gibi zikr olunan sancaklarda vâki' muhziirlardan tahsîli fermânım olan nısf-ı rusûmât mallarını mukaddemen irsâl olunan emr ve defter mûcibince bir gün evvel tahsîl ve irsâl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirmekde ihtimâm idesiz söyle ki bundan sonra yine fermân-ı âlişânım muhâlif vaz' ve hareket ile mâl-i mezbûrun tahsiline mâni' olunur ise ol makûle muhâlefet idenleri isim ve resmleri ile arz ve i'lâm eylesiz hâsılı bu bâbda bir dürlü illet ve bahâne ile mukaddemen fermânım olan rusûmât bedel-i malının bir sâ'at mukaddem tahsîl ve irsâlinde her biriniz dikkat-i tâm ve bedel-i ihtimâm idüb ihmâl

ve müsâheleden ve bir dürlü öwr ve bahânededen bi-gâyet ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi sen ki mîr-i mîrân mûma ileyh ve kadılar ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erlerisiz zikr olunan bedel-i rusûmât malı sefer-i hümâyûnum için tedârik olunan umûr-i mühimme lâzım-ı seferiyye için sarf olunan akçe mukâbili olmağla sefer yokdur deyu ve sâir bir dürlü bahâne ile ta'allül ve muhâlefet itdirmeyüb işbu emr-i şerîfim varduğı gibi zikr olunan sancaklarda vâki' kazâlardan tahsîl-i fermânım olan nısf-ı rusûmât bedeli mallarını mukaddemen irsâl olunan emr ve defter mûcibince bir gün evvel tahsîl ve irsâl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirmekde ihtimâm eyleyesiz şöyle ki bundan sonra yine fermân-ı âlişâna muhâlefet ve vaz' ve hareket ile mâl-i mezbûrun tahsîline mâni' olurlar ise ol makûle muhâlefet idenlerden isim ve resmleri ile (silik) eyleyesiz hâsıl bu bâbda bir dürlü öwr ve bahâne ile mukaddemen fermânım olan rusûmât bedeli malının bir sâ'at mukaddem tahsîl ve irsâlinde her biriniz ziyâde dikkat ve ihtimâm eyleyesiz

Varak 6

İdüb ihmâl ve müsâhaleden ve bir dürlü öwr ve bahânededen bi-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fi'l-yevmi'l-ehad fi' Rabî'i'l-evvel işrîn sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

1

Defter oldur ki işbu bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere masârıf ve seferiyye için defter-i hâkânî mûcibince tahsîl-i fermân buyrulan nısf-ı bedel rusûmât tahsildârı Mehmed Ağa'ya kırk beş guruş ve isti'câl-i mübâşirine beş guruş ve harc-ı vilâyet ve mahkeme yetmiş dokuz guruş huddâmiyye altı guruş kâtibiyye ve muhzırâna beş guruş Hasan Paşa tâtârına sekiz guruş Kadı Celal mahallesinin konak harcı beş guruş Topalzâde Mustafa Çelebi'nin konak harcı altı guruş cem'an yekûn bin on altı guruş olub meblağ-ı mezbûru kazâ-i mezbûrun mevcûd olan yüz otuz yedi hânelerine cümle ahâlî kazânın icmâ' ittifâklarıyla tevzî' olundukda beher

hâneye beş guruş on sekizer bâre isâbet itmeğın meblağ-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere tahsîl için bâ fermân-ı âlî mübâşir ta'yîn buyrulan mezbûr Mehmed Ağa yedine cümle ma'rifetleriyle virilen defterdir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur tahrîran fi'l-yevmi's-sâlis fi Şa'bânü'l-mu'azzam sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

		Karye-i Güre hâne	5
		rubu' 3	
Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	Karye-i Kızılkeçili hâne	3
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	Karye-i Zeytinli hâne	11,5
rubu' 3		Karye-i Ekmekçi hâne	1,5
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Kaşıkçı hâne	2
rubu' 3		rubu' 1	
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Arablar hâne	3
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	rubu' 3	
rubu' 2		Karye-i Kadı hâne	4
Mahalle-i Kapucubaşı	2	Karye-i Kızıl hâne	3
rubu' 2		Karye-i İbrâhimce hâne	1
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	rubu' 1	
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i Babalar hâne	1,5
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	Karye-i Narlı hâne	1
rubu' 1		rubu' 1	
Mahalle-i Âdilzâde		Karye-i Dereli hâne	4
rubu' 1,5		Karye-i Balcılar hâne	3
Mahalle-i Câmi'i kebîr		Karye-i Hacı Arslanlar hâne	1
rubu' 1,5		Karye-i Beyler hâne	2
Karye-i Evciler hâne	4,5	Karye-i Şekvirân hâne	2
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Havran kebîr hâne	17
rubu' 1		rubu' 3	
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Yenice hâne	2
Karye-i Tahta hâne	6	Karye-i Karaca Aliler hâne	1,5
		Karye-i Derevîran hâne	1

Karye-i Temâşalık hâne	4	Karye-i Hayat hâne	3
Karye-i Sarnıç hâne	1	Karye-i Frenk hâne	3
rubu' 1		Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i İmir hâne	1	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Şapcı hâne	1	Karye-i Bölücek hâne	0,5
rubu' 2		Cem'an yekûn hâne	137

2

Vech-i tahrûr-i hurûf oldur ki

Hâlen nefis Edremid ihtisâblığı beher sene tarafımızdan zabt olunmak mu'tâd ve mu'tedîn işbu bin yüz yirmi dört senesinde işbu mâh Recebi şerîfin gurresi gününden Şevvâl-i şerîfin evâhirine değın kazâ-i mezbûrenin ihtisâblığı tarafından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Çelebi kayd-ı tahvîli beher mâh beş guruş olmak üzere kendüye der-uhde olunub bâc bâzârı ve sâir tarafımıza âid olan rusûmâtımızı ahz ve kabz ve zabt olunmasıçün işbu temessük-i tahrîr olunub yedine işbu hurûf virilmiştir ki tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne müdâhale eylemeye tahrîran fî gurre-i Receb-i şerif sene 1224

Paşa mutasarrıf Ahmed Balıkesir

3

Medîne-i Edremid mahallâtından Turhan Bey mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden el-hâc Mustafa Ağa ibni Ahmed Çelebi nâm müteveffânın verâset-i zevce-i metrûkesi Merî binti Abdullah nâm hâtun ile sulbî kebîr oğlu Ahmed Çelebi'ye ve sağîr oğlu Yahyâ'ya ve sulbiye-i kebîre kızı Ümmühan nâm hâtuna ve sağîra kızı Emine'ye munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun tahrîr olunan muhallefât defteridir ki zıkr olunur tahrîr fî's-sâmin aşera fî şehri Recebü'l-ferd sene 1122

En'am-ı şerîf	1	kıymeti 300
Dâhiliyye menzil ma'a tevâbi' 1		kıymeti 24000

Hâriciyye menzil ma'a tevâbi'	1	kıymeti 18000
Sîm-i kemerhan	1	kıymeti 3600
Sîm-i topuz	1	kıymeti 2000
Sîm-i kaddâre	1	kıymeti 1800
Sîm-i kemer çikoz dahnı	1	kıymeti 2400
Sîm-i merkez adhan	1	kıymeti 1200
Sîm-i hayder adhan	1	kıymeti 2400
Damışkı topuz	1	kıymeti 240
Def'a damışkı topuz	1	kıymeti 120
Sıfûr damgalı sîm-i kalem	1	kıymeti 3600
Def'a sîm-i damışkı kalem	1	kıymeti 1800
Fıransız tabancası	1	kıymeti 480
Boylu kurbine tüfenk	1	kıymeti 720
Köhne çuka kese	2	kıymeti 480
Sîm-i hançer	1	kıymeti 600
Murassal altın hançer maa bıçak	1	kıymeti 6000
Sîm-i devatı	1	kıymeti 2400
Pirinç zarflı sâ'at	1	kıymeti 900
Mercan Tesbih	1	kıymeti 300
Kalembek tesbîh	1	kıymeti 300
Sîm üzere tesbîh	1	kıymeti 300
Kehriban tesbîh	1	kıymeti 120
Hind beştehiyyesi	1	kıymeti 240
Fogfûrî tabâk	1	kıymeti 120
Fogfûrî fincan	7	kıymeti 180
Def'a fogfûrî tabâk	2	kıymeti 60
Yekmerdî kâse	2	kıymeti 120
Fogfûrî tabâk	3	kıymeti 60
Def'a sağîr tabâk	1	kıymeti 40

Sim buhurdan ma'a kilebdân	1		kıymeti 1800
Bosna bahradânî ma'a kilebdân	1		kıymeti 300
Kadife poşin eğer ma'a âlâsı	1		kıymeti 720
Halep üzengesi handar	1		kıymeti 200
Musarrıf devâsı	1		kıymeti 300
Kebîr lengerî	15		kıymeti 1860
Orta sahan	5		kıymeti 500
Def'a sahan	4		kıymeti 320
Sağîr sahan	2		kıymeti 120
Kebîr sahan kapağı	5		kıymeti 300
Sağîr sahan kapağı	2		kıymeti 80
Sağîr lengeri	9		kıymeti 135
Hoşâb tası ma'a kapak	2		kıymeti 180
Yıldızlı Bosna tası	2		200
Saplı ayak	2		kıymeti 240
Yıldızlı su tası	1		kıymeti 120
Bakır su tası	2		kıymeti 80
Geçme sefer tası	1		kıymeti 200
Leğen ma'a ibrîk	1		kıymeti 240
Kebîr kahve ibriği	2		kıymeti 240
Kebîr bakır fanus	1		kıymeti 180
Def'a bakır fanus	1		kıymeti 150
Sağîr kahve ibriği	3		kıymeti 45
Bakır kahve tepsisi	3		kıymeti 60
Bekmez tâbesi	1	8	kıymeti 960
Sağîr kazgân	1	3	kıymeti 240
Kebîr tancere	1	2,5	kıymeti 300
Def'a tancere	3	8	kıymeti 960
Def'a tancere	2		kıymeti 240

Süt tâbesi	1		kıymeti 120
Bakır kepçe	2		kıymeti 60
Kurada bakır evanisi	7		kıymeti 560
Sefer leğeni ma'a ibrik	1		kıymeti 200
Bakrâç	2	2	kıymeti 180
Sevâtlı kebîr sini	1		1680
Sağîr sini	1		kıymeti 300
Börek tepsisi	2		kıymeti 200
Def'a tepsisi	2		kıymeti 160
Bakır iskemle			kıymeti 50
Kebîr kazgân	1	14	kıymeti 1200
Def'a kazgân	1	4	kıymeti 320
Müsta'mel kırmızı çuka kaplı beğasi kürk			1 kıymeti 1800
Müsta'mel timûr paçası kürk			1 kıymeti 1800

Varak 7

Mâ-î çukaya kaplı nâfe kürk	1		kıymeti 1200
Zencâb nâfe nemten kürk	1		kıymeti 300
Nimten kedi kürkü	1		kıymeti 300
Köhne beled kazâ nemten kürk	1		kıymeti 240
Köhne sof ferâce	1		kıymeti 120
Müsta'mel çakşır	1		kıymeti 360
Sarık	3		kıymeti 500
Defa sarık	1		kıymeti 100
Sermâî kapama	1		kıymeti 240
Germesüd kapama	2		kıymeti 360
Laciverdî kapama	1		kıymeti 240
Beyaz sâde	2		kıymeti 300

Harîr kuşak	1	kıymeti 300	
Alaca kaftan	1	kıymeti 400	
Kırmızı kapama	1	kıymeti 200	
Alaca köhne zebûn	4	kıymeti 320	
Köhne kerrake	1	kıymeti 360	
Köhne cezâyir ihrâmı	1	kıymeti 360	
Def'a köhne ihrâm	1	kıymeti 120	
Türkmen kilimi	1	kıymeti 360	
Alaca kilim	4	kıymeti 320	
Beledî döşek	4	kıymeti 480	
Yorgan	8	kıymeti 720	
Çuka mak'ad	2	kıymeti 400	
Kadife yasdık	6	kıymeti 1440	
Köhne sağîr halîçe	2	kıymeti 360	
Köhne beledî yasdık	7	kıymeti 420	
Kebîr küp	24	kıymeti 1920	
Köhne selânîk keçesi ma'a yân	2	kıymeti 360	
Bilal nâm arab gulâm	1	kıymeti 8000	
Kara bârgîr re's	1	kıymeti 200	
Doru Bilal bârgîr	1	kıymeti 600	
Katır	1	kıymeti 240	
Tay kısarak	1	kıymeti 960	
Koca kısarak	1	kıymeti 1200	
Camuş ineği re's	1	kıymeti 960	
Kara sağîr danası	1	kıymeti 60	
Kovan	33	kıymeti 2640	
Kavaklar kurbunda vâki' bâğçe	1	kıymeti 30000	
Çınarlı kapu kurbunda vâki' bâğ dönüm	10	kıymeti 36000	
Kadıköy kurbunda uzun gelen harâbî dimeğle ma'rûf zeytünlük	1	12000	

Kızılköy kurbunda kara oğlan zeytünlüğü dimeğle ma'rûf zeytünlük	1	10000
Paşaköy altında vâki' zeytünlük	1	kıymeti 18000
Ali Bey kurbunda vâki' zeytünlük perâkendesiyile ma'an		kıymeti 9000
Anarlı kurbunda vâki' Ahmed ile iştirâk üzere olan zeytünlük	1	kıymeti 4800
İnler kurbunda vâki' perâkende zeytün eşcârı		kıymeti 2000
Kokarkuyu kurbunda vâki' zeytünlük		kıymeti 600
Bâğ mahsûlü		kıymeti 6000
Bâğçe mahsûlü		kıymeti 2400
Hurdevat-ı beyt		kıymeti 600
Kâmûs-ı tıb	1	kıymeti 600
Türkî kitablar		kıymeti 240
Kantar	1	kıymeti 80
Cem'an yekûn	258320 yalnız iki yüz elli sekiz bin üçyüz yirmi akçedir	
Minhâ el-ihracât		
Techîz ve tekfîn		1800 guruş
Mihr-i müeccel		600 guruş
Resm-i kısmet		6000 guruş
Kâtibiyye		500 guruş
Huddâmiyye ve ihzâriyye		700 guruş
Cem'an yekûn		15000 guruş
Sahhu'l-bâkî		
Li't-taksîm beyne'l-verese	243320 guruş yalnız iki yüz kırk üç bin üç yüz yirmi akçedir	
Ez-zevce hisse		30415 guruş
El-bint hisse		70968 guruş
El-bint hisse		70968 guruş
El-bint hisse		35484 guruş
El-bint hisse		35484 guruş
bâkî 1		

1

Defter oldur ki taraf-ı saltanat-ı aliyemiz evâmir-i şerîfe ile murûr iden evrâklarçün kasaba-i Edremid'de bir menzilci nasb ve istîcâr olunmak mu'tâd olmağla işbu bin yüz yirmi on senesi şehri Recebi'nin yirminci gününden altı ay tamâmına değin kasaba-i Edremid'de menzilci olub dâimâ beş re's bârgîr bilüb on re's bârgîre dek kendi ücretinden tedârik idüb on bârgîrden ziyâde iktizâ itdikde ziyâdesini ahâlî-i vilâyet tedârik itmek üzere kasaba-i mezkûre sâkinlerinden Kazıcı oğlu Mehmed nâm kimesneyi yüz elli guruş ücretle cümle a'yân ve ahâlî-i vilâyet menzilci istîcâr itmeleriyle ücreti olan yüz elli guruş ile hâlen Karesi sancağı mütesellimi olan Lingirli Hasan Ağa'ya bi-hasebi'l-iktizâ virilen elli yedi guruş ve mezbûr Hasan Ağa'nın yüz mikdâr atlı ile İnönü ve Temâşalık ve Frenk nâm karyelere nüzûlünde olan masârifatçün elli bir guruş ve ba'zı masârif-ı vilâyet ile cümle ma'rifetiyle hesâb ve kazâ-i mezbûrun mevcûd hâneleri üzerine tevzî ve taksîm olundukda her bir hâne başında ikişer guruş ve on altışar bâre isâbet itmeğın meblağ-ı mezbûru tahsildâr ta'yîn olunan Serdar Yusuf Ağa'nın li-ecli't-tahsîl yedine virilen defterdir ki zikr olunur fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn fi Şehr-i Recebül'ferd sene 1123

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	rubu' 1,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	
rubu' 1		Mahalle-i Câmi'i kebîr
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	rubu' 1,5
rubu' 3		Karye-i Evciler hâne 4,5
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Bayındır hâne 1
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	rubu' 1
rubu' 1		Karye-i Kulaklar hâne 2,5
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	Karye-i Tahta hâne 6
rubu' 3		Karye-i Güre hâne 5
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	2,5	rubu' 3
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i Kızılkeçili hâne 3
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	Karye-i Zeytinli hâne 11,5
rubu' 1		Karye-i Ekmekçi hâne 1,5
Mahalle-i Âdilzâde		Karye-i Arablar hâne 2

rubu' 3	Karye-i Havran Kebîr hâne	17
Karye-i Kaşıkçı hâne 2	rubu' 3	
rubu' 1	Karye-i Yenice hâne 2	
Karye-i Kadı hâne 4	Karye-i Karaca Aliler hâne	1,5
Karye-i Kızılköy hâne 3	Karye-i Derevîran hâne	1
Karye-i İbrâhimce hâne 1	Karye-i Temâşalık hâne	4
rubu' 1	Karye-i Sarnıç hâne	1
Karye-i Babalar hâne 1	rubu' 1	
rubu' 1	Karye-i İmir hâne	1
Karye-i Narlı hâne 1	Karye-i Şapcı hâne	1
rubu' 1	rubu' 3	
Karye-i Dereli hâne 4	Karye-i Hayat hâne	3
Karye-i Balcılar hâne 3	Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Hacı Arslanlar hâne 1	Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i Beyler hâne 2	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Şekvirân hâne 3	Cem'an yekûn hâne	137 yüz
	otuz yedi hânedir	

El-masârîf

Ücret-i menzil	150
Lingirli Hasan Ağa'ya virsin	057
Kapucubaşı ve derzi çukadârına virilen menzil ücreti	005
İnönü ve Frenk ve Temâşalık karyelerinin masarûfu	051
Koca Alilerin masarûfu	006
Ali Paşa'dan taraf-ı devlete giden atların zeytinlilere olan harcı	010
Küçük Hacı İbrâhim Ağa'nın devecilere virdiği	013
Kasabadan Lingirli'nin adamlarının konak harcı	003

Ücret-i tahsildâr ma'a mütekârabe	013
Her ne mahkeme ma'a kâtibiyye ve huddâmiyye	024
Muhzırlara	002

329 guruş

Varak 8**1**

Memâlik-i mahrûsemde vâki' ehl-i zimmetin üzerine mevzû' dervişlerine madrûbe olan cizye beytû'l-mâlin usûl-i emvâl-i meşrûhasında olub mezheb-i hanefiyye üzere ehl-i zimmetin bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri vech-i şer'î üzere cibâyet olunmak lâzım gelmeğın şer'an istihkâklarına göre esnâf-ı selâse itibârıyla işbu bin yüz yirmi üç senesi Şa'bân-ı şerîfin gurreinden cizyeleri cibâyetine mübâşeret olunmak üzere Biga ve Karesi sancakları ve Midilli cizyesi ve tevâbi'i ve Bozcaada ve Limni ve Novi Pazar ve İmroz ve Semadirek ve Taşözü ve Bos cezirelerinde sâkin ve mütemekkin ve murûr-ü uyûr iden ehl-i zimmet evrâk-ı acem ve yahûdî re'âyâlarının virilecek her yüz kağıdın onu a'lâ ve onu ednâ ve sekseni evsat olub cizyeleri cibâyeti işbu refi'u tevkî'i raffi'u's-şân hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-a'yân midilli nâzırı Halil zîde mecdühüye tefvîz olunub sâdır olan hatt-ı hümâyûn şevket-i makrûnum mûcibince işbu berât-ı âlişân nişan-ı nümayani virdim ve buyurdum ki cizyedâr-ı mezbûr varub Şa'bân-ı şerîf gurreinde hâkimü'l-vakt müvâcehesinde mîr-i mîr ile memhûr yedine virilen cizye evrâkı boğçasının mühürleri kat' ve evrâkda olan mühürler ile tatbîk olunduktan sonra bir kimesneye vaz' ve vilâyet-i kadısı mühürleyüb Der-sa'âdetime irsâl eyleyeler ve kalem-i mezbûrlara tâbî' her belde ve karyesinde sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmetin bir ferdi fâriğ ve kağıdsız takmak şartıyla vech-i şer' üzere her belde ve karye ahâlîsi beyninde esnâf-ı selâseden fetân sağîra idâd olunursa fakîr mu'mâlınden bir dînâr ve mütevevssitu'l-hâl olanlardan iki dînâr ve zâhıru'l-gınâ olanlardan dört dînâr eşref-i cizyeleri ahz olunub ve cizye-i şer'iyyeleri istihkâklarına göre edâ eyledikleri ma'lûm olmak için esnâf-ı selâseden her yerine mîri ile mahtûm eşkâliyle birer kağıd virilüb ve tevzî' eyledüğü evrâkın a'lâsından on iki ve evsatından dokuz ve ednâsından altı bâre bir re's-i cizyeden kendülerine ma'îşet ve bundan mâ'adâ her bir dörtten bir bâre dahi cizye muhâsebecisi ve kâtiblerine ücret-i kitâbet-i cem' olunan asıl mâl cizyeden mahsûb olmak üzere ve birleri ve memâlik-i mahrûsemde evkâf-ı karyelerinde sâkin ehl-i zimmetin selâtîn-i hukkâm ve

vüzerâ-yı kirâm ve mîr-i mîrân ve ümerâ ve sâirlerinin âmillerine ve ocaklarına ve mahsullük ve voyvodalıklarına dâhil olanlar ve ba'zı eşyâya binâen defterden ifrâz ve maktû' olanlar gerek râhib ve gerek patrik ve keşiş ve gerek bir tarîkla ellerine berât alub tercümanlık ve müsellimâtdan ve mu'âfiyet iddi'âsında olanlar mâ-dâm ki kesb ve amele kâdir olub alışır men' olur zemânet ve harâret ve kalem ve yâhud ekser âmmında inler maraz gibi i'râz-ı sahîhası olmaya sâir ehl-i zimmetden istisnâ olunmayub ruhabândan cizye alınmaz deyu halk beyninde meşhûr ve elsine-i nâsda mezkûr olan kavliyle ta'allül ve edâ-i cizyeden imtinâ' itdirilmeyub bu makûlelerin dahi vech-i şer'-î üzere istihkâklarına göre yed-i vâhidden esnâf-ı selâse i'tibârıyla cizyeleri cibâyet olunub cizyeye müstehak olmayan sabî ve zâhir-i elkıyâ olunmayub bir vefâ-i olandan hılâf-ı şer'-i cizye talep olunmayub inşâallâhü ta'âlâ cizyeleri sene tamâmına değin tadrîc ile tahsîl ve cizyedârları dahi müctemi' olan mâl-i cizyeyi müddet-i taksît ile teslîm hazîne-i âmirem eyleyeler ve mâl-i cizye nassan ve ictihâden îcâb iden vâridât-ı şer'iyeden olub ehl-i zimmet sukût-ı cizye müstelzim olur özürden sâlim iken zel ve sıgâr ile şer'an müstehak oldukları cizyeleri vir âid-i büyüce öZR-i birle dîne acz ve yâhud bir tarîkle ebâ ve bir yerde ihtifâ idüb yâhud a'lâya müstehak iken ve evsatı müstehak iken edâ-i cizyesini vir ki tasaddî eyleyeler bu vechle cizyeden imtinâ' eyledikleri ecilden bu makûlelerin rafiiyesi üzerine madrûbe olanlardan cizyeleri alındıktan sonra şer'an îcâb iden cezâları tertîb oluna ve her bir ehl-i zimmetin istihkâklarına göre eşkâlleri evrâkları virilüb a'lâ ve evsat ve ednâ i'tibârıyla cizyeleri cibâyet olunmaya lâzım iken mahallât ve kurânın ba'zı derkaryeden Kocabaşlar kendi cizyelerini tahkîk için birkaç seneden beru cizyedârlardan topdan evrâk alub ve karyelerinin ehl-i zimmetden re'âyâsına esnâf-ı selâse i'tibârıyla tevzî' itmeyüb virilen evrâkın malı her ne iderse beynlerinde hesâb ve hılâf-ı şer' ale's-seviye rûuslarına darb ve tahsîl olunduğu mesmû'-ı hümâyûnuma ilkâ olunmağla bir saat-i kerîthe dahi men' olunub istihkâklarına göre cizyedârlarından eşkâliyle evrâkları virilüb cizyeleri cibâyet oluna ve cizyeleri cibâyetine me'mûr âmiller dahi hîn-i hakkından udül eyleyüb kemâl-i istikâmet ile hareket idüb cihet-i ma'îşetleri müctemi' olan asıl mâl-i cizyeden mahsûb olmağla hılâf-ı şurût berât-ı âlişân re'âyâ fukarâsından başka ma'îşet ve harc ve kâtibiyye ve sarrâfiyye ve kolcu ve huddâmiyye nâmıyla bir akçe ve bir habbe mutâlebe eylemeyeler şöyle ki mütenebbih olmayub hılâf-ı şer' celb-i mâl sevdâsıyla zulm ve ta'ddî iderler ise sirran ve alenen teftîş ve tefahhus olunub asıl mâl-i cizyeden izdiyad bir akçe aldıkları zâhir olur ise ol makûleler kayd-ı bend ile asitâne-i sa'âdetime ihzâr olunub şer'an muhkem haklarından kılınur ana göre işbu berât-ı

âlişânım şurûhu murâ'ât olunub gerek kadılar ve gerek voyvodalar ve kurâ zâbitları ve sâir sükkân-ı vilâyet bi'l-ittifâk cizye cibâyeti husûsunda cizyedârlara i'ânet idüb ehl-i zimmetin cizye-i şer'iyeleri cibâyetine mûmâna'at ider olur ise haklarından gelmek üzere isim ve resmleri ile yazub Der-sa'âdetime i'lâm ve her nefer cizye malını edâ eyledüğü ma'lûm olmak için cizyedârları başka defter tutub kasabada olanları mahallesiyle ve karyede olanları kezâlik karyesiyle ve ecnebî olanlar dahi kendülerinin ve babalarının isimleri ve şöhetleri ile ale'l-esâmî defter ve hesâbı görüldükde cizye muhâsebesi kalemine teslîm eylemek üzere hıfz idüb der-devlet-medârıma götüreler ve cizyedâr-ı mezbûr me'mûr olduğı kazânın kurâ nevâhiyesine tevzî' eyledüğü evrâkı cizye kaleminde hıfz olunan mühür ile mühürlenüb ba'dehü tevzî' idüb eşkâlsiz evrâk virmekden habersiz oluna ve hîn-i iktizâda def'a ittişâh için tatbîk olunub min ba'd kavilciler mühürlemeyeler işbu berât-ı âlişânımda ta'yîn ve tasrîh olunan şurût ve kuyûdun tafsîl ve icrâsında her biri gereğı gibi ihtimâm eyleyüb hılâfıyla hareketden bi-gâyet ihtirâz eyleyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi's-sânî fi Cemâziye'l-evvel sene sülûs ve işrîn

Haze mutabıku aslihu el-hazr hurrire El fakirullahu Teala Hasan bin Mustafa el Mevla el islam an kale-i sultaniye afa anh

2

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Zeytinli nâm karye sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Yusuf Beşe bin Hüseyin nâm müteveffânın verâset-i zevcetân-ı metrûketânı Fâtıma binti Ali ve Selime binti Mehmed nâm hâtulnara ve mezbûre Fâtımâ'nın hamline munhasıra olduğı şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun tahrîr olunan muhallefât defteridir ki zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi'l-hâdî aşera fi şehri Recebül-ferd li-sene sülûs ve işrîn ve miete ve elf

Karye-i mezbûre kurbunda vâki' zeytinlik		kıymeti 42000
Timur kapusunda vâki' cedîd bâğ dönüm	2	kıymeti 1800
Kûle ât	1	kıymeti 840
Merkeb	1	kıymeti 600
Hırdavât menzil		kıymeti 600
Yekûn		45840

Minhâ el-ihrâcât	
Mihr-i müeccel Fâtıma mezbûre	6000 guruş
Mihr-i mu'accel Selime mezbûre	2000 guruş
Resm-i kısmet	950 guruş
Kâtibiyye	100 guruş
Huddâmiyye ve ihzâriyye	100 guruş
Düyûn-i müteferrika	35 guruş
Cem'an yekûn	9500 guruş
Sahhu'l-bâkî	
Li't-taksîm beyne'l-verese	36340 guruş
Ez-zevce Fâtıma mezbûre hisse	2271 guruş
Ez-zevce Selime mezbûre hisse	2271 guruş
El-haml hisse	31798 guruş

Temme'l-keâm fî haze'l-makâm nemikahu el-fakrr ila'l-lâhi'allâm Abdülkâdir el-Geliboli en-nâibi bi-medîne-i Edremid sabıka afa anhü rabbihül ala

Varak 9

İzet-maâb Bizim İbrâhim Efendi kâ-bâb

Ba'de't-tahmiye ve't-tesellüm inhâ olunur ki işbu sene-i selase ve işrîn ve miete ve elf Şa'bânü'l-mu'azzam gurresinden zabt itmek üzere arpalıklarımızdan Edremid kazâsının niyâbeti sana tefvîz ve sipâriş olunmuşdur gerekdir ki gur-re-i merkûmeden kazâ-i mezbûreye varub zabt idüb beyne'l-ahâlî icrâ-i ahkâm-ı şer'iyye idesin ve câdde-i şer'iyyeden ser-mû inhirâf itmeyesiz

El fakir Abdullah afa anh

Kad vasale'l-ibû'l-müzenneb el-fakr ilâ rahmeti rabbihî'l-gafûr Derviş İbrâhim bin Hüseyin hâlen günmitli (?) niyâbeti medîne-i Edremid min kabl hazreti şeyhi'l-

meşâyihi'l-islâm sabık hazreti Abdullah Efendi eş-şehri.....zâde hıfzullâhi ta'âlâ vücûdehü ve evlâd-ı kirâm....vaka'a tahrîr fi'l-yevmi's-sâdis şehri Şa'bânü'l-mu'zzam li-sene selase ve işrîn ve miete ve elf lede'l-kakr olundu

1

(Baş tarafı yok)

Nakl ve kabzına me'mûr olan menzil-i mübâşirine teslîm eylemek üzere her biriniz gümrük gibi rütbe dikkat ve ihtimam idüb avk ve te'hîrinden ve ihmâl ve müsâhabesin ve işbu izâfet-i anh hılâfıyla vaz' ve hareketden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz deyu fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle

Vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi sen ki kadı ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve ayân-ı vilâyetin iş erlerisiz Kemer kazânızdan mübâya'ası fed' olan zehâyir sefer-i hümâyûnum me'mûr-ı kayyûm erleri ta'ab için olan işbu emr-i şerîfim vardığı gibi kat'-ı bir verilür illet ve bahâne ile avk ve te'hîr eylemeyüb ol mikdar şair ve dakik ve odun ve samanı mu'accelen mübâya' ve menzil-i mezbûra nakl ve kabza me'mûr olan menzil-i mübâşir yediyle teslîm ve hâzırı'l-bâde itdirmekde her biriniz ziyade dikkat ve ihtimâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl-i müsâmahadan ve işbu emr-i âlet-i bahâ hılâfıyla vaz'-ı hareketden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılâsız tahrîran fî Saferu'l-hayr sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kazâ-i Edremid tekmîl-i menzil-i ...

Şair	500	
Dakik	331	1
Hatab	50	
Saman kantar		194

2

Düstûr-i mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem müdür-i ümûru'l-cumhûr yalnız el-bâkir mütemmim mehâmü'l-enâm bi'r-ra'yi's-sâib Mehmed bünyânü'devlet ve'l-ikbâl mesîdü'l-mekânü'l-âde ... celâl mahfûz bi-sınûf-ı avâtîfü'l-melikü'l-a'lâ (silik) Kadı Derzibaş edâmallâhü te'âlâ iclâlehü ve a'zamü'l-ümerâü'l-kirâm merâci'u'l-küberâü'l-fehhâm zül-kadr ve'l-eshâb sâhibü'l-iz ve'l-ihîşâm bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun sağ kolunda vâki' olan beylerbeyi kıdvetül emâsil ve'l-kirâm merâci'u'l-küberâü'l-fehhâm zül-kadr ve'l-ihîrâm el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'lâ Anadolu'nun sağ kolunda vâki' olan sancak beğleri ve emri hümâyûnum ve mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu'nun sağ kolunda vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki sefer-i hümâyûn ve sârifına medâr olmak üzere memâlik-i mahrûsede olan mukata'ât mutasarrıflarından ancak bu def-i belde kantar tahsîli fermânım olan cebelü berâyeleri akçelerinin bir gün evvel yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve bir sa'at menzile (?) irsâl ve hazîne-i âmire teslim olunmak şartıyla dersa'âdetde mübâşirler ta'yin ve muhızır defter ve evâil-i celîlü'l-kadrim ile selte-i hümâyûn için hâlet-i fermânım olduğu üzere henüz cebelü berilyeleri gelüb hazîne-i âmirem teslim olunmağla istimhâl olunmak bu def' dahi evâmîr-i âlişânım isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ve beğler beğiler ve sancak beğleri ve kadıarsız sizde sudûr bulan işbu emri şerîf-i âlişânım vürûdunda kat'an te'hîr ve Tefvik ve ol makûle mukatta'at mutasarrıflarına kasâbir ve özl ve bahâne itdirmeyüb emri ve defter ile gönderilen mübâşirler ma'rifetiyle ta'cîl ve al-et ta'cîl fermânım olan cebelü bedeliyyeleri ber-vech-i sâ'at tahsîl ve bir gün evvel dersa'âdetim hazînesine edâ ve teslim olunmak üzere kazâ be kaza birbirlerinize emin ve sâlim olan süvârî mübâşirleriyle asitâne-i devlet medârım ziyade müsaade ve'l-isti'mâl ile edâ ve bedeliyyesine her biriniz kemâl-i dikkat ve'l-ihîmâm ve sa'y-i mâle'l-keâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükmi şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb hilâfından begâyet ihtirâz eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız tahrîran fî şehri Muharremü'l-harâm sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 10

1

Defter oldur ki işbu bin yüz yirmi dört senesinde vâki' münzam olan sefer-i hümâyûn sa'âdet-makrûn için Edremid kazâsından konaklı menziline nakli fermân buyrulan zahîranın mahalline teslim olunmak üzere cümle ma'rifetleriyle zahîranın aynı ketmen re'âyâyâ usret olunmağla bahâsını mevcûd olunan karyeler üzerlerine tevzî' olundukda beher hâneye ikişer guruş isâbet itmeğın meblağ-ı mezbûr bade cem semeni zahîra olunub menzil-i mezbûre-i mübâşir yedine teslim olunmak üzere mübâşir-i merkûm yedine virilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fî 9 sene 1124

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	3	Karye-i Kulaklar hâne	2,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	Karye-i Tahtaköy hâne	6
rubu' 1		Karye-i Güre hâne	5
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	rubu' 3	
rubu' 1		Karye-i Kızılkeçili hâne	3
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Zeytinli hâne	11,5
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	Karye-i Ekmekçi hâne	1,5
rubu' 1		Karye-i Arablar hâne	2
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	rubu' 3	
rubu' 3			
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Karye-i Kaşıkçı hâne	2
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	rubu' 1	
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	Karye-i Kadı hâne	4
rubu' 1		Karye-i Kızıl hâne	3
Mahalle-i Câmi'i kebîr		Karye-i İbrâhimce hâne	1
rubu' 1,5		rubu' 1	
Mahalle-i Âdilzâde		Karye-i Babalar hâne	1
rubu' 1,5		rubu' 1	
Karye-i Evciler hâne	4,5	Karye-i Narlı hâne	1
Karye-i Bayındır hâne	1	rubu' 1	
rubu' 1		Karye-i Dereli hâne	4

Karye-i Balcılar hâne	3	Karye-i Sarnıç hâne	1
Karye-i Kadı Arslan hâne	1	rubu' 1	
Karye-i Beyler hâne	2	Karye-i İmir hâne	1
Karye-i Şekvirân hâne	3	Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i Havran hâne	17	rubu' 3	
rubu' 3		Karye-i Hayat hâne	3
Karye-i Yenice hâne	2	Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Karacalar hâne	1,5	Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i Dereören hâne	1	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Temâşalık hâne	4	Yekûn hâne	
		137	

Ceffe'l-kalem hâze'l-makâm nemikahu el fakirallahu Teala derviş İbrâhim el-mevla islâme medîne-i Edremid sabıka gafera leh

2

İltica..... tavassut ve ricâlarıyla ahvâl-i müsâlaha mükâleme üzere iken bu esnâda Moskov çârı Azak kal'asın ve Devlet-i Aliyye tarafeyn mütesellimi ve tuğyan hedm idüb ve sâir kuyûd-ı müsâlaha dahi meçhûl söyleşilüb müsâlaha sûreti bulunmağla bundan sonra bu sene-i mübâreke de umûm seferi iktizâ itmeğın Anadolu tarafından olan ve zevi'l-emîr-i mîrân ve ümerâ ve sâir iktizâ idenlere bu sene sefere azîmet itmeyüb herkes yerlerinde karâr itmek üzere fermân-ı hümâyûn sâdir olmağla kadı ve serdar beğlerinizde olan tavâyif-i yeniçeri ve cebeci ve topcu ve kul oğulları dahi bir muktezâ-yı fermân-ı hümâyûn kendi yerlerinde ve meskenlerinde ikâmet idüb kendü umûrları ve kâr-u kesibleri ile meşgûl olmak ve cânibe azîmet altmış var ise ve hazîne yerlerine avdet ve ikâmet itdirilüb ve siz ki serdarlarsız vech-i meşrûh üzere bu sene-i mübâreke de sefer iktizâ itmeğle siz yerlerinizden hareket itmeyüb kadı ve serdarlarınızdan olan tavâyif-i mezbûrede dahi itdirilüb herkes yerlerinde meks ve ikâmet itdirilüb ve emr-i hareket ve bu taraf-ı azîmet etmiş var ise yine yerlerinden avdet itdiresiz ve sen ki mukaddemâ ocak tarafından mezkûr kudret-i asker ihrâca mesûl olan mûmâ ileyhsin sen dahi fî-mâ ba'd bir mezdî yerlerinden ihrâc itmeyüb herkes yerinde kalmak üzere terk idüb sen kendü evâmirinle bulunub ve azl mahalde kalmayub bir gün evvel asitâne-i sa'âdete gelesin deyu düstûr-ı

mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü tarafından mühürlü kılınub virilmeğle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki

Vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve müşârun ileyh tarafından virilen mühürlü mektub mûcibince amel idüb hilafından ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe ittimad kılasız tahrîran fî evâil-i şehri Rabî'i- evvel sene erba' işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

3

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi sancağında vâki' olan kazâların kadıları zîde fazlühüm tevkî'i refî-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterleri mûcibince Karesi sancağında vâki' kazâların bin dokuz yüz yetmiş dokuz buçuk ve bir selte bir rubu' ve bir hams kürekçi bedel-i avâriz hâneleri olub bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilmeyesin lâzım gelmeğın der'uhde olunub mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğle mûcibince vakt ve zamâniyla cem' ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' kazâların ol mikdar kürekçi bedel-i avâriz hânelerinden altışar akçe bedel-i avâriz mütekâ'idîn akçeleri senden alınan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mûcibince vakt ve zamâniyla cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilüb hılâfa emr ve her kimesneye inat ve muhâlefet itdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşetçün her bir avâriz hânelerinden ellışer akçe dahi aldırub ziyade aldirmayasın ve hîn-i tahsilde mîri için alınan akçenin her yüz on akçesinden bin yedi kuruş bâkî cedîd ve Frenk altunu ve iki buçuk kuruş ve Macar altunu iki kuruş bir rubu' ve hâlisü'l-mi'yâr pârenin kırk bir kuruşa aldırub zübdeye mevkûfât aldirmayasın kesr-i defterden ve noksanhânededen Devlet-i Âlişân'ımızdan zübde talebiyle zulm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe ittimad kılasın kazâ-i Edremid 341,5 rubu' 1 bedel-i avâriz hâne bahâ-i mezkûrun

der-livâ-i Karesi tahrîran fi'l-yevmi's-sâni aşara min şehri Şevvâlü'l-mükerrem selase ve işrin ve mie ve elf

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi sancağında vâki' olan kazâların kadıları zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazîne-i âmiremde muhzır olan

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Varak 11

1

Mevkûfât defterleri müvazzah Karesi sancağında vâki' kadıların bin dokuz yüz üç buçuk ve bir rubu' ve bir buçuk hams bedel-i nüzl hâneleri olub bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilmesin lâzım gelmeğın der'uhde olur eline mühürlü ve nişanlı müfredât defteri hûnda virilmeğle müvazzah ve kara fidyanlı cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilmek ferâğ olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda mübâşir-i mezbûr bu bâbda sâdır olan ityâm üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' kadıların ol mikdâr bedel-i nüzl-i hâneleri olub târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her biri bedel-i nüzl-i hânelerinden altışar yüz akçe bedel-i nüzzelleri ibdâl olan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mûcibince vakt ve zamânıyla cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirildi hılâfına emr ve defter kimesneye azl ve muhâsamet itdirmeyesin ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i meyyitçün her bir bedel-i nüzl-i hânelerinden otuzar akçe dahi aldırub ziyade aldırubmayasın hin-i tahsilde mîri içün olan akçe bin yüz on akçesinden bir esedî kuruş ve şerefi cedîd ve Frengi altı yüz iki buçuk kuruş ve macar altunu iki kuruş bir rubu' ve hâlisü'l-mi'yâr bâresi bedeli kırk bir kuruşa aldırub bundan ziyade mevkûfâtı ahiye aldırubmayasın ki defterden ve noksan ve fermanımdan ziyade talebiyle sulh ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîran fi'l-yevmi's-sâmin aşara min şehri Şevvâl sene selâsîn ve işrîn ve miete ve elf

Bahâ-i bedel-i nüzl-i kazâ-i mezkûrın der livâ-i Karesi ve kazâ-i Edremid

Bahâ-i ekin rubu' 1

3412

Sûret-i mevkûfâtdır

2

Şerî'at-i şî'âr Edremid kadısı efendisi zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûrdan yeniçeri serdarı olan (silik) zîde kadrühü inhâ olunur ki Edremid kazâsında sâkin iken sâbıkan serdengeçdi ağası Mehmed Ağa vâris-i ma'rûf fevt olub cemi' muhalledfâtı yeniçeri beytü'l-mâline olmuşdu sen ki serdar-ı mezbûrsun müteveffâ-yı merkûmun emvâl ve eşyâsın iki hâtonuna tevzî' eyledükleri i'lâm olunmağla işbu mektûb tahrîr ve çukadârimız Ali mübâşir ta'yin ve irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa'nın emlâk ve emvâl ve eşyasından her ne ise cümlesin ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i mezbûr ma'rifetiyle tahrîr ve defter itdirdikden zevcelerine edâ iden hisse-i şâyî'asın fukahâ-i şer' üzere virdürüb kusûru tamâmen mübâşir-i merkûma ahz ve kabz itdirüb mümzî ve mahtûm defteriyle bir gün evvel bu tarafa beytü'l-mâl irsâl eyleyesiz şöyle ki bundan sonra dahi bir güne hılâf-ı kanun hareketler zuhûr ider ise cevaba kâdir olamazsınız bâkî ve's-salam tahrîran fî evâsıt-ı şehri Rabî'i'l-evvel sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

3

İşbu bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere Edremid kazâsından bâ-fermân-ı âlî tahsîl lâzım gelen bedel-i avâriz cihet-i ma'îşet sekiz yüz altmış dört kuruş ve bedel-i nüzl-i cihet-i ma'îşet bin dokuz elli yedi buçuk kuruş olub bedel-i avâriz ve nüzl-i mal cem'an üç bin sekiz yüz yirmi bir buçuk kuruş olub ve târih-i defterden altı ay mühl için iki yüz kuruş olub ve üç gömlek masârıfı yüz yirmi bir kuruş ve iki akçe zimmî yüz altmış kuruş huddâmiyye on altı kuruş muhzırlara altı kuruş kâtibe üç kuruş virilmek üzere ba'de'l-hesâb dört bin iki yüz altmış beş buçuk kuruşa bâliğ olub cümle ahâlî vilâyet-i ma'rifetiyle kazâ-i mezbûrun iki yüz dört hâne ve üç rubu' hâne-i kerihyyesi olmağla mevcûd olan yüz otuz yedi kuruş üzerine tevzî' oldukda beher hâneye otuz birer kuruş beşer bâre isâbet itmeğle muhassal mâl-i merkûm hâmilü'd-defter umdetü'l-işbâh Mehmed Ağa'nın li-eclî'l-muttasıl yedine virilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min Rabî'i'l-evvel sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğran hâne	2	Karye-i Ekmekçi hâne	1,5
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	Karye-i Arablar hâne	2
rubu' 3		rubu' 3	
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Kaşıkçı hâne	2
rubu' 3		rubu' 1	
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Kadı hâne	4
Mahalle-i câmi'-i vasat hâne	2	Karye-i Kızılköy hâne	3
rubu' 1		Karye-i İbrâhimce hâne	1
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	rubu' 1	
rubu' 3		Karye-i Babalar hâne	1
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	rubu' 1	
		Karye-i Narlı hâne	1
Mahalle-i Tûran Beğ hâne	1,5	rubu' 1	
Mahalle-i Soğan hâne	2	Karye-i Dereli hâne	4
rubu' 1		Karye-i Balcılar hâne	3
Mahalle-i Âdilzâde		Karye-i Hacı Arslan hâne	1
rubu' 1,5		Karye-i Beyler hâne	2
Mahalle-i Câmi'i kebîr		Karye-i Şekvirân hâne	3
rubu' 1,5		Karye-i Havran hâne	17
Karye-i Evciler hâne	4	rubu' 3	
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Yenice hâne	2
rubu' 1		Karye-i Karacalar hâne	1,5
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Derevîran hâne	1
Karye-i Tahtaköy hâne	6	Karye-i Temâşalık hâne	4
Karye-i Güre hâne	5	Karye-i Sarnıç hâne	1
rubu' 3		rubu' 1	
Karye-i Kızılkeçili hâne	3	Karye-i İmir hâne	1
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	Karye-i Şapcı hâne	1

rubu' 3		Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Hayat hâne	3	Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i Bölücek hâne	0,5	Cem'an yekûn hâne yüz otuz yedi hânedir	137

4

Medîne-i Edremid sâkinlerinden olub bin yüz yirmi üç senesi şehri Rebî'u'l-evvel guresinde sefer-i âzim olduğu halde şart ve talik iden es-seyyid Mehmed bin Abdullah nâm kimesnenin zevce-i menkûhası ve medhûl-i bahâsı olan işbu bâ'is-i hâze'l-kitab Âişe binti İbrâhim nâm hâtundan vech-i âtî üzere istihbâr neşr-i zayf Edremid mahallesinde sâkin Mustafa bin Mehmed ve Bekir bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'l-istihbâr meclis-i şer'a hazarân olub istihbâr olunduklarında fi'l-hakîka işbu müste'cir-i mezbûrenin zevci mezbûr es-seyyid Mehmed sene-i mezbûre guresinde işbu hâzır-ı bi'l-meclis zevce-i menkûha-i medhûl bahâsı olan Âişe Hâtuna bizim huzûrumuzda hitâb idüb hâlen ben sefer-i taht-ı âzim olub eğer gurre-i mezbûrdan on dört ay tamâmına değin uslûb-i müddet-i madrûbe tamâmında olmaya dâhil olmazsam üç talak ile benden mutallaka olsun deyu sizi ta'lîk idüb gurre-i mezbûrdan işbu târih-i kitâba gelince on dördüncü ider gelüb ve yine dahl olmuşdur bizler husûsa bu vech üzere şâhidiz bizler şehâdet dahi ideriz deyu her biri alâ tarîkı'ş-şehâde haber virdiklerinde hıfzu'l-mahâl ketb olunub bir tâlibe def' olundu fi'l-yevmi'r-râbi' fi Rebî'u'l-âhir li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderriş Efendi bin Ebubekir, İlyaszâde Mustafa, Nalebend Hacı Yusuf, Kara Mustafa Ağa, Hasan bin Mehmed, Mehmed bin Yezid

5

Medîne-i Edremid sâkinlerinden Kadı Celal mahallesi ahâlisinden el-hâc Yusuf bin Ali nâm müteveffânın verâset-i zevce-i metrûkesi Fâtıma binti Abdurrahman nâm

hâtun ile sulbî kebîr oğulları Ali ve Mehmed ve Ahmed ile sulbiye-i sağîre kızları Gülsüm Rakbe ve Âişe nâm kimesnelere munhasıra oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun huyûtunda kendüsini mu'terif olan boylu zenginü'l-asl hamle'l-kitâb Fâtıma binti Abdullah nâm hâtun meclis-i şer'inde müteveffâ-yı mezbûrun oğlu Ali mahzarında bi-tav'ihâ üzerine da'vâ ve takrir-i kelam târih-i kitâbdan on sene mukaddem sahh-ı şerîfe-i âzim oldukda bana hitâb idüb sekiz sene-i iskâtı ile hizmet eyleyüb malımdan azad ola deyu muhzır-i müsliminde ikrâr ve işhâd itdikden sonra hâlen sekiz sene âm olmuşken verese-i mezbûreler bana vaz'ı yed-i evâmirde suâl olunub teslîm tahmîline ve kasr-ı yedlerine taraf-ı şer'den tenbîh olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müdde'iyeye-i mezbûre Fâtıma'dan sıdk-ı mütevellîsine mütâbık beyyine talep olundukda udûl-i ihrâr-ı ricâlden yine Edremid sâkinlerinden Mustafa Ağa ibni İbrâhim ve Hüseyin Beşe bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hazarân olub iştihâd olundukda fi'l-hakîka müdde'î mezbûr müteveffâ-yı mezbûr Hacı Yusuf kendi hucet-i âzim olduğu halde bizim huzûrumuzda hitâb idüb eğer sekiz sene istikamet üzere hizmet eyleyüb mülkûmden âzâd ola deyu ikrâr ve bizi işhâd eyledi bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye hıfz-ı kabûlüne vâkı'a olmağın mücibince sebîl-i tahmîline ve verese-i mezbûrelerin kasr-ı yedlerine tenbîh-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî 5 Rebî'u'l-âhir sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa bin İlyas, Nalebend Yusuf bin Mahmud, Hasan bin Mehmed, Mehmed Beşe bin el-hâc Mustafa, Serdar İbrâhim Ağa Hacı Abdi Ağa, Yazıcı Mehmed Çelebi bin askeriyye

Varak 12

1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz yirmi dört senesi Martı ibtidâsından sene âhirine değîn uhdemizde olan midilli ze'âmet-i timârı ben ve çavuş timârının küçük ve büyük hissesi ve küçük za'îm hissesini tarafımızdan izzetlü Mehmed Ağa'ya iki yüz yirmi guruşa der-uhde ve

iltizâm idüb ol dahi iltizâmı kabûl itmeğın zabtçün yedine işbu temessük ve virildiği sene-i sâbıkda zabt olunduğu minvâl üzere a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve tapû-yı zemîn ve resmi cüzî ve küllî bi-hasebü'ş-şer' ve kânûn tarafında sâdır ve râci' olunanı zabt ve rabt idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan ferd mâni' olunmaya tahrîran Martı mezbûr

(silik) Mehmed

2

Şer'at-i şî'âr Edremid kadısı efendi zîde fazlühü ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı kazânızda vâki' yeniçeri serdarlığına işbu bin yüz yirmi dört senesi Rabî'î'l-evvelinin evâsıtına uslûb-ı sâbık üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân on dört bölüğe Mustafa Çavuş nasb ve ta'yin olunmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki mezbûru serdarlığı umûrunda istihdâm idüb dahi dahl itdirmeyesiz ve ol cânibde vâki' yeniçeri ve cebeci ve topcu ve gılmân-ı acem oğulları merkûm üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' ve hareket idüb itâ'at ve inkiyâd üzere olalar ve tavâf-i mezbûrdan bilâ vâris ma'rûf-ı fevt olanların muhallefât ve metrûkâtların ma'rifet-i şer'le merkûma ahz ve kabz ve sevk-i sultânîde furuht ve hâsıl olan nukûdu mûmzî ve mahtûm defterleriyle bu cânibe irsâl itdirile ve lâkin mucib-i şer ve kânûn bir ferd rencide ve remîde itdirilmeye bâkî ve's-selâm tahrîran fî evâsıt-ı şehri Rebî'u'l-evvel sene rubu' ve işrîn ve miete ve elf

3

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere iltizâmında ve sâir gamm-ı hâs ve tevâbi'-i mukâta'alarından Edremid kazâsına vâki' Kadı karyesi ve tevâbi'i Çetmeler nâm karye mukâta'ası işbu sene-i mübârekede Martı ibtidâsından sene tamâmına değın zabt ve rabt işbu sâhib-i temessük Yusuf Bey nâm kimesne tâlib ve râgıb olunur yalnız yedi yüz elli guruşa der-uhde ve iltizâm olunmağın ol dahi iltizâmı ber-vech-i meşrûh kabûl itmeğın mukâta'a-i mezbûra âid olan a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve tapû-yı zemîn resp-i bennâk ve resp-i arûsân ve kovan âmme ve hâssa-i yâfte ve kaçkûn kul ve câriye-i mezdekânesini zabt idüb ve beytû'l-mâl vâki' oldukça üç

bin akçeden mâ'adâsını tarafımızdan teslim idüb el-avz mâliyetine hazr iddi'âsında olmak kaydıyla iltizâmı kabûl itmeğin zikr olunan meblağ-ı mezbûrlar evvel be-evvel tarafımıza edâ ve teslim eylemek şartıyla işbu zabt ve rabt-ı temessük virilmiştir kimesne müzâhim olmayalar tahrîr fî sene 1124

Mine'l-hâzır hâce Ahmed voyvoda

4

Karye-i Kadî'dan Halil Beşe'nin gulâmını mecrûh idenlerden Hasan bin Süleyman nâm kimesneye mezbûr Halil Beşe müvâcehesinde mezbûr Süleyman kefil ve Süleymana dahi her karye-i mezbûreden Hüseyin bin Nasuh kefil oldukları kayıd şod

Şuhûdü'l-hâl

Şeyhzâde Mehmed Efendi, es-eyyid el-hâc Derviş Ağa, Hüseyin Beşe

5

İşbu bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere Koca ili ve hüdâvendigâr ve Biga ve Karesi ve tevâbi' sancaklarının kıptiyân tâifesinin bedel-i avâriz maktû'ları berât-ı şerîf-i âlişân ile der-uhdemizde olub Edremid kazâsında sâkin olan kıptiyân tâifesi ve Kemer kazâsında sâkin olan kıptiyân tâifesi ve Ayazmend kazâsında olan kıptiyân tâifesi ve Aydın kazâsında mütevattın olan kıptiyân tâifesi ve Kozak kazâsında mütemekkin olan kıptiyân tâifesi ve Bergama kazâsında olan kıptiyân tâifesi ve Soma kazâsında sâkin olan kıptiyân tâifesi ve tevâbi'i ve Uluca kazâsında olan kıptiyân tâifesinin bedel-i maktû'ları tarafımızdan izzetlü Edremid'i kendinden Abdi Çelebi beş yüz on beş guruş iltizâm idüb yedine işbu temessükü zabtçün virilmiştir tahrîrdir Abdi Çelebi kıptiyân tâifesinin bedel-i maktû'ları tahsîl idüb bir kimesne mu'âraza eyleyüb üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-i mîrin bir sene tamâmına değin zabt ve tahsîl idüb berât-ı âlişânda ta'yîn ve ta'arruz olunduğu üzere cürm-i cinâyet ve gerek cüzî ve küllî her ne olur ise ahz ve kabz idüb berât-ı şerîf üzere sipâh ve yeniçeri ve sâir askerî tâifesi min ba'd müdâhale itmeyüb yedine

virilen berât mûcibince temessük-i leh âmil olasız tahrîran fî 2 Rebiul evvel sene 1124

Hüseyin mine'l-hazr tahsildâr

6

Paşâ-i dâmad Hasan müfettiş

Şer'at-i şî'âr Edremid kadısı zîde fazlühü ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûrede kethüdâyeri ve yeniçeri ve serdarı ve sâir a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki Anadolu yakasında zuhûr iden kuttâ'ı tarîk ve sâir eşkiyâ ve harâmizâdenin bi avnihi Teala kahr ve tedmîri ve bâd-ı dû-ibâdın âsâr-ı mezârlarında te'mîn ve tatmîn bundan akdem ve hâlen işbu evâmir-i aliyye ile uhde-i kifâyetimizde tefvîz olunub ve el-hâletü hâzihi kapusuz livandât tâifesi ve türkân ve ikrâd eşkiyâsı tarâk ve elhilere katl nüfûs ve âdet-i emvâl ile sükkân-ı vilâyet ve ebnâ-i sebîle îsâl hasâret ve fesâd ve şekâvet üzere olub ve bi'l-cümle Anadolu yakasında zuhûra gelen eşkiyâ ve harâmizâdenin izâle ve istîsalleri ve müverrisi vucûd-ı fesâd ihdâdlarından memâlik-i mahrûsenin tathîr ve tanzîfi lâzım ve vâcib olmağla zikr olunan eşkiyâ ve haremzâdenin ve Levindât ve Türkman ve İkrâd ve sâir kuttâ'ı tarîk ve ehl-i fesâdın teftîş ve tafahhus için mukaddem bana ve kâr-ı güzâr adamlar ta'yîn ve buldukları mahallerde alâ eyyi-hâl ahz ve şer'le lâzım gelen cezâları tertîb olunmak bâbında mukaddemen ve hâlen müekked ve müşedded evâmir-i aliyye vârid olmağla mûcibince buyruldu ısdar olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olunan evâmir-i aliyye mûcibince Anadolu yakasında katl-i nüfûs ve âdet-i emvâl iden londât eşkiyâsı ve kürd ve türkmân ve sâir kuttâ'ı tarîk ve harâmizâde ve kazâ-i mezbûrede fesâd ve şekâvet ile ma'rûf ve şühûd olanlar şer'le ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle teftîş ve tafahhus ve bulanlar ahz o şer'le lâzım gelen cezâları virilmek için mübâşir-i merkûma teslîm huzûrlarında ihzâr olunub eşkiyâ ve harâmizâde ve erbâb-ı fesâdda bir ferdi himâyet ve tesellüm ve sıyânet eyleyüb ve ahâlî-i vilâyetden mu'ayyen eşkiyâ ve harâmizâde olanların isim ve resmleriyle yazub tarafımıza îlâm ve kaziyede müdhal olunub kendi hallerinde olanlara bi-gayr-i hak dahl ve ta'arruz olunmakdan ihtirâz ve mûcibi buyuruldu âmil olasız

An kazâ-i Edremid 600 90 1000 790 guruş

Berây-i hazîne berây-i harc-ı bâb berây-i mübâşir

Katır re's 1

Vech-i meşrûh üzere yalnız yedi yüz doksan guruş vir re's-i katırdır

7

İşbu sene-i mübârekeke Anadolu'nun umûmen eşkiyâ ve kuttâ'ı tarîk ve garat-ı emvâl ve ebnâ-i sebîlin yoluna inüb katl-i nüfûs idenler ve her kazâda olan harâmizâdelerin ibâdullâh üzerlerinden def'i mazarratları için buldukları mahallerde cümle ahâlî kazâ ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetleriyle ahz ve ele götürülüb huzûrlarımıza ihzâr oluna deyu hâlen Kütahya eyâletine mutasarrıf olub vech-i meşrûh üzere müfettis-i Anadolu olan devletlü inâyetlü dâmâd Hasan Paşa hazretleri taraflarından Ahmed Ağa kulları yediyle buyurladı şerîfleri vârid olub imtisâlen li'l-emr sicilli mahfûza ba'de'l-kabûl paşâ-yı müşârun ileyh hazretleri kazâ-i Edremid'e konmamak üzere cümle kazâ ahâlîsi ittifâklarıyla paşa için virilen esedi beş guruş ve harc-ı bâb için yüz guruş ve mübâşir ve isti'câl için yüz yirmi guruş ve tahsildâr İbrâhim Ağa'ya on üç guruş ve harc-ı mahkeme ve huddâmiye ve ba'zı mesârif seksen sekiz guruş ve kâtibiyye ve muhızrân beş guruş ki cem'an sekiz yüz otuz guruş ki defâtındır ki cümle ahâlî kazâ ve fukarâ ma'rifetleriyle kazâ-i mezbûrun mevcûd olan yüz otuz yedi hânesi üzerlerine tevzi' olub beher hâneye altışar guruş ve beşer bâre isâbet eyleyüb tahsîli için virilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	rubu' 3
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	rubu' 3
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	rubu' 1

Varak 13

Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	rubu' 3
---------------------------	---	---------

Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Karye-i Babalar hâne	1
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	rubu' 1	
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	Karye-i Narlı hâne	1
rubu' 1		rubu' 1	
Mahalle-i Âdilzâde		Karye-i Dereli hâne	4
rubu' 1,5		Karye-i Balcılar hâne	3
Mahalle-i Câmî'i kebîr		Karye-i Hacı Arslanlar hâne	1
rubu' 1,5		Karye-i Beyler hâne	2
Karye-i Evciler hâne	4,5	Karye-i Şekvirân hâne	3
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Havran kebîr hâne	17
rubu' 1		rubu' 3	
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Yenice hâne	2
Karye-i Tahta hâne	6	Karye-i Karaca Aliler hâne	1,5
Karye-i Güre hâne	5	Karye-i Derevîran hâne	1
rubu' 3		Karye-i Temâşalık hâne	4
Karye-i Kızılkeçili hâne	3	Karye-i Sarnıç hâne	1
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	rubu' 1	
Karye-i Ekmekçi hâne	1,5	Karye-i İmir hâne	1
Karye-i Arablar hâne	2	Karye-i Şapcı hâne	1
rubu' 3		rubu' 3	
Karye-i Kaşıkçı hâne	2	Karye-i Hayat hâne	3
rubu' 1		Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Kadı hâne	4	Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i Kızıl hâne	3	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
		Karye-i Bölücek hâne	0,5
Karye-i İbrâhimce hâne	1	Cem'an yekûn hâne	
rubu' 1		137	

1

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihan-sitan-ı hâkânî hükmü oldur ki

Edremid kazâsında vâki' ÇanlıBaba kuddise sirrahü'l-azîzin müzâvelesinin şeyhi olan Derviş Mehmed kendi hüsn-i rızâsıyla erbâb-ı istihkâkdan işbu refî-i tevkî-i raffî'uş-şân hâkân Derviş Cafer nâm kimesneye fâriğ olub mezbûr dahi her vechle lâyıq-ı mahal ve müstehak olmağın mezbûrun ferâğından teveccüh olunub berât-ı şerîf-i âlişânım virilmek bâbında yedinde olan berât-ı atîk mucibince ' inâyet taleb itmeğın fâriğ olduğı vâki' ise merkûm vech-i tahrîr üzere sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn izzet-makrûn virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr zikr olunan müzâvelenin fâriğ-i mezbûrun yerine müzâvelenin şeyhi olub hidmet-i lâzimesini müdde'î ve müeddî kıldıkdan sonra kadîmi mutasarrıf olub vazîfe-i mu'ayyenesiyle teveccühle mutasarrıf ola gelmişler ise mezbûr dahi ol vechle mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ve devleti rûz-ı efvûn içün re'âyâ müdâvemet ve iştigâl ve mülâzamet göstere ol bâbda taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim ve müdâhale olmayub mezbûr Derviş Cafer nâm kimesneye aslâ dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe itimâd kılalar tahrîran fî evâil-i Cemâziye'l-âhir li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

2

Nişan-ı sûret-i âlişân nişan-ı şerîf-i âlişân sultânî hâkânî sitân hükmü oldur ki

Memâlik-i mahrûsemde vâki' ehl-i zimmetin üzerine mevzû' ve rusûmlarına madrûbe olan cizye beytül-mâlin usûl-i emvâl-i meşrû'undan olub mezheb-i kazıyye üzere ehl-i zimmetin yüz yirmi beş senesine mahsûb üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri vech-i şer'î üzere cibâyeti lâzım gelmeğın şer'an istihkâklarına göre esnâf-ı sülûs itibârıyla her yüz kağıdın onu a'lâ ve onu ednâ ve sekseni evsat olub işbu bin yüz yirmi dört senesi Şa'banı guresinden cizyeleri cibâyetine mübâşeret olunmak üzere Biga ve Karesi sancakları ve tevâbi'inde vâki' ehl-i zimmet ve eramine-i acem ve yahûdi re'âyâlarının cizyeleri cibâyeti işbu refî-i tevkî-i raffî'uş-şân hâkânî kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde kadrühüye tefvîz olunmağın hakkında mezîd-

i inâyet-i bâd-i şâhânem zuhûra götürüb sâdir olan hatt-ı hümâyûn şevket-i makrûnum mûcibince işbu berât-ı âlişânı virdim ve buyurdum ki cizyedâr-ı mezbûr varub Şa'bân-ı şerîf gurreinde hâkimül-vakt müvâcehesinde mîri mühr ile memhûruna virilen cizye evrâkı boğçasının mühürleri kat' ve evrâkda olan mühür ile tatbik olunduktan sonra bir kimesneye vaz' vilâyet-i kadısı mühürleyüb Dersa'âdetime irsâl eyleyeler ve kalem-i mezbûra tâbî' her belde ve karyesinde sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmetin bir ferdi hâric ve kağıdsız kalmamak şartıyla vech-i şer' üzere her bir belde ve karye ahâlîsi esnâf-ı selâseden kangî sınıfdan ad olunur ise fakîr mukîmden ve bir dînâr mütevessîtî'l-hâl olanlardan iki dînâr ve zâhiri'l-ginâ mükesser olanlarından dört dînâr eşref-i cizyeleri ahz olunub ve cizye-i şer'iyeleri istihkâklarına göre edâ eyledikleri ma'lûm olmak için esnâf-ı selâseden her birine mîrî mühür ile mahtûm eşkâliyle birer kağıd virilüb ve tevzî' eyledüğü evrâkın a'lâsından on iki ve evsatından dokuz ve ednâsından altı bâre her bir re's-i cizyeden kendülerine ma'îşet virilüb bundan mâ'adâ her bir vakitden birer bâre dahi cizye muhâsebecisi ve kâtiblerine ücret-i kitâbet cem' olunan asıl mâl-i cizyeden mahsûb olmak virilüb ve memâlik-i mahrûsemde evkâf-ı karyelerinde sâkin ehl-i zimmetin selâtîn-i izâm ve vüzerâ-yı kirâm ve mîr-i mîrân ve ümerâ ve sâirlerinin hâslarına ve ocaklıklarına ve mahsullük ve voyvodalıklara dâhil ve ba'zı eşyâya defâtirden ifrâz ve maktû' olanların gerek râhib ve gerek patrik ve fis ve gerek patrik ile ellerine berât alub tercümanlık ve meslek ve mu'âkabet iddi'âsında olanların müdâm ki iktisâb ve amele kâdir olub iktisâbda mâni' olur zemânında harâret ve kalem yâhud ekser âmında ibtilâ-yı maraz gibi iğrâr-ı sahîhası olmaya sâir ehl-i zimmetden istisnâ olunmayub ruhbânda cizye alınmaz deyu halk beyninde meşhûr ve elsine-i nâsda mezkûr olan kavî ile ta'allül vâri cizyeden imtinâ' itdirilmeyüb bu makûlelerin dahi vech-i şer' üzere istihkâklarına göre yed-i vâhidden esnâf-ı selâse i'tibârıyla cizyeleri cibâyet olunub cizyeye müstehak olmayan sabî ve zâhira'l-ginâ olmayub mîri vefâda olandan hılâf-ı şer' cizye talep olunmayub ve inşâallâhü ta'âlâ cizyeleri sene tamâmına tadrîcle tahsîl ve cizyedârlar dahi müctemi' olan mâl-i cizyeyi dört taksît ile teslîm hazîne-i âmirem eyleyeler ve mâl-i cizye nassan ve ictihâden îcâb iden vâridât-ı şer'iyeden olub ehl-i zimmet sukût-ı cizyeyi müstelzim olur gadrden sâlim iken dul ve sigâr ile şer'an cizyeye müstehak olduğı cizyelerin virilmemek için büyüce gadr îrâdına ihtirâz yâhud bir tarîk ile iba ve bir yerde ihtifâ idüb yâhud a'lâyâ müstehak iken evsat ve evsata müstehak iken ednâ cizyesini virmeğe ta'addî eyleyeler bu vechle cizyeden imtinâ' eyledikleri için bu makûlelerin rakabesi üzerine madrûbe olan cizyeleri alındıktan sonra şer'an îcâb iden cezâları tertîb oluna ve her

bir ehl-i zimmetin şer'an istihkâklarına göre eşkâlleri ile evrâkları virilüb a'lâ ve evsat ve ednâ i'tibârı ile cizyeleri cibâyet olunmak lâzım iken mahallât ve kurânın ba'zı zî kudret ve koca başları ve kendü cizyelerin tahkîk için birkaç seneden beru cizyedârlardan tûp-ı evrâk olub ve karyelerinin ehl-i re'âyâsına esnâf-ı selâse i'tibârıyla tevzî' olunmayub virilen evrâkın malı her ne ise beynlerinde hesâb ve halâk-ı şer' ale't-tesviye ruûslarına darb ve tahsîl olunduğu sem-i hümâyûnuma ilkâ olunmağla bu bid'at-i kerîhe men' olunub istihkâklarına göre cizyedâr elinden eşkâliyle evrâkları virilüb cizyeleri cibâyet oluna ve cizyeleri cibâyetine me'mûr âmiller dahi hayli hakdan udûl eyleyüb kemâl-i istikât ile hareket idüb cihet-i ma'îşetleri müctemi' olan asıl mâl-i cizyeden mahsûb olunmağla hılâf-ı şurûha berât-ı âlişân re'âyâ fukarâsından başka ma'îşet ve zahîra ve kâtibiyyet ve huddâmiyye ve kuyumcu ve sarrâfiye nâmıyla bir akçe ve bir habbe mutâlebe eylemeyeler ve itdirilmeye şöyle ki mütenebbih olmayub hılâf-ı şer' celb-i mâl sevde'sıyla hükm ve ta'addî ider ise sirran ve alenen habs ve tefahhus olunub asl-ı mâl-i cizyeden ez-ziyâde bir akçe aldığı zâhir olursa

Varak 14

1

Ol ma'kûleleri kayd ve bend ile asitâne-i sa'âdetime ihzâr olunub şer'an muhkem haklarından kılınub ona göre işbu berât-ı âlişânımın şurût-ı kırâ'ât olunub gerek kadılar ve gerek voyvoda ve kurâ zâbitı ve sâir sükkân-ı vilâyet bi'l-ittifâk cizye cizyâbeti husûsunda cizyedâra i'ânet idüb her zimmetin cizye-i şer'iyeleri cibâyetine muhâlefet ider olur ise haklarından kılınmak üzere isim ve resmleri ile yazub Der-sa'âdetime arz ve i'lâm ve her nefer cizye malını edâ eyledüğü ma'lûm olmak için cizyedâr başka defter tutub kaziyeden olanları mahallesi ile ve karyeden olanları dahi kezâlik karyesiyle ve ecnebî olanları dahi kendülerinin ve babalarının isimleri ve şöhretleriyle ale'l-esâmî defter idüb ve hesâbı görüldükde cizye mahallesi kılına teslim eylemek üzere hıfz idüb der-devletmedârıma götüreler ve cizyedâr-ı merkûm me'mûr olduğu kazânın kurâ ve nevâhiyesine tevzî' eyledüğü evrâkı cizye kaleminde mahfûz olan mührü ile mühürleyüb ba'dehü tevzî' idüb eşkâlsiz evrâk virilmekten hadr oluna ve hîn-i iktizâda def-i işbâh için tatbik olunub ba'de kavilciler mühürleyüb işbu berât-ı âlişânımda ta'yîn ve tevzî' olunan şurût ve kuyûdun ta'ayyün ve icrâsına her biri gereği gibi ihtimâm eyleyüb hılâfıyla hareketden bi-

gâyet ihtirâz eyleyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi'l-yevmi's-sâbi' aşera şehri Cemâziye'l-âhir sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Tıbkı aslul hatr nemikahu el fakir Yusuf el Mevla.... Mahmud paşa Konstantiniyyetül mahmiye....afa anh

2

Medîne-i Edremid mahallâtından Kapucubaşı mahallesinde sâkin Saka Ahmed Beşe nâm kimesne cümle âyân-ı vilâyet ma'rifetiyle bin yüz yirmi dört senesinde altı ay tamâmına değin menzilci nasb olundu bu mahalle kayd-ı sened

Tahrîr fî 29 Recebû'l-ferd sene 1124

Şuhûdü'l-hâl

Arabacı oğlu Mustafa dâî, el-hâc Yusuf ibni Mahmûd, el-hâc Mehmed ibni Abdullah, Çıkrıkçı Mustafa Efendi ibni Mehmed Beşe

3

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Biga ve Karesi sancaklarında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere zikr olunan sancakların rusûmât bedel-i cem'ine me'mûr olan Mehmed ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki mûmâ ileyh Mehmed zîde kadrühüsün dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüb bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere Biga ve Karesi sancaklarının bedel-i rusûmât tahsîli uhdesinde olmağla tahsîline mübâşeret eyledikde nefis Biga sâkinlerinden Tabakçı mahallesinde Hacı Ali ve Yeni mahallede Ahmed Beşe ve Avaz Ağa mahallesinden Ali Beşe ve Kara Biga mahallesinden Baba Hasan oğlu Mehmed ve Alaybeyi kazâsından hacı müezzîn ve Gügercinlik kazâsından ve sâirden nâm kimesne Üstaz tarafından gelüb halâkan sefer men' olunub rusûmât bedel-i hâceti müceddeden fermân olmadıkça virmeyesiz deyu re'âyâyı kerben ile rusûmât malını virdirmeyüb mu'attal olmağla mâni' olan mezbûrlar sultâniyye kal'asına kal'a-i bend ve rusûmât malının bir gün evvel tahsîli içün mübâşir ta'yîn ve

emr-i şerîfim virilmek ricâ eylediği ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât-ı defâtirlerine nazar olundukda Karesi ve Biga sancaklarının ber-vech-i münâza'a dokuz bin yedi yüz yetmiş bir guruş sekiz akçe bedel-i rusûmât malı olduğu ve tahsîli içün emr ve defteri Mehmed zîde kadrühüye virildiği kenâr olunmağla mezbûrlar hılâf-ı fermân-ı hareket itmeleriyle bundan sonra dahi kemâfî hakkat iderler ise rusûmât malı tahsîli tekmîl olunca sultâniyye kal'asına kal'a-i bend olunub bir gün mukaddem tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirilmek üzere emr-i şerîfim virilmek bâbında iftihâr ve'l-ümerâ' ve'l-ekâbir bi'l-fi'il baş defterdârim el-hâc Mehmed dâme ulüvvühü telhîs eylemeğin imdi telhîs mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mezbûrlar halâk-ı fermân hareket itmeleriyle bundan sonra dahi muhâlefet iderler ise rusûmât malı tahsîli tekmîl olunca sultâniyye kal'asına kal'a-i bend idüb fermânım olan ol mikdâr guruş rusûmât malını mübâşir-i mezbûr ma'rifeti ile bi-eyyi hâl bir gün evvel tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirmekde ziyâde ihtimâm idüb hılâf-ı emr-i hümâyûn vaz' ve hareketinden her biriniz bundan ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi's-sâlis Saferu'l-hayr sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

.....malını edada taallül edenlerden her kim olursa olsun Sultaniye kalesine Kalebend fermandır.

4

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezail ve'l-keâm mevlânâ Edremid kadısı zîde fazlühü ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki bu sene-i mübâreke münzam olan sefer-i hümâyûn içün Rum ili ve Anadolu câniblerinden mübâyi' ve asitâne-i sa'âdetime nakl ve nezli-i emîni Mehmed zîde mecdühünün yedinde mevcûd mahzen olan dakîk tûl-i meks ile ifnâ' olmak hasebiyle her bir İstanbul kîlesi çuvalı ile altmış akçeye olmak üzere hâlen Mihalic voyvodası olan Halil zîde kadrühü mübâşeretiyile kazâ-i mezbûrda bin beş yüz İstanbul kîlesi dakîk tevzî' ve tevzî'inden üç ay mühl ile vakti geldikde bahâları voyvoda-i merkûm ma'rifetiyle tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirilmek üzere emr-i

şerîfim virilmek arz ve telhîs olundukda imdi mûcibince amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (silik) vardıkda bu bâbda olan emrim üzere amel idüb dahi siz ki kadı ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erlerisiz işbu emr-i şerîfim varduğu gibi kimesneye ta'allül ve muhâlefet itdirmeyüb tevzî'inden üç ay mühl ile vakti geldikde voyvoda-i merkûm ma'rifetiyle bahâları tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirilmek üzere her bir İstanbul kîlesi cevvali ile altmış akçeye olmak üzere ol mikdâr İstanbul kîlesi dakîk kazâ-i mezbûr ahâlîsine ma'rifet-i şer'le tevzî' ve defter itdirüb vakt-ı mezbûrda defter mûcibince voyvoda-i merkûm ma'rifetle ve ma'rifet-i şer'le yerlü yerinden tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirilmekde ihtimâm itdirüb izâ'at-i mâl-i mîrinde bundan ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Sûret-i emr-i şerîf-i âlişân

5

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm Mihalic Kirmastı ve İneçik ve Gügercinlik ve Biga Çan vilâyeti ve Boğaz Hisar ve Ezine ve Edremid kadıları ve Bandırma nâibi zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l a'yân Mihalic voyvodası olan Halil zîde mecdühü tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki asitâne-i sa'âdetimde mevcûd mahzen olan dakîkden sen ki mübâşeretle münâsib olan iskelelere nakl ve kazâlara tevzî'i fermânım olan dakîk-i zâyî' ve telef olunmak üzere iskele-i mezbûrlara vardıkda virilen defter mûcibince her bir kazânın hisselerine isâbet iden mîras-ı dakîki bir gün evvel kaldırılmakda ziyâde dikkat ve ihtimâm eyleyesiz deyu fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi zikr olunan dakîk iskele-i mezbûrlara varub dâhil oldukda virilen defter mûcibince her bir kazânın hisselerine isâbet iden mîras-ı dakîki her kazâ ahâlîsine bir gün evvel kaldırılmakda ziyâde dikkat ve ihtimâm idüb hılâf-ı emr-i şer'î şerîf-i âlişânımın bir ferde inâd ve muhâlefet ve bir dürlü illet ve bahâne ile bir gün evvel kaldırılmağla mîras-ı dakîk zâyî' ve telef olunmakdan ve işbu emr-i âlişânımın hılâfına vaz' ve hareketden bi-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi'r-râbî' aşera fi şehri Recebü'l-ferd li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Alama küllihî aslıhul hatr nemikahu el fakir Allahu Teala Mehmed en-naib bi-mahkeme-i ahi Çelebi bi Medineti Konstantiniyye el mahmiye gafara Leh

6

Defter oldur ki işbu sene-i mübârekede munzamm olan sefer-i hümâyûn için Rum ili ve Anadolu câniblerinden mübâya'a ve asitâne-i sa'âdetime nakl ve nezl-i emîni Mehmed zîde mecdühü yedinde mevcûd mahzen olan dakîk tûl-i meks ile ifnâ olmak hasebiyle her İstanbul kîlesi cevvali ile altmışar akçeye olmak üzere hâlen Mihalic voyvodası olan Halil zîde kadrühü mübâşeretiyle nefis Edremid kazâsına İbrâhim zeyl-i sefînesiyle beş yüz kîl-i İstanbulî dakîk-i kazâ-i mezbûr ahâlîsine tevzî' ve defter olunub hîn-i tevzî'den üç ay mühl ile vakti geldikte voyvoda-i merkûm mübâşeretiyle yerlü yerinden ma'rifet-i şer'le tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirile deyu bâ'is-i defter çukadâr Osman Beyin yediyle fermân-ı cihan-maktû' vârid olmağın imtisâlen li-emr cümle ahâlî kazâ-i ma'rifetleriyle kazâ-i mezbûrun mevcûd olan yüz otuz yedi hânelerine cümle ahâlî ma'rifetleriyle tevzî' olundukda beher hâneye on birer kîl-i İstanbulî dakîk isâbet itmeğle ber-mûcib-i emr-i şerîf tevzî' olunan bin beş yüz kîl-i İstanbulî dakîkin defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâmis fi Şa'bânü'l-mu'azzam sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Varak 15

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	rubu' 3	dakîk kebe 30
	dakîk kebe 22	Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2		dakîk kebe 38,5
rubu' 3	dakîk kebe 30	Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2		dakîk kebe 16,5
rubu' 3	dakîk kebe 30	Mahalle-i Soğanlı hâne	2
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	rubu' 1	dakîk kebe 24
	dakîk kebe 32	Mahalle-i Âdîlzâde	
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	rubu' 1	dakîk kebe 4
rubu' 1	dakîk kebe 24	Mahalle-i Câmi'i kebîr	
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2		

rubu' 1,5	dakîk kebe 4	Karye-i Balcılar hâne	3
			dakîk kebe 23
Mahalle-i Evciler hâne	4,5	Karye-i Hacı Arslanlar hâne	1
	dakîk kebe 49,5		dakîk kebe 11
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Beyler hâne	2
rubu' 1	kebe 13		dakîk kebe 22
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Şekvirân hâne	1
	dakîk kebe 27,5	rubu' 1	dakîk kebe 33
Karye-i Tahta hâne	6	Karye-i Havran kebîr hâne	17
	dakîk kebe 66	rubu' 3	dakîk kebe 195
Karye-i Güre hâne	5	Karye-i Yenice hâne	2
rubu' 3	dakîk kebe 63		dakîk kebe 22
Karye-i Kızılkeçili hâne	3	Karye-i Karaca Aliler hâne	1,5
	dakîk kebe 33		dakîkkebe 16,5
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	Karye-i Dereören hâne	1
	dakîk kebe 126,5		dakîk kebe 11
Karye-i Ekmekçi hâne	1,5	Karye-i Temâşalık hâne	4
	dakîk kebe 16,5		dakîk kebe 44
Karye-i Kaşıkçı hâne	2	Karye-i Sarnıç hâne	1
rubu' 1	dakîk kebe 24	rubu' 1	dakîk kebe 13
Karye-i Arablar hâne	2	Karye-i Eşme hâne	1
rubu' 3	dakîk kebe 30		dakîk kebe 11
Karye-i Kadı hâne	4	Karye-i Şapcı hâne	1
	dakîk kebe 44	rubu' 2	dakîk kebe 19
Karye-i Kızıl hâne	3	Karye-i hayat hâne	3
	dakîk kebe 33		dakîk kebe 33
Karye-i İbrâhimce hâne	1	Karye-i Karnak hâne	3
rubu' 1	dakîk kebe 13		dakîk kebe 33
Karye-i Babalar hâne	1	Karye-i Çorak hâne	7,5
rubu' 1	dakîk kebe 13		dakîk kebe 75
Karye-i Narlı hâne	1	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
rubu' 1	dakîk kebe 13		dakîk kebe 49,5
Karye-i Dereli hâne	4	Karye-i Bölücek hâne	0,5
	dakîk kebe 44		dakîk kebe 0,5

Cem'an yekûn hâne

137

yalnız yüz otuz yedi hânedir

1

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' İbrâhimce nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan el-hâc İbrâhim bin Hasan İlyas nâm müteveffânın verâset-i zevce-i metrûkesi Âişe binti el-hâc Halil nâm hâtun ile sulbî kebîr oğlu İsmâil Efendi ve sulbiye-i kebîre kızları Ümmü Gülsüm ve Cennet nâm kimesnelere munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık olduğdan sonra verese-i mezbûrun talebleriyle müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn min Şa'bânü'l-mu'azzam sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Der-karye-i menzil ma'a tevâbi'ihâ		14400 guruş
Turdağı kurbunda zeytünlük		76000 guruş
Kadı karyesi altında bâğ ve zeytünden eşcârları		13800 guruş
Taşköprü kurbunda bâğçe		2600 guruş
Ali Bey bigârı kurbunda zeytünden	20	3600 guruş
Köylü kuyu kurbunda incir eşcârı	8	1800 guruş
Evsat tancere	1	120 guruş
Leğen ibrîk		240 guruş
Bakrâc	1	120 guruş
Evsat sahan	3	240 guruş
Evsat kazgân	1	600 guruş

2

Defter oldur ki işbu bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere tersâne-i âmire-i mühimmâtçün ber-mûcib-i sûret-i defter-i mevkûfât Edremid kazâsından yüz altmış altı guruş bir zülte kerâste bedeli tahsîliçün umdetül eşbah es-seyyid (silik) Ağa yediyle fermân-ı şerîf-i âlişân sâdır olmağın imtisâlen-leh ol mikdâr bedel-i kerâste tahsildâr-ı mezbûrun ücreti on guruş Serdar Ağa'nın ücret-i dakîki on guruş Hüseyin Efendi zâde'nin sâbık-ı konak merci'inden iki guruş harc-ı defter yirmi üç guruş huddâmiye dört guruş muhızırân bir guruş ve kalemiyye bir guruş ki cem'an iki yüz on bir guruşa bâliğ olub cümle a'yân-ı vilâyet ma'rifetleriyle hesâb ve kazâ-i mezbûrun mevcûd yüz otuz yedi hânelerine tevzî' olundukda beher hâneye on

dokuzar semen isâbet itmeğın li-ecli't-tahsîl mübâşir-i merkûm yedine virilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâmin fi Ramazânü'l-mübârek li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	Karye-i Kızılkeçili hâne	3
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	Karye-i Zeytinli hâne	11,5
rubu' 3		Karye-i Ekmekçi hâne	1,5
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Kaşıkçı hâne	2
rubu' 3		rubu' 1	
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Arablar hâne	2
Mahalle-i Câmî'i vasat hâne	2	rubu' 3	
rubu' 1		Karye-i Kadı	4
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	Karye-i Kızıl hâne	3
rubu' 3		Karye-i İbrâhimce hâne	1
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	rubu'	
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i Babalar hâne	1
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	rubu' 1	
rubu' 1		Karye-i Narlı hâne	1
Mahalle-i Âdilzâde		rubu' 1	
rubu' 1,5		Karye-i Dereli hâne	4
Mahalle-i Câmî'i kebîr		Karye-i Balcılar hâne	3
rubu' 1,5		Karye-i Hacı Arslanlar hâne	1
Karye-i Evciler hâne	4,5	Karye-i Beyler hâne	2
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Şekvirân hâne	3
rubu' 1		Karye-i Havran kebîr hâne	17
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	rubu' 3	
Karye-i Tahta hâne	6	Karye-i Yenice hâne	2
Karye-i Güre hâne	5	Karye-i Karaca Aliler hâne	1,5
rubu' 3		Karye-i Derevirân hâne	1

Karye-i Temâşalık hâne	4	Karye-i Hayat hâne	3
Karye-i Sarnıç hâne	1	Karye-i Frenk hâne	3
rubu' 1		Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i İmir hâne	1	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Şapcı hâne	1	Karye-i Bölücek hâne	0,5
rubu' 3		Cem'an yekûn hâne	137
		yalnız yüz otuz yedi hânedir	

3

Şerî'at-i şî'âr fazîlet-i düşâr Edremid kadısı efendi zîde fazlühü ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı kazânızda vâkî yeniçeri serdarı ref' ve yerine üslûb-ı sâbık üzere işbu bin yüz yirmi dört senesi şehri Şa'ban'ın evâhırinde yirmi beş sek-bânların Ali nâm yoldaş nasb ve ta'yin olunmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki mezbûr-ı serdarlığı umûrunda istihdâm idüb âharı dahl itdirmeyesin ve ol cânibde vâkî yeniçeri ve cebeci ve topcu gilmân acem ve kul oğulları merkûmu üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' ve hareket itmeyüb itâ'at ve inkıyâd üzere olalar ve tavâ-yif-i mezbûreden bilâ vâris ma'rûf-ı fevt olanların muhallefât ve metrûkâtların ma'rifet-i şer'le merkûma ahz ve kabz ve sevk-i sultâniyyede furuht ve hâsıl olan nukûdu mûmzî ve mahtûm defterleriyle bu cânibe irsâl itdirile ve lâkin hılâf-ı şer' ve kânûn bir ferd rencide ve remîde itdirilmeye bâkî ve's-selâm tahrîran fî evâhır-i şehri Şa'bân sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Mehmed Ağa yeniçeriyân dergâh-ı âlî

Varak 16

1

Medîne-i Edremid mahallâtından Kadı Celal mahallesi kurbunda vâkî Topalzâde Mustafa Çelebi nâm kimesnenin hânında ticâret vechi üzere sâkin iken hâlikin olan Çâlık nâm zimmînin zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayub cümle terekesi beytû'l-mâle âid ve râci' olmağla medîne-i mezbûrede beytû'l-mâl kabzına me'mûr olan Mehmed

Çelebi talebiyle inhirâf olunan eşyâdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur fî 13 Ramazan sene 1124

Cedîd yorgan	1	3 guruş
Çuka ve mor kobran	1	3 guruş
Dikilecek nemtânlık	4	1 guruş
Bergama asdârı	3	2 guruş
Beyaz boğasi	1	1 guruş
Dikilecek alaca nemtânlık	1	4 guruş
Beyaz sâde kaftan	1	1,5 guruş
Kusuku sincab	1	5 guruş
Sermaî boğasi	1	10 guruş
Kesilmiş kumaş alaca	1	5 guruş
Edremid asdârı	1	6 guruş
İplik ve düğme ve şerîf deste	12	12 guruş
İpek derem	600	15 guruş
Makrâs	2	6 guruş
Susta ferdeste	2	10 guruş
Barat ferdeste	4	6 guruş
Def'a bir barat fes	0,5	1 guruş
Nemtân		10 guruş
Zenne akçe deste	0,5	0,5 guruş
El kilo buşı	5	3 guruş
Hindi iplik deste	0,5	1 guruş
Maî çuka zirâ'	9	15 guruş
Kesilmiş nemtân	6	1,5 guruş
Asdarlar	6	0,5 guruş
El bezi	2	
El kilo buşı	3	7 guruş

İbrişim derem	250	6 guruş
Küçük takye	8	8 guruş
İplik kuşak	13	8 guruş
Kaytân	67	6 guruş
Susta fes	1	3 guruş
Düğme envâ'ından	17	11 guruş
Mercanlı düğme	5	5 guruş
Şerit envâ'ından		3 guruş
Yorgan yüzü ma'a peçe		0,5 guruş
Peştamal	1	1 guruş
Kumaş entâri	2	4 guruş
Kırmızı kaftan	1	16 guruş
Maî sâde	1	16 guruş
Nemtân envâ'ından	4	20 guruş
Küçük nemtân	3	6 guruş
Beyaz boğasi	1	1 guruş
El bez top	1	4 guruş
Gömlek	2	1,5 guruş
Cedîd ve mor kobrân	1	4 guruş
Kesâyi bez	8	4 guruş
Kırmızı boğasi zirâ'	4	10 guruş
Nemtân envâ'ından	37	18 guruş
Fısdıkî boğasi	1	9 guruş
Çenbar bez envâ'ından	14	1 guruş 1 rubu'
Keten bezi		8 guruş
Kesâyi bez		5 guruş
Asdâr	1	3 guruş
Mısır bezi		10 guruş
Kuşak	3	10 guruş

El kilo buşı		1 guruş
Darayî		5 guruş
Kiriş		4 guruş
Küçük kuşak	3	83 guruş
Kolan kuşak		1 guruş
Hamam kesesi	3	1 guruş
Susta fes		5 guruş
Susta fes	2	12 guruş
Hırdavat ibrişim ve şerfk		5 guruş
İplik		4 guruş
Makrame	3	8 guruş
Ayna	1	2 guruş
Kaytân		2 guruş
Nemtân envâ'ından	53	31 guruş
Kesayî bez maa alaca bez		2 guruş
Asdâr	2	0,5 guruş
Deymî bez top	1	1 guruş
Gömlek	2	2 guruş
Kırmızı kuşak	1	4 guruş
İplik tûra	1	10,5 guruş
Kaba boğasi ma'a alaca	9	10 guruş
Nemtân envâ'ından	27	12 guruş
Kesayi ve deymi		3 guruş
Fota peştamal	1	2 guruş
Deymî top	1	1 guruş
Makrame	2	3 guruş
Alaca zıbın		1,5 guruş
Kırmızı takye	20	1,5 guruş
Kırmızı kaftan		2 guruş

Boğasi envâ'ından	12	15 guruş
Peştamal	2	3 guruş
Parça zıbın		0,5 guruş
Aba fistan	24	24 guruş
Aba şalvar	1	1,5 guruş
Endâze ma'a zıbın		6 guruş
Kendinin kâyim-i cemâşuru		6 guruş
İplik deste	65	13 guruş
Şerîk deste		6 guruş
Şerîk ma'a iplik		5 guruş
Şerîk		5 guruş
Tüfek ma'a silah		6 guruş
Kahve sâğ	6	8 guruş
Hırdavat		10 guruş
Cem'an yekûn 344,5 yalnız üç yüz kırk dört buçuk guruşdur		
Minhâ el-ihracât		
Berây-i lâbesne hâlik-i mezbûr		5 guruş
Berây-i harc-ı defter		22 guruş
Berây-i huddâmiyye meblağ	140	
Kâtibiyye ve muhzırân meblağ	90	
Berây-i çukadâriyye meblağ		120 guruş
Sahha'l-bâkî	314,5	

2

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Güre nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan es-seyyid Veli Çelebi bin Abdullah nâm kimesnenin terekesinden rubu'u zevcesi İsmihan binti el-hâc Yusuf nâm hâtuna ve bâkî sülüs erbâ'ı cânib-i beytü'l-mâle âid ve râci' olduğu şer'an zâhir oldukdan sonra beytü'l-mâl vekîli es-seyyid Ahmed Çelebi talebiyle mukaddemen tahrîr itdirüb kısmet-i âdile olunmayub mezbûre İsmihan Hâtuna küllü gadr olunmağla müceddeden mezbûrân

müvâcehelerinde tahrîr olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi'l-işrîn fî Ramazânü'l-mübârek li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Zeytinlik der-karye-i mezbûre aded	60	meblağ 4800
Bâkır	10	1200 guruş
Zeytin mahsûlünden meblağ		480 guruş
Cem'an yekûn		6480 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz ve tekfîn meblağ	840	
Berây-i mihr-i müsebbit meblağ	2000	
Mukaddemen harc-ı defter meblağ	240	
Yekûn	380	
Sahhu'l-bâkî	30400	
Hisse-i zevcetü'l-mezbûre meblağ	720	

3

Medîne-i Edremid mahallâtından Turhan Bey mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan ganim Mehmed bin Hüseyin nâm müteveffânın verâset-i zevce-i metrûkesi Emine binti Hüseyin nâm hâtun ile ve sulbî kebîr oğulları Hüseyin Beşe ve Mustafa ve sulbiye kızları Fâtıma ve Hatice ve Kerîme nâm sağırlere munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra mezbûrun talebleriyle müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Der-mahalle-i mezbûrede menzil-i tahtânî ma'a havlî meblağ		3600
Bilyeler değirmeni nâm mevzi'de zeytin işçârları dîb	30	meblağ 7600
Bilyeler bâğları kurbunda itâk-ı bâğ dönüm meblağ	2000	
Tavrî bârgîrin meblağ	500	

Arı kovanı aded	25	meblağ 1500	
Evsat tancere ma'a kapak	2	meblağ 240	
İki kollu tâbe	1	meblağ 80	
El tâbesi	1	meblağ 50	
Kapaklı tas	1	meblağ 120	
Ayaklı sahan	2	meblağ 160	
Zerde tepsisi	2	meblağ 160 guruş	
Küçük bakraç	1	meblağ 30 guruş	
Hoşâb tas	3	meblağ 100 guruş	
Karâ lengiri	3	meblağ 60	
Küçük lengir	1	meblağ 20	
Kara kazgân	2	meblağ 700	
Kara leğen ibrik	1	meblağ 120	
Kara börek tepsisi	2	meblağ 120	
Müsta'mel kâlıca meblağ	490		
Müsta'mel sini	1	meblağ 360	
Müsta'mel çanta heybe	2	meblağ 80	
Müsta'mel kilim	1	meblağ 80	
Tagâr	1	meblağ 100	
Küb.....aded	3	meblağ 100	
Cem'an yekûn	17000		
Minhâ el-ihracât			
Zevce-i el-mezbûre Emine Hâtun mihr-i mü'accel meblağ			1200
Berây-i vasiyet techîz ve tekfîn meblağ		1200	
Berây-i resm-i âdî meblağ		480	
Berây-i huddâmiyye meblağ		60	
Berây-i kâtibiyye meblağ		30	
Çukadâriyye meblağ		42	
Muhzırân meblağ		21	

Yekûn	13967
Sahhu'l-bâkî	13967
Hisse-i zevce-i el-mezbûre meblağ	1745
Hisse-i el-bint meblağ	3490
Hisse-i el-bint meblağ	3490
Hisse-i el-bint meblağ	1745
Hisse-i el-bint meblağ	1745
Hisse-i el-bint meblağ	1745

Temmet-ül allam Şeyh Mehmed el Mevla fi şehril makam Medineti Edremid afa anh

Varak 17

1

Şerî'at-i şî'âr Edremid ma'a Kemer kadısı efendi zîde fazlühü devr-i taht-ı sâfiyye ittihâfından sonra taht-ı hükûmet-i şî'ârınızda vâki' dergâh-ı âlî yeniçeri serdarı ref olunub uslûb-ı sâbık üzere yerine kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühü nasb ve ta'yin olunmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl kılındı vusûlünde merkûm kazâ-i mezbûre serdarlığı hizmetinde istihdâm idüb âharı müdâhale itdirmeyesin ve ol tarafda yeniçeri ve cebeci ve top arabacısı ve kul oğulları ulemâ-i acze seksen süvârî merkûm üzerlerine serdar ve zâbit bilüb sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' ve hareketde bulunmayub cümlesi itâ'at ve inkıyâd üzere bulalar ve tavâyif-i mezbûrûndan vâris fevt olanların mahlûf ve müddet-i vefâtlarında merkûm ahz ve kabz ve sevk-i sultâniyede ma'rifet-i şer'le furuht ve hâsıl olan nukûdlarını mûmzî ve mahtûm müfredât defterleriyle cânib-i mülkü'l-hâna irsâl ve îsâl itdirüb hallen ve şer'î şerîf ve mugâyir-i kanun-ı münif bir ferde zulm ve ta'addî ve tecâvüzlük itdirmeyüb mûcib-i mektûb ile âmil olası ve's-selâm tahrîran evâil-i Muharremü'l-harâm li-sene hams ve işrîn ve miete ve elf

Mustafa Ağâ-yı yeniçeriyân dergâh-ı âlî hâlen

2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Mahrûse-i Bursada asude olan cennet mekân Firdevs-i âşiyân merhûm ve mağfûrun leh Sultan Murad Han sâni hilye-i hucetü'l-yâren hazretlerinin evkâfından ve vilâyet-i Anadolu'da vâki' Kemer ve Edremid ve tevâbi'ihâ mukâta'a işbu bin yüz yirmi beş Mart'ı ibtidâsından Şubat gayetine değin zabt eylemek üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühü tâlib ve râgıb ve ber-vech-i maktû' dokuz bin beş yüz guruşa der-uhde ve iltizâm dahi şol şart üzere kabûl eylediği iyâzen billâhi ta'âlâ mahsûl-i vakf-ı kalîl ve sağır dahi ider ise zararını vakf-ı şerîfe teberru' ve kat'an zarar iddi'âsını itmemek kavliyle kabûl ve kavlonmağla işbu zabt-ı temessükü ketb ve terahhum olunub ağâ-yı mûmâ ileyhinin yedine virildiği varub mukâta'a-i mezbûr sinîn-i sâbıkı üzere zabt ve rabt idüb vâki' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve yâve ve kaçkûn kul ve câriyemiz mezdekânesi ve tapû-yı zemîn ve resm-i zemin ve öşr-i kiyah ve öşr-i meyve ve beytü'l-mâl âmme ve hâssa ve mâl-i gâib ve resm-i arûsân ve resm-i kürk ve sâir vakf-ı şerîfe âid ve râci' olan cüzî ve küllî her ne ise ahz ve kabz idüb evkâf-ı selâtîn mağrûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küllü'l-vücûh serbestiyet olub sinîn-i sâbıkada teveccüh üzere zabt oluna gelmiş ise ağâ-yı müşârun ileyh dahi minvâl-i meşrûh üzere sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' ve hareket itmeyüb bir sene tamâmına değin zabt ve rabtına taraf-ı âhardan bir ferd mâni' olmayalar tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr

Ali mütevellî vakfû'l-mezbûr

3

Edremid kasabası câmi'inde Sâliha Kadriye dimeğle ma'rûf iki selver nâm mahalde vâki' vakf-ı su kuyusunun ... meşrûtu üzere hakk-ı müşterî olan çeşmeci Mehmed fevt olub bâb ve hidmet-i ma'rûfun yedine sulbî oğlu Şalu dâfi' tevkî'i-rafi'uş-şân-ı hâkânî Mustafa her vehicle layık-ı bâ'is ve müstahak olmağın kara müta'ammid sebîl bu habbe olmayub berât-ı şerîfim virilmeğın bâbında dehşet-i süryânî Mevlânâ Mehmed arz itmeğın veli dâfi' ile mezbûr vech-i meşrûh üzere sıdk idüb bu berat-ı hümayunu izzet makrûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mustafa ve Mustafa babasını yerine kabûl olub hidmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıktan sonra vat'-ı mu'ayyenesiyle uslub üzere mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömr ve devletçün âdeyi mürâvıkın (silik) itimad kılalar ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe itimad kılalar tahrîran fi evâsıt-ı şehri Muharremü'l-mübârek sene isneyn ve işrîn ve miete ve elf Kostantiniyye

4

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Kızılkeçili nâm karye sâkinlerinden Ahmed Beşe bin nâm kimesne abd-i memlûkü olan işbu açık kaşlu orta boylu gök elâ gözlü gedik bıyıklı rusuyü'l-asl milletü'l-mesîha Avaz bin Abdullah müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu Avaz benim abd-i memlûkümdür bekâretten inkıyâddan imtinâ' ider suâl olunub inkıyâdına tenbîh olunmasını talep iderim didikde gıbbe's-suâl mezkûr Avaz cevâbında fi'l-hakîka işbu müdde'î mezbûr Ahmed Beşe'nin abd-i memlûkü ve rafîk-i temliğin on dört senedir hizmet iderim birer sene mukaddem bana dört sene hizmet eylesün ba'dehü âzâd ve mu'tık olsun deyu beni kitâbet-i alâ ahz eyledi ben dahi hâlen dört senedir hizmetim edâ itdikden sonra üç sene dahi işbu Ahmed Beşe'ye hizmet eyledim müddet-i kitâbet münkaziye olmağla hâlen beni muhkemü'l-kazâ müddetü'l-kitâbet haram deyu def' idecek gıbbe'l-istintâk mezkûr Ahmed Beşe def'i meşrûhunu inkâr itdikde mezbûr Avaz'dan def'i meşrûhunu mübeyyin beyyine talep olundukda ihrâr-ı ricâl-i müslimînden olub medîne-i Edremid sâkinlerinden Mehmed Beşe ibni el-hâc Mehmed ve Halil Beşe ibni Mustafa nâm kimesne meclis-i kazâya li-ecli's-şehâde hâzırân olub gıbbe'l-istişhâd her biri şehâdet idüb mezbûr Ahmed Beşe abd-i memlûlü olan işbu Avaz târih-i kitâbdan yedi sene mukaddem te'ehhül eyledikde bizim huzûrumuzda işbu Avaz kavlim dört sene bana hizmet eylesün ba'dehü âzâd ve mu'tık olsun didikde işbu Avaz dahi minvâl-i meşrûh üzere olan kitâbeti kabûl eyledi edâ-i hizmet ile müddet-i mezkûre münkaziye olmağla işbu Avaz on senedir sarf-ı mu'tekiddir biz bu minvâl üzere bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mezkûr Avaz'ın itâk hürriyetine ve sebîl-i tahliyesine mevlâsı mezbûr Ahmed Beşe mahzarında üzerine şerâyet-i hükm-i mürâ'î olduğu halde ma'rifetiyle ba'de'l-hükm mâ hevâ tevâbi' li-ecli's-sene bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir fi Şevvâlü'l-mükerrem sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişin Halil Efendi ibni Ebubekir, Kara Mustafa Beşe ibni İbrâhim, el-hâc Mûsa Ağa ibni Halil Çelebi, Abdülkâdir hâce ibni Mustafa, el-hâc Yusuf ibni Mahmûd, basmacı oğlu Mustafa Beşe, Muhzır Mehmed Beşe ibni Yezîd, Muhzır Hüseyin Beşe kazcızâde, Hüseyin Efendi ibni Halil Beşe, ve gayrihim mine'l-hâzır

Varak 18

1

Medîne-i Edremid mahallâtından Câmî'i vasat mahallesi sâkinelerinden Rûşen binti Derzi Ahmed bin Abdullah nâm hâtun tarafından husûs-ı âtiyü'z-zikri ikrâra vekîl olub zât-ı mezkûreye ârifân olan Halil Efendi bin Ebubekir ve Hüseyin Efendi bin el-hâc İbrâhim nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbit olan Abdi Çelebi bin Abdülbâkî Efendi meclis-i şer'i şerîf lâzimü't-teşrîfde mezkûre Rûşen'in zevci işbu sâhib-i hâze'l-kitâb Kara Hüseyin bin Kara Osman mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezkûre Rûşen'in mahalle-i mezbûrede vâkî zevci merkûm Kara Hüseyin ile iştirâken mutasarrıf oldukları tecdîd ve tevzi'den müstağni menzilde nısf hissesini cem'i tevâbi' ve levâhıkı ile elli guruşa ve Soğanyemez mahallesinde vâkî yine zevci merkûm Kara Hüseyin ile iştirâken mutasarrıf oldukları ma'lûmü'l-hudûd menzilin nısf hissesini cem'i tevâbi' ve levâhıkı ile otuz guruşa ve ışıklar nâm mevzi'de vâkî yirmi sekiz dîb zeytün eşcârı yüz guruşa ve bir bâkî tamâmını bir guruşa ve bir betmez tâbesi iki guruşa ve bir kebîr tancere ma'a kapak beşer guruşa lingir sahan beş guruşa ve bir tas bir guruşa ve bir çorba sahan bir guruşa ve bir börek tepsisi bir guruşa ve dört beledî döşek sekiz guruşa ve üç adet yorgan üç guruşa ve bir sağîr kâlıca üç guruşa ve iki alaca kilim iki guruşa ve beş adet beledî yastık üç guruşa ve nısf şirahâne iki guruşa ve iki sağîr tas bir guruşa ve iki re's kısrak yirmi guruşa ki cem'an iki yüz kırk guruşa mâru'z-zikr eşyâları müvekkilem mezkûre Rûşen her birine alâ hiddetü alâ hiddet mübî'ât kat'ı ile bey' idüb ve bir teslîm-i müsellim eyledikten sonra mübî'ât-ı mezkûrânın kıymetlerinden müctemi' olub mezbûr Kara Hüseyin zimmetinde olan iki yüz kırk guruş müvekkilem mezkûre Rûşen zevci merkûm Kara Hüseyin'e hîbe-i sahîha-i şer'iyye ile hîbe idüb ol dahi ityân ve kabûl eyledikten sonra meblağ-ı mezkûr da'vâsından zimmetini ibrâ-i âm râfi'u'l-hukkâm ile ibrâ ve iskât-ı hak eyledi didikde vekîl-i mezbûrun ikrârını el-mukirri-leh el-mezkûr Kara Hüseyin bi'l-müvâcehe tasdîk itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî aşera fî Şevvâlü'l-mükerrem li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişin Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc İbrâhim Çelebi bin Mehmed Efendi, Hüseyin Çelebi bin Osman Halife, Kara Hüseyin Efendi bin Hacı İbrâhim,

Hüseyin Halife ibni Halil Beşe, Kara İmam Mehmed Efendi ibni Efendi ve gayrihim mine'l-hâzır

2

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdür-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim mehâmü'l-enâm bi'r-ra'yi's-sâkıb mütemmim ityânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşîr-i erkânü'l-iddet ve'l-iclâlü'l-mahkûk bi-sınûf-ı avâtifü'l-melikü'l-a'lâ eyâletine mutasarrıf olan vezîrim paşa edâmallâhü ta'âlâ iclâlehü ve emîrû'l-ümerâü'l-kirâm kebîri'l-küberâü'l-fehhâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'lâ Cengiz Beyi dâme ikbâlehü ve kıdvetü'l-ümerâü'l-kirâm umdetü'l-küberâü'l-fehhâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-ullâm sancağı ki dâme izzühü ve edhî kuzâtü'l-müslimîn olan el-müvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'u a'lâmü'ş-şerîfe ve'd-dîn vârisi ulûmü'l-enbiyâ' ve'l-mürselîn el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-muvahhidîn mevlânâ kadısı zîdet fezâilühü ve mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-ke'lâm Eskidârdan Anadolu'nun sağ kolu nihâyetine varınca vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân mütesellim ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî'i refî'i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki inşâallâhü ta'âlâ ol bahâr mütecerred-i âsârda bu def'a dahi nakz-ı ahd iden Moskov keferesi üzerine müstakıbben billâhi ta'âlâ bi'z-zât sefer-i hümayûnum mukarrir ve muhakkık olub sefer-i hümayûnuma me'mûr asâkir-i mensûrenin ihzârı ve zehâyir ve sâir mühimmât tedâriki ve bi'l-cümle umûr-ı mühimme-i müsta'cile için ta'yîn olunub gidicek mübâşirler mahallinden bu sâ'at meks ve irâm ve bir bahâne ile avk olunmamak için her menzilde kifâyet mikdârı menzil-i bârgîrleri hâzır ve âmâde ve mevcûd itdirilmek husûsunda cümle gün mu'ted ve ittifâk ile takayyüd ve ihtimâm eylesesiz şol ki mu'ayyenen billâhi ta'âlâ her kangî menzilde kifâyet mikdârı menzil-i bârgîri mevcûd itdirilmemeğin umûr-ı mühimmeye giden ve küllü mübâşirler menziller meks itmeleri Leh umûr-ı mühimme-i seferiyyenin avk ve te'hîrine bâ'is olursanız bir dürlü özr ve cevâbınız ehak ve makbûle-i hümayûnum olmayub kadılar mensublarından azl ve yerleri hakk ve kendüleri nefy ve kal'a-i bend ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları dahi zâbitları ma'rifetiyle ihzâr olunur her birlerinin muhkem haklarından kılınub ona göre basîret ve intibâh üzere hareket idüb ihmâl ve tekâsül-i sebîle sâdır olan fermân-ı âlî-i şânımın hilâfıyla vaz' ve hareketden bi-gâyet ihtirâz eylesesiz deyu fermân-ı âlî şânım sâdır olmuşdur

buyurdum ki hükm-i şerîfim ile vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi sizin vâfler ve gâziler ve mütesellimler ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erlerisiz vech-i meşrûh üzere her menzilde kifâyet mikdârı tevânâ menzil-i bârgîrleri hâzır ve âmâdesin ve mevcûd itdirilmek husûsunda ve cümleliz mukayyed ve ittifâk ile takayyüd ve ihtimâm eylesesiz şöyle ki mu'ayyenen billâhi ta'âlâ her kangî menzil-i bârgîri mevcûd itdirilmeğle mülküyle umûr-ı mühimme giden ve gelen mübâşir menzillerde meks etmeleri umur-ı mühimmeyi seferiyyenin 'avk ve te'hirine aid ba 'is-i evvel siz bu dürlü özr ve cevâbınız ehak ve cevâbınız ve makbûle-i hümâyûnum olmayub kadılar mensublarından azl ve bizleri hân ve kendüleri nefy ve kal'a-i bend olunub kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları dahi zâbitları ma'rifetiyle ihzâr olunub her birinin muhkem haklarından kılınub ona göre basîret ve intibâh üzere hareket idüb ihmâl ve tekâsül-i sebîle sâdır olan fermân-ı âlî-i şânımın hılâfı ile vaz' ve hareketden bi-gâyet ihtirâz eylesesiz şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi'l-yevmi's-sâmin aşera fi Şevvâlü'l-mükerrem sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

3

Kıdvetü'n-nüvâbü'l-müteşerri'în Edremid kazâsında nâibü's-şer' olan mevlânâ zîde ilmühüm ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kazâ-i mezbûrede vâkî' yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Mustafa nâm kimesne sütte-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb Edremid kazâsından karındaşı nâm kimesneyi yine kazıyye-i mezbûrdan yeniçerilik iddi'âsını Kara Mustafa nâm şakî Deli Ahmed ve Hacı Abdi oğlu İbrâhim ve Hüseyin ve kendülere tâbî' birkaç nefer şakîler bin yüz yirmi senesinde yek-del olub sokakda bi-gayr-ı hak alnı harb ile darb ve cerh ve sen ki serdarsın konağına götürmek için defa'âtıyla tekrâr darb ve boğazını sıkub âşikâre katl ve mütebeyyin meydâna atub bu makûle fesâd ve şakâvet-i merkûmun âdet-i müstemirreleri olduğu iştikâ' olunmağla mezbûrlar bi-eyyi hâl ahz ve ele götürülüb mahallinde şer'le üzerine sübût bulan hucet-i şer'iyye olunub tecellî ve hucetleriyle merkûmun lâzım gelen cezâları tertîb olunmak için Edirne'de rikâb-ı hümâyûna ihzâr ve irsâl olunmaları bâbında fermân-ı

âlî sâdir olmağın ocak tarafından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Küçük Çavuş Süleyman Ağa zîde kadrühü mübâşir ta'yîn olunmağın sen ki Küçük Çavuş merkûmun Edremid kazâsına vardığın sâ'at-i mezbûrûn Kara Mustafa ve Deli Ahmed ve Hacı Abdi oğlu İbrâhim ve Hüseyin ve rafîklerini bi-eyyi hâl buldurmayasın lâzım gelenlere buldurub şer'le kendülerden hukûk iddi'â ider bulunur ise şer'le ahvâlleri görölüb üzerlerine sâbit-i murâdı hucdet itdirüb hucdetleriyle merkûmunu Edirne'de rikâb-ı hümâyûna ihzâr ve dîvân-ı hümâyûnda şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunub ona göre basîret ve intibâh ile hareket ve eşkiyâ-yı merkûmunu firâr ve gaybet itdirilmekten bi-gâyet ihtirâz eyleyesiz deyu iftihâru'l-ümerâ' ve'l-ekâbir bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme ulüvvühü tarafından mühürlü mektûb virilmeğle mûcibince hükûm-i hümâyûnum ricâ itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim ve ağâ-yı mûmâ ileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mûcibince amel idüb hılâfından bi-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılasız tahrîran fî evâhir-i Şevvâl sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

4

Medîne-i Edremid mahallâtından Kadı İlyas mahallesi sâkinlerinden el-hâc Ahmed bin Hüseyin meclis-i şer'i şerîf lâzîmü't-teşrîfde medîne-i mezbûra tâbi' Tahta nâm karye sâkinlerinden olub zâtını muhzır Mehmed Beşe bin Yezîd ve Hüseyin bin Hacı Mehmed ma'rifetleriyle mu'terife olan Âişe binti İbrâhim nâm hâton mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre hudûdu dâhilinde vâki' Ilıca nâm mevzi'de Arslan oğlu nâm kimesnenin tarlası içinde mağrûs olan beş dîb mülk-i müşterâm olan zeytün eşcârına mezkûre Âişe'yi vechi müdâhale ider suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezkûre Âişe cevâbında zikri mârr olan beş dîb zeytin eşcârını zevceme târih-i kitâbdan on beş sene mukaddem müteveffâ-yı babam Ahmed'in bana bi-hasbü'l-irsü's-şer' intikâl ider ben dahi zevcim Hüseyin bin Ahmed nâm kimesne ile karye-i mezbûre kurbunda vâki' bir tımar tarlası dimeğle ma'rûf mevzi'de vâki' zevcimin gurûhu mülk ve kıymet-i eşcâr-ı mezkûrun kıymetine mu'âdil bir kıt'a bâğı ile mübâdele eyledikde

on beş senedir ben mezkûre-yi mutasarrıfa olub zevcim zeytün eşcârlarına mutasarrıf iken zeytin eşcârlarını âhara on guruşa bey' idüb sekiz senedir mezbûr el-hâc Ahmed mülk-i müşterâsı olmak üzere mutasarrıf olub lâkin zevcim mezbûr Hüseyin bâğ-ı mezkûru dahi âhara fuzûlî bey' itmeğle ben dahi işcâr-ı mezkûru taleb iderim didikde mezkûre Âişe ikrârı işcâr-ı mezkûrda şer'an alâkası olmamağın bî vech-i mu'ârazadan men'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir fi Şevvâlü'l-mükerrem li-sene erba' ve işrîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Muhzır Ahmed Beşe bin Yezid, Muhzır Hüseyin Beşe Hacı Mehmed, Molla Hüseyin bin Celal

Varak 19

1

Şer'at-i şî'âr Edremid kazâsında hâkimü's-şer' olan efendi zîde fazlühü ve kîdvetü'l-emâsil zikr olunan kazâda yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki Mustafa nâm kimesne dîvân-ı arz-ı hâl sağır-ı mezbûrun karındaşı Hasan Edremid kasabası sükkânından olub kasabalı yeniçerilik iddi'âsını iden Kara Mustafa nâm şakî Veli Ahmed ve el-hâc Abdi oğlu İbrâhim ve Hüseyin ve kendülere tâbî birkaç nefer şakîler ile yek-dil olub gündüz alâ mesnedü'n-nâs sokaklara merkûm Hasan bi-gayr-ı hak âlet-i harb ile darb ve cerh idüb ve serdâr konağı hâneye götürmek için ve kazâsıyla tekrâren harb ve boğazın çıkub âşikâre katl idüb hâzelde meydana atub her bâr bu makûle fesâd ve şekâvet-i merkûmların âdet-i müstemirreleri olduğun teşekkî ve tazallüm itmeleriyle mezbûrlar bâ-yı hâl ahz ve ele götürülüb mahallinde şer'le üzerlerine sübût bulan mevâd-ı huccet-i şer'iyye olub tescîl ve hamiyetleriyle merkûmun Edirne ve kâb-ı hümayûna ihzâr ve irsâl ve lâzım gelen cezâları tertîb olunmak bâbında fermân-ı âlişân sâdir olmağın işbu mektûb tahrîr ve ocak tarafından kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân hâlen küçük Çavuş Süleyman Ağa zîde kadrühü mübâşir ta'yîn ve irsâl kılındı vusûlünde sen ki Küçük Çavuş zîde kadrühüsün Edremid kazâsına vardığın sâ'at mezkûrun Kara Mustafa ve Deli Ahmed ve Hacı Abdi oğlu İbrâhim ve Hüseyin ve bunların rafîklerin bâ-yı hâl buldurması lâzım gelen her kim ise buldurub mahallinde şer'le kendülerinden hukûk iddi'â ider bulunur ise şer'le ahvâllerini görüb üzerlerine sübût bulan mevâdı huccet

itdirüb huccetleriyle merkûmunu emîrine rikâb-ı hümâyûna ihzâr ve dîvân-ı hümâyûnda mütekerrir-i şer'le görölüb ihkâk-ı hak olunalar ona göre basîret ve intibâh üzere hareket-i eşkiyâ-yı merkûmunu firâr ve gaybiyet itdirmeden bi-gâyet ihtirâz idüb mûcib-i mektûb ile amel eylesesiz ve's-selâm tahrîran fî evâhir-i şehri Şevvâlü'l-mükerrem sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Mustafa Ağâ-yı yeniçeriyân dergâh-ı âlî

2

Defter oldur ki bin yüz yirmi dört senesi Şevvâl'inin on sekizinci günü târihi ile müverrah mübâşir ta'yîn buyrulan çukadâriyla vârid olan fermân-ı cihan-mutâ'ın mazmûn-ı münîfide Anadolu'nun sâğ kolu nihâyetine varınca vâki' olan kadılar ve mütesellimler ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri inhâ olunur ki inşâallâhü ta'âlâ ol bahâr huccet-i âsârda bu def'a dahi nakz-ı ahd iden Moskov keferesi üzerine müste'inen bill'ahi ta'âlâ bi'z-zât sefer-i hümâyûn nusret-makrûn muhakkık olub sefer-i hümâyûna me'mûr olan asâkir-i mensûranın ihzârı ve zehâyir ve sâir mühimmât tedârîki bi'l-cümle umûr-ı mühimme-i mü'ta'mile için ta'yîn olunub gidecek mübâşirler mahallinde bir sâ'at meks-i kuddâm ve bu bahâne ile avk ve te'hîr olunmamak için her menzilde kifâyet mikdârı menzil-i bârgîrleri hâzır ve âmâde ve mevcûd itdirile deyu buyrulmağın imtisâlen li-emrillâhi ta'âlâ Edremid kazâsında sâkin a'yân-ı vilâyetin iş erleri ve fukarâ ve zu'afâ meclis-i şer'a gelüb işbu bin yüz yirmi dört senesi Zilka'detü's-şerîfesinin on beşinci gününden senesi tamâmına değin ve taraf-ı Devlet-i Aliyye'den evâmir-i şerîfe ile murûr ve uyûr iden ulakların bârgîrlerini virmek üzere kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Saka Ahmed nâm kimesneyi beş yüz guruş istîcâr idüb ol dahi bir sene tamâmına değin edâ-i hizmet itmek ta'ahhüd eyledikten sonra ve menzil için beş yüz guruş ve harc-ı defter kırk guruş virmek mukaddemen bâ-fermân-ı âlî murûr iden ulaklara virilen on dört re's-i bârgîrân yirmi bir guruş ve fermân-ı mezkûru götürün çukadâra dört guruş veyâ fermân-ı âlî cizye-i mâliki nakle sek-bân için altı guruş ve huddâmiyye on guruş ve muhızrlara dört guruş ve kalemiyye iki guruş ve çukadâra iki guruş ve tahsildâra on beş guruş ve bâ-fermân-ı âlî kazâ-i mezbûr üzerine mübâşir ta'yîn buyrulan Küçük Çavuş Ağâ'ya üçyüz guruş ve konak harcı on guruş ve masârif-ı müteferrika ve harc huccet ve i'lâm seksen guruş ve tereke-i min haysü'l-mecmû' dokuz yüz doksan dört guruşa bâliğ olub meblağ-ı mezbûrdan

altmış guruş cümle ma'rifetleriyle yörükân tâifesine on guruş acem tâifesine otuz altı guruş derzi ve abacı ve kuyumcu tâifeleri üzerlerine tevzî' olundukda bâkî sekiz yüz seksen sekiz guruş kazâ-i mezbûrun mevcûd olan yüz otuz yedi hânesi üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye altışar buçuk guruş isâbet itmeğin cümle ma'rifetleriyle tahsildâr nasb eyledikleri İbrâhim Ağa yedine virilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi't-târihi'l-mezbûr lisene 1124 el-merkûme

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	Karye-i Güre hâne	5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	3 rubu'	
3 rubu'		Karye-i Kızılkeçili hâne	3
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Zeytinli hâne	11,5
3 rubu'		Karye-i Ekmekçi hâne	1,5
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Arablar hâne	2
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	3 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Kaşıkçı hâne	2
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	1 rubu'	
3 rubu'		Karye-i Kadı hâne	4
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Karye-i Kızıl hâne	3
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i İbrâhimce hâne	1
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	1 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Babalar hâne	1
Mahalle-i Âdilzâde		1 rubu'	
1,5 rubu'		Karye-i Narlı hâne	1
Mahalle-i Câmi'i kebîr		1 rubu'	
1,5 rubu'		Karye-i Dereli hâne	4
Karye-i Evciler hâne	4,5	Karye-i Balcılar hâne	3
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Hacı Arslanlar hâne	1
1 rubu'		Karye-i Beyler hâne	2
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Şekvirân hâne	3
Karye-i Tahta hâne	3	Karye-i Havran kebîr hâne	17

3 rubu'		Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i Yenice hâne	2	3 rubu'	
Karye-i Kara Aliler hâne	1,5	Karye-i Hayat hâne	3
Karye-i Dereören hâne	1	Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Temâşalık hâne	4	Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i Sarnıç hâne	1	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
1 rubu'		Karye-i Bölücek hâne	0,5
Karye-i İmir hâne	1	Cem'an yekûn hâne yalnız yüz otuz yedi hânedir	137
Tâife-i yörükân aded		60 guruş yalnız altmış guruşdur	
Tâife-i acem aded		10 guruş yalnız on guruşdur	
Derzi ve abacı ve kuyumcu keferelerine aded		36 guruş yalnız otuz altı guruşdur	

3

Kıdvetü'n-nüvâb el-müteşerri'în Kemer ve Edremid kazâları nâibleri zîde ilmühâ ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftihâru'l-havâs ve'l-mukarrabîn mu'tâdü'l-mülûk ve's-selâtin femuhtâru'l-ız ve't-temkîn bi'l-fi'il dâru's-sa'âdetim ağası olub Haremeyn-i şerîfeyn evkâfı nâzırı olan Süleyman Ağa dâme ulüvvühü dîvân-ı hümâyûnuma arz gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfında vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Murad Han sâni tâbe serâhü evkâfından Karesi sancağında Kemer ve Edremid ve tevâbi' mukâta'ası arâzisinde kazâ-i mezbûr ahâlîlerinin bâğ ve zeytün ve bennâk ve sâir kulluk ta'bîr olunur öşr bedeli mâl-i maktû'ları taleb olundukda mahsûlün vaktinde kendü kulları üzere eyledikleri defter mucibince veririz deyu ziyâde mahsûl olduğu sene dahi illet ve bu takrîb ile vakf-ı şerîfe gadr eylediklerinde gayrı beher sene mukâta'a-i mezbûreyi iltizâm idenler dahi zarar iddi'âsı itmeğle vakfı bugün dahi gadr olmağın ba'de'l-yevm beher sene kulluk tahsîli mahallinde her kesin mahsûlü hesâb ve şer' ve kânûn üzere a'sâr-ı şer'iyyeleri vakf için cem' ve tahsîl olunub yedimizde olan defter mucibince veririz öşr-i şer'iyye virmeziz deyu inâd ve muhâlefet idenler men' ve def' ve mütenebbih olmayanlar isim ve resmleriyle asit'âne-i sa'âdetime arz ve i'lâm sâdır olan emr-i âlişânım mûcibi icrâ olunmak bâbında emr-i şerîf-i âlişânım virilmek ricâsına i'lâm

eylemeğin imdi mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere ba'de'l-yevm beher sene kulluk tahsîli mahallinde her kesin mahsûlü hesâb ve şer' ve kânûn üzere a'sâr-ı şer'iyyeleri vakf-ı şerîf için tahsîl itdirmeyüb biz yedimizde olan defter mûcibince vir râyiz(?) deyu inâd ve muhâlefet idenler men'-i def' ve mütenebbih olmayanları isim ve resmleriyle yazub asit'âne-i sa'âdetime arz ve i'lâm eylesiz şöyle ki bu vechle fermân-ı âlişânım sâdır olur ise amel oluna şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi't-tâsi' ve işrîn Recebû'l-mürecceb

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 20

1

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Balcılar nâm karyede sâkin iken bundan akdem vefât iden Mustafa bin Mehmed'in verâset-i babası Mustafa zevcesi Fâtıma binti nâm hâtun ile sulbî sağîr oğulları Mehmed ve Ahmed ve Sadriye-i sağîra kızı Âişe'ye munhasıra olduğu şer'an zâhir ve mütehakkık oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fî 3 fî Zilhiccetü'ş-şerîf sene 1124

Der-karye-i mezbûrede menzil-i		meblağ 760
Der-karye-i mezbûre kurbunda zeytün eşcârı aded	2	meblağ 380
Eminler kurbunda zeytün eşcârı aded	2	meblağ 38
Der-karye kurbunda bağ ve dönüm	2,5	meblağ 2340
Eminler kurbunda zeytün eşcârı aded	13	meblağ 4880
Keçi re's fi	120	45 meblağ 5400
Kazgân ma'a betmez tâbesi		meblağ 600
Katır re's	1	meblağ 1800

Merkeb re's	1	meblağ 600
Bakraç	1	meblağ 120
Tosun re's	1	meblağ 360
Cem'an yekûn	17580	
Minhâ el-ihracât		
Mihr-i müeccel li'z-zevceti'l-mezbûre		meblağ 20000
Bi-şehâdet-i Hasan bin Mustafa ve İbrahim bin el-hâc Abdi		

Muhallefât-ı merkûm yalnız on yedi bin beş yüz seksen akçeye bâliğ olub mihr-i müeccel mezkûr yirmi bin akçe mezbûre Fâtima'nın müteveffâ-yı mezbûr Mustafa zimmetinde hakkım olduğu şer'an sâbit olduktan sonra mezkûre Fâtima meblağ-ı merkûm yirmi bin akçeden kalanı veyâ ba'zını müteveffâ-yı mezbûrdan bir tarîk ile ahz ve kabz veyâ havâle veyâ hîbe vech-i mine'l-vücûhu'ş-şer' hesâblaşmayub alan zimmetinde hakkı olduğuna yemîn bi'llâhi'l-aliyyü'l-a'lâ itmeğın muhallefât-ı merkûm ancak dîn-i mezkûra vefâ itmemeğle vârislere hisse gösterilmemiştir

2

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki

İşbu bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere nefis Edremid ihtisâblığı işbu mâh-ı Zilhicce-i şerîfin gurre-i gününden mâh-ı mezbûrun evâhirine varınca tarafından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühü bey' olunmağla sene-i sâbık üzere tarafından zabt ve rabtçün işbu temessük tahrîr olunub yedine virilmiştir ki mu'tâd-ı kadîm üzere zabt ve rabt idüb vâki' olan rusûmâtın ahzı ile tarafından ve taraf-ı âhardan kimesne dahl ve ta'arruz eylemeye tahrîran fî gurre-i Zilhiccetü'ş-şerîf sene 1124

Mîr-i mîrân der-livâ-i Karesi Ahmed Paşa

3

Medîne-i Edremid kazâsına tâbî' Havran kebîr sâkinlerinden olub bundan akdem bi-emri'llâhi ta'âlâ vefât iden Mehmed bin Sinan Efendi ibni Abdullâh'ın verâset-i zevce-i metrûkesi Cennet binti Ahmed nâm hâtun sulbî oğlu Sinan nâm müteveffânın sulbiyye kızı Fâtıma nâm hâtuna munhasıra olduğu şer'an sâbit oldukda talebleriyle müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtı tahrîr olunduğu defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi'l-hâmis min Zilhiccetü'ş-şerîf li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Karye-i mezbûrede vâki' bir bâb-ı fevkânî ve bir bâb-ı tahtânî oda ve bir ahur Kıymeti 12000

Karye-i mezbûre kurbunda Celal Kapsu nâm mevzi'in tahtında bağ ve içinde eşcâr-ı müsmire

Dönüm	1,5	kıymeti 6000
Kavkar kapu kurbunda vâki' zeytün eşcârı aded	18	kıymeti 600
Soğuk Çeşme kurbunda zeytün eşcârı aded	16	kıymeti 600
Yine Soğuk Çeşme kurbunda bâdem eşcârı aded	2	kıymeti 240
Katır re's	1	kıymeti 1800
Merkeb re's	1	kıymeti 600
Kebîr zeytün kübü	1	kıymeti 1200
Şebirhâne	1	kıymeti 240
Zeytin-i garz	1	kıymeti 80
Kara kılıç	1	kıymeti 120
Kebîr tancere	1	kıymeti 120
Vasat tancere maa kapak	1	kıymeti 120
Kapaksız tancere	1	kıymeti 80
Kebîr ayaklı sahan	1	kıymeti 150
Def'a ayaklı sahan		kıymeti 120
Börek tepsisi	1	kıymeti 80
Lokma tâbesi	1	kıymeti 80

El tâbesi	1	kıymeti 40		
Lingirli sahan	2	kıymeti 120		
Zerde tepsisi	1	kıymeti 120		
Saplı tas	1	kıymeti 80		
Hamam tas	1	kıymeti 80		
Döşek	1	kıymeti 240		
Yorgan	2	kıymeti 240		
Köhne kalınca	1	kıymeti 180		
Köhne kilim	1	kıymeti 60		
İncir kantar	1	kıymeti 120		
Üzüm ma'a zerdal kantar		kıymeti 120		
Kantar	1	kıymeti 80		
Vasat küp fî 120	4	kıymeti 420		
Kebîr kazgân	1	kıymeti 1200		
Sağîr kazgân	1	kıymeti 500		
Betmez tâbesi	1	kıymeti 500		
Saman	2	kıymeti 120		
Zeytin ma'a ravgan zeyt fî	42		30	kıymeti 1260
Buğday fî	120	kîl	3	kıymeti 360
Hırdavathâne meblağ			300	
Mustafa bin Mehmed ve menzil bahâsından bâkî meblağ				3600
Cem'an yekûn	40350	yalnız kırk bin üç yüz elli akçedir		
Minhâ el-ihracât				
Techîz ve tekfîn meblağ				810
Mihr-i müeccel müsebbit-i li'z-zevceti'l-mezbûre meblağ				4000
Mihr-i mu'accel müsebbit-i li'z-zevceti'l-mezkûre an sedir döşek ve yorgan ve kaftan ve koltuk				
Meblağ				2040
Deyn-i müsebbit an bahadır zülüflük el-ibrâ el-binti'l-mezkûre Fâtıma meblağ				3720
Resm-i mu'tâd meblağ				

Kâtibiyye ve kalemiyye meblağ

Huddâmiyye meblağ

İhzâriyye meblağ

4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz yirmi beş senesine mahsûb olmak üzere nefis-i Edremid ve tevâbi'-i işbu mâh Muharrem'i gurreni gününden tarafımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Yazıcı Mehmed Çelebi zîde kadrühüye mâh Rabî'i'l-evvel'inin evâhiline varınca beher mâhı beşer kuruş olmak üzere der'uhde olunmağla tarafımızdan zabt ve rabtçün işbu temessük tahrîr olunmuşdur bedel-i mangır kadîmi üzere zabt ve rabt idüb tarafımıza âid olan mâ-beynimizi ihtirâz ve kabz idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni'-i dahl itdirilmeyüb ma'mûlün bih temessükü ile amel oluna

Mîr ve mîrân der livâ-i Karesi Ahmed Paşa

Sene gurre-i Mart sene 1125

Varak 21

1

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-müvahhidîn me'âdenü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'û a'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn ve vârisü ulümü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melilü'l-mu'ayyen Anadolu'nun sâğ kolu nihâyetine varınca vâki' olan müvellî-i ızâm zîde fezâilühüm ve mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm kadılar zîde fazlühüm ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki birkaç seneden beru Devlet-i Aliyye cânibine sûret-i zâhirede dostluk izhâr idüb amma mekr ve hile tarîkına sülûk ile memâlik-i islâmiyye'ye sû-i kasdı nemâyân olan Moskov çârı ile asker-i mensûbe cihetine bin yüz yirmi üç senesinde Bağdad memleketi hudûdunda muhârabe ve mukâtele vâki' oldukda velâ yahîku'l-mekra's-seyyi' el-ibâha-leh fehvâsınca bi-mennillâhi ta'âlâ çâr-ı moskov ve askerî mağlub ve menkûb olmağla envâ'-ı zel ve

hevân ile istîmân ve tâlib-i sulh ve emân olmağın ba'zı şurût ve kuyûd ile müsâlaha vâki' oldukda çar-ı moskov sinin-i kesîreden beri Leh vilâyetine ta'arruz ve bundan murâdı Leh memleketini memâlik-i islâmiyye'ye mücâvir ve musâkıb olmağla Leh memleketine mâlik oldukdan sonra hudûd-ı islâmiyye'ye istîlâ olmağla binâen aleyh külliyyet ile Leh vilâyetinden el çekmesi ol vakitte akd olunan şurût-ı dâhil ve cümleden ehem ve elzem Leh'den kat'-ı alâka itmesi iken ol şurûta mugâyir asker ile içinde meks itdüğü ve nakz-ı ahdi zâhir olmağla sene-i sâbıkada üzerine sefer-i hümâyûn tashîm ve tecehhür iden asker için Anadolu ve Rum ili taraflarına taraf taraf haberler gönderildüğü şuyû' buldukda tashîm olunan sefer-i hümâyûnu def' için İstanbul'da olan Moskov Ermenîleri İngiliz ve kaleminin elçileri tavassutlarıyla mukaddemen akd olunan musâlahanın mevâdını bi'l-cümle ri'âyete ta'ahhüd ile musâlahanın istikrârını ricâ ve sükût memâlik-i islâmiyye'ye fırsat-ı medâr tasavvur itdüğü mücerred Leh vilâyetinin teshîri olub uzak tarafların bu kasd-ı fâsıdına candan mesâs olmaduğundan Devlet-i Aliyye'yi igfâl için uzak kal'asının teslîmiyle fîmâ-ba'd Leh memleketine Moskov girmeyüb ve Leh içerisinde bulunan Moskov askerî dahi külliyyet ile çıkmasına üç ay değin istimhâl itmeleriyle ol mikdâr müddet ta'yîn ile şart bağlanmış iken ve memâlik-i islâmiyye'nin emniyetine cümleden ehem olan bu şart iken ri'âyet itmeyüb ve müddet-i ricâsı mücerred ta'vîk olmağla müddet-i mezbûra tamâmına değin ihrâc itmek değil ol vaktiden ilâ hâze'l-ân Leh içinde meks ve evvelki askerden mâ'adâ Çin'e cedîd-i asker götürüb ve ba'zı Leh aklâ'ına zahîra ve asker yerleşdirüb bu esnâlarda Leh memleketini teshîr ve sâir Devlet-i Aliyye'ye ilticâ iden İsveç kıralının vilâyetine vusûlünü kendüsünün zamîrinde olan Leh vilâyeti teshîrine mâni' korad itmeğle onlar dahi vilâyetine kethüdâsına mümâna'at ve niyet-i fâsidesi üzere Leh memleketine mâlik olduğu gibi ale'l-fazl Boğdan vilâyeti üzerine hücum ve ba'dehü memâlik-i islâmiyye'ye istîlâ kasdında olduğunu Boğdan muhâfazasında olanların tahrîrlerinden ve mahsûs Devlet-i Aliyye tarafından Leh içine varub gelenlerin takrîrlerinden zâhir ve mütebeyyin ve câr-ı mesfûr tekrâr nakz-ı ahdi ve ermenîlerin kizbi zâhir olub bu takdîrce Moskov keferesinin mazarratından bütün memâlik-i islâmiyye'den emniyet mürtefi' olmağla veşâvir lem fihî'emr mazmûn-ı münîfi üzere umûmen vüzerâ ve ulemâ ve sâir müşâvere erbâbından olanlar ile istişâre olundukda Moskov üzerine sefer lâzım olduğuna virilen fetvâ-yı şerîfe mûcibince mütevekkilen alallâh ve müsta'înen billâh ol bahâr hacr-ı âsârda bi'z-zât cenâb-ı hilâfetmânın sefer-i hümâyûna teveccüh ve garîmleri mukarrir ve muhakkık olmağın sinîn-i sâbıkalardan ziyâde asker tedârîki ehem-i mühimmât ve elzem levâzımâtından olmağla taht-ı kazâlarınızda vâki' kasabât ve kurâda mukîm ve

müsâfir sahîhu'l-esâmî ve esâmî-i hâlık yeniçeri ve cebeci ve topcu ve top arabacısı ve kul oğullarından yerâr ve tevânâ cenk ve harbe kâdir nâm-ı islâh yiğitlerden nevrûz feyrûzda serdarları bayrakları altında hâzır ve mehyâ bulunub vakt-i zamânında Edirne sahrâsında Ordû-yı Hümâyûna mülhak ve mülâkî ve taht-ı livâ-i Rasûlullâhta mevcûd bulunmak için mücemmi' nâs olan mahallerde münâdîlerine itdirüb sefer-i hümâyûn vukû'u cümleye i'lân ve işâ'at ve tavâyif-i merkûmundan güzîde ve tevânâ olanların bir ferdi geriye kalmayub cümlesi serdarları bayrakları altında mevcûd ve hâzır ve imâde bulunmağın için fermân sâdır olmağla hâlen tenbîh içinzîde kadrühü ta'ayyûn ve irsâl olunmağın vusûlünde kadılar ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri ber-vech-i meşrûh üzere musahhim ve muhakkık olan sefer-i hümâyûn zafer-i makrûn için taht-ı hükûmetlerinizde vâkî kasabât ve kurâda mukîm ve müsâfir sahîhu'l-esâmî ve esâmî-i hâlık tavâyif-i askerinin güzîde ve tevânâlarından cenk ve harbe kâdir ve sefer-i hümâyûn makâmına değın sadâkat ile hidmete yarâr yiğitlerden inşâallahü ta'âlâ nevrûz feyrûzda Ordû-yı Hümâyûn gelüb asâkir-i nusret-i incâma mülâkî olmak üzere her bir kazânın mücemmi'-i nâs olan mahallerinde münâdîlerinden ve cümleye i'lân ve işâ'at ve ocak tarafından mütebeyyin olunacak şu zenciler vardıkları sâ'atde serdarları bayrakları ile kalub vakt ve zamânı ile Ordû-yı Hümâyûna mülhak olmaları için muhkem tenbîh ve te'kîd eylesesiz ve siz ki serdarlarsız taht-ı hükûmetinizde pîr ve ihtiyâr ve esâmî-i hâlık bulunanları ve işe yaramaz etrâk-ı ma'kûlelerini yeniçeri olursuz deyu tam'ı hâna düşürmeyüb

2

Ve beher vechle fukarâ ve zu'afâ-i seferu'l-azîz deyu rencide ve remîde itdirmeyüb Şemnûn sefer tedâriklerini görüb hâzır ve âmâde bulunub vech-i meşrûh üzere sürücüler vardıkları gibi neferatları önlerine düşüb rûz-ı nevrûz ve uzun sahrâsında mevcûd bulunmağla bezl-i vus' ve kudret ve basîret üzere hareket eylesesiz el-iyâzen billâhi ta'âlâ vakten merkûbede me'mûr olduğunuz üzere uzun sahrâsında mevcûd bulunmayacak olursanız ve yâhud esnâ-yı tarîkda veyâ vilâyetinizde seferu'l-azîz deyu re'âyâ ve bir eyâyâ zulm ve ta'addîlerinizi müş'ır bir kazâdan arz-ı memâlik ihtimâli olur ise gadab-ı hüsrevaniyye mazhar olub her birinizin eşed ukûbet ile haklarınızdan kılınacağını mukarrir ve muhakkık bilesiz ve sen ki sağ kol

nihâyetine askerî tenbîhine me'mûr olan Çavuş merkûmsun sen dahi sâğ kol nihâyetine varınca yarâr ve tevânâ müsellaah ve müstevfi askeri taife sefer-i hümâyûnum için hâzır ve mehiyyâ bulunmak üzere her kazâda mektûbu tescil ve cümleye i'lân ve işâ'at ve fukaraya eyab ve zehâbda kor ve ta'addî eylememek üzere yeniçeri serdârının her birine te'kîd ve edâ-yı hizmet eylemekde imtihân eylesiz deyu iftihâru'l-ümerâü'l-ekâbir bi'l-fi'il dergâh-ı muallam yeniçerileri ağası olan Mustafa Ağa dâme ülüvvühü tarafından mühürlü mektûb virilmeğle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmi-şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağâ-yı mûmâ ileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mûcibince amel idüb hılâfından bi-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîr fî evâhir-i Zilhicce li-sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Sahrâ-yı Edirne

3

Mefâhîru'l-kuzât bade.....kelam Karesi sancağında vâkî İvrindi ve Edremid ve Kemer Edremid ve Balıkesir zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki inşaallâhü ta'âlâ evvel bahâ zimmında âsârdan mukaddemen vâkî olan şerâit-i ahdi Mugayir hareket ile nakz-ı ahd iden Moskov keferesi üzerine sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan dergâh-ı mu'âllâ da ve yeniçeri ve cebeci ve tophâne-i âmirem mühimmâtı ve sâir kazâ bir tahmîl için sene-i sâbıkada ihrâc olunduğu mahallerden mekârî develeri tedârik ve ihrâc ve ihzârı lâzım gelmeğın imdi sinîn-i sâbıkalar mûcibince beher mehârîne girdikleri gündün bir mâh altışar gurus ücretleri taraf-ı yedinden virilmek şartıyla irsâl olunan defter mûcibince taht-ı kazâlarınızda olan mekârî ve deve ashâbından yüz otuz mehâr mekârî devesi tedârik ve mekârî sâryân başı zîde kadrühü mekkaratla ruz-ı hızırdan gün mukaddem uzun sahrâsında mevcûd bulunmak üzere hâzır ve âmâde itdirilmek ziyâde dikkat ve ihtimam eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmi-şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi fermânım olduğı üzere lâzım gelen ücretleri taraf-ı mîriyyeden virilmek şartıyla irsâl olunan defter mûcibince taht-ı kazâlarınızda olan mekârîlerden ve deve eshâbından yüz otuz mehâr-ı mekârî develeri bir gün evvel tedârik ve

mekârî-i mesâribân başı merkûm mübâşeretiyle vakt-i mezbûrda uzun sahrâsında mevcûd bulunmak üzere hâzır ve amade idermeğin her biriniz ziyâde dikkat ve ihtimâm eylesiz ammâ bu bâbda ziyâde basîret üzere olmayub sinîn-i sâbıkada olduğu gibi mücâvir gelişleri ve kazâ-i mezbûr a'yân ve zî kudret türkân kabîleleri hayliyle sâlik ve beynlerinde Saryân nasb ve ta'yîn ve Sarbân-ı mezbûre dahi birkaç meçhûl adamı kayd itdirüb bu umûr-ı mühimmenin na'tıyla bâ'is ola ol makûle mezbûrândan men' ve sefer-i hümâyûnum hizmetinde mûta'ahhid oldukları mekârî develeri vaktiyle mahallelerde mevcûd bulunmak üzere ihtimâm idüb te'hîre kalmağla müzâyakaya bâ'is olunub bu bâbda ihtirâz eylesiz ve sefer-i hümâyûnuma gelecek develer güçlü ve kuvvetlü olmak şartıyla beher mehâr deve birer çift cevvaleriyle ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle bir ma'rifet-i şer'le mahallinden tahrîr ve defter idüb ve defterin dahi imzâlîyub ve mühürleyüb ve kâb-ı hümâyûnuma arz ve i'lâm eylesiz ve cemâ'at başları mübâşir-i merkûm ile gelüb götürcek develerine göre sinîn-i sâbıkada virileğeldüğü üzere peşin ücretleri taraf-ı mîriyyeden mekârî-i Saryân başı zîde kadrühü yedinden alub isim ve resmleriyle ve şöhretleriyle ve sâkin oldukları kazıyye ve kurâları ile ve Sarbân başı mûma ileyhden aldıkları temessükleri mevkûfât defterlerine kayd itdirmeyesiz şöyle ki zikr olunan develer ihrâcına a'yân-ı vilâyet ve yeniçeri ve sâir askerî tabakasından bir ferd mâni' olur ise isim ve resmleriyle arz ve i'lâm eylesiz evâsıl-ı mekârî develeri yokdur deyüb ve bir dürlü illet ve bahâne ile kimesneye mûmâna'at itdirmeyüb fermânım olduğu üzere cem' ve ta'yîn olduğu gün mahall-i mezbûrda mevcûd etdirilmesine her biriniz ziyâde ihtimâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâhaleden ve işbu emr-i şerîf-i âlişânın hılâfıyla vaz' ve hareketden bi-gâyet ihtirâz eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılâsız tahrîran fi'l-yevmi'r-râbi'a aşera fi Zilhicce li-sene erba'a ve işrîn ve miete ve elf

Kazâ-i Edremid el-mahrûse Edirne

Defter

İhrâc-ı gerdan müşterân Mekârî bir kazâ-i mezkûrîn der-livâ-i merkûmîn berây-i sefer-i hümâyûna vâki' der-sene bin yüz yirmi beş ber-mûcib-i defter hazîne-i âmire

Şuhûdü'l-hâl

Livâ-i Karesi 20

Kazâ-i İvrindi mahâne , 30

Kazâ-i Edremid mahâne ,	30
Kazâ-i Edremid müşterân mahâne ,	20
Kazâ-i Ayazmend müşterân mahâne ,	20
Kazâ-i Balıkesir müşterân mahâne,	30
Cem'an yekûn	130

Varak 22

1

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdür-i umûru'l-cumhûr bi'l-fakru's-sâkıb mütemmim fermânım el-ibrâ-yı isâbet mümaresât-danve'l-ikbâl müşîr-i erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâlü'l-memnûn ber-zavk-ı avâtifü'l-melikü'l-a'lâ Anadolu eyâletine mutasarrıf olan vezîrim paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü tevkî'i refî'i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Karesi sancağı alayı zide kadrühü sūdde-i sa'âdetime mektûb gönderub livâ-i mezbûrede Edremid nâhiyesinde Gölcek(?) nâm karye ve gayr-ı diyârdan dört bin akçe iki kılıç timâra mutasarrıf olan Mehmed veled Mustafa fevt olub timârı mahlûl olmağla bundan akdem arz olundukda ibtidâdan üç bin akçe timâra ve bin akçe terakkîye emr-i şerîfim virilen boylu gözlü ve hulûvdârfermân-ı hümâyûn musallîye virilmek bâbında inâyet-i ricâline arz itmeğın mûcibince tenbîh olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki göresin mezkûrun elinde ol mikdâr timâr ve terakkîyeler aharı var ise ve mezkûr fevt olub timâr-ı mahlûl ise timârı olduğı sancaklar sâkin olub alây beyi toprağı altından sefer itmek şartıyla tevcîh idüb iki kılıç timâr bir berât olmak tezkeresini viresin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimâd kılâsız tahrîran fi'l-yevmi selh rebiul evvel sene ihda ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

2

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keîâmKadılar ve Edremid ve Candarlı ve Koca nâibleri zîde fazlühüm ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve iskele anbârı zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki müste'men ve harbi keferesine zahîra bey' olunmak memnû'âtdan olmağla efrenc diyârından gelen sefâyı ricâline bilâ emr-i şerîf zahîra bey' olunmamak üzere defa'âtıyla tenbîh ve te'kîdi müştemil evâmir-i şerîfem sâdır olmuş iken taht-ı kazâlarınızda vâkî buğday ashâbı hintalarını Edremid ve Candarlı ve Koca ve sâir ol havâfîleri olan iskelelere indir ve sipâh emr-i şerîf müste'men ve harbi keferesine furuht idüb memâlik-i mahrûsemde zahîranın killetine ve ibâdullâhın zarûret ve mezâyıklarına bâ'is ve bâdî oldukları istimâ' olunmağla Şam'a ve iskelelerinize haml olunub müstehakk-ı itâb ve ikâb olmuşuzdur hâlen bunun gibi emr-i kerîhe cesâret idüb müste'men ve harbi keferesine hinta ve sâir zehâyır bey' idenlerin bilâ tereddüd ahz ve habs ve kal'a-i bend ile te'eddîleri fermânım olub ve husûs-ı merkûm içinmübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz işbu emr-i şerîfim her kanginizin taht-ı kazâsına varub dahl olur ise ve sûretini mahkeme-i sicillâta kayd ve mukaddemen defa'âtıyla sâdır olan emr-i şerîfime muhâlefet müste'men ve harbi keferesine hinta ve sâir zehâyır furuht idenler her kimler ise ma'rifet-i şer'le ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle alâ eyyi hâl ahz ve sâire mevhibe-i gayret için mahkeme-i habs ve kal'a-i bend idüb ism ve resimleriyle keyfiyet-i emvâllerin sıhhati üzere der-devlet-i medârıma arz ve îlâm eylemeyesiz şöyle ki bundan sonra mütebahhir ve mütecessis adamlar ve sultanıyla bu husûs pey-der-pey hufyeten gereği gibi itdirilüb müste'men ve harbi keferesine buğday ve sâir zehâyır furuht olduğu haber alınur ise buğday ve zahîra bey' idenlerin bi'l-cümle eşyâları girift olunur tenbîhi lâzım gelenlere ona göre tenbîh ve te'kîd eyleyesiz ve siz ki kadılar ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları siz bu emr-i kerîmin men' ve def' ve memnû' olmayub isdâr idenlerin ahz ve habsleri ve acâletendir devlet-medârım arz ve îlâmı üzerinize lâzım olan umûrdan iken tarafınızdan te'âsür ve müsâmaha olunması sizin dahi hiyânetin ve onlar ile iştirâkleri müsted'î ve kefereye zahîra bey'i onlara i'ânet mütezammin idüğü ta'ayyün olmağla bugün irtikab idenlerin gavilleriyle iktifâ olunmayub kendüleri mesâha-i be'îdeden mütevellid kal'a-i bend ve emvâl ve erzâklarımız için girift olunmak emr-i mukarrirdir ve siz ki a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve iskele emînleri sizin

dahi bu emr-i kerîmin men' ve def'iyile müsâmaha ve tekâsülünüz nemâyân olur ise bir zimmî ol diyâra gelmeyüb nefy-i ebed ile diyâr-ı âhara iclâ' olacağınızı muhakkık bilüb ona göre bu husûsda her biriniz basîret ve intibâh ile hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur ve buyurdum kivusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermânım vâcibü'l-ityânım ve lâzîmü'l-ımtisâlimin mazmûn itâ'at makrûnuyla âmil olub hılâfından bi-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fî evâil-i Muharremü'l-harâm sene hams ve işrîn ve miete ve elf

3

Şerâyi-i şî'âr ve Kadılar ve Edremid ve Candarlı ve Koca nâibleri efendiler zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve iskele emînleri zîde kadrühüm ba'de'l-islâm inhâ olunur ki müste'men ve harbi keferesine zahîra bey' olunmak memnû'âtından iken taht-ı kazâlarınızda vâki' buğday ashâbı hintaların Edremid ve Candarlı ve Koca ve sâirlerde olan iskelelere indirüb furuht idüb memâlik-i mahrûsede zahîranın killetine bâ'is oldukları istimâ' olunmağlave tekâsülünüze haml olunub müstahak-ı ikâb olmuşsuzdur hâlâ bunun gibi emr-i kerîhe cesâret idenlerin bilâ tereddüd ahz ve habs ve kal'a-i bend ilefermân olunub husûs-ı merkûm için enderden ağalarımızdan Cebahâ necibaşı ile ağa mübaşir ta'yîn ve irsâl olunmuştur imdi emr-i şerîf vusûlünde müete'men ve harbi keferesine hinta ve sâir zehâyir furuht idenler her kimler ise ma'rifet-i şer'le ve mübaşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle alâ eyyi hâl ahz ve sâire mûcib ibret için muhkem habs ve kal'a-i bend idüb isim ve resmleriyle keyfiyet-i ahvâllerin sıhhati üzere der-devlet-i medâra arz ve i'lâm eylemeniz bâbında ekîde-i şedîd sâdır olan fermân-ı âlişân mucibi üzere mektûb tahrîr ve irsâl olunmuştur inşâallâhü ta'âlâ vusûlünde mûcib-i emr-i âlî üzere amel ve hareket ve husûs-ı mezbûra her biriniz gereği gibi takayyüd ve ihtimâm eyleyesiz bu emr-i kerîhin men' ve def' ve memnû' oldukları halde der-devlet-i medâra arz ve i'lâmı üzerinize lâzîm olan umûrdan olmağla tarafınızdan fevc ve müsâmaha olunması sizin dahimüsted'îzahîra bey'i onlara i'âneti mütazammın idüğü mütea'yyin olmağla kal'a-i bendtenbîh lâzîm geldikde ona göre tenbîh ve te'kîd eyleyüb hılâfından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz ve's-selâm

Süleyman Ağa

4

Defter oldur ki sene-i mübârekede nakz-ı ahd-i zuhûr iden Moskov keferesi üzerine sefer-i hümâyûn nusret-i makrûn mukarrir olmağın istabl-ı âmire duvarları ve rikâb-ı hümâyûn sa'âdet-i makrûn kapu kolları ve ahâlî-i dîvân ta'yînatları içün Edremid kazâsından mübâya'ası fermân buyrulan on sekiz kîl İstânbôli şa'îrin beher kîli Kemer iskelesine nakl ile otuz sağ akçeye mübâya'a olunub akçesi bedeli ve rusûmât malından kabza me'mûr olan sa'âdetlü melik Ahmed Ağa yedinden bi't-tamâm virilmek şartıyla fermân cihân-mutâ' ve ta'yîn ve tasrîh buyrulub imtisâlen li-emr ilkâ cümle ahâlî-i kazâ ma'rifetiyle mübâya'ası fermân buyrulan on sekiz kîl şa'îri kazâ-i mezbûrun mevkûf bulunan yüz otuz yedi hânesine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yetmiş üçer kîl şa'îr isâbet itmeğın mübâşîr-i mûmâ ileyh yedine mahalle ma'rifetleriyle virilen hâne defteridir ki âtî zikr olunur tahrîr fî'l-yevmi'l-âşîr fî Muharremü'l-harâm li-sene hams ve işrîn ve miete ve elf

.....

Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	Karye-i Bayındır hâne	1
3 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Kulaklar hâne	2,5
3 rubu'		Karye-i Tahta hâne	6
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Güre hâne	5
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	3 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Kızılkeçili hâne	3
Mahalle-i Kapucubaşı	2	Karye-i Zeytinli hâne	11,5
3 rubu'		Karye-i Ekmekçi hâne	1,5
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Karye-i Arablar hâne	2
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	3 rubu'	
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	Karye-i Kadı hâne	4
1 rubu'		Karye-i Kızıl (silik) hâne	3
Mahalle-i Âdilzâde hâne	1,5	Karye-i hâne	1
Mahalle-i Câmi'i kebîr		1 rubu'	
1,5 rubu'		Karye-i Babalar hâne	1
Karye-i Evciler hâne	4,5		

1 rubu'		Karye-i Dereören hâne	1,5
Karye-i Narlı hâne	1	Karye-i Temâşalık hâne	4
1 rubu'		Karye-i Sarnıç hâne	1
Karye-i Dereli hâne	4	1 rubu'	
Karye-i Balcılar hâne	3	Karye-i Eşme hâne	1
Karye-i Hacı Arslan hâne	1	Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i Beyler hâne	2	3 rubu'	
Karye-i Şekviran hâne	3	Karye-i Hayat hâne	3
Karye-i Havran kebîr hâne	17	Karye-i Frenk hâne	3
		Karye-i Çorak hâne	7,5
3 rubu'		Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Yenice hâne	2	Karye-i Bölücek hâne	0,5
Karye-i Koca Aliler hâne	1,5	Hâne cem'an yekûn	137

5

Karye-i Kızıl sâkinlerinden iken Balya kazâsına tâbi' Hacı Halil'ler nâm karyede vefât iden Musa Kaşıkçı nâm kimesnenin verâset-i sulbî sağîr oğlu Hüseyin'e munhasıra olub mezbûr Hüseyin'in emvâlini hıfz ve ahvâlini zabta bir vasîden la-büdd olmağla sağîr-i mezbûrun li-üm er karındaşı Hüseyin sağîr mezbûr üzerine emr-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunduğu kayd-ı sened

Şuhûdü'l-hâl

Şeyhzâde Efendi, Hüseyin çelebi

Varak 23

1

Kemer Edremid mukâta'ası (silik) el-hâc Mehmed Ağa tarafından Hasan Ağa meclis-i şer'de Edremid kazâsına tâbi' Güre nâm karye ahâlîlerinden Maden Ali ve Hüseyin

Vâlî Hamza ve Hasanve Molla Mehmed bin Süleyman ve es-seyyid Ahmed Çelebi bin Sefer ve sâirleri müvâcehelerinde ta'zîr-i da'vâ idüb bundan akdem karye-i mezbûreMehmed mezbûrdan çılgin ref' olunmağla nehr-i mezbûr ile tarlalarima su inüb zâbit-ı mezbûr sûret-i defterden ez-ziyâde akçe..... yedimizdesûret-i defterde tasrîh olunan bin beş yüz akçeden ziyâde ve yedimize ve yedeklerinde fi'l-hakîka sûret-i defter-i mevkûfâtbeş-yüz akçeyi edâ eylediklerinde işbu mahall-i şer' virildi tahrîr fi Safer sene 1125

2

Mefâhıru'l-kuzâtKaresi sancağında vâki' olan Kadılar zîde fazlühüm ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyerleri ve yeniçeri serdârları ve a'yân-ı vilâyetin işkadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki sinîn-i sâbıkada sefer-i hümâyûnum vâki' oldukda sefereiçün Rum ili ve Anadolu..... karîb kazâlardan aynı zahîra ihrâc ve be'îd olan kazâlaroluna gelüb lâkin karîb olandan aynı zahîra nakli tamâmen fukarâsına muttasıl olduğundan iktizâ idenolunub nakl olunmak üzere birkaç sene ingirus(?) seferlerinde ale'l-umûm benden sursât bedellerini tahsîlâmiremde mahfûz olan mevkûfât defterlerinde ta'ayyün bulunmağın inşâallâhü te'âlâ ol baharâsardan bu def'a yine ba'zı uhde-i yedineve muhakkık olmağla dâire-i hümâyûnum ve kayyûm kulları ve sâir asâkir nusret-makrûnumunve müdâhale ihzâr olunmak için bin yüz yirmi beş senesine mahsûb olmak üzere memâlikcânilerinden umûm üzere sursât zahîrasının bedelleri tahsîli bâbında hatt-ı hümâyûn şevket-i makrûnumtaht-ı kazâlarınızdan sene-i sâbık üzere on bir bin otuz dokuz buçuk guruş sursât bedellerinihazîne-i âmirem itdirilmek lâzım gelmeğın imdi be'îd olunan mübâşirin yedine virilen memhûr ve nişanlı mevkûfât defterimûcibince mu'accelen cem' ve tahsîl ve teslîm hazîne-i âmirem itdirilmek bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyrulmağınvardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb ol târihmahsûb olmak üzere ol mikdâr guruş sursât bedellerini te'ellûf-i mübâşir-i mezbûrun yedine virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât-ı defter sûreti mûcibince cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilmeğın ziyâde dikkatasıl sarfı akçenin her bin guruşundan on iki buçuk guruşu ta'yîn olunmağla bundan mâ'adâ ziyâde mübâşirtemessük

harcı ve sarrâfiyye ve zahîra harcı akçesi ve sâir bir dürlü bahâne ile bir akçe ve bir habbe alınmayub ve aldırmayasın re'âyâbir tarîk ile kat'an bir akçe ziyâde tahsîl olunduğuna rızâ-yı hümâyûnum yokdur bilmiş olasız ve zikr olunan sursât zahîrası bedellerine mu'âf ve gayrı mu'âf dâhilinde olmağla cümleye ale's-seviye tevzî' vârid itdirilüb bir ferde ta'allül ve nizâ' itdirmeyesin ve biz ki kadı ve kethüdâyeri ve yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyetin iş erlerisiz zikr olunan sursât zahîrası bezl-i asâkir-i mensûranın zâde sıraları için olmağla cümleden tekaddüm olmağla tevzî' ve tahsîl ve teslim hazîne-i âmirem itdirilmeğın ziyâde dikkat ve ihtimâm idübve ihmâl ve musâmahadan bi-gâyet ihtirâz eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Zilka'de sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

.....her ne mikdâr..... mûmâ ileyh Mustafa AğaAğa'ya kazıyye-i Edremidkayd olundu 284sene 1123

Şuhûdü'l-hâl

Muhzır Receb Beşe

3

Tuzcu Murad mahallesinde sâkine Fâtıma binti Abdullah meclis-i şer'deHacı İbrâhim mahzarında (silik) on yedi guruş kıymetli bir resmi (silik) Ömer zabtaltı guruş alub (silik) akdem şerîkim her (silik) virüb (silik) itmedüğünden yedi guruşa furuht olunmuşdu bir buçuk guruş (silik) olunub husûs-ı mezbûr için.....

Şuhûdü'l-hâl

Hasan el-hâc İbrahim, Muhzır Hüseyin ve gayrihim

4

Emirden kara Mustafa Beşe'nin yedine bir re's-i kısrağSaferu'l-hayrın evâsıtında beher yevm birer semen kısrağa ve beşer akçe kara sığırlara takdîr olunub bu mahalle kayd sened Safer 15 sene 1124

5

Kadıköy'den Maden oğlu Mehmed Çelebi'nin bağıdâr-ı tarlasından ahz olunan kısarak ma'a tâbir timâr-ı re's 5 zâbıtı yedine teslîm olunduğu kayıt şod fî Cemâziye'l-ûlâ 7 sene 124

6

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Eskidârdan Kıbrıs cezâresine varub gelince yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevkî'i refî'i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki

Evvel oğlu irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kanginizin taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise menzil-i bârgîri bulunan yerlerde ücretleri menzîlcilerin yedlerinde müctemî' olan akçeden hîn-i hesâbda diyetlerine mahsûb olub ol vechle bunlardan ücret talep olunmamak şartıyla bâ-denîz ve karalara yalnız bi re's-i bârgîri virilüb ve bulunmayan yerlerde yolda yolcu bu gün yakdırmayub yerlerden yarâr ve nevânen ulâk bârgîri tedârik ve ihzâr idüb muhavvik ve muhâtır olan mahallerde yanlarına birer kılavuz koşub emîn ve sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cîl mahall-i me'mûra

Menzil-i olagelmişdir

Tahrîran fî evâil-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

7

Edremid'de Koca Serdar Hasan Ağa yedinde bir re's-i bakar katır Ramâzanü'l-mübârek yirmi ikinci gününde beher yevm bizim nafaka takdîr olunub bu mahalle kayd-ı sened fî 21 sene 1124

Molla Hüseyin Bin Halil

Varak 24

Elhamdü'llahi ves-salâtü alâ nebiyyihi ve alâ âlihi ve eshâbihi ve innî (silik) bede'te bi-icrâi ahkamüş şerive tahrir-imer'i fî zemeni a'lemü ulemâü'l-eimme ve a'zamü uzamâü'l-millet aleyhi şevâhidü'l-kitâb ve's-sünnetAbdullah Efendiet tasdirul babihu eş-şeyhu'l-islâm ve müfte'l-enâm sellemehü'l-

azîzü'l-allâm fi'd-devleti'l-osmâniyye hâlen edâmallâhü te'âlâ vücûdehu ve esbah-ı aleyhin niğme el mutasarrıf bi Medineti Edremidbi'l-ma'îşet ve ene'l-fakir ali İznikmid El-mevla hılâfeti aliyye el mezbûr gafara lehümâ fi gurre-i Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

İzzet-maâb bizim Ali Efendi el-mu'azzez

Ba'de't-tahmiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki işbu sene-i işrîn ve miete ve elf Saferu'l-hayr guresinden ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğum Edremid kazâsının (silik)şer'iye umûr-ı tarafımızdan sana tefvîz olunmuşdur gerekdir ki gurre-i mezbûrdan kazâ-i mezbûr ahâlîsi beyninde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye idüb câdde-yi garradan inhirâf etmeyesizves-selâm tahrîr fi't-târihi'l-mezbûr

1

Medîne-i Edremid'de Adilzade mahallesi sükkanından İbrahim bin Derviş nâm şâb-ı emret meclis-i şer'-i enver ve mahfel-i dîn-i münevverde zikr-i âtî zeytün eşcârlarına bi'ş-şirâ'iş-şer' ale'l-külliyet vaz'-ı yedi şer'an sâbit râfi'u'l-kitâb Kasım Beşe ibni Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre kurbunda Eminler dimeğle ma'rûf mahalde vâki' lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd dokuz düb mülk-i zeytün eşcârları babam olub bundan akdem vefât iden Derviş bin Mehmed ile'l-vefât terekesinden olub bana intikâl itmiş iken hâlen merkûm Kâsım fuzûlen zabt ve tasarruf ider suâl olunub kasr-ı yed ve bana teslim olunmak üzere mezbûra tenbih olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl merkûm Kâsım cevâbında zikr olunan zeytinlik Topcu Şaban nâm kimesnenin mülkü olduğu halde müdde'î mezbûrun babası merkûm Derviş'in vefâtından altı sene mukaddem huzûrunda yirmi beş guruş makbûza bana kat'an bey' ve teslim ben dahi iştirâ ve kabz ve mülk-i müşterâm olmak üzere müvâcehesinde altı sene bilâ nizâ' zabt ve tasarruf eyledim hattâ hîn-i be'yde müdde'î mezbûrun babası merkûm hâzır ve müddet-i mezbûra tasarrufumu görüb medîne-i mezbûrda hâkimü'ş-şer'u'ş-şerîf mevcûd ve benim ile muhâsameye kâdir iken ol zeytünlûğe müte'allıka bir nesne da'vâ itmeyüb bilâ özr sükût üzere fevt olmağın yedime virilen işbu fetvâ-yı şerîfe mûcibince ber-minvâl-i muharrer da'vâ-yı mezkûra oğlu müdde'iyye-i mezbûre intikâl itmez deyu bir kıt'a fetvâ-yı şerîf ibrâz ve nazar olundukda Zeyd'in Amr ile bir husûsa

müte'allıka-i da'vâsı olub da'vâ mümkün olacak zaman geçüb Zeyd inde'l-hâkim da'vâ itmeyüb sükût üzere fevt olsa vereseşi ol husûs Amır'dan da'vâya kâdir olurmu el-cevâb olmaz deyu buyrulub izâ tereke sahib-i dava da'vâhü hattâ meza bi aynihi ve beyne'l-müdde'î aleyh zamânı yümkünü fihî'd-da'vâ ve lem yed' inde'l-hâkim hatta mâte felâ tentakilu mülk ed-da'vâ ilâ vereseşi deyu mestûr bulunmağla merkûm Kâsım vech-i meşrûh üzere müdde'âsını medîne-i mezbûreye tâbi' Hayat nâm karye hatîbi İlyas Efendi ibni Hüseyin ve Murad bin Halil ve İmam Mustafa Halife ibni İsmâil şehâdetleri ile merkûm İbrahim müvâcehesinde isbât ve tenvîr idüb hilâfına beyyine dahi olmamağla ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe va nakl-i sarîh müdde'î mezbûr İbrahim bi vechi mu'ârazadan men' ve sâlifü'z-zikr zeytün eşcârları zü'l-yedin yedinde ibkâ-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis fi Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmam Efendi ibni Mustafa, es-seyyid Mustafa Çelebi bin Mehmed, Mustafa Çelebi bin, Cebeci Mustafa Beşe bin Yusuf, Mustafa Ağa bin Ahmed, İmam Mehmed Efendi bin Ahmed, Mustafa Efendi bin İsmâil, İlyas Efendi bin Hasan, Murad bin Halil ve gayrihim mine'l-hâzır

2

Medîne-i Edremid'de Kadı Celal mahallesinde râfi'atü'l-kitâb Emine binti Ali nam hâtun mahfel-i kazâda zevci mutallakı Mehmed bin Sefer mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan üç ay mukaddem mezbûrun zevce-i menkûha-i medhûl bahası olduğum halde talâk-ı selâse ile şart ve ta'lîk idüb vukû'ı şartla talâk vâki' olmağın zimmetinde ma'kûd-ı aleyh bin akçe mihr-i müeccel hakkım ile iddet-i nafakamı zevcim mezbûrdan taleb eylediğimde ol dahi zevcân olduğumuz halde malından bi-şarti'r-rucû' mülk-i menzirim ta'mîr ve termiye ve sâir akçe harç eyledim deyu da'vâ sadedinde olmağın beynimizde ba'de's-şirâ'ellişer bâ- tavsît-i müslimîn her birimiz da'vâmızdan fâriğ olub husûs-ı mezkûra ve beynimizde cârî olan mu'âmelâta müte'allıka âmme da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âm ve iskât-i mâle'l-kelâm itmişken hâlâ zevcim mezbûr kable'l-ibrâsının menzilin ta'mîr ve termîmine otuz guruş akçe malından bi- şartır-rucû' harç ve sarf itmişdim deyu benden taleb ve bi-gayr-ı vech-i şer' benden on sekiz guruş alub özr itmeğle yedime

virilen fetvâ-yı şerîfe mûcibince ba'de'l-ibrâ (silik) aldığı meşrû' olmamağla istirdad murâd iderim deyu bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda Zeyd Hind zimmetinde aslâ hakkım yokdur deyub Hind-i ibrâ itdikden sonra Zeyd ibrâ-i mezbûrdan mukaddem Hind zimmetinde şu kadar akçe hakkım vardır deyu da'vâ ile mesmû'a olurmu el-cevâb olmaz deyu buyrulub ibrâ-i âmen sümme akarra ba'de bi'l-mâle'l-mîrâs minhü kable bi- avid deyn ba'de sukûtihi fectebâ biennehü lâ ye'ûd deyu mestûr bulunmağla gibbe's-suâl merkûm Mehmed ber-minvâl-i muharrer ibrâ-i mezkûreyi inkâr idecek müdde'iyeye-i mezbûre Emine Hâtundan müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden İmam Mustafa Halife ibni Hasan ve Hasan bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka ber-minvâl-i muharrer vukû'ı şartla talâk vukû'unda müdde'iyeye-i mezbûre Emine Hâtun zevci Mehmed ol mikdâr mihr-i müeccel hakkını ve iddet-i nafakasını talep eylediğinde ol dahi malından bi-şartı'r-rucû' mülk-i menzilin ta'mîr ve termîmine ve sâire otuz guruş masrûfum vardır deyu da'vâ ve ba'de'n-nizâ' her biri âharda olan hukûkundan fâriğ olub husûs-ı mezkûre ve beynlerinde cârî sâir mu'âmelâta müte'allıka-i âmme-i da'vâdan her biri âharın zimmetini bizim huzûrumuzda ibrâ' ve iskât-ı mâle'l-kelâm eylediler biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîf ve nakl-i sarîh mezbûrun ba'de'l-ibrâi's-şerîf on sekiz guruş meşrû' olmayub istirdâdı vâcib olmağla ol mikdâr guruş müdde'iyeye-i mezbûreye teslîm itmek üzere merkûm Mehmed ba'de't-tenbîhi's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir fî Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc İbrâhim Çelebi bin Mehmed Efendi, Serdar Ali Beşe bin Mehmed, İbrahim Ağa bin Abdi, Hasan Beşe bin Mustafa, Mustafa bin Hüseyin Efendi ve gayrihim mine'l-hâzır

3

Medîne-i Edremid kazâsından Kaşıkçı karyesi sâkinelerinden olub bundan akdem vefât iden Emine binti Musa nâm hâtunun verâset-i zevc-i metrûku Molla Mustafa ibni Yusuf ve vâlidesi Râziye binti Ali ve li-üm karındaşları Hatice ve Halime ve

İbrâhim ibni Mehmed ve diğeri li-üm karındaşı Hüseyin ibni el-hâc Mustafa ile li-eb er karındaşı Mehmed ve kız karındaşları Rahime ve Ümmü Gülsüm hâtulnara munhasıra olduğı ba'de't-tahakkuku's-şer' vâlidesi mezbûre Râziye Hâton mahfel-i kazâda güveysi râfi'u'l-kitâb merkûm Molla Mustafa müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ben kızım müteveffât-ı mezbûrenin sağır hâlinde kıbel-i şer'den mensûbe-i vasîsi olub müteveffî babası Mûsa'nın âmme-i terekesinden defter-i kassâm mentûku üzere bi'l-vesâye makbûzum olan altı guruş hisse-i irsiyyesini sağır hâlinde on iki senede ma'rûf üzere mezbûreye infâk ve iksâ' idüb ba'dehü mezbûr Molla Mustafa'ya akd ve tezc' eylediğimde kadr ve vasfı beynimizde ilm-i şer' ile ma'lûm cihâz-ı esvâb idüb mezbûreye teslim ve iki sene evzâc üzere olub fevt oldukda müteveffât-ı mezbûrenin terekesi tahrîr ve beyne'l-verese taksîm oldukda sonra mezbûr Molla Mustafa nâib-i sâbık zamânında ber-minvâl-i muharrer bi'l-vesâye makbûzum olan ol mikdâr guruşu benden da'vâ ve taleb itmeğın yedime virilen fetvâ-yı şerîfe mûcibince kızım mezbûrenin mâl-ı makbûzu nafakasının ve sâir harc-ı lâzımına sarfımda şer'an yemîniyle tasdîk olunmağla bana yemîn teklîf oldukda ben dahi hallefe billâhi'l-aliyyü'l-a'lâ itmişken merkûm Molla Mustafa kanâ'at itmeyüb meblağ-ı mezkûrun nısfı bi'l-ferîza bana isâbet ider deyu mugâyir-i şer' mübeyyin kalben benden yirmi altı guruş alub özr itmeğle hâlen ben dahi şer'i şerîfe mürâca'at ve mürâfa'at idüb ber-minvâl-i muharrer bi-gayr-ı vech-i şer' olduğı ol mikdâr guruş da'vâ ve istirdâdi murâd eylediğimde beynimizde münâza'ât-ı kesîra ve muhâsamât-ı ekîde-i vâkı'a olmuşdu el-hâletü hâzihi bâ-tavsîti müslimîn beni on guruş makbûz üzerine inşâ akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl fazlasına ve husûs-ı mezkûra müte'allıka ve da'vâda güveyim mezbûr Molla Mustafa'nın zimmetini ibrâ-i âm ve iskât-ı mâle'l-ikelâm idüb ol dahi bedel-i merfû'unu da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve iskât eyledi didikde gıbbe't-tasdîkı's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî aşera fî Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc İbrâhim Ağa bin Hasan, İbrâhim Çelebi bin el-hâc Abdi, İbrâhim bin Mehmed, Cebeci Mustafa Beşe bin Mehmed

4

Medîne-i Edremid'de Tuzcu Murad mahallesinde sâkine Halime binti Hasan nâm hâtun meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde bâyinen zevc-i mutallıkı olub bâğ-i âtiyü'z-zikrde bi'l-velâyet vâzi'u'l-yed olan râfi'u'l-kitâb Receb odabaşı ibni Cafer mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb zevc-i sâbıkı müteveffî el-hâc Hüseyin'in zimmetinde ma'kûd ve mihr-i müeccel hakkım mukâbelesinde terekesinden kabûl ve kabz idüb ilâ hâze'l-ân mülk-i mahzım olub medîne-i mezbûreye tâbî Çıkrıkçı nâm karye toprağında İlgin nâm mevzi'de vâki' bir taraftan es-seyyid el-hâc Hüseyin ve iki taraftan el-hâc Osman tarlaları ve bir taraftan tarîk-i âm ile mahdûd arsası arz-ı emîriyye ve üzerinde kürüm ve eşcârları mülk-i bağımız mezbûr Receb odabaşı bi-gayr-ı vech-i şer' vaz'ı yed ve iki seneden mütecâviz zabt ve mahsûlünü kabz ider suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh ve mahsûlünden makbûzuna bana teslim itmek üzere mezbûra tenbîh olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Receb odabaşı cevâbında müdde'iyeye-i mezbûre zevcim olduğu halde mahzar-ı müslimînde zikr olunan kürümünü bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz firâşımdan hâsıl ve mezbûreden mütevellide oğlum Ahmed nâm sağîre hibe ve i'lâm ve işhâd İdüb ben dahi meclis-i hibede oğlum sağîr-i mezbûr için bi'l-vekâle kabûl ve kabz itmeğın ber-minvâl-i muharrer zikr olunan kürüm-ı mülk-i mevhubî olmak üzere bi'l-velâyet zabt ve tasarruf iderim deyu def'ine mukâbele idecek Hind arz-ı mîri üzere mefrûz olan mülk-i bağın sâhib-i arz ma'rifetiyle sağîr oğlu Amır'da hibe işhâd idüb sağîr için babasının kabûl ve kabzı ile hibe-i merkûme-i sahîha olurlarını el-cevâb olur deyu mestûr bulunmağla gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr sağîr-i mezbûrun babası merkûm Receb odabaşı bi'l-velâyet müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub mahalle-i mezbûre sükkânından Mustafa bin Hüseyin ve İslâm bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu müdde'iyeye-i mezbûre Halime Hâtun târih-i kitâbdan iki sene mukaddem muhzır-ı müslimînde ve bizim huzûrumuzda zikr olunan karye karbında İlgin nâm mevzi'de vâki' mahdûd-ı mezkûr mülk-i gürümünü sâhib-i arzdan izniyle oğlu sağîr mezbûr Ahmed'e hibe ve i'lâm ve bizi işhâd idüb sağîr-i mezbûrun babası merkûm dahi bi'l-velâyet kabûl ve kabz eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şâhidân-ı mezbûrân sirran ve alenen ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcibiyle ba'de'l-hükmü's-şer' mezbûre Halime Hâtun bî-vech-i mu'ârazan şer'an men'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' fi Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir el-müderris, el-hâc Mustafa Ağa bin Ahmed, el-hâc İbrahim Ağa bin Hasan, Abdi Çelebi bin Abdülbaki, Ali Beşe bin Mahmud arz-ı rûmî, Kasabzâde Mehmed Çelebi ibni el-hâc Hasan, Ömer odabaşı ve gayrihim

Varak 25

1

Medîne-i Edremid kazâsından Temâşalık nâm karye sükkânından es-seyyid Hüseyin ibni el-hâc Hasan meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde kazâ-i mezbûra tâbî Havran kebîr nâm karye sükkânından olub âtiyü'z-zikr tarlâya şer'an vaz'u'l-yed olan müteveffa el-hâc Mehmed bin Mustafa'nın kebîr oğlu râfi'u'l-kitâb ve sağır oğlu Mustafa'nın evini babası ve kibel-i şer'den mensûb-ı vasîsi Mahmud Beşe ibni Ahmed nâm kimesneler mahzarlarında sâhib-i arzın vekîl-i şer'isi hâzır olduğu halde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müstecîr timâr arâzîsinden karye-i mezbûre Temâşalık karbında Karayid nâm mahalde vâkî bir taraftan es-seyyid el-hâc Hasan ve bir taraftan Abbas Beşe ve bir taraftan Ali amuca tarlaları ve bir taraftan dere ile mümtâz bi-hasebi't-tahmîn on beş dönüm mikdârı bir kıt'a tarla mezbûr el-hâc Mehmed ve karındaşı el-hâc Yusuf ve diğerkarındaş oğlu Ali Çavuş nâm kimesneler tesviye vechi üzere müşâ' ve müşterek taht-ı yed ve tasarruflarında lâkin bundan akdem mezbûr el-hâc Yusuf ve Ali Çavuş bilâ veled fevt olub zikr olunan tarlalardan sülûs hisse-i şâyi'aları mahlûl ve tapûya müstehak oldukda hakk-ı tapu karındaşı ve şerîkleri olan mezbûr el-hâc Mehmed'in olmağla ol hinde sâhib-i arz tarafından timâr-ı mezbûrun mahlûlünü tapu misli ile tefvîza me'zûn teveccüh el-hâc Mustafa Ağa vukûfu olan bî-arz kimesneler ta'yîn ve takdîr eyledikleri resm-i tapu ile babaları mezbûr el-hâc Mehmed'in huyûtunda teklîf eyledikde ol dahi almakdan îbâ ve imtinâ' idüb kendü rızâsıyla fâriğ olmağla zikr olunan tarlada ber-minvâl-i muharrer tapuya müstehak olan sülûsân şâyi'ini on gurus bedel-i makbûz mukâbelesinde bana der-uhde ve tefvîz ve işbu tapu temessükünü virüb târih-i kitâbdan gelince bir iki sene zirâ'at itmiş iken hâlâ mezbûrların babaları merkûm el-hâc Mehmed dahi olur sâlifü'z-zikr tarladan sülûs-i şâyi' intikâl-i âdîm ile oğulları mezbûrlara intikâl itmeğle ona kanâ'at itmeyüb mahdûd-ı mezkûr tarlanın cümlesini

müstakillen oğlu mezbûr Mehmed Çelebi asâleten ve vasîsi merkûm Mahmud Beşe vesâyeten bî-vech vaz'ı yed ve zabt ve tasarruf iderler suâl olunub zikr olunan tarlanın sülüsânından kasr-ı yed ve bana teslîm olunmak üzere mezbûrlardan her birine tenbîh olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûrlar cevâblarında babamız merkûm el-hâc Mehmed huyûtunda mezbûrlar müvâcehelerinde sâlifü'z-zikr tarlâ-yı ile'l-vefât müstakillen zabt ve hukûk-ı rusûmunu sâhib-i arza teslîm idüb ba'de vefât bir intikâl-i âdî bize intikâl eyledi deyu müteveffî mezbûr el-hâc Yusuf ve Ali Çavuş nâm kimesneler kendüleri tasarruf itmeyüb ve taraflarından âhara tasarruf itdirmeyüb ve iştirâk iddi'âsında dahi oldukları istimâ' olunmamışdır deyu mezbûrun huyûtunda şirket üzere zabt ve tasarruflarını her biri inkâr idecek müddeî merkûm es-seyyid Hasan'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda istimhâl ve ba'de'l-mühlü'ş-şer' müddet-i hazraviyye-i münkaziyye ve ityân-ı beyyinede izhâr-ı acz-i birle istihlâf itmeğin bu husûsda vasî-i mezbûra şer'an yemîn olmayub merkûm Mehmed Çelebi ba'de'l-halefi'ş-şer' mezbûr es-seyyid Hasan bî vech-i mu'ârazadan şer'an men'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn fi Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc İbrahim Ağa bin Hasan, Kürd Ahmed Ağa bin İbrahim, İmam el-hâc Mehmed Efendi bin Hacı Mustafa, el-hâc Mehmed bin Abdülcelal, Abdi Çelebi bin Abdülbaki, Hüseyin bin Abdi der-karye-i Ev, Ali Çelebi bin el-hâc Ahmed, es-seyyid Hasan Çelebi bin İsmâil ve gayrihim

2

Medîne-i Edremid mahallâtından Tuzcu Murad mahallesi sükkânından Receb odabaşı ibni Murad nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde zevce-i mutallakası râfi'u'l-kitâb Halime binti Hasan nâm hâtun mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûre Halime Hâtun zevce-i menkûham olduğu halde mülk-i menziline sâkin iken menzil-i mezkûrun binâsından vehn ve za'f-ı târî olan yerlerini ta'mîr ve termîm ve mülk-i havlu arsası üzerinde bir kit'a fırın ve zokak kapusunu mücerreden binâ itmek üzere bana izin ve emr ve ben dahi mezbûrenin emri üzere ber-minvâl-i muharrer menzil-i mezkûrun vehn ve za'f-ı târî olan mahallelerini ta'mîr ve termîm ve mecden bir fırûn ve zokak kapusu binâ itdîrüb bi-şarti'r-rucû' kendi malımdan otuz guruş harç ve sarf ve malını tekmiil itmeğin ber-minvâl-i muharrer emri ile masrûfum olan ol mikdâr guruş hakkım hâlâ zevce-i

mütallakam mezbûre Halime Hâtun'dan taleb ve da'vâ iderim suâl olunub meblağ-ı mezkûr bana teslîm olunmak üzere mezbûreye tenbîh olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûre Halime Hâtun cevâbında ben müdde'î merkûm Receb odabaşı ba'de't-tezevvüc minvâl-i muharrer üzere menzil-i mezkûrun binâsından vehn ve za'f-ı târî olan yerlerini ta'mîr ve termîm ve mülk-i arsam üzerine müceddeden bir kit'a fırın ve zokak kapusunu kendi malım ile binâ itdirdim

Sah sah sah sah sah sah sah sah

Zevc-i mütallıkım müdde'î mezbûru binâ-i mezkûr üzerine nâzır isti'ânet itdim deyu iddi'â ve müdde'âsını dahi ityân ve tenvîr itmeğın velev kâle zer'u filân hâze'z-zer' ev benâ hâzihi'd-dâr ev gars hâze'l-kerem lî isti'ânat bihî fih ve'd-de'î filân zâlik fe'l-kavl li'l-mükır didi ketb-i mu'teberede mestûr olmağın bu makûle da'vâda kavlı zevî'l-yedin olub hilâfın beyyine dahi olmamağla müdde'î mezbûr Receb odabaşı büyüce mu'ârazadan şer'an men' ve def'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîr fi gurre-i Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi bin Osman, Hasan Beşe bin Mustafa, Hasan bin Mehmed, Mehmed bin Mustafa, Ahmed Beşe ibni İbrahim

3

An-asıl Ezine kazâsından olub hâlen medîne-i Edremid'de Soğanlı mahallesinde te'ehhül ve vech-i âtî üzere mecrûhan vefât iden Börekçi Ali bin Hasan'ın verâset-i zevce-i metrûkesi Fâtıma binti Hüseyin nâm hâtun ile li-üm karındaşı olub li-ebeveyn ammî oğlu Hüseyin ibni Hüseyin nâm kimesneye munhasıra olduğumuz ba'de't-tahakkuku'ş-şer' zevcesi olub kendi tarafından asîl ve mezbûr Hüseyin tarafından husûs-ı âtiyü'z-zikri ikrâra vekîl-i müsecceli mezbûre Fâtıma Hâtun ba'de't-ta'yin mahfel-i kazâda medîne-i mezbûreye tâbî Kadıköy sükkânından râfî'u'l-kitâb Müezzîn Mehmed Halife ibni Mehmed ve Halil Beşe ibni İbrahim ve Yusuf Beşe bin Halil ve Ali ibni Maden ve sâir ma'lûmü'z-zevât ve mahsûru'l-aded kimesneler

müvâcehelerinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müverrisimiz merkûm Börekçi Ali târih-i kitâbdan sekiz güz mukaddem vakt-i işâ' da menzilinden hurûc ve karye-i mezbûreye gider iken karye-i mezbûre Kızılköy karyesi ve İbrahimce nâm karyeler beynlerinde yol üzerinde vâki' dere içinde kemerli zeytini dimeğle ma'rûf arz-ı mîri üzerinde mezbûhan maktûl bulunduğunu müşâhede idenlerden İlyas Halife ibni Hasan ve Veli Mehmed ibni Mustafa ve es-seyyid Âbid şehâdetleri ile şer'an sâbit olub kâtili ma'lûm olmamağla karbında vâki' olub savt-ı mu'tedil istimâ' olunan karye ahâlîleri üzerlerine şer'an kassâme ve diyet-i mer'iyye lâzım olub zikr olunan karyelerden her birinde savt-ı istimâ' olunub lâkin mesâha olundukda zikr olunan Kadıköy ve sâir kurâlardan ekarîb olduğu mütehakkık olmağın zikr olunan Kadıköy ahâlîsi üzerlerine şer'an kassâme-i şer'iyye ve diyet-i mer'iyye lâzım olub taleb eylediğimizde onlar dahi müverrisimiz mezbûr zikr olunan kurâlara be'îd savt-ı istimâ' olunmağın arz-ı mîri üzerinde maktûl bulunub ba'dehü zikr olunan mekâna nakl olunur i'tibâr şer'an katl olunduğu muvazzaha olub kassâm ve diyet-i şer'iyyesi lâzım değildir zimmî Hind reddir deyu her biri da'vâ ve müdde'âlarını isbât ve tenvîr idüb ber-minvâl-i muharrer katl bulunduğru mevzi'de olduğunu ahâlî-i mezbûrlardan her biri inkâr idecek biz dahi ikâmet-i beyyine için istihâl itmeğın on gün mühl-i şer' virilüb isbâtdan âciz olmağın nâire-i fesâd olan nizâ'ın urûkunu kat' için bâ-tavsît-i müslimîn meccânen kassâme ve diyet da'vâsından mezbûrun zimmetlerini ibrâ-i âm ve iskât-ı malül kelim eylediler didiklerinde gibbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi evâhir-i Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc İbrâhim Ağa bin Yusuf Beşe bin Mehmed, İbrâhim Çelebi bin el-hâc Abdi, Hasan Beşe bin Mustafa, Abdülkâdir Hoca ibni el-hâc Yusuf, Yusuf Beşe bin Mehmed, el-hâc Hasan bin İbrâhim, Mustafa Beşe bin İbrâhim ve gayrihim

4

Ayazmend kazâsından Kerem nâm karye sükkânından râfi'u'l-kitâb Karaca oğlu Mehmed Beşe ibni Mustafa nâm kimesne medîne-i Edremid'de meclis-i şer'i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde karye-i mezbûre sâkinelerinden olub hâlen medîne-i mezbûrede Turhan Bey mahallesinde müsâferat vechi üzere sâkine Sedde Şâh binti Yusuf nâm

Bekir bâliğa ile mezbûrenin vechi âtî üzere zevci olan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mehmed ibni el-hâc Mehmed ve mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrûr-i kelâm idüb mezbûre Sedde Şâh bâliğa olduğu halde üç sene mukaddem babası merkûm Yusuf ibni Abdullah nâm kimesneyi tarafından tevkîl ol dahi vekâlet-i mezbûreyi ba'de'l-kabûl kızı mezbûre Sedde Şâh on beşer bin akçe mihr-i müeccel ve mu'accel üzerlerine târih-i mezkûrda müslimîn mahzarlarında bana akd ve tezvîc ve benim tarafımdan dahi işbu vekîlim Mehmed Dayı ibni Abdurrahman minvâl-i muharrer üzere akdimiz kabûl ve ber-minvâl-i muharrer mezbûre Sedde Şâh benim menkûham iken hâlen iki gün mukaddem dahi kendi nefsinin merkûm Mehmed ibni el-hâc Mahmud'a akd ve tezvîc eylemiştir suâl olunub mezbûre Sedde Şâh merkûm Mehmed'e nefsinin akd ve tezvîc şer'an fâsıt olmağın nefsinin bana temkîn ve teslîm itmek üzere mezbûreye tenbîh olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûre Sedde Şâh cevâbında bâliğa olduğu halde babası merkûm Yusuf ber-minvâl-i muharrer ol mikdâr mihr-i müeccel ve mu'acceli üzerlerine beni fuzûlen merkûm Karaca oğlu Mehmed Beşe'ye akd ve tezvîc ve vekîl-i mezbûr dahi akd-i mezkûru merkûm Karaca oğlu Mehmed Beşe için kabûl eylemiştir lâkin minvâl-i muharrer üzere akd-i bâtil olmağla ba'de kendi nefsinin merkûm Mehmed ibni el-hâc Mahmud'a akd ve tezvîc eylemiştir deyu vukû'-ı akdi ikrâr ve reddini iddi'â idüb husûs-ı mezkûrda babasının vekâletini inkâr idecek müdde'î merkûm Karaca oğlu Mehmed Beşe'den müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda karye-i mezbûre sükkânından mezbûrenin karîbi ve muharrer olan İlyas Ağa ibni Mustafa ve Hasan Bey oğlu Mehmed Beşe ibni Hasan nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu mezbûre Sedde Şâh bâliğa olduğu halde üç sene mukaddem nefsinin mezbûr Karaca oğlu Mehmed Beşe'ye akd ve tezvîc itmek üzere bizim huzûrumuzda babası ve vasîsi merkûm Yusuf tarafından tevkîl ol dahi vekâlet-i mezbûreyi ba'de'l-kabûl babası merkûm Yusuf dahi bi'l-vekâle kızı mezbûre Sedde Şâh on beşer bin mihr-i müeccel ve mu'accel üzerlerine mezbûr Karaca oğlu Mehmed Beşe'ye akd ve tezvîc idüb merkûm Karaca oğlu Mehmed Beşe'nin tarafından vekîl-i şer'îsi mezbûr dahi minvâl-i muharrer üzere akd-i mezbûru kabûl eyledi bizler âkidinin küllü emellerini meclis-i vâhidde ma'an istimâ' eyledik biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şâhidân-ı mezbûrân kıbel-i şer'den sirran ve alenen ba'det-ta'dîl ve't-tezkiye ve ale'l-ihiyât ba'de't-tahlifü'l-müdde'î şehâdetleri makbûle olmağın mûcibiyle en-nikâh lâ takbilü'l-fesh ba'de't-tamâm meselesi üzere

akd-i evvelin sıhhatine ve akd-i sâninin fesâdına ba'de'l-hükmü'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, es-seyyid el-hâc Mustafa bin Mehmed, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, arz-ı rûmî Ali Beşe bin Mahmud, el-hâc İbrahim Ağa bin Hasan, Serdar sâbık Hasan Beşe bin Mustafa, Osman Beşe bin Fazlullah, Mehmed Bey bin Hasan an karye-i Kuzulu, Mustafa Beşe ibni Mahmud der-karye-i o, Tiryaki oğlu Ahmed bin Mehmed, Mehmed Ağa der-karye-i o ve gayrihim

Varak 26

1

Medîne-i Edremid kazâsı a'mâlinde Frenk nâm karye sükkânından râfi'u'l-kitâb Sarı bey oğlu es-seyyid Mehmed Çelebi ibni es-seyyid Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde li-ebeveyn kız karındaşı Şerife Hamide Hâtun ibneti es-seyyid Mustafa ibni Abdullah nâm hatunun hâlen zevci ve tarafından redd-i cevâba vekîl olub zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân olan kazâ-i mezbûra tâbî Havran kebîr karyesinden Kürd Ahmed Ağa ibni İbrahim ve imam el-hâc Mehmed Efendi ibni Mehmed şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite olub sübût-i vekâletine hükm-i şer' lâhik olan Ahmed Efendi ibni el-hâc Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkile-i mezbûre ile li-ebeveyn karındaşları olub kırk seneden mütecâviz fevt olan babamız Mustafa ba'dehü vefât iden li-ebeveyn karındaşımız Hüseyin'den müntakil hisse-i şer'iyye-i ma'lûmesi mukâbelesinde kız karındaşım müvekkile-i mezbûreyi otuz sene mukaddem Veli Mehmed oğlu İsmâil'e nikâh esnâsında bi-tarîki't-tehârücü'ş-şer' beynimizde kadr ve vasıfları ilm-i şer'î ile ma'lûm ben malım ile i'dâd ve teslîm eylediğim cihâzı kabûl ve kabz idüb mîraslarından hurûc ve da'vâsından ibrâ idüb üzerimde aslâ hak olmayub ve kaziyeye-i mütevâtire olub ve bu makûle otuz sene murûr iden da'vâ-yı mesmû'a değil iken merkûm Ahmed Efendi iki ay mukaddem şer'i şerîfe mürâca'at ve mürâfa'at itmeksizin da'vâdan sulh olmak üzere bi-gayr-ı vech-i şer' elli re's-i mülk-i koyunlarım ile on sekiz re's-i mülk-i kuzularımı tagallüben zabt ve kabz idüb bana san ve gadr eyledi hâlen mezbûra suâl olunub istiftâ olundukda yedime virilen fetvâ-yı şerîfe üzere sulh-ı mezkûr bâtil olub ol mikdâr re's-i koyun ve kuzuları iştirâ

olunmak matlûbumdur deyu üç kit'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda Zeyd'in oğulları kız karındaşları Hind'i virüb bir mikdâr cihâz itseler ba'de zamân Hind terekeden hissesini taleb itdikde karındaşları biz sâkin cihâz itdik hissensi virmemiz deyu virmemeğe kâdir olurlarmı el-cevâb cihâzı virdiklerinden hissensi mukâbelesinde virdiler ise olurlar deyu Hind karındaşı Zeyd'den zimmetinde olan cihetden şu kadar hakkım vardır deyu da'vâ idüb Zeyd münkir olub bir mikdâr mâla sulh ve def'-i bedel itdikden sonra Zeyd'in üzerinde bir şey olmadığı zâhir olsa sulh-ı merkûm nîce olur el-cevâb bâtil olur deyub bu sûretde Zeyd bedel-i sahhı Hind'den iştidâre kâdir olurmu el-cevâb olur deyu buyrulmağın gıbbe's-suâl merkûm Ahmed Efendi cevâbında ber-minvâl-i muharrer müdde'î mezbûrun bu tarîkle elli re's-i mülk-i koyunları ile on sekiz re's-i mülk-i kuzularını alub kabz eylediğini ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin müvekkilem mezbûre zevc-i sâbık merkûm İsmâil'e nikâh olundukda minvâl-i muharrer üzere hisse-i şer'iyyesi için cihâz esvâbı alub mîraslarından hurûc eylediğini bi'l-vekâle inkâr idecek müdde'î merkûm es-seyyid Mehmed Çelebi'den müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub kazâ-i mezbûra tâbî kadıları sükkânından es-seyyid el-hâc Ömer Çelebi ibni Ömer ve es-seyyid İbrahim Çelebi ibni Mehmed nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka müvekkile-i mezbûre Şerife Hamide Hâtun târih-i mezkûrda zevc-i evveli merkûm İsmâil'e nikâh olundukda bi-tarîki't-tehârücü's-şer' ber-minvâl-i muharrer hissensi mukâbelesinde karındaşı müdde'î merkûm es-seyyid Mehmed Çelebi ilm-i şer'î ile ma'lûm kendi malından i'dâd ve teslîm eylediği cihâzı kabûl ve kabz idüb babası müteveffâ-yı mezbûr ile karındaşı merkûm Hüseyin'in mîraslarından hurûc ve da'vâsından ibrâ eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şâhidân-ı mezbûrân Sera ve Alena ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücibince ber-mücib-i fetvâ-yı şerîf bu vechle olan sulhümde mülk-i sâbit olmayub sulh-ı mezkûrun butlânına ba'de'l-hükmü's-şer' zikr olunan elli re's-i koyun ve on sekiz re's-i kuzulardan ayn mevcûd olanların aynını ve müstehlik olanların yevm-i kabzda olan kıymet-i şer'iyyelerini müdde'î merkûm es-seyyid Mehmed Çelebi'ye teslîm itmek üzere vekîl-i merkûm Ahmed Efendi'ye ba'de't-tenbîhi's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi ibni Mehmed Efendi, Zuhûru Mustafa Efendi bin el-hâc Osman, el-hâc İbrahim Ağa bin Hasan, es-seyyid Mehmed Çelebi, es-seyyid el-hâc Mustafa bin Mehmed, es-seyyid Ahmed bin Sefer, Abdi Çelebi bin Abdülbâki, Çakırzâde Mustafa Efendi Müezzin Hanif Halife ibni Mehmed, Kürd Ahmed Ağa ibni İbrahim, İmam el-hâc Mehmed Efendi ibni Mehmed

2

Husûs-ı âtiyü'z-zikrin mahallinde tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'î enverden Mevlâna Mehmed Efendi ibni Nasuh irsâl ol dahi zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî müslimîn ile medîne-i Edremid mahallâtından Tuzcu Murad mahallesinde vâki' Bursevi Hâtun dimeğle ma'rûf Emine binti Mustafa nâm hâtunun mülk-i menziline varılıb akd-i meclis-i şer' hatîr olundukda mezbûre Emine Hâtun meclis-i ma'kûd-i mezbûrda râfi'u'l-kitâb Kara Mustafa Beşe ibni İbrahim müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf idüb bey'i âtî sudûruna değîn mülkümde olub mahalle-i mezbûrede vâki' bir taraftan ba'zan mezbûr Mustafa Beşe ve ba'zan Ali Beşe ve bir taraftan debbâğ islâm ve bir taraftan Ali Mehmed ve ba'zan el-hâc Ahmed Efendi ve bir taraftan tarîk-i âm ile mahdûd işbu mahsûs ve şâhid mülk-i menzilimin şimâlinde vâki' tûlen on yedi ve arzan on altı zirâ' mülk-i arsası ifrâz ve mu'azzez içinde vâki' bir kıt'a fırın ve bi'r-i mâ'î muhtevî olan arsayı (?) merkûm Mustafa Beşe'ye kırk iki guruşa kat'an bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledikten sonra semen-i mezkûr kırk iki guruşu müşterî-i mezbûr yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledim min ba'd zikri murûr iden arsa ve fırın ve bi'r-i mâ' müşterî-i merkûm Mustafa Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didiğîn ve müşterî-i mezbûrun dahi tasdîk eylediğini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Ali Beşe bin Hasan meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğîn mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed Çelebi bin Sefer, İmam Mehmed Efendi bin Hüseyin, el-hâc Mustafa bin İbrahim, el-hâc Musa Ağa bin el-hâc Halil, Koca Serdar Hasan Beşe bin Mustafa, Yusuf bin Abdullah, Veli Mehmed bin Ahmed, es-seyyid Mehmed Çelebi ibni el-hâc Maden

3

Husûs-ı âtiyü'z-zikrin mahallinde tahrîri iltimâs olunmağın savb-ı şer'-i enverde Mevlânâ Mehmed Efendi ibni Nasuh irsâl olunub ol dahi zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî müslimîn ile medîne-i Edremid mahallâtından Tuzcu Murad mahallesinde vâki' Bursevi Hâtun dimeğle ma'rûf Emine binti Mustafa nâm hâtunun mülk-i menziline varılıb akd-i meclis-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde mezbûre Emine meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda sadrî oğlu olub bundan akdem vefât iden Mustafa'nın sağîr oğlu râfi'u'l-kitâb Mehmed nâm sağîrin li-ecli't-tescîl mensûb-ı vasîsi es-seyyid Mehmed Çelebi bin el-hâc Maden müvâcehesinde ikrâr ve itirâf idüb ben sağîr-i mezbûrun ceddesi ve hâzinası olduğum halde Kemer kasabasında vâki' mülk-i asâsı altmış guruş makbûzum olub nısıf mertebesini sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harç ve nısıf-ı âharını kendi mesârifima sarf ve istihlâk itmeğın merhamet-i li's-sağîr ve tevessü'at-i li'r-rızk ol mukâbelede mahalle-i mezbûrede vâki' işbu mahsûs ve müşâhid olduğü üzere bir taraftan Ali Beşe ve bir taraftan Kara Mustafa Beşe ve bir taraftan el-hâc Ahmed Efendi ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz fevkânî ve tahtânî ikişer bâb odaları muhtevî mülk-i menzili def' ve teslîm ve merkûm es-seyyid Mehmed Çelebi dahi sağîr-i mezbûr için tesellüm ve kabz eyledi min ba'd sâlifü'z-zikr menzilde benim vechen mine'l-vücûh alâka ve medhalim kalmayub sağîr-i mezbûrun mülk-i mahz ve hakk-ı sarfı olmuşdur didiğın mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Ali Beşe ibni Hasan meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve ilâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'lyevmi'l-hâmis aşera fî Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Çelebi bin Sefer, İmam Mehmed Efendi bin Hasan, el-hâc Mustafa bin İbrahim, el-hâc Musa Ağa bin Halil, Koca Serdar Beşe bin Mustafa, Yusuf bin Abdullah, Veli Mehmed bin Ahmed, es-seyyid Mehmed Çelebi ibni Maden ve gayrihim mine'l-hâzır

4

Medîne-i Edremid kazâsından Güre nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Muharrem bin Mahmud'un verâset-i zevce-i metrûkesi Alime binti Mehmed nâm hâtun ile sulbî kebîr oğlu Mehmed ve kebîre kızları Ümmühan ve

Fâtıma'ya ve sağır oğulları Mustafa ve Mahmud ve sağır kızları Muhibbe ve Râziye ve Ali Beşe'ye ve mütebeyinü'l-hamd olub ale'l-esah ibin i'tibâr olunan oğluna munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' terekesidir ki vech-i âtî üzere zikr olunur fî gurre-i şehri Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Mezarlık karbında emrûd bağçesi		30 guruş
Mülk-i menzil ma'a bağçe der-karye-i mezbûre		80 guruş
Tavuk kayası nâm mevzi'de vâki' bir kıt'a zeytûnlük		85 guruş
Taşlıdere nâm mevzi'de vâki' mülk-i zeytûn bağçesi		110 guruş
Palmutca nâm mahalde vâki' bir kıt'a zeytûnlük		100 guruş
Mevâzi'i müteferrikada vâki' zeytûn ve emrûd ve incir eşcârları		40 guruş
Hasâra ermiş mevrû' hınta kıl		20 guruş
Şa'îr kıl		20 guruş
Alaf kıl	10 guruş	17,5 guruş
Köy karbında vâki' bâğ-ı cedîd		15 guruş
Bâğ-ı atîk ve incir eşcârları		50 guruş
Kara sağır çift		16 guruş
Çift âlâtı		3 guruş
Kanlı ta'bîr olunur araba		50 guruş
Merkeb-i re's	1	7 guruş
Kazgân	1	5 guruş
Bekmez tâbesi		2,5 guruş
Çuval ve tancere ve sahan		2,5 guruş
Hırdavat hâne		6 guruş
Ulüv koğan arı	3	3 guruş
Yekûn		587,5 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz tekfîn		6 guruş
Mihr-i müeccel li'z-zevceti'l-mezbûre		16 guruş

Resm-i kısmet kâtibiyye huddâmiyye ihzâriyye	15 guruş
Yekûn	37 guruş
Sahhu'l-bâkî	550,5 guruş
Hisse-i ez-zevce	69 guruş
Hisse-i el-bint	74 guruş
Hisse-i el-bint	74 guruş
Hisse-i el-bint	74 guruş
Hisse-i ell-hamli'l-mevkûf	74 guruş
Hisse-i el-bint	37 guruş
Hisse-i el-bint	37 guruş
Hisse-i el-bint	37 guruş
Hisse-i el-bint	37 guruş

Varak 27

1

Medîne-i Edremid'de Hakimzâde mahallesinde sâkine Fâtıma ibni el-hâc Abdülfettah nâm hâtunun zevci ve tarafından husûs-ı âtiyü'z-zikri da'vâya vekîl olub zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân İlyaszâde el-hâc Mustafa Ağa ve Receb odabaşı ibni Câfer şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite işbu Molla Hüseyin Beşe ibni Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde bağçe-i âtiyü'z-zikrde bi'ş-şirâü'ş-şer' ale'l-mülkiyet vâzi'atü'l-yed râfi'atü'l-kitâb diğeri Fâtıma binti Ahmed nâm hâtun mahzarında üzerine bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkile-i mezbûrenin ceddesi olub bundan akdem vefât iden Afife Hâtun binti Mustafa Efendi nâm hâtunun terekesinden olub medîne-i mezbûreye tâbi' kalan Kütahya karye karbında vâki' bir taraftan Maden oğlu acz ve bir taraftan Kavalcı oğlu ve bir taraftan Kızılköylü Kâsım nâm kimesnelerin bağ yolu ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz olub arsası arz-ı emîriyye ve üzerinde zeytün eşcârlarına hâvî mülk-i bağçeden ve zevcem müvekkile-i mezbûre irs-i şer'de isâbet iden bey'-i hisse-i şâyi'asını târih-i kitâbdan dokuz sene mukaddem müteveffâ babası mezbûr el-hâc

Abdülfettah huyûtunda semen-i ma'lûm makbûzuna fuzûlen mezbûre Fâtıma binti Saka Ahmed nâm hâtuna bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabz itmeğle mezbûre seb' hisse-i mezkûremi vaz'-ı yed ider suâl olunub bana teslîm olunmak üzere mezbûreye tenbîh olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûre cevâbında kazıyye-i minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr lâkin müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hâtunun babası merhûm el-hâc Abdülfettah zikr olunan bağçeden seb' hisse-i şâyî'asını bana semen-i ma'lûm makbûza bey' ve teslîmini istimâ' idüb benim mülkiyet üzere tasarrufumu görüb sükût idüb müvekkile-i mezbûre ve ben ve meb'î mezkûr huyûtunda olduğumuz halde müvekkil-i mezbûr ol müddet terk-i da'vâ eyledi deyu bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda Zeyd bir kıt'a mülk-i bağçesini oğlu Amr ile kızı Hind'in huzûrlarında Bekr'e bey' ve teslîm itdikde mezbûrlar sükût idüb Bekir bir kaç sene zabt itdikden sonra Amır ve Hind ol bağçe-i kable'l-bey' mülkümüzdür deyu da'vâ eyleseler mesmû'a olurmu el-cevâb fî zamâninâ ...ve müftüye olan olmamaktır seddü'l-bâb ve't-telbîs ve't-tezvir deyüb bu sûretde Amr ve Hind meclis-i şühûdda hâzırân olmayub lâkin beldede hâzırân olub ve bey' dahi bilüb sükût eyleseler emr-i şer' nîce olur el-cevâb zâhir olan beyne'l-sûreteyn fark olmamaktır ketebe'l-fakr İsmâil el-müftü bi-edremid ve iz âlem yekûnü'l-karîb hâzırân meclisi'l-bey' ve lâkin kâne fî'l-beled ve semî'a'l-bey' ba'de yevm uyumayan meselen feseket hel yekûn fî himem min kâne hâzırân inde'l-bey' feseket fe'z-zâhir ademi'l-fark beynehümâ izâ el-ibrah ilâ adem-i keynihi gâib-i ani'l-beled ve's-sukût ba'de'l-ilm bi'l-bey' deyu mestûr olmağın gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-ikrâr müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hâtun ber-minvâl-i muharrer babasının bey' ve teslîmini istimâ' idüb ve müşterînin tasarrufunu görüb sükût ve müddet-i mezkûrede terk-i da'vâ eylediği babasının minvâl-i meşrûh üzere cârî olan bey' ve teslîmini tecvîz olmağla ber mucib-i nakl-i şerîf ve fetvâ-yı münîf vekîl-i mezbûru bî-vech-i mu'ârazadan men'î birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis aşera fî şehri Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Halil Efendi ibni Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, Hüseyin Beşe ibni Peri el-hâc Mustafa Ağa bin İlyas, zuhûr-ı Mustafa Efendi bin el-hâc Osman, Receb odabaşı bin Câfer ve gayrihim mine'l-hâzır

2

Medîne-i Edremid kazâsına mülhak Güre nâm karye sükkânından Mehmed bin Osman nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzimü't-tevkîrde râfî'u'l-kitâb Maden Beşe ibni Ali mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan dört ay

mukaddem beher dânesi seksener akçeye olmak üzere bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve kabz eylediğim seksen yedi aded ağaç sûtûnları seffineye tahmîl ve Midilli iskelesine nakl âhara bey'i murâd eylediğimde zikr olunan Midilli sükkânından gâib-i anî'l-meclis Bardak Ahmed Ağa ibni Abdurrahman nâm kimesne zikr olunan sûtûnlarda kendi tarafından vaz' olunmuş alâmeti beyân idüb mülkünden deyu şer'-i şerîfe mürâca'at ve mürâfa'at itmeksizin beni habs ve kayd idüb ber-minvâl-i muharrer seksen yedi aded sûtûnları alub ba'dehü beni itlâk eylemişdir hâlen suâl olunub bâyi'i mezbûr semeni deyu merfû'um olan yirmi beş gurusum bana teslîm olunmak üzere mezbûra tenbîh olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl merkûm Maden Beşe cevâbında kazıyye-i minvâl-i muharrer üzere olduğu halde ol mikdâr sûtûnlarımı müdde'î merkûm Mehmed'e bey' ve teslîmini ve semeninden yirmi beş gurusu ahz ve kabzını ikrâr idüb lâkin zikr olunan sûtûn gâib-i merkûm Ahmed Ağa'nın olduğunu ve yedinden taleb olunduğunu merkûm Maden Beşe mu'terif olmamağla eşbâh-ı nizâmiyyede leyse en ye'huze şey' min yed-i tahayyüre bi-gayrı rızâ fehüve zulm ve'l-mazlûm lâ yerci'u'l-a'le'z-zâlim deyu mestûr ve'l-mazlûm lâ yezlimü gayrah deyu musarrıh olmağın müdde'î mezbûr Mehmed'in minvâl-i muharrer üzere gâib-i mezbûr Ahmed Ağa'nın zulmen ol mikdâr sûtûnları ahz ve kabzında bâyi-i mezbûr üzerine da'vâsı şer'an mesmû'a olmamağın müdde'î mezbûr bî-vech-i mu'ârazadan men' ve def'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn fi şehri Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi ibni Ebubekir, el-hâc İbrahim Ağa ibni Hasan, Veli Beşe bin Abdullah der-karye-i Ev Hüseyin Beşe bin Abdullah tâbi' Serdar Mustafa Ağa

3

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yekîn râfi'i a'lâmü'ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'yân mevlânâ Edremid kadısı zîdet fezâilühü ve kıdvetü'l-ümerâü'l-kirâm umdetü'l-küberâü'l-fehhâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-allâm Karesi sancağı beyi Süleyman dâme mecdühü ve mefâhıru'l-kuzât vel hükkam me'âdinü'l-fezâil ve'l-kelem Kocalar ve Ezine Kazdağı ve Güzelhisar ve Bergama kadıları zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân hak

sancağı mütesellimi zîde kadrühü tevkî-i refî-i hümayûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki kefere sefinelerine gadr ve sâir memnû'âtdan bir nesne virilmek üzere.....emr-i şerîfim ile tenbîh ve te'kîd olunmuşken ümerâ-yı deryâdan dîvân-ı Mehmed Paşazâde Ömer Paşa ile Güzelhisar kazâsında el-hâc İsmâil ve Güzelhisar nâhiyesinde tiryâki Mustafa ve Hatib oğlu Mehmed dimeğle ma'rûf kimesneler çandarlı ve kocalar iskelelerine kefere sefâheti ricâline buğday furuht eyledikleri istimâ' olunmağla bu def'a tenbîh ve indâz için işbu emr-i şerîfim ısdar ve mübaşir tayin olunan (silik) ile îsâl olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhısiz işbu emr-i şerîfim her kanginizin taht-ı kazâsına varub dâhil olur ise bir sûretini sicillâta sebt ve mazmûn-ı münîfi i'lân ve işâ'at ve gerek bâlâda mestûru'l-ism olanlara ve gerek sair tenbîhi lâzım gelenlere muhâkim tenbîh ve te'kîd eylesesiz ki min ba'd taht-ı kazâlarınızda vâki' mâru'z-zikr Çandarlı ve Koçalar ve Kazdağı ve etrâfında vâki' iskelelerden ve mahallerden kefereye buğday ve sâir memnû'âtdan bir nesne furuht eylemeye ve itdirmeyüb men' ve def' eylesesiz şöyle ki bundan sonra dahi mâru'z-zikr iskelelerden ve havâlisinden kefereye bilâ emr-i şerîf buğday furuht olunub diyâr-ı küffâra buğday gitdüğü istimâ' olunur ise buğday satanların muhkem haklarından kılındığından mâ'adâ siz ki mûmâ ileyhısiz taht-ı kazâlarınızda bunun gibi emr-i kerîhin vukû'u sizin tehâvün ve taksîrinize haml olunub müvâhız ve mu'âkıb olacağını emr-i mukarrir bilüb ona göre basîret ve intibâh ile hareket itmeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla âmil olub hılâfından bi-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fî evâsıt-ı Şevvâl sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Mûcibince sadr-ı âlî hazretleri mektûbları vârid olmuşdur.

Varak 28

Keyfiyet-i şî'âr Edremid ahâlîsi efendiinhâ olunur ki taht-ı kazânızda vâki' yeniçeri serdârıyerineReceb nâmmezbûr üzerlerine serdarlar zâbitve defteritdirüb hâsıl olan nukûdu..... ve mahtûm

âdât-ı defterlerine bu cânibe irsâl itdirilmeye ve lâkintahrîran fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâlü'l Mükerrrem fî ehad ve işrîn ve miete ve elf

Mezbûr Receb odabaşı adem-i iktidârındanserdâr-ı sâbık Hasan Beşe'ye cümle ihtiyârlar ma'rifetleriyle ferâgat ve nazariyyed idüb mûcibince kıbel-i şer'denmürâsele dahi virildüğü bu mahalle kayd-ı şerh (silik) gurre-i Zilkade sene 21

1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki işbu bin yüz yirmi senesinde Edremid kazâsı ahâlîlerinden mübâya'ası fermân buyrulan zift ve katranı ber-mûcib-i fermân-ı celîlü'ş-şân kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden kabzına me'mûr olduğumuz ecilden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb işbu ümerâ tezkeresi tahrîr ve yedlerine vakt-i hâcetde ihticâc idenler tahrîran fî evâsıt-ı şehri Zilka'deti'ş-şerîf sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Mine'l-hakir Osman tâbi' zift ve katranhâne

2

Kıdvetüve Tuzla ve (silik) zîde fazlühüm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân iskele emînleri ve yeniçeri serdârları ve sultâniyeden murâdı zîde kadrühüm terfî'i refihi hümayunum vasıl olacak ma'lûm ola ki inşâallâhü ta'âlâ ol baharda redd-i deryâya çıkacak dün-nemâyı hümayûnum kalyonları (silik) için ziyâde katran tedâriki mühim ve iktizâ olmağın teber idüb gâyet hâlis saf olmak şartıyla bundan maada her bir kantar birer guruşa olmakhâne mübâşiri ma'rifetiyle Kazdağı cânibinden kazâ-i mezbûrelerde vâki' ba'zı kurâdan iki bin kantar katranı mübâya'a ve tedârik ve câr-ı yedlerineâhara virmeyüb (silik) acele-i bi'iclen ihrâc ve mahallerine götürülüb teskîn akçeleri teslim ve ta'cîl-i ale't-ta'cîl ziyâde (silik) olmak üzere ihrâc ve ihrâk ve cem' vucûl itdirilüb ve cem' oldukça kat'an meks ve arâm itdirmeyüb asit'âne-i saadetime gelür ümera-yı derya.....vâki' olur ise onlara tahmil olduğu halde dahi tevakkuf olunmayub bunun ile sâbit haynelere tahmil ve peyderpey asit'âne-i saadetime irsâl ve teslim re'âyâ-yı âmirem itdirmeğe ziyâde ihtimâm eylesiz ve sen ki mübâşir mûmâ ileyhsin zikr olunan katranı bu sene-i

mübârekede ruy-i deryâya çıkacak donanmayı hümâyûn kalyonları kabtanı için (silik) bir dürlü tevakkuf ve ferde gadr ve illet itdirmeyüb muaccelen ziyâde.....

.....mübâya'a ve cem' ve ol mikdâr katran (silik) olunmadıkçakatran aldırılmayub (silik) ve ta'cîl-i ale't-ta'cîl irsâleylesin şöyle ki avk-ı..... olur ise bir vechle övrünüz ihfâtaleb olunmak ihtimâli olur ise tersâne-i âmireme gelüb girer olur olmazüzere olub ziyâde hâlis olmak üzere alınub talebişbu emr-i âlişânın hılâfına vaz' ve hareket olunmaktan bi-gâyet ihtirâz itmeğin mâbeynde fermân-ı âlişânımve Kara bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imitsâliminamel idüb (silik) üzere zikr olunan ziyâde hâlis olmak üzere mübâya'a ve bir gün evvel tersâne-i âmireme irsâl ve îsâlindeolunmaktan bi-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis aşera..... ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki cennetmekân firdevs-i istâne ve rusûm ve mağfûrun-leh Sultan Murad Han-ı sani tabe serahlarının mahrûselerinde vâki' cami-i şerif ve türbe-i latîf evkâfından Kemer ve Edremid ve tevâbi' karyeleri işbu bin yüz yirmi iki senesi Martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân el-hâc İbrahim Ağa kimesneye dokuz bin beş yüz guruşa der-uhde ve iltizâm kabûl ve ta'ahhüz itmeğle tefvîz olunmuşdur inşaallahü ta'âlâ mukâta'a-i mezbûrun sene-i sâbıkalarda evvel geldiği vech üzere vâki' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve beytû'l-mâl âmme ve hâssa ve mâl-ı mefkûd ve mâl-ı sâbit yâve ve kaçkun ve mu'tâd-ı kadime üzere ağnâm-ı resm ve resm-i kovan ve resm-i tâpû-yı zemîn ve cürm-i cinâyet bâd-ı hevâ ve sâir vakf-ı şerîfe min küllü'l-vücûh âid ve râci' olan hukûk ve rusûmât her ne ise uslûb-ı sâbika üzere ma'rûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem serbestiyet üzere şart ve kânûn müsâ'ade eylediği üzere mûmâ ileyh dahi serbestiyet üzere zabt ve rabt ve ahz ve kabz idüb sene tamâmına değin tarafımızdan ve taraf-ı âhardan min ba'd kimesne dahl ve ta'arruz eylemeyeler tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr mine'l-hazr Hasan Ağa el-mûlî Yusuf el-mezbûr

4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki bin yüz yirmi iki senesi Martı ibtidâsından sene tamâmına değin berât-ı âlişân ile mutasarrıf olduğumuz Karesi sancağında yirmi bir bin akçe zeametimiz işbu dârende-i hurûf Bayezid Çelebi'ye bin yüz guruşa deruhde ve iltizâm olunub merkûm dahi minvâl-i meşrûh üzere kabûl idüb ve mezkûr bin yüz (silik) beş yüz guruşa ber-vech-i peşîn ve kusûr kılınan altı yüz guruşu seneye dek edâ eylemek üzere zabt ve rabt için işbu temessük yedine virilüb gerekdir ki hâsıl olan a'şâr-ı şer'iyenizi ve rusûm-ı örfiyenizi (silik) ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve sâir (silik) mahsûlât ve rusûmât-ı âdet-i kadîmde olageldikleri üzere merkûm Bayezid Çelebi'ye bi't-tamâm ve'l-kemâl edâ ve teslîm idüb (silik)

Mine'l-fakr Ivaz Ağa zaim-i zeamet-i mezbur

Varak 29

1

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil Karesi sancağında vâki' olan kadıların zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazîne-i âmirede mahfûz olan mevkûfât defteri mûcibince Karesi sancağında vâki' kazâların bin dört yüz elli dört buçuk ve iki telde ve bir rubu' bir buçuk hams bedel-i nûzl hâneleri olub bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl lâzım gelmeğın der'uhde olunub yedine mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğle tersânı hulûl eyledikde müvazzah cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilmeğın fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' kazâların ol mikdâr bedel-i nûzl hâneleri olub târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânelerinde altışar yüz akçe bedel-i nüzulleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mucibince vakt-i zamanında cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilüb hılâfına emr-i defter kimesneye itâl ve muhâlefet itdirmeyesin ve bundan mâ'adâ mübâşirin huccet-i ma'îşetçün her bir hânelerinden otuzar akçe

vech-i ma'âş dahi itdirüb bundan teryîn-i ezmiye vardırmayasız ve hîn-i tahsîline mîri için olan akçenin her yüz on akçesin bir esedî kuruş ve eşref-i cedîd ve Frengi altunu iki buçuk kuruş ve bir ehak iki kuruş bir rubu' ve hâlisü'l-mi'yâr pârende kırk bir kuruşa aldır deyüb bundan zeyn ve noksan aldırmayasın kesr-i fıtrda ve nakshânededen ve fermândan zeyn talebiyle zulm-i ta'addîden be-gâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîran fî Saferu'l-hayr sene isnâ işrîn ve miete ve elf

Kazâ-i Edremid hâne 3412,5 rubu' 1

Sûret-i mevkûfâtdır

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

2

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi sancağında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsil olacak ma'lûm ola ki hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defteri mûcibince Karesi sancağında vâki' kazâların bin dokuz yüz elli dört buçuk ve iki teld bir rubu' ve bir buçuk hams avârizhâneleri olub bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl lâzım gelmeğın der'uhde olunub yedine mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti virilmeğle zamânı hulûl eyledikde müvezzah cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilmeğın fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrede vâki' kadıların ol mikdar avârizhâneleri olub târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden beşer yüz akçe avârizları ve ellışer akçe avâriz mütekâ'id-i ezmiyeleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mûcibince sâ'at ve zamânıyla cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirilüb hılâf-ı emr ve defter kimesneye itâl ve muhâlefet itdirmeyesin ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i ma'îşetçün her bir avâriz hânelerinden ellışer akçe dahi vech-i ma'âş olub bundan tersân alınmaya ve aldırmayasın hîn-i tahsîl ve mîri için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî kuruş ve eşref-i cedîd ve Frenk altundan iki buçuk kuruşa ve Macar altundan iki kuruş bir rubu' ve hâlisü'l-mi'yâr pâreden kırk bir kuruş aldırılıub zeyn ve noksan aldırmayasın kesr-i defterden ve nakshânededen ve fermândan zeyn

talebiyle zulm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın

Kostantiniyye el-mahrûse sene 1122

Kazâ-i Edremid hâne	341,5	rubu' 1
Kazâ-i nehr-i câri hâne	1788	hams 1,5

3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere Koca ili ve hudâdan kâr ve Biga ve Karesi tevâbi' sancaklarının kaptiyan maktû' ve cizyesi tahsili uhdemizde olup Edremid ve Kemer ve Ayazmend ve Ayvalık kazâlarında olan kaptiyan tâifelerinin yedimizde olan berât-ı âlişânda ihtira' olunduğu üzere tarafımızda mûta'allık olan umûr ve husûsları bâ'is-i zimmetim Edremid sâkinlerinden Abdi Çelebi tefvîz ve sipârîş olunmağın işbu huruf verilmiştir. fî 15 Muharrem sene 1122

El-fakr Halil cizyedâr Kostantiniyye re'âyâ

4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki emr-i şerîf-i âlişân ile mutasarrif olduğum ze'âmetim mülhakâtından Edremid kazâsına Ulucaklı nâm karyede üç yüz akçe ve karye-i Karacalardan dört yüz akçe ve çakır deresinde üç yüz akçe def Mehmed bedel-i hissesi çakır deresinde üç yüz akçe ve nefsi-i Edremid'den nelü bâyilerden beğlikden iki yüz elli akçe hisse tımarlarımızın işbu bin yüz yirmi iki senesinde vâki' a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve resm-i bennâk ve aded-i ağnâm ve resm-i zemîn ve tapûy-ı zemîn ve resm-i cihaddan ve resm-i kirâyaya ve yaylak ve kışlak ve bir hevâ cizye vekîli sene-i mezbûr Martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin her ne ki hâsıl olursa nefsi-i Edremid sükkânından tevcîh olunub Mustafa Ağa'ya alaybeği tarafından ve Mehmed tarafından vekâletim hasebiyle yalnız yirmi üç kuruş der'uhde ve iltizâm olunub ol dahi iltizâmı kabûl itmeğın zabtçün yedine işbu temessük virilmiştir gerekidir ki sene-i sâbika üzere geldüğü üzere mûmâ ileyh ashâb-ı Mustafa

Ağa'ya zabt ve rabt itdirilüb tarafımızdan ve âhardan dahl olunmaya (silik) Mehmed Ağa

Varak 30

1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olduğum nefis Edremid ve kazâsında karye-i Dereli ve Babalar ve Üçbeğlide üç bin akçe kılıç tedârîki işbu bin yüz yirmi iki senesinde vâki' a'sâr-ı şer'iyeye ve rusûm-ı örfiyeye ve resm-i bennâk ve aded-i ağnâm ve resm-i zemîn ve tapû-yı zemîn ve resm-i kovan ve resm-i arûsân ve yaylak ve kışlak ve bâd-i hevâ cüzî ve küllî sene-i mezbûr ibtidâsından bir sene tamâmına değin tarafımıza âid olan hukûk ve rusûmâtımızı her ne ki hâsıl olursa nefis Edremid sâkinlerinden koce el-hâc Mustafa Ağa'ya yalnız doksan guruş mukâbelesinde der-uhde ve iltizâm olunub evvel emirde kabûl itmeğün zabtçün yedine işbu temessük virilmiştir gerekdir ki sene-i sâbıkda emrin geldiği üzere mûmâ ileyh koca ağa'ya zabt ve rabt itdirilüb tarafımızdan ve âhardan kimesne dahl ve ta'arruz eylemeye tahrîran fî şehri Muharrem

Mehmed Musa bin Hüseyin

2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki işbu bin yüz yirmi iki senesine Bergama mülhakâtından Edremid kazâsına tâbi' Kadıköy hâssı uhdemizde olub Martı ibtidâsından sene tamâmına varınca üzerlerine edâsı lâzım gelen a'sâr-ı şer'iyeye ve rûsum-ı örfiyeye dahi tapû-yı zemîn resm-i bennâk ve resm-i gevware ve resm-i arûsân âdet-i ağnâm sulb-i sa'âdet ve cürm-i cinâyet ve kaçkun kul ve câriye ve mezdekân ve yaylak ve kışlak Mart ve mahlûl bir..... beytü'l-mâl-i âmme kazâ-i cihet-i vekîl her ne ki hâsıl olur işbu dârende-i hurûf kasaba-i gümrük vâki' sulbî Mehmed Ağa'ya yedi yüz kırk kuruşa der'uhde ve ihtirâm olunub ol dahi minvâl-i meşrûh üzere der'uhdeyi kabûl idüb zabt ve tasarrufçün yedine işbu.....virildi keyfemâ yeşâü sene tamâmına değin

ahz itmesi şartıyla zabt ve rabt ve tasarrufuna tarafından ve taraf-ı âhardan bir ferd müdâhil ve mu'âraza eylemeyeler

3

Defter oldur ki işbu bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak üzere Edremid kazâsından bâ-fermân-ı âlî tahsili lazım gelen bedel-i avâriz ciheti mukâbilinde bin sekiz yüz altmış dört guruş ve bedel-i nüzl ciheti mukâbilinde bin dokuz elli yedi buçuk guruş olub bedel-i avâriz ve nizâ'lı cem'an üç bin sekiz yüz yirmi buçuk guruş olub ve tahsildâr ağaya târih-i defterden iki yüz gün mühl için iki yüz guruş ve huddâmiyye on beş guruş ve ağâ-yı mezbûrun konak masârıfı on sekiz guruş ve İnönü karyenin konak harcı altı guruş ve Derviş Ağâ'ya üç guruş ve perîşân olan Küçük karyesine imdâdiyye on guruş ve Çorak karyesine imdâdiyye on guruş ve Kızılkeçili karyesine yedi buçuk guruş ve harç defteri yüz altmış guruş ve huddâmiyye on altı guruş ve muhızrlara dokuz guruş ki cem'an dört bin iki yüz yetmiş altı guruş olub cümle a'yân-ı vilâyet ve ahâlî-i kazâ ittîfâk ve ittîhâdlarıyla kazâ-i mezbûrun yüz otuz sekiz hânesine tevzî' olundukda beher hâneye otuz birer guruş isâbet itmeğın tahsili için tahsildâr yedine virilen defterdir ki hânesi ve karyesi ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fî gurre-i Saferu'l-hayr li-sene isnâ ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	Mahalle-i Soğanlı hâne	2
1 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Hakimzâde hâne	3	Mahalle-i Âdilzâde hâne	
3 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Mahalle-i Câmi'i kebîr hâne	1
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	3	Karye-i Evciler hâne	4,5
1 rubu'		Karye-i Bayındır hâne	1
Mahalle-i Kabucubaşı hâne	2	1 rubu'	
3 rubu'		Karye-i Kulaklar hâne	2,5
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Karye-i Tahtaköy hâne	6

Karye-i Güre hâne	5	Karye-i Şekvirân hâne	2
3 rubu'		Karye-i Havran kebîr hâne	17
Karye-i Kızılkeçili hâne	3	1 rubu'	
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	Karye-i İnönü hâne	2
Karye-i Ekmekçi hâne	1,5	Karye-i Kırcalar hâne	1,5
Karye-i Arablar hâne	1	Karye-i Dereören hâne	1
3 rubu'		Karye-i Şalcı hâne	4
Karye-i Kaşıkçı hâne	2	Karye-i Sarnıç hâne	1
1 rubu'		1 rubu'	
Karye-i Kızılköy hâne	3	Karye-i Eşme hâne	1
Karye-i Kadıköy hâne	4	Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i İbrahimce hâne	1	3 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Bölücek hâne	1
Karye-i Babalar hâne	1	Karye-i Hayat hâne	3
1 rubu'		Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Narlı hâne	1	Karye-i Çorak hâne	7,5
1 rubu'		Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Dereli hâne	4	Cem'an	131
Karye-i Balcılar hâne	2	guruş yalnız yüz otuz sekiz hânedir	
Karye-i Hacı Arslan hâne	1		
Karye-i Beyler hâne	3		

Varak 31

1

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm Mevlânâ Edremid kadısı zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Cezîre Midillü nâzırı olan zîde kadrühü tevkî'i refî'i hümayûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki Kemer Edremid nâibi Mevlânâ Abdullah zîde ilmühü Dîvân-ı Hümâyûnuma arz gönderub cizye-i Midillü nezâretine

tâbi' Edremid iskelesinde mevcut bulunan emti'a ve eşyâ töhm idenlerden mukaddemâ mâlikâne mutasarrıfı vekil ile İstanbul gümrük mülhakâtından kıyas ile müslümanlar'dan yüz dört akçe gümrük ve kefere ve yahûdînin yüz beş akçe gümrük ehak üzere hilâfında ferman olub taleb eylediğinde tımar tâifesi Kemer Edremid kazâsına meclis-i şer'a varıb kazâ-i mezbûra müntakil iskele ve kal'a altı olmayub kadîmine gelen seffinelere tahammün olunan emti'a ve eşyâdan beher seffineye Midillü nâzırları tarafına rüs'at-i saltanat nâmıyla üçer ve dörder kuruş virilüb bundan gayrı bir şey virile gelmiş değil iken gümrük taleb ideriz seffinelere tahmîl eylediğimiz eşyâları İstanbul ve tevâbi' gümrüklerine götürdüğümüzde mu'tâd üzere tekrâr haberi gümrük dahi olunub iki def'a gümrük taleb olunmağla cümleden özr-i küllî olmuşdur deyu tezallüm eylediklerin nâib-i mechû ağası muhzır emîriyle kaleminden bu husûsa emr virdüğünden kaydı bulunmayub ancak kalemiyye kapudânında mâlikâne mutasarrıfı vekîli arz-ı hâl ile vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildikde icrâh oldukda Midillü'de hâsıl olub âhar diyara fûruht için götürdükleri eşyâdan beher hâl gidecekleri iskelelerden gümrük virecekleri müta'ahhid olmağla da'vâ ve nizâ'ları münkatî' olmak için bu makûle emti'a ve eşyâdan şurût-ı mezkûra üzere resm-i gümrük taleb olunub ancak kadimden beynlerinde alınagelen rûsum-ı adiyeleri tahsil ve sarfına bir dürlü niza etdirilmemek üzere bin yüz on bir senesinde emr-i şerîf virilmek inkâr olunmağın hâlâ yine Midillü nâzırları tarafından mukaddemâ virilen emr-i şerîfe mugâyir gümrük taleb idüb beynlerinde kadîmden bulan gelince vire geldikleri rusûmâta kanâ'at itmeyüb ez-diyâd talebiyle rencide itdüklerin nâib-i arz ider defterhâne-i âmirede yoklandıkda haberin Midillü gümrüğü şurût-ı hîn-i tahrîrde mukayyed olduğu üzere inkâr olunub lâkin Edremid gümrüğü şurût kaydı bulunduğru ve tahrîr-i cedîd defterinden yoklandıkda anda dahi mefrudat üzere kayd olmayub icmâl üzere olduğu ihrâc olmağın husûs-ı mezbûra mukaddemâ fîsal bulub virilen emr-i şerîfe mugâyir rusûm-ı aynlerin edâ eylediklerinden sonra İstanbul gümrük kıyâs ile tekrâr gümrük mutâlebesi iktirâz itmeyüb mukaddemâ virilen emr-i şerîfimle hilâf-ı takdîrleri men'-i için emr-i şerîfim virilmesi bâbında arz ve ta'arruz itmeğın idi telhîs mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb

2

Medîne-i Edremid kazâsına tâbî' Temâşalık nâm karye sâkinelerinden râfi'atü'l-kitâb Alime binti Mehmed nâm hâtun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde zevc-i mutallık Mehmed Beşe ibni Nasuh müvâcehesinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb zevcim mezbûr beni beynûnet-i mugalliza ile tatfîk itmeğın firâşından hâsıl ve benden mütevellid sadrı oğlum Eyyüb ve sadriye-i kızım Fâtıma nâm sağırlar için hâlen bi-hakkı'l-hadâne benim hacr ve terbiyemde olmağın her birinin nafaka ve kisveye işbu ihtiyâcları olmağla ganî olan babaları merkûm Mehmed Beşe üzerine sağır mezbûrlar için mikdâr-ı kifâyeye nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdîr olunması matlûbumdur didikde kazıyye-i minvâl-i meşrûh üzere olduğunu merkûm Mehmed Beşe ikrâr ve itirâf itmeğın tarafının rızâları ile babaları merkûm Mehmed Beşe üzerine sağır mezbûr Eyyüb ve Fâtıma'dan her biri için yirmi beşer akçe nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdîr olunub meblağ-ı mezkûru mezbûrların zarûretlerine sarf ve inde'l-ihtiyâc istidâneye ve lede'n-nazar babaları merkûm üzerine rucû'a mezbûre Alime'ye ba'de'l-izin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn fi şehri Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, zehra'l-eşbâh el-hâc Mustafa Ağa ibni Ahmed, Mehmed Efendi bin Ahmed el-imâm, Hüseyin Beşe bin Abdullah tâbî' Serdar ve gayrihim mine'l-ihzâr

3

Husûs-ı âtiyü'z-zikrin mahallinde keşf ve tahrîr olunmasıçün bi'l-iltimâs savb-ı şer'-i enverden Mevlânâ Mehmed Efendi ibni Nasuh nâm kimesne irsâl ol dahi zeyl-i kitâbda muharreru'l-esâmî olan müslimîn ile medîne-i Edremid kazâsına tâbî' Çıkrıkçı ve Frenk karyeleri beyninde vâki' vukûf köprüsü dimeğle ma'rûf nâm mevzi'a varılub akd-i meclis-i şer'-i hatîr eylediklerinde vech-i âtî üzere arîkan vefât iden İsmâil ibni el-hâc Sâlih nâm kimesnenin verâset-i zevce-i metrûkesi Havvâ binti Hüseyin ve vâlidesi Rahime binti Abdullah ve li-ebeveyn kız karındaşı Cahş nâm hâtun ile sulbiyye kızları Selver ve Neslihan ve Fâtıma nâm sığâra munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' veresesinden zevcesi mezbûre Havvâ ile vâlidesi mezbûre Rahime nâm Hâtunlar meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda her birisi takrîr-i kelâm

ve bast-ı merâm idüb müverrisimiz müteveffâ-yı mezbûr İsmâil târih-i kitâbdan bir gün mukaddem zikr-i murûr iden köprü başında vâki' Hacı Osman oğlu nâm kimesnenin tarlasında mevrû' olan şa'îrini ücret ile biçüb ba'dehü vakt-i asırda bisan'îhi işbu nehre girüb gasli derken bi-irâdetillâhi ta'âlâ azk ve işbu mahsûs ve şâhid olduğu üzere fevt olmağın hakikatü'l-hâl kemâl-i mertebe keşf ve ayân olmak üzere cümle vucûdu tefahhus ve tahrîr ve huccet olunması matlûbumuzdur didikde fi'l-hakîka zikr olunan nehir kenarında fevt olan İsmâil'in an asıl a'zâsı münkeşif ve sâlim olmağın nazar câiz olan cümle a'zâlarına nazar ve tefahhus olundukda müteveffâ-yı mezbûrun cümle a'zâsı sâğ ve sâlim ve eser-i cirâhatden ârî olduğu halde arîkan vefât eylediği mukarrir olmağın veresesinden mezbûreler husûs-ı mezkûra müte'allıka zikr olunan karye ahâlisinden ve gayrıdan vechen mine'l-vücûh da'vâ ve nizâ'ımız yokdur didiklerini ve karye-i mezbûre ahâlîsi üzerlerine şer'an bir nesne lâzım olmadığını mevlânâ-yı mezbûr Mehmed Efendi ve ma'an irsâl olunan Hüseyin Bey ibni el-hâc Mehmed ve Mehmed Beşe bin Yezid nâm kimesneler ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'îhi inhâ ve ilâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn fi şehri Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi ibni Mehmed, Hasan Beşe ibni Himmet, İbrahim Beşe bin Mehmed, Hacı Mehmed ibni Şaban, Hacı Nasuh bin Ali, Hasan bin Ramazan, Avaz bin Hüseyin, Halil bin İbrahim, Hüseyin bin Mehmed, Receb Beşe ibni Maden an Edremid, Mehmed Çelebi ibni Abdi Ağa an karye-i Karnak, Ahmed bin Hüseyin an karye-i Kulaklı, Hüseyin bin Mahmud an karye-i Kuzkal, Ahmed bin Mehmed karye-i Ev ve gayrihim mine'l-hâzır

4

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Güre karyesinden olub bundan akdem vefât iden Muharrem bin Mahmud'un sulbî sağır oğulları Mustafa ve Mahmud ve sağıra kızları Muhibbe ve Râziye ve Âişe nâm sağırlerin meclis-i şer'den mensûbe-i vasîleri ve vâlideleri râfi'atü'l-kitâb Alime binti Mehmed nâm hâton meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb vasîleri olduğum sağır-i mezbûrlardan her birinin nafaka ve kisveye işbu ihtiyâçları olmağın mâl-i mevrûslarından her birleri için kadr-ı kifâye nafaka ve kisve-i bahâ farz ve takdîr olunması matlûbumdur

didikde kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğu lede'ş-şer' mütehakkık ve zâhir olmağın sağır-i mezbûrların herbiri için mal-ı mevruslarından yevmi dörder akçe nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunub meblağ-ı mezburu sağır-i mezburların zarûretlerine harc ve sarfa ve lede'l-ihyâç istidâneye ve inde'z-zafer rucû'a vech-i mezbûra ba'de'l-izin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i şehri Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Veli Beşe bin Avaz, Yusuf bin Abdullah, Mustafa Beşe bin Mehmed, es-seyyid Ali Çelebi bin Mehmed, ve gayrihim mine'l-hâzır

Varak 32

1

Medîne-i Edremid'de Tuzcu Murad mahallesinden eş-şeyh el-hâc Ahmed Efendi ve el-hâc Osman ibni el-hâc Mustafa nâm karındaşlar meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde râfi'u'r-rakîm Kostadan veled Perşekva nâm zimmî müvâcehesinde her biri ikrâr ve itirâf idüb bey'i âtî sudûruna değın ale'l-iştirâku'ş-şer' mülkümüzde olub Zeytinli karyesi kurbında ve hamamı civârında ve Kızılkeçili yolu fevki nâm mevzi'lerde vâki' olub her biri lede'l-ahâlî ve'l-cirân ma'lûmü'l-hudûd tahmînen seksen aded zeytün eşcârlarına hâvî üç kıt'a mülk-i zeytin bağçelerimizi safka-i vâhide ile mezbûr Derzi Kostadan zimmîye târih-i kitâbdan üç sene mukaddem yüz altmış guruş makbûza bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabz idüb mülk-i müşterâsı olmuşdu el-hâletü hâzihi sâlifü'z-zikr olan üç kıt'a zeytin bağçelerinde bizim vechen mine'l-vücûh alâka ve medhalimiz kalmayub hakk-ı sarfıdır didiklerinde gibbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî nehci şehri Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi ibni Ebubekir, Hüseyin ibni el-hâc Mehmed, Ömer odabaşı ibni Ali, Mehmed Beşe bin Yezid, Abdi Çelebi ibni Abdülbâki, ve gayrihim

2

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Kızıl nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Mehmed ibni el-hâc Halil'in verâset-i zevce-i metrûkesi Ümmühan binti

Ahmed nâm hâtun ile sulbî kebîr oğlu Nuh ve sulbiye-i kebîre ve mützevce kızları Fâtîma ve Âişe ve Sâliha nâm hâtunlara munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' müteveffâ-yı mezbûrun terekese defteridir ki vech-i âtî üzere zikr olunur fî gurre-i şehri Rabî'i'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Mülk-i menzil ve civârında bir mikdâr bağçe ve yağ değirmenidir karye-i mezbûre
3600 guruş

Bağçeler nâm mevzi'de vâki' mülk-i zeytûnlük		12000 guruş
Cebkeri dimeğle ma'rûf mevzi'de mülk-i zeytûn bağçesi		12000 guruş
Kürd zeytûnlük dimeğle meşhûr mülk-i zeytûn bağçesi		72000 guruş
Harâb zeytûnlük dimeğle ma'rûf mülk-i zeytûnlük		18000 guruş
Bâd mülkü dimeğle meşhûr mülk-i zeytûnlük		6000 guruş
Kebensek nâm mevzi'de mülk-i incir eşcârı aded		1200 guruş
Kebîr kazgân		960 guruş
Horsânî küp	1	720 guruş
Ufak küp	3	180 guruş
Kebîr sini	1	300 guruş
Memlûvâri kovanı aded	4	480 guruş
Sagîr köhne sağan		
Helva tâbesi	1	120 guruş
Tâbe desti	1	60 guruş
Sağîr tancere ma'a tas		240 guruş
Cem'an yekûn akçedir	128280 guruş yalnız yüz yirmi sekiz bin iki yüz seksen	
Minhâ el-ihracât		
Vakf-ı avâriz der karye-i mezbûre		3780 guruş
Vakf-ı imâmiye der karye-i mezbûre		300 guruş
Techîz tekfîn		600 guruş
Vakf-ı suyulu der karye-i mezbûre		86 guruş
Mihr-i müeccel li'z-zevceti'l-mezbûre		2000 guruş

Duyûn-i müteferrika	(silik)
Seyyid Mehmed Ağa'ya	(silik)
Elhac İbrahim Çelebi'ye (silik)	
Es-seyyid el-hâc Mustafa	60 guruş
Yekûn	8540 guruş
Sahha'l-bâkî	119740 guruş
Hisse-i ez-zevce	14918 guruş
Hisse-i el-bint	419860 guruş
Hisse-i el-bint	20964 guruş
Hisse-i el-bint	20964 guruş
Hisse-i el-bint	20964 guruş

3

Medîne-i Edremid'de Hakimzâde mahallesinde vâkî' Şeymâ'u'd-dîn nâm sâhibü'l-hayrın mekteb-i şerîfnde mu'allim-i sıbyan olan İmam Mustafa Halife ibni el-hâc Hasan meclis-i şer'î hatîr-i lâzimü't-tevkîrde medîne-i mezbûre kazâsına tâbî' Kızılköy sükkânından olub bundan akdem vefât eden Mehmed bin el-hâc Halil'in verâset-i zevce-i metrûkesi Ümmühan binti Ahmed ve sulbî kebîr oğlu Nuh ve kebîr mützevce kızları Fâtîma ve Âişe ve Sâliha nâm hâtuñlara munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' zevcesi mezbûre Ümmühan ile kızları mezbûre Fâtîma ve Âişe ve Sâliha taraflarından tasdîk-i âtiyü'z-zikre vekîl oldu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'de ârifân olan karye-i mezbûre sükkânından Hamza bin Hüseyin ve Ahmed Beşe ibni Osman nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite karındaşları merkûm Nuh nâm kimesneler müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on sene mukaddem karye-i mezbûre karbında Ceylerne nâm mahalde vâkî' İbrahim oğlu zeytinliği dimeğle meşhûr olub beher sene binâ tecdîd ve tevzi'den müstağni arz-ı mîri üzerinde magrûs tahmînen altmış aded işcârları mülkü olan zeytün bağçesi mezbûrların babaları müteveffâ-yı merkûm Mehmed'in müverrisi olub târih-i kitâbdan dokuz sene mukaddem vefât iden el-hâc Mehmed ibni Mustafa'nın mülkü iken hastalığı hâlinde bi-tarîkî'l-vasiyet vefât idüb hâsıl olan galesi zikr olunan mekteb-i şerîfnde mu'allim-i sıbyanın ücreti olmak üzere şart eylediğini yedimde olan huccete binâ-i da'vâ idüb lâkin karye-i mezbûrun babaları müteveffâ-yı mezbûr Hacı Halil oğlu Mehmed huyûtunda zikri murûr iden ol mikdâr zeytin işcârlarına müverrisi

müteveffâ-yı merkûm el-hâc Mehmed'den muntakil mülkü olduğunu mekteb-i şerîfde mu'allim sâbık merhûm Cağfer Efendi mahzarında da'vâ itmeğin zikr olunan zeytün eşcârları arz-ı mîri üzerinde magrûs olmağın vakf-ı mezkûr tarîk-i ma'hûde üzere teslîm mütevellî ve tescîl-i şer'îyyesinde kusûru olub ve hükm-i hâkim lâhık olmayub sıhhat-i vakfı munâkız (silik) bulunmağın babaları merkûm el-hâc Halil oğlu Mehmed ile'l-vefât mülkiyet üzere zabt ve tasarruf ve ba'de vefât veresesi mezbûrelere intikâl eyledi onlar dahi da'vâ ve takrîrlerine mutâbık

Sah sah sah sah sah sah sah sah

4

Huccet ibrâz itmeğin husûs-ı mezkûru minvâl-i muharrer üzere bundan mukaddem mu'allim-i sıbyân olan mezbûr Hasif Efendi ba'de bin dokuz senesine mütecâviz mûcib-i şer'î husûsunda nizâ' üzere olmağın bâ-tavassut-ı müslimîn münâza'un-fih olan zeytün eşcârlarından cânib-i gurresinde vâki' olub savb-ı şer'den keşf ve i'dâd ve muhzır-ı müslimînde ta'yîn ve tahsîs eyledikleri sekiz aded mülk-i zeytün eşcârları üzerlerine beni sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-ı mezbûru zabt ve kabz idüb nâ'ire-i fesâd olan avk-ı nizâ' küllü'l-vücûh kat' idüb ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr zeytün bağçesinin vakfiyet da'vâsından ben rucû' ve ibrâ-i âm ve iskât-ı mâle'l-kelâm idüb onlar dahi bedel-i merfû'ları olan sekiz dîb zeytün eşcârlarının da'vâsından beni ibrâ-i âm ve iskât-ı mâle'l-kelâm eylediler didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi Mehmed Efendi, es-seyyid el-hâc Mustafa bin Mehmed, Abdi Çelebi bin Abdülbâki, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, İmam Hasan Efendi ibni Hüseyin, Ali Beşe bin Mehmed, Mehmed Beşe bin Yusuf, İbrahim bin Mehmed, İsmâil bin Arslan, Tuzcu oğlu Hasan bin Mehmed, ve gayrihim mine'l-hâzır

5

Medîne-i Edremid'de Tuzcu Murad mahallesinde sâkine Âbide binti Abdullah nâm hâtun mahfil-i kazâda Mevlûh kazâsından olub medîne-i mezbûre tüccâr tâifesinden zikr-i âtî zeytûn bağçesine bi'ş-şirâü'ş-şer' vaz'-ı yedleri şer'an sâbit olan râfi'u'r-rakîm Kominyo veled Yurgas ve Yâni veled Kostader nâm zimmîler mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre kazâsına tâbî Kadıköy karbında vâki' bir taraftan Hüseyin Efendizâde mülkü ve bir taraftan cerîblik ve bir taraftan nehr-i cârî ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz arzısı arz-ı mîriyye ve üzerinde eşcârları mülk-i zeytûn bağçesinden nısf-ı şâyi' İmam Emrullah Halife nâm kimesnenin mülkü olub nısf-ı âhar şâyi' benim mülkümde olduğu halde târih-i kitâbdan on sene mukaddem bî'a arz ve yüz doksan guruş Mesfûran Kominyo ve Yani nâm zimmîler üzerlerinde karâr ve ziyâde ile tâlib-i âhar yokdur deyu zevcim es-seyyid Ali nâm kimesne ba'zı tahvîf ile tahvîf ve darb idüb cebran noksan bahâ ile yüz doksan guruşa bey' ve teslîm ve semenini dahi kabz itdirüb sâlifü'z-zikr bağçeden mülk-i hisse-i şâyi'amı mezbûrân on seneden zabt ve tasarruf ve mahsûlünü ahz ve kabz iderler hâlen zevcim mezbûr es-seyyid Ali beni tatlık itmeğin kahr ve taglîbi üzerimden zâil olmağın sâlifü'z-zikr hisse-i şâyi'amın üç yüz guruş semen-i misli olub ber-minvâl-i muharrer bey' ve teslîm tağzîr ve özr-i kadı ile olduğuna mutallî' olmağın hâlen mezbûrlar suâl olunub akd-i mezkûr fesh olunması matlûbumuzdur didikde gıbbe's-suâl mezbûrân Kominyo ve Yâni cevâblarında zikr-i murûr iden bağçeden müdde'iyeye-i mezbûre Âbide Hâtunun hisse-i şâyi'asını bi-tav'ihâ bey' ve teslîmini ve hîn-i akidde kıymet-i misliyesi yüz seksen ve yüz doksan guruş kıymet-i misliyesidir minvâl-i muharrer üzere bey' olduğu takrîr vech-i bâyi' ve müşteriye zarar tertîb itmez deyu da'vâ ve vukûfu olan kimesneler şehâdetleri ile müdde'âsını isbât ve tenvîr idüb ber-minvâl-i muharrer ikrâh-ı mu'teber ve ta'zîr ve gaben-i fâhişi inkâr idecek Hind'in zeytûn bağçesini semen-i mislinden noksan fâhiş ile bey' itmişdim deyu Amır'dan da'vâ ve ikâmet-i beyyine alsa kanginin beyyinesi evlâdır el-cevâb Hind'in beyyinesi bey'-i tav' beyyinesiyle ikrâh-ı beyyinesi cem' olsa kangisi evlâdır el-cevâb ikrâh beyyinesi evlâdır deyu buyrulmağın müdde'iyeye-i mezbûre Âbide Hâtundan minvâl-i muharrer üzere müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda istimhâl itmeğin ba'de'l-mühlü'ş-şer' sûret-i madrûbe-i münkaziye ve ityân-ı beyyineden bi'l-külliyeye izhâr-ı acz-ı birle istihlâf itmeğin her biri alâ vefki'l-mesûl yemîn-i billâhi'l-lezî ünzile'l-incîl alâ İsâ aleyhi's-selâm itmeğin mûcibince müdde'iyeye-i mezbûre Âbide Hâtun büyüce mu'ârazadan ba'de'l-men'ü'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, es-seyyid el-hâc Mehmed Ağa ibni el-hâc hasan, el-hâc İbrahim Çelebi bin Hacı Mehmed, el-hâc İbrâhim Ağa bin Hasan, Abdi Çelebi bin Abdülbâki, Ali Beşe bin Mahmud arz-ı rûmî, Hasan Beşe bin Mustafa, Mustafa Beşe bin Mehmed, es-seyyid el-hâc Mustafa bin Mehmed ve gayrihim mine'l-hâzır

6

Medîne-i Edremid'de Kadı İlyas mahallesinde sâkine Hüseyin Efendi oğlu zevcesi dimeğle ma'rûfe Havban binti Ali Çelebi nâm hâtun meclis-i şer'i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde câriye-i âftû'z-zikrde vaz'-ı yedi şer'an sâbit zevci el-hâc Hasan bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on dört sene mukaddem işbu hâzırâtü bi'l-meclis kendüye rakîkini ma'rife tavîlü'l-kâsır siyah gözlü seyrek dişli câriyetü'l-asıl müslimetü'l-müslime Şehnaz binti Abdullah'ın bi-hasebi't-tahmîn sen altı veyâ yedi yaşında sağîr iken Ezine kazâsından Abdullah Beşe nâm kimesnenin mülkü olduğu handa acem el-hâc Abdülfettah Çelebi benim malım ile benim için bi'l-vekâle şirâü'ş-şer' ile mezbûr Ali Beşe'den kırk beş guruşa iştirâ ve kabz ve semen-i mezkûru benim malımdan bâyi'-i mezbûra def' ve teslîm ve bu vechle mülk-i müşterâm olan câriye-i memlûkem mezbûrenin ... tasarrufunu zevcim mezbûre ihlâl itmeksizin çifte vatî ve izâle-i bekâret idüb müstebîni'l-hamd olmağın hâlen zevcim mezbûre suâl olunub kasr-ı yedine ve mûcib-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm el-hâc Hasan cevâbında mevsûfe-i mezbûre Şehnaz'ı sağîr hâlinde ol târihde ben bâyi'-i merkûm Abdullah Beşe'den semen-i ma'lûm merfû'a iştirâ ve kabz idüb mülk-i müşterâmdır ona binâen tasarruf ve izâle-i bekâret ve ihbâl eyledim deyu iddi'â idicek bu Doğu tarafından ikâmet-i beyniyet olursun kabîlinden olub lâkin ketebe-i mu'teberden kadîhânda beyyinete zevi'l-yed evlâ mine'l-hâric izâ beri'tehâ alâ şirâi hîne min racül ve kâne'l-mübî' fî ehadühümâ ve îzâhda ammâ fi'l-mülk-i sebeben feinne zikran sebeben ve ihdâ feinne telkiyâ min vâhid ve zevi'l-yed ehak ve inne telkiyâ min

Sah sah sah sah sah sah sah

Varak 33

1

Fe'l-hâric ehak deyu mezkûr ve mestûr olmağla bu mâddede zû es-seyyid'in beyyinesi olmağın zevci merkûm el-hâc Hasan'dan mukarrir yerine mutâbık beyyine taleb olundukda ba'de'l-mühli's-şer' ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olub lâkin veledi Azize kayd-ı rakıddan son ve zevcân ve sâir ekârib beynerinde vâki' de'âvî isti'mâl olunub te'hîr-i sâni üzere fasl olunmak müstecib olmağla meclis-i sâniye te'hîr ile tekrâr mehl-i şer' i verilüb madrûba münkaziye ve ityân-ı beyyineden hasm-ı câhîde-i mezbûre müvâcehesinde bi'l-küllîye izhâr-ı acz itmek ba'dehü zevcesi müdde'ıyye-i mezbûre Havban Hâtundan ber-minvâl-i muharrer müdde'âsına mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden olub mahalle-i mezbûre sükkânından el-hâc es-seyyid Derviş Çelebi ibni Hüseyin Efendi ve Usta Ali Beşe bin el-hâc Mustafa nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eseru'l-iştihâdü's-şer' fi'l-hakîka târih-i kitâbdan on dört sene mukaddem işbu mevsûfe-i mezbûre Şehnaz sağîr olduğı halde bâyi' merkûm Edirneli Abdullah Beşe'den müdde'ıyye-i mezbûr Ali el-hâc Abdülfettâh Çelebi bi's-şirâi's-şer' minvâl-i muharrer üzere müdde'ıyye-i mezbûrenin malı ile kırk beş guruş merfû' mukâbelesinde müdde'ıyye-i merkûme Havban için bizim huzûrumuzda bi'l-vekâle iştirâ ve kabz eyledi mevsûfe-i mezbûre Şehnaz müdde'ıyye-i merkûmenin mülk-i müşterâ ve hakk-ı örfiyedir zevci mezbûrun yed-i âdiyedir izâlesi vâhiyedir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidler şehâdet dahi ideriz deyu her birinin mezbûr müvâcehesinde edâ-yı şehâdet-i şer'ıyye eylediklerinde ba'de't-ta'zîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcibiyle mevsûfe-i mezbûre Şahbazın zevci mezbûr el-hâc Hasan'ın kasr-ı yedine tenbîh ve bî-vech câriye-i mezbûre da'vâsından men'i şer'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi gurre-i Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişin Halil Efendi ibni Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, es-seyyid el-hâc Mehmed Ağa bin el-hâc Hasan, el-hâc İbrahim Ağa bin Hasan, Beşir Ağa es-seyyid el-hâc Deru bin Hüseyin Efendi Maden Beşe an karye-i ev, Halil Çelebi bin el-hâc Receb, Abdi Çelebi bin Mehmed Efendi, Hüseyin Çelebi bin Osman, Hüseyin Beşe bin el-hâc Mehmed, Bayrakdar Ali Beşe bin el-hâc Mustafa, el-hâc Ahmed bin Kalfa Mehmed Beşe an Havran ve gayrihim mine'l-hâzır

2

Husûs-ı âtiyü'z-zikrin mahallinde tahrîr iltimâs olunmağın savb-ı şer'iden Mevlânâ Mehmed Efendi ibni Nasuh irsâl ol dahi zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî olan müslimîn ile medîne-i Edremid'de uzun câmi'i şerîf mahallesinde tavîl Avaz nâm kimesnenin menziline varılıb akd-i meclis-i şer'i hatîr eylediklerinde medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' Frenk nâm karye sükkânından olub vech-i âtî üzere mecrûh ve arabaya tahmîl ve nakl olunub meclis-i şer'i huzûrda müte'assir olan Hasan bin Mehmed nâm kimesne meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda karye-i mezbûre ahâlisinden râfi'u'l-kitâb Mehmed Ağa ibni İbrahim İmam Hüseyin Efendi ibni Avaz ve Musa bin Osman ve Ahmed bin Mehmed Avaz bin Hasan ve sâir ma'lûmü'l-esâmî ve mahsûru'l-yed kimesneler müvâcehelerinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem karye-i mezbûre karbında vâki' Gölcük nâm mahalde kendi hâlimde koyunlarımı ra'y iderken karye-i mezbûre sükkânından gâib-i ani'l-meclis Sarı Bey oğlu Müsânahat Ahmed bin Kel Mehmed bin Mustafa ve Türkmen oğlu Halil bin Bektaş-ı sôpa ta'bîr olunur asâ-yı kebîr ile işbu mahsûs ve müşâhid olduğu üzere başımda sâğ cânibde ve ensem üzerinde iki ma'an darb ve üç parmak mikdârı şak ve mecrûh itdiklerinden sonra mezbûrlar firâr itmeğın o ki babam Topal Avaz Beşe bin arabaya tahmîl kendi menziline nakl hâlen sâhib-i firâş eyleyeler ber-minvâl-i muharrer cârihim ancak gâib-i merkûm Kel Mehmed ve Halil der-bâr-ı iddetüllâhi ta'âlâ cerh-i mezbûr nefsimde sirâyet idüb fevt olursam dem ve def' ancak mezbûr Kel Mehmed ile merkûm Halil'den taleb olunsun bu husûsda karye-i mezbûre ahâlisinden bir ferd ile da'vâ ve nizâ'im yokdur min ba'd benden ve yâhud fevtimden sonra veresemden da'vâ ve nizâ' sudûr iderse lede'l-hukkâmü'l-kirâm makbûle ve mesmû'a olunmasun deyu cârihleri merkûm Kel Mehmed ve mezbûr Türkmen oğlu Halil olduğunu ta'yîn eylediğini ve fi'l-hakîka kaziyeye didiği kebîr başında ve ekserisinde sopa ile madrûb ve meşkûk yarası olduğunu mütehakkık olduğunu mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Ali Beşe ibni Mustafa ve muhzır Hüseyin ibni el-hâc Mehmed ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, Abdi Çelebi bin Abdülbâki, Hasan Beşe bin Mustafa Tıfıl, Berber usta Ali bin Mehmed, Veli Dede ibni İbrahim ve gayrihim

3

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' İbrahimce nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Ahmed ibni el-hâc Receb nâm müteveffânın verâset-i zevce-i metrûkesi Emine binti Mustafa nâm hâtun ile sulbî sağîr oğlu Ahmed'e munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku'ş-şer' müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki zikr olunur fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Mülk-i menzildir karye-i mezbûre	12000 guruş
Kadıköy altında vâki' mülk-i bağ	3600 guruş
Akçeşme nâm mahalde vâki' zeytin işcârlarıdır karye-i mezbûre	2400 guruş
Yine mevzi'i mezbûrda vâki' fidanlık ta'bîr olunur zeytün eşcârları	3600 guruş
Mezbûr Ahmed'in kâtili Yakub'dan alınan guruşdan zevcesi yedinde mazbuta 2040 guruş	
Kazgan me'a sini	840 guruş
Hırdavat hâne	360 guruş
Yekûn	24840 guruş
Minhâ el-ihracât	
Mihr-i müeccel li'z-zevceti'l-mezbûre	3000 guruş
Resm-i kısmet	600 guruş
Kâtibiyye huddâmiyye ihzâriyye	150 guruş
Yekûn	3750 guruş
Sahha'l-bâkî	21090 guruş
Hisse-i ez-zevceti'l-mezbûre	2636 guruş
Hisse-i el-ibni'l-merkûm	18454 guruş
Sah sah sah sah sah sah sah sah sah sah	

Kable'l-kısme sağır mezbûr Ahmed dahi vefât idüb verâset-i vâlidesi mezbûre Emine Hâtun ile li üm karındaşı Mehmed ibni Mustafa nâm munhasıra oldukdan sonra âmme-i terekesi babasından müntakil hisse-i irsiye-i mezkûresi	15454 guruş
Hisse-i el-ümmü'l-mezbûr	123020 guruş
Hisse-i el-ümmü'lüm	6151 guruş

4

An asıl Karahisar kasabasından olub medîne-i Edremid kazâsına tâbî' Kadı nâm karyede mütevattın olub bi hasbel kat'iyye ile gâib olan..... ibni Şaban nâm kimesnenin karye-i mezbûrede vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve mülk-i menzilini ve bir kıt'a mülk bağını ve sâir eşyâ-i meşkûlesini hıfz için cânib-i şer'den kayyum nasb ve ta'yin olunmak lâzım gelmeğle ecânibden kayyum nasb olunmaktan ekâribinden beri nasb ve ta'yin olunmak enfa' ve evlâ olmağla gâib-i mezbûrun zevce-i menkûhası râfi'atü'l-kitâb Rahime binti Mehmed nâm hâtun minvâl-i muharrer üzere emlâk ve eşyâsını zabt ve hıfz için kayyum nasb ve ta'yin olundukda ol dahi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya ba'de't-tahakkuku's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn fi Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Esir el-hâc Mehmed Ağa ibni Hacı Hasan, el-hâc İbrahim Ağa ibni Hasan, İbrahim Çelebi ibni Hacı Abdi, el-hâc İbrahim Çelebi ibni Mehmed Efendi, es-seyyid Ahmed Çelebi ibni Sefer, Mustafa Beşe ibni İbrahim, Halil Beşe an karye-i mezbûre, Hüseyin Beşe Şomlalı, ve gayrihim mine'l-hâzır

5

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi sancağında

Edremid kazâsına mülhak Zeytinli nâm karye sâkinlerinden olub otuz sene mukaddem fevt olan Mustafa bin Abdullah'ın verâset-i sulbî kebîr oğlu Mehmed ve sulbiye-i kebîre kızı Rahime nâm hâtuna munhasıra olub kable'l-kısme mezbûr Mehmed dahi vefât idüb verâseti ancak li-ebeveyn kız karındaşı mezbûr Rahime Hâtuna ba'de'l-ihzâru's-şer' mezbûre Rahime Hâtun meclis-i şer'i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde âtiyü'z-zikr bağçeye bi's-şirâi's-şer' ale'l-mülkiyet vaz'ı yedi şer'an sâbit olan râfi'u'l-kitâb Küçük Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb babam müteveffâ-yı sâbıkın ile'l-vefât mülkü ve ba'de vefât bi'l-irsü's-şer'

bana intikâl iden terekesinden olub araplar timârı toprağında Kızılca nâm mahalde vâki' iki taraftan mezbûr Mehmed Ağa'nın mülkü ve iki taraftan Emir Ağa tarlası ile mümtâz arsası arz-ı emîriyye olub üzerinde işcâr-ı mülk-i incir bağçesi mülk-i mevrûsum iken merkûm Küçük Mehmed Ağa bi-gayr-ı vech-i şer' zikr olunan bağçeye vaz'ı yed ve yirmi seneden mütecâviz zabt ve mahsûlünü ahz ve kabz ider suâl olunub zikr olunan bağçeden kasr-ı yed ve bana teslîm olunmak üzere mezbûra tenbîh olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm Küçük Mehmed Ağa cevabında sâlifü'z-zikr bağçe ber-minvâl-i muharrer müteveffâ-yı sâbıkın ile'l-vefât mülkü ve ba'de vefât irsen vereseşi mezbûrlara intikâl eyledikde ikrâr ve i'tirâf idüb lâkin târih-i kitâbdan yirmi beş sene mukaddem mezbûr Mehmed ve mezbûre Rahime sağîrler oldukları halde babaları müteveffa-yı mezbûrun düyûn-ı müsbitesi olub vefâ ider sâir eşyâsı olmamağın zarûret-i deyn-i müsbite için vasîleri Ahmed bin Abdurrahman nâm kimesne yirmi sekiz gurus semen-i makbûza bana bey' ve teslîm ben dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve mülk-i müşterâm olmak üzere vaz' ve tasarruf iderim hattâ dokuz sene mukaddem müdde'iyeye-i mezbûre Rahime Hâtun zikr olunan bağçeyi benden talep ve da'vâ ve ahz ve kabz ve tarafından es-seyyid Mustafa Çelebi ibni Zeynelâbidîn nâm kimesneyi tevkîl ve nâib-i menâb ta'yîn itmeğle ol dahi sâlifü'z-zikr bağçeyi benden bi'l-vekâle da'vâ ve talep itmeğın ben dahi minvâl-i muharrer üzere müdde'âmı şühûd-ı udûl ile isbât ve bi'l-hükmü's-şer' zabt ve tasarruf iderim deyu medîne-i mezbûrede târih-i mezkûrda hılâfa mûlî olan Mehmed Efendi imzâsıyla mumzî ve hatmi ile mahtum bir kıt'a hucdet-i şer'iyeye ve fetvâ-yı şerîfe ve mucibince emr-i âlişân ibrâz itmeğın her birine zarr kırâ'et olundukda mazmûnları min küllü'l-vücûh takrîr-i meşrûhuna mutâbık ve muvâfık bulunmağın gıbbe'l-istintâk müdde'iyeye-i mezbûre Rahime Hâtun ber-minvâl-i muharrer sâlifü'z-zikr bağçe talep ve da'vâya mezbûr es-seyyid Mustafa Çelebi nâm kimesneyi tevkîl eylediğini ikrâr ve i'tirâf idüb mazmûn hucdet-i mezkûreyi inkâr idecek müdde'iyeye-i mezbûr Küçük Mehmed Ağa'dan müdde'âsını mübeyyin beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden olub karye-i mezbûre İmamı Mustafa Efendi ibni Ahmed ve es-seyyid Mehmed Çelebi ibni Yezid nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka merkûm Küçük Mehmed Ağa'nın yedinde olub münâza'un-fih olan sâlifü'z-zikr bağçe ve mezbûr Rahime Hâtunun vekîl-i şer'isi merkûm es-seyyid Mustafa Çelebi târih-i mezkûrda nâib-i müşârun ileyh mahallesinde biz huzûrumuzda bi'l-vekâle da'vâ ve talep eylediğinde merkûm Küçük Mehmed Ağa dahi zikri murûr iden bağçe babaları müteveffâ-yı mezbûrun (silik) deyn-i müsbitesiçün minvâl-i meşrûh üzere vasîleri

Ahmed Çelebi'den müşterî bu makbûz mülkü ve hakk-ı sarfı olduğunu şühûd-ı udûl ile isbât idüb ba'de'l-hükmü'ş-şer' mezbûr Küçük Mehmed Ağa'nın yedinde olan huccet-i şer'iyye müdde'iyye-i mezbûre Rahime'nin vekil-i şer'iyyesi mezbûr es-seyyid Mustafa'nın müvâcehesinde olmuştur biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinden sonra ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olduktan sonra ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe ve emr-i münîf müdde'iyye-i mezbûre Rahime Hâtun vech-i mu'âraza ve men'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişîn Halil Efendi ibni Ebubekir, es-seyyid Yezid Çelebi ibni Beşir Mehmed Çelebi, seyyid Mustafa Çelebi ibni Yusuf, Mustafa Bey bin Hasan, Koca el-hâc Mustafa Ağa ibni Ahmed, Kürd Ahmed Ağa ibni İbrahim, İmam Mustafa Efendi ibni Ahmed, Evciler İmamı Mustafa Efendi ibni Abdullah ve gayrihim

Varak 34

1

Edremid kazâsına tâbî' Kızılkıçlı nâm karye sükkânından İmam Mustafa Halife ibni Avaz ve Ahmed Beşe ve Hacı Mustafa ibni Hüseyin nâm karındaşlar ve Ali Beşe ibni el-hâc Mehmed ve İbrahim bin Mehmed ve Ahmed Beşe ibni Mustafa ve Avaz bin Hacı Mehmed bin Abdünnebi bin Mustafa ve Seyyid Ali Çelebi ibni Halil ve Seyyid bin Mustafa ve sâir ma'liva'z-zevât ve mahsûru'l-aded nâm kimesneler meclis-i şer' hatîr-i lâzimü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb yine karye-i mezbûre sâkinelerinden olub zâbitı olan zehre'l-işbâh Mustafa Ağa ma'rifetiyle ihzâr olunan işbu hâzıra-i bi'l-cümlesi Uzun Mehmed nâm kimesnenin zevce-i menkûhası Ümmü Gülsüm binti Şaban nâm hâtun cemî' zamanda kendi hâlinde olmayub ricâlden adem-i imtinâ (silik) karye-i mezbûrede isti'âre vechi üzere sâkine olduğu babasının menziline kendüye ecnebî ve nâ-mahrem olan kimesneleri ekser iyâlde cem' idüb fahş ve fesâd üzere olmağın nice def'a nâ-mahrem ile mükâleme ve muhâlata üzere mezbûre (silik) olundukda ve kibel-i şer'den ta'zîr ve tenbîh olunmuş iken aslâ mütenebbih olmamağla zevc-i mezbûra kemâl-i âr lâhık olub bir seneden mütecâviz

Tuzla kazâsında mütemekkin ve mezbûre hâtun sû-i ef'âlinden ferâğ itmeyüb ve salâh-ı hâl ile muttasıfa olmayub ef'âl seniyyesini izdiyâd ve terakkıyede olmağın mezbûrede sâkine olmayub ve babası ma'rifetiyle vatan-ı aslîsi Bayramcı kasabasına nakl yâhud zevc-i mütevattın olduğı zıkr olunan Tuzla kasabasının divâne olmak üzere mezbûre Ümmü Gülsüm Hâtuna kıbel-i şer'î garrâdan tenbîh olunması matlûbumuzdur didiklerinde mezbûrenin keyfiyet-i ahvâline vukûf ve şu'ûr olan isrâf-ı karye ahâlisinden suâl olundukda her birisi mezbûrenin evsâf ve ef'âlî minvâl-i meşrûh üzere olduğı ma'lûmumuzdur ve bu vech üzere meşhûdedir deyu her birisi şehâdet vechi üzere haber virmeğın fetâvâ-yı tâtâr hâniyede el-meretü'n-zâşizeh imrâetün tehemmet-i bi'z-zinâ ve sâiri'l-fesâdât elletî yücübü'l-haddi't-ta'zir ve ictima'ehli mahalletihe fi meclisi'l-kazâ ve kâlû fi hakkıhâ bi-hazihi leysset velâ sâlihate inna semi'nâ fesâdihâ ve şenâ'atihâ ve lâkin mâr-ı enbiyâ azzarahü'l-kadı ta'zîru'l-mebî'a ve ihrâcihâ min hazihi'l- mahalleti elletî teskün-i fihâ ilâ mahalleti uhra tuslih nefsihâ deyu mestûr olmağın mûcibiyle mezbûre Ümmü Gülsüm tenbîh-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis aşera fi Cemâziye'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi ibni el-hâc Abdi, Hüseyin Beşe ibni Abdullah'a tâbi' Serdar, Seyyid Mehmed bin Sâlih, Mehmed Efendi ibni Nasuh, Ali Beşe bin Mustafa, Hüseyin Dede ibni Maden ve gayrihim

2

Medîne-i Edremid'de Hakimzâde mahallesinde sâkine Âişe binti el-hâc Abdullah nâm hâtunun zevci tarafından bey'i âtiyü'z-zikri ikrâra vekil olub zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân el-hâc Receb ibni Mehmed ve Osman Beşe ibni Fazlullah nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite es-seyyid İbrahim Çelebi ibni Maden nâm kimesne meclis-i şer' hatîr-i lâzimü't-tevkîrde râfi'u'l-kitâb es-seyyid el-hâc Mustafa Çelebi ibni Mehmed nâm kimesne müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bey'i âti sudûruna değın mülkümde olub mahalle-i mezbûrede vâki' mülk-i menzilin cânib-i garbiyyesinden ta'arruz bir taraftan el-hâc Ahmed Efendi oğlu İbrahim ve bir taraftan mezbûr es-seyyid el-hâc Mustafa Çelebi mülkleri ve bir taraftan benim âhar mülküm ve bir taraftan sekte-i gayr-ı nâfize ile mümtâz

olub üzerinde harâb sakfı müştemil tûlen on altı zirâ' ve arzen yedi zirâ' mülk-i arsa-i hâliyemizi bi-hamleti't-tevâbi' ve'l-levâhik merkûm es-seyyid el-hâc Mustafa Çelebi'ye otuz beş guruşa kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledikten sonra semen-i mezkûr otuz beş guruşu müşterî-i merkûm yedinden tamâmen alub kabz eyledim min ba'd sâlifü'z-zikr arsa-i hâliyye müştemilesiyle müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi didikde gibbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn fi Cemâziye'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Receb ibni el-hâc Mehmed, Osman Beşe ibni Fazlullah, el-hâc Musa Çelebi ibni el-hâc Ali, Cebeci Mustafa Beşe ibni Hacı Mehmed, Hasan Beşe ibni Mustafa, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi ve gayrihim

3

Husûs-ı âtiyü'z-zikrin mahallinde keşf ve tahrîr için bi't-taleb savb-ı şer'den Mevlânâ Mehmed Efendi ibni Nasuh irsâl ol dahi medîne-i Edremid kazâsına tâbî Bayındır ve Kulaklar nâm karyeler mâbeynlerinde vâki' Emrûtu'l-ân nâm dimeğle ma'rûf nâm mevzi'a varılıb zeyl-i kitâbda mestûru'le-sâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer' hatîr eyledikde karye-i mezbûre karye-i Bayındır sükkânından olub ber-vech-i âtf maktûl olan gâzi Osman Beşe ibni Mehmed nâm kimesnenin verâset-i zevce-i metrûkesi Kezban binti Ahmed ve vâlidesi Fâtıma binti Ali ve li-ebeveyn kız karındaşı Âişe nâm hâtunlar ile li-ebeveyn er karındaşları Hüseyin ve Ahmed odabaşı nâm kimesnelere munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' veresesinden mezbûre Âişe ile er karındaşı merkûm Hüseyin meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb işbu bin yüz yirmi senesinde Kemer Edremid voyvodası Hasan Ağa'nın itbâ'ından olub zikr olunan karyelere şihne ta'yin eylediği Kara Şaban ibni Abdullah ve Edirne'li Ahmed Beşe ibni Mustafa ve el-hâc İbrahim ibni Abdurrahman nâm kimesnelere târih-i kitâbdan bir gün mukaddem otlak resmi tahsîl itmek için kaz dağına vardıklarında mezbûrlardan ancak işbu hâzır-ı bi'l-meclis merkûm Edirne'li Ahmed Beşe maktûl mezbûr karındaşı merkûm Ahmed odabaşı nâm kimesneyi bi-gayr-ı vech-i şer' kolunda ve batnında ve bârûları üzerinde timur-ı külüng ile darb ve kara bere idüb mezbûr Ahmed [Beşe] odabaşı mechûd olub aslâ

tekellüm itmemeğle dârib mezbûr Edirne'li Ahmed Beşe havfından nâşî kendi bârgîrine binüb firâr itmeğın mezbûr gâzi Osman dahi bu hâle haberdâr oldukda mezbûr Ahmed'i li-ecli'l-mürâfa'a da'vet-i şer'i şerîf içün ordundan yetişüb zıkr olunan karyeler mâbeynlerinde mezkûr Emrûtu'l-ân nâm mevzi'de mülâkî ve masârifet idüb ahz-ı murâd itmeğle mezbûr Edirne'li Ahmed intibâ-i redd-i imtisâl itmeyüb müverrisimiz mezbûr gâzi Osman'ı mevzi'i mezkûrda arz-ı mîri üzerinde vakt-i zuhûrda katl kasdı ile tüfenkine âteş idüb kurşunu sâğ tarafından boş böğrüne isâbet ve sol cânibden hurûc ve mecrûh idüb işbu müşâhid olduğu keyfiyet üzere işbu mahalde katl itmeğın mezbûr Ahmed maktûl merkûm yanında işbu bir re's-i bârgîr ve kürkünü ve kara hançerini bırakub yaşamak arasında ihtifâ ve gizlenüb hâlen bulunub ahz olunmuşdur mezbûrun esercede tafahhus ve kâtil-i mezbûrun ta'zîri tahrîr olunması matlûbumuzdur didiklerinde evvelâ maktûl merkûm gâzi Osman'ın esercede tafahhus ve müşâhede olundukda sâğ cânibinde boş böğrü üzerinde tüfenk kurşunu ile madrûb ve mecrûh olduğu ile ol mevzi'de fevt olduğu mütehakkık olduğu sâniyen mezbûr Edirne'li Ahmed Beşe'den kazıyye-i mezkûr ve keyfiyet-i katl suâl olundukda mezbûr Edirne'li Ahmed Beşe ber-minvâl-i muharrer zıkr olunan Kazdağında maktûl mezbûrun karındaşı merkûm Ahmed odabaşı nâm kimesneyi timur-ı külüng ile darb ve mechûd olub ba'dehü bârgîrine binüb firâr idüb sâlifü'z-zıkr Emrûtu'l-ân nâm mevzi'de vusûlünü ikrâr ve sâlifü'z-zıkr bârgîr ve eşyâ kendüsünün olub ol mevzi'de terk eylediğini i'tirâf idüb lâkin minvâl-i muharrer mezbûr gâzi Osman'ı katl eylediğini inkâr itmeğın müdde'î mezbûrun ber-minvâl-i muharrer katl husûsunu vech-i şer' üzere isbât idinceye değın tevakkuf-ı birle merkûm Ahmed ba'de't-ta'zîru's-şer' habs-i medid olunmağçün zâbitına teslîm eylediğini mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve ma'an irsâl olunan Hasan Beşe ibni Mustafa ve muhzır Mehmed Beşe ibni Yezid ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis aşera fî Cemâziye'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Derviş Ağa ibni Hüseyin Efendi, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, Cebeci Mustafa Beşe ibni Hacı Mehmed, İmam Mustafa Halife ibni Abdullah an karye-i Evciler, Mehmed Beşe bin Halil, es-seyyid Mehmed Çelebi bin el-hâc Derviş Ağa, es-seyyid Yusuf ibni Abdullah, Hüseyin Beşe ibni Abdullah tâbî' Serdar ve gayrihim mine'l-hâzır

4

Medîne-i Edremid mahallâtından Kadı İlyas mahallesinde sâkine Havbâne binti Ali Çelebi nâm hâton tarafından bey'i âtiyü'z-zikri ikrâr-ı vekîl olub zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân Turhan Bey mahallesi sükkânından es-seyyid Yusuf Çelebi ibni Mustafa ve es-seyyid Mehmed Çelebi ibni el-hâc Derviş Ağa nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite Abdullah Efendi ibni İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde müvekkile-i mezbûrenin sadriye-i kebîre kızı râfi'atü'l-kitâb Fâtıma binti Mehmed nâm hâtonun zevci ve tarafından kasd-ı vekîl-i şer'isi Halil Çelebi ibni el-hâc Receb müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zikr-i âtî bağçenin nısf-ı şâyi'i mezbûre Fâtıma Hâtonun mülkü ve nısf-ı âhar şâyi' benim bey-i âtî sudûruna değın mülkümde olub medîne-i mezbûreye tâbi' Havran kebîr nâm karye karbında vâki' olub koca kiraslık dimeğle ma'rûf bir tarafdın Kapucu oğulları ve bir tarafdın el-hâc Mustafa oğlu Mehmed ve bir tarafdın Maden Beşe mülkleri ve bir tarafdın tarîk-i âm ile mümtâz işcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi hâvî mülk-i bağçede olan nısf hisse-i şâyi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık kızım mezbûre Fâtıma Hâtona elli gurus makbûza-i kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledi min ba'd sâlifü'z-zikr bağçeden nısf-ı şâyi'i merkûm mezbûrenin an asıl mülkü ve nısf-ı âhar şâyi'i minvâl-i muharrer üzere mülk-i müşterâsıdır benim vechen mine'l-vücûh alâka ve medhalim yokdur keyfemâ yeşâû ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişin Halil Efendi ibni Ebubekir, es-seyyid Şeyh Osman Efendi ibni Lutfullah, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, Abdi Çelebi bin Abdülbâkî, es-seyyid Yusuf Çelebi ibni Mustafa, es-seyyid Mehmed Çelebi ibni Derviş Ağa, İbrahim çelebi ibni el-hâc Ahmed Efendi ve gayrihim mine'l-hâzır

5

Medîne-i Edremid kazâsından Zeytinli nâm karye sükkânından olub otuz seneden mütecâviz Tarabus Cezîresinde te'ehhül idüb anda vefât iden Kavurmacı oğlu Hasan Beşe ibni Mehmed nâm kimesnenin sulbî kebîr oğlu ve hazaran vârisi olub

kendi tarafından asîl ve li-ebeveyn ammîsi olub kezâlik Cezîre-i mezbûrede mütemekkin iken vefât iden diğêr Kavurmacı oğlu Ahmed ibni Mehmed'in sulbiyye-i kebîre kızı Râziye nâm hâtun tarafından dahi husûs-ı âtiyü'z-zikri da'vâ ve ahz ve kabza ve lede'l-ihdiyâc sulha vekîl olub muvâfık-ı şer'î şerîfi mazmûn hucet-i şer'iyye ile vekîl olan Mehmed ibni Hasan nâm şâbb-ı emred medîne-i mezbûrede meclis-i şer' hatîr-i lâzimü't-tevkîrde Mevlûh kazâsından olub karye-i mezbûrede ticâret vechi üzere sâkin râfî'u'r-rakîm İstefân ve Penayiç veled Lefter nâm karındaşlar müvâcehelerinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb kazâ-i mezbûra mülhak Alacan ze'âmeti toprağında Akçay karbında vâki' bir taraftan Süleyman Çelebi oğlu Ömer Beşe ve bir taraftan İşçi Mehmed mülkleri ve bir taraftan arsa-i hâliye ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz mülk-i zeytün bağçesinden dokuz sehinden dört sehmi şâyî'i babam merkûm Hasan ile amm olub müvekkilem mezbûrenin babası merkûm Ahmed'in ile'l-vefât mülkleri ve ba'd ve killethümâ bilâ irsü'ş-şer' bana ve müvekkilem mezbûreye intikâl itmeğın ber-minvâl-i muharrer ben ve müvekkilem mezbûre Râziye zikr olunan Tarabus diyârında bulunmağla müteveffâ-yı merkûmun asabe cihetinden karındaşı Hüseyin ve kız karındaşı Âişe ibni Mehmed nâm karındaşları vârisleri olmak üzere zikr olunan bağçenin sihân-ı mezbûrede dört sehmi-i şâyî'ini mezbûrlar ahz ve kabz idüb mesfûr İstifân ve Penayiç nâm zimmîlere semen-i ma'lûm-ı makbûza bey' ve teslîm anlar dahi iştirâ ve kabz ve mülk-i müşterâları olmak za'mıyla on seneden mütecâviz vaz'ı yed ve mahsûlünü ahz ve kabz eyledikleri şer'an zâhir olmağın hâlen ben dahi müteveffâ-yı mezbûr Hasan Beşe'nin sulbî oğlu ve müvekkilem mezbûre dahi müteveffâ-yı merkûm Ahmed'in sulbiyye kızı olub hisse-i vârisleri olduğumuzu vech-i şer' üzere isbât eylediğim ecilden minvâl-i muharrer sâlifü'z-zikr zeytin bağçesinden dokuz sehinden dört sehmi hisse-i şer'iyyelerimizi mezbûr İstefân ve Penayiç zimmîlerden da'vâ ve taleb eylediğimde beynimizde münâza'ât-ı kesîra ve muhâsamât-ı ekîde vâki'a olmuşdu el-hâletü hâzihi tavsît-ı müslimîn ile benim an inkâr elli iki buçuk guruş makbûz üzerine inşâallah akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl zikr olunan bağçe da'vâsından ve sinîn-i sâbıkada makbûzları olan mahsûl da'vâsından mezbûr zimmîleri ibrâ-i âm ve iskât-ı mâle'l- kelâm idüb ba'de'l-yevm husûs-ı mezkûra müte'allıka da'vâ ve nizâ' sudûr iderse lede'l-hukkâmü'l-kirâm mesmû'a olunmasın didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişîn Halil Efendi ibni Ebubekir, es-seyyid Yezid Çelebi ibni es-seyyid Mehmed, Hatîb Mehmed Efendi ibni Şaban, es-seyyid Mustafa Çelebi ibni es-seyyid Hasan, seyyid Hüseyin Çelebi ibni Hasan, seyyid Ahmed Çelebi ibni Mustafa, seyyid Mustafa bin Yusuf, Mehmed Beşe Abdi, Ahmed Beşe ibni Mustafa, el-hâc Mustafa Ağa ibni İlyas ve gayrihim

Varak 35

1

Medîne-i Edremid kazâsına mülhak Zeytinli nâm karye sükkânından Ağa oğlu dimeğle ma'rûf el-hâc Mehmed bin Mustafa nâm kimesne tarafından ıtk-ı âtiyü'z-zikri ikrara vekil olub mezbûrun kebîr oğlu Mustafa Beşe bin el-hâc Mehmed ve Mehmed Beşe ibni Abdullah nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite es-seyyid Bayezid Çelebi bin es-seyyid..... Meclis-i şer' i enverde mahfil-i dîn-i münevverde işbu kendüye rikkat-i mu'terif üzere boylu elâ gözlü kumral sakallı zîk dişli rûsü'l-asl müslimü'l-molla râfi'u'l-kitâb Hüseyin bin Abdullah müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mevsûf merkûm Hüseyin mülkü olduğu halde hasbinallâhü'l-ehad ve talebü'l-merzâtü's-samed malımdan tahrîr ve i'tâk ve selek-i ihrâr-ı asliyede zümresine idrâc ve ilhâk eyledim min ba'd mevsûf mezbûr Süleyman ahrar..... olub üzerinde şer'an sâbit edâ-i şer'iyyeden gayrı hakkım kalmadı didi didikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu (silik) Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şeyhzâde Mehmed Efendi ibni Mustafa, Halil Efendi ibni Ebubekir, el-hâc Derviş Ağa ibni Hüseyin, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, Koca el-hâc Mustafa Ağa ibni Ahmed, Mesud Mustafa Çelebi ibni Yusuf, Mehmed Efendi bin Şaban, Abdi oğlu Mehmed ve gayrihim

2

Kaziyye-i atiyenin mahallinde tahrîr ve huccet olunmasıçün bi'l-iltimâs savb-ı şer'î şerîfden Mevlânâ Mehmed Efendi ibni Nasuh irsâl ol dahi medîne-i Edremid

kazâsına tâbî' Kadıköy karbında ölüyol altı dimeğle meşhûr mahalde vâki' bâğ âtiyü'z-zikrde varılıb zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer' hatîr olundukda kazâ-i mezbûra mülhak Kızılköy nâm karye sükkânından Hacı Halil oğlu Nuh bin Mehmed nâm kimesnenin zevcesi râfi'atü'l-kitâb Fâtıma binti el-hâc Receb nâm hâtun meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda İbrahimce nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Ahmed ibni el-hâc Receb nâm kimesnenin verâset-i zevce-i metrûkesi Emine binti Mustafa nâm hâtun ile sulbî sağır oğlu Ahmed'e munhasıra olub kable'l-kısme mezbûr Ahmed dahi fevt ve verâset-i vâlidesi mezbûre Emine ile li-üm karındaşı Mehmed ibni Kocabaş Mustafa nâm sağıra munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku'ş-şer' mezbûre Emine Hâtun müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babamız olub bundan akdem vefât iden el-hâc Receb ibni Abdullâh'ın ile'l-vefât mülkü ve ba'de vefât bi'l-irsü'ş-şer' sülüs şâyî'i bana ve sülüsân karındaşım müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'e isâbet ve intikâl idib terekesinden olub zikr olunan İbrahimce karyesinde vâki' bir taraftan Nasuh Beşe ibni ve bir taraftan uzun oğlu ve bir taraftan Medîne Hâtun ve bir taraftan Kara Halil mülkleri ile mümtâz fevkânî iki bâb odaları ve sofa ve ahuru ve tahtânî bir bâb oda ve bi'r-i mâ' ve bağçe-i mütemil mülk-i menzilden ber-minvâl-i muharrer bana âid ve râci' olduğu şer'an sâbit ve zâhir olan sülüs hisse-i şâyî'am mukâbelesinde terekesinden olub mezkûr Kadıköy karbında sâlifü'z-zikr ölüyol altında vâki' bir taraftan ba'zan İlyas sôfi mülkü ve ba'zan el-hâc İbrahim oğlu İsmâil mülkü ve bir taraftan Şişek Emîr mülkü ve bir taraftan İmam Ahmed Halife mülkü ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz mülk-i bağın işbu mahsûs ve müşâhid olduğu üzere ve cânib-i şimâlinde kârik ta'bîr olunur on beş sıra gürûhu hâvî tahmînen bir dönüm mu'azzir şahsını kabûl ve mezbûr altı guruş dahi alub kabz eyledim min ba'd ber-minvâl-i muharrer sâlifü'z-zikr menzilde ve tereke-i sâiresinde vechen mine'l-vücûh alâkam kalmayub zikri murûr iden menzilden sülüs hisse-i şâyî'ama müte'allık âmme-i da'vâdan mezbûre Emine Hâtun ile sağır-i mezbûru ibrâ-i âm ve iskât-ı mâle'l-kelem eyledim didiğın ve mezbûrenin minvâl-i muharrer üzere tasdîk eylediğın mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr ve me'an irsâl olunan Ali Beşe ibni Mustafa ve muhzır Hüseyin Beşe ibni Mehmed ile meclis-i şer'a gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc Mustafa Ağa ibni İlyas, Abdülkâdir hâce ibni Mustafa, Saka Ahmed ibni Mehmed, Ali Beşe ibni Mehmed an karye-i Kızılkeçili ve gayrihim

3

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Kadı nâm karye de mütemekkin olub târih-i kitâbdan bir sene mukaddem sülbiye Rahime için asıl vilâyet olan Karahisar kasabasına revân Van'da vefât iden dergâh-ı âlî yeniçerilerinden Teveryed Halil Beşe ibni Abdullâh'ın zâhirde zevce-i menkûha-i metrûkesi Rahime binti Mehmed nâm hâtundan gayrı vâris-i ma'rûfu olmayub terekesinin rub'u bi'l-ferîzati'ş-şer'iyye zevcesi mezbûreye ve selase-i erbaası cânib-i beytû'l-mâle âid olmağın bu makûle beyt-i mâl min kıbel-i men lehü'l-ahz-ı kabzına me'mûr medîne-i mezbûrede yeniçeri serdârı İlyaszâde el-hâc Mustafa Ağa ma'rifetiyle tahrîr olunan muhalledfâtıdır ki zikr olunur fî gurre-i Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Elâk tarla dimeğle ma'rûf mülk-i bâğ 1		4000 guruş
Karye-i mezbûrede Dâne oğlu Havlî dimeğle ma'rûf harâbe-i müsrif		
Bir bâb-ı tahtânî oda		740 guruş
İki re's-i kara sağır kurşunlar me'a dâne		940 guruş
Bir re's-i kurşun		800 guruş
Bir re's-i camuş ineği		1800 guruş
Bir re's-i merkeb		600 guruş
Bir re's-i kara sağır ineği		600 guruş
Kazgân vasat	1	1380 guruş
Sağır tepsi	1	180 guruş
Cem'an yekûn		11040 guruş

Minhâ el-ihracât

Deyn-i bi't-taleb zevcesi mezbûre Rahime bir ay mihr-i müeccel el-müsebbit bi-şehâdet Halil Beşe bin İbrahim ve Mehmed bin Mehmed ba'de'l-halefi'ş-şer'

2400 guruş

Deyn-i bi't-taleb el-hâc es-seyyid Hüseyin Çelebi ibni Mehmed an bahâ-i bârgîr ve
üzüm el-müsebbit bi-şehâdet Yusuf Beşe ibni Halil ve Ahmed Beşe ibni Mustafa
ba'de'l-halefi's-şer' 4300 guruş

Deyn-i bi't-taleb Sekî Ahmed Beşe ibni Mehmed an bahâ-i revgan-ı zeyt el-müsebbit
bi-şehâdet Hasan bin Mehmed ve Hüseyin bin Mehmed ba'de'l-halefi's-şer'

940 guruş

Deyn-i bi't-taleb mütevellî Halil Beşe an mâl-i vakf-ı avârız el-müsebbit ale'l-vechi's-
şer' 600 guruş

Deyn-i bi't-taleb Uzun Hüseyin Bey el-müsebbit ale'l-vechi's-şer' 480 guruş

Deyn-i bi't-taleb Turhan oğlu Ahmed el-müsebbit ale'l-vechi's-şer' 180 guruş

Deyn-i bi't-taleb el-hâc İbrahim Çelebi an bahâ-i timur el-müsebbit 100 guruş

Hâzihi'l-mevâzi' ittihaztü ketbü'l-evâmiri'l-âliye ve't-temessükâti'l-mer'iyye ve'l-
mekâtib kaydet fî gurru-i Saferu'l-hayr li-sene işrîn ve miete ve elf

4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Hâliyâ Bergama mâlikânesinin bin yüz on dokuz senesi Martı ibtidâsından bir sene
tamâmına değin zabt ve rabt ve nizâmü'n-nizâm devletlü ve inâyetlü veliyyü'n-ne'am
efendimiz Nasuh Paşa hazretlerinin bâ-fermân-ı âlişân uhde-i ihtimamlarına irsal
buyrulmağın taraf-ı sa'âdetlerinden zabtı tarafımızda der-uhde olunmağla mâlikâne-i
mezbûrun mülhakâtından Edremid kazâsında vâki' Kadıköy ve tevâbi'i mukâta'ası
sene-i mezbûr Mart'ından senesi tamânına değin zabt ve rabt itmek üzere işbu
bâ'is-i temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân el-hâc Abdurrahman Ağa zîde kadrühü
tâlib ve râgıb olmağla zikr olunan mukâta'asına mezkûrda mahsûb olmak üzere
yalnızguruşa der-uhde ve iltizâm olunmağla zabtçün işbu temessük-i tahrîr ve
yedine virilmişdir ki inşâallâhü te'âlâ işbu sene-i mübârekede vâki' olan a'sâr-ı
şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve yâve voyvoda ve
kaçkûn kul ve câriye-i mezdekâne ve tabûr-ı zemîn ve beytü'l-mâl âmme ve hâssa
ve resm-i dönüm bağdan ve otlak ve kışlak ve mâl-i gâib ve mâl-i mevkûf ve mâl-i
mekûd ve resm-i arûsân ve sâir mahsûl-i mukâta'a her ne ise ahz ve kabz eyleye

ve bundan akdem mukâta'a-i mezbûr minvâl üzere zabt ve rabt oluna gelmiş ise ağâ-yı mûmâ ileyh dahi ol minvâl üzere zabt ve rabt eyleyeler tahrîran fî evvel Mart sene 1119

Kad vasale'l-beyân fî gurre-i Rabî'i'l-evvel sene 120

Mehmed voyvoda-i Bergama

5

Şerâyi-i şî'âr Edremid kadısı efendi zîde fazlühü ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu sene-i mübârekede mükemmil ve müretteb kapumuz halkı ile Basra seferine me'mûr ve luzûm-ı esbâb-ı seferiyemiz ale'l-kadr tedârik ve inşâallâhü te'âlâ Eylül'den kırk gün mukaddem mahal ve me'mûra vusûlümüzü müş'ır taraf-ı saltanat-ı aliyyede fermân-ı âlişân sâdır olmağla imdi mu'tâd-ı kadîm ve evvel geldiği vech üzere imdâd-ı seferiyemizi ber-vech-i tacil-i tahsîl ve tedârik ve bir gün evvel tarafımıza irsâl ve îsâlde her birerlerinizler ki kebîr takayyüd ve ihtimâm eylemeniz bâbında buyruldu tahrîr ve ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağa zîde kadrühü ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki mübâşir mûmâ ileyh ma'rifetiyle mu'tâd-ı kadîm ve evvel geldiği vech üzere imdâd-ı seferiyemizi bir gün evvel ve bir sa'at mukaddem tahsîl ve tedârik ve tarafımıza irsâlinde mecd ve sa'y ve dikkat eylesiz ki fermân buyuruldu ve izz üzere mahall-i me'mûremizin vakt ve zamânı hulûl itmeğle bu takarrubiyetle hareketimizin avk-ı te'hîrine bâ'is ve bu umûr-ı mühimmenin el'iyâzü billâhi te'âlâ ta'tînine sebep-i bâdî olacak olursanız sonra bir vechle cevâba kâdir olamayub suâl ve mu'âteb olunmakda ihtirâz ve husûs-ı mezbûrun ihmâl ve tekâsülünden bi-gâyet ictinâb eyleyüb mûcibi buyuruldu ile hâmil olasız deyu

Fî gurre-i Rabî'i'l-evvel sene 1120

6

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz on dokuz senesinde izzetlü Mustafa Ağa ze'âmeti Alacan nâm dört bin yetmiş beş akçe Mart'ı ibtidâsından sene tamâmına değin hâsıl olan a'sâr-ı şer'iyeye ve rusûm-ı örfiyye ve tapû-yı zemîn ve kul ve câriye ve mezdekâne ve yaylak ve kışlak hâsıl olursa Zeytinli'de Küçük Mehmed Ağa'ya vekâletimiz hasebiyle iki yüz guruş bey' ve tevfiz idüb ol dahi kabûl işbu yedine temessük virilmiştir tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne müdâhale itmeye

Muhlas Muhsin Hacı Yusuf

Varak 36

1

Şerâyî şî'âr Kemer ve Edremid kadıları efendiler tahiyâtü safiye ithâfından sonra muhibbane inhâ olunur ki taht-ı kazânızda vâki' yeniçeri serdarı ref' olunub yerine üslûb-ı sâbık üzere seksen yedi Mustafa Ağanasb ve ta'yîn olduğunu işbu mektûb tahrîr ve irsâl olundu vusûlünde gerekdir ki mezbûr serdarlığı umûrunda istihdâm idüb âharı dahl itdirmeyesiz ve ol cânibde vâki' yeniçeri ve cebeci ve Osman Ömer ve Kul oğulları merkûm üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb umûrundan taşra derâyından hâric vaz' ve hareket itmeyüb itâ'at ve intibâ üzere olalar ve tavâiyif-i mezbûreden bilâ vâris ma'rûf fevt olanların muhalledâf metrûkâtlarını şer'le merkûm ahz ve kabz ve sevk-i sultânide furuht ve hâsıl olan nukûdu mûmzî ve mahtûm müfredât defterleri bu cânibe irsâl itdirile ve lâkin hılâf-ı şer' ve kânûn bir ferd rencide ve remîde itdirilmeye bâkî hemîşe-i eyâm-ı şerî'at-i füzûn-i bâr tahrîran fî evâil-i şehri Rabî'i'l-evvel sene işrîn ve miete ve elf

İlyaszâde Mustafa Ağa'nın mektûbudur

2

Kıdvetü'l-ümerâü'l-kirâm umdetü'l-küberâ' zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-ulâm Karesi sancağında dâme an kıdvetü'n-nüvâb el-müteşerri'în

Edremid ve kazâları nâibleri zîde ilmühümâ tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki zu'amâdan kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadrühü Der-sa'âdetime arz-ı hâl idüb Karesi sancağında Edremid nâhiyesinde Alacan nâm karye ve gayr-ı yedine berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu yirmi sekiz bin sekiz yüz seksen yedi akçe ze'âmetinin baş kalemi olan Alacan nâm karyenin altı bin beş yüz akçe yazub olub dört bin beş yüz akçesini ifrâz ve bir ricâl-i merkûmdan dört bin yüz akçesini mûmâ ileyhın ze'âmeti mülhakâtı ve karye-i mezbûrenin bin akçesini dahi yine nâhiye-i mezbûrede iki bin akçe yazub olan Kızılkıçılı nâm karye timârına mutasarrıf olan Şâhin'in timârı aklâmından olmağla ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar iken mezbûr Şâhin Alacan nâm karyenin vâkî' olan mahsûlât ve rusûmâtından berâtının yazısına göre hissesine kanâ'at itmeyüb Alacan nâm karyenin mümtâz ve mu'ayyen sınuru dâhilinde olan bir mikdâr yerlerçün müstakillen mutasarrıf olduğu Kızılkıçılı nâm karye toprağında olmak üzere zirâ'at iden re'âyâyı tekrâr öşür talebi ile ta'cîz ve rencide itmeğle mukaddemen ze'âmet-i mezbûra mutasarrıf olan Selemdâr Mehmed ile mürâfa'a-i şer' olduklarında müdde'âsı için isbâta kâdir olmayub da'vâsı meşrû' olmamağla müdâhaleden men'-i birle huccet-i şer'iyye virilmişken mündefi' olmayub mûmâ ileyhın zamânında dahi yine ol vechle müdâhale itmeğle defterhâne-i âmirede mahfûz olan rûz-nâmçe-i hümâyûn ve defter-i icmâl ve mufassalına mürâca'at olundukda Alacan nâm karyenin dört bin yüz akçesini mûmâ ileyh Mustafa'nın ze'âmet-i mülhakâtı ve bin akçesini mezbûr Şâhin'in timârı aklâmından olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın vâkî' olan mahsûlât ve rusûm'atından yazusuna göre hissesini düşeni aldıktan sonra mümtâz ve mu'ayyen sınuru dâhilinde olan yerlere Kızılkıçılı nâm karye toprağında olmak üzere kadîme mugâyir tekrâr öşr ve resm talebiyle dahl ve rencide itdirilmeye deyu emr-i şerîfim virilmişken mezbûr def' olmayub şühûd-i zûr ikâmetiyle muhdes-i hudûd vaz' ve hevâsına tâbî' nâibinden bir tarîk ile huccet itdirilmeğle Alacan nâm karye toprağında zamânında vâkî' olan resm-i tapusu dahi su başından taleb ve nakdi murâd eyledüğün bildirüb yedinde olan huccet-i şer'iyye ve kânûn ve kadîme mugâyir dahl ve ta'arruz olunmayub men' ve def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eyledüğü ecilden ahkâm kaydına mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim virildüğü mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemen sâdır olan emr-i şerîf ve kânûn ve kadîme mugâyir dahl ve ta'arruz olunmamak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi hudûdu dâhilinde kadîmden öşr ve resmi alageldikleri yerlerinden olmayub fi'l-vâkî' Alacan nâm karyenin mümtâz ve mu'ayyen sınuru dâhilinde olmağla kadîmü'l-eyâmından bir

üze'âmet-i mezbûra mutasarrıf olanlar müşterikleriyle me'an aligelüb ve mukaddemen şer'le görüldükde

3

Dahi vech-i meşrûh üzere sâbit ve huccet-i şer 'le ve men'i birle emr-i şerîfim dahi virilmişken mezbûr şühûd-ı zûr ikâmetiyle muhdes hudûd vaz' ve himâyesine tâbî nâibe bir tarîk ile huccet itdirmeğle ol vechle müdâhale ve zirâ'at iden re'âyâyı ta'cîz ve rencide idüb ta'addî eyledüğü vâki' ise Alacan nâm karyenin vâki' olan mahsûlât ve rusûmâtından mezbûr Şâhin ve müşterikleriyle her birinin beratlarının yazularına göre zirâ'at hisselerine düşeni ahz ve kabz itdirüb müşterik mezbûr Şâhin ol vechle dahl ve nizâ' ve zirâ'at iden re'âyâyı dahi ta'cîz ve rencide itdirmeyesin ve def' idüb berâtı mûcibince tahvîl târihine düşen mahsûl ve rusûmunda fuzûlen nesnesin ahz

itmiş ise ba'de's-sübût hükm idüb su başında bî-kusûr alıvirüb min ba'd kânûn ve deftere ve huccet-i şer'iyye ve kadîme ve mukaddemen ve hâlen virilen emr-i şerîfime muhâlif kimesne iş itdirmeyesiz eslemiyânî yazub asit'âne-i sa'âdetime arz idüb husûs-ı mezbûr için biz dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîran fî evâhir-i Zilhicce sene tis'a aşerate ve miete ve elf

Kad vasale ileyna fi'l-yevmi's-sânî aşera fî şehri Rabî'i'l-evvel li-sene

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

4

Defter oldur ki Kemer Edremid kazâsında iki bin akçe yâzusu olan Kızılkeçili nâm karye erbâb-ı timârdan Şâhin nâm sipâhînin olub kurbunda vâki' altı bin beş yüz akçe yâzusu olan Alacan nâm karye zu'amâdan zuhra'l-işbâh Mustafa Ağa nâm kimesnenin ze'âmeti tetimmâtından alub gelen timâr-ı mezbûrun mu'ayyen sınuru olmayub meşhûr olduğu üzere ber-vech-i âtî mevâzî'i müteferrikada otuz bir kıt'a tarlalar ve üzerlerinde bulunan meyve eşcârlarından kadîmi öşr ve resmleri timâr-ı

mezbûra mutasarrıf olanlar alıgelüb ol mikdâr tarlalar istishâb-ı hâl üzere timâr-ı mezkûrun olub âhar münâzi' olmayub lâkin mezbûr sipâhînin zikri murûr iden Alacan karyesinde bin akçe hissesi olub berâtlarının yazularına göre iktisâm ide gelüb lâkin mezbûr sipâhî bin yüz on beş senesinde tarz-ı cedîd ihdâs ve sâhte hudûd beydâ idüb hasm-ı şer'înin tamâmında keşf ve huccet itdirmeğın nizâ'a bâ'is olmağın taraf-ı şerîflerinden bostan Mehmed Beyin yedine fermân-ı âlî ve mektûb-i merfû'ları vusûl bulub emr buyurulduğı üzere münâza'un-fih olan mahalde mezbûr sipâhî ile mürâfa'a-i şer'î şerîf olunduklarına müşârun ileyhın vekîl-i şer'îsi bostanı Mehmed Beyin mezbûr sipâhî ile bâ-fermân-ı âlî ba'de'l-mürâfa'a mukaddemen virilen mazmûn-ı muvâfık-ı şer' ve müsbet huccet-i şer'iyye mûcibince sâdır olan fermân-ı âlîde emr buyurulduğı üzere tasarruf-ı kadîme mugâyir ta'addî ve tecâvüz itmek üzere merkûm sipâhîye savb-ı şer'den ba'de't-tenbîh ber-minvâl-i muharrer istishâb-ı hâl üzere timâr-ı mezkûrun olan tarlalarıdır ki tarafeyn ve rufa'âları ve ehl-i vukûf ihbârları ile tahrîr ve vech-i âtî üzere zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn fi şehri Rabî'î'l-evvel li-sene işrîn ve miete ve elf

Zeytinli mezarlığı karbında Karaağaç nâm mevzi'de Halil oğlu İbrahim ve karındaş oğulları ile müşterek bir kıt'a tarla dönüm 10

Mağra altında çukur armud tarlası dimeğle ma'rûf mezbûrlar tasarruflarında iki kıt'a tarla dönüm 9

Mekûkci yeri dimeğle meşhûd yine mezbûrlar yedlerinde bir kıt'a tarla dönüm 10

Ölü yolda Karacalar dimeğle ma'rûf yine mezbûr tasarruflarında bir kıt'a tarla dönüm 4

Karye-i mezbûre karbında Ömer yeri dimeğle meşhûd yine mezbûrların yedlerinde bir kıt'a tarla dönüm 6

Hacı Hızır tarlası dimeğle ma'rûf yine mezbûrların taht-ı tasarruflarında bir kıt'a tarla Dönüm 2

Palamut tarlası dimeğle ma'rûf yine mezbûrların tasarrufunda bir kıt'a tarla dönüm 2

Dede oğlu tarlası dimeğle meşhûd Ağa oğlu Hacı Mehmed yedinde zeytün eşcârlarına hâvî bir kıt'a tarla dönüm 5

Zeytinli mezarlığı karbında Karaağaç nâm mahalde vâki' zeytün eşcârlarına müştemil bir kıt'a tarla dönüm 8

Mağra altında Kavganlık önü nâm mahalde Timurcu oğlu Avaz yedinde bir kıt'a tarla

Dönüm	20
İmamyeri dimeğle ma'rûf olub Serhoş oğulları Ahmed ve yedlerinde bir kıt'a tarla	
Dönüm	3
Mağra karbında İflâh tarlası dimeğle meşhûr mezbûr Ahmed yedinde bir kıt'a tarla	
Dönüm	4
Harman tepesinde vâki' Çay semtinde mezbûr Ahmed'in tasarrufunda bir kıt'a tarla	
Dönüm	6
Çatralık nâm mevzi'inde vâki' Köy semtinde mezbûr Ahmed'in yedinde bir kıt'a tarla	
Dönüm	8
Baklâ çukurunda mezbûr Ahmed'in tasarrufunda bir kıt'a tarla dönüm	2
Harman tepesinde Hacı Yusuf tarlasında Himmet oğlu Hüseyin ve Ahmed yedlerinde iki kıt'a tarla	
Dönüm	10
Mağra ibinde el-hâc Mehmed tasarrufunda bir kıt'a tarla dönüm	9
Karbında Uzunyer dimeğle ma'rûf mezbûr yedinde bir kıt'a tarla dönüm	12
Köylü nâm mahalde mezbûr Hacı Mehmed'in yedinde olan tarladan sülüs dönüm	3
Mağra dibinde Güre karyesinden Muharrem yedinde bir kıt'a tarla dönüm	15
Çıkrıkçı oğlu yeri dimeğle meşhûr karye-i mezbûreden Ahmed tasarrufunda bir kıt'a tarla	
Dönüm	20
Mağra dibinde Ağa oğlu tarlası dimeğle ma'rûf el-hâc Mehmed tasarrufunda bir kıt'a tarla	
Dönüm	5
Kuyu altında Ağa oğlu yeri dimeğle ma'rûf mezbûr Hacı Mehmed tasarrufunda bir kıt'a tarla	
Dönüm	3
Zıkr olunan kuyu karbında Çıkrıkçı karyesinden el-hâc Ali yedinde bir kıt'a tarla	
Dönüm	8
Ballu kıyak dimeğle ma'rûf mahalde mezbûr yedinde bir kıt'a tarla dönüm	4
Mağrada cellâd nâm mahalde Hacı Mehmed tarlasından nisfı olub Avaz tarlası dönüm	4

Çıtırılık karbında Keçioğlu tasarrufunda bir kıt'a tarla dönüm	8
Kurbağı Şaban yeri dimeğle meşhur Hacı Mehmed yesinde bir kıt'a tarla dönüm	10
Münakkaş dimeğle ma'rûf Ağa oğlu Ahmed tasarrufunda bir kıt'a tarla dönüm	6
Yârân Dede karbında Ağa oğlu dimeğle ma'rûf Hacı Mehmed tasarrufunda bir kıt'a tarla dönüm	4
Vech-i meşrûh üzere zikr olunan tarla kıt'a	31
Dönüm	214 guruş

Varak 37

1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Donanmadan çukadâr şehr-i yârî izzetlü Mustafa Ağa'nın bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf olduğu ze'âmeti yüz on dokuz senesi mahsûlü uhdemizde olmağın ze'âmet-i mezbûre karyelerinden Edremid kazâsında vâki' Alıncan nâm karyenin hukûk-ı rusûmunu sene-i mezbûreye mahsûb olmak üzere Zeytinli karyesinde Küçük Mehmed'e tefvîz olunmuşdu el-hâletü hâzihi bu makûle akd-i şer' olmayub tebdîl-i tefsîre kâbil olmağın zikr olunan Alıncan karyesinin âmme-i hukûk-ı rusûmunu ahz ve kabz itmek üzere bi-tarîki'l-iltizâm sâhibü't-temessük Mustafa Ağa'ya iki yüz yirmi guruş makbûza der-uhde ol dahi kabûl itmeğın yedine müehhir târihiyle işbu temessük virildi min ba'd sene-i mezbûrede karye-i mezbûrenin âmme-i hukûk ve rusûmuna mültezim sâbık Küçük Mehmed ve âharı dahl ve ta'arruz itmeyeler tahrîran fî gurre-i Rabî'î'l-âhir sene 1120

El-fakr Hacı Yusuf Ağa

2

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı ve garrâ-yı cihan-sitan-ı hâkânî hükmü oldur ki

Bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere sene-i mezbûre Muharremi guresinden Kocaeli ve hüdâvendigâr ve Kütahya ve Biga ve Karesi ve Bolu ve Karahisar sâhib ve Sultanönü ve tevâbi' sancaklarının kıptiyân cizyesi işbu refî'i tevkî'i raffî'u's-şân şehir-i yâri kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühüye der-uhde ve tefvîz olunmağla hakkında zîde inâyet pâdişâhânem zuhûra götürüb zabtçün bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere bir sene tamâmına değin iklâm-ı mezbûre-i kıptiyânın maktû'unu ve cizyelerini cânib-i mîrden virilen mîr-i memhûr kıptiyan evrâkı ile tâife-i mezbûrun müslümân nâmında olanlardan maktû' nâmıyla altışar yüz altmış akçe bedel-i maktû'larını ve keferetâifesinden yedişer yüz otuzar akçe cizyelerini cem' ve tahsîl ve ahz ve kabz itdirilüb ve kıptiyân tâifesi kadîmü'l-eyâmdan ilâ hâze'l-ân mağrûzü'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küllü'l-vücûh serbest olub serbestiyet üzere yed-i vâhidde cizyedârları tarafından zabt ve tasarruf oluna gelmeğın sinîn-i sâbık üzere bir sene tamâmına değin serbestiyet üzere kemâ fi'l-evvel zabt ve rabt ve maktû' ve cizyelerin minvâl-i meşrûh üzere cânib-i mîr yedine virilen mühür ile memhûr evrâk ile cem' ve tahsîl itdirilüb ve kıptiyân tâifesi cizyedârlarının mesârıfı ziyâde olduğundan beher hâl-i câmi' olanlara cihet-i ma'îşet ta'yîn olunmak iktizâ itmeğle bundan akdem ehl-i zimmet-i kefereden evrâk ile cibâyet olunan cizyelerinden cânîlerine her bir vakten dokuz para ve muhâsebecisi ve kâtiblerine dahi birer para ki cem'an on para olur taraf-ı mîr yedine cizyedârların diyetine mahsûb olmak şartıyla ta'yîn olunmağla zıkr olunan kıptiyân tâifesi cizyesi içün dahi her bir vakten dokuz para vech-i ma'âş virir para mukâta'ası ve hulefâsına katib olmak üzere asıl mal cizyeleri malından taraf-ı mîr yedine olmak şartıyla ta'yîn olunub ve bundan mâ'adâ zıkr olunan kıptiyân tâifesi cizyedârları olan kimesneler bir seneden bir seneye değin tahsîlinde meks üzere olmaları muktezî olduğunda min ba'd hâricden vüzerâ-i ümerâ ve mîr-i mîrân ve mîr-livâ ve voyvodaları ve su başları ve mütesellimleri ve voyvodalar ve evkâf-ı selâtin ve evkâf-ı sâire mütevellîleri ve zî kudret ve emlâk zâbitları ve sâir askerî ve ehl-i örf tâifesi karışmayub ve kıptiyân tâifesi mücerred celb-i mâl içün nehr-i hak ve toprak-ı hak ve kışlak hak nâmıyla vâlîler ve mütesellim voyvodalar ve evkâf-ı mütevellîler ve su başları ve gönüllü zu'amâ ve erbâb-ı tımar ve müteferrika ve çavuş ve sipâhi ve yeniçeri ve topçu ve a'yân-ı vilâyet ve ba'zı zî kudret ve sâir askerî tâife taaddi itdirilmeye ve bi'l-cümle mîr-i kıptiyân olanlar tarafından kadîmden serbest üzere zabt oluna gelen (silik) meşrût-ı kadîme mürâât olunub taraf-ı âhardan birimiz müdâhale eylemeye ve tâif-i mezbûrun cürm-i galîzı sâdir olduğda ba'de's-sübût-i şer'le iktizâ iden cezâları cizyedâr mezbûr tarafından

kadîmden icrâ oluna geldiği üzere icrâ itdirile ve kadîmden ola geldiği üzere her elli adama bir çeribaşı ta'yîn ve çeri başları birbirlerine kefil-i kayd olunub hîn-i tahsîlde firâr iden çingânelerin cizyeleri çeri başlarından vâhare başında suâl ve taleb oluna ve kendinde olan çingâne tâifesi hîn-i tahsîlde kadîmden sâkin oldukları yerlerinden kalkub mücerred cizyelerin virmek için âhar kasabât ve kurâya firâr idüb ele girdiklerinde ellerinde mîr-i memhûr kağıdları olmayanlardan maktû' ve cizye alındıktan sonra kadîmi üzere zecrî ele üçer yüz akçe cizyeleri alına ve tâife-i mezbûreden ta'addüd ba'zıları mücerred cizye ve maktû'larını virmemek için hîn-i tahsîlde ba'zı zu'amâ ve erbâb-ı timâr ve müteferrika ve çavuş ve sipâhi ve yeniçeri ve cebeci ve topcu ve a'yân-ı vilâyet ve zî kudret ve sâir askerî ve ehl-i örf tâifesinin evlerine ve ahurlarına ve çiftliklerine girüb tahassun ve ihtifâ idüb mâl-i mîriyye arz itmek murâd iderler ise men' ve def' olunub ber vechle müdâhale ve mu'âraza itdirilmeye ve bi'l-cümle evkâf-ı kurâsının sâkin olan kıptiyân

Kıptiyân tâifesi ve havâss-ı selâtîn ve vüzerâ-yı izam mîr-i mîrân ve mîr-livâ ve sâire re'âyâsıyız deyu cizyelerini virmekte imtinâ' itdirilmeyüb bu makûlelerin dahi vech-i sâbık üzere cizyedâr merkûm tahsîl itdirmeyüb ba'dehü her vakfın defterde kaç re's-i cizye tahrîr olunmuş ise ol mikdâr re's-i cizyesini vakfa alına geldiği vakf-ı cizyesi hâlî üzere evkâf-ı müteveffîlerine taraf-ı mîr yedine teslim olunub ve ba'zı cizyelerin gayr-ı mahzûre olan evkâfın dahi sinîn-i sâbıkada vakfa ne mikdâr mahsûl oluna gelmiş ise seneleri ihtilâfa göre hâlde vasateyn i'tibâr olunub ol vech üzere taraf-ı vakfa âid olacak cizyelerin dahi taraf-ı mîr yedine mütevellîlerine teslim olunmak üzere ve tâife-i mezbûrun vâkı'a olan yâve ve kaçkun ve cürm ve cinâyet ve mâl-i gâib ve mâl-i mefkûd ve rusûm-ı arûsân ve beytü'l-mâl ve bâd-i hevâları ve bi'l-cümle mîriyyeye âid hukûk ve rusûmların cüzî ve küllî her ne ise kadîmden mîr-i kaptiyân olanlar tarafından zabt ve cem' ve tahsîl olunduğu üzere zabt ve rabt ve cem' ve tahsîl itdirüb kadîme mugâyir ve hâlen sâdir olan fermân-ı âlişânım mûcibince cizyedârın yedine virilen işbu berât-ı âlişânımın hılâfıyla bir dürlü vaz' ve hareket itdirilmeye şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîr fi'l-yevmi'l-işrîn fi Zilhiceti's-şerîfe li-sene aşerate ve miete ve elf

Kad vasale'l-beyân fi'l-yevmi'l-hâdî aşera fi Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

3

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keîâm Labseki ve Biga ve Gügercinlik ve İneçik ve Gönen ve Mihalic ve Kirmastı ve Kartama ve Şamlı ve Kepsut ve Balıkesir ve Bigadic ve Sındırgı ve Başkelim ve İvrindi ve Ayazmend ve Manyas ve Kozan ve Edremid ve Kemer Edremid ve Balya ve Çan ve Bayramic ve Ezine ve Tuzla ve kal'a-i sultâniye kadıları zîde fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bi'l-fi'il tersâne-i âmirem emîni olan el-hâc Hüseyin zîde mecdühü Der-sa'âdetime mühürlü tezkere gönderüb hâlâ tersâne-i âmiremde binâsı fermân olunan dûn-nemâ-yı hümâyûna tahlîl-i mühimmâtçün zıkr olunan kazâlardan bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere koğuş cam ve verdenar ve cak kat' ve tedârik ve mahall-i me'mûreye nakl olunması lâzım ve mühim olduğunu i'lâm eylemeğın hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterlerine nazar olundukda Labseki kazâsında on yedi bin altı yüz akçe mîre ve dört bin dört yüz akçe mübâşire vech-i ma'âş ve Gügercinlik kazâsında dokuz bin altı yüz akçe mîre ve iki bin dört yüz akçe ma'âş ve İneçik kazâsından yirmi bin akçe mîre ve beş bin akçe ma'âş ve Gönen kazâsından on dokuz bin iki yüz akçe mîre ve dört bin sekiz yüz akçe ma'âş ve Manyas kazâsından yirmi iki bin dört yüz akçe mîre ve beş bin altı yüz akçe ma'âş ve Mihalic kazâsından yirmi dört bin akçe mîre ve altı bin akçe ma'âş ve Kirmastı kazâsından on altı bin akçe mîre ve dört bin akçe ma'âş ve Kartama kazâsından bin altı yüz akçe mîre ve dört yüz akçe ma'âş Kepsut kazâsından on dört bin dört yüz akçe mîre ve üç bin altı yüz akçe ma'âş ve Balıkesir kazâsından dokuz bin iki yüz akçe mîre ve dört bin sekiz yüz akçe ma'âş ve Bigadic kazâsından on altı bin akçe mîre ve dört bin akçe ma'âş ve kazâsından dokuz bin altı yüz akçe mîre ve iki bin dört yüz akçe ma'âş ve Sındırgı kazâsından sekiz bin akçe mîre ve iki bin akçe ma'âş ve Başkelim kazâsından altı bin dört yüz akçe mîre ve bin altı yüz akçe ma'âş ve İvrindi kazâsından yirmi dört bin akçe mîre ve altı bin akçe ma'âş ve Ayazmend kazâsından altı bin dört yüz akçe mîre ve bin altı yüz akçe ma'âş ve Kozak kazâsından on altı bin akçe mîre ve dört bin akçe ma'âş ve Edremid kazâsından on altı bin yetmiş dört akçe mîre ve dört bin yirmi bir akçe ma'âş ve Biga kazâsından ifrâz olunub Berber nâhiyesine nakl olunub altı aded kırânın iki bin üç yüz yirmi akçe mîre ve beş yüz yetmiş dokuz akçe ma'âş ve Kemer Edremid kazâsından on iki bin sekiz yüz akçe mîre ve üç bin iki yüz akçe ma'âş ve Balya kazâsından yirmi dört bin akçe mîre ve altı bin akçe ma'âş ve Ezine kazâsından on

iki bin akçe mîre ve üç bin akçe ma'âş ve Bayramic kazâsından on yedi bin altı yüz akçe mîre ve dört bin dört yüz akçe ma'âş Tuzla kazâsından yirmi dört bin akçe mîre ve altı bin akçe ma'âş ki zikr olunan kazâlardan tahsîl oluna gelen beş yük akçenin yüz bin akçesi kerâste tahsiline me'mûr olan mübâşire vech-i ma'âş ve dört yük akçe ile ücret-i kat' ve ücret-i nakl iskele ile her kıt'ası beş yüz kırk akçeye olmak üzere altmış kıt'a koğuş paşa ve beher kıt'ası ikişer yüz altışar akçeye olmak üzere seksen kıt'a verdernar paşa ve beher kıt'ası ikişer yüz ellışer akçeye olmak üzere seksen kıt'a hak paşa ve beher kıt'ası yirmi beş akçeye olmak üzere üç yüz kıt'a koğuş paşa ve beher kıt'ası ikişer yüz yirmişer akçeye olmak üzere beş yüz kırk kıt'a hak kadirga ve beher kıt'ası ikişer yüz yirmişer akçeye olmak üzere üç yüz kırk kıt'a hak kadirga bu cümlesi bin dört yüz kıt'a kerâste olub ve yine kal'a-i sultâniye kazâsından üç kıt'a koğuş paşa ve iki kıt'a verdernar paşa ve beş kıt'a koğuş kadirga ve beş kıt'a verdernar kadirga ve beş kıt'a hak kadirga ki yirmi kıt'a olub kal'a-i sultâniye re'âyâsı zikr olunan yirmi kıt'a kerâsteyi kendüleri kat' ve iskeleye nakl ide gelüb kerâste tahsiline me'mûr olanlara sâir kazâ re'âyâsı kebîr akçe vire gelmişler değıllerdir zikr olunan bin dört yüz kıt'a kerâsteden yirmi kıt'adan mâ'adâsı minvâl-i meşrûh üzere tahrîr olunan ücret ile Çan kazâsının re'âyâsı kat' iderler ve yine tahrîr olunan ücret ile kat' mahallinde Kemer iskelesine camuş arabalarıyla Çan kazâsının ahâlîleri nakl idüb sâir kazâların kat' mahallinde cebran alâkası olmadığı mestûr ve mukayyed olunmağın vech-i meşrûh üzere mübâşir mezbûrdan rencirâne ta'yîn olunan hakları her mahkemede hisse-i şer'de bi't-tamâm alivirüb hılâf-ı şer'i şerîf ve mugâyir emr-i hümâyûn iş itdirilmeyüb ve husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmeden olub sâire kıyâs olunmamağla her biriniz zikr olunan kerâstenin kat' ve naklinde ziyâde takayyüd ve ihtimâm eylemeniz bâbında emr-i şerîf virilmek için iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi'il baş defterdârim Mehmed dâme ulüvvühü arz ve telhîs eylemeğın imdi mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi siz ki kadılsız vech-i meşrûh üzere kat' ve nakl-i fermânı olan kerâsteden kal'a-i sultâniyye re'âyâsı zikr olunan yirmi kıt'a kerâsteyi kendüleri kat' ve iskeleye nakl itdirüb zikr olunan bin dört yüz kıt'a kerâsteden yirmi kıt'adan mâ'adâsı minvâl-i meşrûh üzere tahrîr olunan ücret ile Çan kazâsı re'âyâsına kat' ve yine tahrîr olunan ücret ile kat' mahallinde Kemer iskelesine camuş arabalarıyla Biga ve Gügercinlik kazâları ahâlîleri nakl idüb sâir kazâ ahâlîlerini kat' ve nakl için rencide itdirmeyesin ve vech-i meşrûh üzere rencirâne ta'yîn olunan hakların mübâşir-i mezbûrdan her mahkemede huzûr-ı şer'de bi't-tamâm alivirüb hılâf-ı şer'i

şerîf ve mugâyir emr-i hümâyûna birimizde özr ve kimesneye nizâ' itdirmeyesin ve husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmeden olub sâire kıyâs olunmamağla her biriniz zikr olunan kerâstenin kat' ve naklinde ziyâde ihtimâm idüb işbu emr-i âlişâna mugâyir vaz' ve hareketden ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîr fi'l-yevmi's-sânî aşera fî şehri Ramazânü'l-mübârek li-sene tis'a aşera ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kad vasale'l-beyân fi'l-yevmi'l-âşir fî Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Varak 38

1

Defter oldur ki bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere tersâne-i âmire-i mühimmâtçün ber-mûcib-i defter olunması Edremid kazâsından yüz altmış altı guruş bir zülte kerâste bedelini tahsîl için umdetü'l-işbâh Serdarzâde Halil Ağa yedine fermân-ı şerîf sâdır olmağın imtisâlen ol mikdâr bedel-i kerâste malı ile on beş guruş ücret ve harc mübâşirine ve ahâlî-i kazânın mukaddemen Kütahya vâlisi sa'âdetlü Hasan Paşa hazretleri taraflarından ihdâd-ı seferiyye talebiyle gelen mübâşirin ücreti on dört ve üç gecelik zahîra bahâsı iki guruş ve sâir levâzımları ki cem'an iki yüz on yedi guruş zülteye bâliğ olmağın cümle ma'rifetiyle tevzî' olundukda beher hâneye on dokuz semen isâbet itmeğın li-ecli't-tahsîl müşârun ileyh yedine virilen hâne defteridir ki zikr olunur fi'l-yevmi'r-râbi' aşera fî Rabî'i'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğrul	hâne 2	2 rubu'	
Mahalle-i Kadı Celal	hâne 3	Mahalle-i Kadı İlyas	hâne 3
1 rubu'		Mahalle-i Câmi'i vasat	hâne 2
Mahalle-i Hakimzâde	hâne 2	1 rubu'	

Mahalle-i Kapucubaşı	hâne 2	Karye-i Babalar	hâne 1
3 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Tuzcu Murad	hâne 3,5	Karye-i Narlı	hâne 1
Mahalle-i Turhan Bey	hâne 1,5	1 rubu'	
Mahalle-i Soğanyemez	hâne 2	Karye-i Dereli	hâne 4
1 rubu'		Karye-i Balcılar	hâne 3
Mahalle-i Âdilzâde	hâne	Karye-i Hacı Arslan	hâne 10
rubu' 3		Karye-i (silik)	hâne 2
Mahalle-i Câmi'i kebîr	hâne	Karye-i Şekviran	hâne 3
rubu' 3		Karye-i Temâşalık	hâne 4
Karye-i Evciler	hâne 4,5	Karye-i Havran kebîr	hâne 17
Karye-i Bayındır	hâne 1	Karye-i Yenice	hâne 2,5
1 rubu'		Karye-i Karacalar	hâne 1,5
Karye-i Kulaklar	hâne 2,5	Karye-i Sarnıç	hâne 1
Karye-i Tahtaköy	hâne 6	1 rubu'	
Karye-i Güre	hâne 5	Karye-i Dereören	hâne 1
3 rubu'		Karye-i Eşme	hâne 1
Karye-i Kızılköçili	hâne 3	Karye-i Şapcı	hâne 1
Karye-i Zeytinli	hâne 11,5	3 rubu'	
Karye-i Ekmekçi	hâne 1,5	Karye-i Bölücek	hâne 1
Karye-i Arablar	hâne 2	Karye-i Hayat	hâne 3
3 rubu'		Karye-i Frenk	hâne 2
Karye-i Kaşıkçı	hâne 2	Karye-i Çorak	hâne 7,5
1 rubu'		Karye-i Çıkrıkçı	hâne 4,5
Karye-i Kızılköy	hâne 3	Cem'an	hâne 138
Karye-i Kadıköy	hâne 4	yalnız yüz otuz sekiz hânedir	
Karye-i İbrahimce	hâne 1		
1 rubu'			
2			
Köhne kırmızı taban kapama	1	80 guruş	

Müsta'mel iki don		240 guruş
Münakkaş çarşaf	1	120 guruş
Mavi taban kapama	1	300 guruş
Köhne mavi taban sâde	2	100 guruş
Gömlek	4	480 guruş
Bürümcek gömlek	1	150 guruş
Kızıl ipek ta'bîr olunur köhne yastık	2	120 guruş
Köhne kumaş yastık	2	120 guruş
Zelî ta'bîr olunur köhne kilim	1	80 guruş
Müsta'mel kırmızı yemenî çuka	1	500 guruş
Yekûn		5750 guruş
Kezâlik kız karındaşı mezbûr Âişe'nin aldığı eşyâdır ki zikr olunur		
(silik) kurbunda zeytün eşcârı	2	440 guruş
Kazgan vasat	1	1200 guruş
Havan ta'bir olunur tancere	1	100 guruş
Müsta'mel alaca sâde	1	300 guruş
Yeşil taban kapama	1	360 guruş
Köhne yemenî yorgan	3	240 guruş
Köhne döşek	1	120 guruş
Ekbe	1	60 guruş
Yekûn		3000
Min haysü'l-mecmû' yekûn		17950 guruş
Hisse-i zevc		8975 guruş

Hisse-i üm	5984 guruş
Hisse-i uht	2992 guruş

3

Husûs-ı âtiyü'z-zikrin mahallinde tahrîri iltimâs olunmağın sabv-ı şer'den Mevlânâ Mehmed Efendi ibni Nasuh irsâl ol dahi medîne-i Edremid'de Hakimzâde mahallesinde vâki' müteveffâ-yı el-hâc Beşir'in kızı Âişe nâm hâtun sâkine olduğu menziline varılıb akd-i meclis-i şer'i hatîr olundukda mezbûre Âişe ibneti el-hâc Beşir nâm hâtun ba'de't-ta'rîfi'ş-şer' meclis-i ma'kûd-ı mezbûrda zikr-i âtî tarlaya hakk-ı müfevvızı olmak üzere vaz'ı yedi şer'an sâbit olan râfi'u'l-kitâb Kafadâr Hüseyin Beşe ibni Receb kethüdâ nâm kimesne müvâcehesinde bi-tav'ihâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babam mezbûr el-hâc Beşir bundan akdem fevt olub evlâd-ı zükûru kalmamağla taht-ı tasarrufunda olan tarlalarından medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' İbrahimce nâm karye toprağında Akbahar nâm mahalde vâki' bir taraftan İmam Hüseyin Efendi ve bir taraftan İdris nâm kimesne ve bir taraftan İbrahim Çelebi tarlaları ve bir taraftan nehr-i cârî ile mümtâz tahmînen on beş dönüm bir kı'ta tarlayı mahlûl olmağın bi-hasebi'l-kânûn hakk-ı tapusu iken ben sağıra bulunmağın sâhib-i arzdan tapu ile sâlifü'z-zikr tarlâ-yı merkûm Hüseyin Beşe alub üç seneden mütecâviz zirâ'at itmeğın mezbûr Hüseyin Beşe bedel-i merfû'unu ahz ve zikr olunan tarladan kasr-ı yed itmek üzere taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi husûs-ı mezkûru bi'l-külliyeye inkâr idüb zikr olunan tarla amcam el-hâc Hasan'ın tasarrufunda olub bilâ veled fevt olmağla mahlûl ve müstahak tapu olmağın ol hayatda sâhib-i arz Mustafa Ağa'nın şer'isi Süleyman Ağa'dan zikri murûr iden tarlâyı elli guruş bedel-i merfû' mukâbelesinde tefevvuz ve kabûl ve husûs-ı mezkûrun nâtık âdet-i câriye üzere yedime temessük dahi virdi deyu takrîr-i meşrûhuna mutâbık bir kı'ta sâhib-i arz-ı temessükü ibrâz itmeğın ben dahi müdde'âmı vech-i şer'î üzere ittibâ'ından âcize ve kâsıra olmağın mezbûr yemîn iderim dimeğle ba'de'l-yevm mezkûr tarlada benim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve medhalim yokdur mezbûrun minvâl-i muharrer üzere hakk-ı müfevvızıdır ve âmme-i da'vâsından mezbûru ibrâ-i âm ve iskât-ı mâle'l-keâm eyledim didikde merkûm Hüseyin Beşe ibni el-hâc Mehmed ile me'an meclis-i şer'a

gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve i'lâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fı evâhir-i Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Abdülkâdir Beşe bin Hasan, Kasabzâde Mehmed Çelebi bin el-hâc Hasan, İbrahim Çelebi ibni el-hâc Abdi, İbrahim ibni Ekmekçi Mehmed, Seyyid Mehmed bin Maden, ve gayrihim

4

Medîne-i Edremid mahallâtından Kapucubaşı mahallesinde sâkine Hasan Ali oğlu zevcesi dimeğle ma'rûfe Fâtıma hâce ibneti Mehmed nâm hâtun ba'de't-ta'rîfû's-şer' meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde sadr-ı kebîr oğlu râfi'u'l-kitâb el-hâc Ahmed nâm kimesne müvâcehesinde bi-tav'ihâ ikrâr ve i'tirâf idüb ilâ hâze'l-ân mülkümde olub medîne-i mezbûrede Kadı İlyas mahallesinde vâki' bir taraftan muhzır cedîd Mehmed ve bir taraftan Ahi Baba dimeğle meşhûd Usta Mehmed ve bir taraftan Hacı Abdi oğlu İbrahim Çelebi mülkleri ve bir taraftan sekte ve gayr-ı nâfize ile mümtâz fevkânî ve tahtânî bir bâb odaları ve sofa ve ahur ve bir mâ' ve kenîf ve harâb fırını müşt Emil mülk-i menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık oğlum merkûmun mülkü olub medîne-i mezbûre kazâsından Çorak nâm karye toprağında Yılgun nâm mevzi'inde vâki' olub koca bağ yeri dimeğle ma'rûf bir taraftan kemerli el-hâc Hasan ve bir taraftan küçük bağ ve bir taraftan Köse Hasan incirliği ve bir taraftan tarîk-i âm ile mahdûd mülk-i zeytün bağçesiyle bey'i mukâyaza üzere oğlum mezbûr el-hâc Ahmed'e bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz idüb ben dahi mukâbele semeni olan oğlum merkûm el-hâc Ahmed'in zikr olunan bağçesini kabz eyledim min ba'd sâlifü'z-zikr benim mülk-i menzilim oğlu mezbûrun mülk-i müştêrâsı ve merkûm el-hâc Ahmed'in bağçesi dahi minvâl-i muharrer üzere benim mülk-i müştêrâm olmuşdur her birimizin âharda aslâ alâka ve medhali kalmadı didikde gıbbe't-tasdîki's-şer' minvâl-i muharrer üzere cârif sıhhat-i bey' ve nefâz-ı şîrâya ba'de'l-hükmü's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fı'l-yevmi't-tâsî' aşera fı Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi ibni Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi ibni Mehmed Efendi, es-seyyid Ahmed Çelebi ibni Sefer, Kara Mustafa Beşe ibni İbrahim, Abdülkâdir hâce ibni Mustafa, Ahmed Beşe an karye-i Kızılca ve gayrihim

Varak 39

1

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Çorak nâm karye sükkânından Hasan Ali oğlu dimeğle ma'rûf el-hâc Ahmed meclis-i şer'î-i şerîf –i enver celil-i dîn-i münevver ve râfi'u'l-kitâb Batat el-hâc Mustafa ibni Ramazan nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve itirâf idüb işbu Fâtima hâce binti Mehmed nâm hâtundan bi's-şirâ'i's-şer' müşterî ve makbûz bey'i âtî sudûruna değın mülk ve tasarrufumda olub medîne-i mezbûrede Kadı İlyas mahallesinde vâki' bir taraftan Muhzır Mehmed ve bir taraftan Ahi Baba dimeğle meşhûr (silik) el-hâc Abdi oğlu İbrahim Çelebi mülkleri ve bir taraftan sene-i gayr-ı nâfize ile mümtâz fevkânî ve tahtânî bir bâb-ı oda ve sofa (silik) ve bir mâ' ve kenif ve harâb fırını müştemil mülk-i menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-mürâfık tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'i yâb-ı sahîh-i şer'iyye ile merkûm el-hâc Mustafa Ağa yüz seksen guruşa kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledikden sonra semen-i mezkûr yüz seksen guruşu müşterî-i merkûm el-hâc Mustafa Ağa zimmetinde lâzimü'l-edâ ve vâcibü'l-kazâ üç yüz guruşu Zeliha'dan ol mikdârına takâs ol dahi mukâseme ve kabûl eyledi ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil-i müştemilât-ı mahkiyesiyle müşterî-i merkûm el-hâc Mustafa Ağa'nın mülk-i müşterâsı ve semen-i mezkûr yüz seksen guruşu mülk-i mukâsesesidir keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn fi Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi ibni Ebubekir, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Sefer, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, Kara Mustafa Beşe bin İbrahim, Abdülkâdir hâce ibni Mustafa, Ahmed Beşe bin an karye-i Kızılca ve gayrihim

2

Medîne-i Edremid kazâsından Temâşalık nâm karyede sâkine Halime binti Mehmed nâm hâtun meclis-i şer'î hatîr-i lâzimü't-tevkîrde zevc-i mutallık râfi'u'l-kitâb Mehmed Beşe ibni Nasuh nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb zevc-i mutallakam merkûm Mehmed Beşe'nin firâşından hâsıl ve benden mütevellid sulbî oğlu Eyyüb ve sulbiye kızları Fâtıma ve Âişe nâm sığârın bundan akdem kazâ-i mezbûra tâbî Havran nâm karyede maktûl bulunan li-üm karındaşları Mehmed (silik) bin Ahmed'in diyet-i şer'îyesinden müntakıl emvâl ve erzakları ve nukûdları babaları mezbûr Mehmed Beşe yedinde mazbût olub lâkin babaları merkûm Muslih olmadığı ecilden sığâr-ı mezbûrun emvâl-i mevrûselerini zabta ben vasî nasb olunmak matlûbumdur didikde babaları merkûm Mehmed Beşe karyesi ahâlîsi ihbârları ile mechûdü'l-hâl olub mübezzir ve müsrif olmadığı lede'ş-şer'mütehakkık olmağın ol vechle sığâr-ı mezbûrun babaları ve velîleri mezbûr Mehmed Beşe emvâl ve erzaklarını ve nukûdlarını zabt ve hıfz vasîden akdem ve ehak olduğu mestûr olub li-enne temlîk mâle'l-ibin mahsûs-ı bi'l-eb li-kavlihi sallâhü aleyhi ve sellem ente mâlik li-ebîk ve li-enne leyse li'l-üm velâyeti't-tasarruf fi mâle'l-ibin terkîb-i latîfi mefhûmü üzere mezbûre Alime Hâtunun ber-minvâl-i muharrer da'vâsı sahîha ve meşrû'a olmayub zevc-i mutallıkı merkûm Mehmed Beşe'ye şer'an suâl tevcîh itmemeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbî fi Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, şeyhzâde Mehmed Efendi ibni el-hâc Mustafa, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, Hüseyin Çelebi bin Osman ve gayrihim

3

Medîne-i Edremid'de el-hâc Tuğrul mahallesinde sâkine Âişe binti Ali nâm hâtun meclis-i şer'î hatîr-i lâzimü't-tevkîrde Giridli oğlu dimeğle ma'rûf zevc-i muhâlî'i

râfi'ü'l-kitâb el-hâc Hasan ibni İbrahim müvâcehesinde bi-tav'ihâ ikrâr ve i'tirâf idüb ben zevcim mezbûrdan nüşûz ve i'râz üzere olub hul'i âtiyü'z-zikrde tâlibe ve râğibe olduğum ecilden zimmetinde ma'kûd ve mütekarrir-i aleyh on beş aded eşref-i altun mihr-i müeccel hakkım ve bi't-terâzî ta'yîn olan beş yüz akçe iddet-i nafakam ve mi'net-i süknâm dahi kendi üzerime olub zevcim mezbûrun firâşından hâsıl ve benden mütevellide işbu sadriye kızım Fâtıma nâm sağîrayı târih-i kitâbdan sekiz sene tamâmına değin beni malımdan infâk ve iksâ' itmek üzere zevcim merkûm el-hâc Hasan ile muhâla'a-i sahîha-i şer'iyeye ile hul' olub ol dahi minvâl-i muharrer üzere hul'i mezkûru ba'de'l-kabûl ibtidâ-i zevciyyetden târih-i kitâba gelince hukûk-ı zevciyyete ve sâir beynimizde vâki' mu'âmelât-ı şer'iyeye mute'allıka-i âmme-i da'vâ ve mutâlebât ve îmân ve muhâsamâtdan her birimiz âharın dava-yı âm ve iskât-ı mâle'l-keâm eyledik min ba'd husûs-ı mezkûra mugâyir her birimizden da'vâ ve nizâ' sudûr iderse lede'l-hukkâmü'l-kirâm makbûle ve mesmû'a olmağın didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc İbrahim Çelebi ibni Mehmed Efendi, İmam Mehmed Efendi bin Ahmed, Mustafa Ağa ibni el-hâc Hasan Serdar, Hasan Beşe ibni Mustafa, el-hâc Mustafa ibni el-hâc Süleyman, ve gayrihim

4

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Frenk nâm karye sükkânından Avaz ibni Uzun Halil nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde râfi'ü'l-kitâb Mustafa Çelebi ibni el-hâc Mehmed Ağa müvâcehesinde bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf idüb bey'i âtî sudûruna değin mülkümde olub karye-i mezbûrede vâki' üç taraftan babam mezbûr Uzun Halil'in mülkü ve bir taraftan tarîk-i âm ile mahdûd bir bâb-ı tahtânî oda ve bir kiler ve bir mikdâr havluyu muhtevî mülk-i menzilimi bey'i yâb-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Mustafa Çelebi'ye on sekiz guruşa kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz idüb semeni olan meblağ-ı mezkûru mezbûr Mustafa Çelebi yedinden tamâmen ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil-i mezbûr müştêrî-i mezbûrun mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ yeşâü ve yahtâr

mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' aşera fî Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, Mustafa Efendi bin Mehmed an karye-i Çıkırıkçı, es-seyyid el-hâc Mustafa ibni Mehmed, Sarı beyzâde es-seyyid Mehmed Ağa, Hasan Beşe bin Tuğrul ve gayrihim

5

Kaziyye-i Edremid sükkânından olub kendi tarafından asîl ve sâir ma'lûmü'l-esâmî ve-l aded ahâlî kazâ-i mezbûre taraflarından husûs-ı âtiyü'z-zikre vekîl-i sâbitü'l-vekâleleri olan Mustafa Çelebi bin Yusuf meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde kasaba-i mezbûrede vâki' merhûm Hakimzâde Sinan Efendi binâ eylediği câmi'i şerifde yevm-i cum'ada vâ'iz olan es-seyyid Osman Efendi ibni Lutfullah nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb kazâ-i mezbûre tâbi' olub ma'mûr olduğu halde beş aded avâriz hânesi olan Eminler nâm karye toprağında vâki' bir taraftan Koca oğlu Mehmed Beşe ve bir taraftan Cebeci Mehmed ve bir taraftan Yâkub oğlu Mustafa ve bir taraftan Sarı İmam Mustafa Halife mülkleri ile mümtâz bir kıt'a kebîr zeytin bağçesi müteveffî Veli Ramazan oğlu Memiş Dede dâme sâhibü'l-hayrın ve yine karye-i mezbûre toprağında vâki' bir taraftan el-hâc Osman ve bir taraftan el-hâc Hüseyin ve bir taraftan Ali zevcesi Fâtıma Hâtun mülkleri ve bir taraftan (silik)tepesi ile mahdûd bir kıt'a sağîr zeytün bağçesi dahi müteveffîye Aslıhan binti Abdullah nâm sâhibetü'l-hayrın mülkleri olduğu halde huyûtlarında hasbinallâhü te'âlâ vakf-ı sahîh ile vakf ve habs idüb bi-fazlillâhi te'âlâ hâsıl olan gillelerini karye-i mezbûrenin avârizına şart ve ta'yin eyledikleri mezkûr bağçeler ile mevâzi'i müteferrikada vâki' yirmi altı aded zeytin işcârlarını karye-i mezbûre âhâlîsi vakf-ı avâriz üzere zabt ve tasarruf idüb ba'dehü karye-i mezbûre perişân olmağın hânesi def' olunmamağla beher sene taraf-ı saltanat-ı aliyyeden kazâ-i mezbûre ahâlîsine fermân-ı şerîf ile edâsı lâzım gelen avâriz teklîfinden karye-i mezbûre için hisse tarh olunmağla elli seneden beri zikr olunan bağçelerin

ve ol mikdâr zeytün eşcârlarının gallelerini hükm-i hâkim intizâmı ile ol karyenin avârizına sarf oluna gelün vakf-ı avâriz olduğu meşhûr ve mütevâtir iken hâlen merkûm es-seyyid Osman Efendi sâlifü'z-zikr zeytün bağçeleri ile ol mikdâr zeytün eşcârları karye-i mezbûrenin mescid-i şerîf imamına müteveffiye Ümmühan Hâtunun vakfıdır deyu hılâfı inhâ ile berâtına el-hâk itdirilmeğle binâ-i alâ zâlik zabtına mâni' ve müzâhim olur suâl olunub istiftâ olundukda virilen fetvâ-yı şerîfe üzere merkûm men' ve def' olunması matlûbumdur deyu hâlen bâlîlerde me'zûn-i bi'l-iftâ es-seyyid Ali Efendi imzâsıyla mûmzî fetvâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda bir karye perîşân olub lâkin avâriz hânesi def' olunmasa âhâlî vilâyet-i ol karyenin avârizına meşrût olan bağçenin muhzırını hâkim izniyle yine avârizına sarfa kâdir olurlarmı el-cevâb olurlar buyrulmağın gibbe's-suâl merkûm es-seyyid Osman Efendi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzere zikri murûr iden zeytün bağçeleri müteveffiye Ümmühan Hâtunun karye-i mezbûre mescid-i şerîf imamına meşrût vakfı olduğu mücerred yedimde olan berât-ı âlîşânda mestûr bulunduğu ecilden henüz zabt ve tasarruf murâd iderim mahallinde beyân ve ta'yîn ve tahdîd mertebesi ma'lûm değildir üzerine varılıb vâki' hâl ehl-i vukûf ve Hasan ihtiyâr kimesnelerden ba'de't tefahhus şiddet-i şâyi'a kangı tarafda ise onunla amel ve mûcib-i şer'îsi görülsün didikde savb-ı şer'den bi-nefsihi bu fakir münâza'un-fih olan mahalle varub muhzır-ı müslimînde vaz' ve tertîb ve akd-i terkîb olundukda udûl-i müslimînden fi'l-asıl karye-i mezbûre sükkânından olub Havran nâm karyede mütemekkin Hasan ve ihtiyâr Göğce Ahmed Beşe ibni İbrahim ve Mehmed Beşe ibni Ali ve Derviş Ağa ibni Hüseyin ve Yusuf ibni Ahmed ve sipâhî Mehmed Efendi ibni Hüseyin ve zeyl-i kitâbda muharreru'l-esâmî cemm-i muhzır kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eseru'l-iştihâdü's-şer' olan sâlifü'z-zikr iki kıt'a bağçenin hudûd-ı erba'asını ta'yîn ve gösterub ve mevâzi-i müteferrikada olan ol mikdâr zeytün eşcârlarını dahi ba'de'l-beyân fi'l-hakîka işbu hudûd-ı mezkûr içinde şâhide olunan bağçe-i kebîr merkûm Memiş Dede'nin ve bağçe-i sağır dahi mezbûre Aslıhan Hâtunun mülkleri olduğu halde huyûtlarında vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf ve habs idüb hâsıl olan gallelerini karye-i mezbûre eminler avârizına şart ve ta'yîn eylediler hattâ karye-i mezbûre ahâlîsi ma'mûr olduğu halde vakf-ı avâriz olmak üzere zabt ve tasarruf iderler idi ba'dehü karye-i mezbûre perîşân olub hânesi def' olunmamağla âhâlî vilâyet-i ol karyenin avârizına meşrût vakf olmak üzere ol bağçelerin ve ol mikdâr zeytün eşcârlarının gallelerini elli seneden beri hükm-i hâkim ile avârizına sarf idgeldikleri kaziyye-i mütevâtiredir ber-minvâl-i muharrer zikr olunan bağçeler ve işbu zeytün eşcârlarına mezbûr es-seyyid Osman Efendi'nin ol vechle dahl ve

ta'arruz itmesi hayf ve özrdür bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın zikr olunan iki kıt'a bağçelerin ve sâlifü'z-zikr ol mikdâr zeytin işcârlarının şehâdet-i mezkûre mu'cibince avâriz vakfına ba'de'l-hükmü'ş-şer' ve'l-kazâü'l-mer'î mezbûr es-seyyid Osman Efendi'yi vech-i mu'ârazadan men'i şer'i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî nehci Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, sipâhî Mehmed Efendi bin Hüseyin, Abdülkâdir hâce bin Mustafa, İsmâil bin Hüseyin, diğer İsmâil bin Yusuf, Mustafa bin İbrahim, Hamza bin Süleyman, Kara Mustafa bin el-hâc Abdülkâdir, Hüseyin Çelebi ibni Mehmed Beşe, Hasan bin Mehmed an karye-i Beyler, Ali bin Halil an karye-i Çıkrıkçı ve gayrihim

6

Medîne-i Edremid'de Tuzcu Murad mahallesinden olub Kahveci Topal Ahmed zevcesi dimeğle ma'rûfe Fâtıma binti Hasan nâm hâtun meclis-i şer'i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde zevc-i muhâlî'î râfi'u'l-kitâb merkûm Kahveci Ahmed ibni Abdullah tarafından hul'i âtiyü'l-beyânı tasdîka vekîl-i şer'îsi olub sübût-i vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Davud Beşe ibni (silik) nâm kimesne müvâcehesinde bi-tav'ihâ ikrâr ve i'tirâf idüb zevcim müvekkil merkûm Kahveci Ahmed'den ben nüşûz ve mu'teriz ve hul'i âtiyü'z-zikre tâlibe ve râğibe olduğum ecilden zimmetinde ma'kûd ve mütekarrir-i aleyh dört bin akçe mihr-i müeccel ile nafaka-i iddetim için bi't-terâzî ta'yîn olunan beş yüz akçe üzerlerine ve mi'net-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere inde'l-fukahâü'l-kirâm talâk-ı bâyin ad olunub nikah-ı cedidi ve (silik)talak-ı müste'nif adîd-i mukteziye muhâla'a-i sahîha-i şer'iyeye ile hul' olub vekîl-i mezbûr Davud Beşe dahi bi'l-vekâle hul'i mezbûru kabûl eyledi min ba'd beynimizde vâkî' ba'zı def ve i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâdan ve zevciyyete müte'allık da'vâdan müvekkil mezbûrun zimmetini ibrâ-i âm ve iskât-ı mâle'l-kelâm eyledim didikde gibbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ali Beşe ibni Mehmed, Hasan Beşe bin Mustafa, Nalebenci İbrahim Beşe bin Osman, Hüseyin Dede bin Maden, Hüseyin Beşe bin el-hâc Mehmed, ve gayrihim

Varak 40

1

Medîne-i Edremid'de Kapucubaşı mahallesi sükkânından olub bundan akdem vefât iden el-hâc Mehmed bin Maden'in verâset-i zevce-i metrûkesi Cennet binti Evrec nâm hâtun ile sulbî sağîr oğlu Mustafa'ya munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki zikr olunur fî evsat Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Mülk-i menzil der-aliyye-i mezbûr guruş	1	9000
Zeytinli karyesi toprağında Arablar makberesinde vâki' mülk-i zeytin bağçesi 6000 guruş	1	
Koca Peri kapusu kurbünde vâki' mülk-i bağ	1	1200 guruş
Ekbah bârgîr re's		2000 guruş
Kısrak re's	1	1500 guruş
Köhne kazgan	1	700 guruş
Abdest ibriği ve leğen	1	300 guruş
Tancere	1	150 guruş
Köhne tancere	1	180 guruş
Sağîr tancere	1	120 guruş
Börek tepsisi	1	120 guruş
Kebîr ayaklı sahan	1	180 guruş
Lengerî sahan	2	120 guruş
Kayyim hâne top	3	1440 guruş

Alaca-i şam	22	8000 guruş
Astar top	54	3240 guruş
Köhne kilim ma'a meşin sofa	1	120 guruş
Tüfek kuşak	1	60 guruş
Mavi çuka kaplı kuzu kürkü	1	800 guruş
Müsta'mel alaca kapama	1	400 guruş
Müsta'mel çuka şalvar	1	150 guruş
Beyaz sâde	1	130 guruş
Müsta'mel kırmızı zıbın	1	80 guruş
Köhne gömlek	2	80 guruş
Köhne don	1	20 guruş
Çuval çift	1	180 guruş
Sağır kantar	1	50 guruş
Lâhûr cedîd	4	3600 guruş
Müsta'mel sarık	1	360 guruş
Müsta'mel kavuk	1	80 guruş
Köhne cüzdan	1	30 guruş
Gürelî el-hâc Mustafa zimmetinde		1800 guruş
Cem'an yekûn		44760 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz tekfîn		800 guruş
İskât-ı salât		1000 guruş
İskât-ı savm ve sâir mâ vecebe aleyhâ		600 guruş
Mihr-i müeccel li'z-zevceti'l-mezbûre		2400 guruş
Resm-i âdî		1100 guruş
Kâtibiyye ve huddâmiyye ve ihzâriyye		300 guruş
Yekûn		6200 guruş
Sahha'l-bâkî		38560 guruş
Hisse-i ez-zevceti'l-mezbûre		4860 guruş

Hisse-i el-ibnü'l-merkûm

33740 guruş

2

Medîne-i Edremid'de Kapucubaşı mahallesi sükkânından olub bundan akdem vefât iden el-hâc Mehmed bin Maden'in sulbî sağır oğlu Mustafa'ya babası müteveffâ-yı mezbûrdan muntakıl mâl-i mevrûsunu zabt ve tesviye-i umûruna bir vasî lâzım ve mühim olmağın sağır-i mezbûrun vâlidesi olub vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire ve mevsûkun-bih bahâ olduğunu mahalle-i mezbûre ahâlîsinden mu'temid-i aleyh kimesneler ihbârları ile mütehakkık olan vâlidesi râfi'atü'l-kitâb Cennet binti Evrec nâm hâtun sağır-i mezbûr üzerine vasî nasb ve ta'yin ol dahi minvâl-i muharrer üzere vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeğî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Recebû'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi ibni Mehmed Efendi, Abdülkâdir Hâce ibni Mustafa, el-hâc Mehmed ibni an karye-i Beyler, Ahmed Efendi el-hâc Hasan an karye-i Havran, el-hâc Mehmed Halife el-islâm an karye-i o, es-seyyid el-hâc Mustafa ibni Mehmed, Uzun Hüseyin Bey ibni Mehmed ve gayrihim

3

Medîne-i Edremid'de Kapucubaşı mahallesi sükkânından olub bundan akdem vefât iden el-hâc Mehmed bin Maden'in sulbî sağır oğlu Mustafa'nın vâlidesi olub kıbel-i şer'den mensûbe vasîsi olan Cennet binti Evrec nâm hâtunun üzerine bir nâzır nasb olunmak lâzım ve mühim olmağın sağır-i mezbûrun akrabâsından olub nezâret uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü ve mevsûkun-bih olduğunu mahallesi ahâlîsinden ba'zı kimesneler ihbârları ile mütehakkık olan râfi'u'l-kitâb Uzun Hüseyin Bey ibni Mehmed nâm kimesne vasiyye-i mezbûre üzerine nâzır nasb ve ta'yin ol dahi minvâl-i muharrer üzere nezâret-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeğî ta'ahhüd itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi'l-ışrîn fî Recebû'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi ibni Mehmed, Abdülkâdir Hâce ibni Mustafa, el-hâc Mehmed ibni an karye-i Beyler, Ahmed Efendi ibni el-hâc Hasan an karye-i Havran, el-hâc Mehmed Efendi el-imâm an karye-i ev

4

Medîne-i Edremid Kadı İlyas mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Halime ibneti el-hâc Abdi nâm hâtunun verâset-i li-ebeveyn er karındaşı Şa'ban'ın sulbiyye kızları Âişe ve Vâhîde nâm hâtunlara li-ebeveyn kız karındaşı Fâtîma'nın sadr-ı kebîr oğlu Hüseyin ve kebîre kızı Zeliha ve yine li-ebeveyn kız karındaşı Fâtîma'nın sadr-ı kebîr oğlu Mehmed Beşe'ye munhasıra ve tashîh meseleleri yirmi bir sehimden olub sihâm-ı mezbûreden altışar sehimleri mezbûre Âişe ve Vâhîde'den her birine ve dört sehmi mezbûr Hüseyin'e ve iki sehmi mezbûre Zeliha Hâtuna ve üç sehmi merkûm Mehmed Beşe'ye isâbet eylediği ba'de't-tahakkuku's-şer' ma'rifetleri ile tahrîr olunan terekesidir ki zikr olunur fî evâsıt-ı Recebül'ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Kadı karyesinde Mezarlık karbında vâki' zeytün bağçesi		4440 guruş
Yine mevzi'i mezbûrda nısıf zeytin işcârları aded	7	1200 guruş
Mustafa Yazıcı'dan bi-tarîkı's-sulh alınan nısıf-ı âharı zeytün işcârları aded	1200	guruş
Yine mezbûr Yazıcı Mustafa'dan bi-tarîkı's-sulh alınan meblağ		840 guruş
Kebîr kazgân	1	1200 guruş
Hurda tancere	1	120 guruş
Sağîr tancere	1	60 guruş
Sağîr tâbe	1	40 guruş
Sağîr sini	1	40 guruş
Köhne döşek	1	80 guruş
Köhne çuval	1	30 guruş
Köhne kilim	1	60 guruş
Alaca çuval	1	60 guruş

Köhne kebe	1	30 guruş
Köhne âdî sâde	1	20 guruş
Köhne gömlek	1	20 guruş
Köhne peştamal	1	10 guruş
Nukûd meblağ		1320 guruş
Cem'an		10850 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz tekfîn		540 guruş
İskât-ı salât		300 guruş
Resm-i âdî		250 guruş
Kâtibiyye huddâmiyye ihzâriyye		100 guruş
Yekûn		1190 guruş
Sahha'l-bâkî		9660 guruş
Hisse-i el-bintü'l-ah Âişe		2760 guruş
Hisse-i el-bintü'l-ah Vâhide		2760 guruş
Hisse-i el-ibnü'l-uht Hüseyin		1840 guruş
Hisse-i el-bintü'l-uht Zeliha		960 guruş
Diğer hisse-i el-ibnü'l-uht Mehmed		1380 guruş

5

Medîne-i Edremid kazâsı a'mâlinden Çorak nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden el-hâc Hüseyin ibni el-hâc Hasan'ın verâset-i sulbî kebîr oğulları Mehmed ve İbrahim ve Ali nâm karındaşlara munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' mezbûr Mehmed meclis-i şer'i hatîr-i lâzimüt'tevkîrde karındaşı râfi'u'l-kitâb mezbûr İbrâhim müvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb defter-i kassâm nâtık olduğu üzere babam müteveffâ-yı merkûmun terekesinden defter-i mezkûrda ta'yîn olunub bana âid hisse-i şer'iyyesi ahz ve kabz idüb defter-i kassâmda tahrîr olunan terekesinden hisse-i şer'iyyem kalmayub lâkin terekesi tahrîr olundukda ve zâtları

ilm-i şer'î ile ma'lûm sehinden mesnû' incilü bir istifâde ve cins-i vasıfları ma'lûm-i a'lâsı iki kaftanları olup defter-i kassâmda idhâl olunmayub ketm ve ihfâ idüb ba'de cümlesini ahz ve kabz itmeğle hâlen ber-minvâl-i muharrer karındaşım mezbûrun makbûzundan hisse-i şer'iyyem alivirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr İbrahim cevâbında kazıyye-i minvâl-i muharrer üzere sâlifü'z-zikr eşyâların ahz ve kabzını ikrâr idüb lâkin ben sağîr olup babam müteveffâ-yı mezbûrun huyûtunda iyâlinde iken beni tezevvücü murâd eylediği Hüseyin'de sâlifü'z-zikr eşyâları malından benim için iştirâ ve kabz ve işhâd eyledi ber-minvâl-i muharrer babam müteveffâ-yı mezbûr kıbelinden mülküm olmak üzere zabt ve tasarruf iderim hattâ babam müteveffâ-yı mezbûrun terekesi tahrîr olundukda karındaşlarım mezbûrlar alâka itmeyüb ol vechle mülküm olduğunu ikrâr ve itirâf dahi itmişlerdir binâ-i terekesine idhâlden imtinâ' ve iktisâm-ı şer'iyyeden irtidâ' iderim deyu def'ine mukâbele idecek ketb-i mu'tebere de nikâbet de ve in kâne li-eb iştirâ iden sağîra-i ve sellim ileyh ve zâlik fî sıhhati'l-emîn li-vâriset-i aleyh ve yekûn li-eb hâssaten deyu mestûr olmağın gıbbe'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr müdde'î mezbûrdan müdde'âsını beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden olup medîne-i mezbûrede el-hâc Tuğrul mahallesi sükkânından el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi ve el-hâc Musa Çelebi bin el-hâc Halil nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'îa hâzırân olup iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'î mezbûrun babası müteveffâ-yı merkûm el-hâc Hüseyin huyûtunda ve zâtları ilm-i şer'î ile ma'lûm sehinden mesnû' bir kemer kuşak ve bir incüleri istifâde ve iki kaftanları müdde'î mezbûr sağîr olduğu halde oğlu müdde'î mezbûr İbrahim için iştirâ ve kabz idüb bizi işhâd ide ba'dehü babası mezbûrun vefâtında karındaşları mezbûrlar terekesine idhâl itdirmeyüb minvâl-i muharrer üzere mülkü olduğunu her biri ikrâr dahi eylediler biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcibiyle ba'de'l-hükmü'ş-şer' karındaşı müdde'î mezbûr Mehmed büyüce mu'ârazadan men'î birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâsıt-ı Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, el-hâc Musa Çelebi bin el-hâc Hüseyin, Abdi Çelebi bin Abdülbâkî, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, Hasan Beşe bin Mustafa, Mehmed Efendi bin Nasuh, İbrahim bin Osman, Hüseyin Beşe bin el-hâc Mehmed, ve gayrihim

6

Medîne-i Edremid'de Kadı İlyas mahallesinden olup bundan akdem vefât iden el-hâc Mehmed bin el-hâc Abdi'nin verâset-i zevce-i metrûkesi Halime ibneti el-hâc Mehmed ile sulbî kebîr oğlu Musa ve sağîr oğlu İbrahim ve sağîra kızları Ümmühan ve Ümmü Gülsüm'e munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku'ş-şer' sığâr-ı mezbûrların vâlideleri ve kibel-i şer'den mensûbe vasîleri mezbûre Alime Hâtun'un sadr-ı kebîr oğlu olup tarafından işbu âtiyü'l-beyânı ikrâra vekîl olup zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân mahalle-i mezbûre sükkânından Hüseyin bin Mehmed ve Halil bin Yusuf nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite mezbûr Musa meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde ve işbu râfi'atü'l-kitâb kendüye zimmiyet-i sâbikasını muterife orta boylu sığâr-ı ela gözlü ve sarı kaşlı sık dişli ru'siyetü'l-asîl müslimetü'l millet sâbika mülayim ismi ile müsemmâ olup hâlen Âişe tesmiye olunan nâm hâtun müvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve itirâf idüb mevsûfe-i mezbûre Meryem nâm diğere Âişe babam müteveffâ-yı merkûmun mülkü olduğu halde târih-i kitâbdan sekiz sene mukaddem hâlen huyûtunda kendüye hizmet itmek üzere mükâteb-i ale's-sene idüb ol dahi ma'rifet üzere yedi sene hizmet itmeğle ve müddet-i kitâbetini babam müteveffâ-yı merkûmun huyûtunda itmâm ve tekmîl itmeğle malından âzâd olup hürren bir müddet zimmiyesine vasil olmuşdu el-hâletü hâzihi mevsûfe mezbûre Meryem nâm diğere Âişe minvâl-i muharrer üzere hür olmağın üzerinde ve karye-i şer'iyyeden gayrı bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve medhalim kalmadı didikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn fi Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, Kara Mustafa Beşe bin İbrahim, Hüseyin bin Mehmed Hüseyin bin Yunus, (silik) Efendi bin İbrahim, Hasan Beşe bin Mustafa, bağçede İbrahim Beşe bin Osman ve gayrihim

Varak 41

1

Medîne-i Edremid'de Turhan Bey mahallesinde sâkine Halime binti Mehmed nâm hâtun tarafından akçe-i âtiyü'z-zikri da'vâ ve ahz ve kabza vekili olub zat-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân Abdi Çelebi ibni Abdü'l-bâkî ve İbrahim Çelebi bin el-hâc Ahmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite râfi'u'l-kitâb Halil Çelebi bin el-hâc Receb nâm kimesne meclis-i şer'i enver ve mahfil diyen-i münevver ve müvekkile-i mezbûrenin (silik) el-hâc Hasan Çelebi ibni Şeyh Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkileme mezbûrenin cedde-i sahîhası Emine ibneti el-hâc Hasan nâm hâtun müvekkileme mezbûrenin sura hâlinde kibel-i şer'den mensûbe-i vasîsi olmağla babası müteveffa Mehmed ibni Şeyh Mehmed'den ve li-eb karındaşı müteveffî Mehmed bin Mehmed Çelebi'den bi'l-irsü'ş-şer' muntakıl defter-i kassâmdan mahrec işbu muhattı ve mahtûm-i yâftesi nâtik olduğu üzere beş yüz iki buçuk guruş hisse-i şer'iyyesinden dört yüz üç buçuk guruş (silik) eşyâsına mukaddemen ahz ve kabz idüb zikr olunan yâftesinde ta'yîn ve tasrîh olunan üç yüz vukıyye ve bir cinsi kara sağîr öküzleri ve köhne ihrâmı bahâları olub ceddeleri ve vasiyyesi mezbûre Emine kendi masârıfına sarf eylediği doksan dokuz guruşu ve müvekkileme mezbûre Halime sekiz sene mikdârı zamanı ceddeleri ve vasiyyesi mezbûrenin hacr ve terbiyesinde olmağla zikr olunan yâftesinde musarrah dekâkîn ve değirmen icârelerini ve bir kıt'a zeytûn bağçesinin mahsûlünden (silik) iki yüz on altı guruş makbûz ki min haysû'l-mecmû' üç yüz on beş guruşdan bâ-huccet-i nafaka müddet-i mezbûrede kadr-ı ma'rûf üzere müvekkileme mezbûreye iki yüz kırk guruş masrûfundan mâ'adâ bâkî yetmiş beş guruş hakkını ceddeleri ve vasiyyesi müteveffâ-yı mezbûrenin hayatında kable'l-ahz ve'l-istîfâ ceddeleri mezbûre vefât ve terekesine ta'alluk iden yetmiş beş guruşdan ammîsi mezbûrun hissesine isâbet iden otuz guruşu ve ceddeleri ve vasiyyesi mezbûre Emine Hâtunun vefâtından sonra müvekkileme mezbûre Halime Beşe aynı mezbûr el-hâc Hasan'ın dahi hacr ve terbiyesinde olmağın ber-minvâl-i muharrer beş senede zikr olunan dekâkîn ve değirmen icâreleri ile zikri murûr iden zeytin bağçesinin mahsûlünden makbûzu olub bi'l-iktizâ mezbûr el-hâc Hasan'ın zimmetine ta'alluk iden yüz yirmi guruş ki cem'an müvekkileme mezbûreye yüz altı guruş deyni olmağın hâlen vekâlet-i muhâkiyem hasebiyle ammîsi mezbûrdan taleb ve da'vâ iderim suâl olunub ol mikdâr guruş bana teslîm olunmak üzere ammîsi mezbûra tenbîh olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr el-hâc Hasan

Çelebi cevâbında kazıyye-i minvâl-i muharrer üzere vâlidem olub müvekkile-i mezbûrenin ceddesi ve vasiyyesi müteveffâ-yı mezbûre Emine Hâtunun terekesinden bana ve verese-i sâiresine kazâsı lâzım gelen yetmiş beş guruşdan benim hissem lâzım gelen otuz guruş ile ber-minvâl-i muharrer müvekkile-i mezbûrenin dekâkîn ve değirmen icârelerinden ve sâlifü'z-zikr zeytün bağçesi mahsûlünden ahz ve kabz idüb kendi zimmetime ta'alluk iden yüz yirmi guruş ki cem'an yüz altı guruş müvekkile-i mezbûre Halime Hâtuna vâcibü'l-edâ ve lâzümü'l-kazâ deyni olduğunu mukır ve mu'terif olmağın mezbûr el-hâc Hasan Çelebi'nin ikrâr ve itirâfı mûcibince ba'de'l-hükmü'ş-şer' meblağ-ı mezkûru vekîl-i mezbûra teslim itmek üzere mezbûr el-hâc Hasan Çelebi'ye ba'de't-tenbîh mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn fî Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, İlyaszâde Mehmed Efendi, Hüseyin Beşe bin Ali Sefer, Abdi Halil ibni Abdülbâkî, İbrahim Çelebi bin el-hâc Ahmed Efendi, Kara Mustafa Beşe bin İbrahim, Hasan Beşe bin Mustafa, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, Ali Beşe bin Mahmud arz-ı rûmî, ve gayrihim

2

Âtiyü'z-zikr mülk-i zeytün bağçesinin taksîm ve tahsîs iltimâsı olmağın savb-ı şer'den bu fakr-ı Edremid kazâsından Zeytinli nâm karye toprağında Çalılık nâm mevzi'inde vâki' Evcenli oğlu el-hâc Mustafa zeytünlik dimeğle ma'rûf zeytün bağçesine varılıb zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî müslimîn huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i şerîf olundukda bağçe-i câru'z-zikrin nisfı şâyî'ına irs-i şer'î ile mutasarrıflar olub kendi tarafından asîl ve kız karındaşı Emine nâm hâtun tarafından vekîl-i şer'î râfî'u'l-kitâb Mehmed ve Halil ibni Mustafa nâm karındaşları meclis-i ma'kûd-ı mezbûrede nisf-ı âhar şâyî'ına dahi sülûs ve sülûsân üzere mutasarrıflar olub kezâlik kendi tarafından asîl ve kız karındaşı Fâtıma ibneti es-seyyid Ahmed nâm hâtun tarafından vekîl-i sâbitü'l-vekâlesi olan es-seyyid Hüseyin Çelebi bin es-seyyid Ahmed müvâcehesinde merkûm bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve mezbûr Halil bi'l-asâle takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb işbu mahsûs ve şâhid olub bir tarafdand Ahmed Çelebi ve ba'zan Şişen oğlu el-hâc Ahmed ve bir tarafdand es-seyyid Beşir Mehmed Çelebi

ve bir taraftan ba'zan Kahveci Ahmed ve ba'zan mezbûr es-seyyid Mehmed Çelebi ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz olub arsası arz iden ve eşcârı mülkü olub üç yüz guruşa takdîm olunan mülk-i zeytûn bağçesine mezbûrlar ile on seneden münâsafa vechi üzere mutasarrıfımız olmağın beher sene îrâd ve masârifinde tebzîr ve nizâ' vâki' olmağın sâlifü'z-zikr bağçe taksîm ve hisselerimiz teftîş ve ta'yîn olunmak matlûbumuzdur didiklerinde hâl-i bast olunan minvâl-i meşrûh üzere olduğu mütahakkık olmağla sâlifü'z-zikr bağçe-i tazyik-i şer' olunub alâmât-ı fâsıla vaz' olunduktan sonra zükûr-ı murûr iden bağçenin fazla tarafından yüz elli guruşa takdîm olunan şıksını müvekkilem mezbûre Emine ile bizim hisselerimiz mukâbelelerinde ta'yîn ve teftîş olunub ve mâru'z-zikr bağçenin cânib-i şimâlından yüz elli guruşa takdîm olunan şıksını müvekkile-i mezbûre Fâtıma ile karındaşı merkûm Hüseyin'in hisseleri mukâbelelerinde ta'yîn ve tahsîs olunub ve ba'demâ mezbûrların mevâzi'i müteferriktâ vâki' bi-hasebi't-tahmîn garz ve (silik) ihyâ eyledikleri iki yüz aded meşâhid fidanları için müslimîn tevessutu ile hisselerinden otuz dib zeytûn eşcârı ifrâz idüb müvekkile-i mezbûre Fâtıma ile karındaşı merkûm es-seyyid Hüseyin'e def' ve teslîm idüb meclis-i mezkûrda her birleri minvâl-i muharrer üzere hisselerini rüfekâları ile kabûl ve teslîm idüb her birinin âharda alâkası vechen mine'l-vücûh medhali kalmayub ziyâde ve noksan ol mikdâr ma'rûz ve ihyâ olunmuş mevcûd fidanları da'vâsından her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âm ve iskât-ı hâle'l-kelem eyledik didiklerinde gibbe't-tasdîkî's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-işrîn fi Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, es-seyyid el-hâc Mustafa bin Mehmed, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, Kara Mustafa Beşe bin İbrahim, Abdülkâdir Hâce ibni Mustafa, el-hâc Mehmed Ağa bin el-hâc Hasan, Dede oğlu Ahmed Beşe ibni Ali, Mehmed bin Himmet Abdi bin İlyas, Mehmed ibni Abdullah, ve gayrihim mine'l-hâzır

3

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Ekmekçi nâm karye sükkânından olub vech-i âtî üzere mecrûhan vefât iden Ömer Beşe bin Mehmed'in verâset-i zevce-i metrûkeleri Âişe binti Eslem ve İsmihan binti Abdullah nâm hâtulnara ve sulbiyye-i sağîra kızı Âişe'ye munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' vâlidesi ve vasiyyesi mezbûre

İsmihan ile mezbûre Âişe nâm hâtunlar meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde kazâ-i mezbûr a'mâlinde Kadıköy sükkânından râfi'u'l-kitâb İmam Süleyman Halife bin Mehmed ve es-seyyid Mehmed Çelebi ibni el-hâc Maden ve es-seyyid el-hâc İbrahim ibni Mehmed ve es-seyyid el-hâc Ömer bin Ömer ve Ali Beşe bin Maden ve Mehmed bin Halil ve sâir ma'lûmü'z-zevât ve mahsûru'l-aded nâm kimesneler müvâcehelerinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müverrisimiz merkûm Ömer Beşe târih-i kitâbdan bir gün mukaddem zahve-i küberâda menzilinden çıkub kendi hâlinde kasabaya gider iken sâlifü'z-zikr Kadıköy karbinda vâki' tepeburnu dimeğle ma'rûf nâm mevzi'inde tarîk-i âm üzerinde tüfek kurşunu ile madrûb ve mecrûh olduğı halde ol mevzi'de maktûl bulunub savb-ı şer'den keşf olunmuşdur el-hâletü hâzihi kâtilleri firâr iden Kara Yusuf ve Ak Yusuf ve Kara Hasan nâm gâibler olduğı şâyî' ve bizim ma'lûmumuz olmağla zikr olunan Kadıköy ahâlîlerinden bir ferd ile müverrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Ömer Beşe'nin kassâme ve diyeti husûsuna müta'allık da'vâ ve nizâ'ımız yokdur zimmetlerini ibrâ-i âm ve iskât-ı hâle'l-kelâm eyledik didiklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn fi Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Davudzâde Ahmed Efendi, Serdar Ali Beşe, Yusuf Kâsım bin Ahmed, el-hâc Abdurrahman bin el-hâc Mehmed, el-hâc Ahmed bin Mehmed, el-hâc Ahmed Efendi bin İslam an karye-i Ekmekçi, el-hâc Ahmed bin el-hâc Mehmed, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Receb, Avaz bin Mehmed ve gayrihim

4

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Güre nâm karye sükkânından olub sinni on iki senesine tekmi'l ve on üç senesi içinde olub hissesinin dahi bulûğuna tahmîl olduğı halde bulûğuna mu'terif Ali bin Hüseyin nâm emr-i meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde li-ebeveyn ammîsi olub sefer hâlinde kibel-i şer'den mensûb vasîsi râfi'u'l-kitâb Hasan bin Ali müvâcehesinde ikrâr ve i'tirâf idüb amm-ı mezbûr Hasan seferim hâlinde altı sene vasiyyim defter-i kassâm nâtık olduğı üzere babamız müteveffâ-yı merkûm Hüseyin'den eşyâmı amm ve vasiyyim mezbûr Hasan'dan tamâmen ahz ve kabz idüb tebriye-i yed ve zimmet eylemişdir lâkin amm ve vasiyyim mezbûr Hasan karye-i mezbûre toprağında vâki' kavganlık ve pelidönü dimeğle ma'rûf âharı ile

müşterek tarlaları altı sene zirâ'at ve harâset itmeğle bana âid ecr-i misil mukâbelesinde ma'lûmü'l-hudûd zeytün bağçesinden hâsıl mahsûlü mukâbelelerinde karye-i mezbûre karbında Kiraslık dimeğle ma'rûf olub amm ve vasiyyim mezbûrun ilâ hâze'l-ân silk-i mülkünde olan nısıf hisse-i şây'iasıyla kendisinden hâsıl on iki guruş ahz ve kabz idüb babam müteveffâ-yı mezbûrun terekesine mûta'allıka ve tarlalar icâresi ve zeytün bağçesi mahsûlüne mûta'allıka âmme-i da'vâ ve mütâlebât ve îmân-ı muhâsamâtdan amm-ı mezbûru ibrâ-i âm ve iskât-ı hâle'l-keâm eyledim didikde gıbbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn fi Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, Veli Beşe bin Avaz, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, el-hâc İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, es-seyyid el-hâc Mehmed, Mustafa bin Hüseyin bin Mehmed, Mustafa bin Avaz, Molla Mehmed bin Süleyman ve gayrihim

5

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Güre nâm karyede sâkine İsmihan binti Yusuf nâm hâtun meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde râfi'u'l-kitâb Ali bin Mehmed müvâcehesinde bi-tav'ihâ ikrâr ve itirâf idüb bey'i âtî sudûruna değîn mülkümde olub karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan Ayır oğlu Davud ve bir taraftan Kara Musa ve bir taraftan Payalı Mehmed mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz fevkânî bir bâb-ı oda ve sofa ve bir bâb-ı sağır tâmı önünde bir mikdâr bağçeyi muhtevî mülk-i menzilimi yirmi guruşa ve yine mülkümde olub karye-i mezbûre karbında vâki' bir taraftan Nuh Çelebi ve bir taraftan Yabaz Ali uşağı ve bir taraftan mezbûr Kara Musa mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz rubu' dönüm harâb bağı üç guruşa mezbûr Ali'ye bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledikten sonra ber-minvâl-i muharrer semen-i mezkûr cem'an yirmi üç guruşa merkûm Ali zimmetinde iken mezbûr Ali'ye hîbe ve teslîm ol dahi meclis-i hîbede ittihâb ve kabûl eyledi ba'de'l-yevm sâlifü'z-zikr menzil ve bağ mezbûr Ali'nin mülk-i müşterâsı ve semen-i mezkûr yirmi üç guruş mülk-i mevhubûdür keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn fi Recebü'l-ferd li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Veli Beşe bin Avaz, Maden Beşe bin Ali, Molla Mehmed bin Süleyman, bağçesi İbrahim Beşe bin Osman sâkin Edremid, ve gayrihim

Varak 42

1

Medîne-i Edremid kazâsından Zeytinli nâm karye sükkânından olub bundan akdem tarîk-i hacc-ı şerîfde vefât iden el-hâc Veli ibni Hüseyin'in verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri olub mukaddemen âmme-i terekesinden hâriç şer' üzere sümün hisselerini ahz ve kabz iden Fâtıma ibneti el-hâc Hasan ve Mukıs binti Abdullah nâm hâtunlar ile sulbî kebîr oğlu es-seyyid Hüseyin Çelebi ve kebîr ve Şerîfe kızları Âişe ve Kerime nâm Bekir bâliğalara munhasıra olduğu ba'de't-tahakkukuş-şer' kızları mezbûr Âişe ve Kerîme taraflarından bey'i âtiyü'z-zikri ikrâra vekîl olub zât-ı mezbûreleri bi-ma'rifetiş-şer'iyye ârifân karye-i mezbûre sükkânından İdris Çelebi bin Mehmed ve Mahmud Beşe bin Hamza nâm kimesneler şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite Hasan Çelebi bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzimüt-tevkîrde karındaşları râfî'u'l-kitâb mezbûr es-seyyid Mustafa müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden menzil-i âtiyü'z-zikrin nisf-ı şây'i mezbûr es-seyyid Hüseyin'in mülk-i müverrisi ve nisf-ı âhar şây'i tesviye vechi üzere bizim bey'i âtî sudûruna değîn mülkümüzde ve tasarrufumuzda olub karye-i mezbûrede vâki' bir taraftan Bayrakdar Osman Beşe ve bir taraftan Kurşunlu Ahmed Çelebi ve bir taraftan el-hâc Abdullah mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz fevkânî ve tahtânî ikişer bâb odaları ve bir bâb safer tası ve bir bâb samanhâne ve hurûf ve tahtadan mebniyyen iki göz anbar ve havlu arsasını muhtevî mülk-i menzilden nisf hisse-i şây'i'alarımızı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kâffeti'l-hukûk ve'l-murâfık yüz yirmi beş guruşa karındaşımız mezbûr es-seyyid Hüseyin Çelebi'ye kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledikden sonra

semen-i mezkûrdan seksen guruş mukâbelesinde karındaşımız mezbûr yedinden on altı miskal mülk-i incü-i sâfisini bizler kabûl ve kabz itmişdik el-hâletü hâzihi ol mikdâr semen-i mezkûrdan bâkî kırk beş guruşunu dâr karındaşımız mezbûr es-seyyid Hüseyin Çelebi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb semen-i mezkûrdan bir akçe ve bir habbe bâkî kalmayub karındaşımız mezbûrun an asıl mülk-i müverrisi ve nisf-ı âhar şâyi'i mülk-i müştêrâsıdır bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve medhalim kalmadı keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didi didiklerinde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Yezid Çelebi bin es-seyyid Beşir Mehmed Çelebi, İmam Mehmed Halife bin Abdurrahman, İdris Çelebi bin Mehmed, Mahmud Beşe bin Hamza, es-seyyid Hüseyin Çelebi bin Mehmed, el-hâc Ahmed Efendi bin İslam, el-hâc Ahmed bin el-hâc Mehmed, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Receb, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Sefer, Molla Mustafa bin Mehmed, ve gayrihimul huzzar

2

Medîne-i Edremid kazâsından Temâşalık nâm karye karbında Derecek nâm mevzi'inde vâki' bir taraftan Celil Ahmed Bey ve bir taraftan el-hâc Halil mülkleri ve bir taraftan harman yeri ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz on altı aded zeytün eşcârlarına hâvî mülk-i zeytün bağçesinin malı ki el-hâc Lutfullah nâm kimesne huyûtunda evlâd ve evlâd-ı evlâdına vakt ve şart eylediği vakıf bağçesini evlâdından subiyeye kızı Râziye nâm hâtun huyûtunda meşrûtası olmak üzere mutasarrıfa iken vefât ve nevbet-i tasarruf sadriye-i kebîre kızı Emine nâm hâtuna intikâl ol dahi kezâlik meşrûtası olmak üzere mutasarrıfa iken vefât idüb ve nevbet-i tasarruf sadriye-i kebîre kızları Fâtıma ve Emine nâm hâtlara intikâl idüb tesviye vechi üzere gâlesini müstahakları mezbûre Fâtıma Hâtuna meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde kız karındaşı olub huyûtunda galle-i vakf-ı mezbûrda müştêrekesi olduğu halde vefât iden mezbûre Emine'nin sadrı oğlu Mehmed ve sadriye kızı Âişe nâm sağîran babaları ve velîleri râfi'u'l-kitâb İsmail ibni Hasan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb zikr olunan zeytin bağçesi ber-minvâl-i muharrer vakf-ı evlâdı olub nevbet-i tasarrufu ancak benim olub iki senedir gâlesine müntakîleten ahz ve

kabz ider iken kız karındaşım müteveffâ-yı mezbûre Emine Hâtunun sadrı oğlu ve kızı sağîra-i mezbûrelerin babaları ve velîleri merkûm İsmâil velîleri olduğu sağîr-i mezbûrlar benim ile batında mütesâviye değiller iken gallesi ale'l-iştirâki's-sûrî zabt ve tasarruf ider suâl olunub men' ve def' olunmak matlûbdur didikde bu makûle mâddede ve vakfiye-i ma'mûlün bihâ lâzım olmağla suâl olundukda ve vakfiye olmadığı lede's-şer'u's-şerîfû'l-emr oldukdan sonra gıbbe's-suâl mezbûr İsmâil cevâbında zikr olunan zeytin bağçesinin gallesi vâkîf-ı mezbûr Lutfullah'ın mutlakâ evlâd ve evlâd-ı evlâdına vakf-ı şurût eylediği vakf olmağla zevcem müteveffâ-yı mezbûre Emine Hâtunun evlâdları olub velîleri olduğum sağîr-i mezbûrlar gallesinden hisseye müstahıklarmıyız deyu istiftâ eyledikde yedime virilen fetvâ-yı şerîfe mûcibince hisse-i şer'iyelerini bi'l-vilâyet zabt ve tasarruf iderim deyu medîne-i mezbûrede müftü İsmail Efendi imzâsıyla mûmzî bir kît'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz ve nazar olundukda gallesi vâkîfın mutlakâ evlâdına ve evlâd-ı evlâdına meşrût vakfın gallesinden vâkîfın batn-ı evvelden olan evlâdına batn-ı sânîden olan evlâd-ı müşâreketeye kâdir olurlarmı el-cevâb olurlar buyrulmağın mezbûr İsmâil kazıyye vech-i meşrûh üzere sâlifü'z-zikr zeytin bağçesi bu âna gelince şart-ı vâkîf üzere mutlakâ evlâd-ı evlâdına vakf olmak üzere mezbûre Râziye mutasarrıfa olub ba'de vefâtihâ kızı mezbûre Emine mutasarrıfa ve ba'de vefâtihâ nevbet-i mutasarrıf müdde'iyeye-i mezbûre Fâtıma ile kız karındaşı müteveffıye-i mezbûre Emine Hâtuna intikâl eylediği karye-i mezbûre sükkânından el-hâc Yusuf Ağa el-hâc Hasan ve Hamza Beşir ibni Ahmed ve İmam oğlu Ali Beşe bin Mehmed'den her bir şehâdet vechi üzere haber virmeğin ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîf sağîr-i mezbûrların dahi galle-i vakfa duhûlüne ba'de'l-hükmü's-şer' vakf-ı mezbûrdan sağîr-i mezbûrlar dahi şart-ı vâkîf üzere hisse-i şer'iyelerini almak üzere mezbûre Fâtıma Hâtuna ba'de't-tenbîhi's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Koca Serdar Hasan Beşe bin Mustafa, İbrahim Çelebi bin el-hâc Abdi, Ali Beşe bin Mahmud arz-ı zevc, el-hâc Yusuf bin el-hâc Hasan, Hamza Beşe bin Ahmed, İmam oğlu Ali Beşe bin Mehmed ve gayrihim

3

Medîne-i Edremid'de Kadı Celal mahallesinden olub bundan akdem vefât iden Baytullah Dayı ibni Mustafa'nın sulbiye-i kebîre kızı Kerîme nâm hâtun mahallesi ihbârları ile bi't-tahliye i'mar ve seffih olub ber-mûcib-i defter-i kassâm babasından ve hâlen müteveffiye vâlidesi Fâtıma ibneti es-seyyid Hasib nâm hâtundan müntakıl emvâl ve erzâkını zabt ve rabt ve zeytün bağçelerinden hisse-i irsiyyesini görmeğe kâdir olmayub telef eylediği mütahakkık olmağın mezbûre Kerîme tasarrufdan hacr ve men' olunub emvâl ve erzâkını hıfz ve hukûkunu istifâyâ zeytin bağçelerinden hissesini ta'mîr ider kimesne olmayub bir kayyum nasb ve ta'yin lâzım olmağın mahreminden bir kimesne dahi olmayub ecânibden bir kayyum nasb olunmaktan eniştesi ta'yîn olunmak her vechle enfa' ve evlâ olmağla eniştesi râfi'u'l-kitâb Mustafa bin Avaz kimesne minvâl-i muharrer üzere kayyum mezbûre Âişe Hâtun üzerine ve mâl-i mevrûselerini hıfz ve lede'l-ihitiyâc bağçeleri gallesinden ta'mîr ve fazlasından kadr-i ma'rûf üzere nafaka ve kisvesine sarfa ve bakıyyesini hıfza kayyum nasb ve ta'yin olundukda ol dahi minvâl-i muharrer üzere kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâyâ ba'de't-ta'ahhüd mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi bin Ebubekir, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Sefer, Abdi Çelebi ibni Abdü'l-bâkî, arabacı oğlu Mustafa, Hasan Beşe bin Mustafa, ve gayrihim

4

Medîne-i Edremid kazâsı a'mâlinden İbrahim nâm karye sâkinelerinden olub bundan akdem vefât iden Râziye binti Ahmed nâm hâtunun verâset-i sadriye-i kebîre kızı Emine binti Abdullah nâm hâtun ile sadrı oğlu Ahmed'in sulbî oğlu Abdullah nâm sağîra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' sağîr-i mezbûr Abdullah'ın vâlidesi ve kibel-i şer'den mensûbe-i vasîsi Âişe binti Abdullah nâm hâtunun zevci ve tarafından husûs-ı âtiyü'z-zikri da'vâya vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile ârifân Müderris Halil Efendi ibni Ebubekir ve karye-i mezbûre sükkânından el-hâc İbrahim ibni Ramazan kimesneler şehâdetleri ile şer'an veliyy-i sâbite olub vekâletine hükm-i şer'-î lâhık olan Hasan bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde bağçe-i âtiyü'z-zikrde bi's-şirâü's-şer' ale'l-mülkiyet vaz'-ı yedi şer'an sâbite olan

râfi' u'l-kitâb Köse Yusuf Beşe bin Abdullah mahzarında üzerine bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı mezbûre hastalığı hâlinde mevtinden mukaddem kemâl-i hastalığından nâşî huyûtundan nâ-ümîd olduğu cinsden meraz-ı mevtinde medîne-i mezbûre kazâsından Babalar nâm karye karbında Tavşan tepesi nâm mevzi'inde vâki' bir taraftan na'lebend el-hâc Yusuf ve bir taraftan el-hâc Mehmed ve bir taraftan Gökce Beşe nâm kimesneler mülkleri ile mümtâz mülk-i zeytin bağçesini kırk beş guruşa mezbûr Yusuf Beşe'ye bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve kabz ve semeninden kırk bir gurusunu huyûtunda ahz ve kabz itmişdir lâkin minvâl-i muharrer câri olan bey' ve şirâ şer'an mu'teber olmamağla semen-i mezbûrdan def' ve teslîm eylediği kırk bir guruş kendüye red olunub zikr olunan bağçeden kasr-ı yed ve bana teslîm olunmak üzere mezbûra tenbîh olunması matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Yusuf Beşe cevâbında müteveffâ-yı mezbûre Râziye Hâtun hâlinde müştekiyye olduğu halde ve bey'in sâlib ve şirânın cânibi idüğü ma'lûmu olduğu huyûtunda fevtinden bir sene mukaddem zikr olunan mülk-i zeytün bağçesini bana kırk beş guruşa kat'an bey' ve teslîm ben dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve teslîm ve kabz eyledim deyu bey'i mezkûrun şer'an mu'teber olduğunu iddi'â ve medîne-i mezbûrede müftü İsmâil Efendi imzâsıyla mûmzî fetvâ-yı şerîfi ibrâz idüb merkûm Hasan müvâcehesinde feth ve kırâ'et olundukda hastalanub lâkin gâlib-i hâli helâk olmayub mesâlihini görmeğe kâdire olub bu hâl üzere bir müddet hasta oldukdan sonra fevt olsa benden evvel hâl üzere mevt-i mezbûrede olan hastalığı maraz-ı mevt ad olunurmu el-cevâb olunmaz maraz-ı mevt ancak iştidâd zamânıdır deyu buyrulmağın ve fetâvî merkûm Ali Efendi'de Hind mülkü menziline Amr bey' ve teslîm itdikden sonra Hind fevt oldukda veresesi Hind maraz-ı mevtinde bey' itmişdir deyu da'vâ ve ikâmet-i beyyine idüb Amr dahi sıhhatinde bey' itmişdik deyu da'vâ ve ikâmet-i beyyine ise kanginin beyyinesi evlâdır el-cevâb Amr'ın beyyinesi evlâdır deyu mukayyed olmağla gibbe'l-istintâk ve akübü'l-inkâr husûsunda sıhhat ve akîl beyyinesi evlâ ve ihrâr olduğu mestûr olmağın müdde'î-i merkûm Yusuf Beşe'den müdde'âsına beyyine talep olundukda udûl-i müslimînden olub medîne-i mezbûrede Kadı Celal mahallesinden na'lebend el-hâc Yusuf Çelebi bin Mehmed ve karye-i mezbûre sükkânından İsmâil Halife bin el-hâc İbrahim ve Avaz Beşe bin Mahmud nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka müteveffâ-yı mezbûre Râziye Hâtun fevtinden bir sene mukaddem hâlinde müştekiyye olduğu halde ve akli başında olub bey'in sâlib ve şirâlık cânibi idüğünü ta'akkul ve temyîz ider olduğu hîninde zikri murûr iden mülk-i zeytün bağçesini Köse merkûm Yusuf Beşe'ye kırk beş guruşa bizim huzûrumuzda kat'an

bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz ve semeninden kırk bir guruşunu yedinden ahz ve kabz eyledi biz bu husûsu bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'zîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın bu vechle huccet-i bey' ve nikâd-ı şirâyâ ba'de'l-hükmü'ş-şer' vekîl-i mezbûr Hasan bî-vech-i mu'ârazadan men'-i birle semen-i mezkûrdan bâkî dört guruş vereseyi mezbûrlara teslîm itmek üzere merkûm Yusuf Beşe'ye ba'de't-tenbîh mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderris Halil Efendi bin Ebubekir, el-hâc Musa Ağa bin el-hâc Halil, Hasan Beşe bin Mustafa, Kasab Ahmed Beşe ibni Mahmud, el-hâc Yusuf bin el-hâc Mehmed, İsmail Halil bin el-hâc İbrahim, Avaz Beşe bin Mehmed ve gayrihim

5

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' İbrahimce nâm karyede sâkine iken bundan akdem vefât iden Râziye binti Ahmed nâm hâtunun verâset-i sadriye-i kebîre kızı Emine nâm hâtun ile sadrı oğlu Ahmed bin Abdullah'ın sulbî oğlu Abdullah nâm sağîra munhasıra olduğı ba'de't-tahakkuku'ş-şer' müteveffâ-yı mezbûrenin terekesidir ki zikr olunur fî evâhir-i Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Karye-i mezbûrede vâki' mülk-i menzillerin sağîr hisse-i şer'iyyesi olmak üzere fevkânî bir bâb-ı oda ve mahzen ve havlu arsası bahâsı 4800 guruş

Zeytûnlük bahâsından Köse Yusuf Beşe zimmetinde bâkî 480 guruş

Kazgan kebîr	1	960 guruş
Kebîr tas	1	12 guruş
Sağîr tancere	1	120 guruş
Sahan kebîr	1	130 guruş
Şerîf altın bahâsı	1	240 guruş
Sağîr bakraç	10	60 guruş
Helva tâbesi	1	120 guruş
Sağîr tâbe	1	60 guruş
Sağîr tas ve tâbe ve kildân ve harde sahan		80 guruş
Köhne yorgan	1	180 guruş

Köhne döşek	2	240 guruş
Küp	1	80 guruş
Toğur	1	40 guruş
Köhne kilim	1	80 guruş
Sim sağır gömlek kuşak	1	240 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz tekfîn		1200 guruş
İskâtü's-salât bi'l-vasiyyetü's-şer'iyye		600 guruş
Yekûn		1800 guruş
Sahhu'l-bâkî		
Hisse-i el-bintü'l-mezbûre Emine		3150 guruş
Hisse-i el-ibnü'l-ibin sağır-i mezbûr Abdullah		3150 guruş

Varak 43

1

Nefsi Kemer kasabası sükkânından Hasan Çelebi bin Şa'ban nâm kimsene medîne-i Edremid'de meclis-i şer'i hatîr'i lâzîmü't-tevkîrde râfi'u'l-kitâb sipâhî Mehmed Efendi ibni Hüseyin mahzarında sâhib-i arz âtiyü'z-zikrin vekîl-i şer'îsi hâzır olduğu halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i Edremid'de şehir timârı toprağında saferönü dimeğle ma'rûf nâm mevzi'inde vâkî' bir taraftan Hasan Ali zevcesi ve bir taraftan Şipşak Emir ve bir taraftan Köse Halil nâm kimesneler mülkleri ve bir taraftan dere ile mahdûd tahmînen beş dönüm saban gîri bir kı'ta tarlanın hakk-ı tasarrufu bâ-ma'rifet-i sâhib-i arz benim taht-ı yed ve tasarrufumda iken merkûm sipâhî Mehmed Efendi fuzûlen zabt ve zeytün fidanı ve üzüm çubuğu garz ve altı senetasarruf üzere derhal mezbûra suâl olunub mûcib-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr sipâhî Mehmed Efendi cevâbında zikr olunan tarla müdde'î mezbûr Hasan Çelebi'nin yed ve tasarrufunda iken bilâ özri şer'î yirmi sene mikdârı ta'tîl ve bezv ve hâlî koyub hukûk ve rusûmunu savb-ı sâhib-i arza virmeyüb ol vechle mahlûl olmağın bin yüz on dört senesinde sâhib-i arzın tefvîza me'zûn vekîl-i şer'îsi İlyaszâde Mustafa Ağa tarlâ-yı mezkûru bedel-i ma'lûm mukâbelesinde bana tefviz hatt-ı hatemini havi temessük virüb ben dahi ba'de't-ta'arruz ve'l-kabûl müddet-i şer'iyyesinde ber-minvâl-i

muharrer zeytün fidanı ve üzüm bağı ve etrâfı erba'asına ihâta ve ta'mîr ve bağı idüb hakk-ı sarfım olmak üzere zabt ve tasarruf iderim deyu medîne-i mezbûrede müftü İsmail Efendi imzâsıyla mümzî bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ile kazıye minvâl-i muharrer üzere olduğunu nâtik bir kıt'a temessük ibrâz itmeğin evvelâ fetvâ-yı şerîfe nazar olundukda zîr tapu ile tasarrufunda olan yerini yirmi sene ale't-tevâlî bilâ öZR beVz ve mu'attal kavs-ı sâhib-i arz-ı evvel zîr-i tapu ile âhara tefvîza kâdir olursa el-harâb olur bir kimesne tasarrufunda olan yerini üç sene ale't-tevâlî bilâ öZR beVz ve mu'attal kavs-ı sâhib-i arz zîr tapu ile âhara virir deyu emr-i şerîf virile gelmişdir deyu buyrulub sâniyen zikr olunan sâhib-i arz temessüküne nazar olundukda takrîr-i meşrûhuna mutâbık bulunmağın gubbe'l-istintâk merkûm Hasan Çelebi zikri murûr iden tarlâyı her sene zirâ'at ve harâset ve hukûk ve rusûmunu sâhib-i arz tarafına teslîm idüb ber-vechle kusûrum yokdur didikde zîde mîr-i mezbûr kalub tapuya müstehak olub sipâhîden tapu ile aldım deyu beyyine ikâmet eylese ömrü her yıl zirâ'at itdim deyu beyyine ikâmet eylese kanginin beyyinesi evvelîdir el-harâb zirâ'at beyyinesi evlâdır deyu mestûr olub bu husûsda zirâ'at beyyinesi evlâ olmağın ber-minvâl-i muharrer arz-ı emîriyye müddet-i mezkûrda ta'tîl olundukda ondan alınub âhara virilmek meşrû' olmağın ber-mûcib-i fetvâ-yı şerîfe merkûm sipâhî Mehmed Efendi yedinde ibkâ-i birle merkûm Hasan Çelebi sâlifü'z-zikr arsası ta'arruzdan şer'an men' ve def' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderriş Halil Efendi bin Ebubekir, İlyaszâde el-hâc Mehmed Efendi, Davudzâde Ahmed Efendi, Koca Serdar Hasan Beşe, Ali Beşe nam-ı diğeri Ali Serdar, Kara Mustafa Beşe, ve gayrihim

2

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Zeytinli nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Mehmed Halife bin İbrahim'in verâset-i zevce-i metrûkesi Meryem binti Mahmud ile li-ebeveyn kız karındaşı Âişe binti İbrahim nâm hâtunlara munhasıra olduğı ba'de't-tahakkuku'ş-şer' müteveffâ-yı mezbûrenin terekesidir ki zikr olunur fî gurre-i Ramazânü'l-mübârek li-sene işrîn ve miete ve elf

Mülk-i menzil der-mahalle-i mezbûre		18000 guruş
Alican timarı toprağında Bayram Halife'den müşterâ mülk-i zeytün bağçesi		3600 guruş
Yine timar-ı mezbûr toprağında Yörük Musa'dan müşterâ mülk-i zeytin bağçesi		8400 guruş
Kızılkeçili karyesi toprağında zeytün eşcârı	2	300 guruş
Memlevari kovanı	4	480 guruş
Kara sağır ineği ve tosunu re's		6000 guruş
Merkeb re's	1	800 guruş
Kazgan kebîr	1	900 guruş
Kazgan sağır	1	700 guruş
Helva tâbesi	2	240 guruş
İbrîk ve leğen		360 guruş
Bakrac	1	200 guruş
Sağır bakrac		80 guruş
Börek tepsisi	1	80 guruş
Sini	10	480 guruş
Sahan	6	480 guruş
Nalbek sahan	3	80 guruş
Sağır tas	2	80 guruş
Kebîr tancere	1	200 guruş
Kebîr tâbe	1	200 guruş
Tâbe dest	1	60 guruş
Sağır tancere	4	600 guruş
Küp	2	140 guruş
Kaliçe	1	300 guruş
Köhne seccâde	1	40 guruş
Köhne kilim	7	1280 guruş
Köhne döşek	4	400 guruş
Sağır bez	1	30 guruş

Sağır kantar	1	60 guruş
Köhne yorgan	2	240 guruş
Çulhalık	1	480 guruş
Köhne yastık	2	130 guruş
Köhne çuka huddâmiye	1	200 guruş
Köhne beledî aba	1	100 guruş
Köhne beden kürkü	1	30 guruş
Köhne ekbe	1	60 guruş
Köhne tüfek kuşak	1	60 guruş
Hırdavat beyt		500 guruş
Zeytin mahsûlü olmak üzere dönüm beyt	50	2200 guruş
Cem'an yekûn 48560 guruş yalnız kırk sekiz bin beş yüz altmış akçedir		
Minhâ el-ihracât		
Techîz tekfîn		600 guruş
Mihr-i müeccel li'z-zevceti'l-mezbûre		400 guruş
Deyn-i bi-talebi Halil an bahâ-i merkeb		720 guruş
Deyn-i bi-talebi Berber el-hâc Mustafa an bahâ-i kurban		300 guruş
Deyn-i bi-talebi Papa salıklı Mehmed an bahâ-i hemen		136 guruş
Resm-i âdî		1200 guruş
Kâtibiyye huddâmiyye ihzâriyye		300 guruş
Cem'an		3656 guruş
Sahha'l-bâkî	44904	yalnız kırk dört bin dokuz yüz dört akçedir
Hisse-i zevce		11226 guruş
Hisse-i el-uhtü'l-mezbûr		33678 guruş

3

Medine-i Edremid kazasına tâbî Zeytinli nâm karye sükkânından olup bundan akdem vefât iden Mehmed Halife ibni İbrahim'in verâset-i zevce-i metrûkesi Meryem

binti Mahmud ile li-ebeveyn er-karındaşı Âişe binti İbrahim hâtulnara munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' zevcesi mezbûre Meryem ile mezbûre Âişe Hâtundan her biri ba'de't-tasdîki's-şer' meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde karye-i mezbûrenin avâriz vakfının bi'l-fi'il mütevellisi olan sahib-ül kitab es-seyyid Mustafa Çelebi ibni es-seyyid Yusuf nâm kimesne müvâcehesinde her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müverrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Halife vefâtından altmış gün mukaddem hastalığı hâlinde Alican ze'âmeti toprağında Akçay nâm mevzi'inde vâki' bir taraftan el-hâc Abdullah oğlu Mehmed ve bir taraftan Rıdvan oğlu Receb ve bir taraftan Cevka oğlu Receb mülkleri ve bir taraftan tarîk-i âm ile mahdûd olub arsası arz-ı emîriyye ve işcâr-ı mülk bir kıt'a zeytün bağçesi mülkü olduğu halde bi-tarîki'l-vasiyet karye-i mezbûrenin avarız hânesine vakf idüb hâsıl olan gallesini nevâib-i avâriz hânesine sarf ve fetvâsına imdâd ve inâyet olunmak üzere vasiyetden harsan aleyhâ vefât itmeğın müteveffâ-yı mezbûrun âmmeyi terekesi tahrîr ve ba'd edâü'd-dîn ve't-techîz mûcib-i defter-i kassâm askeri kırk dört bin dokuz yüz dört akçeye bâliğa olub sülüsü zikr olunan bağçenin huccet-i şer'iyyesine kemâl-i müsâ'id olmağın sülüs malından mahdûd mezkûr bağçe-i vasiyeti üzere şer'an vakf-ı avâriz olmağın zikr olunan zeytin bağçesinde bizim vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb alâka ve medhalim kalmadı didiklerinde gibbe't-tasdîki's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Ramazânü'l-mübârek li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmam Mustafa Efendi bin Ahmed İmam Mehmed Halife bin Abdullah, es-seyyid Ahmed Çelebi bin es-seyyid Beşir Mehmed Çelebi, es-seyyid Mustafa Çelebi bin ikâmetü'd-dîn, es-seyyid Hasan Çelebi bin el-hâc Mehmed, Mustafa Şükrü bin Hasan, Mehmed Beşe bin Abdullah, es-seyyid Ahmed Çelebi bin es-seyyid Mustafa, Mehmed Beşe bin Abdi, Ali Beşe birâderi ve gayrihum-ul huzzar

4

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Güre nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Mustafa Beşe bin Kara Ali'nin verâset-i zevce-i metrûkesi Hamide binti Receb nâm hâton ile sulbî kebîr oğlu Ali ve sağır oğlu Emrullah ve sağır kızları

Emine ve Ümmühan ve Halime ile kebîre kızı Fâtıma'ya munhasıra olduğu ba'de't-tahakkuku's-şer' müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki zikr olunur fî gurre-i Ramazânü'l-mübârek li-sene işrîn ve miete ve elf

Mülk-i menzil ve civârında bir mikdâr zeytin bağçesi dir karye-i mezbûr		9000 guruş
Karye-i mezbûre toprağında Çamlıca tepe nâm mevzi'inde vâki' zeytün bağçesi		15000 guruş
Karye-i mezbûre toprağında Kadicalı nâm mevzi'inde zeytün bağçesi		4000 guruş
Yine karye-i mezbûre toprağında Çamlıca tepe nâm mevzi'inde babasından muntakil rubu' hisse zeytün bağçesi		3500 guruş
Karye-i mezbûre toprağında İsrail Beyleri nâm mevzi'inde vâki' emrûd eşcâr aded 15		1500 guruş
Çalılıbağ nâm mevzi'inde vâki' mülk-i bağ		2500 guruş
Kara sağır öküzü hisse	2	3000 guruş
Kara sağır ineği re's		700 guruş
Merkeb re's	2	1000 guruş
Mükemmel araba		600 guruş
Âlât-ı çift		200 guruş
Dâr-ı anbâr buğday kıl	15	60 900 guruş
Penbe küfe	2	120 guruş
Dâr-ı anbâr darı kıl	5	120 guruş
Zeytin kıl	10	500 guruş
Pekmez desti	1	120 guruş
Sağır tâbe	1	80 guruş
Sağır sahan	1	30 guruş
Cem'an yekûn		43870
Minhâ el-ihracât		
Techîz tekfîn		500 guruş
Resm-i âdî		1090 guruş
Kâtibiyye huddâmiyye ihzâriyye		300 guruş

Sahha'l-bâkî	41980 guruş
Hisse-i ez-zevceti'l-mezbûre	5247 guruş
Hisse-i el-bint	9182 guruş
Hisse-i el-bint	9182 guruş
Hisse-i el-bint	4591 guruş
Hisse-i el-bint	4591 guruş
Hisse-i el-bint	4591 guruş

Varak 44

1

Medîne-i Edremid'de el-hâc Tuğrul mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Câhide ibneti Receb nâm hâtunun verâseti sadriye-i kebîre kızı Emine nâm hâtun ile Sadri oğlu Veli'nin oğlu Hüseyin ve kızı Hatice nâm saġîralara munhasıra olduġu ba'de't-tahakkuku'ş-şer'î müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki zikr olunur fi aşera Ramazânü'l-mübârek sene işrîn ve miete ve elf

Tahtânî bir bâb-ı oda		2400 guruş
Saġîr tancere		120 guruş
Herni ta'bîr olunur tancere	1	180 guruş
Tâbe dest	1	60 guruş
Saġîr lingiri sahan	3	150 guruş
(silik)		40 guruş
Saġîr börek tepsisi	10	60 guruş
Köhne kilim	1	150 guruş
Köhne yorgan	2	240 guruş
Köhne yastık	1	60 guruş
Köhne hâvisâde ve küçük (silik).....peştemal ve bohça ve çarşaf (silik)		240 guruş
Yaġ desti ve sabun kalub		28 guruş

Hırdavathâne	90 guruş
Yekûn	3998
Minhâ el-ihracât	
Techîz ve tekfîn	360 guruş
Resm-i âdî	100 guruş
Kâtibiyye huddâmiyye	50 guruş
İhzâriyye	510 guruş
Sahhu'l-bâkî seksen sekiz guruşdur	3488 yalnız üç bin dört yüz
Hisse-i el-bintü'l-mezbûre	1744 guruş
Hisse-i el-ibnü'l-ibin	1162 guruş
Hisse-i el-bintü'l-ibin	581 guruş

2

Medîne-i Edremid kazâsına mülhak Çorak nâm karye sükkânından olub bundan akdem vefât iden Hüseyin ibni el-hâc Mehmed'in sulbî oğlu Hüseyin nâm sağîrin vâlidesi ve kıbel-i şer'iden mensûbe vasî râfi'atü'l-kitâb Âişe binti Hasan nâm hâton meclis-i şer'-i şerîf vâcibü't-teşrîfde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb vasîsi olduğum işbu sağîr-i mezbûr Hüseyin'in nafaka ve kisveye işbu ihtiyâcı olmağın mâl-i mevrûsundan kadr-ı kifâyet nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunması matlûbumdur didikde kazıyye minvâl-i meşrûh üzere olduğu mütehakkık olmağın sağîr-i mezbûrun mâl-i mevrûsundan olmak üzere kadr-ı kifâyet yevmî üçer para nafaka ve kisve bahâsiçün farz ve takdîr olunub meblağ-ı mezkûru sağîr-ı mezbûr Hüseyin'in nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine cerh ve sarfa ve lede'l- ihtiyâc ibtidâsına ve inde'n-nazar rucû'a vasiyye-i mezbûre Âişe Hâtuna ba'de'l-izn mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' fi Şevvâlü'l-mükerrem li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderriş Halil Efendi bin Ebubekir, Mustafa Ağa bin Ahmed, es-seyyid Yezid Çelebi bin Mehmed Çelebi, es-seyyid Ali dayı bin Edrav es-seyyid Ahmed Çelebi bin

Mustafa, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Abdi, Abdi Çelebi bin Abdü'l-bâkî, Yusuf Beşe bin Hüseyin, Dede oğlu Ahmed Beşe ve gayrihim

3

Medîne-i Edremid kazâsından Ekmekçi nâm karye sâkinelerinden Râziye ve Rahime binti el-hâc Ahmed nâm hâtunlar taraflarından bey'i âtiyü'l-beyânı ikrâra vekîl olub zât-ı mezbûreleri bâ-ma'rifeti's-şer'iyye ârifân olan İdris Çelebi bin Mehmed ve Ali Çelebi bin Abdi nâm kimesneler kimesne bu şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite Hasan Çelebi bin Mehmed nâm kimesne mahfel kazâda râfi'u'r-rakîm lefter veledi firânı nâm neferâtı müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i âfî sudûruna mülkümde olub mürebbiye-i mezbûre toprağında Ekmekçi mürebbiyesi dimeğle meşhûr mahallinde vâki' bir taraftan odabaşı oğlu Hasan mülkü ve bir taraftan vakf-ı zeytünlik ve bir taraftan depe ve bir taraftan tarîk-i âm ile mümtâz mülk-i zeytün bağçesi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik mezbûr defter dahi bin otuz guruşa kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve teslîm eyledikten sonra semen-i mezkûru müşterî-i mezbûr defter dahi yedinden bi't-tamâm alub kabz eyledim min ba'd sâlifü'z-zikr zeytün bağçesi müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrif olsun didi didikde gıbbe't-tasdîki's-şer'i mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin fi Şevvâlü'l-mükerrem li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderri Hüseyin Efendi ibni Ebubekir, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Mustafa, es-seyyid Yezid Çelebi bin es-seyyid Mehmed Çelebi, es-seyyid Alı dayı birâderi, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Abdi, Yusuf Beşe bin Hüseyin, Abdi Çelebi bin Abdü'l-bâkî, Dede oğlu Ahmed Beşe, ve gayrihim

4

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Ekmekçi nâm karyede sâkine Kerîme binti Mehmed nâm hâtun tarafından husûs-ı âtiyü'z-zikrde ikrâra vekîl olunan bimâ hüve nehci's-sübût şer'an vekâlet-i sâbite Ali dayı bin Mehmed Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde râfi'u'r-rakîm cevâz olan Penayud nâm zimmi

müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bey'i âtî sudûruna değin sen ki mülkümde olub kazâ-i mezbûra tâbi' Zeytinli nâm karye toprağında tarakman bayırı nâm mevzi'inde vâki' bir taraftan el-hâc Ali oğlu Mehmed ve bir taraftan el-hâc Halil oğlu vereseleri ve bir taraftan Baltacı oğlu Mehmed ve bir taraftan Zenendi oğlu Mustafa mülkleri ile mahdûd zeytin eşcârlarına hâvî mülk-i bağçesi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık mezbûr Penayud zimmîye altmış iki guruşa kat'an ta'yin ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm eyledikten sonra semen-i mezkûru müşterî-i mezbûr Penayud zimmî yedinden bi't-tamâm alub kabz eyledim min ba'd sâlifü'z-zikr zeytün bağçesi müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didi didikde gibbe't-tasdîkı's-şer'i mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir fi Şevvâlü'l-mükerrem li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderri Halil Efendi bin Ebubekir, es-seyyid Yezid Çelebi bin es-seyyid Mehmed Çelebi, es-seyyid Ahmed Çelebi bin Mustafa, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Abdi, Abdi Çelebi bin Abdü'l-bâki, Yusuf Beşe bin Hüseyin, Dede oğlu Ahmed Beşe ve gayrihim

5

Medîne-i Edremid'de Kadı İlyas mahallesinden Mehmed Beşe bin Abdullah nâm kimesne tarafından bey'i âtiyü'z-zikri ikrâra vekîl olub medîne-i mezbûra tâbi' Zeytinli nâm karye sükkânından Hasan Çelebi bin Mehmed ve Cevâhir oğlu es-seyyid Mustafa şehâdetleri ile şer'an vekâlet-i sâbite Mustafa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde Mevlâna kazâsından râfi'u'r-rakîm Panayod veledi Dimitri nâm dahi müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bey'i âtî sudûruna değin mülkünde olub karye-i mezbûre toprağında büyük vakıf dimeğle ma'rûf mevzi'inde yirmi üç aded mülk-i zeytün eşcârları ve Sınırdere civârında vâki' on yedi aded mülk-i zeytün eşcârları ve Devrek nâm mevzi'inde vâki' on aded mülk-i zeytün eşcârlarına zı'ka-i vâhide ile mezbûr Panayod zimmîye seksen guruşa kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledikten sonra semenî olan meblağ-ı mezkûr seksen guruş müşterî-i merkûm Panayod zimmî yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan mevâzi'inde vâki' ol mikdâr mülk-i zeytün eşcârları müşterî-i mezbûr zimmînin mülk-i

müşterâsıdır keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didi didikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer'i mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî şehri Şevvâlü'l-mükerrem li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Ağa bin Ahmed, Abdi Çelebi bin Abdü'l-bâkî, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Abdi, Ali dayı şeyh Mehmed Çelebi, Yusuf Beşe bin Hüseyin, es-seyyid Yezid Çelebi bin es-seyyid Pir Mehmed Çelebi, Dede oğlu Ahmed Beşe, ve gayrihim mine'l-hâzır

6

Medîne-i Edremid'de Kadı İlyas mahallesinden olub zikr-i âtiyü'z-zikrin beşer sehminden üç sehim şâyi'asına mutasarrıf olan el-hâc Hasan bin Şeyh Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde râfî'u'l-kitâb el-hâc Recebzâde Halil Çelebi nâm kimesne müvâcehesinde ikrâr ve itirâf idüb kazâ-i mezbûra tâbî' Dereli nâm karye karbında vâkî' nehir üzerinde mukaddemâ dâir emr-i şatır değirmeni dimeğle ma'rûf olub şehir-i tene benâ-i tahdîd ve tevkîfden müstağnî bir gün harâb değirmeninde ber-minvâl-i muharrer beş sehminden benim yed-i mülkümde olan üç sehim hisse-i şâyi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık şeriklerim izniyle otuz beş guruşa merkûm Halil Çelebi'ye kat'an bey' ve teslîm ol dahi minvâl-i muharrer üzere iştirâ ve tesellüm ve kabz eyledikten sonra semen-i mezkûr otuz beş guruşu müşterî-i merkûm Hüseyin Çelebi yedinden bi't-tamâm alub kabz eyledim min ba'd sâlifü'z-zikr harâb değirmenden sihâm-ı mezbûreden üç sehm-i şâyi' müşterî-i mezbûrun mülk-i müşterâsıdır benim vechen mine'l-vücûh alâkam kalmadı keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîkî'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn fî Şevvâlü'l-mükerrem li-sene işrîn ve miete ve elf

Temme'l-kelâm fî heze'l-makâm hurrîre fakir ileyhi subhanehu ve Teala alel Mevla hilafeti bi Medineti Edremid afa anh

7

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Çorak nâm karye sükkânından Rumelili Mustafa Beşe bin Hüseyin nâm kimesne makâm-ı kazâda işbu dikkate mutasarrıf evsâfi uzun boylu tâne sıfatlu

Müslim el-molla râfi'i hâze'l-kitâb Musa bin Abdullah nâm arab müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb abd-i memlûküm mevsûf-ı mezkûr arabı târih-i kitâbdan iki sene tamâmına deġin hidmet itmek üzere kitâbete kûb kitâbet-i mezbûr üzere iki sene hidmet itdikden sonra mezbûrun cemî' malından edâ olunur didikde kasr-ı mezbûru mezbûr arab gıbbe't-tasdîki'ş-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîr fî Rabî'i'l-evvel ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderri Halil Efendi, Mustafa Efendi karye Çıkırıkçı, İlyaszâde el-hâc Mustafa Aġa, Koca Serdar Hasan Beşe, Küçük el-hâc İbrahim Çelebi, Mustafa Aġa bin el-hâc Hüseyin Aġa, Mehmed Efendi ve gayrihim

İşbu hucdet iki sene tamâmına dek küçük el-hâc İbrahim Çelebi'ye imâmet vaz' olunmuştur

Varak 45

1

Bismillâhi'r-rahmâni'r-rahîm yâ müfettiha'l-ebvâb iftah lenâ hayra'l-bâb rabbi yessir velâ tü'assir rabbi temmim bi'l-hayr

El-hamdü er-rahman neferad bi'd-deymût ve's-salâtü alâ hayri'l-beriyye ve alâ âlihi zi'n-nüfûsü't-tezkiye ve eshâbü'l-aliyye ve ba'de fehâzihi harîdaten ittehaztü tescilü'l-vekâyi'u'ş-şer'iyye va'îdet li't-tahrîru'l-evâmir ve'l-bürüvvât ve sâiru'l-umûru'ş-şer'iyye ilâ mâşâallâhü te'âlâ fî zemen a'lemü'l-ulemâü'l-ızâm a'nâ bih şeyh meşâyihu'l-islâm hazreti Abdullah Efendi eş-şehîd Bâbazâde sellemeüllâhü'l-azîzü'l-kıdem müftü'l-enâm fi'd-devleti'l-osmâniyye edâmallâhü te'âlâ umde ve sadrehü'l-mutasarrıf medîne-i bi-meziyyet-i Edremid bi'l-ma'îşet ve tahrîran el-fakîr Mehmed el-kadı bi-keffihî sâbıkan el-mûlî hılâfehü bi-meziyyeti el-mezbûr gafera leh tahrîr Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene işrîn ve miete ve elf

2

İzzet-maâb Mehmed Efendi el-mescid

Ba'de't-tahiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki işbu sene-i işrîn ve miete ve elf Zilka'detü'ş-şerîfesi guresinden ber-vech-i irbelik mutasarrıf olduğumuz Edremid kazâsının niyâbeti tarafımızdan size tefvîz olunmuşdur gerekir ki gurre-i mezbûreden kazâ-i merkûm ahâlîsi beyninde icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeye idüb câdde-i şer'den inhirâf itmeyesiz ve's-selâm tahrîr fi't-târihi'l-mezbûr

El-fakr Abdullah afâ anh

3

Defter oldur ki işbu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere bâ-fermân-ı âlî Edremid kazâsına isâbet iden bedel-i tomruk ber-mûcib-i defter-i mevkûfât yüz altmış altı guruş bir zülte ve menzil için dört guruş bir sülüs ve harc-ı defter yirmi guruş ve huddâmiyye ve muhızıriyye dört guruş ki cem'an yüz doksan beş guruş cümle a'yân ve ahâlî ittifâklarıyla hâneye tevzî' olundukda beher hâneye on yedişer semen ve bir ziyâde isâbet itmeğin beher hâne karyesinde ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi's-sâbi' fî Muharremü'l-harâm li-sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	3 rubu'	
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Mahalle-i Turhanbey hâne	1,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	Mahalle-i Soğanlı hâne	2
1 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Mahalle-i Âdilizâde hâne	
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	1 rubu'	
1 rubu'		Mahalle-i Câmi'i kebîr hâne	
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	2 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Evciler hâne	4,5
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Bayındır hâne	1

1 rubu'		Karye-i Beyler hâne	3
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Şekviran hâne	3
Karye-i Tahtaköy hâne	6	Karye-i Temâşalık hâne	4
Karye-i Güre hâne	5	Karye-i Havran kebîr hâne	17
3 rubu'		3 rubu'	
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	Karye-i Yenice hâne	2
Karye-i Etmekçi hâne	1,5	Karye-i Kırccalar hâne	1,5
Karye-i Arablar hâne	2	Karye-i Sarnıç hâne	1
3 rubu'		1 rubu'	
Karye-i hâne	2	Karye-i Dereören hâne	1
1 rubu'		Karye-i Şalçı hâne	1
Karye-i Kızılköy hâne	3	3 rubu'	
Karye-i Kadıköy hâne	4	Karye-i Eşme hâne	1
Karye-i İbrahimce hâne	1	Karye-i Hayat hâne	3
1 rubu'		Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Babalar hâne	1	Karye-i Çoruk hâne	7,5
1 rubu'		Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Narlı hâne	1	Yekûn hâne	137
1 rubu'			
Karye-i Dereli hâne	4		
Karye-i Balcılar hâne	3		
Karye-i Hacı Arslan hâne	1		

4

Defter oldur ki Edremid kazâsına tâbi' beher nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden uzun Molla Beşe ibni Mehmed'in verâset-i zevceleri Rahime binti Mehmed ve Eşbe binti Veli nâm hârunlar ile sağîr oğulları ve İbrahim ve Mehmed ve gulâm i'tibâr olunan mahall-i mevkûfuna munhasır olduğu lede'ş-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun beyne'l-verese tahrîr ve taksîm olunan muhalledfâtıdır

ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi'l-hâmis fi Saferu'l-hayr li-sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Sağîrûn-ı mezbûrun hisselerine ifrâz ve ta'yin olunmuşdur

Menzil-i tahtânî ve karye-i mezbûr	1	20 guruş
Bakrac	2	2,5 guruş
Tancere	2	1,5 guruş
Lengerî sahan	1	0,5 guruş
Döşek	3	1,5 guruş
Kahve ibriği	20	1 guruş
Köhne serhadlı	1	1 guruş
Tâbe	1	1 guruş
Menzil-i mezkûr	1	20 guruş
Bâğ cedîd	1	20 guruş
Tabancalı tüfek	1	3 guruş
Şarabhâne	1	1 guruş
Yağ küpü	1	1 guruş
Kovan	4	3 guruş
Anbar	1	1 guruş
Kara sağîr öküzü çift ma'a âlâtı	1	10 guruş
Bağ-ı atîk	1	12 guruş
Anbar	10	10 guruş
Bârgîr	1	10 guruş
Köhne eğer ma'a gem	1	1 guruş
Kara kılıç	1	1,5 guruş
Mezrû' hinta kîl	7,5	10 guruş
Bağ cedîd dönüm	2	20 guruş
Bağ atîk dönüm	1	12 guruş
Tabancalı tüfek	1	3 guruş

Köhne (silik)	1	1 guruş	
Nakd-i zeytün işcârları var ise hıfz-ı dârende ile			25 guruş
Keçi aded	7	100 guruş	
Dülbend sarık	1	1 guruş	
Boylu tüfek	1	3 guruş	
Kara sağîr ineği	1	3 guruş	
Hırdavathâne		5 guruş	
Tâbe	1	1 guruş	
Nakd-i zeytün işcârları var ise			25 guruş
Cem'an yekûn			96 guruş
Cem'an yekûn			248 guruş iki yüz kırk sekiz guruşdur
Minhâ el-ihracât			
Techîz ve tekfîn		5 guruş	
Mihr-i müeccel mütebeyyin zevce Eşbe		100 guruş	
Mihr-i müeccel zevce Rahime		5 guruş	
Resm-i kısmet		7 guruş	
Huddâmiyye muhzırıyye		1 guruş	
Deyn-i müsebbit yetim akçesi		24 guruş	
Cem'an yekûn			146 guruş yalnız yüz kırk altı guruşdur
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese			106 guruş yalnız yüz altı guruşdur
Nasîb zevcetân		13 guruş	1 rubu'
Nasîb ibni Halil		23 guruş	
Nasîb ibni İbrahim		23 guruş	
Nasîb ibni hamli mevkûf		23 guruş	
Beynimizde bâkî		3 rubu'	

Defter oldur ki Edremid kazâsına tâbi' Karnak nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden şeyh el-hâc Mehmed Ağa ibni İbrahim Çelebi'nin verâset-i zevcesi Âişe binti el-hâc Ömer nâm hâtun ile kebîr oğulları Mustafa ve Halil ve İbrahim ile kebîre kızları Âlime ve Fâtıma ve sağîra kızları Âişe ve Eşme'ye munhasır olduğu lede'ş-şer' zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun beyne'l-verese tahrîr ve taksîm olunan emlâk ve eşyâsıdır ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîr fi'l-yevmi't-tâsi' fi Rabî'i'l-evvel li-sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Kitâb-ı imâdü'l-islâm	1	3 guruş
Su sağır ineği aded	9	90 guruş
Koşum tosunu	4	40 guruş
Birer yaşını geçmiş malak	9	30 guruş
Kara sağır inekleri me'a tosunları	13	52 guruş
Birer yaşını geçmiş kara sağır düvesi	5	10 guruş

Menzil-i dâhiliyye ve hâriciyye ve karye-i mezbûr menzil-i mezbûrun dâhiliyesinde taraf-ı garbisinden fevkânî bir oda ve bir sofa ve tahtânî iki oda bâ-huccet-i şer'iyye ihrâcâtta ihrâc olundukdan sonra bâkisine

Sağır ağılı	1	10 guruş
Camuş öküzü çifte tek	1	25 guruş
Karye-i mezbûr mezarlığı kurbünde bağ atık dönüm	8	80 guruş
Mezbûr mezarlık kurbünde bağ cedîd dönüm bağ mezbûr bâ-huccet-i şer'iyye Halil ve İbrahim'e ihrâc olunmuşdur		80 guruş
Kara sığır çift	2	25 guruş
Taylı kısarak	2	30 guruş
Kule havlusu dimeğle ma'rûf menzil-i âhardan karye-i mezbûr ahuru ile		180 guruş
Kule bârgîr	1	20 guruş
Topal bârgîr	1	4 guruş
Değirmen göz	1	100 guruş
Zeytinli karbinda zeytinlik		400 guruş
Kadı köyü altında zeytinlik		200 guruş
Sah sah sah sah sah sah sah sah		

Çekece kurbünde zeytünlük1		25 guruş	
Şekvirân altında zeytünlük	1	12 guruş	
Çıkrıkçı karyesinde perâkende zeytinler		5 guruş	
Perâkende incir eşcârları		5 guruş	
Koyun aded	200	266 guruş	
Koyun aded	10	40 guruş	
Küçük merkeb	1	6 guruş	
Gulâm arab benâm (silik)	5	40 guruş	
Gulam arab benâm Ali	1	70 guruş	
Müsta'mel halı	1	40 guruş	
Câriye arab be-nâm Fâtıma	1	80 guruş	
Değirmenci köle	1	80 guruş	
Mezrû' hınta kıl	100	50 guruş	
Mezrû' şa'ir kıl	120	24 guruş	
Seccâde	10	2 guruş	
Köhne halı	2	2 guruş	
Çuval	2	1 guruş	
Halı kebîr	1	5 guruş	
Minder halısı	1	2,5 guruş	
Kilim	2	1,5 guruş	
Nakd-i guruş	331		
Tahsin oğlu İsmail'den		15 guruş	
Kebîr kapaklı sahan	6	12 guruş	
Hayat karyesinden Avaz Ağa oğlundan Hasan Çelebi'den koyun akçesi guruş			82
Kebîr kazgân	18	15 guruş	
Def'a kebîr kazgân	12,5	12 guruş	
Def'a kazgân sağîr	1	7 guruş	
Kebîr petmez tâbesi	2	16 guruş	

Def'a petmez tâbesi	1	5 guruş	
Def'a kazgan sağîr	1	4 guruş	
Def'a petmez tâbesi	1	2,5 guruş	
Köhne tâbe	1	1 guruş	
Münakkaş bakır sini	1	7 guruş	
Baklava tepsi	1	2,5 guruş	
Bakır sini	1	2 guruş	
Def'a bakır sini	1	2 guruş	
Tancere kebîr	1	3 guruş	
Def'a tancere	1	2,5 guruş	
Çoban bakracı	1	2 guruş	
Güğüüm	1	2 guruş	
El bakracı	1	1 guruş	
Kahve ibriği	1	1,5 guruş	
El tâbesi me'a kapak	1	1 guruş	
Kebîr bakır lenger	2	3 guruş	
Kebîr ayaklı sahan	1	1,5 guruş	
Evsat sahan	4	3 guruş	
Ayaksız me'a ayaklı sahan	2	1	3 guruş
Zerde tepsi	1	1 guruş	
Petmez sahan	3	2 guruş	
Kapaklı hoşab tas	1	1 guruş	
Göbekli su tası	1	1 guruş	
Köhne börek tepsi	2	2 guruş	
Evsat na'leben	5	1,5 guruş	
Sağîr na'leben ma'a tas	4	1	1 guruş
Cam tas ma'a bakır tas	1	2	1 guruş
Saplı ayak ma'a delikli tepsi	1	1	1 guruş
Kebîr güğüüm sini	1	4	2,5 guruş

Sim-i raht ma'a sim-i reşme	1	1	25 guruş
Pirinç köhne gadan	1	2 guruş	
Boylu tüfek	1	8 guruş	
Siyah cedîd kapama	1	2,5 guruş	
Köhne alaca	1	1,5 guruş	
Çuka çağşır	1	3 guruş	
Çuka kontoş	1	5 guruş	
Köhne beden kürkü	1	2 guruş	
Müsta'mel nâfe kürk	1	8 guruş	
Kahve ibriği	2	1 guruş	
Kovan aded	15	10 guruş	
Kebîr küp	3	4 guruş	
Sağîr küp	9	4,5 guruş	
Şirahâne	2	2,5 guruş	
Der-anbar hinta kîl	150	30 guruş	
Köhne kebîr küp	2	4 guruş	
Kaşıklı araba ma'a âlâtı	1	16 guruş	
Bir ... araba ma'a âlâtı	1	5 guruş	
Hırdavat hâne		10 guruş	
Cem'an yekûn 3378 guruş yalnız üç bin üç yüz yetmiş sekiz guruşdur			
Minhâ el-ihracât			
Berât-ı vasiyet techîz ve tekfîn		50 guruş	
Mihr-i müeccel zevce		83 guruş	1 sülüs
Mihr-i mu'accel müsemmî zevce-i mezbûr an bahâ-yı bilezik ve kaftan guruş			55
Menzil-i müsebbit ihrâc		75 guruş	
Bağ cedîd-i müsebbit		80 guruş	
Resm-i kısmet		90 guruş	
Kâtibiyye		10 guruş	
Huddâmiyye ve muhziriyye		10 guruş	

Cem'an yekûn

453 guruş 1 sülüs

Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese
guruşdur

2925 yalnız iki bin dokuz yüz yirmi beş

Varak 46

1

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Bursa'da vâki' merhûm Sultan Murad Han sâni evkâf mütevellî el-hâc Mehmed Ağa zîde kadrühü inhâ olunur ki hâlen mütevellî olduğun vakf-ı mezbûr mukâta'âtından Kemer Edremid mukâta'asının geçen sene olan mültezimi ile re'âyâ beyninde nizâ' vâki' olunub ihtilâle bâ'is ve vakf-ı şerîfe gadr olmağla işbu bin yüz yirmi bir senesi Martı ibtidâsından üç sene bir tahvîl ile mukâta'a-i mezbûru kendin zabt eylemek bâbında mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekir ki vech-i meşrûh üzere mukâta'a-i mezkûru kendin zabt ve rabt ve re'âyâsının nizâmı husûsunda her vechle takayyüd ve ihtimâm idüb mûcib-i mektûb ile âmil olasın ve's-selam

Mine'l-fakr Süleyman Ağa dâra'l-âde bâ-terafı Haremeyn-i şerîfeyn hâlen

Tıbk-ı aslu el makîlu aleyh hurrire el fakirAbdüllatif razi el memur bi teftiş'il evkaf afa nah

2

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Labseki ve Balya Gügercinlik ve Biga ve Vanya ve Edincik ve Ezine ve Çan ve Gönen ve Manyas ve Mihalic ve Kirmasti ve Gönen ve Bayramic ve Tuzla ve Fırt meâ Şâmlı Balıkesir ve Bigadic ve Sındırgı ve Başkelme ve Kemer Edremid ve İvrindi ve Ayazmend ve Korak ve Edremid ve kal'a-i sultâniyye kadıları zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki bi'l-fi'il tersâne-i âmiremde benân-ı fermân olunan donanmayı hümâyûn gemileri mühimmâtçün işbu bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere taht-ı kazâlarından koğuş cam ve verdene ve cıbık tedârîki ve mahall-i me'mûra nakl olunması lâzım ve mühim olmağın mübâşir yedine virilen

memhûr ve nişanlu mevkûfât defteri sûreti mûcibince zikr olunan kazâlardan tahsîl oluna gelen beş yük akçenin yüz bin akçesi kerâste tahsiline me'mûr olan mübâşire vech-i ma'âş dört akçesi ücret-i kat' ve nakli iskele ile dahi nakl ile beş yüz kırk akçe olmak üzere altmış kıt'a koğuş paşa ve her kıt'ası ikişer yüz elli akçe seksen kıt'a hak paşa beher kıt'ası ikişer yüz yirmi akçe seksen kıt'a hak paşa beher kıt'a dört yüz yirmi beş akçeye ve üç yüz kıt'a koğuş kadirga beher kıt'ası iki yüz yirmi akçeye beş yüz kırk kıt'a verdene kadirga Beher kıt'ası iki yüz yirmi akçeye olmak üzere üç yüz kırk kıt'a hak kadirga ki ve cümle bin dört yüz kıt'a kerâste olub ve yine kal'a-i sultaniye arsasında üç kıt'a koğuş paşa ve beş koğuş kadirga ve iki derdnar paşa ve beş hak kadirganın yirmi kıt'a olur kal'a-i sultâniye re'âyâsı zikr olunan yirmi kıt'a kerâsteyi kendüleri kat' ve iskeleye nakl idegelüb kerâste tahsîlinde me'mûr olanlara sâir kasabât-ı re'âyâyı kat' ideler ve yine tahrîr olunan ücret ile kat' mahallinden Kemer iskelesine camuş arabaları ile me'an ve Gügercinlik kazâları ahâlîleri nakl itdirüb sâir kazâların kıt'a mahallinden cidden alâkası

Vech-i meşrûh üzere mübâşir-i mezbûr Bahran'a ta'yîn olunan (silik) bi't-tamâm alıvirilüb hilâf-ı şer'i şerîf ve mugâyir-i emr-i hümâyûna iş itdirmeyesin husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmedendir sâire kıyâs itmeyüb her birinin zikr olunan kerestenin kat' ve nakline takayyüd ve ihtimâm idüb ivak ve te'hîr olunmayacak arz ve telhîs olundukda telhîs mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdir olan fermânım üzere amel idüb dahi vech-i luzûm üzere mübâşir-i mezbûrdan Bahran'a ta'yîn olunan hisselerin meclis-i şer'de bi't-tamâm alıvirüb hilâf-ı şer'i şerîf ve mugâyir-i emr-i hümâyûn kimesneye iş itdirmeyesin husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmeden olmağla sâire kıyâs ile her biriniz zikr olunan kerestenin kat' ve nakline ihtimâm idüb ivak ve te'hîr itmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Mahmud zîde kadrühü mübâşir yedinde tahrîran fi'l-yevm ihdâ ve işrîn fi Zi'l-ka'detü's-şerîfe sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Sûret-i defter-i hâkânî kazâ-i Edremid 30000 guruş

Varak 47

1

Bâ'is-i temessük budur ki berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olduğum ze'âmetimiz karyelerinden ancak Edremid nâhiyesinde Elacan ve tevâbi'ihâ nâm karyenin hâsıl olur mahsûlât a'sâr-ı şer'iyyesini ve rusûm-ı örfiyyesini ve cürm-i cinâyet ve imâdet-i iğtinâm ve resm-i çift ve resm-i bennâk ve resm-i âgîl ve resm-i yaylak ve izn-i ferâğ ve mahlûl voyvoda ve kaçkûn ve kul ve câriye mahalle hânesini ve ba'de'l-mevt furuht ve sâir müteveccihât bâd-i hevâ cüzî ve küllîsini bin yüz yirmi senesi Martı ibtidâsından Şubatı nihâyetine gelince bir sene tamâmına değîn zabt itmek üzere işbu hâfizü't-temessük izzetlü Mustafa Ağa'ya ve Mehmed Ağa'ya ber-vech-i iştirâk iki yüz yirmi guruşa der-uhde ve iltizâm olunub ve meblağ-ı mezkûru tamâmen yedlerinden ahz olunduğu ecilden zabtçün yedlerine işbu hurûf-ı li-ecli't-temessük ketb olunub vaz' olunur bir sene tamâmına değîn zabtına tarafımızdan ve taraf-ı âhardan ferd müdâhale itmeye tahrîran fî târihi'l-mezbûr

Mine'l-fakr Mustafa çukadâr şehr-i bârî hâlen

2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki zu'amâdan fahru'l-akrân Yahya Efendi'nin berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olduğu ze'âmeti kurâlarından Edremid nâhiyesinde Dereli ve Babalar ve Üçbeyli ve Elmacık ve Eyazmend nâhiyesinde küçük ciltikci ve Eyurnendi nâhiyesinde Yağlılar ve Ballica Taşoluk ve Biga ili ve Çiftlik nâm karyelerin a'sâr-ı şer'iyyesi ve rusûmât-ı örfiyyesi ve tapû-yı zemîni bin yüz yirmi bir senesi Muharremi gurrende vâki' Martı ibtidâsından bir sene tamâmına değîn der-uhde ve iltizâmında olduğu ecilden karye-i mezkûru sene-i mezkûr nihâyetine değîn işbu bâ'isü't-temessük sa'âdetlü el-hâc Hüseyin Ağa hazretleri tarafımızdan der-uhde ve iltizâm itmek murâd itmeğîn mûmâ ileyh Hacı Hüseyin Ağa'ya kurâ-yı mezbûrun vechi meşrûh üzere zabtı yalnız iki yüz seksen guruşa der-uhde ve iltizâm olunub tarafımızdan zabtçün temessük taleb itmeğîn işbu hurûf yedine virilmiştir ki târih-i temessükden bir sene tamâmına değîn zikr olunan kurâları mûmâ ileyh Hacı Hüseyin Ağa zabt ve a'sâr-ı şer'iyye ve resm-i örfiyye ve sâir bâd-i hevâ her ne ise

ahz ve kabz idüb zabt ve tasarrufuna tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ve ta'arruz eylemeye tahrîran fî târihi'l-mezbûr li-sene el-merkûm

Mine'l-fakr el-hâc Ali Ağa mültezim ze'âmet-i mezbûr hâlen

3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Kemer ve Edremid kadıları zîde fazlühümâ tevkî-i refî-i hümayûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim dergâh-ı mu'allâ'da kapucu başlarından olub hazîne-i Midilli nezâreti aklâmından senede yüz kırk bin sekiz yüz kırk akçe mal ile Midilli gümrüğü ve tevâbi'i mukâta'asından mâlikâne mutasarrıfı olan Ahmed dâme mecdühü ve dîvân-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüb mukâta'a-i mezbûre mülhakâtından Lolan Kemer ve Edremid iskelesi gümrükleri ve kazâlarında Araklı beytü'l-mâl âmme ve hâssa mukâta'a-i mezbûra hâsıl kayd olunmuşken Kemer ve Edremid sâkinlerinden bazı mütemekkin kimesneler bizim iskelelerimizde gümrük virilemez deyu mu'âraza ve virenlere dahi mümâna'at itmeleriyle mukaddemen birkaç def'a emr-i şerîf ile men' ve tenbîh olunmuşken yine mütenebbih olmayub mâl-ı mîriyye gadr itmeleriyle yedinde olan berât-ı âlişân mûcibince lâzım gelen gümrükleri edâ ve beytü'l-mâl vâki' oldukda tarafından adamına zabt itdirilüb hilâf-ı emr-i defter muhâlefetleri men' ve def' olunmak üzere emr-i şerîf virilmek bâbında inâyet ricâ itmeğin hazîne-i âmiremde mahfûz olan Haremeyn mukâta'ası defterlerine nazar olundukda zikr olunan Kemer ve Edremid kazâlarında vâki' beytü'l-mâl mukâta'ası senede yüz kırk dokuz bin sekiz yüz kırk akçe malı olan hazîne-i Midilli gümrüğü mülhakâtından olub ve ber-vech-i mâlikâne Ahmed dâme mecdühünün uhdesinden olmağla ve defter hâne-i âmirem defterlerine mürâca'at olundukda mukâta'a-i gümrük iskele-i Midilli me'a iskele-i Edremid ve Kemer ve tevâbi'i mukâta'ası yüz yirmi bin akçe ve beytü'l-mâl âmme ve hâssa ve mâl-i gâib ve mâl-i mefkûd ve yâve ve kaçkûn ve müjdegâni abd-i abık der nevahî'i Midilli me'a beytü'l-mâl Edremid ve Kemer ve tevâbi'i deyu on altı bin beş yüz akçe yazar ile havâss-ı hümayûnda olub ancak nefsi-i Eyazmend ve tevâbi'i hâss-ı mâlikâne Mehmed üzere bende olub hâss-ı mezbûr çürük ve bî-hâsıl olmağla iskele-i Eyazmend ve Yenice Hisarın yirmi bir bin akçe yazarım üzerine otuz bin akçe hatmi ile merkûm Mehmed'in berâtına idhâl ve Midilli gümrüğü tarafından müdâhale olunmamak üzere mahalli nişancı kalemiyle tashîh olduğu der-kenâr olunmağın bu sûretde Eyazmend ve Yenice Hisar iskelelerinden mâ'adâ Edremid ve

Kemer iskeleleri ile beytü'l-mâlinde kimesnenin alâkası olmayub Midilli gümrüğünün mülhakâtından olmağla tarafından zabt olunmak iktizâ itmeğin kânûn ve defter mûcibince zikr olunan iskelelerin gümrükleri kânûn üzere tarafından zabt itdirilüb mümâna'at idenler men' ve memnû' olmazlar ise ism ve resmleriyle arz ve i'lâm olunmak üzere emr-i şerîf virilmek bâbında iftihâru'l-ümerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi'il baş defterdârım el-hâc Mehmed dâme ülüvvühü arz ve telhîs itmeğin imdi telhîs mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere Eyazmend ve Yenice Hisarı iskelelerinde mâ'adâ Edremid ve Kemer iskeleleri ile beytü'l-mâlinde kimesnenin alâkası olmayub Midilli gümrüğünün mülhakâtından olmağla zikr olunan iskeleleri mûmâ ileyh tarafından kânûn ve defter mûcibince ma'rifet-i şer'le zabt itdirüb ol vechle mu'âraza ve mümâna'at idenleri kat'an müdâhale ve dahl ve ta'arruz ve bir dürlü illet ile mümâna'at itdirmeyesin şöyle ki memnû' olmazlar ise ism ve resmleriyle Der-sa'âdetime arz ve i'lâm eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsin tahrîran fi'l-yevmi's-sânî aşera fî Cemâziye'l-evvel sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kad vasale'l-beyân fî 11 Safer sene 1121

Varak 48

1

Vech-i tahrîr hurûf budur ki bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere berât-ı bâd-ı şâhânedede mutasarrıf olduğumuz Bergama havâsı mülhakâtından olan Çandarlı toprağında vâki' Memleha mukâta'asını ve Çandarlı gümrüğü mukâta'asını ve Karacadağ mukâta'asını ve Kadı karyesi ve tevâbi'i mukâta'asını safka-i vâhîde ile yalnız iki bin altı yüz guruşa tâlibi ve râgıbı olan el-hâc Şehbazzâde Mehmed Ağa'dan uhde ve iltizâm idüb merkûm dahi iltizâmı kabûl itmeğle zikr olunan mukâta'anın mâl mîri olan iki bin altı yüz guruşun bin üç yüz guruşu Haremeyn evâhirinde ve bin üç yüz guruşu dahi rûz-ı Kasım'da tamâmen teslim eylemek

şartıyla kavli-i karâr olunub zabtçün yedine işbu temessük virilmiştir ki mukâta'ât-ı merkûmân a'sâr-ı şer'iyyesini ve rusûm-ı örfiyyesini ve ru-yı zemîn ve sâir bâd-ı hevâsını kadîmden zabt olunduğu üzere serbestiyet üzere zabt ve rabt ve ahz ve kabz idüb taraf-ı âhardan bir ferd müdâhale ve mu'âraza eylemeye tahrîr fî evâsıtı Saferu'l-hayr sene 1121

El-muhzır Ahmed voyvoda Bergama hâlen

2

(silik) kitab-ı kalem ve mûcib-i tastîr hitâb-ı rakam oldur ki

Karesi sancağında Edremid nâhiyesinde Kızılkeçili nâm karye ve gayrıdan üç bin akçe timâra mutasarrıf olan Şahin işbu sene-i mübârekde me'mûr olduğu Basra seferine gelüb timârı ol vechle mahlûl olmağla bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üç bin akçe timâra emr-i şerîf virilen boylu gözlü kaşlı dârende-i hurûf Mustafa'ya virilmek bâbında inâyet ricâsına livâ-i mezbûr alây beyi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İsmail zîde kadrühü arz itmeğin sene işrîn ve miete ve elf Cemâziye'l-âhîrinin ikinci gününden merkûm Mustafa'ya tevcîh olunub tahvîl hükmü virilmeğin sancağında sâkin alây beyi bayrağı altında sefer itmek şartıyla zikr olunan üç bin akçe timâr vech-i meşrûh Basra seferine gelmiyen Şahin ibtidâsı bedeli mezkûr Mustafa'ya tevcîh olunub sultânü'n-neferât ve'l-mücâhidîn feledet hilâfete ilâ yevmi'd-dîn hazretlerinin fermân-ı şerîfleri ile virildiği zikr olunur Kızılkeçili nâm 3000 guruş gerekdir ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şol ki vezâyif-i hidmât-ı mîrden mevkûte ve mesâ'î-i meşkûte asâkir-i mensûbedir ber-mûcib-i defter-i hâkânî bî-kusûr müdde'î ve müeddî kıla ol bâbda hiç ehad mâni' olmaya tahrîran fî evâil-i Cemâziye'l-âhîr sene işrîn ve miete ve elf

Bâ-mührü Hasan Paşa

Kad vasale'l-beyân ve kayd fî 6 fî Rabî'i'l-evvel sene 1121

3

Nişan-ı şerîf-i âlişân

Orta boylu elâ gözlü açık kaşlı rafiü tevkî-i refî'u's-şân-ı hâkânî Hüseyin seniyye-i sa'âdetime gelüb bundan akdem berâberliği arz olundukda ibtidâdan beş bin akçe tımara ve bin akçe terakkîye evâmîr-i şerîfime virilüb Karesi sancağında Edremid nâhiyesinde nefis-i nâm karye ve gayride altı bin seksen iki akçe tımara mutasarrıf olan Seyyid Ali me'mûr oldu Basra seferine varılıb tımarı ol vehmim mahlûl olmağla livâ-i mezbûr alaybeği İsmâil zîde kadrühü i'lâmıyla sene işrîn ve miete ve elf Cemâziye'l-âhir'inin dördüncü günü mîr ve mîrân sâbık tarafından tevcîh olunub berât virilmeğle inâyet ricâ itmeğın sancağında sâkin olub alaybeği bayrağı altında sefere işâ'at şartıyla târih-i mezbûrdan tevcîh olunmak için sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf Safer'inin evâilinden ehem-i şerîfim virildikden sonra tezkeresi ihrâc olan fermânım olmağın zikr olunan altı bin seksen iki akçe tımar vech-i meşrûh üzere me'mûr olduğı Basra seferine varub merkûm Seyyid Ali tahvilinde ibtidâdan ve terakkîsi bedelinden ziyâdesi mezbûr Hüseyin'e tevcîh olunub virdüğın zikr olunur fî Teşrîn-i sâni sene 6082

Ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâyif-i hudemât tevzî' ideruz mevfûr sâ'-ı selver asâkir-i mensûradır ber-mûcib-i defter-i hâkânî bî-kusûr-ı mer'î ve müveddî kıla ol bâbda ifrâd-ı efrîdeden hiç kâinen min kân ve keyfe mâ kân ve şey'en mine'l-esbâb ve vechen mine'l-vücûh mâni' ve dâfi' ve râfi' ve müzâhim ve mu'âriz olmayub bir vechle dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılınız

Be makam-ı konstantiniye

Nefis-i tabi Edremid

Osman ili tabi Edremid

Kad vasale aleynâ şehri Rabî'i'l-ülâ fî 15

Varak 49

1

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi sancağında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümûyûna vâsil olacak ma'lum ola ki hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defteri mûcibince livâ-i mezbûrun yalnız bin dokuz yüz elli beş ve bir buçuk sülûs ve bir rubu' ve bir buçuk hams avâriz hâneleri olub bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım

gelmeğın der-uhde olunub yedine virilen mühürlü nişanlu mevkûfât defteri sûreti virilmeğın mcibince zemnı hulûl eylediğinde cem' ve tahsîl ve dâhil hazîne-i âmirem itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' kadılıkların ol mikdâr avârız hâneleri olub târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere livâ-i mezbûrda vâki' kadılıkların ol mikdâr avârız hâneleri olub her bir hânelerinden beşer yüz akçe avrızları ve yine livâ-i mezbûrun beş yüz bedel-i mte'kdn hâneleri olub her bir hânelerinden ellif akçe bedel-i avârız mütekâ'idn akçeleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlu mevkûfât defteri sûreti mcibince vakt ve zemânında cem' ve tahsîl ve dâhil hazîne-i âmirem itdirüb hlf-ı emr-i defter kimesneye ta'allül ve niz itdirmeyesiz ve bundan m'adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i mu'ayyeniyetçn dahi her bir avârız hânelerinden altışar akçe vech-i ma'ř aldırub ziyâde aldırmayasız ve hn-i tahsîlde mr içün alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş ve ister f cedîd ve frenk altunu iki buçuk guruşa ve Macar altunu iki guruş bir rub'u ve hlisl ayar paranın kırk bir guruşa olmak üzere aldırub bundan ziyâdeye ve noksana alınmaya ve aldırmayasız kesru defterden ve noksan hâneden ve fermânımdan ziyâde talebiyle zulm ve te'addîden bi-gâyet ihtirâz eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd klasız tahrîran fi'l-yevmi'r-râbi'aşera f şa'bn'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kazâ-i Edremid hâne 341,5 1 rubu'

Bedel-i avârız mütekâ'idn beher hâneye f 50 17088 guruş sûret-i mevkûfâtdır

2

Mefhru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'den'l-fezâil ve'l-keîâm Karesi sancağında vâki' olan kadılar zde fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsil olacak ma'lûm ola ki hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defteri sûreti mcibince livâ-i mezbûrun dokuz yüz elli beş ve buçuk sls ve bir rubu' ve buçuk hams bedel-i nzl hâneleri olub bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl olunmak lâzım ve mühim olmağın ve der-uhde olunub yedine virilen mühürlü ve nişanlu mevkûfât defteri mcibince zemnı hulûl eyledikde cem' ve tahsîl ve dâhil hzne-i âmirem itdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâki' kadılıkların ol

mikdâr bedel-i nüzl hâneleri olub târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere ol mikdâr bedel-i nüzl hânelerinin mu'ayyen hânelerinden altışar yüz akçe bedel-i nüzlleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mûcibince vakt ve zemânında cem' ve tahsîl itdirüb hılâf-ı emr-i defter kimesneye ta'allül ve nizâ' itdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrun hılâf-ı kânûndur bu ol yerleri bizden sâhib-i arzdan resm-i tapu ile alub ol mikdâr seneden beru zabt ve zirâ'at ve öşr ve resmin sâhib-i arza edâ ider iken mezbûrlar ol vechle hılâf-ı kânûn târih-i mezbûrda zabt eyledikleri vâki' ise hükm idüb yerleri buna alıvirüb bir karâr-ı sâbık buna zabt ve zirâ'at itdirmeyesiz kazıyyede alâkası olmayanları karışdırmayub islamyânî yazub bildirüb bir dahi emr-i şerîfim (silik) eylemeyesin şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîran fî evâhiri Rabî'i'l-âhir sene sülüs ve işrîn ve mie ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki işbu bin yüz yirmi üç senesinin yörükân tahsili taht-ı iltizâmımızdan olmağla Edremid kazâsının kurâlarından evvelâ perâkende defterimizde mestûru'l-esâmî olan re'âyâlarımızın resm-i bennâk ve resm-i iktâmı sene-i sâbık üzere mahsûb olunub işbu hâfizü't-temessük izzetlü Mustafa Ağa'ya bey' ve furuht idüb ol dahi iltizâm ve kabûl idüb virilen tamâmen zikr olunan kazâdan olan re'âyânın akçesi alınmağla yerine işbu temessük virilmiştir ki merkûmların resm-i bennâklarını ve aded iktâmıların Mart ibtidâsından senesi tamâmına değin zabt eylemek üzere cürm-i cinâyet ve resm-i arusât ve beytü'l-mal ve bâd-i hevâsiyla serbestiyet üzere zabtçün işbu temessük yerine virilmiştir ki tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd ta'arruz ve müdâhale eyleye tahrîran fi târihi'l-mezbûr sene 1123

4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki hâliyâ Karesi sancağında mutasarrıf olan Derviş Mehmed Paşa hazretlerinin havâslarından olan Edremid kazâsında bâc pazarın ve bâd-ı hevâ işbu bin yüz yirmi üç senesinde Cemâziye'l-evveli ibtidâsından bir sene

tamâmına değin zabt eylemek üzere bir aylığı beşer esedî guruşa olmak üzere tarafımızdan Yazancı Mehmed Çelebi der-uhde ve iltizâm itmeğle bâc pazarı ve bâd-ı hevâ ve subaşlık ve cürm ve cinâyetin ve sulb-i siyâsetin voyvoda ve kaçkûn ve kul ve câriye mezdekânesinde şemûl-i mazrac üzere ahz ve kabz ve zabt idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan mâni' ve rencide eylemeye tahrîr fî târihi'l-mezbûr sene 1123

Durûn-ı temessük olan akçeden bir aylığı zahriye olunduğu ecilden bu mahalle işâret olundu

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Varak 50

1

Sûret-i berât-ı şerîf-i âlişândır

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihan-sitan-ı hâkânî hükmü oldur ki

Bin yüz yirmi üç senesine mahsûb olmak üzere sene-i mezbûre Muharremi guresinden zabt eylemek üzere perâkende Rum ile ve Anadolu ve himâyene tâbi' bedel-i avâriz ve cizye-i kıptiyân-ı ekrâd yağmurluk ve ma'rifetlik iklâmı livâ-i Koca ili ve hüdâvendigâr ve Biga ve Karesi ve Kütahya ve Karahisar sâhibi ve Sultanönü ve Bolu sancaklarında vâki' kıptiyân tâifesinin cizye ve maktû'ları işbu refi'-i tevkî'-i raffi'u's-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağazâde Mustafa zîde kadrühü der-uhde ve tefvîz olunmağla hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb zabtiçün bu berât-ı hümâyün itâ'at-makrûnu virdim ve buyurdum ki sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere bir sene tamâmına değin iklâm-ı mezbûre-i kıptiyânın maktû' ve cizyelerini cânib-i mîriyyeden virilen mîr-i memhûr kıptiyân evrâkı ile tâife-i mezbûrun müslümân nâmında olanlarından altışar yüz altmış akçe bedel-i maktû'ları ve keferesinden yedişer yüz otuzar akçe cizyeleri cem' ve tahsil ve ahz ve kabz itdirilüb kıptiyân tâifesi kadîmü'l-eyâmdan ilâ hâze'l-ân ma'rûzu'l-kalem

ve maktû' u'l-kadem min küllü'l-vücûh serbest olub serbestiyet üzere ... cizyedârları tarafından zabt oluna gelmeğın sinîn-i sâbık üzere bir sene tamâmına değın serbestiyet üzere küllü'l-evvel zabt ve rabt oluna

2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz yirmi üç senesine mahsûb olmak üzere Koca ili ve hüdâvendigâr ve tevâbi'i sancaklarının kıptıyân-ı maktû' ve cizyeleri bâ-berât-ı âlişân uhdemizden olub sene-i mezbûrda mahsûn olmak üzere hüdâvendigâr ve Biga ve Karesi ve Kütahya ve Karahisar ve sâhib ve Sultânönü sancaklarında vâki' kıptıyân Anadolu ve Rum ili perâkendelerinin maktû' ve cizyeleri himâyetine tarafımızdan hâfizût-temessük Seyyid Hüseyin Beyi tefvîz ve sipâriş olunub irsâl olunmuşdur inşâallâhü te'âlâ vusûlüne tâife-i mezbûrun şurût-ı berât-ı âlişân mûcibince maktû' ve cizyelerin ve sâdır olan cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve yâve ve kaçkun ve resm-i örf-i şân ve sâir fi'l-cümle mîriyye'ye âid cüzî ve küllî her ne ki vâki' olur ise cem' ve tahsîl ve tarafımıza teslîm eylemek üzere yerine işbu fermân ketb olundu fî 13 Safer sene 1123

3

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Dersim ve Balya ve Gügercinlik ve Biga ve İne ve İncik ve Ezine ve Çan ve Gönen ve Manyas ve Mihalic ve Karesi ve Kisve ve Bayramic ve Tuzla şâmili ve Balıkesir ve Bigadic ve Sındırgı ve Kemer Edremid ve İvrindi ve Eyazmend ve Kozak ve Edremid ve kal'a-i sultâniye kadıları zîde fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki bi'l-fi'il tersâne-i âmiremde fermân olunan donanmayı hümâyûn tahmîl-i mühimmâtı içün işbu bin yüz yirmi on senesine mahsûb olmak üzere taht-ı kazânızdan koğuş cam dörder tarvicık tedârik ve mahall-i me'mûra nakl olunması mühim olmağın mübâşir-i dârende-i Halil zîde kadrühüye virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mûcibince zikr olunan kazâlardan tahsîl oluna gelen beş yük akçenin yüz bin akçesi kereste tahsîline me'mûr olan mübâşire vech-i ma'âş ve dört yük akçe ile

ücreti kat' ve nakl iskele ile her kıt'ası kat' ve nakl ile beş yüz kırk akçeye olmak üzere altmış kıt'a koğuş paşa ve her kıt'ası iki yüz yirmi akçe seksen kıt'a hak paşa ve her kıt'ası dört yüz yirmi beş kıt'a koğuş kadirga ve her kıt'ası iki yüz yirmi akçeye beş yüz kırk kıt'a ve derya kadirga ki bu cümle bin dört yüz kıt'a kereste olub ve yine kal'a-i sultâniyye re'âyâsı zikr olunan yirmi kıt'a kerâste kendüleri kat' ve iskeleye nakl idegelüb kereste tahsiline me'mûr olanlara sâir kazâ re'âyâsı gibi akçe vire gelmemişlerdir zikr olunan bin dört yüz keresteden yirmi kıt'adan mâ'adâsından minvâl-i meşrûh üzere tahrîr olunan ücret ile Çan kazâsı re'âyâsı kat' iderler ve yine tahrîr olunan ücret ile kat'ı mahallinden Kemer Edremid çavuşu arabaları ile Biga ve Gügercinlik kazâları ahâlîleri nakl idüb sâir kazâların kat'ı mahallinde cebran alâkası olmadığı mestûr ve mukayyed bulunmağın

Varak 51

1

Vech-itayin olunan meclis-i şer'de bi't-tamâm alıvirilmeyüb hilaf-ı şer-i şerif ve mugâyir emr-i hümâyûn iş itdirmeyesin husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimmeden sâire kıyâs olmayub her biriniz zikr olunan kerâstenin kat' ve irsaline takayyüd ve ihtimâm eylesesiz deyu iftihâru'l-ümerâü'l-ekâbir bi'l-fi'il bâbında defterdârım Mehmed dâme ulüvvühü (silik) ve telhîs itmeğın imdi telhîs mu'cibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vârid kıla bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi siz ki kadıarsız vech-i meşrûh üzere mübâşir mezbûr Bahran'a ta'yin olunan hakların meclis-i şer'de bi't-tamâm alıvirilüb hılâf-ı şer'i şerîf ve mugâyir emr-i hümâyûn kimesneye iş itdirmeyesiz husûs-ı mezbûr emr-i mühimmeden olmağla sâire kıyâs eylemeyüb her biriniz zikr olunan kerâstenin kat' ve nakline takyîd ve ihtimâm idüb mazmûn emr-i âlişânımla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi'r-râbi' aşera fi Şevvâlül-mükerrerem sene isnâ ve işrîn ve miete ve elf

Kazâ-i Edremid 20000 guruş

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz yirmi üç senesine mahsûb olmak üzere Edremid ve Kemer Edremid ve Eyazmend ve Kozak ve Balıkesir ve İvrindi kazâlarının bâ fermân-ı âlî beher sene tahsîli lâzım gelen mîri ocaklık koğuğu bedeliyyelerini mevkûfât defterinde ta'yîn ve tasrih olunduğu minvâl üzere cem' ve tahsîli için izzetlü Eyyüb Ağa ta'yîn olunub gönderilmiştir inşaallâhü te'âlâ mu'cibince zikr olunan kazâların mal müdürlerin bir gün mukaddem ve tahsîl olunub taraf-ı âhardan kimesne mâni' olmamak üzere yedlerine işbu temessük virilmiştir

Fî 35 Zilhicce sene 1123

Mustafa Halil Haremeyn-i kirâmeyn

3

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz yirmi üç senesinde bu sene-i mübârekden tersâne-i âmire-i mühimmâtçün ocaklık Mardin kazâlarından Edremid ve Kemer Edremid ve Kozak ve Balıkesir İvrindi kazâlarının üzerine ber-mûcib-i sûret defter ve fermân-ı âlî mu'cibince kazâ-i mezkûrların üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl mîrinin tahsîlüçün yedimizden olan mübâşir-i merkûm Halil Ağa tarafından virilen ma'mûlün-bih asker mu'cibince kazâ-i mezkûrların mâl mîrinin tarafımızdan Ebubekir Ağa'yı vekîl eylemiştir âhardan bir derde mudâhale eyleye fî târihi el-mürecceb sene 123

Muhzır Ebubekir

4

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keîâm Karesi sancağında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân kethüda yerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsil olacak ma'lûm ola ki inşaallâhü ta'âlâ ol baharda rû-yi deryâyâ ihrâc olunacak donanmayı hümâyûnum kaliverenlerin mansûre kolanı ? için ziyâde barut tab'

olunmak lâzım gelmeğin bin yüz yirmi senesinde dahi Gelibolu kârhânesinde barut tab'olunmak fermânım olmağla sene-i sâbıkada gühercile mübâya'a olunagelen kazâlardan mübâya'a olunmak üzere sene-i sâbıkada her bir kıyyesi otuzar sağ akçeye ve lâzım gelen bahâsı barut-hâne nâzırı zîde mecdühü yedinde virilmek üzere Karesi sancağında vâki' kazâlardan beş bin beş yüzer kıyye hâlis gühercile mübâya'a olunmak için arz ve telhîs olundukda imdi nâzırın yedine virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri mu'cibince mübâya'a itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükmü şerîfimle (silik) vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi siz ki kadılsız ve kethüdâ erleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ser-nâzır mûmâ ileyhın yedine virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mu'cibince târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere kâr-hâne-i mezbûrda tab'ı fermânım olan barut için taht-ı kazâlarınızda mübâya'ası fermânım olan ol mikdâr ve kıyye hâlis gühercile-i mu'accelen mübâya'a ve tedârik ve kâr-hâne-i mezbûreye nakl ve kabzına me'mûr olan teslîm ve asker alub itmâm-ı hizmet eylemekde her biriniz ziyâde dikkat ve ihtimâm eylesiz ve zikr olunan gühercilenin hesâb-ı merkûm üzere lâzım gelen bahâsı barut-hâne nâzırı yedinde virilüb kimesnenin bir akçe ve bir habbesini ketm itdirmeyesiz ve bu bahâne ile hılâf-ı emr-i defter re'âyâ fukarâsına zulm ve ta'addîden ihtirâz eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-ısrîn fî Zilhicetü's-şerîfe li-sene tis'a aşerate ve miete ve elf

Fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kad vasale ileyna fî Rabî'u'l-âhir li-sene ısrîn ve miete ve elf

Kazâ-i Edremid gühercile hâlis 938 guruş

5

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

İşbu bin yüz on dokuz senesi Martı ibtidâsından bin yüz yirmi Şubatı gâyetine varınca der-uhde ve iltizâmımızda olan derviş çavuş ze'âmeti karyelerinden Edremid kazâsına tâbi' İnönü ve Sarnıç ve Kemer kazâsında gühercile Balluca ve İvrindi kazâsında Yörüklü ve Derelü nâm karyelerde ve sâirlerin a'sâr-ı şer'iyyesini ta'sîr ve

cürm-i cinâyeti zabt itmek için tarafımızdan el-hâc Ali'ye sipâriş olunub gönderilmiştir merkûm karyelerin a'sâr-ı şer'iyyesini ta'sîr ve vâki' olan cer cinâyetde zabt itmesine taraf-ı âhardan bir ferde mâni' olmaya tahrîran fi't-târih el-mezbûr

6

Şerî'at-i şî'âr Edremid kazâsında nâibü'ş-şer' olan efendi zîde ilmühü mûcibi temessük-i hâliyâ mutasarrıf olduğumuz Karesi sancağı mülhakâtından kazâ-i mezbûrenin ihtisâbına ve bâc pazarı ve âid olan rusûmât-ı kânûn üzere bin yüz yirmi senesi Cemâziye'l-âhir ve Receb ve Şa'ban üç ay zabt ve tasarruf itmek için işbu dârende-i hurûf Ahmed Beşe nâm kimesneye iltizâm olunub gerekdir ki kasaba ahâlîsi mezbûru üzerlerine ihtisâb bilüb sene-i sâbık üzere âid olan rusûmâtı mezkûr Ahmed Beşe'ye virüb zabt-ı tasarrufuna tarafımızdan ve taraf-ı âhardan zabtına kimesne mâni' ve müzâhim olmayalar

Ahmed mutasarrıf livâ-i Karesi hâliyâ

Varak 52

1

Şerî'at-i şî'âr Edremid kadısımühibbâna inhâ olunur ki hâlen taht-ı hükûmet şî'ârınızda vâki' yeniçeri üslub-ı sâbık üzere(silik) işlerinde Mustafa nâmgerekdir kiidüb âharı müdâhale itdirmeyesiz ol cânibde yeniçeri ve cebeci topçu ve gılman kul oğulları ve seksen süvâri merkûm üzerlerine serdar ve zâbit bilüb (silik) taşra tarafından hâriç vaz' ve hareket eylemeyüb itâ'at ve inkiyâd üzere olalar ve tavâyif-i mezbûrundan (silik) ma'rûf fevt olanların muhalledfât-ı defterde ma'rîfet-i şer'le merkûm ahz ve kabz ve sevk-i sultânîde (silik) itdirüb hâsıl olan nukûdu mûmzî ve mahtûm müfredât defteriyle bu cânibe irsâl itdiresiz ve lâkin hılâf-ı şer'i şerîf bir ferde zulm ve te'addî itdirmeyesiz bâkî ilm-i şerî'at-i bâz tahrîran fî evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel sene işrîn ve miete ve elf

Mustafa ağayı yeniçeriyân dergah-ı ali

2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Hâliyâ der-uhde ve iltizâmımda olan orta para mukâta'ası perâkendesı re'âyâları kazâ-i Edremid ve Kemer'de sâkin re'âyâların işbu bin yüz on dokuz senesinde üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i öşürlerini ve rusûm-i örfiyye ve öşr-i kuvâyâ ve âdet-i ağnâm ve resm-i arûsân ve cürm-i cinâyet ve sâir cüzî ve küllî her ne hâsıl olursa bir sene tamâmına değin zabt eylemek üzere işbu hâfizü't-temessük ilm-i beşeye tefvîz ve ol dahi kabûl itmeğın ol ecilden işbu hurûf-ı tahrîr ve ketb olunub yedine vaz' olunur zıkr olunduğu minvâl üzere merkûm tahsîl-i âhardan bir ferde müdâhale eylemeye tahrîran fi't-târihi'l-merkûm sene 1119

3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm mevlânâ Edremid kadısı zîde fazlühü tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Hüseyin şehri dîvân-ı hümâyûnuma arzı-hâl sunub Edremid'de vâki' Hakimzâde binâ eylediği câmi'i şerîfin tevliyeti bundan akdem yedi akçe ülûfesi bedeli tevcîh olunub mutasarrıf iken ref'inde âhara tevcîh olunmağla ülûfesi ibkâ olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda zıkr olunan tevliyet-i mezbûre Taba Hüseyin hisse emekdarlarından olmağla kânunları üzere İstanbul Kemer Gönen'e mahlûlünden yedi akçe tekâ'üd virilüb lâkin sâhib-i ulâ hayatda olmağla def'inden ibkâ olunub sağîru'l-vefâ olmağla elinden giden ülûfesi bedeli Edremid'de vâki' Hakimzâde vakfın vazîfe-i mu'ayyene ile tevliyeti bin yüz on beş senesi Şevval'inin yirmi yedinci günü el-hâc Mustafa def'inden kendüye tevcîh olunub üzerinde iken ba'dehü bin yüz on altı senesi Muharrem'inin yirminci günü mezkûr Mehmed Hüseyin şehrinin ref'inden tevliyet medrese-i mezbûr müderris Mevlânâ Halil'e tevcîh ba'dehü sene-i mezbûre Cemâziye'l-âhirinin on beşinci günü Halil def'inden yine Mehmed Hüseyin şehriye ibkâ olundukdan sonra bin yüz on yedi senesi mâh-ı Rabî'i'l-evvelinin dördüncü günü mezkûr Mehmed Hüseyin şehrinin ref'inden tevliyet mezbûr Mehmed Memiş zîde salâhaya tevcîh ve hâlen üzerinde mukayyed bulunduğı der-kenâr olunub arz olundukda sâhib-i arzı-hâl Mehmed'in hazîne malında eylediği yedi akçe ülûfesi mütevellî olan Mehmed Memiş kendü malından virmek üzere bin yüz on yedi senesi Zilhicce'sinin ikinci gününden mahalline kayd ve mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir

olmuştur buyurdum ki hükmi-şerîm vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi mezbûrun vech-i meşrûh üzere hazîne malında eyledüğü ülûfesi mütevellî merkûmun kendü malından virilmek üzere târih-i mezbûrede mahalline kayd olunmağla fîmâ ba'd merkûmun hazîne malında olunan ülûfesi mütevellî mezbûrdan alivirüb bir dürlü ta'allül ve nizâ' ve cevri-eziyet itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fi'l-yevmi'l-işrîn Zilhicce sene aşera ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

4

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn ûlâ vülâtü'l-müvehhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakînulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-mu'ayyen mevlânâ Kütahya kadısı zîdet fezâilühü ve..... me'âdinü'l-fezâil ve'l- kelâm Domaniç ve Dağardı ve Atranos Kadıları zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümayûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftihâru'l-havâs ve'l-mukarrabîn mu'temidü'l-mülûk ve's-selâtîn mümtazül-iz ve-t temkin bilfiil harem-i saadetim aşası olub evkaf-ı haremeyn-i muhtarameyn ve evkaf-ı selatin nâzırı olan Süleyman Ağa dâme ulüvvühü divan-ı hümayunuma arz gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfdan Bursa'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Murad Han-ı sani hazretleri câmi'i şerîf ve medrese-i latîf ve imâdet âmireleri evkâfından olub defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed ra'iyet oğullarından cemâ't-i güçlü söğüt yörükleri ve sâir re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ve âdet-i aġnâm ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ beytû'l-mâl ve mâl-i gâib ve mâl-i mefkûd voyvoda ve kaçkûn ve bi'l-cümle hukûk ve rusûmları defter-i cedîd-i hâkânîde vakf-ı şerîfe hâsıl kayd olunmağla kânûn ve defter mûcibince taraf-ı vakfa edâ eyledikden sonra evkâf-ı selâtîn re'âyâsı min küllü'l-vücûh ma'rûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem serbest olub kendü gelüb sizlerde beylerbeyi ve adamları ve sancak beyleri ve su başları ve zuamave erbâb-ı timâr ve havâss-ı hümayûn emînleri taraflarından kat'an müdâhale ve rencide olunmak îcâb eylemez iken üzerlerine konub müft ve meccânen yem ve yemeklerin alub hılâf-ı şer'i şerîf ve bilâ emri münîf vakfa âid rusûm-ı serbestiyetlerine dahl eylediklerinde bundan akdem men' ve def'i bâbında mâliye tarafından virilen emri şerîf mûcibince hılâf-ı şer'i şerîf dahl ve rencide ve hediye itdirilmeyüb evkâf-ı selâtîn re'âyâsı ma'rûzu'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küllü'l-

vücûh serbest olub rusûm-ı serbestiyet sene-i dahl ve re'âyâsına te'addî ola gelmemeğle beylerbeyi adamları ve sancak beyleri ve su başları ve havâss-ı hümâyûn emînleri ve zu'amâ erbâbı timâr ve sâir ehl-i örf tâifesine muhâkim tenbîh olunub atlu ile üzerlerine koyulmayub müft ve meccânen yem ve yemeklerin ve sâir me'kûlâ kısmından lâzım geleni rızâlarıyla satanlardan narh-i cârî üzere kendi akçeleriyle alub içlerinden birinin cürmü sâdır oldukda bi-hasebü'ş-şer'î taleb ve siyâset ve yâhud kat'ı usra müstehak oldukda hükmü kadı lâhık olub cihet-i şer'iyeye virildikten sonra cürm-i günah sâdır olduğu mahalde siyâset-i me'mûr olanlara vakfın zâbitı ma'rifetiyle şer'an lâzım geleni icrâ itdirüb hâric toprağı alub gitmeğe koyub ve bedel-i siyâset deyu bir akçe ve bir habbelerin aldirmayasız deyu hüdâvendigâr sâbık zamânında hatt-ı hümâyûn sa'âdet-makrûnum vâki' olmağla tecdîd olunmak rıcâsına i'lâm itmeğın imdi mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda mukaddemen mazmûn-ı mesfûr üzere hatt-ı hümâyûnum sa'âdet-makrûn ile mu'anven virilen emr-i şerîfim ve hâlen şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i âlişânım mûcibince amel idüb hılâfıyla yedimizde vaz' ve hareket ve evkâf-ı mezbûre re'âyâsına ol vechle ta'addî ve tecâvüz ve rencide itdirmeyesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu yedlerinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsin tahrîran fi'l-yevmi's-sâmin aşera fî Zilhiccetü'ş-şerîfe sene sitte aşerate ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kad vasale'l-beyân fi'l-yevmi's-sâmin fî Cemâziye'l-âhir sene aşera ve miete ve elf

Tıbk-ı aslül hatr hattuhu el fakir allahu subhanehu ve teala Hasan el Mevla hilafe Bi Medineti Kütahya el mahruse

5

Mefâhiru'l-ümerâü'l-kirâm merâci'u'l-küberâü'l-gamâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-iz ve'l-ihtişâm el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'lâ ber-vech-i irbelik hüdâvendigâr ve Biga ve Karesi sancakları mutasarrıfları dâme ikbâlühüm ve

mefâhirü'l-kuzât vel hükkam ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Emir Sultan evkâfından göçer yörükân tâifesi bulunan yerlerin kadıları zîde fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lum ola ki hümâyûna arz gönderüb taht-ı nezâretinde iftihâru'l-havâs ve'l-mukîmân mu'temidü'l-mülûk ve's-selâtin femuhtâru'l-iz ve'l-mütemekkîn bilfiil dâru's-sa'âdetim ağası olub Haremeyn-i muhtaremeyn evkâfı nâzırı olan Süleyman Ağa dâme ulüvvühü dîvân-ı hümâyûnuma arz gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfına Bursa'dan vâkîfün-i Haremeyn-i şerîfeyn ve merkûmân ve mağfûrun lehümâ Sultan Murad Han ve Hazret-i Emir Sultan tâbe serâhümâ evkâfından şehirlerde ve kasabât ve kurâda sâkin ve konar göçer yörükân tâifesinin ale'l-esâmî defterleri olmadığından beher sene re'âyâ ile zabıt beyinlerinde nizâ' kat' olmayub ve ba'zı re'âyâ dahi âhar taraftan zabt olunmağla vakf-ı şerîfe küllühü kadr olmağla müceddeden tahrîr ve defter olunmak def'a ve re'âyâ fukarâsına evlâ ve enfa' olmağın Haremeyn-i şerîfeyn muhâsebesi halîfelerinden kîdvetü'l-erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem Abdullah Halife zîde kadrühü muharrer ta'yîn olunub ve hâlen bin yüz on dokuz senesine mahsûb olmak üzere yörükân mukâta'ası zâbitı Mehmed zîde kadrühü mübâşeretiyile evkâf-ı mezbûrenin şehirlerde ve kasabât ve kurâlarda sâkin ve konar göçer yörükân re'âyâları başka başka tahrîr ve defter olunub Hazreti Emir Sultan vakfı re'âyâsı olanlara ben Emir Sultan re'âyâsı değilim murâdiyye ve yâhud Haremeyn re'âyâsı deyu illet itdirilmeyüb bir ferde gadr ve zarar olunmayub hak ve adl üzere gereği gibi tahrîr ve defter ve evkâf-ı mezbûr re'âyâlarından olub bir tarîkle âhar taraftan zabt olunmuş var ise ba'de't-tahrîr mütevellîler ile mürâfî' olmak üzere bu misillü re'âyâ başka başka defter olunub evkâf-ı ve mezbûr re'âyâları buldukları şehirlerde ve kasabât ve kurâlarda a'yân ve askerî tâifesi ve ahâlîleri vechen mine'l-vücûh tahrîr umûruna müdâhale eylemek üzere müstakillen muharrer mezbûr ve mübâşir merkûm ma'rifetleri ile husûs-ı mezbûr gereği gibi nizâm virilmek bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına i'lâm itmeğın imdi vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki emr-i şerîfimle vârid kıla bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi sen ki muharrer merkûm sen evkâf-ı mezbûrenin şehirlerde ve kasabât ve kurâda sâkin ve konar göçer yörükân re'âyâları ale'l-esâmî başka başka tahrîr ve defter idüb Emir Sultan vakfı re'âyâsı olanlara ben Emir Sultan vakfı re'âyâsı değilim murâdiyye yâhud Haremeyn re'âyâsıyım deyu illet itdirmeyüb bir ferde gadr ve zarar olunmamak ve hak ve adl üzere tahrîr ve defter eylesin ve evkâf-ı mezbûr re'âyâsından olub bir tarîkle âhar taraftan zabt olunmuş var ise ba'de't-tahrîr mütevellîler ile mürâfî' olmak üzere bu misillü re'âyâ başka başka tahrîr-i defter ve müstakillen senin ma'rifetin ve mübâşir

merkûm ma'rifetiyle husûs-ı mezbûr gereği gibi nizâm virüb câdde-i hakde udûl ve'l-cîrân eylemek ve ben dahi elviye-i mezkûr mutasarrıfları ve kadılarısız tahrîr husûsunda fukarâya gadr olunmamak üzere (silik) ihtimâm olunmak muktezî olmağla vakıf ve re'âyâ fukarâsına gadr olunmamak üzere evkâf-ı re'âyâsının buldukları şehirlerde ve kasabât ve kurâda a'yân ve asker ve ahâlisine vechen mine'l-vücûh tahrîr umûruna müdâhale itdirmeyüb ve bu bahâne ile âharın defterlü re'âyâsına müdâhale olunmaktan ve hilâf-ı şer'î şerîf re'âyâ fukarâsından taleb-i mâl olunmaktan bi-gâyet ihrâz eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Varak 53

1

Emîru'l-ümerâü'l-kirâm kebîru'l-himem ve'l-en'âm zü'l-kadr ve'l-ihirâm sâhibü'l-arz ve'l-ihitşâm el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'lâ Aydın ve Saruhan muhassılı Nasuh dâme ikbâl ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm mevlânâ kadısı zîde fazluhu tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lum ola ki iftihârü'l-havâs ve'l-mukarrabîn sa'âdetü'l-mülûk vel mutavattin muhtârü'l-ız ve't-temkîn bi'l-fi'il Dâru's-sa'âdetim ağası olub (devamı yok)

2

Medîne-i Edremid ahâlîsinden el-hâc İbrahim bin Mehmed Efendi Halil efendi ibni Ebubekir Hüseyin Çelebi bin Osman ve el-hâc Mehmed Efendi bin İlyas ve el-hâc Abdüsettar bin Avaz ve Çıkırıkçı Kara Beşir Hacı Nasuh ve Frenk karyesinden Musa bin Hızır ve Çorak karyesinden Avaz Çelebi ve Hatib karyesinden el-hâc Said ve Türbe karyesinden el-hâc Halil bin Abdullah ve Temaşalık karyesinden Hacı Yusuf ve Zeytinli karyesinden Hasan Çelebi ve Narlı karyesinden Kara Mustafa ve Babalar karyesinden Hacı Mehmed ve İbrahim karyesinden Hacı İbrahim nâm kimesneler ve sâir ahâlî kazâ mahallinde kadîmden bâ cem'iyeti bâ'isü'l-kitâb fahru'l-akrân İbrahim Ağa müvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb kazâ-i mezbûrun dokuz yüz otuz sekiz vukıyye gühercileolub taraf-ı miriden beher kıyyesine otuzar sağ akçe ta'yîn ve sâdır olan emr-i âlî mûcibince mûmâ ileyh İbrahim Ağa yedinden otuzar sağ akçeden müctemi' meblağ-ı mezbûr iki yüz otuz ve beş buçuk

guruşu tamâmen ahz ve kabz eyledikten sonra sâdır olan emr-i âlî mûcibince aynı dokuz yüz otuz sekiz kıyye gühercile-i müşârun ileyh İbrahim Ağa'ya def' ve teslîm ol dahi ahz ve kabz eyledim didikde merkûm İbrahim Ağa tahkîk ve tasdîk itmeniz mâhüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' aşera ve şehri Şa'bân sene sülûs ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hacı Ahmed Efendi, Koca Serdar Hasan Ağa, Mehmed Efendi bin İlyas, İbrahim Çelebi bin Mehmed Efendi, Mehmed Çelebi bin Şükrullah, Hasan Çelebi bin Mehmed, Abdülkâdir Hâce

3

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi sancağında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Karesi sancağı mütesellimi (silik) zîde kadrühü tevkî'i refî'i hümayûna vâsil olacak ma'lûm ola ki bundan akdem Devlet-i Aliyye imdi ve bizimle Moskov çârı beyninde sulh ve salâh vâki' olmağın çâr-ı hilâfet-i şî'âr ta'azzün-i ahd idüb gemde-i bekr dahi olan küffâr devzah karâr ile ve zâfât-ı memâlik-i mahrûsemde olan ba'zı mahallerde ta'arruz ve istibdâ sadedinde olduğu müta'ayyin oldukda def'i isâr nusret-i fâsîh urfet-i ...içün

Düstûru'l-mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-âlem fezzammü'l-ümem müdür-i a'zam ve serdâr-ı erkemim Mehmed Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü ve zâ'if efendim umûmen Rum ili ve Anadolu ve eyâlet-i sâireden olan asâkiri nusret-i me'serim ile müsta'înen billâh kefere-i mezbûr üzerine atf-ı şettân-ı urneb ve kat'-i menâzil ve tabr-ı merâhil iderek işbu sâl-i ferhand kalemi Cemâziye'l-âhir'inin ikisinde vilâyet-i Bağdad hudûdunda vâki' nehr-i bürût sâhili mastar-ı hıyâm asker nusret-i ihtîşâm olduğu esnâda kefere-i mezbûrunun tabur memhûru dahi nehr-i mezbûrun karşusunda bulunmağla asâkir arasında ubûr bulmak inşâsına mübâşeret olunan üç kıt'a hisarları i'mâlet-i had ve bâbil-i cihâdı sed içün gönderilen sermet-i askerlerin gurûhu ile asker tuğrâ-yı mükerrem tarafından ba'as ve irsâl olunan cellad-ı ihbâl ve aşağılar kalblerine mütemmim olanlar beyenlerinde sâbiredir ve

katâma intikâl olunub ba'dehü eseru'l-melikü'l-ulûm i'timâd-ı leyan münebbirân-ı ikdâm olmalarıyla niceleri hayâlar fenârınca gazât-ı zaferler dâr ve ekserî tuğra-i şir-i şemşîr edüb mücâhidîn nusret-i şî'âr olub bi-aynihi's-sebûk olanları tersânveler zât ve cinsinde ve husrevât ile tabur-ı memhûrları güzerân olmalarıyla keferi-i mezbûr ile vâki' olan cenk ve cihâd cümlesine teslîm-i feth ve zaferin cemm-i i'lâm ve zât ve küffâr (silik) huzâvet ve edbâr ve sabâ giriftar kıyye-i esâmî olanlardan mâ'adâ akseneleri hâric udüvv-i düşman olub ba'de mukârenet tevfiik ebzed-i müte'âl ile umûmen süvârî ve piyâde asâkir-i nusret me'serni ile nehr-i mezbûr üzerine akd olunan hubzlerden asker ve düşman deyn-i tabur üzerine varılıb ve gereği gibi muhâsara ve menzile girilüb ve top ve tüfenk ve sâir âlât-ı harb ve fettâl-i a'mâliyle her koldan hücum ve iftihâr ve vucûd-ı habâset elvedeleri vâsire-i habâset i'lâm ile tazyîk olundukda ayn-ı devzah mekîn-i asâkir-i nusret encâmıyla cümle ...takad getürmeyüb çârın girvâr nâ-çâr bi'l-cümle asker hezîmet-i âsârı Gelüb ve yere bayrağı dikilüb birkaç kolun beşer onar adamların taşlâm ve gür ve serd erleri olan Sermet ağıl iki kağıt ile câbirleri ve cümle ağızından istîmâm olmağla ve salâh tâlib ve râğib olmalarıyla eşrâf kal'ası idi aslâ tasrîha altmış ke'l-evvel arâzî ve sâir tımâretle taraf-ı Devlet-i Aliyye'ye teslîm ve tîfân ve kamangi ve sîmar ve mağned kal'ası külliyyetli hedm ve kamangi içinde olan tob ve cebehânemi bi'l-külliyeye Devlet-i Aliyye'ye teslîm olub ve fihimâ ba'dehü mahall-i merkûmda tarafeynden kal'a binâ olunmayub ve min ba'dehü Devlet-i Aliyyem tarafından meşkûliyyet ve anların tarafından memâlik-i mahrûseye mensûb olan re'âyâ miralay ve sâirlerine bir dürlü ta'addî ve tecâvüz olunmamak üzere ve bundan mâ'adâ ba'zı şurût ve kuyûdu mütazammin mevâd üzerine Devlet-i Aliyye ile münîf-i sarfla moskov çârı beyninde müsâlaha ve müsâleme vâki' olub tarafeynden memhûr ve ma'mûlün bih temessükler olunub virilmeğle felillehil hamd ve'l-mennihi zaman-ı saltanat ve revân-ı hilâfetimden bu sâlerimizden kalan vâki' olan gazâ ve feth-i feyrûzun işâ'at ve i'lâmıyla kalub ma'rifet ve firkat-i müvahhidine takdîr ve ilfâ ve ammâ bi-nî'meti rabbike fehaddis emr-i münîfi icrâ ve fîmâ ba'dehü cenâb-ı hilâfet sâirden ism-i zemîn ruûs-i münâbirde bayrâiyye telkîn kadı ile katrîz ve tezekkür itmek üzere hutebâsına hucûm işbu emr-i şerîf vâcibü'l-mütesâlim girifte sudûr bulub gönderilmişdir imdi inşâallâhü te'âlâ vusûlünde edâ-yı levâzım şükr-i hüda ve ibkâ-i merâsim hamd ve ehabbü'l-afâyâdan sonra kazânızda vâki' ulemâ ve sülehâ a'yân ve eşrâf ve fukarâ ve zu'afâ ve sâir ehâlî ve bir eyâye bu haber-i şâret eseri i'lâm ve işâ'at ve fî-mâ ba'd cenâb-ı hilâfet ... ism-i müsemâsın ruûs-i münâbirde hutebâyâ kadı lutfunla tezekkür itdirüb ve dâimâ fevz ve nusret deyn-i mübîn ve hezn-i nekbet

kesret-i müşrikîn eûzü istihlâb hayz-ı re'âyâ ihtimâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur

Varak 54

Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb hılâfından bi-gâyet ihtirâm idüb şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılınız

Vasale ileynâ fî evâsıt-ı Şaban sene 231

Sahrâ-yı Beyrud nehri barut

1

Medîne-i Edremid kazâsında Zeytinli nâm karyede sâkin iken bundan akdem vefât iden Mahmud bin Abdullah'ın verâset-i zevce-i metrûkesi Alime binti Avaz ile sulbî kebîr oğlu Süleyman nâm kimesneye munhasıra olduğu lede'ş-şer' zâhir olduktan sonra terekede müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi's-sânî Şa'bânü'l-mu'azzam sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Der menzil ma'a't- tabi'	24000 guruş
Diğirmen der-kurb-i Kızılkeçili	20000 guruş
Zeytün der-mahall-i Alican	15000 guruş
Yeni yerlerde zeytün	17000 guruş
Bir zeytün der karîb ...	10000 guruş
Bağçe der-mahalle-i Alican	12000 guruş
Araplarda incir	3000 guruş
Kahve hâne	4000 guruş
Börekçi dükkânı	4000 guruş
Doru beygir	1800 guruş
Merkeb	600 guruş
Kuzu	600 guruş

Siyah üzüm		4000 guruş
Fanus		80 guruş
Ortada sahan		400 guruş
Ayaklı sahan		100 guruş
Baklava tepsisi		200 guruş
Kahve ibriği	4	160 guruş
Leğen ibrik		200 guruş
Bakır evâni	25	3000 guruş

Tunç havan		100 guruş
Ortada küp	9	220 guruş
Büyük küp	5	1200 guruş
Küçük küp	5	240 guruş
Büyük kantar		120 guruş
Def'a küp	5	300 guruş
Ayna (?)		300 guruş
Köhne halı		180 guruş
Pembe iplik		300 guruş
Yorgan	1	120 guruş
Köhne yastık		200 guruş
Beyaz ihram		200 guruş
Kilimi köhne		160 guruş
Kahve hâne ve karye iskâmına tâbi' havlu		400 guruş
Menzil bahâsından der zimmet Ahmed		4800 guruş
Hırdavat hâne		600 guruş

Yekûn 137240 bin otuz yedi bin altı yüz kırk akçedir

Minhâ el-ihracât

Techîz tekfîn me'a ve yüz müteferrika 6000 guruş

Deyn-i müsebbit an mihr-i müeccel	80000 guruş
Deyn-i müsebbit el-hâc Ramazan	48000 guruş
Deyn-i müsebbit bahâsı câriye-i mezbûr müsellimâtı	18000 guruş
Deyn-i müsebbit Hacı Mehmed salât	4200 guruş
Resm-i kismet	2400 guruş
Huddâmiyye	400 guruş
Kalemiyye	200 guruş
İhzâriyye	150 guruş
Yekûn	87350 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese	49890 guruş
Hisse-i zevce-i mezbûr Alime	6235 guruş
Hisse-i el-ibni mezbûr Süleyman	43655 guruş
Sudûr-ı emr-i âlişândır	

2

Edremid'de vâki' Çanlıbaba dimeğle ma'rûf zâviye-i kadîmden fukarâ-i yed-i meşrûha olub ecnebîden Seyyid Hasan nâm kimesne menziline üzerine ref' olunub yerine fukarâdan işbu refi'-i tevkî'-i rafî'u'ş-şân şehr-i yârî Derviş Hüseyin her vechle lâyük ve mahal ve müstahak olmağın vazîfe-i mu'ayyene ile tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i âlişânımız virilmek ricâsına inâyet taleb itmeğın zâviye-i mezbûre-i fukarâ yed-i meşrûha olub mutasarrıfının ihtiyâcı olmaduğı tekâsülün ihbâr olunmağla sıdk idüb bu berât-ı hümâyûn sa'âdet-i makrûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezbûru zikr olunan zâviyeden ref' olunan mezbûrun yerine zâvid-dârı olub hizmet-i lâzimesin kemâ yenbağî mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yin olunan vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olub vâkîfın rûhu ve devâm-ı ömr ve devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda ref' olunan Seyyid Hasan tarafından ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmayub aslâ müdâhale ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timad kılalar tahrîran fî evâhir şehrî Cemâziye'l-âhire sene sülûs ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

3

Molova kazâsına tâbi' İskâmiyye nâm karyede sâkin bâ'isü'l-kitâb Süleyman bin Mehmed Ağa el-merhûme mahfel-i kazâda müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi Alime binti Ivaz nâm hâtun mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan on dört sene mukaddem müteveffiye-i vâlidem Âsiye binti çelevi Ramazan Müteveffiye oldukda terekesi ba'de't-tahrîr ve't-taksîm babam müteveffâ zimmetinde mütakarrir mihr-i müeccelin otuz bin akçe hissesin istifâ itmeyüb bana ruhsat vermez yüz kuruş hisse-i şâyi'amı bâkî kılub ve bundan mâ'ada benim hisseme isâbet iden bir re's-i rûsü'l-asl yüz elli kuruş kıymetli Mülâyemez nâm câriyemi ahz ve âhara bey' idüb akçesini kendü masârifına sarf ile istihlâk eyledi suâl olunub alivirilmesi matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr müdde'î mezbûrun da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda karye-i Zeytülü sakinlerinden Ömer bin Süleyman ve Mustafa Beşe bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olunduklarında

Varak 55

1

Fi'l-hakîka câriye-i mezbûre müdde'î mezbûr Süleyman olub müteveffâ-yı mezbûr alub yüz elli guruşunu Mehmed Çelebi nâm kimesneye furuht idüb meblağ-ı mezbûr yüz elli guruşu kendi umûruna sarfla istihlâk eyledikde ve vâlidesinden irsle isâbet iden yüz guruşu müteveffâ-yı mezbûr huyûtunda bizim huzûrumuzda ikrâr eyledi bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de'l-kabûl müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden iştirâ tenbîh-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Şa'ban li-sene sülûs ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderriş Efendi bin Ebubekir, (silik) Hacı İbrahim bin Mehmed, Tebağlı Hasan Ağa, Yezid Efendi bin Mehmed Çelebi, Sâlih elebi ibni Hacı Hüseyin, Seyyid Derviş Ağa, Mehmed ibni

2

Mevlânâ kazâsında Eskikale nâm karyede sâkin bâ'isü'l-kitâb Hacı Fazlı ibni Ali nâm kimesne meclis-i şer'de Edremid kazâsına tâbi' Zeytinli nâm karyede sâkin iken bundan akdem müteveffâ eyledi Mehmed Ağa ibni Abdullah nâm kimesnenin verâset-i zevce-i oğlu Süleyman ve zevce-i metrûke Alime binti Avaz nâm hâturn mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr idüb târih-i kitâbdan on yedi sene mukaddem müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde cihet-i karz şer'inde üç yüz guruş hakkım olub ve iki sene mukaddem yüz guruş dahi hakkım olmağla cem'an bin yüz guruş hakkım olmağın terekesinden taleb eyledim suâl olunub alıvirmek matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl üç yüz guruşunu inkâr ve yüz guruşunu ikrâr idecek üç yüz guruşun müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde olduğunu mübeyyin beyyine taleb olundukda karye-i mezbûr sâkinlerinden Ömer bin Süleyman ve Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştihâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'î mezbûr müteveffâ-yı mezbûrun mezkûr yüz guruşdan mâ'adâ üç yüz guruş deyni olduğunu ikrâr ve bizi iştihâ eyledi bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet eylediklerinde ba'de'l-kabûl müteveffâ-yı mezbûrun zimmetini edâsına tenbîh-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-işrîn fi Şa'ban sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şuhud –u mezbûr

3

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Kuttâ'-ı tarîk eşkiyâsından olub Edremid kazâsı sükkânından (silik) nâm Şâkir medîne-i Edremid sükkânından Hacı Abdurrahman nâm kimesnenin iki üç def'a dükkanda içüb içinde olan emvâli defn-i sirkat itmeğle mezbûr Şâkir târih-i kitâbdan bir gün mukaddem medîne-i mezbûreye geldüğü ihbâr olunub ahz olunmak üzere iken kendi firâr ve bir re's midillü bârgîri taraf-ı şer'den ahz üzerine bir anbar içinde iki kıyye soğan iki akçe büber ve bir kıyye kına ve bir eski sarık bulunmağla târih-i mezbûrdan bir büber on ikişer akçe nafaka ta'yîn olunduğu kuddise

Şuhûdü'l-hâl

Müderri Halil Efendi Koca Serdar ve Mehmed Beşe ve gayrihim

4

Defter oldur ki sekiz yüz yirmi üç senesinde vâki' mâhı Karesi sancağında mutasarrıf sa'âdetlü Derviş Mehmed Paşa Hazretleri kazâ-i Edremid'e nüzûl ve iki meks idüb Evciler ve Zeytinli ve cümle ma'rifetle paşâ-yı mûmâ ileyhe virilen otuz beş ve kıyye kahve ve iki hurmalık çuka bahâları doksan iki guruş ve vâ'iz otuz guruş ubûdiyyet virildikten sonra Bayındır karyesinin paşâ-yı merkûm konağı harcı yirmi beş guruş ve Evciler karyesi harcı on beş guruş Tahta karyesi konağı harcı yirmi iki buçuk guruş Arablar karyesi levend konağı harcı on bir guruş Zeytinli karyesinin paşalar harcı men'-i sâir bundan ve mesârifât kırk beş guruş Kadı karyesi iki bayrak konağı harcı on guruş ve Çorak karyesinin konak harcı dört guruş ve Çömlekçi mahallesi konağı bir buçuk guruş ve paşâ-yı mezbûr mübâşirinin kubaş Hacı Mahmud harcı dört guruş mahalle otuz beş guruş huddâmiyye sekiz guruş muhziyye kâtibiyye dört guruş ve cümle ma'rifetle tahsildâr nasb olunan Derviş Ağa'nın ücreti on guruş cem'an (silik) bâliğ olmağla mezbûrun yüz otuz yedi hânesi üzerine tevzî' ve taksîm olunarak beher hâneye ikişer oda birer bâb isâbet itdikten sonra muhzi-ı mezbûrun yedine virilen defterdir ki zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâmis fi Şevvâlü'l-mükerrem sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğran hâne	1,5	1 rubu'	
Mahalle-i Soğanlı hâne	2	Mahalle-i Çorak hâne	2,5

Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	Mahalle-i Câmî'i kebîr	
1 rubu'		1,5 rubu'	
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Evciler hâne	4,5
Mahalle-i Câmî'i vasat hâne	2	Karye-i Bayındır hâne	1
1 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	Karye-i Kulaklar hâne	2,5
3 rubu'		Karye-i Tahtaköy hâne	6
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Güre hâne	5
3 rubu'		3 rubu'	
Mahalle-i Havran hâne	1,5	Karye-i Kızılkeçili hâne	3
Mahalle-i Âdilzâde		Karye-i Zeytinli hâne	11,5
1,5 rubu'			

Her biriniz ihtimâm-ı tâm idüb hılâfından bi-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki şeref sudur vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere (silik) olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzîmü'l-ımtisâlin mazmun-ı münifiyle amil olub hılâfından bi-gâyet ittikâ ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimâd kılâsız tahrîran fî evâhiri Recebû'l-ferd li-sene sitte ve erbe'în ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

5

Şer'ai -i şî'âr Karesi sancağında vâki' Beşir Hüseyin şerî'at-i garrâ fazîletlü efendiler zîde fazlühümve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân livâ-i mezbûrda vâki' kazâların kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları cümle a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu bin yüz kırk senesine mahsûben hâlen Anadolu vâlîsi ve serce hânı ser askeri vezîri Derviş Hamir devletlü inâyetlü Köprülüzâde Abdullah Paşa Efendimiz hazretlerinin eyâlet-i Anadolu'da vâki' elviye ve kazâlardan bâ-fermân-ı âlf imdâd-ı seferiyye malı icâbeti yerli yerinden serdâr-ı mîri olmak üzere tamâmen ve

kâmilten tahsîl ve asitâne-i sa'âdete îsâl ve teslim hazîne-i âmire itdirilmek bâbında müekked ve müşedded emr-i şerîf-i âlişân isdâr-ı vesâyet devlet-i vekîrû'l-müeddet inâyetlü hamiyetlü veliyyü'l-himem efendimiz hazretlerinin hâlen kapucu kethüdâsı hizmetinde istihdâm olub ve dergâh-ı mu'allâ kapucu başlarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim sa'âdetlü mükerrermetlü Lutfullah Ağa hazretleri mübâşeretiyle medîne-i Kütahya'ya vürûd bulub şeref bahş-ı sudûr iden fermân-ı celîlü's-şân Kütahya mahkemesinde ma'rifet-i şer'le ve cümle a'yân-ı vilâyet ve ahâlî müvâcehelerine feth ve kırât olundukda bi'l-cümle a'yân ve ahâlî sem'an ve tâ'at deyub zikr olunan imdâd-ı seferiyyesini sinîn-i sâbika üzere evliye ve kazâlara tevzî' ve taksîm olundukda hâlen livâ-i mezbûr mumzî defter pusula mûcibince isâbet iden ol mikdâr imdâd-ı seferiye malı yerlü yerinden tamâmen ve kâmilten serâr mîri olmak üzere cem' ve tahsîl ve asitâne-i sa'âdete teslim-i hazîne-i âmireye îsâl itdirilmek bâbında ... sudûr iden fermân-ı cihan-mutâ' mûcibince dîvân-ı Anadolu'dan buyruldu tahrîr ve isdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühü mübâşir ta'yin ve irsâl olunmuşdur vusûlüne gerekdir ki mahallinde ma'rifet-i şer'le ta'yin olunan mübâşir ma'rifetle livâ-i mezbûra isâbet iden ol mikdâr imdâd-ı seferiyyenin tamâmen ve kâmilten tahsîl ve tarafımıza irsâl ve îsâl idüb mu'temid-i aleyh idenlerin yerleriyle bâ-fermân-ı âlî kabzına bakub edâ ve teslim eyleyüb ve teslimlerinizi müste'ir-i senedât alub bir dürlü avdet ve te'hîre ruhsat ve cevaz göstermeyüb mûcibi buyruldu ile âmil olası deyu fî Zilkade sene 1146

Kazâ-i Edremid ve livâ-i Karesi imdâd-ı seferiyye vâlî Anadolu 5 para 1508 guruş yalnız bin beş yüz sekiz guruş beş paradır Samanlı kazâsının kıymetleri

Hâlen Kütahya nâibi efendinin pusulasında tahrîri üzere bâ-fermân-ı âlî Devlet-i Aliyye'den mübâşir ta'yin olunan sadrâzam sâhib-i devlet efendimiz hazretlerinin kapucuları ve dergâh-ı âlî kapucu başlarından Lutfullah Ağa'nın ta'yîn olunan mübâşir 176 guruş

6

İşbu sene-i mübârekde hâlen Anadolu vâlisî ve Şark cânibi ser-askeri vezîr-i mükerrem devletlü Abdullah Paşa hazretleri taraf-ı şerîflerine bin yüz kırk yedi senesine mahsûben bâ-fermân-ı âlî ta'yîn olan imdâd-ı seferiyyesinden ber-mûcib-i memhûr bu vechle Edremid kazâsına isâbet iden bin beş yüz sekiz guruş olub ve taraf-ı devletden mübâşir ta'yîn buyrulan kapucu başlarına yüz yetmiş guruş ve harc-ı bâb yüz guruş ve mübâşirine elli guruş ve Serdar Mustafa Ağa yedine deve husûsu ve ocak çavuşu ve vezîr ağasına virilen beş yüz beş guruş Hasan beg (?) nezî-i bârgîr ücreti ve konak harçları yüz yirmi dokuz guruş ve Çorak karyesinin on guruş ve Tahta karyesine altı guruş harcı defter iki yüz elli guruş ve huddâmiyye yirmi beş guruş ve çukadâriyye on guruş ve kalemiyye beş guruş ve muhzirîyye beş guruş ve tahsildâriyye yüz guruş ki cem'an elli bin sekiz yüz yetmiş yedi guruşa bâliğ olmağla bi'l-cümle a'yân ve ahâlînin ittifâk ve ittihadlarıyla kazâ-i mezbûrun mevcûd yüz otuz iki hânesine tarh ve tevdî' olundukda hâneye yirmi birer guruş ve üçer hak isâbet itmeniz tahsildârı olan fahru'l-işbâ' serdar Mustafa Ağa'nın yedine virilen hâne defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi'l-hâdî aşera fi Şevvâlül'l-mükerrem li-sene sitte ve erbe'în ve miete ve elf

Mahalle-i el-hâc Tuğrul hâne	2	Mahalle-i Âdilzâde	
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	1,5 rubu'	
2 rubu'		Mahalle-i Câmi'i kebîr	
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	1 rubu'	
3 rubu'		Mahalle-i Evciler hâne	4,5
Mahalle-i Âdil Celal hâne	2	Karye-i Bayındır hâne	1
3 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Soğanlı hâne	2	Karye-i Kulaklar hâne	2,5
1 rubu'		Karye-i Tahta Güre hâne	6
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	Karye-i Güre hâne	5
Mahalle-i Kâdî İlyas hâne	3	3 rubu'	
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i Kızılkeçili hâne	2,5
Mahalle-i Tuzcu Murad Hâne	3,5	Karye-i Zeytinli hâne	11,5
		Karye-i Ekmekçi hâne	1,5

Karye-i Kaşıkçı hâne	2	3 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Yenice hâne	2
Karye-i Arablar hâne	2,5	Karye-i Karacaaliler hâne	2
Karye-i Kadı hâne	4	1 rubu'	
Karye-i Frenk hâne	3	Karye-i Sarnıç hâne	1
Karye-i İbrahimce hâne	1	1 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Dereören hâne	1
Karye-i Babalar hâne	1	Karye-i Eşme hâne	1
1 rubu'		Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i Narlı hâne	1	2 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Frenk hâne	2
Karye-i Balcılar hâne	2,5	Karye-i Hayat hâne	2
Karye-i Dereli hâne	4	1 rubu'	
Karye-i el-hâc Arslan hâne	1	Karye-i Çorak hâne	5
Karye-i Beyler hâne	1	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5
Karye-i Şekviran hâne	3	Cem'an yekûn hâne	132 yüz
Karye-i Temâşalık hâne	4	otuz iki hânedir	
Karye-i Havran hâne	17		

Varak 56

1

Kıdvetü'n-nüvâb el-müteşerri'în Edremid kazâsında hâkimü'ş-şer'i şerîf efendi ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki hâlen işbu bin yüz kırk altı senesine mahsûben livâ-i mezbûrdan bâ-fermân-ı âlî mu'ayyen olan imdâd-ı hazariyyemizin takayyüd-i sâlisinin defteri kabûl ve tahsîli lâzım gelmeğın meblağ-ı mezbûrun tahsîli bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mübâşir zîde kadrühü ta'yîn ve irsâl olunmuşdur inşâallâhü te'âlâ vusûlüne tarafımızdan ve taraf-ı şer'den

virilen (silik) matlûb olan meblağ-ı mezbûru tamâmen ve kâmilen pak akçe başı ile teklîf olunmayub meblağ-ı mezbûru mahallî veche'l-âde cümle ma'rifetim ve ma'rifet-i şer'le cem' ve tahsîl ve mübâşir-i merkûma tamâmen teslîm ve tarafıma irsâlimde dikkat ve ihtimâm iderek ta'tiline bâ'is-i bi'l-ihâr olmakdan ziyâde hadr ve mücânebet ve mübâşirin avdetine ahâlîden yanına mu'temid-i aleyh adam koşub savb-ı me'mûriyete îsâl ve mûcib-i buyurulmakla âmil olasız deyu sene 1146

Bâ-mührü Osman Paşa

2

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi sancağında vâkî kazâların kadıları zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı ma'lûm gönüllülerinden olub Bayındır kazâsına bagâr-ı bârgîrleri ihrâcına me'mûr olan Mustafa zîde mecdühü ve mefâhîrü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkîî refîî hümayûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübârekde şark tarafına sefer-i hümayûnum mukarrir ve mütehakkık olmağla ordû-yı nusret-makrûnum ile gidecek asâkir-i mensûbenin dâr-ı rahyeleri tahmîli ile ve sâir mühimmât seferine nakli hizmetinde i'mâl için Karesi sancağında vâkî Balıkesir ve kazâsından iki yüz elli beş bagâr-ı bârgîrleri ihrâc olunmak üzere bundan akdem şeref bahş-ı sudûr olan emr-i şerîf-i âlişânım ile sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin Dersa'âdetim'den mübâşir ta'yin ve irsâl olunmuşduk bu def'a Dersa'âdetime gelen arzın halâsına mefhûmünde ol mikdâr bârgîrlerin yalnız kazâ-i mezkûrdan tedârik ve ihrâc mümkin olmamağla kırk üç senesine kıyâs ile teb'an sancakdan ihrâc olunmağa muhtâc olduğu i'lâm olunmağla mûcibince livâ-i mezkûrda vâkî bi'l-cümle kazâlarda tevzî olunmak fermânım olmağın (silik) bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzimü'l-imitisâl mazmun itâ'at-makrûnuyla âmil olub hılâfından bi-gâyet ikrâri'timâd kılâsız tahrîran fî evâil-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve erbe'în ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kıdvetü'n-nüvâb el-müşerri'în Edremid kazâsında nâibü's-şer' olan efendi zîde ilmühü ve mefâhîrü'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri erleri a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde

kadrühüm inhâ olunur ki hâlen bâ fermân-ı âlî işbu bin yüz kırk altı senesine mahsûben livâ-i mezbûreden mu'ayyen olan imdâd-ı hazriyyemizin taksit-i sâninin (silik) hulul ve tahsîli iktizâ itmeğe defter tevzi' kazânıza isâbet iden meblağ-ı mezbûr tahsîli bâbında işbu buyruldu tahrir ve ısdarta'yîn ve irsâl olunmuşdur inşaallahu teala vusulünde tarafımızdan ve taraf-ı şer' den virilen pusula mûcibince meblağ-ı mezbûru pak akçe olmak üzere (silik) tahlîf olunmayub alâ vechi'l-âde cem ve tahsîl ve mübâşir-i merkûm üç günden ziyâde meks itdirmeyüb bir gün evvel kadem-i akdem matlûb olan meblağ-ı mezbûr tamamen cem ve tahsîl idüb ve ahâlîden mübâşirin yanına mu'temid-i aleyh adam koşub (tahrib olunmuş) mûcib-i emr-i âlî (silik) bi-gâyet ihtirâz ve mûcânebet idecek

Fî 14 sene 1146

Kazâ-i Edremid 260 guruş

3

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitan-ı hâkânî hükmü oldur ki

Edremid kazâsına tâbi' Çorak nâm karyede vâki' müteveffiye Âişe Hâtun bin Ebubekir mescid-i şerîf ve ma'lûm hânenin ta'mîr ve termîm vakf eylediği yirmi sekiz aded eşcâr-ı zeytûnün gallesinden fazla kalanı evladları beynlerine ale's-seviye taksîm olunmak üzere şart ve ta'yîn idüb ol vechle evladları galle bâkî beynlerine taksîm olunurken vakf-ı mezbûrun tevliyeti ecânibden Mustafa alub hılâf-ı şart-ı vâkîf kendi üzerine berât itdirüb evlâd-ı vâkîfa talebi gadr itmeğle def' olunub yerine vâkîfa mezbûrenin islah evlâdından işbu refi'-i tevkî'-i rafî'u's-şân-ı hâkânî Şeyh Mehmed zîde salâha her vechle lâyük ve mahal ve müstehak olmağla mezbûrun def'inden ber-vech-i hasbi tevcîh olunub yedine berât-ı şerîfim virmek bâbında naib Mevlânâ es-seyyid Süleyman zîde ilmühü arz itmeğın (silik) idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr Şeyh Mehmed zîde takvâhü varub ref' olunan mezbûrun yerine mütevellî olub hizmet-i lâzimesini müdde'î ve müeddî kıldıkdan sonra ber-vech-i hasbi mutasarrıf olub vâkîfenin rûhu ve devâm-ı ömr ve devletimçün re'âyâ müdâvemet göstere ol bâbda ref' olunan Mustafa ve

taraf-ı âhardan bir ferd mani olmayub şöyle bilüb alâmet-i şerife i'timâd kılalar
tahrîran fî evâhiri Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve erba'în ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Varak 57

1

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitan-ı hâkânî
hükmü olur ki

Edremid kazâsına tâbi' Babalar nâm karyede vâki' mescid-i şerîfin vazîfe-i
mu'ayyene ile bâ berât-ı askerî imamı olan Lutfullah bundan akdem fevt olub yeri
hâlî kalmağla erbâb-ı istihkâkdan sulbî kebîr oğlu işbu refî-i tevkîi raff'u'ş-şân-ı
hâkânî İbrahim Halife Zeyd salâhaya askerî tarafından tevcîh olunmuşken âhardan
el-hâc Mehmed nâm kimesne zuhûr ve imâmet mezbûr diğêr Mehmed mahlûlünden
bana tevcîh olunmuşdur deyu hılâf-ı inha-i (?) askeri tarafından üzerine berât itdirüb
mezbûr İbrahim Halife'ye gadr itmeğle zikr olunan imâmet mezbûr el-hâc Mehmedin
ref'inden ve babaları Lutfullah mahlûlünden sâhibi ol merkûm İbrahim Halife'ye
tevcîh ve mâliyeden yedine berât-ı şerîf-i âlişânım ve'l-iltimâs Edremid nâibi
Mevlânâ es-seyyid Süleyman zîde ilmühü arz itmeğle vakf-ı mezbûrun kaydı
Anadolu muhâsebesinde bulunmamağla mu'cibince tevcîh ve Anadolu
muhâsebesine kayd ve berât olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i
pâdişâhânem zuhura getirib müteveffa-yı (?) mûmâ ileyhın arz ve bin yüz kırk altı
senesi Cemâziye'l-âhirinin yirmi yedinci günü târihiyle müverrah virilen ruûs-ı
hümâyûnum mu'cibince bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr İbrahim
Halife Zeyd sakâha varub vech-i meşrûh üzere mescid-i mezbûrda imam olub edâ-i
hidmet eyledikden sonra bundan evvel vazîfe-i mu'ayyene ile imam olanlar bu
vechle mutasarrıf ola gelmişler ise merkûm dahi ol vechle vazîfe-i mu'ayyenesini
evkâf-ı mezbûr mahsûlünden mütevellîsi olanlar yedinden alub mutasarrıf olanlara
ref' olunan merkûm ve taraf-ı âhardan hiç ferd dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle
bileler alâmet-i şerife i'timâd kılalar fî 28 Haziran sene 146

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

2

İşbu bin yüz otuz altı senesine mahsûb olmak üzere bâ-fermân-ı âlî Karesi sancağı mutasarrıfı sa'âdetlü Ahmed Paşa Hazretlerine ta'yin olunanhadariyyesinden kıst-ı sani ve kıst-ı sâlis malları beş yüz yirmi guruş olub ve mübâşir bin yüz guruş ve serdar Mustafa Ağa yedine ömrü vefât yüz altmış iki guruş ve mukaddemen Kemere irsâl olunan nezl-i bârgîrlerinin ücreti beş guruş ve (silik) koşulan dokuz neferi sekbânın ücretleri dokuz guruş ve el-hâc Ali'nin konak harcı beş guruş ve za'îf olan tasdîki defteri tahsîlü ve Arablar ve Yağcılar karyelerine imdâdiyye beşer guruşdan yirmi guruş ve harv defteri yüz guruş ve huddâmiyye on guruş ve çukadâriyye beş guruş ve kalemiyye üç guruş ve ihzâriyye üç guruş ve tahsildâriyye elli guruş ki cem'an dokuz yüz doksan iki guruşa bâliğ olmağla bi'l-cümle a'yân ve ahâlînin ittifâk ve ittihadlarıyla kazâ-i mezbûrun mevcûd olan yüz otuz iki hânesine tarh ve tevzi' olundukda hâneye beş bin guruş ve yirmi bir para isâbet itmeniz tahsildâr ta'yin olunan merkûm Mustafa Ağa'nın yedine virilen hâne defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi's-sânî min şehri Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve erbe'în ve miete ve elf

Mahalle-i el-hâc Tuzla hâne	2	Mahalle-i Adilzâde	
Mahalle-i Kocabaş hâne	2	1,5 rubu'	
3 rubu'		Mahalle-i Câmi'i kebîr	
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	10 rubu'	
3 rubu'		Karye-i Evciler hâne	4,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	Karye-i Bayındır hâne	1
3 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Soğanlı hâne	2	Karye-i Kulaklar hâne	2,5
1 rubu'		Karye-i Tahtaköy hâne	6
Mahalle-i Câmi'i vasat hâne	2	Karye-i Güre hâne	5
1 rubu'		3 rubu'	
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	Karye-i Kızılkeçili hâne	2,5
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i Zeytunlu hâne	11,5
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Karye-i Ekmekçi hâne	1,5

Karye-i Kaşıkçı hâne	1	Karye-i Babailar hâne	2
3 rubu'		1 rubu'	
Karye-i Arablar hâne	2,5	Karye-i Narlı	
Karye-i Kadı hâne	3	1 rubu'	
Karye-i Kızıl hâne	3	Karye-i Balcılar hâne	2,5
Karye-i İbrâhimce hâne	1	Karye-i Dereli hâne	4
1 rubu'		Karye-i Hacı Arslan hâne	1
		Karye-i Büller hâne	

3

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-müvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'i ilâmü'ş-şerîfeve'l-mürselîn el-muhtas bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'l-a'lâ Eskidar'dan Anadolu'nun sağ kolu nihâyetine varınca vâki' olan mevâlî izâme hü nihâyet-i fezâilühüm ve mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm kadılar zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühü tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki bi-takdîrillâhi te'âlâ Devlet-i Aliyye ile Moskov çarı bin yüz on iki senesinde müsalaha vuku'undan sonra bin yüz yirmi bir senesinde tezdîd-i sulh olunmuş iken çâr moskov Devlet-i Aliyye varsın bülâd-ı islâmiyyeyemübaşeret ile.....ahd itmeğle bu sene-i mübâreke de tertîb ve ihzâr olunan asâkir-i islâmiyye bi-tevfiki'l-lâhi'l-melikü'l-ullâm moskov çârını ve askerini muhârebe ve mukâtele ile tasnif eylediklerinden Azak kalesini Devlet-i Aliyye'ye teslim ve Sığâr kal'asına bi'l-küllîye hedm ve lehlûden ve Kazak tâifesinin dahi el çekmek üzere ve bundan mâ'adâ dahi bazı şurut ve uhud üzerine akd-i sulh olunmak üzere tarafeyn memhûr ve meçhûlün-bih temessükü'n-nevb virilmişken hâliyâ çâr moskov temessüklerin münderic olan meşrût ve uhûd üzerine Azak kal'asını tarafı devlet-i aliyyeye teslim etmeyüb ve Sığâr kal'asını dahi hedm itmedüğinden gayr-ı Leh ve Kazak tâifesinin dahi el çekmedüğü hâlâ tarafeyn rikâb-ı hümâyûnDevlet-i Aliyye'den olan mürahas rehinlerinin takririnden müteayyen olub ve bu ketb bâbında karârdâr olan şurut-ı uhûd müşâhedeolmağla umûmen vüzera-yı i'zam ve ulemâ ve meşâyih ve edkiyâ ve sair müşavere ricalinden olanlar ile istişâre olundukda def-i şirret-i mazarrat için Moskov keferesi üzerine sefer vâcib olmuşdur deyu alel ittifak

cevabları vaz'ıyla çâr-ı Moskov keferesini bülâd-ı islâmiyyeden def' için bi'z-zât hicâb hilâfehü bâb-ı devlet ve ikbâl-i şevket-i iclâl ile umûmen Rumeli ve Anadolu eyâleti sâirden olan asâkir-i mansure ile müsteinen billahi teala evveli baharda sefer-i zafer-i esere hareket ve tevcih-i hümayun sene-i sabıkda ziyade asker ve kuva tedarik ile.....eylemeğe muhtâc olmağın memâlik-i mahrûsede olan bi'l-cümle asâkir-i nusret mâsir-i ma'rûz kadîmlerden Edirne sahrâsında Ordû-yı Hümâyûn zafer makrûna mülhak olmak üzere hatt-ı hümâyûn şevket makrûn ile evâmir-i aliyye sâdir olmağla taht-ı kazâ ve serdarü'l-kal'a beğinden mukîm ve sâkıb ve sahu'l-esâmî ve ism-i balık yeniçeri ve cebeci ve topcu ve kul oğullarının def-i tasarrufât fermân-ı hümâyûn üzere umûmen tab-ı ta'arrukdan Edirne sahrâsında asker-i nusret-i esere mülâki olmaları mühim ve muktezî olmağla veçhi meşruh üzere tavâyif-i mezbûreden bir ferd gerüye kalmamak üzere taraf-ı mecmâ'î-nâs olan mahallerde münâdiler nidâ ve ilâm ve işâ'at ile cümle haber ve âgâh itdirüb inşâallâhü te'âlâ vakt-i mezbûrda cümlesi gelüb Edirne sahrâsında Ordû-yı Hümâyûn'da livâ-i rasûlullâh'ın altında mevcud bulunmalarıçün vakt-i münâsibde evlerinden ve yerlerinden ihrâc eylemeniz fermân olunub ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân ser sekbanı sâbık Ali Ağa zîde mecdühü sürücü ta'yin ve irsâl olunmuşdur imdi sürücü mûmâ ileyhe her kanginizin taht-ı kazâ ve çevre hükûmetlere varub dâhil olub kimesne fermân-ı hümâyûnunun mazmûn-ı münîfi üzere taraf-ı mecmâ'î-nâs olan mahallerde münâdiler nidâ itdikden sonra ve âhar ve mühille mahallesin habîr ve âgah idüb ve tavâyif- mezbûreden bir ferdin gerüye kalmasına müsâ'ade ve ruhsat göstermeyüb mecmû'-ı tüfenkleri ve sâir silahlarıyla sefer-i hümâyûnda hidemât-ı dîn Devlet-i Aliyye'de mevcûd bulunmak için evlerinden ve yerlerinden ihrâc eylemeyüb ve siz ki serdar erlerisiz siz dahi bayraklarınızı açub fermân olunmaları neferâtı altına mücemmi' ve önlerine düstûr ve esnâ-yı tarîkda meks ve iş itmeyüb re'âyâdan ve gayrıdan bir ferd hilâf-ı şer'-i şerîf ta'addî ve tehaf itdirmeyüb zabt ve tasarruflarıyla ihtimâm ve neferimizden cümle ile Edirne sahrâsında asker-i nusret-i eser ve mülhak olmağla gereği gibi ikdâm-ı tâm eyleyesiz ve'l-hâsıl ma'an sefer-i zafer-i taharrî seferlerine kıyâs olmayub bi'l-adl-i hasâr hilâfet-i sâbit teveccüh ve azîmet itmeğle asâkir ve neferinin vaktiyle tamâmen gelmeleri lâzımdır ve nefer kimden bir güne taksîrât ve tekâsül sudûr iderse cezâ tertîb olunmak takrîr ider ki küfre hareket ve fermân olunduğu vech ile itmâm-ı hizmet sarf-ı kudret ve hilâfindan ziyâdesiyle hafr eylesin ve sen ki seferci mûmâ ileyhsinve mu'temed-i aleyh ve kâr-güzâr ta'yin olub sen dahi tevâbüd ve gayret ve muhteseb ile dikkat-i me'mûl olmağla bevâd-ı mu'temid-i tekmiilesinin ihtimâmına havâle olunmuşdu imdi sen dahi

kemâl-i mertebe-i gayret ve muhtesib sa'y-i dikkat idüb ihrâcına me'mûr olduğun tavâyif-i askerî evlerinden ve yerlerinden bir ferdi alıkoyub cümlesin ihrâc ve irsâl idüb askerî gönderildi kazâların serdarlarını ve neferâtını ale'l-esâmî defter idüb geldiklerinde yoklayub itâ'at-i emr-i âlî itmeyüb hidemât-ı aliyyeye (silik) firar edenlere haklarında lâzım geleni icrâ olunmak için mahsûb defterlerinin beher ... serdarların yedlerine teslim ve birer sûretini dahi mektûbunla defter ve irsâl eylemeyüb ve her kuzât ber-minvâl-i meşrûh üzere tavâyif-i mezbûreyi ihrâc ve irsâl eyledik sağ kolum nihâyetine ve solunda ba'de avdet ve geru kalanları dahi ve kesri dikkat vâridlerin alub ve önüne koyub cümlesini sunub ve ordû-yı hümâyûnuma gönderilmeyesin me'mûl olduğum üzere itmâm-ı dikkat-i bi'l-cümle bezl ve sa'y ve kudret ve hilâfından be-gâyet ictinâb eylesesin deyu düstûr-i mükerrem müşîr-i müfehham nizâmü'l-âlem bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâ yeniçerileri ağası olan vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü tarafından mühürlü mektûb virilmeğle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânımız sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve müşârun ileyhın tarafından mühürlü mektûb mûcibince amel idüb hilâfından be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fî evâsıt-ı Zilkade sene işrîn ve miete ve elf

Sâdır olan fermân-ı celîlü's-şân mûcibince yeniçeri ağası tarafından mektûb-dâr olunduğu şöyle kayd-ı sened

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 58

1

Edremid kazâsına tâbi' Babalar nâm karyede sâkin iken bundan akdem fevt olan Hacı Mustafa'nın verâset-i zevce-i metrûkesi Âişe binti Hüseyin ile sulbiyye-i kebîre kızları Fâtıma ve Emine'ye ve kebîr oğlu İbrahim ve sağîr oğlu Ömer'e ba'de'l-inhisâr müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki vech-i âtî üzere zikr olunur fî 26 Zî'l-hicce sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Menzil ve karye-i mezbûr ma'a tevâbi'		5000 guruş
Kayabeyleri kurbünde zeytün		8000 guruş
Karye-i mezbûr kurbünde zeytün		5000 guruş
Bilyelerde zeytün		5000 guruş
Hâtun zeytünü		8000 guruş
İmam zeytünlüğü		4000 guruş
Tekke tarlasında zeytün		5000 guruş
Hüseyin tarlasından zeytün		7000 guruş
Eski bağda zeytün		7000 guruş
Şabancıkta zeytün		8000 guruş
Yeni bağda zeytün		4000 guruş
Karalı ve oğlu zeytün		6000 guruş
Narlık kurbunda zeytün		12000 guruş
Nev'alı zeytün		8000 guruş
Perâkende zeytün		2400 guruş
İnönünde zeytün		5000 guruş
Geren karbında zeytün		5000 guruş
Çömlekçi toprağında bağ		6000 guruş
Aç öldürende bağ bağçe		10000 guruş
Kovan aded	60	4000 guruş
Edirne'de dir Rıfat Bekir Beşe meblağı		2400 guruş
Kara sağır ineği	6	3600 guruş
Bârgîr re's		600 guruş
Katır re's	1	3000 guruş
Küb	14	600 guruş
Bağ kıyye	4700	26580 guruş
Bal desti	13	2640 guruş
Pekmez desti	22	18000 guruş
Kazgan kebîr	1	1000 guruş

Buğday kebe	20	1200 guruş
Dâr-ı kebe	22	600 guruş
Kireç		240 guruş
Kantar	1	80 guruş
Tancere	1	400 guruş
Kebîr tâbe	1	150 guruş
Köhne güğüm	1	150 guruş
Köhne tâbe	1	120 guruş
Kebîr sini	1	250 guruş
Kebîr bakraç	1	180 guruş
Börek tepsisi	1	120 guruş
Leğen ibrik	1	300 guruş
Küçük leğen	1	100 guruş
Ayaklı sahan	4	380 guruş
Evsat tancere	1	120 guruş
Evsat sahan	5	300 guruş
Saplı tas	1	80 guruş
Delikli köhne tepsi	1	120 guruş
Kahve ibriği	2	80 guruş
Kapaklı tas	1	120 guruş
Müsta'mel çuka	1	600 guruş
Alaca kaftan	1	300 guruş
İpekli kuşak	1	200 guruş
Beyaz zebun	2	20 guruş
Sarık	1	240 guruş
Kara kılıç	1	260 guruş
Tüfenk ve tabanca	2	300 guruş
Odun		135 guruş
Cedîd koliçe	2	1800 guruş

Def'a koliçe	2	360 guruş
Yastık	4	400 guruş
Tekne	3	165 guruş
Anbar	1	600 guruş
Menzil kurbünde narlık		1200 guruş
Şıra hâne	1	240 guruş
Hırdavat hâne		800 guruş

Yekûn 220225 yalnız iki yüz yirmi sekiz iki yüz yirmi beş akçedir

El-ihracât

Techîz tekfîn		2400 guruş
Resm-i kısmet		6080 guruş
Huddâmiyye		600 guruş
Kethüdâya		180 guruş
Muhzır baş kâtibe		240 guruş
Yekûn		9000 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		211725
Hissetü'z-zevce		26340 guruş
Hisse-tül bin		61460 guruş
Hisse-tül bin		61460 guruş
Hisse-tül bint		30730 guruş
Hisse-tül bint		30730 guruş
An baka		4 guruş

2

Defter oldur ki bin yüz yirmi dört senesi mâhı Muharrem'inin yirmi dördüncü günü altı ay tamâmina değin taraf-ı devlet-i aliyye'den evâmîr-i şerîfe ile murûr ve da'vâ iderek evvelâ gelerek bârgîrlerini virmek üzere yüz elli guruşa kasaba-i Edremid sâkinlerinden Seyyid Mehmed nâm kimesne isticâr olunur ta'ahhüd eyledikten sonra harc defteri yirmi guruşa ve ba'zı vilâyet harcı altışar guruş ve huddâmiyye

sekiz guruş muhızır ve kâtibe altı guruş ve tahsildâra yirmi guruş ve Çorak karyesinin baş harcı elli guruş cem'an üç yüz on dört guruşa bâliğ olmağla kazâ-i mezbûrun mevcûd yüz otuz yedi hânesi üzerine tevzî olundukda beher hâneye ikişer guruşa birer tilad isâbet itmeğle tahsîline cümle ma'rifetleriyle me'mûr izzetlü Ali Ağa'nın yedine virilen defterdir ki zikr olunur fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn fi Muharremü'l-harâm sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğrul hâne	2	3 rubu'	
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	Karye-i Karakeçili	hâne 3
1 rubu'		Karye-i Zeytinli	hâne 11,5
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	Karye-i Ekmekçi	hâne 1,5
3 rubu'		Karye-i Araplı	hâne 2
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	3 rubu'	
Mahalle-i Sâlih vasat hâne	2	Karye-i Kaşıkçı	hâne 2
1 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	Karye-i Kadı	
1 rubu'		hâne 3	
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	Karye-i Kızıl	hâne 3
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i İbrahimce	hâne 1
Mahalle-i Soğanlı hâne	2	1 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Babalar	hâne 1
Mahalle-i Âdilizâde hâne	1,5	1 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Dereli	hâne 4
Mahalle-i Câmî'i kebîr		Karye-i Şapcılar	hâne 3
1,5 rubu'		Karye-i Hacı Arslan	hâne 10
Karye-i Evciler	4,5	Karye-i Beyler	hâne 2
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Şekviran	hâne 3
1 rubu'		Karye-i Havran	hâne 17
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	3 rubu'	
Karye-i Tahtaköy hâne	6	Karye-i Yenice	
Karye-i Güre hâne	5	hâne 2	

Karye-i Karacaaliler	hâne 1,5	3 rubu'	
Karye-i Dereören	hâne 1	Karye-i Hayat	hâne 3
Karye-i Temaşalık	hâne 4	Karye-i Frenk	hâne 3
Karye-i Eşme	hâne 1	Karye-i Çorak	hâne 7,5
Karye-i Sarnıç	hâne 1	Karye-i Çıkrıkçı	hâne 40

Cem'an yekûn 137 yüz otuz yedi hânedir

3

Fahru's-sâdâtü'l-kirâm Kemer ve Edremid kazâsına kâimmakam nakîbü'l-eşrâf olan es-seyyid Yezid bin Çelebi dâme mükerramen gıbbe't-tahiyyetü'l-behiyye inhâ olundu kazâ-i mezbûrda olan sâdâtü'l-kirâm devru'l-ihram üzerlerine biz dahi tarafımızdan sizi kâimmakam nasb ve ta'yin itmişizdir gerekdir ki insâf-ı sahîha asbâbına tevkîr ve ikrâm idüb müşîr-i meşhûr olub kazâ-i beyt cem'iyetleri ve kâimmakam temessükleri ile alâmeti hazaran isti'mâl edenleri zecr ve müfsideleri bi't-tamâm ve kendiniz kat'an bir ferde alâmet vaz'ına izin virmeyüb şer'an lâzım geldikde te'dîb ve takrîrleri ve sâir hukûk-ı şer'iyye kâtibi tahsîli iktizâ itdikde siz idüb sıyânet dahi ve mallarında takayyüd-i tâm ve hidmât-ı aliyyelerinde ma'dûd köy-i bezl ile hazr-ı şefâ'at hazret-i seyyidü'l-enâm-ı aliyye efdalü't-tahiyye ve's-selâm olasız ve's-selâm tahrîran fi'l-yevmi's-sânî aşera fi 7 Zi'l-hicce sene sülûs ve işrîn ve miete ve elf

El-fakr es-seyyid Abdullah en nakib aliyyü'l-eşrâf bi'l-memâlik-i Osmaniye

4

İşbu bin yüz yirmi dört senesi Martı ibtidâsından bir sene tamâmına değin Karesi sancağında Edremid nâhiyesinde Zeytinli nâm karye ve garîden berât-ı şerîf-i âlişân ile mutasarrıf olduğumuz yirmi bir bin altı akçe re'â-yı kethüdâ işbu dârende-i hurûf es-seyyid Yezid Çelebi'ye bin guruşa olmak üzere der-uhde ve iltizâm olunub merkûm dahi iltizâmı kabûl eyleyüb mezkûr bin guruşu ber-vech-i meşrûh sene-i garîne den edâ ve teslîm itmek şer'an işbu temessük merkûm es-seyyid Yezid

Çelebi yedine virildi gerekdir ki tarafımıza âid ve râci' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve tapû-yı zemîn ve yâve ve kaçkun ve bâd-i hevâ ve sâir cüzî ve küllî mahsûlât ve rusûmât her ne ki hâsıl ve vâki' olur ise kadîmü'l-eyâmdan zabt ve rabt oluna geldiği minvâl üzere merkûm es-seyyid Yezid Çelebi dahi zabt ve rabt ve ahz ve kabz itdirilüb taraf-ı âhardan hiç efrâd-ı efrîdden bir ferd dahl ve ta'arruz olunmayub mûcib-i temessük-i birle amel oluna fî 1124

5

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Mahrûse-i Bursa'da olan merkûm ve mağfûrun leh Sultan Murad Han tâbe serâhü hazretlerinin evkâf-ı mukâta'alarından vilâyet-i Anadolu'da vâki' Kemer Edremid ve tevâbi'i mukâta'a-i işbu bin yüz yirmi dört senesinin Martı ibtidâsından üç sene bir tahvîl ile mukâta'a-i mezbûre tâlibi olan ber-vech-i maktû' kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân es-seyyid Hacı Mehmed Ağa'ya dokuz bin beş yüz guruş muhâsebe-i hümâyûn ile der-uhde ve iltizâmı dahi şol şartla kabûl eylediği iyâzen billâhi te'âlâ mahsûl-i vakf Halil ve Hüseyin'den isâbet iderse tahvîli tamâmına değin zabt ve bundan akdem sâdir olan hatt-ı hümâyûn şevket-makrûn mûcibince sadrı vâki' olduğu halde vakf-ı şerîfe tebrîh eylemek şartıyla kabûl ve kabûl itmeğın bâlâda zikr olunan bin yüz yirmi dört senesine mahsûb olmak üzere bir senenin malı olan dokuz bin beş yüz guruşun ber-vech-i meşrûh üç bin iki yüz guruşu vakıf içün tevliyetim hasebiyle ahz ve kabz idüb kûsûr altı bin üç yüz guruş sene-i mezbûre tamâmına Martı ibtidâsından üç yüz on bir gün tamâmına değin üç şart ile ol tahsîlden mal vakfı cânib-i vakf-ı şerîfe edâ ve teslîm ve tahvîli tamâmına değin vech-i meşrûh üzere zabt ve mâl-i mukâta'ada tahvîli tamâmına değin beher sene cânib-i vakf-ı şerîfe teslîm ve vakf-ı zarar iddi'âsında olmamak üzere ta'ahhüd itmeğın hatmçün işbu hurûf-ı li-ecli't-temessük ketb ve terkîm olunub mûmâ ileyh ağanın yedine virildi ki mukâta'a-i mezbûru sinîn-i sâbık üzere zabt ve rabt idüb ve evkâf-ı selâtın neferi dâru'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küllü'l-vücûh serbestiyet üzere zabt idüb a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve yâve ve kul ve câriye Dereli hânesi ve tabûr-ı zemîn ve resm-i zemîn ve beytû'l-mâle âid hâssa ve mâl-i gâib ve mâl-i

mefkûd ve öşr-i bedestan ve sâir vakf-ı şerîfe hâsil kayd olunan mahsûlât ve rusûm-i cüzî ve küllî herne ise sinîn-i sâbık üzere zabt ve re'âyâ vakfı müşârün ileyh üzerlerine zâbit bilüb sizinde taşra ve rânîden hâric ve hatm-i hareket itmeyüb tahvîli tamâmına değin tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' olmayalar tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr

Kıdvetü'l-ulemâü'l-müteşerri'în Edremid kazâsına nâibü'ş-şer' olan Mevlânâ (silik) zîde ilmühü tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki Halime nâm hâtun sütte-i saadetime arz-ı hâl idüb vasiyye olduğu üzere sığârının babalarından Receb nâm Lütfü Paşa'nın zimmetinde elli kuruş zimmetlü ve istîfân ve iki yüz altmış sekiz kuruşa

Varak 59

1

Nakd-i mâl ityâm olub bundan akdem asitâne-i sa'âdetde mürâfi-i şer' olduklarında meblağ-ı merkûmdan yüz altmış sekiz kuruş hüküm ve cânib-i şer'den hucet-i şer'iyye virildizâbit Hüseyin'e virilüb ba'dehü İlyas Bezeli mustafa ağa..... demekle ma'ruf kimesneye birkaç güne değin meblağ-ı merkûmu edâ itmek üzere kefil-i bi'l-mâl olub merkûm Hüseyin'den hulûs ve meblağ virmedi kefil-i merkûm ile mezbûr firâr ve kazâ-i Edremid'de sâkin olmalarıyla sığâr-ı mezbûrun bir kat'.....dahi zabt ve vusûlde dahi ahz idüb bir yerde özr ve ta'addî eylediklerin bildirüb mezkûr Receb ile kefil-i bi'l-mâl üzere mezbûr Mustafa'yı zâbitları ma'rifetiyle asitâne-i sa'âdetime ihzâr olmaları bâbından emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzere ihzâr olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel dahi mezbûr Receb ile kefil-i bi'l-mâl olan merkûm Mustafa'yı zâbitı ma'rifetiyle asitâne-i sa'âdetime ihzâr eylesin ki ahvâlin da'vât-ı hümâyûndan dersleri izâm ve kadılarım huzûrunda şer'le görülüb icrâ-yı hak üzere bu bâbda sâdir olan emr-i şerîfimle mazmûn-ı münîfi ile âmil olasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe itimad kılasın tahrîran fi evâhir-i Muharrem sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Mûcibince yeniçeri ağasından mektûb vârid olmuştur

2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Mahrûse-i Bursa'da vâki' asude-i cennetmekan firdevsi aşîyan hazret-i emir sultan kuddise sirrahül aziz evkafı mukata'ası ve yine mahrûse-i Bursa'da vâki' hameyn-i şerîfeyn evkâfından Anadolu'da vâki' yörükân perakendesı mukata'ası ve yine mahrûse-i Bursa'da merhûm ve mağfûrın leh Sultan Memlühan sâni tâbe serâhü evkâfı mukata'asından Karakeçilü ve tevâbîfi yörükân mukata'ası dimeğle ma'rûf yörükân tâifelerinin üzerlerine edâsı lâzım gelen arz-ı ağnâm ve resm-i bennâk ve emr-i sultan re'âyâsı kadı üzerine edâsı lâzım gelen arz-ı ağnâm ve resm-i bennâkların edâdan sonra her bir nefere ikişer kıyye revgan-ı sade ve resm-i ruûsân ve beytü'l-mâl-i âmme ve hâssa ve lûh ve kul ve cariyemizden hânesi ve sâir vakfa teveccüh-i âl-i cizye-i vekil mahsûlünden min küllü'l-vücûh serbestiyet üzere işbu bin yüz yirmi dört senesinde vâki' Mart ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt ve rabt eyleyüb cem' ve tahsîl eylemek üzere ber-vech-i mukata' işbu âmil olduk kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâc Ali Ağa zide kadrühü der'uhde ve iltizâm olunub ol dahi ityâmı kabûl eyledikde bizler dahi tevliyeti hasebiyle zabt ve tasarrufa izin verilmişdir sene-i sâbıkalarda mukata' mezbûrlar cem' ve tahsîl eylesinler minvâl üzere ide gelmişlerse mûmâ ileyh dahi bir sene tamâmına değin zabt ve rabt idüb tasarrufuna taraf-ı âhardan bir ferd dahl ta'arruz kılmaya tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr

3

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Bursa'da vâki' merhûm ve mağfûrın leh Sultan Mahmud'dan fi sâni tâbe serâhü ve Hazreti Er Sultan kuddise sirrahül aziz evkâfı yörükân mukata'ası re'âyâsı bulunan dîvân kadıları zide fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftihâru'l-fahvâs ve'l-mütebe'arîn mu'temidü'l-mülûk ve's-selâtin fe-muhtâru'l-ız ve't-temkîn bi'l-fi'il

harameyn ağası olub harameyn-i şerîfeyn evkâfı mukata'ası nâzırı olan Süleyman Ağa dâme uluvvühü dîvân-ı hümâyûnuma arz gönderub taht-ı nezâretde olub evkâf-ı mezbûra yörükân mukata'ası re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım rusûm-i bennâk ve ra'iyet-i ağnâm ve sâir kal'a rusûmatları kadîmden virildükleri üzere işbu bin yüz yirmi dört senesinde dîvân üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hacı Ali zîde kadrühü tahsîl murad eyledikde içlerinden ba'zıları şirrete salik olmalarıyla viregeldükleri rusûm-ı ra'iyetleri edâda taallül ve muhalefet itmeleriyle mahsûl vakfı öZR olmağın vakfın her yüz dört bin yörükân re'âyâları üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ra'iyet-i ağnâm ve sâir viregeldikleri her ne ise kadîmi üzere mûmâ ileyh Hacı Ali

4

Evkâf-ı selâtîn nâzırı olan Süleyman Ağa dâme uluvvühü dîvân-ı hümâyûnuma arz gönderib Bursa'da vâkî' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Murad Han sâni Hazreti Emir Sultan kuddise sirahü'l-azîz ve Haremeyn-i şerîfeyn evkâfı re'âyâlarının rusûmât-ı örfiyye ve sâirelerine mûta'allık mezbûrları beynlerinde nizâ' vâkî' olmağla beynleri islâh evkâf-ı mezbûreleri ale's-seviye beher nefer başına on altışar semen virmek üzere ta'ahhüd ve mezbûre yedine hucet virmişler iken merkûm Sultan Murad Han tâbe serâhü evkâfında Kara Keçilü cemâ'ati re'âyâları hucet-i şer'iyyeye mugâyir meblağ-ı mezbûru edâda ta'allül ve nizâ' itmeleriyle ba'de'l-yevm hucet-i şer'iyye mu'cibince tahsîl olunub hılâf-ı hucet-i şer'iyye kimesneye ta'allül ve nizâ' itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim virilmek rıcâsına i'lâm itmeğın imdi mu'cibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vârid kıla bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi Kara Keçilü cemâ'ati re'âyâları hucet-i şer'iyyeye mugâyir ve meblağ-ı mezbûru edâda ta'allül ve nizâ' itdirmeyesin şer'i şerîf ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız

Yörükân tâifeleri için Kara Mustafa Beşe'nin temessükâtıdır zikr olunur

5

Vech-i tahrîr hurûf budur ki

Bursa'da vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Murad Han sâni tâbe serâhümâ ve Hazreti Emir Sultan kuddise sirrahü'l-azîz ve Haremeyn-i muhtaremeyn evkâf-ı şerîflerinin Biga ve Karesi ve hüdâvendigâr sancaklarına tâbi' olan kasabât ve kurâda ve şehirlerde sâkin ve mütevattin ve konar ve göçer yörükân re'âyâlarının murdar rennân ile umûrları bozulub muhtel ve müşevveş olub ve ba'zı re'âyâ dahi âhar taraftan zabt olunub ve yeniçeriler dahi a'yân-ı memleket olanlara isnâlar ile ve askerlerin iddi'âsında olub evkâf-ı şerîflere senevî âid olan rusûmâtlarına kesr ve noksân tereddi itmeğle zâbitları ile aralarında nizâ'-ı kat' olmayub evkâf-ı şerîfe külliyyet ile gadr olmağla müceddeden tahrîr ve defter olunmak re'âyâ ve evkâf-ı şerîfe enfa' olmağla işbu bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere re'âyâ mezkûrun müceddeden tahrîr ve defter olunması bâbında iftihâru'l-havâs ve'l-mukarrabîn mu'temidü'l-mülûk ve's-selâtîn Haremeyn-i muhtarameyn ve evkâf-ı selâtîn nâzırı ve Dâru's-sa'âdet olan Süleyman Ağa dâme ulüvvühü hazretlerinin arzıyla sâdir olan fermân-ı celîlü's-şân mu'cibince Haremeyn-i şerîfeyn muhâsebesi halîfelerinden Abdullah halîfe muharrer ve biz dahi umûr-ı tahrîre mübâşir olduğumuz hasebiyle Kemer Edremid kazâsı kurâlarında ve kasaba içlerinde sâkin ve mütevattin ve konar ve göçer Edremid evkâf-ı şerîfin re'âyâlarına tefahhus ve başka başka kangı vakfın re'âyâsıdır bir birinde temyîz ve ale'l-esâmî tahrîr ve defter eylemek için tarafımızdan dârende-i hurûf Mustafa Ağa zîde kadrühüyü vekîl eylemişdir inşâallâhü te'âlâ minvâl-i meşrûh üzere tahrîr ve defter idüb a'yân-ı vilâyetden ve gayrıdan husûs-ı mezbûra kimesne mâni' eylememek için bu temessük tahrîr ve vaz'ı yed kılınmışdır

El-hâc el-muhzır Mehmed

Fî 9 Haziran sene 1120

6

Vech-i tahrîr hurûf budur ki

Medîne-i Bursa'da vâki' Haremeyn-i muhtaremeyn ve Sultan Murad Han sâni tâbe serâhümâ ve hazreti Emir Sultan kuddise sirrahü'l-azîzin evkâf-ı şerîfleri

muhallefâtından yörükân re'âyâları mukâta'âtı işbu bin yüz on dokuz senesi Martında bin yüz yirmi senesi kal'a-i re'âyetine değin uhdemizde olmağla mukâta'a-i mezbûrun aklâmından Kemer Edremid kazâsında vâki' yörükân re'âyâlarının zabt ve rabtını sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere dârende-i hurûf kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa zîde kadrühüye der-uhde olunub ol dahi minvâl-i meşrûh üzere kabûl idüb zabtı için işbu hurûf-ı tahrîr ve ketb olunub vaz'ı yedi kılınmışdır inşaallâhü te'âlâ zabt ve rabt idüb senevî evkâf-ı şerîfe âid ve râci' olan resm-i bennâk ve âdet-i ağnâm ve resm-i arûsâna ve resm-i küvâra ve cürm-i cinâyet-i diyâra ve kaçkûn ve rusûmât-ı sâire sinîn-i sâbık üzere tahsîl idüb gerek bâd-i hevâ ve gerek mezdekân kul ve câriye min küllü'l-vücûh ser-bestiyet üzere zabt ve rabt idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan zabtına kimesne mâni' ve müdâhale itmeyüb evkâf-ı şerîflerinin re'âyâları dahi üzerlerine zâbit ve derviş husûslarında mürâca'at üzere olalar

El-muhzır Hacı Mehmed

Tahrîran fi 9 Haziran sene 1120

Varak 60

1

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihan sitân-ı hâkânî hükmü oldur kiraf' olunub yerlerine işbu refi'-i tevkî'-i raffi'u's-şân-ı hâkânîdokuz aded hücrelerinde sâkin talebe-i ulûm fukarâsının emr-i ma'aşlarışart-ı vâkif üzere tekiyyesiz ta'mîr ve termîm idüb fazlası hücre-i mezbûrelerde sâkin olanlara ta'yîn olunub berât-ı şerîf-i âlişâna virilmek bâbında kadısı nâibi mevlânâ Ali'ye arz itmeğın vakfın şurût-ı mütevâtiresine murâ'ât itmedikleri vâki' ise şer'an mütevellû nasb olunub talebe-i ulûm ehak olmağla onlara sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub

mezbûrun ber-mûcib-i şart-ı vâkif tekiyye-i mezbûru ta'mîr ve termîm eyledikten sonra fazlasını mutasarrıf olalar vâkîfın rûhu ve devâm-ı ömrü devletimçün de'âyâ müdâvemet göstereler ol bâbda taraf-ı âhardan bir ferd-i mâni' ve mürâhim olmayub dahl ve ta'aruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fî evâsıt-ı şehri Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Kad vasale'l-beyân fî'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min Cemâziye'l-âhir li-sene el-mezbûr

2

Medîne-i Edremid hâricinde Çanlıbaba tekiyyesinin vakfı olan zeytün işcârlarına meşrûtiyyet üzere mutasarrıf olanlar munkariz olub tekiyye-i nişinliye dahi arab Nasreddin ve Veli Ahmed alub vakfında hâsıl olan galle de bir vechle alâkaları yoğ iken ekl ve bey' itmeleri ile raf' olunub medîne-i mezbûrede merhûm Hakimzâde Sinan Efendi medresesinin dokuz aded hücrelerinde sâkin talebe-i ulûm fukarâsının emr-i ma'aşları zîkr olub anlar ehak olmağla beher sene galle vakfından vakfın şurût-ı mütevâtiresine mürâ'ât idüb fazlasını hücre-i mezbûrelerde sâkin olanlara ta'yîn ve sadaka buyurulduğun nâtık talebe-i ulûm fukarâsının yedlerine berât-ı şerîf-i âlişâna sadaka ve ihsân buyurulub lâkin berât-ı şerîfde şer'an mütevellî nasb olunmak tasrîh buyurulmağın vakf-ı mezkûra şer'an mütevellî nasb ve ta'yîni lâzım gelmeğın hâlen zikri murûr iden medrese hücrelerinde sâkin talebe-i ulûmdan olub medîne-i mezbûrede Kadı İlyas mahallesinden olub tevliyet uhdesinden gelmeğe kâdir idikde zeyl-i kitâbda muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârları ile mukarrir olan râfi'u'l-kitâb Molla Hasan Halife ibni Mehmed nâm kimesne mahsûl vakfından yevmî bir akçe vazîfe ile vakf-ı mezbûr üzerlerine mütevellî nasb ve ta'yin olundukda ol dahi tevliyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesini kemâ yenbeğî ta'ahhüd itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhiri Cemâziye'l-âhir li-sene işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi ibni Ebubekir, İlyaszâde el-hâc Mehmed Efendi, el-hâc Ahmed Efendi bin Hacı Mustafa, Hüseyin Efendi bin İbrahim, Davudzâde Ahmed, el-hâc Mehmed

Efendi ibni Ahmed, Mehmed Efendi ibni Ahmed, el-hâc İbrahim Çelebi ibni Mehmed Efendi ve gayrihim

3

Nişan-ı şer'if-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Balıkesir'de Mustafa Fakih mahallesinde vâki' Çital oğlu mu'allim hânesinin evkâfı Edremid kazâsında olmağla evkâf-ı mezbûrun yevmî dört akçe vazîfe ile mütevellîsi olan İbrahim tevliyet-i mezkûre uhdesinden gelmeğle iktidârı olmayub ihmâl mütekânesi sebebiyle evkâf-ı mezkûre-i harâbe-i müsrif olmağın raf' olunub yerine işbu refi'-i tevkî'-i rafi'u'ş-şân-ı hâkânî mevlânâ Ahmed her vechle lâyük ve mahal ve müstehak olmağın tevcîh olunub yedine müceddeden berât-ı şerîfim virilmek bâbında Kâsım nâmı Mevlânâ Mehmed Sâdik zîde ilmihu arz itmeğın sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnü virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezbûr Mevlânâ Ahmed zikr olunan evkâfın mütevellîsi olub hizmet-i lâzimesini müdde'î ve müeddî kıldıkdan sonra yevmî dört akçe vazîfesiyle mutasarrıf olub vâkîfın rûhu ve devâm-ı ömrü devletçün de'âyâ müdâvemet göstere ol bâbda bir ferd mâni' ve dâfi' ve mürâhim olmayub aslâ dahl ve ta'arruz itmeğın şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimâd kılalar tahrîran fi'l-yevmi's-sâni' aşera şehri Zi'l-hicce li-sene aşera ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

.....sonra inhâ olunur ki taht-ı kazâ-i mezkûrda vâki' yeniçeri serdârı raf' olunub yerinenasb ve ta'yin olunmağın işbutahrîr ve irsâl olunducânibinde yeniçerive Kul oğulları.....taşra ve re'yinden hâriç def'i hareket eyleyüb itâ'at ve ihtiyârfevt olanların muhallefât ve metrûkân-ı merkûm ahz ve kabz ve sevkmumzî ve mahtûm müfredât defteriyle bî kusûr irsâl itdiresiz

4

Şer'at-i şî'âr Edremid kadısı efendi zîde fazlühü ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâları ve yeniçeri serdârı ve a'yân vilâyetinin iş erleri ve kazâ-i mezbûr

ihtiyârları inhâ olunur ki bin yüz yirmi senesinde mâh-ı Recebü'l-mürecceb'in gurre-i Karesi sancağı bâ-fermân-ı âlî üzerimize tevcîh olunub sancaklara tâbî' kazâ ve kurâlarınızda kuttâ'-ı tarîk ve irâme eyledikleri istimâ'ımız olmağla ol makûle inhâ-i fenâd olunur ki takteşir ve tefahhus olunması için kazâ-i mezbûra varması lâzım gelmeğın mu'tâd-ı kadîminiz üzere zâde ve zahîre-i hâzıra ve imâde eylemeniz bâbında buyuruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde gerekdir ki mu'tâd-ı kadîminiz üzere zâde ve zahîre-i hâzıra ve imade eylesin bir vechle ihmâl ve müsâmaha itmeyesiz

5

Nişan-ı şerîf-i âlişândır

Edremid'de Hakimzâde vakfının vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellîsi olan Mehmed Muhsin nâm kimesne meclis-i şer'a varub sâbık-ı mütevellî olan işbu refî'-i tevkî'-i rafî'uş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Hüseyin şehri zîde kadrühü hazîne malında eylediği yevmî yedi akçe ülûfesi bedeli vakf-ı mezbûrun tevliyetine mutasarrıfken bin yüz on yedi senesi Rabî'î'l-evvelî'nin yedinci günü raf'ında bana tevcîh olunub mezbûr dahi ülûfesi ibkâ olunmak üzere iltimâs eyledikde hazîne malında eylediği ülûfesi malından virmek üzere ta'ahhüd ve bin yüz on yedi senesi Zî'lhiccesî'nin ikinci gününde mahalline kayd ve mûcibiyle amel olunmak üzere fermân-ı âlî sâdır olmağla evvel târihde bin yüz yirmi senesi Cemâziye'l-âhirin nihâyetine gelince otuz ayda müctemî' olan elli iki bucuk guruşdan on beş guruş hesâb-ı mezbûra edâ ve bâkîsini virmeğe vüs'ati olmayub ba'de'l-yevm dahi virmeğe iktidârı olmamağla tevliyet-i mezbûreden kasrı yed ve hizmet-i lâzimesinden imtinâ' idüb mütevellî sâbık-ı mezbûra kasrı yed itmeğle yedinde olan berât-ı kadîm ve vakf-ı mezbûrun tevliyet ülûfesi mukâbili kemâ fi'l-evvel kasrı yedinde ibkâ ve mukarrer kılınmak üzere iltimâs itmeğle tevcîh olunmak ricâsına Edremid kazâsı nâibi Mevlânâ Ali zîde ilmühü arz itmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb mevlânâ mûmâ ileyhın arz ve yüz yirmi senesi Şa'bânü'l-muazzamın beşinci günü târihiyle müverrah virilen ruûs-i humâyûnum mu'cibince kasrı yedinden tevcîh idüb bu berât-ı humâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Mehmed Hüseyin şehri zîde kadrühü varub vech-i meşrûh üzere evkâf-ı mezbûrun kemâ fi'l-evvel mütevellîsi olub hizmet-i lâzimesini edâ eyledikden sonra bundan evvel ve fazîlet-i mu'ayyenesiyle minvâl üzere mutasarrıf oldukları mezbûr dahi ol minvâl üzere

vazîfe-i mu'ayyenesini evkâf-ı mezbûr mahsûlünden alub mutasarrıf ola ol bâbda kasrı yed eyledüğü ecilden raf' olunan mezbûr Mehmed Muhsin ve taraf-ı âhardan hiçbir ferd dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis fi şehri Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 61

1

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihan-sitan-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kıdvetü'n-nüvâbşerîfin imamı ve hatîbi olan Veliyüddin Halife fevt oluberbâb-ı istihkâkdan ve muhtâr cemâ'ate olan refi'i tevkî'iMehmed Halife içün mahal ve müstehakdır deyu tevcîh olunub berât-ıbâbında inâyet ricasına arz itmeğin ancak hitâbet-i pâye-i serîr-i a'lâya telhîs olundukdatevcîh idüb işbu berât-ı sa'âdet-i inâb ve bi hüccet-i nümayanı virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezkûr Mehmed Halife varub câmi'i mezkûrda müteveffâ babası yerine imam ve hatîb olub hidmet-i lâzimesini bi kusur müdde'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olub ol bâbda ifrâd-ı efrîdeden hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayub ve mahall-i ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fi evâsıtı Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Mine'l-fakr Mehmed el-mûlî hılâfe bi-medîne-i Edremid gafera leh

2

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hukkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi ve Edremid ve İncik ve Balıkesir ve Manyas ve Balya ve Ezine ve Tuzla ve Bigadic Sındırgı ve Kemer ve Bayramic ve kal'a-i sultâniye ve Biga ve Güvercinlik ve Çan ve Bayındır ve Daruk ve Minhalic ve Vanya kadıları zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki ber-vech-i mâlikâne Biga sancağı ve tevâbi'i mukâta'ası

mutasarrıfı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Süleyman zîde mecdühü dîvân-ı hümâyûnuma arzı-hâl idüb mukâta'a-i mezbûr mülhakâtından Mehmed Behram nâm diğer güzelce Tuzla'da hâsıl olan tuz-ı kadîmi üzere ve ordusu olan kazâlara nakl itmek üzere kazâsına tâbi' kara yerden Arablar karyesi ahâlîleri avâızları mukâbelesinde tuz hamalları olub kendü develeri ile bilâ ücret kazâlara götürüb tuz tarh ve tevzî' ve beher kîlesine birer guruş yedi içün tahsîl olunur iken ba'zı kurâyâ himâyeye ve ba'zı kurâyâ ahâlîleri dahi biz ziyâde tuz tarhına dâhil dahl ideriz deyu her biri takrîb ile ellerine fermân alub sâir karye fukârasına ziyâde tuz tarh olunub küllühü gadr ve ba'zı kazâda dahi tarh olunan tuzu noksan virilmeğe gadr olmağın kadîme muhâlîf kimesneye ta'allül itdirilmeyüb sûret-i defter mûcibince tahsîl ve kesr ve noksân götürülmemek üzere her kazâ ve kasaba kadîmi üzere ale't-tesviye tarh ve tevzî' itdirilüb ancak re'âyâyâ usret olmayub ve mîri dahi gadr ve zarar olmamak üzere celb-i tahsîlinde bir mikdâr ona muhtâç olub ümenânın harç ve tasarrufu ziyâde olduğundan mâ'adâ harç ve kalemiyyesi virilüb bir kazâyâ ale't-tesviye tarh ve tevzî' olunan tuzun beher kıyyesine seksen sağ akçe mîri ve onar sağ akçe kalemiyye ve yüz on akçesinden birer guruş hesâbı üzere tahsîl itdirilüb ve şart iltizâmına dâhil olan kazâ ve kurâ ve yalı ve iskelelere ve sâir mahallerde taşradan tuz gelüb mukâta'a-i mezbûrenin ordusu olan mahallere furuht itdirilmemek üzere emr-i şerîfim virilmek bâbında istid'â ve inâyet eylemeyesin hazîne-i âmiremde mahfûz olan Bursa mukâta'ası defterlerine nazar olundukda bâlâda tahrîr olduğu vech üzere her kazâyâ ale't-tesviye tarh ve tevzî' olunan tuzun beher kîlesine seksen sağ akçe mîri ve onar sağ akçe kalemiyye ve her yüz on akçesinden bir guruş hesâbı üzere tahsîl itdirilmek üzere mukâta'a-i mezbûrenin iltizâmı mahallinde mestûr ve minvâl-i meşrûh üzere emr-i şerîf virildüğü mukayyed olub ve avâızları mukâbelesinde mahkeme-i mezbûr hizmetine dört aded karye ta'yîn ve yirmi dört kazâ dahi ordusu olduğu der-kenâr olunmağla der-kenâr mûcibince yedimizde ta'allül itdirilmemek üzere emr-i şerîfim virilmek ricâsına arz ve telhîs olunmağın imdi telhîs mûcibince amel oluna deyu fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmi-i şerîfimle vârid kıla bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi bâlâda tahrîr olduğu vech üzere her kazâ ve kurâyâ kadîm üzere ale't-tesviye tuz tarh ve tevzî' idüb ve zikr olunan tuzun beher kîlesine seksen sağ akçe virdim on sağ akçeden kalemiyye ve beher yüz on akçesinden bir guruş hesâbı üzere tahsîl itdir deyub ve şart iltizâmına dâhil olan kazâ ve kurâ ve yalı ve iskelelerde ve sâir mahallere taşradan tuz gelüb mukâta'a-i mezbûrenin ordusu olan mahallerden mezbûr-ı âharın tuzları furuht itdirilüb men' ve def' eyleyesin kânûn-ı kadîme ve

deftere muhâlif kimesneye kat'an ta'allül ve muhâlefet itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fi'l-yevmi's-sânî fi şehri Şevvâl işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Vasale ileyna ve kayd fi 8 Muharrem sene 1121

3

Budur kiişbu bin yüz yirmiolunmak üzere tersâne-i âmire-i mühimmâtçün.....defter-i mevkûfât Edremid kazâsından yüz altmış altı guruşkereste bedeli tahsîliçün umdetü'l-işbâh Serdarzâde Halil Ağafermân-ı şerîf-i âlişân sâdır olmağın imtisâlen ol mikdâr keraste tahsîliguruş ve bundan akdem Küçük Hacı İbrahim Ağa yedine deveci içün virilen on guruşhazretlerinin işleriçün Zeytinli karyesinde masraf olunan iki buçuk guruşu ve küçükmenzil-i bârgîr ücreti on bir guruş ve sâir levâzım-ı vilâyet ve harç defteri ve ücretiiki yüz yirmi üç guruş on semene bâliğ olub cümle a'yân-ı vilâyet ma'rifetleriylemezbûrun yüz otuz yedi hânelerine tevzî' olundukda beher hâneye on dokuzar semen ve altışar akçeisâbet itmeğın li-ecli't-tahsîl mübâşir-i merkûm yedine virilen defterdir ki zikr olunur tahrîran fi Cemâziye'l-evvel li-sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğran hâne	2	Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5
1 rubu'		Mahalle-i Soğanlı hâne	2
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3	1 rubu'	
Mahalle-i Câmi-i vasat hâne	2	Mahalle-i Âdilzâde	
1 rubu'		1,5 rubu'	
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	Mahalle-i Câmi'i kebîr	1,5 rubu'
3 rubu'		Karye-i Evciler hâne	4,5

Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Dereli hâne	4
1 rubu'		Karye-i Balcılar hâne	3
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Arslanlar hân	1
Karye-i Tahta hâne	6	Karye-i Beyler hâne	2
Karye-i Güre hâne	5	Karye-i Şekvirân hâne	3
3 rubu'		Karye-i Havran hâne	17
Karye-i Kızılkeçili hâne	3	3 rubu'	
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	Karye-i Yenice hâne	2
Karye-i Ekmekçi hâne	1,5	Karye-i Arab Aliler hâne	1,5
Karye-i Arablar hâne	2	Karye-i Dereören hâne	1
3 rubu'		Karye-i Temâşalık hâne	4
Karye-i Kaşıkçı hâne	2	Karye-i Sarnıç hâne	1
1 rubu'		1 rubu'	
Karye-i Kadı hâne	4	Karye-i Eşme hâne	1
Karye-i Kızılköy hâne	3	Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i İbrahimce hâne	1	3 rubu'	
1 rubu'		Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Babalar hâne	1	Karye-i Karnak hâne	3
1 rubu'		Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i Narlı hâne	1	Karye-i Çıkrıkçı hâne	4
1 rubu'		Cem'an yekûn	137

Varak 62**1**

Medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Çorak nâm karye sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan el-hâc Hüseyin nâm müteveffâ Tâhir'in zevce-i metrûke-i menkûhası Mâide binti Abdullah nâm hâtundan gayrı vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub muhalledfât-ı cânib-i beytü'l-mâle âid olmağla bi'l-fi'il beytü'l-mâl emîni olan Kemer voyvodası fahru'l-akrân Abbas Ağa ma'rifetiyle tahrîr olunan muhalledfât defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn fi Cemâziye'l-âhir li-sene sülûs ve işrîn ve miete ve elf

Kahve ibriği	2	40 guruş
Saplı ayak	1	60 guruş
Tâbe desti	1	30 guruş
Leğen	1	80 guruş
Sahan	7	42 guruş
Güğüüm	1	80 guruş
Su tası	1	15 guruş
El ibriği	1	80 guruş
Tancere me'a tâbe	1	120 guruş
Sağîr harani	1	120 guruş
Tabancalı tüfenk	1	60 guruş
Tahra	1	15 guruş
Kolcan	1	35 guruş
Köhne mâi çuka	1	40 guruş
İbâd timur kıran	1	40 guruş
Yeşil kapama	1	80 guruş
Yemenî sarık	1	80 guruş
Köhne gömlek	1	80 guruş

Don	2	80 guruş
Hilâlî sarık	1	40 guruş
Alaca zebun	1	30 guruş
Köhne kürek	1	30 guruş
Diz çağşırı	1	40 guruş
Köhne kavuk	2	10 guruş
... ma'a cüzdan	1	40 guruş
Merkeb	3	780 guruş
Düğün	1	45 guruş
Saban timuru	1	40 guruş
Bağ câpesi	3	60 guruş
Bağ beli	5	100 guruş
Tırpan	1	30 guruş
Şa'îr kîl	30	900 guruş
Karye-i mezbûrda vâki' bâğ dönüm	4	1200 guruş
Cem'an yekûn		4900 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz ve tekfî n		400 guruş
Mihr-i müeccel		3000 guruş
Deyn-i el-hâc İbrahim		200 guruş
Ücret-i kitâbet		100 guruş
Sahhu'l-bâkî		1300 guruş
Hisse-i ez-zevce Kâmile Hâtun		300 guruş
Baki der yed-i beytû'l-mâl		900 guruş

2

Fî'l-asıl Cezîre-i Midilli mütevattinlarından olup Edremid kazâsına tâbî' Evciler nâm karyede müsâfiran sâkin iken helâk olan Buzme oğlu nâm zimminin zâhirde vâris-i ma'rûf ve ma'rûfesi olmayub terekisi beytû'l-mâle âid olmağın karye-i mezbûre evkâf-ı selâtînden olup vâki' olan beytû'l-mâl zabtına zâbit-ı me'mûr olmağla karye-i

mezbûre zâbitı olub bi'l-fi'il Kemer voyvodası izzetlü Abbas Ağa ma'rifetiyle tahrîr olunan terekesidir ki zikr olunur tahrîran fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn fi Cemâziye'l-âhir li-sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Cedîd kalice	1
Siyah kebe	2
Def'a sağîr kebe	1
Köhne zebun	2
Köhne yasdîk	1
Dizlik	3
Köhne peştamal	2
Saçma	1
Köhne aba şalvar	1
Köhne yelek	1
Köhne çarşaf	1
Köhne fes	1
Köhne gömlek	3
Pirinç devad	1
Post	1
Kayış kuşak	1
Cüzdan	1
Göğüslük	1
Alaca sarık	1
Makrame	2
Boğaz ve zâ'	0,5
Kağıd deste	0,5
Def'a cüzdan me'a evrak	1
Kahve	11
Kefere kitabı	1

Kulaklar nâm karyede Halil Bey oğlu Mehmed zimmetinde	80 guruş
Bayındır nâm karyede sâkin el-hâc Mustafa zimmetinde	146 guruş

3

Şerî'at-i şî'âr Edremid kadısı efendi zîde fazlehü ittihâfından sonra inha olunur ki zîr kazânızda vâki' yeniçeri serdârı olan yirmi beş sekbanların Ali nâm yoldaşın işbu sâl-i meymenet iştîmâmda çâr-ı moskov taburu muhârebesinde küllü hidmeti sebkat idüb edâbir-i hidmet itmeğle serdarlığı kemâ kân yine kendüye ibkâ mukarrir kılınmağla işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunur olunmağla gerekdir ki mezbûru kemâ fi'l-evvel serdarlığı hidmetinde kıyâm idüb emr-i dahl itdirmeyesiz ve ol cânibde vâki' yeniçeri cebeci ve topcu ve Osman'a acem ve kul oğulları merkûm üzerlerine serdâr ve zâbit bilüb sözünden sudûr iden hâriç vaz' ve hareket itmeyüb itâ'at ve inkıyâd üzere olalar ve tavâyif-i mezbûreden bilâ vâris ma'rûf-ı fevt olanların terekelerini ma'rifet-i şer'le merkûma ahz ve kabz ve sevk-i sultâniyye de fûruht ve hâsıl olan nukûdu mumzî ve mahtûm müfredât defterleriyle bu cânibe irsâl itdirile ve lâkin hilâf-ı şer' ve kânûn kimesne rencide ve remîde itdirilmeye bâki hemîşe eyyâm şerî'at (silik) tahrîran fî evâsit-i şehri Cemâziye'l-âhir sene sitte ve işrîn ve miete ve elf

Yusuf Ağa yeniçeriyân dergâh-ı âlî

Varak 63

1

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki

Karesi ve Balıkesir sancakları mütesellimi olan Mengirli Hasan Ağa tarafından Firuz Ağa yediyle buyuruldu gelüb nakdi bahâ talebi ve teftîşi bahânesiyle Edremid'e ve kurâya gelmeği murâr itmeğle mezbûr geldiği takdîrce harc ve sarfına ehâlî-i vilâyet zararına müeddî olmağla def' için on vukıyye kahve gönderilüb ehâlî vilâyeti sıyânet-i mülâhaza olunub istihâne olunmağla beher vukıyyesi ikişer guruşa olmak üzere Osman Halifezâde Hüseyin Çelebi'den on vukıyye kahve iştirâ olunub

mütesellim mûmâ ileyh vilâyet için gönderilmeğle on vukıyye kahve akçesi yirmi guruş mezbûr Hüseyin Çelebi'ye cümle vilâyet tarafından edâ olunmak üzere iltimâslarıyla işbu mahalle kayd olundu

Mütesellim mezbur bu miktara razı olmayub ibadullaha zulme mübaşeret etmeğle def'an bi şerrihi bir mikdar dahi zam olunub zulmünü ibadullah üzerlerinden def için verilmişdir ki verilen bir kağıd aşığıda defterde mestur ve musarrahdır

Fî şehri Recebü'l-ferd sene 1123

Şuhûdü'l-hâl

Küçük el-hâc İbrahim Çelebi, koca serdar Hasan Ağa, Mustafa Beşe

2

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı garrâ-yı cihân-sitan-ı hâkânî hükmü oldur ki

Edremid kazâsına tâbi' Kulaklar nâm karyede vâki' merhûm Hüseyin'den binâ eylediği mescid-i şerîfin yevmî bir akçe vazîfe ile imamı Ali nâm kimesne bir seneden berû sıhhat-i iktidâyı münâfi imrâza mübtelâ olub mescid-i merkûme cemâ'ati mezbûrdan müteneffir ve istikrâh itmeleriyle raf' olunub yerine erbâb-ı istihkâkdan işbu refi'-i tevkî'-i rafî'u's-şân-ı hâkânî es-seyyid Hamdi Halife her vechle lâyük ve mahal ve müstehak olmağın mezbûr def'inden yevmî bir akçe vazîfesiyle tevcîh olunub berât-ı şerîf-i âlişânım virilmek bâbında kadısı nâibi Mevlânâ Abdülkâdir zîde ilmühü arz itmeğın vâki' ise vech-i muharrer üzere merkûma sadaka idüb bu berât-ı hümâyûna itâ'at-makrûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr zikr olunan mescid-i şerîfle raf' olunan mezbûrun yerine imam olub hidmet-i lâzimesini müdde'î ve müeddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî bir akçe vazîfesiyle mutasarrıf olub vâkifin rûhu ve devâm-ı ömrü devlet Ruzar Efendimiz için de'âyâ müdâvemet ve eşkâl göstere ol bâbda raf' olunan mezbûr Ali ve taraf-ı âhardan mâni' ve dâfi' ve mürâhim ve mürâfi' ve müdâhale de olmayub mezbûr seyyid Hamdi'ye aslâ dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimâd kılalar tahrîran fî evâil-i Recebü'l-ferd sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

3

Edremid kazâsına tâbî' Şekvîran nâm karyede sâkin Ali bin Abdullah nâm kimesne yine karye-i mezbûre sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Mustafa nâm kimesneyi makâm-ı kazâyâ ihzâr ve muhzîrîn üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb tahrîr-i kitâbdan altı ay mukaddem sâkin olduğum menzîlimden bir sanduka ile bir atlas kaftan ve bir şam alaca gömlek ve dört teneke ve bir mai boğası kaftanımın ve sâir aded nâ-ma'lûm eşyâlarım mezbûr Mehmed Beşe nısful leyde sirkat etmişdir suâl olunub mûcib-i şer' icrâ olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l

inkâr müdde'î mezbûrun da'vâsına mutâbık beyyine taleb oldukda beyyineden izhâr-ı acz itmeğle mezbûr Mehmed Beşe'ye müdde'î mezbûrun da'vâmdaki mâru'z-zikr eşyâları almaduğuna ve aldırmaduğuna ve âlâtı bilmediğine yemin teklif olunduk da ol dahi halef billâhi'l-aliyyü'l-a'lâ itdikden sonra mezbûr Mehmed'in kasrı mezbûr-i a'yândan keyfiyet-i ahvâli istifsâr oldukda mezbûrun bu âna gelince bu makûle ahvâli malumumuz değıldir deyu herbiri hün-i hali ihbâr itmeleriyle müdde'î mezbûr Ali'yi bilâ beyyine mu'ârazadan men'-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbî' aşera min şehri Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

4

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-keâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Karesi ve Biga sancaklarında vâki' olan kadılar zîde fazlühüm tevkîr-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan Gelibolu baruthâne nâzırı olan Mehmed zîde mecdühü Dîvân-ı Hümâyûnuma arz-ı hâl idüb yüz yirmi üç senesinde Gelibolu karhânesinde hükm-i fermânım olan barut siyah bulunmak sinîn-i sâbıkalarda birüc ocaklık Karesi ve Biga sancaklarında mübayaası fermânım olan güherçile-i livan ve gire teslîm kârhâne olmayub her vechle güherçile çekilüb umûr-ı mühimmesine tevzî'le ve zâyıkaya bâ'is olduğun bildirüb ta'yin olan mübâşir ma'rifetiyle bir gün evvel tahsîl ve teslîm kârhâne olunması bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden güherçile tahsîl Ordû-yı Hümâyûnum tarafından olmamağla Ordû-yı Hümâyûnum tarafından virilen emr-i defter mûcibince ma'rifet-i şer'le Güayn güherçileleri her ne ise tedârik ve teslîm eyleyüb bir dürlü fermân eylememesi üzere emr-i şerîfim virilmiştir arz ve

telhîs olundukda mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere mukaddemâ Ordû-yı Hümâyûnum tarafından virilen emr ve defter mûcibince zikr olan sancaklarda vâki' kadıllardan ne mikdar gühercile mübâyî'se fermânım olmuş olan emr-i şerîfim mûcibince beher kıyyesi ta'yîn olan bahâsı emr-i şerîfimle ta'yîn olunan mübâşir yedinden edâsına tamâmen virilmesi üzere ma'rifet-i şer'le aynı gühercileleri her ne ise ahâlîlerinden tamâmen tedârik ve tahsîl ve bir gün evvel ve bir sa'at mukaddem teslîm-i kârhân itdirüb mukaddemâ vâcib-i zarar üzere evâmîr-i aliyeye mugâyir bir ferd ve bir dürlü muhassin ve ta'lib ve nizâ' itdirmeyüb işbu emr-i şerîfime vaz'-ı münif ile amel hılâfından bi-gâyet ihtirâz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe itimad kılasın tahrîran fî evâhir-i sene rubu' aşara şehri Receb sene selâsîn ve işrîn ve miete ve elf

Fî Kostantiniyye El-mahrûse

5

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm Karesi sancağında vâki' olan kadılar zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki sefer-i izzetmakrûn ve donanma-yı hümâyûn kalyonları ve serhad-i mensûra kadîmi bulunmak zübde-i barut tabh olunmak mu'teriz olmağın bin yüz yirmi üç senesinde hâlâ Gelibolu kârhânesinde tabh-ı fermânım olan barut bulmak sinîn-i seb'ada gühercile mübâyî' ola gelen kazâlarda mübâyî' olunmak üzüm gelmeğın sinîn-i sâbika üzere her kıyyesi otuz sağ akçeye olub üzüm gelen bahâsı baruthâne nâzırı Mehmed zîde mecdühü yedinden virilmesi üzere Karesi sancağında vâki' Balikesir kazâsına dokuz yüz elli dört vukıyye ve Kemer Edremid kazâsından ve dokuz yüz otuz dört vukıyye ve Bigadic kazâsından iki yüz yirmi dokuz vukıyye ve Uyurned kazâsından iki yüz yirmi beş kıyye ve Kozak ma'a Neslin kazâsından iki yüz yirmi beş vukıyye Edremid kazâsından dokuz yüz ellisekiz vukıyye ve Eyazmend kazâsından dahi dokuz yüz sekiz vukıyye Sındırgı kazâsından dört yüz kırk iki vukıyye Başgelenbe kazâsından iki yüz yirmi beş vukıyye ki cem'an zikr olunan kazâlardan beşbin beş yüz vukıyye hâlis gühercile mübâyâ'a olunmak üzere arz ve telhîs olundukda mucibince ferman-ı âlişânım sâdır olmağın emri siz ki kadılar ve yan-ı vilayet ve iş erlerisiz nâzır-ı mûmâ ileysiz yedine virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mucibince taht-ı kazânızdan ol mikdâr vukıyye hâlis

gühercile-i mu'accele mübâyi' ve kâr-hâne-i mezbûre nakd ve kabza me'mûr olan (silik) teslîl ve temessük olunub itmâm-ı hizmet eyleyesiz avk ve te'hîrine ve ashâb-ı hukûkundan birle kıymetleri ketm olunmakdan bu bahâne ile re'âyâ fukarâlarına zulm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz deyu fermanım olmuşdur buyurdum ki hükmi-şerifimle olduk da bu bâbda sabr üzere ihtimâm üzere amel idüb dahi siz ki kadı ve a'yân-ı vilâyetsiz nâzır-ı mûmâ ileyhsiz yedine virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri mûcibince taht-ı kazânızda ol mikdâr vukıyye gühercile-i mu'accele mübâyi' ve kâr-hâne-i mezbûreye nakd ve kabza me'mûr üzerine bi't-tamâm teslîm ve temessük olunub itmâm-ı hizmet eyleyesiz avk ve te'hîrine ve ashâb-ı hukûkundan birle kıymetleri ketm olunmakdan bu bahâne ile re'âyâ fukarâlarına zulm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Cemâziye'l-âhir sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Kazâ-i Edremid 938 guruş sûret-i mevkûfâtdır

Varak 64

1

İşbu bin yüz yirmi üç senesine mahsûb olmak üzere Edremid kazâsının dokuz yüz otuz sekiz kıyye gühercile tedârîki Gelibolu barut hânesi nâzırına teslîm ve beher kıyyesine ta'yîn buyrulan otuzar sağ akçe mîr-i mübâşir-i merkûm yedinden sâdır olan iddî'âsı mûcibince ma'rifet-i şer'le ashâbına teslîm olunmak üzere fahru'l-işbâh İbrahim Ağa yedinde vârid olan fermân-ı cihan-mutâ' mescid-i mahfûz ba'de'l-kayd kazâ-i mezbûrede ol mikdâr gühercile tedârîki müte'addidü'l-husûl olduğuna binâen cümle ahâl-i vilâyet taleb ve ma'rifetle beher kıyyesine yirmişer semeni her mübâşir-i merkûm konak harcı on iki guruş harc-ı mahkeme elli guruş kalemiyye iki guruş muhızrlara iki guruş huddâmiyye altı guruş yâfte ve mürâsele götürünlere bir guruş iki semen cem'an altı yüz yirmi guruşa bâliğ oldukdan sonra a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve fukarâ ma'rifetleriyle beher hâneye dörder buçuk guruş dörder akçeye isâbet itmeğle kazâ-i mezbûrun yüz otuz yedi hânesi üzerine tevzî' olunub ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîran fi evâsıt-ı Şa'bânü'l-mu'azzam sene 1123

Mahalle-i Hacı Davud	hâne 2	Karye-i Arablar	hâne 2
Mahalle-i Kadı Celal	hâne 3	1 rubu'	
1 rubu'		Karyei Kaşıkçı	hâne 2
Mahalle-i Hakimzâde	hâne 2	1 rubu'	
3 rubu'		Karye-i Kadı	hâne 4
Mahalle-i Kadı İlyas	hâne 3	Karye-i Kızılköy	hâne 3
Mahalle-i Câmi'i vasat	hâne 2	Karye-i İbrahimce	hâne 1
1 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Kapucubaşı	hâne 2	Karye-i Babalar	hâne 1
3 rubu'		1 rubu'	
Mahalle-i Tuzcu	hâne 2	Karye-i Narlı	hâne 1
Mahalle-i Turhan Bey	hâne 1,5	1 rubu'	
Mahalle-i Soğanlık	hâne 2	Karye-i Dereli	hâne 4
1 rubu'		Karye-i Balcılar	hâne 3
Mahalle-i Âdilzâde		Karye-i Hacı İsmail	hâne 1
1,5 rubu'		Karye-i Beyler	hâne 2
Mahalle-i Câmi'i kebîr		Karye-i Şekviran	hâne 3
1,5 rubu'		Karye-i Havran	hâne 17
Mahalle-i Evciler	hâne 2,5	3 rubu'	
Karye-i Bayındır	hâne 1	Karye-i Yenice	hâne 2
1 rubu'		Karye-i Karacılar	hâne 1,5
Karye-i Kulaklar	hâne 2,5	Karye-i Dereören	hâne 1
Karye-i Tahtaköy	hâne 6	Karye-i Temaşalık	hâne 4
Karye-i Güre	hâne 5	Karye-i Sarnıç	hâne 1
2 rubu'		1 rubu'	
Karye-i Karaceli	hâne 3	Karye-i Eşme	hâne 1
Karye-i Zeytinli	hâne 11,5	Karye-i Şapçı	hâne 1
Karye-i Etmekçi	hâne 1,5	3 rubu'	

Karye-i Hayat	hâne 3	Hisse-i ibni Halil	512 guruş
Karye-i Frenk	hâne 3	Hisse-i ibni İbrahim	512 guruş
Karye-i Çorak	hâne 7,5	Hisse-i binti Âlime	256 guruş
Karye-i Çıkırıççı	hâne 4,5	Hisse-i binti Fâtıma	256 guruş
Yekûn 137 yüz otuz yedi dir		Hisse-i binti Âişe	256 guruş
Hissetü'z-zevce Âişe	360 guruş	Hisse-i binti Eşme	256 guruş
Hisse-i ibni Mustafa	512 guruş		

2

Defter oldur ki Edremid kazâsına tâbi' Frenk nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden şeyh el-hâc Mehmed Ağa ibni İbrahim Çelebi'nin zevcesi Âişe Hâtuna isâbet iden hisse-i nâssasıdır vech-i âtî zikr olunur tahrîran fî 9 Rabî'î'l-evvel sene 1121

Hisse		365 guruş
Köle havlusu dimeğle ma'rûf olan menzil		100 guruş
Su sağır ineği me'a kuşum tosunu		20 guruş
Nukûddan		40 guruş
Perâkende zeytûnlük		50 guruş
Çekeci karbinda vâki' zeytûnlük		25 guruş
Bağdan hisse		10 guruş
Koyun	25	39 guruş
Me'a kuzu	9	39 guruş
Kara sağır ineği me'a tosun		8 guruş
Arab Ali	80 guruş	
Kazgan kebîr	1	15 guruş
Petmez tâbesi	1	1 guruş
Başın geçmiş balık	1	3 guruş

Kara sağır çağır	1	1 guruş
Kılıç araba	1	8 guruş
Müsta'mel halı	1	4 guruş
Nâfe kürk	1	8 guruş
Avaz Ağa oğlundan		16 guruş
Boylu tüfenk	1	8 guruş
Hınta kıl	30	16 guruş
Def'a meZRû' hınta	12	16 guruş
Şa'ır kıl	20	6,5 guruş
Def'a meZRû' şa'ır	12	6,5 guruş
Kilim	2	1,5 guruş
Kebîr güğüm	1	3 guruş
Köhne tâbe	1	1 guruş
Köhne sini	1	2 guruş
El bakracı	1	1 guruş
Kahve ibriği	1	1,5 guruş
Minder halısı	1	2,5 guruş
Köhne alaca	1	1,5 guruş
Çuka ağır	1	3 guruş
Büyük tancere	1	3 guruş
Ayaklı sahan	3	2 guruş
Def'a ayaklı sahan	1	5 guruş
Tahsin oğlu İsmail'den		15 guruş

Zevcesi mezbûre Âişe Hâtunun seksen üç guruş bir mülk-i mihri müecceli ile elli beş guruş mihri mu'aceli bu deftere zam olunmuştur

Defter-i yâfte oldur ki Edremid kazâsına tâbi' Frenk nâm sükkânından iken bundan akdem vefât iden şeyh el-hâc Mehmed Ağa'nın kebîr oğulları Mustafa ve Halil ve İbrahim'in hisselerine isâbet iden eşyâ ve nukûdun defteridir ki zikr olunur tahrîran fî 9 Rabî'i'l-evvel sene 1121

Su sığırı ineği	4	4 guruş	
Birer yaşını geçmiş malak	5	16 guruş	
Kara sığırı ineği ma'a tosunlar	8	32 guruş	
Menzil-i der-karye-i mezbûr		375 guruş	
Sığır ağılı		10 guruş	
Camuş öküzü	hisse 1	20 guruş	
Taylı kısarak	2	30 guruş	
Değirmenden hisse		75 guruş	
Koyun aded		95 guruş	sülüs 1
Zeytinli kurbünde olan zeytinlikden hisse		300 guruş	
Perâkende ağaç eşcârları		5 guruş	
Kuzu aded	21	20 guruş	
Atfık bağdan hisse		42 guruş	
Erkek merkeb	1	6 guruş	
Gulâm Arab nâm bedeste		40 guruş	
Câriye arab benam Fâtıma		80 guruş	
Değirmenci köle	1	80 guruş	
Mezrû' hinta kîl	68	34 guruş	
Şa'îr kîl	90	18 guruş	
Hinta kîl	977	43 guruş	3 rubu'
Petmez tâbesi	3 guruş		
Mezrû' şa'îr	98	19 guruş	
Nakdi guruş		75 guruş	
Avaz Ağa oğlundan Koyun akçesi		28 guruş	
Kebîr kazgân	1	12 guruş	
Kebîr petmez tâbesi	1	8 guruş	
Tancere	1	2,5 guruş	
Kebîr ayaklı sahan	1	1,5 guruş	

Saîr ... ma'a küçük tas	1	1 guruş
Köhne piriç şamdan	1	3 guruş
Kahve ibriği	2	1 guruş
Kovan aded	15	10 guruş
Kebîr küp	3	4 guruş
Sağîr küp	5	3,5 guruş
Sinihan	2	3,5 guruş
Köhne kebîr küp	1	2 guruş
Tekli araba ma'a âlâtı	1	8 guruş
Bir tekli araba ma'a âlâtı	1	5 guruş
Hırdavat hâne		10 guruş

Defter oldur ki Edremid kazâsına tâbi' Karnak nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden şeyh el-hâc Mehmed Ağa'nın kebîr kızı Fâtıma nâm hârunun hissesi isâbet iden hisse-i nâssasıdır vech-i âtî zikr olunur tahrîran fî 9 Rabî'i'l-evvel sene 1121

Hissesi		256 guruş
Köle dimeğle ma'rûf olan menzilin âhar havlusundan		40 guruş
Köle bârgîr	1	20 guruş
Sim rahtdan hisse		12,5 guruş
Bağdan hisse		7 guruş
Koyun aded	20	30 guruş
Kuzu aded		30 guruş
Su sağîr ineği me'a tosun	1	20 guruş
Sah sah sah sah sah sah sah		

Varak 65**1**

Yulaf	1	3 guruş
Hınta (silik)	24	13 guruş
Şa'îr kîle	25	5 guruş
Nukûd guruş		4 guruş
Avaz Ağa oğlundan koyun akçesinden		18 guruş
Kadı köyü altında vâki' zeytinlikden hisse		60 guruş
Petmez tâbesi	1	5 guruş
Çoban bakırı	1	2 guruş
Zerde sinisi	1	1 guruş
Baklava sinisi	1	2 guruş
Ayaklı sahan	3	3 guruş
Börek tepsi	2	2 guruş
Evsat na'leben	5	1,5 guruş
Cam tas me'a bakır tas	1	2 guruş
Saplı ibrik ma'a delikli tepsi	1	3 guruş
Cedîd kapama	1	2,5 guruş
Fistan nafe kürk sahan	1	2 guruş

Defter oldur ki Edremid kazâsına tâbi' Karnak nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden şeyh el-hâc Mehmed Ağa'nın kebîre kızı Alime nâm hâtunun hissesine isâbet iden yâftesidir zikr olunur tahrîran fî 9 Rabî'i'l-evvel sene 1121

hissesi		256 guruş
Kul havlusunun taşrasında olan havludan hisse		40 guruş
Su sağır ineği me'a kuşum tosunu	1	20 guruş

Kara sağır ineği	1	4 guruş
Bağdan hisse		7 guruş
Su sağır öküzü	1	5 guruş
Kadı köyü altında vâki' zeytünlükden hisse		60 guruş
Topal bârgîr	1	30 guruş
Koyun	5	30 guruş
Kuzu	20	30 guruş
Hınta kebîr	18	9 guruş
Mezrû' kebîr	1	5 guruş
Şa'îr kebîr	15	5 guruş
Mezrû' şaîr	10	5 guruş
Seccâde	1	2 guruş
Köhne halı	2	2 guruş
Nukûddan	10 guruş	
Avaz Ağa oğlundan		10 guruş
Kazgan kebîr	1	7 guruş
Kebîr sini	1	3 guruş
Tencere kebîr	1	2 guruş
Orta sahan	4	3 guruş
Yaşın geçmiş balık	2	6 guruş
Kontoş çuka	1	5 guruş
Sim rahtdan hisse		12,5 guruş
Güğüml	1	2,5 guruş
Sefer tâbesi	1	1 guruş

Defter oldur ki Edremid kazâsına tâbî' Frenk karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden şeyh el-hâc Mehmed Ağa'nın sağîra kızı Âişe'nin hissesine isâbet iden iki yüz elli altı guruşun yâftesidir zikr olunur tahrîran fî 9 Rabî'î'l-evvel sene 1121

Kadıköy altında vâki' zeytinlikden hisse		80 guruş
Su sağîr ineği ma'a kuşum tosunu	1	20 guruş
Tek vîrân altında vâki' zeytönlükden hisse		13 guruş
Koyun	20	30 guruş
Kuzu	5	30 guruş
Kara sağîr çağşır	1	15 guruş
Kara sağîr ineği	1	8 guruş
Ma'a tosun	1	8 guruş
Su sağîr düğesi	1	3 guruş
Nukûddan		23 guruş
Hinta me'a mezzrû'	25	12,5 guruş
Ivaz Ağa oğlundan		1 guruş
Şa'îr kebîr	15	3 guruş
Kazgan sağîr	1	4 guruş
Petmez tâbesi	1	2,5 guruş
Kebîr lingir	2	3 guruş
Def'a lingir	2	3 guruş
Helva tâbesi	1	1,5 guruş
Tencere	1	1 guruş
Hoşab tas	1	1 guruş
Güğüüm	1	1,5 guruş
Kapaklı sahan	2	4 guruş
Zerde tepsi	1	1 guruş
Büyük halı	1	5 guruş
Çuval çağşır	1	8 guruş

Avaz Ağa oğlundan		10 guruş
Büyük küp	1	2 guruş
Sağır küp	4	2 guruş
Bağdan hisse sah		7 guruş

3

Defter-i yâfte budur ki Edremid kazâsına tâbi' Frenk nâm karye sükkânından iken bundan akdem vefât iden şeyh el-hâc Mehmed Ağa'nın sağıra kızı Âişe'nin hissesine isâbet iden iki yüz elli guruşun yâftesidir zikr olunur tahrîran fî 9 Rabî'i'l-evvel sene 1121

Sah sah sah sah sah

Su sığırı ineği 2	8 semen	6 guruş
Kitab-ı imadül islam	1	3 guruş
Değirmende rubu hisse	1	35 guruş
Su sığırı ineği	1	10 guruş
Zeytinli karyesinde vâki' zeytünlükden hisse		100 guruş
Kara sağır düvesi	5	10 guruş
Bağdan hisse		8 guruş
Nukûddan	2 semen	19 guruş
Avaz Ağa oğlundan		15 guruş
Koyun aded	20	30 guruş
Kuzu aded	5	30 guruş
Büyük bez	1	7 guruş
Kapaklı lingir	4	8 guruş
Petmez tâbesi	1	3 guruş
Güğüüm	1	2 guruş
Tancere kebîr	1	2,5 guruş
Leğen ma'a ibrîk	1	2 guruş

Köpüklü tas	1	8 semen
Büyük lenger	4	5 guruş
Sağîra-i mezbûre Âişe'ye babası hâl-i sıhhatinde hîbe eyledüğü eşyâlardır		
Kilim	3	3 guruş
Kadife yasdık	2	5 guruş
El ibriği	1	2,5 guruş
Leğen	1	2,5 guruş

4

Defter oldur ki Edremid mahallâtından Kapucubaşı mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Şeyh Hüseyin dedenin verâseti ancak zevcesi Fâtıma binti Ali nâm avrat ile tarafı beytü'l-mâle âid olunur tahrîr olunan muhallefâtıdır ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîran fî 5 Rabî'i'l-evvel sene 1121

Köhne kürk	1	150 guruş
Yağmurluk	1	9 guruş
Şalvar	1	36 guruş
Kavuk	1	9 guruş
Çağşır	1	15 guruş
Menzil		3140 guruş
Yekûn		4040 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz ve tekfîn		400 guruş
Mihri müeccel zevce		500 guruş
Hisse-i zevce		960 guruş
Düyûn-i müteferrika		320 guruş
Dellâliyye		30 guruş

Resm-i kadı	500 guruş	
Huddâmiyye ve muhzıriyye	150 guruş	
Cem'an yekûn zevcesinin rubu' hissesi isâbetden virilüb sahu'l-kitâb		1180 guruş

5

Edremid kazâsına tâbi' Güre nâm karye sükkânından olub karye-i mezbûreye üç sa'at mikdârı ba'di olan ikiz oluk nâm cebel-i mübâ'a da maktûlen fevt olan Ali Beşe ibni Şa'ba'nın vâlidesi Eşmine binti Hüseyin nâm hâtun ile zevcesi râfi'âtânü'l-kitâb Fâtıma binti Emirhan Hâtun makâm-ı kazâda her biri takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan bir gün mukaddem müverrisimiz mezbûr Ali Beşe'yi cebel-i mezkûrda sol tarafında üç yerinden tüfenk ile darb ve kurşun yarası olub fevt olmağla kıbel-i şer'den üzerine varulub eserce hasta ba'de'n-nazar mahallinde ketb ve tahrîr ve imlâ olunması matlûbumuzdur didiklerinde kıbel-i şer'den Müezzın Mehmed Halife ibni Ahmed irsâl olunub ol dahi zeyl-i rakîmde muharreru'l-esâmî olan müslimîn ile maktûl mezbûrun mahall-i mezkûrda üzerine varub a'zâsız keşf ve nazar eyledikde fi'l-hakîka maktûl mezbûr Ali Beşe'yi bi-gayrı hak sol tarafından üç yerinden kurşun ile darb olunub fevt olduğunu ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede mahallinden ketb ve tahrîr ve me'an ba's olunan el-hâc Ahmed ibni Ali ile meclis-i şer'a gelüb her biri inhâ ve takrîr itmeğın mâhüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis aşera fi Cemâziye'l-evvel li-sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa ibni Hüseyin Bey min karye-i Tahtaköy, ve Karaca Ali ve Abbas, ve gayrihim

Varak 66

1

Defter oldur ki Edremid mahallatından Kapucubaşı sükkânından iken bundan akdem vefât iden uzun Hüseyin ağa ibni Mehmed'in verâset-i zevceleri Meryem binti Ahmed ve Havvâ binti Mehmed nâm Hâtunlar ile kebîr oğlu Hasan ve sağır oğlu

İbrahim ve sagîra kızı Emine'ye munhasıra olduğu lede'ş-şer'u'l-enver zâhir oldukdan sonra müteveffâ-yı mezbûrun beyne'l-verese tahrîr ve taksîm olunan eşyâdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur tahrîran fi'l-yevmi's-sâdis fî Cemâziye'l-evvel li-sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Dâhiliyye menzili		140 guruş
Hâriciyye menzili		60 guruş
Akbahar karyesinde vâki' bağçe		70 guruş
Perâkende zeytünler		20 guruş
Kırcala'da zeytün bağçesi		50 guruş
Kadıköy kurbünde zeytün bağçesi		30 guruş
Bârgîr re's		12 guruş
At re's		15 guruş
Anteriye		1,5 guruş
Kırmızı çuka kaplı nâfe kürk		15 guruş
Sarık		1,5 guruş
Köhne çuka yağmurluk meaa başlık		2,5 guruş
Kedi mentan kürk	1	2,5 guruş
Kılıç	1	3 guruş
Köhne çuka çağşır me'a sof çağşır	81 1	1,5 guruş
Mâ-i çuka tâbe köhne kürk	1	4 guruş
Kâbe kuzu kürk	1	3 guruş
Sim çerkezi raht me'a sim reşme	1 1	25 guruş
Boylu tüfenk	1	3 guruş
Def'a boylu tüfenk	1	3 guruş
Köhne tîme	2	2 guruş
Köhne sâde	1	0,5 guruş
Kilim	1	1,5 guruş
Döşek	4	8 guruş

Yasdık	5	2,5 guruş
Karışık dârı ve çukadâr	12	3 guruş
Bağdâr kebîr	1	5 guruş
Tımarıda olan akçe		325 guruş
Dana	2	6 guruş
Kiremit aded	3000	6 guruş
Biçme tahta aded	100	2,5 guruş
Köhne	1	8 guruş
Cedîd peştemâl	2	0,5 guruş
Yemenî basma yasdık yüzü	2	0,5 guruş
Kebîr bez	1	3 guruş
Tepsi	2	3 guruş
Kebîr güğüm	1	3 guruş
Betmez tâbesi	2	7 guruş
Kebîr tancere	1	3 guruş
Köhne kazgân ineği	1	1,5 guruş
Süt tâbesi	1	10 guruş
El tâbesi	1	0,5 guruş
Börek tepsi	2	2 guruş
Tencere aded	4	3 guruş
Lingir sahan	5	3,5 guruş
Hoşab tas ma'a kapak	1	1 guruş
Küçük lingir	5	1,5 guruş
Fez	1	0,5 guruş
Köpüklü tas	1	3 guruş
Leğen	1	1,5 guruş
İbrik	2	2 guruş
Kahve tepsi	1	4 guruş
Havan saraylı	1	0,5 guruş

Küçük tas	1	3 guruş
Kahve ibriği	3	1,5 guruş
Def'a fez	1	1 guruş
Tas	1	3 guruş
Küp	1	4 guruş
Müsta'mel oda halısı	3	7 guruş
Kovan	2	2 guruş
Sahan	2	4 guruş
Eğer	2	4 guruş
İnönün'de ortağı hisse		12 guruş
Memiş oğlundan		9 guruş
Mahkeme imamı Mehmed Efendiden		4 guruş
Hırdavat hâne		2 guruş
Cem'an yekûn		926 guruş
Minhâ el-ihracât		
Techîz ve tekfîn-i birle vasiyet iskât-ı salât ve ta'âmiyye		30 guruş
Dîvân-ı müteferrika ber-mûcib-i vasiyet		30 guruş
Resm-i kısmet		28 guruş
Cem'an yekûn		231 guruş
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese		692 guruş
Hisse-i zevcetân		87 guruş
Hisse-i ibni Hasan	24	243 guruş
Hisse-i ibni İbrahim	24	243 guruş
Hisse-i binti Emine	32	121 guruş

2

Zevcesi Havvâ Hâtun'a yirmi guruş mihri mücceli zâtları ve babasından intikâl iden hisse-i ma'lûmesi zevc-i mezbûr Hüseyin Ağa ahz ve istihlâk itmeğle mukâbelesinde yetmiş guruş virilmek üzere ikrâr ve vasiyet itdiği ba'de's-sübût ve'l-hükm ve'l-halef ve't-tasdîku'l-verese meblağ-ı mezkûr yetmiş guruş ihrâc olundu

Ve diğ er zevcesi Meryem Hâtun'un dahi yirmi guruş mihr-i müecceli ve sâbikan vefât iden oğ lu Mehmed'den intikâl ve isâbet iden elli guruş sūdüs hissesini zevcim mezbûr Hüseyn Ağa ahz ve istihlâk itmeğ le mukâbelesinde Akbahar karyesinde mürâkim bağ çeyi yetmiş guruş a virüb zevcesi mezbûre dahi kabûl itdikde ikrâr ve vasiyet itdüğ i ba'de's-sübût ve'l-hükm ve'l-halef ve't-tasdîku'l-verese bağ çey-i mezkûr yetmiş guruş a olmak üzere ihrâc olundu sah

.....(okunamayacak kadar silik)

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid el-hâc Mehmed Ağa, (silik) Halife (silik), el-hâc İbrahim,,es-seyyid el-hâc Ömer (silik)

3

Hâlen Kemer ve Edremid voyvodası olan işbu râfi'u'l-kitâb el-hâc İbrahim Ağa ibni Hacı Hüseyn Ağa nâm kimesne makâm-ı kazâda takrîr-i kelâm idüb Edremid kazâsına tâbi' Çorak nâm karye sükkânından el-hâc Ahmed ibni Hasan Ali nâm kimesne zevcesi Latife binti Abdullah nâm avratı târih-i kitâbdan on dokuz gün mukaddem karye-i mezbûr mezarlığ ı karbında gice ile bi-gayrı hak amden katl ve defn idüb minvâl-i muharrer üzere mezbûr el-hâc Ahmed ikrâr itmeğ in kıbel-i şer'den üzerine varılıb maktûle mezbûrenin üzerinden toprağ ı def' ve nazar olunub ba'de'l-mu'âyene ve'l-müşâhede mahallinde ketb tahrîr ve hucet olunması matlûbumdur didikde kıbel-i şer'den bu fakr zeyl-i kitâbda mestûru'l-esâmî olan müslim'in ile karye-i mezbûr mezarlığ ı karbında vâki' tarîk-i âmmın kabli tarafında arz-ı hâliyede kâtil mezbûr el-hâc Ahmed'in i'lâm ve işâretiyle defn olan Memek toprağ ı def' olunub maktûle mezbûrenin meyyiti bi'l-mu'âyene müşâhede olundukdan sonra mahall-i mezbûrede dahi mezbûr el-hâc Ahmed'den suâl olundukda maktûle-i mezbûreyi târih-i mezbûr gicesi ip ile boğ ub ben katl ve isyân itdim âharın alâkası yokdur deyu ikrâr ve itirâf itmeğ in mâhüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu bir tâlibe def' olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sânî fi Saferu'l-hayr sene isnâ ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi el-müderriş, el-hâc Abdizâde İbrahim Çelebi, Abdullah Ağa Kemerden, Çelebi Mehmed Ağa, Serdar Hasan Beşe, Nalebend Ali Hasan Beşe, Halifezâde Ali Çelebi

4

Edremid kazâsına tâbi' Çorak nâm karye sükkânından işbu râfi'u'l-kitâb Osman Efendi ibni el-hâc Hasan kimesne yine karye-i mezbûre sükkânından el-hâc Ahmed bin Hasan Ali nâm kimesneyi hâlen Kemer Edremid voyvodası el-hâc İbrahim Ağa ibni el-hâc Hüseyin mübâşeretiyile meclis-i şer'i şerîfe ihzâr ve muhzırîn üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr el-hâc Ahmed kendü hâlinde olmayub târih-i kitâbdan altı ay mukaddem Fâtıma nâm câriyemi izlâl ve menzirimden ihrâc ve bir müddet ihfâ idüb ve benim karındaşım işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mustafa Ağa'nın dahi târih-i mezbûrdan sonra bir câriyesini izlâl idüb ve bir müddet ihfâ idüb ve menziline fâhişe avratlar ittihâz ve fi'l-i şenî' idüb ve Ümmet-i Muhammedin hayvanlarını sirkat idüb ve'l-hâsıl el-hâc Ahmed hırsız ve hırsız şerîki ve müezzî olub bu misillü zulm ve ta'addînin nihâyeti olmayub şâ'ir-i bi'l-fâd âdet-i müstemirresi olub ve rûmî arzdan izâlesi vâcib olmağın suâl olunub mûcib-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve akîbü'l-inkâr (devamı yok)

Varak 67

1

Müdde'î mezbûr Osman Efendi'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimîn olub karye-i mezbûr ahâlîlerinden İmam Mehmed Halife ibni Abdullah ve Ömer Efendi ibni Hüseyin ve el-hâc Şa'ban bin Nasuh ve Avaz Çelebi ibni Hüseyin el-hâc Hüseyin ibni Abdullah ve el-hâc Süleyman bin Abdullah ve esseyid Osman Çelebi ibni el-hâc Mehmed ve el-hâc Mehmed Ağa bin Ali nâm kimesneler meclis-i şer'a li-ecli'ş-şehâde hâzırûn olub iştihâd olunduklarına fi'l-hakîka mezbûr el-hâc Ahmed kendi hâlinde olmayub târih-i kitâbdan altı ay

mukaddem müdde'î mezbûr Osman Efendi'nin Fâtıma nâm câriyesini izlâl ve menzilinden ihrâc ve bir müddet ihfâ idüb ve karındaşı Mustafa Ağa'nın dahi târih-i mezbûrdan sonra bir câriyesini izlâl ve bir müddet ihfâ idüb ve menziline fâhişe avratlar ittihâz ve fi'l-i şenî' idüb ve Ümmet-i Muhammed'in hayvanlarını sirkat idüb ve'l-hâsıl mezbûr el-hâc Ahmed hırsız ve hırsız şerîki ve müezzî olub bu misillü zulm ve te'addîsinin nihâyeti olmayub şâ'ir-i bi'l-fâd âdet-i müstemirresi olub ve rûmî arzdan izâlesi vâcibdir bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyu her biri meclis-i şer'de edâ ve şehâde-i şer'iyye itdiklerinden sonra şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye (silik) kabûlüne vâki' olmağın fi sa'y-i fi'l-arz bi'l-fâd cûz katle ve şî'âb-ı kâtile nakli mûcibi ile kibel-i şer'den hükm olunub zâbıtı yedine teslîm-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîran fi'l-yevmi's-sânî fi Saferu'l-hayr sene isnâ ve işrûn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi el-müderriş, Abdullah Ağa el-müezzin, mühürdar Hasan Beşe, İbrahim Çelebi ibni hatib efendi, Nalebend Ali Hasan Beşe Müezzin, Halifezâde Ali Çelebi, devrandan (?)

Hattu'l-kalem fi hâze'l-makam nemakahu el-fakr Mehmed el-bâb bi-Edremid sabıka (?)

Hâzihi vekâyi'u'llezi def'an fi zemine'l-fakr Es-seyyid Ahmed el-müvellî salâfehü bi-medineti Edremid

Sah sah

2

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-makâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Lapseki ve Nehbe ve Güvercinlik ve Biga ve Avunya ve Edincik ve Ezine ve Çan ve Gönen ve Mikyas ve Mihalic ve Tuzla ve (silik) ve Balikesir ve Bigadic ve Sındırgı ve Başgelenbe ve Kemer Edremid ve İvrindi ve Eyazmend ve Kozak ve Edremid ve kal'a-i sultâniye kadıları zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki bi'l-fi'il tersâne-i âmire kara beyan fermân olunan ve tımar-ı hemlîk kimlerin beher petmûn işbu bin yüz yirmi iki senesine mahsûb olmak taht-ı kazâlarınızdan koğuş çamı ve certader ve zabk (?) tedârik ve mahall-i mezbura nakl olunması lâzım ve mühim

olmağın mübâşir ta'yin olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Mahmud ve zeyn kudret yedine virilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri hûşa müvazzah zikr olunan kazâlardan tahsîl olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda buna ben heder olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere üzüm gelsün beş yük alçelerin yüz bin akçesi kereste tahsiline me'mur olan mübâşire vech-i ma'aş ve dört yük akçe ile edâsı kat' ve nakl ile her kat' be kat' ve nakl ile beş yüz kırk akçeye olmak üzere altmış kat' koğuş paşa ve her kat' iki yüz elli akçeye emri kat'la ve Dilaver Paşa ve her kat' iki yüz yirmi akçeye seksen kat' Sayk Paşa ve her kat' dört yüz yirmi beş akçeye üç yüz kat' koğuş fedrağ ve her kat'sa iki yüz yirmi akçeye beş yüz kırk kat' ve ritader fedrağ ve her kat' sa iki yüz yirmi akçeye olmak üzere üç yüz kırk kat' sayk fedrağ ki bu cümlelerin dört yüz kat' kirâsına olub ve yine kal'a-i sultâniye kazâsından üç kıt'a koğuş paşa ve beş koğuş fedrağ (?) ve iki dernad paşa ve beş dernad ve fedrağ ve beş sayk fedrağ ki yirmi kıt'a olur kal'a-i sultâniye re'âyâsı zikr olunan yirmi kıt'a keresteyi kendüleri kat' ve iskeleye nakl ide geldi kereste talebine me'mûr olanlara sâir kazâ re'âyâsı kebîr akçe vire gelmişlerdir zikr olunan bin dört yüz kat' keresteden yirmi kat' dan mâ'adâ senden minvâl-i meşrûh üzere tahrîr olunan âharın elli han kazâsı re'âyâsı kat' iderlerüne tahrîr olunan ücret ile kat' mahallinde Kemer iskelesine camuş arabalarıyla Biga ve Gühercile kazâları ahâlîleri nakl idüb Sâir kadıların kat' mahalline cebren alâkası olmadığı musavver ve mukayyed bulunmağın vech-i meşrûh üzere mezbûrdan ta'yin olunan hakların meclis-i şer' de bi't-tamâm alivirüb hılâf-ı şer'i şerîf ve mugâyir-i emr-i hümâyûn iş itdirmeyesin husûs-ı mezbûr umûr-ı mühimden olub sâire kıyâs eylemeyüb her birinin zikr olunan kerestesinin kat' ve nakline takayyüd ve'l-ihimâm tam eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîran fi'l-yevmi't-tâsî' işrîn Zilka'de sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Varak 68

1

Edremid kazâsında vâki' el-hâc İbrahim nâm sâhibü'l-hayrın müceddeden binâ ve ihdâs eylediği câmi'i şerîfin kayyumu olmayub bir kayyum lâzım ve mühim olmağla işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hasan Halife her vechle lâyük ve mahal ve

müstehak olmağla tevcîh olunub berât-ı şerîf-i âlişân virilmek bâbında kadısı nâibi mevlânâ es-seyyid Ahmed arz itmek sadaka idüb bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varub mezbûr zikr olunan câmi'i şerîfde kayyum olub hidmet-i lâzimesini müdde'î ve müeddî kıldıkdan sonra yevmî nîm akçe vazîfe ile mutasarrıf olub vâkıfın rûhu ve devâm-ı ömrü devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda taraf-ı âhardan bir ferde mâni' ve dâfi' ve mürâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîran fî evâhiri şehri Rabî'i'l-âhir li-sene isnâ ve işrîn ve miete ve elf

Makâm-ı Kostantiniyye

Bi-ismihi sübhânehü

El-hamdü lillâhi'llezi ce'ale'l-kazâ bi'l-hak beyne'l-ümem min efdalü'l-ibâdât ve's-salâtü ve's-selâmü alâ min fazlihim hükm-i bi'l-âyâti'l-beyyinât Muhammed el-müebbed bi'l-mu'cizâtü'l-bâhirât ve alâ âlihi ve eshâbihi'l-mu'tedilîn bi'n-nüfûsi't-tezkiyât ve ba'd fe-inne yestetiru minhuna mâşâallâhü ta'âlâ ve kâyi' elleti certü min yedi efkara'l-vera ileyhi ta'âlâ Abdullah el-mevlâ hılâfehü bi-medîne-i Edremid min tarafı a'lemü'l-ulemâü'l-mütebahirîn efdalü'l-fuzal'aü'l-müteverri'în yenbû'u'l-fezâil ve'l-ma'âlî mebtû'u'l-efâzil ve'l-ahâlî a'nî bihi hazret-i şeyhu'l-islâm ve'l-müslimîn ebezâde Abdullah Efendi el-müftî bi'd-devleti'l-osmâniyye sâbıkan el-mutasarrıf bi-kazâ-i Edremid ma'îşete ce'alallâh cemî' umûruna muvâfıkan li's-şer'i'l-müstetâb ve hedânâ ilâ sebîli's-savâb hurrîre zâlike fî gurreti Recebü'l-mürecceb li-sene isneteyn ve işrîn ve miete ve elf

2

Fahru'l-müderrişin Abdullah Efendi el-mukır

Ba'de't-tahiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki işbu sene isneyn ve işrîn ve miete ve elf Receb-i şerîfi gurresinden ber-vech-i arpalık mutasarrıf olduğumuz Edremid kazâsının niyâbeti tarafımızdan size sipâriş olunmuşdur gerekdir ki gurresi mezbûrdan kazâ-i mezbûra varub beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyye idüb câdde hakdan inhirâf etmeyesiz ve's-selâm tahrîran fi't-târihi el-merkûm

Mine'l-fakir Abdullah afâ anhü

3

Medîne-i Edremid muhallefâtından Kuyucubaşı mahallesi sükkânından Mustafa Efendi bin eş-şeyh Abdullah Efendi nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu sâhibü'l-kitâb fahru'l-müderrişînü'l-kirâm Şeyhzâde Mehmed Efendi bin el-merhûm el ârif..... Mustafa Efendi mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve itirâf-ı sarîh-i mer'î idüb bey'i âtiyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhinde münselik olub Narlı karyesi karbında vâki' bir taraftan Yunus Emir oğlu bağçesine ve bir taraftan Emine Hâtun mülküne müntehî zeytün işcârını müştamil bir kıt'a mülk-i bağçemi müşârun ileyh Şeyhzâde Mehmed Efendi tarafından îcâb-ı kabûlü hâvî ve şurût-ı müfsideden ârî bey'i yâb-ı sahîh-i şer'î iki yüz on guruşa bey' ve teslîm idüb ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ ve tesellüm ve kabûl eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mersûm iki yüz on beş guruşu müşârun ileyh Şeyhzâde Mehmed Efendi yedinden bi't-tamâm ahz ve kabûl eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan bağçe müşterî-i müşârun ileyh Mehmed Efendinin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâü ve yahtâr mutasarrıf olsun didikde gibbe't-tasdîkiş-şer'î mâhüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu fi'l-yevmi's-sâlis fî Recebü'l-ferd li-sene isneyn ve işrîn

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrişînü'l-kirâm Halil Efendi ibni Ebubekir, İlyaszâde Mehmed Efendi, el-hâc İbrahim Çelebi Mehmed Efendi, Mustafa Efendi ibni Mehmed Beşe, es-seyyid el-hâc Mustafa ibni es-seyyid Mehmed, Yusuf Ağa ibni Abdullah

Varak 69

1

Medîne-i Edremid'e tâbi' ahâlîsi kavm-i mahsûr olan Dedebeyle nâm karye sükkânından iken bundan akdem cerihan vefât iden Mustafa'nın (silik) Mehmed nâm kimesne mahfel-i dîn-i münîfde işbu îcâbü'l-kitâb darbına mezbûre ahâlisinden Ramazan bin Keldayı ve Mehmed bin Hasan ve Hasan bin Mehmed ve bu bâbda Ahmed bin Osman ve Molla Mehmed bin Mustafa ve Halil bin İbrahim ve Murad bin

Ahmed nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine da'vâ iderler ki sulbî oğlum olub bundan akdem cerhan fevt olan merkûm Mustafa'nın karye-i mezbûre karbında târih-i kitâbdan on yedi gün mukaddem kimesnenin mülkü olmayub yaralanmazdan karataş dimeğle ma'rûf mahalde lafzu'l-kablde kendü hâlinde gelirken tüfenk ile cerh olunub ol mecrûhdan bir gice gün murûdunda müteessiran karye-i mezbûrede fevt olub kâtili ma'lûm olmamağla ahâlî-i karye-i mezbûre kassâme olunub diyetini alıvirmek matlûbumuzdur didiklerinde gibbe's-suâl ahâlî-i karye-i mezbûre (silik) kabûl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr lâkin mecrûh-ı merkûm cerh olduğu esnâda savb-ı şer'den keşf ve tahrîrçün üzerine varılıb Hüseyin (silik) suâl olundukda beni karye-i mezbûre ahâlîsinden İmam Mehmed Halife ve Ahmed bin Osman ve Hasan bin Mehmed nâm kimesneler cerh eylediler sâir ahâlî ile aslâ da'vâ ve nizâ'ım yokdur deyu bizler husûs-ı mezbûrede müte'allıka da'vâmız ibrâ itmişdi hattâ mecrûh-ı merkûmun vefâtından sonra müdde'iyân-ı mezkûrân vech-i meşrûh üzere mecrûh-ı merkûmun sebep-i ibrâsını ikrâr idüb mersûmûn İmam Mehmed Halife ve Ahmed bin Osman ve Hasan bin Mehmed (silik) oğlum mecrûh-ı merkûm Mustafa'yı tüfek ta'bir olunurken câriha ile kâsî'ından muhtel ma'hûdede me'an cerh idüb ol cerhden nâşî müteessiran vefât itmişdi deyu mûcib-i şer'isini mersûmûndan da'vâ itmişler idi bu fi'le mukâbele idicek müdde'iyân-ı merkûmân suâl olundukda fi'l-hakîka oğlum mecrûh-ı mezbûr (silik) cerh olunduğu esnâda savb-ı şer'den keşf ve tahrîrçün üzerine vârilub cârihinden suâl olundukda yeni karye-i mezbûre ahâlîsinden mersûmûn İmam Mehmed Halife ve Ahmed bin Osman ve Hasan bin Mehmed Beyi cerh eylediler sâir ahâlî ile aslâ da'vâ ve nizâ'ım yokdur deyu ba'de'l-ibrâ ve ba'de'l-vefât mezbûrundan mûcib-i şer'isini da'vâ itmişdik deyu sâir ahâlînin def'i meşruhlarını ikrâr ve i'tirâf itmeleriyle alâ mûcib-i ikrârıma müdde'iyân-ı merkûmân mu'ârazadan men'-i birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu fi'l-yevmi's-sâlis fi Recebü'l-ferd li-sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderri Halil Efendi ibni Ebubekir, şeyhzâde Mehmed Efendi ibni Şeyh Mustafa, Topalzade ibni Mustafa Efendi ibni Receb, Serdar Ali Ağa ibni Mehmed, Abdi Çelebi ibni Abdullah, Mahmud Efendi el-hâc Osman

2

Fil-asıl Bergama kazâsından olub medîne-i Edremid kazâsına tâbi' Çit nâm karye İmamı Mustafa Halife'nin ganem-i râ'isi olan es-seyyid Ahmed bin Emirhan nâm kimesne mahfel-i dîn-i münîfde yine medîne-i mezbûre tevâbi'inden Frenk nâm karye sükkânından bâ'is-i hâza'l-kitâb gâib-i ani'l-meclis Cingane el-hâc Hüseyin beşe nâm kimesne tarafından sulh-ı âtiyü'z-zikre vekîl olub Mustafa Çelebi bin Abdullah Ağa ve diğeri Mustafa Çelebi bin şeyh Mehmed Ağa nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbit olan Abdullah Çelebi bin Abdülbâkî nâm kimesneyi darbında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb târih-i kitâbdan sekiz gün mukaddem karye-i mezbûreler Çit ve Frenk köyleri beyninde nısfül leyde yine ganem ra'î iderken müvekkil merkûm el-hâc Hüseyin beni tüfenk ile urub ayaklarımı mecrûh eylemişdi ben dahi mûcib-i cerhi merkûm el-hâc Hüseyin'den da'vâ sudûrunda olduğumdan beynimizde muslihûn müslimûn tevessut idüb beni da'vâ-yı mezkûrumdan fâriğâ olmak üzere merkûm el-hâc Hüseyin ile an inkâr on guruş bedel-i sulh-ı merfû'a inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi sulh-i mersûmu kabûl ve bedel-i mezkûr on guruşu ahz ve kabz idüb müvekkil-i merkûme el-hâc Hüseyin'in zimmetini ve husûs-ı mezkûrda müte'allıka-i âmme-i da'vâ ve matlûbât ve kâffe-i îman ve muhâsamâtdan ibrâ-i âm ve iskât-ı mâl-i kelâm idüb fîmâ ba'd müvekkilim merkûm el-hâc Hüseyin'den vechen mine'l-vücûh sebep-i mine'l-esbâb da'vâ ve nizâ'im kalmadı didikde gıbbe't-tasdîkî's-şer' mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis aşera fi Recebü'l-ferd li-sene isneyn ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderri Halil Efendi ibni Ebubekir, İlyaszâde Mehmed Efendi, Şeyhzâde Mehmed Efendi Şeyh Mustafa Efendi ibni Receb, Serdar Ali ağa bin Mehmed, Mehmed bin el-hâc Osman efendi

3

Medîne-i Edremid mahallâtından Câmî'i vasat sükkânından Hasan sinn-i bulûğa tahammülü olub ihtilâm ile bulûğuna mu'terif olan İbrahim bin Osman nâm Şâbe emret ve mahfel-i dîn-i münîfde zikri âtî menzilin bir oda ile bir mikdâr arsasına vâzi'u'l-yed olan İmam Mehmed Halife ibni Ahmed nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mahalle-i mezbûrede vâki' bir tarafı Keçeci

Mustafa menziline ve tarafeyn-i merkûm Mehmed Halife menziline ve bir tarafı tarîk-i âm ile mahdûd ve binâsı mülkü ve arsasının senede mahalle-i mezbûre nâmına meşrûha yüz yirmi akçe mukâta'a kadîmesi olan menzil babam müteveffâ-yı mezkûr Osman Beyin ile'l-vefât mülkü olup ve ba'de vefât bana intikâl itmiş iken merkûm Mehmed Halife menzil-i merkûmun bir oda ve bir mikdâr arsasını kabûl-i zabt ider suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumuzdur didikde gıbbe's-suâl merkûm Mehmed Halife cevâbında zikr olunan menzilin bir oda ve bir mikdâr arsasını bundan akdem müdde'î merkûmun vâlidesi Âişe binti İbrahim nâm hâtunun mülkü olmak üzere on sekiz guruşu Osman merkûma iştirâ idüb evvel tarîk ile mülk-i müşterâm olmak üzere zabt iderim deyu müdde'î merkûmun babası Osman'dan müntakil mülkü olduğunu inkâr idecek müdde'î merkûmdan müdde'âsını mütebeyyin beyyine talep olundukda udûl-i ricâl-i müslimînden olup yine mahalle-i mezbûrede sâkin İmam Hüseyin Efendi bin el-hâc İbrahim ve Abdi Çelebi ibni Abdülbâkî nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olup eseru'l-iştihâd fi'l-hakîka menzil-i mahdûd mezkûr merkûm İbrahim'in babası müteveffâ-yı mezbûr Osman'ın ile'l-vefât mülkü olup ve ba'de vefât merkûm İbrahim'e intikâl eyleyen bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyet-i şerâiti'l-kabûl şehâdetleri hayz-ı kabûlüne vâkî'a olmağın merkûm Mehmed Halife'nin kasr-ı yedine tenbîh-i birle mâhüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis aşera fî Recebü'l-hayr li-sene isneyn ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Halil Efendi el-müderriş, Mehmed Efendi ibni İlyas, el-hâc Ahmed Efendi ibni el-hâc Mustafa, fahru'l-müderrişinü'l-kirâm Mehmed Efendi ibni Şeyh Mustafa Efendi, Topalzâde Mustafa Efendi ibni Receb, Osman Efendi ibni Lutfullah Efendi

Varak 70

1

Medîne-i Edremid müftüsü Osman Efendi'nin Hacr-ı mektûbu ve hacr-ı fermânıdır izzet maâb Kemer ve Edremid kazası naibi efendi ba'de's-selâm inhâ olunur ki kadîmden Kemer Edremid kazâlarında yalnız bir kimesne me'zûn bi'l-iftâ olur emr-i fetvâya kâfi iken karîb-i uhde mâ-beyni bir buçuk sâ'at olan Edremid'de dahi müftü olmak üzere bir takrîb ile Acem Osman Efendi nâm kimesne iftâya izin alub beyne'l-ahâlî bâ'is-i kîyl-ü kâl olub sebep-i iftilâl olmağla kadîmden ola geldiği üzere Kemer ve Edremid'de yalnız bir kimesne me'zûn-i bi'l-iftâ olmak ricâsına iki kıt'a arzla ahâlîden mahzar gelüb hudûsüne ve adem-i luzûmuna binâen muhdes olan mezbûr Osman Efendi fetvâları hacr olunur kadîm üzere Kemer ve Edremid'de Hüseyin Efendi'ye kemâ fi'l-evvel iftâya izin verilmiştir gerekir ki mezbûr Osman Efendi ba'de'l-yevm umûr-ı fetvâya müdâhale itmek üzere tarafı tenbîh-i ekîd eyledi ve's-selâm tahrîran fi'l-yevmi'l-işrîn fi şehri Safer sene sülûs ve miete ve elf

Mine'l-muhlis ibni İshak İsmâil el-fakır afâ anh

Hacrı münasibdir.

2

Kıdvetü'n-nüvâbü'l-müteşerri'in Kemer Edremid..... nâibü'ş-şer' olan mevlânâ zîde ilmühü tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki kadîmden Kemer ve Edremid'de yalnız bir kimesne me'zûn-i bi'l-iftâ olub bir fetvâya kâfi iken karîb-i uhdede mâbeyni bir buçuk sâ'at olan Edremid'de dahi müftü olmak üzere bir takrîb ile Acem Osman Efendi dimeğle ma'rûf kimesne iftâya izin alub beyne'l-ahâlî bâ'is-i kîyl-ü kâl ve sebep-i ihtilâl olmağla kadîmden ola geldiği üzere Kemer ve Edremid'de yalnız bir kimesne me'zûn-i bi'l-iftâ olmak ricâsına iki kıt'a arz ve ahâlîsinden muhzir gelmeğle hudûsüne ve adem-i luzûmuna binâen muhdes olan mezbûr Acem Osman Efendi fetvâdan hacr olunub kadîmi üzere Kemer ve Edremid'de kıdvetü'l-ulemâü'l-muhakkikîn Mevlânâ Hüseyin Efendi'ye kemâ fi'l-evvel iftâya izin verilmiştir mezbûr Osman ba'de'l-yevm umûr-ı fetvâya müdâhale itmemek üzere eylemek için a'lemü'l-ulemâü'l mütebahhirîn efdalü'l-fuzalâü'l-müteberri'in efdalü şeyhu'l-islâm ve

müftü'l-imâm olan Mevlânâ Ebu İshak İsmail edâmallâhü te'âlâ fezâilühü tarafından mumzî mektûb virilmeğle vech-i meşrûh üzere amel eylemek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şer'le vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim ve mevlânâ müşârun ileyh tarafından virilen mümzî mektûb mu'cibince amel idüb hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîran fî evâhiri Saferu'l-hayr li-sene sülûs ve miete ve elf

3

İzzet maâb Osman Efendi ba'de's-selâm

İnhâ olunur ki hala veliyyü'n-ni'am şeyhu'l-islâm sellemehü's-selâm hazretlerinden fetvâdan hacrınızı müş'ir mektûb ve mûcibince fermân-ı âlî sâdır olmağla imtisâlen li-emr-i varaka tahrîr ve irsâl olunmuştur vusûlünde gerekdir ki fî-mâ ba'd ferd-i vâhide fetvâ virmeyesiz ve's-selâm

4

Medîne-i Edremid'e tâbi' Zeytinli karyesi sükkânından bâ'isü'l-vesîka Mehmed Ağa bin Ahmed Ağa meclis-i şer'i hatîr-i lâzimü't-tevkîrde Papuççu Mustafa Beşe ibni Mehmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem karye-i mezbûrede müsâferet vechi üzere sâkin iken vefât iden Yusuf Çelebi ibni Abdullah bin Abdurrahman'ın mezbûr Mustafa Beşe zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden beş guruş zülte olub kable'l-vefât mezbûr Yusuf Çelebi hasta oldukda eğer bi-emr-i kayd bu hastalıktan vefât idersem terekemi ve sâir zimem-i nâsda olan hukûkumu ahz ve kabz idüb İstanbul'da olan vereseme îsâle seni vasî nasb ve ihtiyâr eyledim deyub ben dahi vesâyet-i merkûmeye kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid olub bi-emr-i kadr Yusuf Çelebi vefât itmeğle vesâyet-i mezbûr Mustafa Beşe'den meblağ-ı mezbûr beş guruş bir zolata taleb eylediğimde edâdan imtinâ' ider suâl olunub alivirilmesi matlûbumdur didikde gibbe's-suâl mezbûr Mustafa Beşe cevâbında müteveffâ-yı mezbûr Yusuf Çelebi'ye cihet-i mezbûrdan beş guruş bir zolata deyni olduğu ikrâr lâkin vech-i meşrûh üzere vesâyetini inkâr idecek mezbûr Mehmed Ağa'da müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda udûl-i ihrâr-ı ricâl-i

müslimînden karye-i mezbûre sükkânından kazâ-i Edremid'de nasbü'l-eşrâf kâimmakam fahru'l-akrân es-seyyid bâ-mezîd Halil bin es-seyyid Mehmed Ali ve Hüseyin bin Mustafa nâm kimesneler li-ecliş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-iştihâd fi'l-hakîka mezbûr Yusuf Çelebi ibni Abdullah bin Abdürrahim hasta oldukda eğer bi-emr-i kayd bu hastalıktan vefât idersem terekemi ve sâir zimem-i nâsdan olan hukûkumu ahz ve kabz idüb İstanbul'da olan vereseme îsâle seni vasî nasb ve ihtiyâr eyledim deyub mezbûr Mehmed Ağa dahi vesâyet-i merkûmeyi kabûl ve merâsimini edâya müte'ahhid olub bu husûsda bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde hasb-i ri'âyet şerâitü'l-kabûl şehâdetleri hayyiz-i kabûlüne vâkı'a olmağın mûcibiyle mezbûr Mehmed Ağa'nın vesâyetine ba'de'l-hükm merkûm Mustafa Beşe'ye meblağ-ı mezbûr beş guruş bir zolata vasiyet-i mezbûr Mehmed Ağa'ya edâyı tenbîh-i birle mâhüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb ve tahrîr olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn fi Recebü's-şerîf li-sene isneteyn ve işrîn ve miete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Müderis Halil Efendi ibni Ebubekir, Mehmed Efendi ibni Ahmed, İbrahim Çelebi ibni Mehmed Efendi, koca el-hâc Mustafa Ağa ibni Ahmed Çelebi, Ali Beşe ibni Mahmud, el-hâc ibni Abdullah, Hasan Halife es-seyyid Ali Çelebi bin Abdullah, es-seyyid Mehmed Çelebi bin Mehmed Çelebi el-hâc Mustafa

5

Tuzcu Murad mahallesi sükkânından Keçeci Kör Mehmed meclis-i şer'de Halil bin Mehmed Ali mahzarında üzerine da'vâ idüb zimmetinde dana bahâsından iki guruş hakkım olub vermede ta'allül eder ba'de's-suâl alıvırılması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl mezbûr Halil cevâbında iki guruş dana iştirâ idüb semenini ba'de'l-edâ mezbûr danayı sağır Hasan nâm kimesneye yedi guruşa nisbeten bey' idüb yedinde iken Zeytinli karyesinde Mustafa bin Mehmed mezbûr Hasan'a müstehak çıkub kendi ineğimden hâsıl olmağla mülkümdür deyuAli Efendi huzurunda ben ve mezbûr Mehmed hâzır olduğum halde da'vâ idüb ba'de'l-esbâb ve'l-cânib ve hükm-i müstehak mezbûr danayı aldıktan sonra ben dahi iki guruşu mezbûrdan (silik) ve Ali Efendi'nin hükmüyle aldım ba'de's-suâl ve'l-inkâr şehâdeti talep olundukda Hüseyin Çelebi bin Mehmed Ali ve İbrahim Beşe el-muhzır minvâl-i meşrûh üzere Ali

Efendi'nin hükmüne şehâdet ve tezkiyeden sonra mezbûr Kör Mehmed mu'ârazadan men' olunduk bu mahalle kayıd şud.

şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi ibni el-hâc Osman, İbrahim Çelebi ibni el-hâc Abdi, Ahmed Beşe el-muhib, min gayrihim mine'l-hâzırîn

Varak 71

Yevmi'l-ehad 9 Cemâziye'l-evvel sene 1130 hem ve gam rabbiyesir elferec gariben

1

İşbu bin yüz otuz senesi mâh-ı Rabî'i'l-evvelinde Edremid kazâsından fermân-ı âlî ile ve Abdullah Ağa mübâşeretiyile yirmi bin vukiyyesi ravgan-ı zeyt mübâya'a oluna ve beher ve kıyyesine yirmişer akçeden dört yük akçe bahâsı bozca ada cizyesi malından cizyedârdan havâle olunmağla cizyedâra mübâşir adam ta'yîn eyledikde cizyedâr mahalli yerinde bulunmamağla mezbûr mübâşir Abdullah Ağa Edremid ahâlî ve a'yânından el-hâc Hüseyin'in odasında nüzûl itmiş bulunmağla cümle ahâlî vilâyet-i mahkeme kurbunda olan câmi'i şerîfimde tecemmü' ve mîrlerini avârızlarına tekâz için arz idüb ravganı viricek oldular ve Zeytinli karyesinden sen Ali ve Süleyman Çelebi'yi tahsildâr ta'yîn eylediler ve mübâşir iki yüz guruş hizmetde virüb devlete avdet itdirdiler bir gice gün mürûrundan sonra kazâ-i mezbûr kurâlarından Bayındır ve Evciler ve Kulaklar ve Tahta ve Güre karyesi ahâlîleri tecemmü' idüb cem'iyet-i azîm ile mahkemeye gelüb Hacı Hüseyin ve Şeyhzâde ve sâir i'tiyân-ı mahkemeye taleb itdiler onlar dahi firâr ve ganîmet idüb mezbûr etrâk bî-idrâk mezbûrların hânelerini bâ-savb-ı fitne-i azîm îkâz itmek murâd itdiler ba'de bi-hamdihi sühûletiyile teskîn olundu sonradan bir gice eyâm-ı meks olundu mu'teber defterdâr efendi sursat ve büldân malından ve Kozcaada hazînesi malından havâle eyleyüb sebep-i tahrîr hükm-i sûret-i meclis-i şer'a geldikde yine müşâhid oldukda virecek oldular ve Ali Ağa'yı tahsildâr ta'yîn eylediler bir gice bir gün mürûrunda yine etrâk bî-idrâk virmeden udûl eylediler fakîr zikri murûr iden karâra Erzurûmî el-hâc

Ali'yi kefil idüb gitdim ve Koca Mehmed tahsildâr olundu ol dahi on beş kadar karyeden tahsîl üzere iken fî 4 Cemâziye'l-evvel sene 1130 Havran kebîr karyesi ki nâmı diğer Fir'avun ili dir anda Kôr Hacı Mustafa ve Ali Mehmed Ağa dirler bir habis vardır kurâ ahâlîlerini başına cem' ve Ilıca nâm mahalde tecemmu' idüb yine bir fitne îkâz ve ibtâl ve ravgan ve yerimden etrâk imtinâ' eylediler fakîr dahi sevâb kasdı ile cem'iyetlerini sühûletle teskîn ve def' eyledim ve vâki' hali devlete i'lâm eyledim .Rabbim hayırlar ihsân eyleye bu esnâda mahkemede olan kesâd vaktinde mahsûl-i inâyetle a'lâ tabakâta vusûl buldu.Rabbim encâmımızı haber eyleye emîn emîn

El-fakir Sun'ullah el-mevlâ hılâfehü be-Edremid gafera-leh

2

İşbu bin yüz yirmi beş senesinde vâki' Şa'bân-ı şerîf evâilinde Mersin mütesellimi el-hâc Mustafa Edremid kazâsında bâ-fermân-ı âlî gelüb dâhil oldu kendüsiçün iki yüz on guruş ve kuyu harcı on beş guruş ve kendüye virilen bârgîr bahâsı otuz guruş ve kasaba-i Edremid'in kapu harcı elli guruş ve Çoruk karyesinin ... harcı kırk sekiz guruş ve ve Çıkrıkçı karyesinin harcı yirmi sekiz guruş Temâşalık harcı bir buçuk guruş Çit karyesine emvâd bin üç guruş el-hâc İbrahim Çelebi ... üç guruş ve çukadâra üç guruş dönme muhızlılara bir ve Ali Beşe'nin tekaddüm harcı iki guruş tahsildâriyye on beş velî için altı guruş cem'an dört yüz altmış iki guruş cümle ahâlî ma'rifetle kazâ-i mezbûrun mevcûd yüz otuz yedi hânesine tevzî' olundukda beher hâneye üçer guruş kırk yedişer akçe isâbet eylediği hâne defteridir ki ber-vech-i âtî beyân olunur

Tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr sene-i merkûm

Mahalle-i Hacı Tuğran hâne	2	3 rubu'
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2	Mahalle-i Kadı İlyas hâne
		3
		3 rubu'
		Mahalle-i Câmi'i vasat
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	2 rubu'

Mahalle-i Kapucu başı hâne	2	1 rubu'	
3 rubu'		Karye-i Babalar hâne	1
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	1 rubu'	
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1,5	Karye-i Büller hâne	2
Mahalle-i Soğan yemez hâne	2	Karye-i Şekviran hâne	3
1 rubu'		Karye-i Havran kebîr hân	17
Mahalle-i Adilzâde		3 rubu'	
1,5 rubu'		Karye-i Yenice hâne	2
Mahalle-i Câmî'i kebîr		Karye-i Eşme hâne	1
1,5 rubu'		Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i Evciler hâne	4,5	3 rubu'	
Karye-i Bayındır hâne	1	Karye-i Çit hâne	3
1 rubu'		Karye-i Firenk hâne	3
Karye-i Kulaklar hâne	2,5	Karye-i Çorak hâne	3
Karye-i Tahta karyesi hâne	6	Karye-i Çıkrıkçı hâne	7,5
Karye-i Güre hâne	0,5	Karye-i Bölücek hâne	0,5
3rubu'		Karye-i Narlı hâne	1
Karye-i Kızılkeçili hâne	3	1 rubu'	
Karye-i Zeytinli hâne	11,5	Karye-i Derelü hâne	4
Karye-i Ekmekçi hâne	1,5	Karye-i Şapcılar hâne	3
Karye-i Arablar hâne	2	Karye-i Hacı Arslan hâne	1
3 rubu'		Karye-i Karaca Aliler hâne	1,5
Karye-i Kaşıkçı hâne	2	Karye-i Dereören hâne	1
1 rubu'		Karye-i Sarnıç hâne	1
Karye-i Kadı hâne	4	1 rubu'	
Karye-i Güzel hâne	3	Karye-i Temâşalık hâne	4
Karye-i İbrahimce hâne	1		
Cem'an yekûn hâne	13		

Varak 72

Fahru'l-müderrişînü'l-kirâm İbrâhim Efendi

Ba'de't-tahiyye ve't-teslîm inhâ olunur ki işbu bin yüz yirmi iki senesi Ramazan'ı şerîfi gurreşinden arpalığımız olan Edremid kazâsının nebâbeti sizlere tefvîz olunmuşdur gerekdir ki gur-re-i mezbûreden kazâ-i merkûmeyi zabt idüb beyne'l-ahâlf icrâ-yı ahkâm-ı şer'îyye idüb cân-ı eşra'den inhirâf itmeyesiz ve's-selâm

1

Hacı Ali zîde kadrühü vakf olunmak tahsîl itdir deyu kânûn-ı kadîme mugâyir ve hılâf-ı emr-i âlişân bir ferdden ta'allül ve muhâlefet itdirilmek bâbında emr-i şerîf-i âlişânım virilmek ricâsına i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki şöyle vardık da bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere evkâf-ı mezbûrunun yörükân re'âyâlarının üzerlerine lâzım gelen resm-i bennâk ve âdet-i ağnâm ve sâir viregeldikleri her ne ise (silik) mûmâ ileyh Hacı Ali zîde izzetühü vakf olunmak tahsîl itdir deyu kânûn-ı kadîme mugâyir hılâf-ı emr-i âlişân bir ferde ta'allül ve muhâlefet itdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe ittimad kılâsız tahrîran fi'l-yevm aşara min Muharremü'l-harâm sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Mûcibince yeniçeri ağası tarafından mektûb vârid olmuşdur

2

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm Bursa'da vâki' merhûm Sultan Murad Han Sâni tâbe serâhü ve Hazreti Emir Sultan kuddise sirrahü'l-azîz ve harameyn-i şerîfeyn evkâfları yörükân tâifesinde sâkin olan yerlerde kadıları zîde fazlühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki iftihâru'l-havâs ve'l-mukarrabîn mu'temidü'l-mülûk ve's-selâtin muhtârü'l-ız ve't-temlik bi'l-fi'il dâru's-sa'adetim ağası olub harameyn-i şerîfeyn evkâfı nâzırı olan Süleyman Ağa dâme

ulüvvühü Devlet-i Hümâyûnuma arz gönderub taht-ı nezâretde olub zikr olunan evkafların yörükân re'âyâlarından ba'zıları varub âhar murâd idüb bizler re'âyâlıktan ihrâc olunduk deyu ba'zı zî-kudret kimesnelere iştirâ ve ağvâleriyle yedlerine birer takrîr ile hucet peydâ ve hameyn-i şerîfeyn muhâsebesinde mahfûz olan tahrîr-i cedîd defterinde eş-şehri mevcûd gibi re'âyâ değilüz deyu yedlerimizde huccetimiz vardır deyu hilâfet-i emr-i defter bir rusûm-i bennâk ve öşr-i ağnâmları edâdan ta'lib ve mücehhez üzere olmalarıyla dikkat-i şerîfe gadr-i küllî olmağın teberdarlardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Halife zîde kadrühü mübâşir ta'yin olunub evkaf-ı mezbur üzere yörükân re'âyâlarından olub tahrîr-i cedîd defterinde eş-şehri mevcûd üzere re'âyâdan sene-i sâbika üzere resm-i bennâk ve aded-i ağnâmları ve sâir viregeldikleri kanun rusûmâtları işbu bin yüz yirmi gurre-i senesinde mahsûb olmak üzere voyvodaları olan Hacı Ali zîde kadrühüye dahi mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle vakf olunacak tahsil itdir deyu hilâfet-i şer' yedlerinde oldukları huccete amel olunmak ve hilâfet-i emr-i âlişân re'âyâdan ve âhardan bir ferde ta'yin ve muhâlefet itdirilmek bâbında emr-i şerîf-i âlişânım virilmek ricâsına i'lâm itmeğın imdi emr-i şerîfim üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i merkûm vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb hilâfından be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe ittimad kılâsız tahrîran fi'l-yevmi'l-işrîn min Muharrem sene rubu' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki işbu bin yüz yirmi dört senesinde Bursa'da vâki' hazreti emir sultan Murad Han Sâni ve hazreti hameyn-i şerîfeyn evkâfı yörükân mukata'ası bu sene-i mübâreke de der'uhdemizde olub Edremid kazâsında kurâ ve kazâsında olan perâkende yörükân re'âyâları ba'zıların tahrîr-i cedîd defterlerinden ihrâc olunan sûret-i defter mûcibince Edremid defterlerinden âşir Kara Mustafa Beşe'ye der'uhde ve ihrâc eyleyüb yedine tahrîr-i cedîd defteri sûreti ihrâc olunub mîrleri yedinde olan tahrîr-i cedîd defteri sûreti minvâl-i tahrîr üzere re'âyâ-yı mezbûr üzerlerine edâsı lâzım gelen resm-i bennâk ve aded-i ağnâmlarını edâ ve teslîm eyledikden sonra sene tamâmına dek yedinde olan defter içinde tahrîr olunan re'âyânın cürm-i cinâyet (silik) ve kaçkun ve kul ve câriye mezdekâneleri vakf-i

şerîfe âid olan her ne ise merkûm Mustafa Ağa'ya virüb ol dahi iltizâm ve kabûl itmeğîn bizler dahi mukata'-ı mezbûr iltizâmımızda olduğu hasebiyle tasarrufuna izin virmişdir tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ve ta'arruz eylemeye fi Safer sene 1124

Varak 73

1

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-müvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'-i ilâmü'ş-şerîfe ve'd-dîn hazret-i ulûmü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtas bi-mezîd-i inâye-i melikü'l-mu'ayyen mevlânâ kazâsı zîde kadrühü fezâilühü ve mefâhîru'l-kuzât ve'l-keâm Biga ve Karesi ve Asağlı ve Aydın ve Saruhan sakinleri eshâb-ı ikrâd ve yörükân tâifesinde sâkin olan yerlerin kadıları zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin işerleri (okunamayacak kadar silik) tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsil olacak ma'lûm ola ki mukaddemâ vâki' olan şerâyet-i ahd veMoskov keferesi üzerine ol bahâr huccet-i âsârda musammem olan sefer-i hümâyûnum me'mûrve cebehane ve tophâne-i âmirem mühimmâtı ve levâzimâtı sâirleri tahmîl olunmak mekkârî develeri tedârik ve ihzâr olunmak lâzım gelmeğîn her bir.....deveye beher mâh altışar kuruş ücretleri virilmek üzere irsâl olunan mühürlü ve nişanlı defter mûcibince huccet-i kazâlarınızda sâkin mestûru'l-esâmî mekkârî deveçilerinden ta'yin ve tasrîh olunduğu mikdar mekkârî devesi tedârik ve işbu bin yüz yirmi dört senesi Rabî'l-evvel'inin gurreci günü avk-ı ribân ile Edirne sahrâsında mevcûd bulunmak buna girdikleri günden ücretlerine mahsûb olmak üzere ellışer aylık peşîn ücretleri sârbân başı yedinden virilmek şartıyla deve eshâbından ale'l-infirâd tahrîr ve defter ve defteri imzâlayub ve mühürleyüb dersa'âdetime arz ve ilâm ve zikr olunan mekkârî develeri koca olmayub ve zebun ve za'if olmayub genç ve tuvânâ güçlü ve kuvvetlü yola yarar develer almak üzere her bir mekkârî deveye bir çift çullarıyla fermânım olduğu günden mahall-i mezbûrda mevcûd bulunmak üzere ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le defter-i mezbûrda istenilmek üzere bir gün mukaddem yerlerinden ihrâc itdirilmek bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi sen ki kadılar ve kethüdâyerleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri bu vakt ve sâir vakte mübâşir eylemeyüb işbu emr-i şerîfim ve mazmûn-ı münifi icrâsında her biriniz zübde-i dikkat ve ihtimâm eylesesiz iyâzen billâhi te'âlâ deve eshâbı fermânım olduğu vakt-i mezbûrda gelüb emr-i şerîfim

değildir hüsn-i hareketde ve zâyi'-i bâ'is olur ise bir dürlü özr ve cevabları mesmû'-ı hümâyûnum olmayub hilâf-ı emr-i âlişân dikkat ile gelmeyenlerin işbu ukûbet ile haklarından geldikten sonra sizin dahi tekâsülünüzde azl ile iktifâ olunmayub hakkınızda cezâ terettüb olunacağı mukarrer ve muhakkak bilesiz ana göre basîret ve ittibâh üzere olub işbu emr-i âlişânıma mugâyir vaz'-ı hareket olunmaktan be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız tahrîr fî 9 Muharremü'l-harâm sene erba' ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Medîne-i Edremid ahâlisinden Hüseyin Efendi ve İlyaszâde Mustafa Ağa ve Abdullah Efendi ve El-hâc Yusuf ve Müderris Efendi ve Davud Ahmed Efendi ve El-hâc Mehmed Efendi ve El-hâc Efendi (silik) nâm kimesneler (silik) ve mağfûrun leh El-hâc Mustafa ma'rifetiyle safer hak getürmek üzere bir mikdar akçe ki kefil-i bi'l-mâl oldukları işbu mahalle kayd-ı sened fî Muharremü'l-harâm sene 1124

Şuhûdü'l-hâl:

Hasan Çelebi, Berber Mehmed, Osman Efendi El-hatîb ve gayruhum

2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm mevlânâ Edremid kadısı zîde fazlühü ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübâreke vâki' ve zam olan sefer-i hümâyûnum için kangı menzil tekâmîl olunmak lâzım gelen behâları ber-vech-i nakd mübâşiri yedinden eshâbına virilmek şartıyla şa'îrin keyli nakd ile otuzar akçe ve arpanın kîlesi nakd ile ve çuval ile ellişer ve hatabın kıyyesialtmışar ve samanın kantarı nakli ile yirmi beş akçeye olmak üzere kazâ-i mezbûrdan beş yüz kileotuz bir kile iştihâ dakîku'l-a'yân kantar ve yüz doksan dört kantar saman mübâyi' bir menzil-i mezbûr

3

Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-müvahhidîn ve ta'yin.....i'lâmü'ş-şerîf ve'd-dîn ve a'lemü'l-ulûmü'l-enbiyâel muhdas.....mevlânâ İzmir kadısı zîdet fezailühüma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm kadıları zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil zikr olunan yerlerde vaki elviye mütesellimleri küllî eminleri ve a'yân-ı vilâyetin iş erleritevkî'i refî'i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-ümerâ ve'l-milletü'l-müsliminDobre ?südde-i saa'detime arz-ı hâl idüb ... bazargânları memâlik-i mahrûsemde oldukları (silik)İstanbul ve Anadolu ve Rumilin'de vâkî iskelelerde gemilere tahmîl itdirdiklerinde kimesne mâni' olmayub bülâd-ı selâseden mâ'adâ gayret-i kadîm üzere on iki akçe gümrüklerin edâ eylediklerinden sonra ola gelen muhâlefet dikkat ve masdariyye nâmına akçe olunmaya ve şimdiden sonra sairolonmağla cümle il vilâyetlerinden Dobradik ? bazargânlarından nesne taleb olunmaya ve bazargânları makâ'idi satmaya hak olur ise istedikleri yere alub gidüb kimesne me'mûr olmaya ve gümrükçüler taarruz eylemeyeler deyu ahid nâme-i hümâyûnda mestûr ve mukayyed olmağla Dobradik tüccarlarından sâkin tercüman Yanaki ve oğlu jorgi nâm Dobradik mürûr ve ubûr eyledikleri yerlerde kâr ve kesb ve bey' şîrâ olundukça ahd nâme-i hümâyûna mugâyir cizye ... ve bâce ve avâbir ve sâir avâriz dîvânına ve tekâlîf-i örfiyye ile rencide olunmayub ve kendüleri harâmın eşkiyâsından korumak için tebdîl-i icâre idüb vâmet-i harb götürdüklerinde müdâhale olunmayub ve ata bindiklerinde olan nâmıyla davarları alınmayub emîn ve sâlim ticâret idüb himâyet ve sıyânet olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledükleri ecilden ahid nâme-i hümâyûna mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzere olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın ahid nâme-i hümâyûn mûcibince amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda sâdir olan emrim üzere amel idüb dahi mesfûr ... murûr ve ubûr eyledikleri yerlerde kâr ve kesb ve bey'-i şîrâ altında oludukça ahid nâme-i hümâyûna mugâyir cizye ve ... ve bâce ve avâbir ve sâir avâriz dîvânına ve tekâlîf-i örfiyye ile rencide olunmayub ve kendüleri harâmın eşkiyâsından korumak için tebdîl-i icâre idüb vâmet-i harb götürdüklerinde müdâhale olunmayub ve ata bindiklerinde olan nâmıyla davarları alınmayub emîn ve sâlim ticâret idüb himâyet ve sıyânet olunub ahid nâme-i hümâyûn ve işbu emr-i şerîfime muhâlif kimesneye iş itdirmeyesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûn yedlerinde ibkâ idüb alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîran fî evâil-i şehri Rabî'î'l-ülâ sene tis'-i aşara ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Varak 74

1

Nişan-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-i mekân-ı sultânî ve tuğrâ-yı ve garrâ-yı cihân-sitan-ı hâkânî hükmü olur ki

Boylu gözlü kaşlı râfi'-i tevkî'-i raffî'iş-şân hâkânî Hüseyin südde-i saa'detime gelüb bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâdan üç bin akçe tımara ve bin akçe terakkiye evamir-i şerifim verilüb Karesi sancağına Balıkesir nâhiyesine Kovak nâm karye ve gayrıdandır ki akçe tımara mutasarrıf olan Mehmed me'mur olduğu Basra seferine varub tımarı ol vechle mahlûl oldukda livâ-i mezbûr alaybeyisi zîde kadrühü î'lâm kıla sene işrîn ve miete ve elf Şaban'ın evâilinde düstûr-i mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem sâbıkan Anadolu eyaletine mutasarrıf olan vezîrim Hasan Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü tarafından kendüye tevcîh olunub berât virmeğle inâyet ricâ itmeğın tımarı olduğu sancakda sâkin olub alaybeği bayrağı altında sefer itmek şartıyla tevcîh olunmayacak sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf Muharrem'inin on dokuzuncu gününden hükm-i şerifim virildikten sonra tezkeresi ihrac olunmak fermânım olmağın zikr olunan dört bin akçe tımar vech-i meşrûh üzere Basra seferine varmayan merkûm Mehmed mahlûlünden ibtidâ ve bir kısmı mean merkûm Hüseyin'e tevcîh olunub dediği zikr olunur

Ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub mutasarrıf kılub şöyle ki vezâyif-i hidemât-ı mîriye meşkûre-i asâkir-i münâsûbedir ber-mûcib-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve müeccel kıla ol bâbda ifrâd ve efrîdedir hiç ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerife itimad kılalar

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

2

Mefâhîru'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm Karesi sancağında vâkî olan kadılar zîde fazlühüm tevkî-i raffî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki mevkûfât defteri mûcibince Karesi sancağında vâkî kazâların bin dokuz yüz seksen bir buçuk ve bir sülûs ve bir rubu' ve bir buçuk hams körükcü bedel-i avâriz hâneleri olub bin yüz yirmi üç senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl olmak lâzım gelmeğın der'uhde olunub yedine mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûretim virilmeğın zaman hulûl eyledikde mûcibince cem' ve tahsîl itdirmeğın fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi livâ-i mezbûrda vâkî kazâların ol mikdar körükcü bedel-i avâriz hâneleri olub târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden beşer yüz akçe avârizları ve Eyazmend kazâsından mâ'adâ beher hâneye zam olunan ellışer akçe bedel-i mütekâ'id akçeleri irsâl olunan mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mûcibince dikkat ve zaman hulûlünde cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne-i âmirem itdirüb hılâf-ı emr ve defter kimesneye ta'lîl itdirmeyesiz ve bundan mâ'adâ mübâşir-i mezbûrdan cihet-i ma'îşetçün her hânelerinden Moskov keferesinden kurâ eminlerinden sulh vâkî olmağın kurâ-yı mezbûr serhadd-i islâmiyyeden müslimînden nicesin emîr itmeğle nakz-ı sulh ve hıyânet eyledüğü mütahakkık olunsa padişah efendim hazretleri kral-ı mezbûrda hazretin bülâd-ı islâmiyyeden def' olunmak üzere asker gönderdik muhârebelerde şer'an lâzım olur deyu fetvâ-yı şerîfe virilmeğle bir muktezâ-yı fetvâ-yı şerîfe kefer-i mezbûrunun hazretin def' olunmak fermân-ı hümâyûn saa'det makrûn sâdır olmağla zübde-i asker tedârîki ehemmi mühimmeden ve Devlet-i Aliyye'den cihâd-ı hümâyûna me'mûr olan gerek mukîm ve müsâfir ve mütemmim olub (silik) yeniçeri ve cebeci bölüğü dahilinde harbe kadir ve kul oğullarından bir ferd geru kalur nevrûz-ı feyrûzdan çıkub bundan akdemasakir.....defterde mevcûd bulunmaları zübde-i mühim ve muktezâ olmağla vech-i meşrûh tavayif-i mezburdan bir ferd geru kaçub evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve serdarlar başı bâb-ı defterde açub neferâtlarının önlerine düşüb (silik) vakt-i merkûmeden Edirne sahrâsında Ordû-yı Hümâyûna mülhak ve isbât (silik)ve sair rusûmâtda mevcûd bulunmaları bâbında fermân-ı hümâyûn sâdır olub Dergâh-ı mu'allâm yeniçeriler hâsılı kebîrinden Hacı Ahmed zîde mecdühü sevk-i ta'yin ve irsâl olunmuşdur imdi ol tasdîk mûmâ ileyh her kanginizin taht-ı kazâsına varıb dâhil olur ise fermân-ı hümâyûndan mazmûn-ı münîffin mecma'-i nâs olan mahallerde münadilerine ve cümleye i'lâm ve işâ'at ve mahalde i'lâm habîr ve âgâh idüb ve eshablarından bir

ferd geru kalmasına ruhsat gösterilüb umûmen me'mûr oldukları sefer-i hümâyûnda ve hidemât-ı gayride mevcûd bulunmalarıçün zübde-i takayyüd eyleyesiz didükde sâir evkât ve yed-i kurrâ sâir kurâyâ mübâşir olunmayubber takrîble sefer-i vâlâdan geru kalmasına ruhsat virmeyesiz ve siz ki bâ-tahrîr serdarlarsız sebil-i dîn-i mübînde azâmet-i gayreti dermiyân idüb cümle neferâtınızı bir gün evvel fermân-ı hümâyûnun mazmûn-ı münîfinde habîr ve âgâh eyleyüb mu'tâd-ı kadîm üzere baş ağanız umûr ve neferâtları emni'aten cem' ve mütesellim ve mükemmil boylu tüfenkleriyle önlerine düşüb ve esnâ-i tarîkda meks ve irâme itmeyüb ve re'âyâ ve gayrıdan bir ferd hilâfet-i şer'-i şerîffe zulm ve ta'addî olunmamak üzere gelüb nevrûz-ı feyrûzda Edirne sahrâsında asker-i nusret esere mülhak ve sâir livâ-i rasûlullahda edâ-yı hizmet eyleyesiz ve sen ki sürüb ta'yin olunan mûmâ ileyh sin ocaklarının mu'temid-i aleyh kâr kethüdâlarında olduğu ecilden fermân-ı hümâyûnun muktezâsı üzere bevâd-ı mühimmin gereği gibi tekmîli senden uhde-i itmâmın tefvîzi vusûl olunmağla sen dahi gayret ve kemâl-i nusret ve ittibâ' üzere hareket ve ihrâcına me'mûr olduğuna tavâyif-i askerîden bir ferdi şer'inde alıkomayub me'mûr oldukları üzere nevrûz-ı feyrûzda Edirne sahrâsında isbât-ı vücûd itmek üzere zikr olunan neferât erlerinden ve yerlerinden ihrâc ve sefer-i hümâyûna (silik) ve asker irsal eylediğiniz kazaların serdar ve neferâtını dahi ale'l-esâm defter idüb mûmzî ve mahtûm defterlerinin birer sûretin serdarların yedlerine ve birer sûretin dahi mektûbun ile her bir sa'detin vârid ve irsâl eyleyesin ki geldiklerinde ale'l-îsâl yoklayub itâ'at-i emr-i âl itmeyüb hudemât-ı aliyyede mevcûd bulunmayanların işâ'at haklarından lâzım gelen edâ oluna ve emr-i şerîfde sen dahi her kazânın askerini minvâl-i meşrûh üzere ihrâc ve irsâl idüb sağ kolun nihâyetine değîn vardıkda külliyeti cümleden geru kalanları ardlarına alub (silik) geride kimesne var ise eseri dahi önüne katub cümlesini görüb getürüb fermân-ı hümâyûn mazmûn-ı münîfi emrime dikkat ve ihtimâm idüb Hilâfından be-gâyet ihtirâz eyleyesin deyu emîru'l-ümerâü'l-ekâbir bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâ yeniçerileri ile olan Yusuf Ağa dâme ulüvvühü tarafından mühürlü mektûb virilmeğle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur ki buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ağâ-yı mûmâ ileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mûcibince amel idüb hilâfından be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîffe i'timad kilasız tahrîran fî evâsıt-ı Şevval sene isneyn ve işrîn ve miete ve elf

Varak 75

1

Mefâhıru'l-kuzât ve'l-keâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu'da sağ kol nihayetine varınca yol üzerinde vâki' olan kadılar zîde fazlühüm ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda olan yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki bundan akdem memâlik-i mahrûsemde vâki' dergâh-ı mu'allâm yeniçerilerinden birinin töhmeti zuhûr itdüğün şer'le lâzım gelen cezaları virilmek üzere o kazada ocak ehlinde birer serdar ta'yin olunub mu'tâd-ı kadîm üzere yeniçeri ve kul oğulları ve cebeci ve topçu ve acem oğullarını bi'l-cümle serdârın zuhûr ve ta'yin oldukları vüzerâ-yı izâm ve mîr-i mîrân ve mîr-i livâ ve voyvodalar ve mütesellimler tavâyif-i mezkûrundan şöhret ile zuhûr itdiklerinden zâbitlarına teslîm idüb bir muktezâ-yı şer'-i şerîf lâzım gelen şeyleri virilüb taraf-ı âhardan ta'zîr ve ve te'dîb ve cezâları virile gelmiş değil iken buralarda müdâhale ve rencide olunduklarından herkes dirlikde imtinâ' ve ra'iyetleri inkıtâ' ve hidemât-ı hümâyûnumda bulunmamağa bâ'is olub ve bundan mâ'adâ tekâlîf-i şâkka ve örfiyyeden bi'l-küllîye mu'af ve müsellim iken hilâf-ı kânûn teklîf tahmîli ile rencide olunmalarıyla fîmâ ba'd zâbitlarından gayrı bir ferd zabt ve rabtlarına müdâhale itmeyüb ve askerîden teklîf-i şâkka ve örfiye talebiyle rencide itdirilmemek üzere fermân-ı âlişân sâdır olmağla imdi vech-i meşrûh üzere kul tâifesi serdarları zabt ve rabt ve âhardan müdâhale ve ta'arruz eylemeyüb ve kânûn-ı kadîm üzere tâife-i askerîden teklîf-i şâkka ve örfiye talebiyle rencide itdirülmeye ve siz ki memâlik-i mahrûsede vâki' yeniçeri serdarlarısız dirlikde alâkası olmayanların bir ferd yine kul tâifesidir deyu sâhib çıkub hukkâm-ı vilâyet tarafından ahvalleri görüle sâdır olan fermân-ı âlişân mûcibince inşâallâhü te'âlâ rûz-ı hızırdan sonra kozcu ve mütekâ'id ve acem oğlanı oğulları İstanbul muhâfazasına ve sâir serbestiyete me'mûr olanlar serhaddine gittikten sonra sefer-i hümâyûna me'mûr olan yeniçeri için umûmen kazâlarda olan yeniçeri ve cebeci tâifesi ihrâcsahrâsında mevcûd bulunmak üzere ihtimâm eyleyüb bu takdirce rûz-ı hızırdan sonra askerîden bir ferd ve yalatlardan kalmamak lâzım gelürken serdarları dahi taraflarından vekîl nasb itmeyüb vakt-i mezbûrdan sonra askerîden kimesne kalmaz bulunanlar ri'âyetdir askerlikde alâkası yokdur hukkâm-ı vilâyet taraflarından ahz ve habs olunub kânûn üzere rusûm-ı ra'iyetleri sâir re'âyâ ile edâ ve askerîyüz deyu iddi'â ile emvâl-i mîriyyeye noksan itdirilmemek için sâbıkan yeniçeri ağası mektûb mûcibince merhûm ve mağfûrun-leh karındaşım Sultan

Mustafa Han tâbe serâhü emr-i şerîfim virilmeğle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda vech-i meşrûh üzere bu bâbda mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ'im ve lâzimü'l-ımtisâlim mazmûn ve itâ'at-i makrûnuyla âmil olub hılâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimad kılâsız tahrîran evâil-i Şevval sene isnâ ve işrîn ve miete ve elf

Vasale ileynâ fî Zilka'detü'ş-şerîfe li-sene-i mezbûr

2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-keîâm ma'denü'l-fezâil ve'l-hukkâm Karagöz'de vâki' Mevlânâ Kazdağı kadısı zîde fazlühü ve mefâhıru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyeri ve yeniçeri serdari ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühü tevkî'i refî'i hümayûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki takdîrullâhi te'âlâ Devlet-i Aliyye'm ile moskov çarı beyninde bin yüz on iki senesinde sulh ve salâh vâki' olmağla Devlet-i Aliyye'm tarafından şerâyit-i mesâlih bu âna dek ri'âyet olunur iken çar menşus daima sulh ve salâha mugâyir hareket ve sene-i mezbûrede biri Devlet-i Aliyye'm ve bilâd-ı islâmiyye'ye bir dürlü sû-i kaskını iş'âr ider istîfâya mübâşeret ile ta'arruzu ahd ve Devlet-i Aliyye'mi iğnâl için envâ'-ı mekr ve ihtiyât ile dostluk gösterub hudûdda mekâtîli îsâl ve tasrîk eyledük ahvalleri ma'an duhûl-i tevârüd ide mevsûkan-bih kimesneler ihtiyâr ve zuhûr ide evzâ' ve ahvalleri mütakarrir ve müstahak olan asker gönderub muhârebe eylemek şer'an lâzım olur deyu fetvâ-yı şerîfe virilmeğle ehl-i İslam üzerinde keferi-i Moskov'a sû-i kask def' için düstûr-i mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem mu'temid-i tâmmü'l-ümem vezîru'l-a'zam Mehmed Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâlehü ve zâyikan iktidâra me'mûr asâkîr menâsûr Rum ili ve tahrîr (devamı yok)

Varak 76

(Arapça hüküm)

1

Mefharu'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Karesi sancağında Uyurned ve Edremid ve Kemer Edremid ve Eyazmend ve Bali karyesi kadıları zîde fazlühüm ve mefâhîru'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâyeri ve yeniçeri serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erleri zîde kadrühüm tevkî-i refî-i hümâyûna vâsil olacak ma'lûm ola ki nakz-ı ahd iden Moskov keferesi üzerine inşâallâhü te'âlâ vaz' üzere sefer-i hümâyûn dergâh-ı ma'lûm yeniçeri ustaları ve cebehane-i âmirem ve tophâne-i ma'mûrum umur ve mühimmât ve sâir zehâyir tahmîl olunmak mekârî develeri tedârik ve ihrâc olunmak iktizâ itmeğün imdi ayn-ı sâbika müvazzah buna girdikleri günden beher mehâribine beher mâh ellişer kuruş ücretleri mîr-i âlî eminleri zikr olunan defter müvazzah Edremid cânibinde yirmi aded ve Edremid cânibinde otuz aded ve Kemer Edremid cânibinde otuz aded ve Eyazmend cânibinde yirmi aded ve Balıkesir cânibinde otuz aded ki cem'an yüz otuz aded mekârî develeri tedârik ve rûz-ı hızırdan kırk gün mukaddem Edirne sahrâsında mevcûd bulunmak üzere hâzır ve eman olub olunmak sinîn-i sâbika üzere olduğu gibi kazâ-i a'yân ve dahi kudret deve eshabları hile....ve yalanlarında sârebân ve ta'yin ve sârebân-ı mezbûre birkaç meçhûl adamı kefil-i kayd itdirilüb umûr-ı mühimmenin ta'tile bâ'is olmuş oldu bu def' olmağla tezvîrâtları men' olunur hâliyâ sefer-i hümâyûnum hareketden müte'addid oldukları mekârî develeri vaktiyle mahallinden tamâmen mevcûd bulunmak üzere ihtimâm olunub te'hîr olmağla ve zâyika bâ'is oldukdan mâ'adâ ihtirâz ve sefer-i hümâyûnum küllîcek develer koca ve za'if ve hâmil-i kadir olmayub yüke yarar güçlü ve kuvvetlü develer (silik) her bir karyeden birer çift çullarıyla ta'yin olunan Mübâşir ma'rifetiyle ve ma'rifet-i şer'le mahallinde tahrîr ve defter olunub ve mühürlenüb arz ve ilâm eylesin zikr olunan..... ve a'yân-ı vilâyet ve yeniçeri ve sâir asker tâifesinden bir ferd mâni' olmayub men' olanları ism ve resimleriyle arz ve ilâm olunmak üzere zikr olunanyokdur deyu bir dürlü...ve bahâne eylemeyüb fermân olduğu üzere cem' ve ta'yin ve emrim olduğu gühercile-i mezbûrede ta'arruz itdirilmekte her biriniz ihtimâm-ı tâm eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükmi şerifimle emekdarlardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan zîde kadrühü vardıkda bu bâbda sâdir olan emri şerifimle amel idüb dahi siz ki kadı ve yeniçeri

serdarı ve a'yân-ı vilâyetin iş erlerisiz kimesne ve kadılarınızdan emr-i fermânım üzere ol karâr mekkari develeri zikr olunan defter mûcibince mu'accelen ihtimâm ve tedârik ve fermân olduğu üzere cem' ve ta'yin ve tasrî' olunduğu mahall-i mezbûrda mevcûd itdirmeğin ve her biriniz zeyl-i dikkat ve ihtimâm idüb avk ve te'hîrden ve ihmâl ve müsâmaha ve işbu emr-i şerîf-i âlişânın hılâfıyla vaz' ve hareket itdirmekde bu bâbda ihtirâz ve ikbâl eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız tahrîran fil yevmis sani zilhicce sene isneyn ve işrîn ve miete ve elf

Kostantiniyye El-mahrûse

2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki mahrûse-i Bursa'da vâki' merhûm ve mağfûrün leh cennetmekan ve Firdevs-i işbâh Sultan Murad Han tâbe serâhü hazretlerinin câmi'-i şerîf ve imâret-i âmireleri evkâfı mukâta'alarından nefsi Kemer ve Edremid ve tevâbi'-i mukâta'ası işbu bin yüz yirmi üç senesi Mart'ı ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt itmek üzere kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abbas Ağa zîde kadrühü tâlib ve râgıb olmağla dokuz bin kuruşa der'uhde ve iltizâm idüb ol dahi vech-i meşrûh üzere iltizâmı kabûl itmeğle ben dahi tevliyetim hasebiyle zabtçün işbu hurûf-ı ba'zı temessük ketb ve tahrîr idüb mûmâ ileyhine yedine virildikde varub bir sene tamâmına değin mukâta'a-i mezbûru zabt ve rabt idüb vâki' olan a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve yâve ve kaçkun ve kul ve câriye mezdekânesi tapu-yı zemîn ve resm-i kuvâyâ ve resm-i âdet-i ağnâm ve dönüm-i bâğât ve arûsân ve beytû'l-mâl-i âmme ve hâssa ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve sâir vakf-ı şerîfe hâsıl kayd olunan cüzî ve küllî her ne ise ahz ve kabz idüb bundan akdem voyvoda ve zâbit olanlarına minvâl üzere zabtû'l-yed gelmişse mûmâ ileyh dahi ol minvâl-i meşrûh üzere zabt ve rabt ve evkâf-ı selâtîn-i izâm-ı kadîmden takdîru'l-kalem ve maktû'u'l-kadem min küllü'l-vücûh serbest olub ağâ-yı müşârun ileyh dahi serbestiyet üzere zabt ve rabt ve ahz ve kabz idüb ... ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' olmaya tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr sene sülüs ve işrîn ve miete ve elf

El fakir Mehmed vakf-ı ... hâliyâ

3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Ze'âmetimiz karyeleri Edremid nâhiyesinde Dereli ve Babalar ve Üçbeğli ve Elmacık ve Eyazmend nâhiyesinde Küçük Çiflikci ve Edirne nâhiyesinde Bağlılar ve Maça ve Kayış Oluk ve Bekar ili ve çiftlik ve Şimar ili nâm karyelerin a'şâr'ı şer'iyye ve rusûmât-ı örfiyeleri bin yüz yirmi üç Mart'ı ibtidâsından bir sene tamâmına değin işbu hâfizü'l-hurûf iki yüz yirmi kuruşa der'uhde ve iltizâm idüb zabtçün işbu hurûf-ı tahrîr olunmuşdur gerekir ki mûmâ ileyh târih-i mezbûrdan bir sene tamâmına değin zabt ve tasarruf idüb a'şâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve tapû-yı zemîn ve sâir kendimize âid olan cüzî ve küllî her ne ise ahz ve kabz idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd dahl ve ta'arruz eylemeye tahrîran fî evâsıt-ı Muharremü'l-harâm sene 23

Koca Ağa yediyle tescîl olunmuşdur

(Baş tarafı yok)

4

Cihet-i ma'îşetçün her bir hânelerinden otuzar akçe dahi aliverüb.....ve Haleb tahsildârı için alınan akçenin yüz on akçesinden bir esedî kuruş ve eşref-i mîriye ve Frenk altunu iki buçuk kuruşa ve Macar altunu iki kuruş bir rubu' ve hâlisü'l'-iyâr pârenin kırk bir kuruşa olmak üzere aldırub bundan ziyâdeye ve noksana alınmaya ve aldirmayasız ki ve defterden ve noksan hânedan ve fermânımdan ziyâde talebiyle zulm ve ta'addîden be-gâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe itimad kulasız tahrîran fi'l-yevmi'r-râbi' aşara min Şabanü'l-mu'azzam sene işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Kazâ-i Edremid hâne 341,5 1 rubu' sûret-i mevkûfâtdır

5

Vech oldur ki işbu bin yüz yirmi bir senesine mahsûb olmak üzere Edremid kazâsından bâ-fermân-ı âlî tahsîl lâzım gelen bedel-i avârız ve nezl-i cihet ma'âşıyla bin sekiz yüz altmış dört kuruş ve bedel-i nezl cihet-i ma'âşla bin dokuz yüz elli yedi buçuk kuruş cem'an üç bin sekiz yüz yirmi bir buçuk kuruş olub ve tahsildâr ağaya yüz seksen kuruş ve ağa-yı müşârun ileyhın beş günün ... kırk bir kuruş ve Süleyman Beğ'e hediye olmak üzere beş kuruş ve iki defterden harc yüz altmış kuruş ve hüdâmiyye on beş kuruş ve muhzır altı kuruş olub ve mâl-ı mîri masârıfıdan fazla olan on altı buçuk kuruş fazlanın on kuruşa perîşân olan Ballucak karyesine ve altı buçuk kuruşa za'if olan Tahtaköy karyesine imdâd olundukdan sonra asıl mal-ı mîri ve masârıf cem'an dört bin iki yüz elli beş kuruş olub cümle a'yân ve ahâlî-i kazâ ittifaklarıyla kazâ-i mezbûrun yüz otuz sekiz hânesine tevzî' olundukda beher hâneye otuzar kuruş ve onar semen isâbet itmeğın tahsildârı yedine virilen defterdir ber-vech-i âtî zıkr olunur fi'l-yevmi'l-hâmis min Rabî'i'l-âhir sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Tuğran hâne	2		Karye-i Kulaklar hâne	2,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	1	Karye-i Tahtaköy hâne	6
rubu'			Karye-i Güre hâne	5
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	3	3 rubu'	
rubu'			Karye-i Kızılkeçili hâne	3
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3		Karye-i Zeytönlü hâne	11,5
Mahalle-i Câmi'-i Vasat hâne	3		Karye-i Ekmekciköy hâne	1,5
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	3	Karye-i Arablar hâne	2
rubu'			3 rubu'	
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5		Karye-i Kaşıkçı hâne	2
Mahalle-i Turhan Beğ hâne	1,5		1 rubu'	
Mahalle-i Soğan Yemez hâne		2	Karye-i Kızılköy hâne	3
1 rubu'			Karye-i Kadıköy hâne	4
Mahalle-i Âdilzâde	1,5 rubu'		Karye-i İbrâhimce hâne	7
Mahalle-i Câmi'-i Kebîr hâne	1,5 rubu'		1 rubu'	
Karye-i Evciler hâne	4,5		Karye-i Babalar hâne	1
Karye-i Bayındır hâne	1			
1 rubu'				

1 rubu'		Karye-i Temâşalık hâne	4
Narlı hâne	1	Karye-i Sarnıç hâne	1
1 rubu'		1 rubu'	
Karye-i Dereli hâne	4	Karye-i Eşme hâne	1
Karye-i Beyciler hâne	3	Karye-i Şapcı hâne	1
Karye-i Hacı Arslan hâne	1	3 rubu'	
Karye-i Büller hâne	2	Karye-i Bölücek hâne	1
Karye-i Şekviran hâne	3	Karye-i Hayat hâne	3
Karye-i Havran Kebîr hâne	17	Karye-i Frenk hâne	3
Karye-i Yenice hâne	2	Karye-i Çorak hâne	7,5
Karye-i Kızıllar hâne	1,5	Karye-i Çıkrıkçı hâne	
Karye-i Derevîran hâne	1		
Cem'an	138	yalnız yüz otuz sekiz hânedir sah	

Varak 77

1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki mahrûse-i Edirne'de mefkût olan merkûm ve mağfûrun leh Sultan Murad Han Sâni tâbe serâhü hazretlerinin binâ eyledüğü câmi'-i şerîfe ve imâret-i âmireleri evkâflarından Kemer Edremid mukâta'ası işbu bin yüz yirmi bir senesinde uhdemizde olub nefsi kasaba-i Edremid'de ve kurâlarında vâki' vakf-i şerîfe hâiz ve râci' olan kalîl ve kesîr her ne ki hâsıl olur ise işbu dârende-i hurûf yine Edremid kasaba-i Edremid'de sâkin El-hâc Abdizâde ibni İbrâhim Çelebi tarafımızdan vekîl nasb itmişlerdir ve yedine temessük virilüb taraf-ı âhardan kimesne müdâhale iylemeye mine'l-fakr Hacı Mehmed hasm-ı vücûh Kemer Edremid hâlâ

2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki Bursa'da vâki' merhûm ve mağfûrun leh Sultan Murad Han Sâni tâbe serâhü Hazretleri sübhânehü kuddise sirruhu ve medîne-i münevvere

evkaflarının Yörük mukâta'ası uhdemizde olmağla mekâbil-i mezbûr mülhakâtından Edremid'de ve kazâsında sâkin evkaf (silik) re'âyâlarının zabt ve rabt (silik) Mustafa Ağa'ya ber-vech-i emânet sipâriş ve tefvîz olunmuşdur işbu bin (silik) mahsûb olmak üzere resm-i bennâk ve gayrı ağnâm ve resm-i örfî ve resm-i arus ve resm-i keferî ? ve cizye (silik)vakfa âid râci' olan rusûmatları cem' ve tahsil eylemek için mûmâ ileyh Mustafa Ağa'ya tefvîz olunmuşdur sene-i sâbık üzere zabt ve rabt idüb evkâf-ı mezkûr re'âyâları mürâca'at olunub taraf-ı âhardan bir ferd mâni' olmamak bâbında işbu hurûf tasdir-i ketb olundu.

3

Nişan-ı şerîf-i âlişândır

Bi'l-fi'il hassa Mimarbaşı olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yan Mehmed zîde mecdühü sütte-i sa'âdetime mektûb gönderub Kızılca Tuzla kazasına tâbi Ayvalık ve Yunda adası ve Edremid'de vâki' neccar tâifesi ve ana tâbi' ehl-i örf mi'mar olan ve mu'attal kalmağla..... hâkânî defter oldu mahal ve müstahakdır deyu tevcîh olunub berât-ı şerîfim virilmeğın arz itmeğın mûcibince tevcîh olunub işbu berât-ı sa'âdet-i şerîf virdim deyu kıldıkdan sonra ol bâbda dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe itimad kılalar tahrîran fî evâhir-i şehri Rabî'i'l-âhir sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Şerî'at-i şî'âr Eyazmend ve Edremid ve (silik)

(silik) ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler voyvodalar ve kethüdâlar ve yeniçeriler serdarları ve sâir meclis-i a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühü ilhâk olunur bundan akdem bir game voyvodası Lingir'li Hasan (silik) keferîye buğday furuht eyledikde sâirimize mahfûz (tahrip olmuş) eyleyüb merkûm Kenil bin Hasan ahz olunmak bâbında tarafımızdan fermân mûcibince buyruldu ve kapucular kethüdâmız mübâşir irsâl olunub merkûm Lingir'li Hasan da'vet-i şer' eylediklerinde itâ'at-i emr-i şer' eylemeyüb irsâl olunmak bâbında defterimiz tefvîz olunub ve husûs-ı mezbûr için cânib-i erba'adan eylemeleri bâbında Karesi İdeyn ve Saruhan vâliflerine dahi..... ve tenbîh olunmağla taraflarının dahi buyruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadrühü ta'yin ve

irsâl olunmuşdur emr-i şerîf vusûlünde gerekdir ki ol tarafları cümle yolların tecessüs ve tefahhus eyleyüb dâimâ (silik) olub merkûm ol taraflardan karâr itdirmek yedinden ihtirâz eyleyesiz ol taraflardan bir tarîka (tahrip olmuş) idecek olur ise bir vechle cevâba kâdir olmayub öZR-i illetin makbûl olmayub emr-i mukarrir bilüb ana göre taksit nâm ve sâbika-i iktidârım eyleyesiz deyu (silik)

4

Şerî'at-i şî'âr Edremid kadısı eminleri zîde fazlühü inhâ olunur ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânişbu erler ve dün-nemâ-yı hümâyûn kalyonları için zift ve katran mübâya'a olunmak için fermân..... sâdır olmağla mûcibince buyruldu tahrîr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ağalarımızdan Osman..... inşâallâhü ta'âlâ vusûlünde gerekdir ki sâdır olan fermân-ı âlişân mûcibincedokuz yüz kantar zift mübâşir-i merkûma mübâya'a (silik) mübâşir mûmâ ileyh yedine ber-vech-i peşîn zift sâhiblerine teslîm itdir deyu bir kimesneye hilâf-ı fermân-ı âlî zift mübâya'asına muhâlefetmerkûma teslîm ve dün-nemâ-yı hümâyûn'a ihzâr ve irsâl eyleyüb mûcibince buyruldu idi..... be-gâyet ihtirâz eyleyesiz

Şerî'at-i şî'âr Edremid ve Bayramiç ve Ayna ve Tuzla kazâlarının.....zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânmübâya'a olunmayacak fermân-ı âlişân sâdır oldukdamübâya'a itdirmek bâbında bundan sonra sâdır olan fermânitâ'at-i fermân-ı âlişân olunmayub dün-nemâ-yı hümâyûn kalyonları

Varak 78

.....

Kütahya vâlisi Abdi Paşa Babadağ'da me'mûr e'âzim odukda Edremid kazâsından ahz itdüğü imdâd-ı seferiyye (silik)

Urûs

âd-ı seferiyye vâliyü'n-nefy

0100 kuyudcu

0200 mübâşirine

1200

İmdâd-ı seferiyye vech-i meşrûh üzere (silik) üç yüz kuruş olmak üzere kazâ-i mezbûreden cem' ve tahsîl oluna sah

Mûcibiyle buyruldu haber virilmiştir fi 7 Mart sene 11 (silik)

1

Vech-i oldur ki hâliyâ Kütahya vâlisi vezîr-i mûkerrem Abdi Paşa Hazretleri me'mûr oldukları Babadağ cânibine âzim olduklarında Edremid kazâsından ahz itdikleri imdâd-ı seferiyye bin kuruş ve mübâşirine iki yüz kuruş ve paşâ-yı müşârun ileyhın bir gözlük konak harçları ve Havran karyesinin konak harçları ve sâir kapusu halkına elden virilen masârif ve bu deftere gelince vâki' olan nüzül ve sâir sekban harçları ve harc defter ve huddâmiyye ve muhzırları ve sâir beyne'l-ahâlî hesâb olunub cümlemin ma'lûmu olan masraflar dahi cem'an sekiz yüz elli yedi kuruşa bâliğ olub paşâ-yı müşârun ileyhe kapusuna virilen bin iki yüz kuruş masrûfât mecmû'ât min haysü'l-mecmû' iki yüz elli yedi kuruş olub cümle ahâlî kazâ ve a'yân-ı vilâyet ittifâk ve ittihadlarıyla kazâ-i mezbûrun yüz otuz sekiz hânesine tevzi' olundukda beher hâneye on beşer kuruş ve yedişer buçuk semen isâbet itmeğın tahsîli içün virilen defterdir ki ber-vech-i âtî karyesi ve hânesi zikr olunurdur fi'l-yevmi'r-râbi' min Şabanü'l-mu'azzam sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Mahalle-i Hacı Avran hâne	2		Mahalle-i Câmi'-i vasat hâne	2	1
			rubu'		
Mahalle-i Hakimzâde hâne	1	1	Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	3
rubu'			rubu'		
Mahalle-i Kadı Celal hâne	3	1	Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3,5	
rubu'					
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3		Mahalle-i Tûran Beğ hâne	1,5	
			Mahalle-i soğanyemez		

Mahalle-i Âdilzâde hâne			Karye-i Narlı hâne	1	8
Mahalle-i Câmî-i kebîr hâne	1 rubu'		rubu'		
Karye-i Evciler hâne	4,5		Karye-i (silik)		
Karye-i Bayındır hâne		1	Karye-i Hacı Arslan hâne		
			Karye-i Büller hâne	2	
Karye-i Kulaklar hâne	2,5		Karye-i Şekviran hâne		3
Karye-i Tahtaköy hâne		6	Karye-i Temâşalık hâne		4
Karye-i Güre hâne	5	3	Karye-i Havran Kebîr hâne	7	3
rubu'			rubu'		
Karye-i Kızılkeçili hâne		3	Karye-i Yenice hâne	1	
Karye-i Zeytünlü hâne			Karye-i Berber Ali hâne		
	11,5			1,5	
Karye-i Etmekci hâne	1,5		Karye-i Sarnıç hâne	1	1
Karye-i Arablar hâne	2	3	rubu'		
rubu'			Karye-i Derevîran hâne		1
			Karye-i Eymir hâne	1	
			Karye-i Şapcı hâne	1	3
			rubu'		
Karye-i Kaşıkçı hâne		2	Karye-i (silik) hâne	1	
Karye-i Kızılköy hâne		3	Karye-i Çit		
Karye-i Kadıköy hâne		4	Karye-i Frenk hâne	2	
Karye-i İbrahimce hâne		1	Karye-i Çoruk hâne	7,5	
			rubu'		
Karye-i Babacılar	1 rubu'		Karye-i Çıkrıkçı hâne	4,5	
Cem'an yekûn		138 yalnız yüz otuz sekiz hânedir sah			

2

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keîâm Mevlânâ Edremid kadıları zîde fazluhü tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki (silik) dârende-i fermân-ı hümâyûn Derviş sene-i sa'detime gelüb Edremid'de vâki' Canlıbaba

tekiyyesinin tekiye nişanlığı babası Derviş Cafer fevtinden bundan akdem kendüye tevcîh olunub nişân-ı berâtıyla üzerinde olub bir vechle dahl olunmak îcab itmez iken âhardan Halil nâm müderris-i hilâf inhâ Canlıbaba tekiyyesinin vakfı olan zeytün eşcârlarına evlâdiyyet ve şurûtiyyet üzere mutasarrıf olanlar bi'l-külliyeye munkariz olub eşcâr-ı mezbûreden hâsıl olan galleyi tekiye-i mezbûreden şart-ı vâkif üzere ta'mîr eylemek şartıyla Hakimzâde Sinan Efendi medresesinde sâkin olan fukarâ mahallidir deyu Arab Nasreddin ve Ahmed rif'atlerinden bir tarikle askeri tarafından alub berât itdirüb dahl itmeğle mezbûrun askerî kaydı terkîn ve yedinde olan nişan berâtı mûcibince kendüye zabt itdirilmek bâbında inâyet ricâ itmeğın dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz olan nişan kayıtlarına mürâca'at olundukda tekiye-i mezbûre tekiye nişanlığı babası Derviş Cafer fevtinden berât-ı şerîfimle üzerinde olduğı mestûr ve mukayyed bulunmağın mûcibince temessükleri kayd-ı terkîn olunmağla mezkûr Derviş Ahmed'in yedinde olan nişan berâtı mûcibince zabt itdürilmek emrim olmuşdur buyurdum ki sâdır olan emrim üzere tekiye-i mezbûrun temessükleri berâtıyla alub dahl iden mezbûr Halil ve âharı dahl ve ta'arruz itdirmeyesin ve dahl idüb berâtı mûcibince hizmet mukâbelesinde kendüye âid olan fuzûlî nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüb geru bî-kusûr alıviresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe itimad kılâsin tahrîran fî evâsıt-ı Şaban sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Varak 79

1 (okunamayacak kadar silik)

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-müstahfizîn medîne kal'ası..... zîde hıfzahü tevkî-i refî-i hümâyûna vâsıl olacak ma'lûm ola ki (silik) hümâyûn kalyonlarıçün Kazdağında vâki' Edremid..... fermân olan (silik) katranın râyice olduğı üzere.....sâdır olan emri şerîfim mûcibince iki def'a adam irsâl olunub.....Edremid kazâsı ahâlisi Şeyh oğlu Mehmed ve Hacı Mehmed'in arabacı oğlu Hüseyin Çelebi dimeğle..... bâ'is olduğı i'lâm itmek sen kivirüb itâ'at-i emri şerîfim itmeye vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mûcibince amel dahi sen kiber-vech-i nakd akçesi bağımız yedinden ashâbına teslîm olunurken iftâl

olunub itâ'at-i emr-i şerîfim itmeleriyle medîne kal'asında..... ile âmil olasin
şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın tahrîran fî evâsıt-ı..... Şaban sene
ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

Mahmiye-i yeniçeri ağası mektûb vârid olmuşdur deyu

Be-makâm-ı Kostantiniyye El-mahrûse

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki Midilli nezâreti mülhakâtından Edremid ve mâl-ı
mefkûd ve muhakkûn ve yâve ve mezdekânı Abdullah nezâret-i mezbûre
mülhakâtından olmağla tarafımızdan Hasan Beşe'ye emânet virilüb işbu bin
yüz yirmi bir senesinde vâki' Teşrîn-i sâni ibtidâsından Şubat âharına değin zabt ve
rabt idüb hâsıl olan her ne ise ahz idüb irsâl eyleye taraf-ı âhardan kimesne dahi
mâni' olmamak içün işbu temessük tahrîr olunub yedine virildi tahrîran fî evâil-i
Teşrîn-i sâni sene 1121

Mine'l-fakr Nâzır Midilli hâlâ

2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki Ayazmend Karesi ve Hüdâvendigar sancaklarında ve
tevâbi'-i Bergama ve sâir kazâlarda vâki' berât-ı pâdişâhiyle serbestiyet üzere
mutasarrıf olduğumuz (silik) mahsûlât ve rusûmâtın ahz ve kabz itmek üzere bin yüz
yirmi senesi Mart'ı ibtidâsından bir sene tamâmına değin zabt itmek üzere
tarafımızdan zabtçün işbu hâfizü't-temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâc Ali
zîde kadrühüye der'uhde ve iltizâm olunub ve iltizâmı ve kabz eyleyüb
tarafımızdan bundan akdem temessük virilüb bir tarikle mübâyi' olmağla
müceddeden temessük ve tahrîr olunub bidâyet virilmiştir olan mahsûlât ve
rusûmât ve a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve bâd-i hevâ ve
yâve ve kaçkun (silik) ve resm-i arûs ve resm-i kevâb ve oşr-i zeytün ve beyyine ve
resm-i esbâb ve dönüm bâgât ve sâir cüzî ve küllî her ne ise sinîn-i sâbıkada
serbestiyet üzere zabt ve rabt ahz ve mübâyâ'a eyleyüb âhardan bir ferd mâni' ve
müzâhim olmayalar fi't-târihi'l-mezbûr

Mine'l-fakr Mustafa ilm-i mutasarrıf hâlâ

Kütahya vâlisi Abdi Paşa zimmetin tahsildâr olan Serdar Hasan Beşe'nin küçük El-hâc İbrâhim Çelebi re'âyâ tarafından muhâsebesin görüb zimmetinde bir akçe ve bir habbe bâkî kalmadüğün mezbûr Hasan Beşe talebiyle bu mahalle haber virildi fî 12 Zilka'de sene 101

Şuhûdü'l-hâl:

Müderri Halil Efendi, Koca Mustafa Ağa, Abdülkâdir Beşe Havâce

Zikr olunan Paşa zemine fazlehü vaz' olunan otuz kuruş nazar itmeye ve sâire bi't-tamâm virilmiştir bu mahalle haber olundu sah

Dahi vech-i meşrûh üzere husûs-ı mezbûra mukaddemâ kabz olub virilen emr-i şerîfe mugâyir ve mevc-i âlîleri edâ itdiklerinden sonra işbu kabûl-i kemerin kıyas ile tekrar kemerin mutâlebesi iktizâ itmeyüb mukaddemâ virilen emr-i şerîfin hılâf-ı ta'addîlerinden men' ve def' idüb husûs-ı mezbûr için tekrar şikâyet olunmağa muhtâc eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılâsın tahrîran fi'l-yevmi'l-hâmis min Şabanü'l-muazzam sene ihdâ ve işrîn ve miete ve elf

ceffu'l-kalem fî haze'l-makâm mine'l-fakr..... El-mahrûse ... mahmiye-i nâib medîne-i Edremid sâbıkan

Hâzihi vekâyi'ullezî vaka'a zemine'l-fakr Es-seyyid Ahmed El-mevlâ hilâfehü medîne-i Edremid tahrîr 4 min Rabî'i'l-evvel sene 1122

3

Vech-i tahrîr-i hurûf ve sebeb-i tasdîr hurûf budur ki

Karesi sancağında Manyas nâhiyesinde Bayındır nâm karye ve gayrıdan ve Balıkesir kurbünde Tımar nâm karye ve gayrıdan ve İvrindi nâhiyesinde Yürekli nâm karye ve gayrıdan ve Edremid nâhiyesinde İnönü ve Sarnıc nâm karyeler ve gayrıdan ve Kemer nâhiyesinde Güzelce nâm karye mezkûr Manyas nâm karye ve gayrıdan ve Eyazmend nâhiyesinde olan ovasında âhar köy ve kumcu köy ve gayrıdan hâlâ beşde bir şâhî mutasarrıf olduğumuz ze'âmet karye işbu bin yüz yirmi iki Mart'ı ibtidâsından sene-i mezbûre Şubat'ı gâyetine gelince karye-i mezbûrelerde

vâki' a'sâr-ı şer'iyye ve rusûm-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve haleb ve tapû-yı zemîn ve resm-i ağnâm ve resm-i arûsân ve hakk-ı esbâb ve resm-i kovan ve kul ve kaçkun mâ-beynde beyt-ül-i âmme ve hâssa ve her ahval ve bize âid olan cüzî ve küllî her ne ise işbu bâ'isû't-temessük Mehmed Ağa'ya yedi yüz elli kuruşa der'uhde ve iltizâm idüb meblağ-ı mezbûru yedinden bi't-tamâm kabz idüb min ba'd mezbûr mûmâ ileyh Mehmed Ağa sene-i mezbûre tamâmına değin vâki' olan mahsûlât cüzî ve küllî min küllü'l-vücûh serbestiyet üzere zabt idüb ... âhardan kimesne müdâhale itmeyeler tahrîran fi't-târihi'l-mezbûr sene-i merkûme

Varak 80

'İzzet-meâb es-seyyid Ahmet efendi el-müsta'cel.

Ba'de-t-tahiyetü-inhâ olunur ki işbu sene isna ve işrin ve mie ve elf.

Şehr-i rebî-ül-evveli gurrelerinden ber-vech-i arpalık mutasarrif olduğumuz Edremid kazâsının niyâbeti tarafımızdan sana tefvîz olunmuştur. Gerekdir ki taht-ı mezbûrdan kazâ-i merkûm ahâlîsine icrâ-yi şer'iyye edüb câdde-i şerhden inhirâf etmeye ve-s-selâm. Hurre evâhir-u sefer-ül-hayr li sene el-merkûm.

El fakîr Abdullah afa-anhü

1

Kıdvat-ün-nüvâb vel müstahfizin Midilli kalesi diz-dârı zîdet hıfzıhu tevki'î-i refîhi hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki nâm hâtûn sūdde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl edüb bundan akdem donanma-yı hümâyûn kalyonları için Kaz dağında vâki' Edremid ve bayramiç ve İne ve Tuzla kazâlarında mübâya'ası fermânım olan zift katrânın râyice olduğu üzere bahâları ber-vech-i nakid ashâbına edâ eylemek üzere sâdır olan emr-i şerîf mûcibince iki defa 'adem irsâl ve mübâya'a murâd oldunduk da Edremid kazâsı ahâlîsinden mezbûre hâtûnun zevci şeyh oğlu Ahmed de El-hâc Muharrem ve arabacı şerîf eylemeyüb ale-l-ittifâk zift katrânın mübâya'a olunmasına bahis oldukları ilâm olunduk da sâdır olan emr-i şerîf mûcibince beş altı aydan berü mezbûrlar kala-i mezbûrede ehil ve etfâl re'âyâlarından dur olmalarıyla zevc-i

mezbur itlâk olunmamak bâbında ittilâ'yı merhamet eyledüğünü bi-l-fi'l baş ve fenerdârim olan iftihâr-ül-ümerâ ve-l-ekâbir Mehmed dâmî 'ulüvvühu i'lâm etmeğin mûmâ-ileyhin i'lâm mûcibince itlak olunmak emrim olmuşdur.Buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl bulduk da bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel oluna sen ki diz-dâr-i merkûmsun.Mezbûrenin zevci mezbûr şeyh oğlu Mehmed'i kale-i mezbûreden itlâk eyleyüb emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfiyle amel eyleyesün.Şöyle bilesin.'Alâmet-i şerîfeme i'timâd kılâsin.Tahrîran fi evâsıt-ı safer.Li sene isne ve işrin ve mie ve elf.

Mahrûse-i Konstantiniye

Kıdvet-ül-emâcid ve-l-â'yân hâssa mi'mârbaşı Mehmed zîdet mecluhü sūdde-i sa'âdetime mektub gönderib Edremid kazâsında vâki' neccâr ve ona tâbi' ehl-i hiref üzerlerine mi'mâr olan Panayat veled-i Yorgoki âher kazâlarda nefî mi'mâr olmağla kazâ-i meskûr mi'mârlığında tekasülü olmağın def' olunub kazâ-i meskûr sâkinlerinden râfi'u tevki'-i refi'uş-şân-ı hâkanî Hayrullah için mahd ve müstehikka deyu tevcîh olunub berât-ı şerîfim verilmek bâbında cinâyet-i bir hasene 'arz etmeleri mûcibince tevcîh edib işbu berât ve sa'âdet-i eyaşanım ve behcet-i gâyatı verdim ve buyurdum ki ba'de-l-yevm mezkûr Hayrullah varub Edremid kazâsında vâki' neccâr ve esani-i ehl-i hiref üzerlerine mi'mâr hizmeti lâzimesin bî-kusûr arz ve müeddi kıldıktan sonra ol bâbda efrâd ve âherden hiç elfad mâni' ve dâfi' ve râri' ve münâzi' olmayub dahl-i ta'arruz kılmaya.Şöyle bilesiz.'Alâmet-i şerîfeme i'timâd kılâsin. sene isne ve işrin ve mie ve elf.

Mahrûse-i Konstantiniye

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Berât-ı 'âlî-şân ile mutasarrıf olduğum tımârım mülhakâtından Edremid kazâsında At Hüseyin tımârında beş bin akçe ve İvrindi kazâsında Bozvıran'da beş yüz akçe hisse tımârımı işbu bin yüz yirmi senevî a'şâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyye ve resm-i bennâk ve ağnam ve resm-i zemîn tapu-yı zemîn cüzi ve külli tarafımızdan ibra olan cizye ve rusûmat her ne ki hâsıl olursa Edremid sükkânından El-hâc İbrahim Ağaya yalnız otuz guruşa der-'uhde olunub ol dahi kabûl etmeyin zabtı için yedine işbu temessük verilmiştir. Gerekdir ki sene-i sâbıkda olageldiği üzere sene-i mezbûr başı ibtidâsından sene tamamına değin mûmâ-ileyh El-Hâc İbrahim zabt ve tasarruf etdirilüb tarafımızdan ve taraf-ı âherden ameline mâni' olunmaya.Hurrîre fi'l rebi-ül-âhır lî sene isna ve işrin ve mie ve elf.

Kıdvat-ün-nüvâb el müsteşriin Edremid kazâsına nâ'ib-üz-şer olan Mevlana zîdet fazlühûya tevki'î-i refîhi hümâyûnum vâsil olacak mâ'lum ola ki Edremid'de vâki' tüccar tâ'ifesi süddet –i sa'âdetime 'arz-ı hâl edüb bunlar kâdîmül-eyyâmdan berü Edremid'de revgan-zeyt ve rugan-i zeyt iştirâ edüb ibadullah'a bey' için sefine ile İstanbul'a ve âsitâne-i sa'âdetime getirüb resmi gümrüklerine ümenaya edâ ederler iken kazâ-i mezbûre gelen Efrenc sefîneleri ricâli revgan-ı şeyhi bunlara aldirmayub cümlesin kendiler olun sefînelerine tahmîl ve diyâr-ı küffe götürüb bu takrîb ile revgan-ı zeyti yirmü üç akçeye çıkub ol bâbda kadîme muhâlif tüccâr tâ'ifesine gadr ettiklerini bildirüb ol bâbda hükm-i hümâyûnum ricâ eyledikleri ecîlden hilâf-ı şer birbirlerine gadr ettirilmemek emrim olmuşdur.Buyurdum ki emr-i şerîfim vusûl buldukda sâdır olan emrim üzere amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere hilâf-ı şer birbirlerine gadr etdirmeyub emr-i şerîfimin mazmûn-ı münîfi ile 'âmil olasın.Şöyle bilesin.'Alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasın.

Tahrîran fî evâhir-i şehri rebî-ül-âhır sene isne ve işrin ve mie ve elf.El Konstantiniye

Şerî'at-ı şî'âr Edremid kadısı efendi tahiyât-ı sâfiyye ithâfından sonra muhibb-âne inhâ olunur ki taht-ı kazânızda vâki' yeniçeri ser-dârı ref' olunub yerine üslûb-ı sâbık üzere der-gâh-ı âlî yeniçerilerinden yirmi iki bölük yoldaşlarından âlî-nâm yeniçeri nasb ve ta'yîn olunmağın işbu mektub tahrîr ve irsâl olunmuşdur. Vusûlünde gerekdir ki mezbûru serdârlığı umrunda istihdâm edüb ahar-ı dahl etmeyesiz ve ol cânibde vâki' yeniçeri ve cebeci ve topçu ve gilmânını acemi ve kul oğlanları merkûmu üzerlerine serdâr ve zabıt bilüb sözünden dışarı ve râyinden hâric vaz' ve hareket etmeyüb itâ'at ve inkıyâd üzere olalar ve tavâ'if-i mezbûrdan bilâ-vâris-i ma'rûf fevt olanların muhallefât ve metrûkâtların ma'rifetle şe rle mezbûr ahz ve kabz ve suk-ı sultânide fûrûht etdirilüb hâsı olan nükûdun mümzâ ve mahtûm ve müfredât defterleriyle bu cânibe irsâl etdirilmeye.Tahrîran fî evâ'il-i cümâd-el-ûla lî sene isna ve işrin ve mie ve elf.

Varak 81

1

Vech-i tahrîr-i hurûf

Cenîni mekân ve firdevs-âşiyân merhûm mağfûrûn-leh Sultan Murad han Gazi tâbe serânenin Bursa'da vâki' câmi-i şerîf 'imâreti âmireleri evkâflarından orta para ve tevâbi' mukâta'asın işbû bin yüz yirmi iki senesi evkâflarından orta para ve tevâbi' mukâta'asın işbû binyüz yirmi iki senesi Martı ibtidâsından (arefte?) değin kıdvet-ül-emâsil ve-l akrân Mehmed Ağa nâm kimesneye sene-i sâbık üzere iltizâm edüb onlar dahi bedel-i iltizâm kabûl ve ta'ahhüd etmeleri ile vâki' olan a'şâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyye ve resm-i 'arûsân ve resm-i kevvare ve beyt-ül-mâli 'âmme ve hassa ve mâl-i mefkûd ve mâl-i gâ'ib ve cürm-i cinâyet ve salb-ı siyâset ve niyâbet bâd-i hevâ yâve ve kaçgun ve kul câriye müjde-gânesi ve tapu-yi zemin ve resm-i begâyet ve resm-i yaylak ve kışlak ve sâ'ir vakf-ı şerîfe ait ve râci' olan hukûk-i rûsum örfiyyesi üslûb-ı sâbık üzere zabt ve rabt olunub âherden vüzerâ-yı i'zâm ve mîr-i mîran voyvodalar ve mütesellimler voyvodalar ve sâ'ir ehl-i örf tâ'ifesi min küll-il-vücûh ta'arruz etmeyüb mefrûz-ül-kalem maktû'-ül-kıdem serbestiyyet üzere zabt ve rabt edüb hilâf-ı şer vel-l-kânûn re'âyâ fukarâsına zulm ve ta'addî olunmamak üzere hâlâ tevliyetin hasebiyle işbû temessük tahrîr olunub mûmâ-ileyhin yedine vaz' olunub taraf-ı âherden bir fert dahl-i ta'arruz eylemeyeler. fi târih-il mezbûr.

El fakîr mütevellî vakf-ı mezbûr.

Kıdvet-ün-nüvâb el müsteşriin Bergama ve Ilica ve Kemer Edremid nâ'ibleri efendiler hazretleri zîdet fazlühüm da'vât-ı lâyika ithâfıyla inhâ olunur ki taht-ı nezâretimizde olub Bursa'da vâki' merhûm Sultân Murad hân-ı sâni evkâfından orta para tevâbi' mukâta'sı işbu bin yüz yirmi senesi martı ibtidâsından zabt eylemek üzere taraf-ı vâkıfdan dârende-i mektûb Mehmed nâm kimesne der-uhde ve iltizâm olunub zabt çün ol tarafa revân olmağla mektûb tahrîr ve irsâl olundu.Vusûlünde gerekdir ki mukâta'a-yı mezbûr merkûma zabt ve re'ayâsının dahi üzerlerine lâzım gelen hukûk ve rüsûmların olageldiği vecîh üzere edâ etdirilüb olagelmiş mugâyir kimesneye ta'allül ve muhâlefet etdirilmek me'mûldur.Bâkî 'izz ü fezâilihüm dâ'im.

El fakîr dâr-üs-saâde Süleyman

2

Edremid'de vâki' reîszâde Mustafa Efendi vakfının yevmî iki akçe vazîfe ile mütevellîsi olan Safiye nâm hâtûn hizmet-i tevcihde tekasülü sebebiyle evkâf-ı mezbûre nazırı ve mezbûre Safiye diyâr-ı âharda sâkine olmağla ehl-i mürtezikanın vazîfelerini edâ eylemediğinden nâşî çitnam karyede olan mu'allim-hânesi dahi mu'attal olmağla mezbûre Safiye ref' olunub yerine vakf-ı mûmâ-ileyhin evlâdının erşedinden işbu râfi'u tevki'u refî'-uş -şân-ı hâkânî kıdvet-ül-emâsil ve-l-akrân hasan zîdet kadrühü için Sâlih ve müstakîm ve dîn-dâr ve her vecîhle tevliyet 'uhdesinden gelmeğe kâdir ve Edremid'de sâkin olmağın tevliyet-i mezbûra ber-mûcib-i şurûta vâkîf ve Edremid ahâlileri ashâbları berât-ı 'âlî-şânım vermek ricâsına kıdvet-ün-nivâb el müsteşriin Edremid kazâsı nâ'ibi Mevlana Seyid Ahmet zîdet 'ilmîhu 'arz eylemeğın hakkında tezyid-i 'inâyet-i pâdişâhânem zuhura getirüb nâ'ib-i mûmâ-ileyhe 'arz ve bin yüz yirmi iki senesi cemâzi-yel-âhirin dördüncü günü tarihîyle müverrah verilen rû'ûs-u hümâyûnum mûcibince vâki' ise tevcîh edüb bu berât-ı hümâyunu verdim ve buyurdum ki mezbûr Hasan zîdet kadrühûya varub evkâf-ı mezbûr ber-mûcib-i şurût vakıf evlâdiyyet ve meşrûiyyet üzere mütevellî olub icrâ-yi hizmet eyledikten sonra ta'yîn olunan yevmî iki akçe vazîfesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alıp mutasarrıf olub ol bâbda ref' olunan mezbûre Safiye ve taraf-ı âherden bir ferd gadr ve taarruz kılmayalar.Şöyle bileler.'Alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîran fî el-yevm essabiu min cemâzi-yel-âhir sene isne ve işrin ve mie ve elf.

Konstantiniye-i Mahrûse.

Maveride min-el-evâmîr ve-l mekâtib fî zemâni-eş Abdülfakir Hamdullah el Mevla hilâfeti kütibe min-hezel mahmil ilâ mazallah el-melîk-ül-ecele

Tıbkı aslül-hatr(arapça ifade)

Mahmud Paşa mahrûse-i Konstantiniye

3

İşbu râfi'u tevki'u refî'uş-şân-ı şeh-r-yârî ve nâfi'lu yarlığ-ı belîğ-i mekremet-i 'üvân-ı ba-hudâ kıdvet-ül-ulemâ Mevlana Eyyüb zîdet 'ilmihu divân-ı hümâyûnuma 'arz-ı hâl edüb Edremid'de vâki' İnebey vakfının yevmî bir akçe vazîfe ile zâviye-dârı olan İsmail fevt olub yeri hali ve hizmet-i lâzimesi mu'attal olmağla mahlûlünden kendiye verilmek bâbında istîdâ-yı 'inâyet eylemeyin.Tevcih olunub berât-ı şerîf-i 'âlî-şânım verilmek ricâsına a'lâm-ül-'ulemâ-yi mütebahhirin.Eftâlül fudalâ-il müteverri'in Şeyh-ül islâm sellemeh-üs-selâm es-seyyid ali edâm-Allahü Te'âlâ fazâil-i işâret etmeğın hazret-i mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getürüb müşârün-ileyhin işâreti ve bin yüz yirmi iki senesi cemâzi-yel-âhirin on ikinci günü tarîhiyle müverrah verilen evâmir-i hümâyûnum vakfiyyem mahlûlünden tevzi' edüb müverrah berât-ı hümâyûnu 'izzet makrûnu verdim.Buyurdum ki mûcib-i ileyh olub zîdet 'ilmihu varıb vech-i meşrûh üzere evkâf-ı mezbûrun zâviye-dârı olub hizmet-i lâzimesin bî'-kusûr mer'î ve muvaffak kıldıktan sonra zikr olunan yevmî bir akçe vazîfesin zâviye-i mezbûr muhassâlından olub müdâvili edâ iden taraf-ı âherden hiç ferd mâni' ve müzâhim olmayub dahl ve ta'arruz kılmayalar.'Alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar.

Tahrîran fî el-yevm er rabiu ve aşara min cemâzi-yel-âhir

Be Makâm-ı Konstantiniye

4

Kıdvet-ül-kudât ve-l-hükkâm ma'den-ül fezâil-ül-kelâm Mevlana Edremid kadısı zîdet fazlühüm vel kıdvet-ül-emâsil ve-l-akrân Cezîre-i Midilli nâzırı olan zîdet kadrühüm tevki'-i refîhi hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki Kemer Edremid nâ'ibi Mevlana Abdullah zîdet 'ilmihu divân-ı hümâyûnuma 'arz gönderip cezîre-i Midilli nezâretine tâbi' Kemer Edremid iskelesinde mevcûd bulunan emti'a ve eşyâ tahmîl edenlerden mukaddemâ mâlikâne mutasarrıf vekîli İstanbul gümrüğü mülhâkatına kıyâs ile bir Müslümandan yüzde dört akçe gümrük ve kefereden ve Yahudiden yüzde beş akçe gümrük olmak üzere hilâf-ı inhâ fermân olub taleb eylediğinde tüccâr tâ'ifesi Kemer Edremid kazâsına meclis-i şer'a varıb kazâ-i mezbûrda müstakbel iskele ve kale altı olmayub kadîmden gelen sefînelere tahmîl olunan emti'a ve eşyâdan beher sefineye

Midilli nâzırları tarafına rüsûm-u selâmet ile üçer ve dörder gurus verilüb bundan gayrı bir şey verilegelmiş değil iken gümrük talep eder sefînelere mahmil eylediğimiz eşyâları İstanbul ve tevâbi' gümrüklerine gönderdiğimizde mu'tâd üzere tekrâr gümrük dahi olub iki defa gümrük talep olunmağla cümlemize gadr olmuşdur deyü tekellüm eylediklerinden na'ibi dahi ve ahâlisi mahzar etmeleriyle kaleminen bu husûsa emir verildiğünün kaydı bulunmayub ancak bilâ-kuyûdâtının mâlikane mutasarrıfa vekil 'arz-ı hâl ile vech-i meşrûh üzere emr-i şerîf verildiğü ihrâç olundukda Midillü'de hâsıl olub âher diyâra fûrûhta götürdükleri eşyâdan be-her-hâl gidecekleri iskelede gümrük verecekleri mukarrer olmağla da'vâ ve nizâ'ları münkatî'a olmak için bu makûle emti'a ve eşyâdan şurût-u meskûre üzere resm-i gümrük talep olunmayub ancak kadîmden beyinlerinde alınagelen rüsûm-u 'âdiyyeleri tahsîl ve tarafeyne bir dürlü verdirilmemek üzere kadîmden bu ana gelince veregeldikleri rüsûmâta kanâ'at etmeyüb ez-diyâr talebiyle rencîde eylediklerinden nâşî 'arz eder ve defter-hâne-i izdiyâd âmireden yoklandıkda cezire-i Midilli gümrüğü şurûtu hîn-i tahrîrde mukayyed olduğı üzere der-kenâr olunub lakin Edremid gümrüğü şurût-u kaydı bulunmadığı ve tahrîr-i cedid defterinde yoklandıkda anın dahi müfredâtı kayd olunmayub icmâl üzere olduğı ihrâc olmağun husûs-u mezbûra mukaddemâ fasıl ? bulub verilen emr-i şerife rüsûm-ı 'âdiyyeleri edâ eylediklerinden sonra İstanbul gümrüğü kıyâs ile tekrâr gümrük mutâlebesi iktizâ etmeyüb mukaddemâ verilen bâbında 'arz ve telhis etmeğın imdi telhis mûcibince amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlî-şânım sâdır olmuşdur.Buyurdum ki emr-i şerîfim vardık da bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi vech-i meşrûh üzere husûs-u mezbûra mukaddime olunub verilen emr-i hümâyûnuma mugâyir rüsûm-ı câriyyelerin edâ eylediklerinden sonra İstanbul gümrüğüne kıyâs ile tekrâr gümrük mutâlebesi iktizâ etmeyüb mukaddemâ verilen emr-i şerifin hilâf-ı ta'addîlerini men' ve def' idüb husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmak eylesin.Şöyle bilesin.'Alâmat-i şerîfeme i'timâd kılasın.

Tahrîran fi yevm el hamis min şa'bân-ül-mu'azzam.

Varak 82

1

Memâlik-i mahrûsede vâki' ehl-i zimmetin üzerine mevzû'-i der-derstlerine madrube olan cizye ve beyt-ül-mâlin usûl-i ahvâl-i şer'iyyesinden olub mezheb-i hanefiyye üzere ehl-i zimmetin bin yüz yirmi üç senesine mahsûb olmak üzere üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri vech-i şer'î üzere cibâyet olunmak lâzım gelmeğın şer'an istihkâklarına göre esnâf-ı selâse i'tibâriyle işbu bin yüz yirmi senesi şehr-i şaban-ı şerifi guresinde cizyeleri cibâyetine mübâşeret olunmak üzere Biga ve Karesi sancâkları Midilli ceziresi ve tevâbi'lerinde vâki' ehl-i zimmet ve Ermeni Acem ve Yahudi re'âyâlarının verilecek her yüz kağıdın üstü âlâ ve üstü edna ve sekseni evsat olub cizyeleri cibâyeti işbu râfi'-u tevkî'ün nişân-ı hâkanî kıdvat-ül-emâcid ve-l-â'yân Midilli kadısı Halil zîde kadrühüya tefvîz olunmağın sâdir olan hatt-ı humâyûn şevket-mahun mûcibince işbu berât-ı 'âlî-şân-ı ma'delet-i gayan didüm ve buyurdum ki cizye-dâr-ı merkûm varıb şa'bân-ı şerîf guresinden hâkim-i vakt muvâcehesinde mir-i mührisi memhûr yedine verilen cizye evrâkı bahçasının mühürleri kat ve evrâkta olan mührü tatbik olunduktan sonra bir kaseye vaz've vilâyet kadısı mühürleyip der-saâdetime irsâl eyleyeler ve kalem-i mezbûra tâbi' her vilâyetde ve karyesinde sâkin ve mevcûd bulunan ehl-i zimmetin bir ferdi hâriç kalmamak şartıyla vech-i şerh üzere her bir belde ve karye ahâfisi beyinde esnâf-ı selâsede kangı san'atdan 'ad olunur ise fakir kimesneden bir dinar mütevevssit-ul-hâl olanlardan iki dinar ve âlâ hâl olanlardan dört dinar eşref cizyeleri ahz olunub cizye-i şer'iyyeler istihkâklarına göre edâ eyledikleri ma'lûm olunmak için esnâf-ı selâseden her birine mîr-i mühürü mahdum eşkâl ile birer kağıt verilüb ve tevzî' eylediği evrâkın âlâsından on iki ve evsâtından dokuz ve ednâsından altı para mühür resmi cizyeler kendülerine ma'îşet ve bundan mâ-'adâ her bir varakından bir para cizye muhâsebecisi ve kâtiblerine o yurt kitâbetine cem' olunan asl-ı cizyeden mahsûb olmak üzere verilib ve memâlik-i mahrûse ednâ kongrelerinden sâkin ehl-i zimmetin selâtîn-i izâm ve vüzerâ-yı kirâm ve mîr-i mîran ve ümerâ ve sâirlerinden kadılarına ve ocaklıklarına muhasıllık vovyodalık dâhil olanlar ya'ni esbâba sebtten defterden ifrâz ve maktû' olanların gerek râcil ve gerek bi-tarîk ve gerek ber-tarik ile ellerine berât alıp tercümanlık ve müsellimlik ve muafiden ednâsında olanlardan iki iktisâb ve 'amele kâdir olub iktisâbında mâni' olurve zararet ve kalem ve-yâhûd ekser zamanda ibtilâ-yı maraz gibi 'izâr-ı sahîhası olmayıb bir ehl-i zimmetden istisnâ olunmayub Hristiyandan cizye alınması deyu halk beyinde meşhur.....

mezkur olan kavliyle ta'allül ve edâ-yı cizyeden imtinâ etdirilmeyüb bu makûlelerin hakkı vech-i şer'î üzere istihkâklarına göre bir vahîdden alınan sülûs itibariyle cizyeleri cibâyet olunub cizyeye mustahak olmayan gayr ednâ olmayub pir u fani olandan hilâf-ı şer cizye talep olunmayub ve in-şâ-Allahu Teâlâ cizyeleri sene tamamına dek tevzî ile tahsîl ve cizye-dârlar mu'af-ı hücec olan mâl-ı cizyeyi dört taksit ile teslîm cizye emrim eyleyeler ve mâl-i cizye îcâb eden vâridât-ı şerefiyyeden olub ehl-i zimmetle meskût cizyeyi müstelzim olur sâlim iken sah. (üstü çizili)

Karye-i Temâşalık	Karye-i Çitköy	“ Bölücek
Karye-i Sarnıç	Karye-i frenk	Cem'an yekûn 137
Karye-i İmir	Karye-i Çoruk	
Karye-i şapçı	“ Çıkrıkçı	

Sürsat hane rubû' 20.4

2

Mefâhir-ül-kudat ve-l-hükkâm mâ'den-ül fezâil-ül-keîâm Karesi sancâğında vâki' olan kadılar zîdet fazlühüm mefâhîr-ul-emâsil ve-l-akrân â'yân-ı vilâyetin işerleri zîdet kadrühüm tevki'î refîhi hümâyûnum vâsil olacak ma'lûm ola ki sefer-i hümâyûn nusret mekrûn ve donanmayı hümâyûnum kalyonları ve serhat-ı mansûrum kılâ'ı için ziyâde barut tabh olunmak ve lâzım ve mühim olmağla bin yüz yirmi dört senesinde Gelibolu kâr-hânesinde barut tabh olunmak için sene-i sâbıkada mübâya'a olunageldiği üzere livâ-ı merkûmda vâki' kazâlardan beşer bin beş yüz akçe hâlis güherçile mübâyî olunmak lâzım gelmeğın yedine verilen mühürlü ve nişanlı mevkufât defterleri sûret-i mûcibince mu'accelen mübâyî ve cem' ve tahsîl etdirmek fermânım olmuşdur.Buyurdum ki hükm-i şerîfime mübâşir-i mezbûr vardık da bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her vukiyyesi otuz sağ akçeye olmak şartıyla lâzım gelen bahâsı bârûd-hâne nâzırı yedinden verilmek üzere livâ-i mezbûrede olan kazâlardan ol mikdâr hâlis güherçileyi mühürlü ve nişanlı mevkufât defteri sûreti mûcibince 'âcilen mübâyî ve cümle cem' ve tahsîl ve kâr-hâne-i mezbûreye nakl ve kabzına me'mûr olan edâ ve teslîmlerine temessük aldırub eyyâm-ı hizmet etdiresiz.Amma

bu bahâne ile re'âyâ fukarâsının akçeleri ketb olunub cevır ve eziyet olunmaya zulüm ve ta'addîden bundan ihtirâz eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfeme i'timâd kılâsız.

Şehr-i sefer-ul hayr sene erbaa ve işrin ve mie ve elf.

Konstantiniye-i mahruse

Varak 83

1

İşbu bin yüz yirmi dört senesinde mahsûb olmak üzere Edremid kazâsından dokuz yüz otuz sekiz vukiye? Göherçile sâbihası ve Gelibolu bârûd-hânesi nâzırına teslîm ve beher vukiyesine ta'yîn buyurulan otuzar sağ akçe mirîsini nâzır-ı merkûm yedinden olmak üzere mübâşir ta'yîn olunan Ali ağa yedi ile vârid olunan fermân-ı cihân-muta' sicilli mahfuza ba'de-l-kayd kazâ-i mezbûrdan ol mikdar güherçile tedârîki mün'adim olduğuna binâen cümle âhâlîyi vilâyet taleb ve ma'rifetleri ile beher vukiyesine mirisinden. Mâ-adâ mübâşir-i merkuma verilen altmış beş akçeden müctemi' beş yüz sekiz guruş bir sümün mala miri mübâşir-i merkûm konaklarından dört guruş Hacı Hasan'a ve dört guruş El-Hâc İbrahim ve altı guruş Mustafa Ağa'ya ve altı guruş harc ve altı guruş huddamiye ve dört guruş muhzır ve kalemiye ve harc-ı vilâyet on bir guruş cem'an beş yüz doksan üç guruş kazâ-yi mezbûrun mevcûd yüz otuz yedi hânesine tevzî' ve taksim olunduk da beher hanesine dört guruş ve dört sümün isâbet eylediği defteridir ki ber- vech-i âtî zikr olunur. Hurre fi-l-yevmî errâbi' el işrîn. Şehrî camâzi-yel-âlâ sene 1124.

Sene erbaa ve işrin mie ve elf

Mahalle-i kadı Tuğrul	Mahalle-i kapucubaşı	Mahalle-i câmi'-i kebîr
Mahalle-i kadı Celâl	Mahalle-i Tuzcu Murad	Karye-i Evciler hâne
	Mahalle-i Turhan Bey	Karye-i Bayındır
Mahalle-i hakîm zâde	Mahalle-i Soğan	Karye-i Kulaklar
Mahalle-i kadı İlyas	Yemenî hâne	Karye-i tahta
Mahalle-i câmi'-i vasat	Mahalle-i 'adîl zâde	

Karye-i Güre	Karye-i Babailar hâne	“ Dereviran
Karye-i Kızılkeçili	Karye-i Abadlı	“ Temâşâlık
Karye-i Zeytunlu	Karye-i Dereli	“ Sarnıç
Karye-i Etmekçi	Karye-i yaycılar	“ İmir Hân
Karye-i Arablar	Karye-i Hacı Aslanlar	“ Şapçı
Karye-i Kaşıkçı hâne	Karye-i Beliler	“ Çit
Karye-i kadı hâne	Karye-i Şekviran	“ Frenk
Karye-i Kızıl	Karye-i Havran-ı Kebir	“ Çoruk
Karye-i İbrahimce hâne	Karye-i Yenice Karye-i Karacaaliler	“ Çıkrıkçı “ Bölücek

Cem'an yekûn hane 137

2

Kıdvet-ül-kudât ve-l-hükkâm ma'den-ül fezâil-ül-keîâm Edremid beyi ve Edremid yeniçeri serdârları ve â'yân-ı vilâyetin işerleri zîdet kadrühüm tevki-i refi-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki in-şâ'-Allahu Teâlâ evvel-i baharda Nakz-ı ahd eden Moskov keferesi üzerine bi-z-zât sefer-i hümâyûnum mukarrer ve muhakkak olmağla istabl-i âmirem davarları ve rikâb-ı hümâyûnumla me'mûr kapım kulları ve ahâlî-i dîvân ve sâir ta'yînât için küllî zahire lâzım ve cümleden ehem a'zam-ı umurdan olub bulunan mahallâtdan mübâya'â ihzârı muktezi olmağın imdi şol bir İstanbul kilesi Kemer iskelesine nakli ile otuzar sağ akçeye olmak üzere ve lâzım gelen bahâları havâle olunan bedel-i sülsât malından mübâşir yedinden ashâbın tamamen verilip bir akçeleri ketb olunmamak şartıyla ve sa'îr-i mezburun mübâya'âsı ve nakli emr-i müsta'celeden olmağla cümleden mukaddem ve tahsil-i iskele-i mezbûra nakli teslimi Kıdvet-ül-emâcid ve-l-â'yân Melek Ahmed zîdet mecluhuya tefviz olunmağla taht-ı kazâlarınızdan mübâya'ası fermân olan yirmi bir kil sa'îri mübâşirin yedine verilen mühürlü ve nişanlı mevkufat defteri suretinde her kazâyâ ta'yîn ve tasrih olunduğu üzere kimesneye cevri ve ta'addî olunmamak

şartıyla ma'rifet-i şer ile tevzî' ve bir gün evvel mübâya'â ve tedârik ve İskele-i mezbûra nakil ve kabza me'mûr olan teslîm ve hazır mevcûd ettirmeğe her biriniz takayyüd-ü tam eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlf-şânım sâdır olmuştur Buyurdum ki hükmi-şerifimle ta'yîn olunan kıdvet-ül-emâcid ve-l-â'yân Melek Ahhmet zîdet mecluhu vardık da bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'âmel edüb dahi siz ki kadılar ve kethüda emîrleri ve yeniçeri serdârları ve â'yân-ı vilâyetin işerlerisiz Taht-ı kazâlarınızda mübâya'ası fermânım olan ol mikdâr kil sa'îri sefer-i hümâyunuma me'mûr asâkir-i mensûremin cümleden ehem ve a'zam umurundan olmağla cümleiniz bi-l-ittifâk mübâşir-i mûmâ-ileyhe irsâl olunan mühürlü ve nişanlı sûret-i defterde her kazâyâ ta'yîn ve tasrîh olunduğu kabza me'mûr olana teslîm etdirmekte ziyâde dikkat ve ihtimâm edüb (ivak ?) ve te'hîrden begayet ihtirâz edesiz.Lâzım gelen behaları fermânım olduğu üzere havâle olunan bedel-i sülsat malından ashâbına edâ ve teslîm olduğuna hüccet-i şer'iyye etdirip mübâşir-i mezbûrun yedine veresiz ki hîn-i hesâbda hesabına mahsûb kılına Amma bu bâbda herbirinizin muhâlefeti sebebiyle zahâir-i mezbûrun vakt ve zamanıyla nakil olunmayıp te'hire kalmağla 'asâkir-i mansûrenin müzayakasına bâ'is olasız.Sonrada bir türlü cevâbınız masmû'-u hümâyûnum olmayıp bu umûr-i mühimmenin ta'tiline bâ'is olanları ihzâr ve eşedd-i 'ukûbet ile ceza tertip olunur.Bilmiş olasız ona göre basiret ve intibâ' üzere olup bir güre ol mübâya'â ve nakil ve tesellümüne cehd sâ'î olasız.Şöyle bilesiz 'Alâmet-i şerîfeme i'timâd kılınız.Tahrîr el yevm essani eşara min şehri zilhicce sene erbaa ve işrin ve mie ve elf.

Be Makâm-ı Sahrâ-yi Edirne

3

Mefâhir-ül-kudât ve-l-hükkâm ma'den-ül fezâil-ül-keîâm.Mihaliç ve Kirmasti ve Biga ve Lapseki ve Ezine ve Edremid kadıları zîdet fazlühüm ve mefâhir-ul-emâsil ve-l-âkrân yeniçeri serdârları zîdet kadrühüm tevki-i refi-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki Mihaliç vovyodası Halil zîdet kadrühü âsitâne-i saadetime arz-ı hâl edüb bundan akdem taraf-ı mihriden tevzî'-i fermânım olan miri dakîkden Mihaliç ve Kirmasti ve Biga ve Lapseki ve Ezine ve Edremid kazâlarına tevzî' olunan miri dakîkin bahaları işbu sene-i mübârekede rû-yi deryâyâ ihraç olunacak donanma-yi humâyûnum kalyonlarının beksimat ve baharı için fermân-ı 'âlf-şânım ile El-hâc Nureddin'e havâle olunub lâkin bu ana değin edâ ve teslîm olunmayub müzâyakayı

bâ'is olmalarıyla zikr olunan kazâların tevzî' defteri mu'cibince zimmetlerinde olan miri dakîkin bahaların bir gün evvel ve bir saat mukaddem yerli yerinden tahsil etdirülüb kat'iyen (ivak?) ve teh'îr ve bir ferde ehl-i illet ve bahâne etdirmemek bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecîlden imdi defter mucibince kazâlardan mübâşir ma'rifetleriyle tahsil ve de kazâ dahi 'arz olunmak üzere vakt-i âhire kıyas olunmamak üzere alâ-eyyi-hâl tahsil etdirmek fermânım olmuştur. Buyurdum ki hükmi-i şerifime vardık da bu bâbda sâdir olan emrim üzere amel edüb dahi siz ki kadılar ve serdârlarınız zikr olunan kazâlara tevzî' olunan dakik bahâsı donanmayı humâyûnum kalyonları beksimet bahâları bi-hakkın ta'tîn olunan emvalden olmağla vakt-i âhara kıyas ile te'hîre ve her ferde illet ve bahâne etdirmeyüb tevzî' emri mucibince mübâşir-i mezbûr ma'rifetiyle yerli yerinden alâ-eyyi-hâl tamamen tahsil ve kazâlardan tahsil olunduğuna taraf-ı şerden 'arz olunub mübâşir-i mezbûr ile irsâline masârif-i merkumlar te'hîr ve ta'tiline ba'is olunmakdan ihtirâz ve ictinâb edüb işbu emr-i şerifimin mazmûn-u münifi ile âmil olasız. Şöyle bilesiz. 'Alâmet-i şerîfeme i'timâd kılasız. Tahrîran fî el-yevm er rabia vel işrin şehri muharrrem-ül-harâm sene hamse ve işrin ve mie ve elf.

Be Konstantiniye-i Mahrûse

Varak 84

1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Bin yüz yirmi üç senesi ibtidâsından senesi tamamına değin berât-ı 'âlî-şân ile mutasarrıf olduğumuz Karesi sancağında Etmekci ve Zeytunlu nâm karyeler ve gayride yirmi bir bin altı akçe ze'âmetimizi işbu dârende-i ahardan Bayezid Çelebi iltizâm olunub merkûm ber-minvâl-i meşrûh üzere kabul eyleyüb meşkûr bir guruşun üç yüz guruşu ber-vech-i meşrûh bâkî kalan yedi yüz guruş sene aharında değin edâ ve teslîm olunmak üzere işbu zabıt temessükü merkûm Bayezid Çelebi yedine verildi gerekdir ki hâsıl olan aşar- şer'iyye ve rûsum-ı 'örfiyye ve tapu-yu zemîn ve bâd-ı hevâ ve cürm-i cinâyet ve sâir cüz'î ve küllî mahsûlât ve rûsumât her ne ki vâki' olursa mutad-ı kadim üzere merkûm Bayezid Çelebi'ye ahz ü zabt-ı rabt

etdürüb taraf-ı ahardan bir fert dahi ve mâni' olmayub mûcib-i temessük ile 'amel oluna sene 27 muharrem 1132

	Karye-i Zeytinli	Karye-i Yenice
Mahalle-i kadı Celal	Karye-i Etmekçi	Karye-i karaca aliler
Mahalle-i Hâkimzâde	Karye-i Arablar	Karye-i temâşâlık
Mahalle-i Turhan Bey	Karye-i Kadı	Karye-i Sarnıç
Mahalle-i Câmî'i vasat	Karye-i Babailer	Karye-i şapçı
Mahalle-i 'adîlzâde	Karye-i Abadlı	Karye-i Çit
Mahalle-i câmî'i kebîr	Karye-i Dereli	Karye-i Frenk
Karye-i Bayındır	Karye-i Hacı Aslanlar	Karye-i Çaruk
Karye-i Kulaklar	Karye-i Beliler	Karye-i Çıkrıkçı
Karye-i Güre	Karye-i Şekviran	Karye-i Bölücek
Karye-i Kızılkeçili	Karye-i havran-ı kebir	
Cem'an yekûn hâne 137		

2

Bâ'is-i temessük budur ki

İşbû sene-i mübârekede Mihaliç ve Biga ve Lapseki ve Ezine ve Edremid kazalarına taraf-ı miriden bâ-fermân-ı 'âlî tevzî' olunan dakîkin bahâları tahsili için tarafımızdan kethüdamız on bâ'is-i terkîm Hasan ağa ta'yîn olunmuşdur. İn-şâ'-Allah-u Te'âlâ zikrolunan kazaların mîr-i dakik akçeleri bir gün mukaddem cem' ve tahsil etdirilüb ahardan kimesne müdâhale eylememek üzere işbu hurûf ketb olundu. Fî gurre-i zilhicce 1134.

3

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Karesi sancâğından Manyas nâhiyesinde Bayındır nâm karye ve gayriden ve Balıkesir-i nâm karyede Karesi tımârı demekle ma'rûf nâm karye ve gayrîden ve İvrindi nâhiyesinde yürekli nâm karye ve gayrîden Edremid nâhiyesinde İnönü ve Sarnıç nâm karyeler ve gayrîden Kemer nâhiyesinde Güzelce nâm karye ve Kör kayası nâm karye ve gayrîden ve Ayazmend nâhiyesinde Armutköy ve Gömeç köy ve gayrîden hala berât-ı pâdişâhî şerife üzere mutasarrıf olduğumuz ze'âmetimiz karyeleri işbû 1123 senesi ve 24 senesi ve 25 senesi martları ibtidâlarından Gâyetine gelince altı yüz ellişer guruş mukabelesini Fahr-ül -akran Mehmed Ağaya der-'uhde-i iltizâm ol dâhi edüb sene-i sâbık üzere tarafımıza bedeli aşar-ı şer'iyye ve rüsum-ı örfiyye ve cürm-i cinâyet ve tapu-yı zemîn ve 'aded-i ağnam ve resm-i 'arûs-âne kadîm-ül-esbâb sene-i sabıkasından tarafımıza aid aşar-ı şer'iyye ve rüsum-ı örfiyye ve cürm-i cinayet ve tapu-yı zemin ve aded-i ağnam ve resm-i arusane ve resm-i asiya ve kovan ve yâve ve mecnûn ve beyt-ül-mâl 'âmme ve hassa ve miri yol ve bize aid olan cüz'î ve küllî cizyeler mezkûr Mehmed Ağa zabt ve rabt edüb üç sene bir zabt ve rabta tarafımızdan ve taraf-ı ahardan bir ma'nî olunmayalar.Tahrîren fî mezkûr.

4

Medine-i Edremid mahallâtından Soğan Yemez Mahallesiinde vâki' mescid-i şerifte imâm olanlara meşhûd olan mevâzı' müte'addide olan vakıf zeytun eşcârları ve nükut-u mevkûfenin mescid-i mezbûrede imam olan Hüseyin Efendiye ber-vech-i meşrutiyet verilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.Fî el yevm essabiu min Ramazanul Mübarek sene erba'a ve işrin ve mie ve elf.

Der zimmet-i mahalle-i mezbûrda sâkin piyâde oğlu Mehmed çelebi 38 guruş

Der zimmet-i mahalle-i mezbûrda sakin piyâde kızı Vahide hâtûn 15 guruş

Der zimmet-i mahalle-i mezbûr Bıçakçı Mustafa

Der zimmet-i mahalle-i mezbûr Himmet oğlu Hüseyin Beşe

Der zimmet-i mahalle-i mezbûr Emir Hayyam oğlu Seyyid Ahmed Çelebi

Der zimmet-i mahalle-i mezbûr Gassab Ahmed Beşe

“ “ medine-i mezbûre mahâllâtından Kadı İlyas oğlu Kapucu Mehmed Beşe

Medine-i mezbûre mahallâtından Babaoğlu Halil

Medine-i mezbûra tâbi' Ayazmend karyesinde Arap Muslu oğlu Abdi

Dutluca karyesinde Mehmed dede oğlu İvaz

Medine-i mezbûra tâbi' Eminler nâm mevzi'de sülüs-ü vasiyyet zeytinlik

Babailer altında vâki' zeytinluk

Ilıca kurbunda vâki' Serdar İbrahim Ağa tarlasında zeytin eşcârı gurus

Cem'an yekûn nükût 1192

Varak 85

1

Edremid'de vâki' müteveffâ reîszâde Mustafa Efendi vakfının tevliyeti Edremid kazâsına tâbi' Halil nâm karyede evkâf-ı mezbûrun bina vakıf eylediği câmi' ve mu'allim-hânesi evkâfının ber-mûcib-i vakfiyye-i ma'mûlün biha masârifi mu'ayyeneden fazlası evvelâ kendüye ba'de vefatihi sulbiyye kızları Ayşe ve Afife'ye ba'de vefatuhuma evlâdlarına karnen bâ'de karnin meşruta olub hala mezbûr Ayşe'nin kızları Safiye ve Saliha'dan gayrı batn-ı sânidin kimesne olmamağla şart-ı vâkif üzere fazla-i merkûm mutasarrıflar olub lâkin mezbûre Safiye aslah ve erşed ve müstâkime ve dîn-dâr olub tevliyeti 'uhdesinden gelmeye kadir olmamağla şart-ı vâkif üzere yevmi iki akçe vazîfe ile vakf-ı mezbûre tevliyeti üzere mâh-be-mâh mürtezikanın vazîfelerin edâ idüb ve sair hizmet-i lâzimesin dahi edâda mecd ve sagibe olub bir vecîhle hıyâneti sabite değil iken batn-ı sânide olmayıp vakf-ı mezbûr ile 'alâkası olmaya Hasan nâm müsrif hilâf-ı inhâ bir tarîkla tevliyet-i mezbûru alub gadr eyledüğü..... ve husûs-u mezbûra vukûfu olan ahâli ihbâr etmeleriyle tevliyeti merkûme Hasan ref'inden kemâ-kân mezbûre işbû râfi'u tevkîi refi'uş şân-ı hâkanî Safiye'ye inhâ ve mukarrer kılub berât-ı şerîf-i 'alfi-şânım verilmek ricâsına kıdvet-ün-nûvab ve-l-müteşari Edremid kazâsı nâibi Mevlana Abdullah zîde ilmihu

'arz etmeyin hakkında mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhânem zuhura getürüb nâib-i mûmâ-ileyhin arzı ve bin yüz yirmi iki senesi Ramazan-ı mübârekenin on beşinci günü târîhiyle müverrah verilen rü'ûs-u hümâyûnum mûcibince mezbûr Hasan'ın ref'inden ibkâ ve tevcih edüb bu berât-ı hümâyûn sa'âdet makrûnu verdim ve buyurdum ki mezbûra Safiye varup kemâ-kân evlâdiyyet ve meşrûtiyet üzere vakf-ı mezbûrun mütevelliyesi olub edâ-yı hizmet etdükten sonra ta'yîn olunan yevm-i iki akçe vazîfesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alıb mutasarrıf olub ol bâbda ref' olunan Hasan ve taraf-ı ahardan bir fert dâhil ve tâ'arruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerîfeye i'timâd kılalar.Tahrîr fi-l-yevm et tasiu aşara Fî Ramazân sene isneyn ve aşara ve mie ve elf.

2

Şeri'at-meâb ve faziletli Edremit kâdısı efendi zîdet fazlühû mefâhiru'l-efdal ve-l-akrân kethüda yeri ve yeniçeri serdârı ve â'yân vilayet işerleri zidet kadrühûm inhâ olunur ki Bi-avnillahi Teâlâ devlet-i 'âliyeden Moskov çârı beyninde yüz on iki senesinde sulhu salâh vâki' olub lâkin çâr-ı Moskov deli Sulh ve salâha mugâyir-i sû-i kasdı iş'ar ebed ve insiyâb-ı i'mâle mübâşeret ile takas-ı 'ahd eylemekle Çarîlerin gervar Moskov keferesinin üzerine şer'an sefer-i hümâyûn lâzım gelmeyin imdi hala eyâletimizde 'umûmen zu'amâ ve erbâb-ı tımar beyi mükemmel ve cinayete yarar tüfenkbin nefer süvâri halkıyla mean inşâ'-Alahu Teâlâ rûz-i hizada mukaddem Edirne sahrasında ordûyi hümâyûn ve mülâki yanında sâdır olunub fermân-ı hatt-ı hümâyûnum mûcibince taht kazalarımıza varılıb nüzûl olunmak ehemm ve lâzım olmağla imdi sefer-i hümâyûn vukû'unda Anadolu vâlîleri tarafına verile gelen imdâdiyye ve seferiyyeyi tedârik ve cem'-i tahsîl etdirilüb ve Kırkız halkı nâ-be-tan için üç...mülk zadi zâhire hazır etdirmek için buyuruldu.Tahrîr ... (Son kısmı yok)

(Baş tarafı yok)...kıdvet-ül emâsil ve-l-akrân zîdet kadrühûm

3

(Baş tarafı yok)....Rüûslarına darb ve tahmil olunduğunu sem' mucibince (?) ilkâ olmağla istihkâklarına göre cizyedarnüviş eşkâliyle evrâkların verilüb cizyeleri cibâyette oluna. Ve cizyeleri cibayetine 'Amiller dahi cadde-i haktan 'udûl eylemeyip kemâl-i istikâmet ile hareket edip cihet-i ma'îşetleri müctemi' olan hazîneden mahsûb olmağla hilâf-ı şurût-ı berât-ı 'âlî-şân re'âyâ fukarâsından başka ma'îşet ve zâhire ve kâtibiyye ve kolcu sarrafiyye nâmıyla bir akçe ve bir habbe mütalebe eylemeyeler. Kimesneye hilâf-ı talebi mal olmayub zulüm ta'addî ettirir ise sırren ve 'alenen halas munkarız etdirilmeyüb asl-ı malı hazînede ve yarım akçe alındığı zâhir olur ol makûleler kayd u senet ile âsitâne-i saâdetime ihzâr olunub şer'an muhkem haklarından gelünür ona göre işbu berât-ı 'âlîşânımın şeref-i mürâ'ât olunub gerek kadılar ve gerek voyvodalar ve kura zabitleri ve sâir sükkân-ı vilâyet bi-littifâk cibâyeti husûsunda hazîne-dârlara i'ânet edüb ehl-i zimmetin cizye-i şer'iyye cibâyetine mümânaat olurlar ise haklarından gelinüb üzere ismi yazıb dersa'âdetime arz ve i'lâm eyleyeler ve her nefer cizye malını eda eylediği ma'lûm olmak için hazîne-dâr başka derfter tutub mahallesiyle ve karyesin olanlar gediğin karyesiyle ve ecnebi olanların kendilerinin ve babalarının isimleri ve şehirleriyle ale-l-ekser defter hesâbı görüldükten cizye muhâsebesi kalemine teslîm eylemek üzere hıfz edüb der-i devlet-ı rmedârıma göndereler ve cizye me'mûr olduğu kazân ve tevâbı kur'aların edâ eylediği evrâk hazîne kaleminde mahfuz olan mührü ile mühürleyip ba'dehû eşkâl-i seniyye olan ve mühürlemek begâyetiyle hırz olunan vech-i iktizâda ve ref'-i iştibâh için tatbîk olunub min ba'd işbu berât- 'âlîşânıma mugâyir ve tasriha ve tevzî' olunan şurût-u kuyûdun tenfiz îfâsına her biri gerek ihtimâm edüb hilâfiyla hareketden hırz eyleyeler şöyle bileler 'alâmet-i şerîfeme i'timâd kılalar tahriren fî el yevm-ül-hamîs min şehr-i receb sene Be makâm-ı Konstantin

4

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki işbu bin yüz yirmi üç senesinin üzerlerimize lâzım gelen cizye cibâyeti Biga ve Karesi sancâkları mâl-ı mirisin cem' için bâ'is-üt-temessük Balıkesirli mütevellisi Kareside tefvîz ve vekîl nasb olunub gönderilmiştir

tarafımızdan taraf-ı 'âcizâne bir kimesne müdâhil ve mâni olmamak için yedine işbu temessük verilip vakt-i hâcetde ihtiyâc olmağa el fakir Mehmed Ağa cizye-dârı Karesi...ve Biga ve Çan

Suret-i emr-i şerif-i alişan suretidir.

Kıdvet-ül-kudât ve-l-keîâm ma'den-ül-fazl ve-l-keîâm Mevlana Edremid kadısı zîdet fazlühû tevkî-i refi-i hümâyûnum vâsıl olacak ma'lûm ola ki Eyüb zîdet fazlühû dîvân- ı hümâyûnuma 'arz-ı hâl edib kazâ-i mezbûrda vâki' Meşhedpınarı da İnebey zâviyesi vakfının yevmî bir akçe vazife ile berât-ı 'âlîşân ile zâviye-dârlığına mutasarrıf ahardan edegelmış değil iken Balya ahâlîsinden bazı kimesneler zâviye-i mezbûr 'avârizına meşruttur.deyu ta'arruz ve müdâhale bildürüb hilâf-ı şer-i şerîf ve mugâyir-i defter-i hâkanî mezbûrları ol vecihle dahî ve ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-u fermân eyledüğü ecîlden hazîne-i âmiremde mahfuz olan Anadolu muhâsebesi ve menzillerine nefer olundukda Edremid kazasında İnebey zâviyesi vakfının yevmî bir akçe vazife ile zâviyedârlığı es-seyyid mahlûlünden Eyüb üzerine olunduğu mastur ve mukayyed olub ve mevkûfât defterlerine dahî nazar olundukda zâviye-i mezbûrunun kaydı der-kenâr olundukda imdi hilâf-ı şer-i şerîf ve mugâyir-i emr-i defter rencide ve ta'addî etdirilmeye deyu bu fermân-ı 'âlîşân sâdır olan emrim üzere amel edüb dahî zâviye-i mezbûrun zâviye-dârlığı hazîne-i âmirem defterlerinde mezbûr Eyüb zîde salah hânın üzerine olmağa hilâf-ı şerîf ve mugâyir-i emr-i defter ol veçhile rencide etdirmeyüb müdâhale edenleri men' ve def eylesin.Şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.Hurrîre fî yevm-ül hamîs min şa'bân-ul mu'azzam isnâ ve aşaran ve mie ve elf.

Varak 86

1

.....Edremit

Kadısına.....

vâsıl olıcak ma'lûm ola kıdvetü's-sulehâ-i'sâlikîn Eyyüb zîde salahahü südde-i sa'âdetime tahrir gönderip Edremid'de Meşhedpınarı demekle ma'ruf mevkî'de İnebey zâviyesinin vazife-i İle zâviyedârlığı şeyh-ül islâm işâretiyle kendüye tevcih olub bi-l-fi'l berât -ı ni'amım üzerine olmağa ahz-ü vusûl olunmak icâb etmez

iken Edremid'de sâkin eşkiyâdan küçük Hacı İbrahim ve Emir Ali oğlu Hüseyin ve Kara Mustafa ve 'âlim ve Dağlı Hasan nâm kimesneler hevâlarına tâbi' eşkiyâ ile câmi-i kebîrde cem'iyet râh-ı mezbûrenin mahsulünü bilâ-sened ahz ve fûrûht sana zâviye-i mezbûreyi bir vecîhle zabt etdürmeyüz deyü cevâb idüb tasaddî eylediklerin bildirib mezbûrlar mübâşir mâ'rifetiyle âsitâne-i sa'adetime ihzâr olunmaları hükm-i humâyûnumu ricâ etmeniz vech-i meşrûh üzere âsitâne-i sa'âdetine ihzâr olunmaları emrim olmuştur. Buyurdum ki vusûl bulduk da sâdir olan emrim üzere 'amel dahî zikr olunan beş neferi mübaşir-i mûmâ-ileyh ma'rifetiyle âsitâne-i sa'âdetime ihzar olunub emr-i şerîfimin mazmûn-ı münifim ile amel olasin şöyle bilesin alâmet-i şerifeme i'timâd kılasin. Tahrîr fî evâsıt-ı şa'bân sene işrîn ve mie ve elf

Vesala ileyna fî şehri' receb 1120

Bemakam-ı Kostantiniyye

Bâis-i tahrîr-i hurûf budur ki

2

Hala mutasarrıf olduğum Karesi sancağında bin yüz yirmi iki senesi zi-l-ka'desinin gurressinden nefsi-i Edremid'de vâki cürm-i cinâyet bize 'âid olan her ne ise istîfâbiyye tarafımızdan tâlibi olan fahru-l-akrân İbrahim Çelebi ve Mehmed Çelebi nâm kimesnelere beher mah yedişer gurus olmak üzere verilmiştir. Gerekdir ki sene-i sâbık üzere varub mûmâ-ileyh zabt edüb ahardan kimesne mâni' olmaya

Ahzara İbrahim

Mutasarrıf Edremit

3

Akda kudât-ül müslimîn madenül fezâil ve'l-muin râfiu i'lâm-uş şerîfû'd-din .Vârisu 'ulûm-ul-enbiyâ ve-l mürselîn. El muhtas bî mezîdi. 'inâyet-ül el melîkûl el mu'în Üsküdar'dan Anadolu'nun sağ kolu nihayetine varınca vâki' olan mevlâ-yı i'zâm ve zîdet fezâilüküm ve kâdılar zîde fazluhum..... Vilâyet ve işerleri zîdet kudretühüm tevkî'i-i refi-i hümâyûnum vâsıl olacak. Ma'lûm ola ki devlet-i aliyye ile Moskov çarı bin yüz on iki senesinde sulh ve salâh vâki' olmağla ol bedel-i

zabt-ı sulha bu ana değin ri'âyet olunub lâkin çâr-ı Moskov Sulh ve sâlaha mugâyir hareket ve sene-i mezbûrdan beru devlet-i âliyyeye ve i'mâle mübâşeret eyleye olan müslümanlardan esir olmak davar sürüleri nehb ü gâret emvâl etmek gibi Moskov keferesinin hilâf-ı şerâit-i sulhu salâhı mütecaviz Ve devlet-i âliyyeye kasd-ı fâsidi ve gadr-ı hıyâneti müte'ayyen ve mütehakkak olmağla 'umûm vüzerâ-yı i'zam ve 'ulemâ-yi kirâm ve meşâyih muharrem-ül-ihirâm ve sâir ricâlinden olanlar ile huzur-ı humâyûn-ı şehriyârîde istişâre olunduk da memâlîk-i islâmiyeden dahi için Moskov keferesi üzerine sefer vacip olmuştur deyü bi-l-ittifâk cevâb virdüklerinden maada husûs-ı mezbûr şeyh-ül islâm ve mütiyû'l-En'âm olan dahi faziletlü efendi hazretlerinden istignâ olunduk da pâdişâh-ı islâm halledet hilafetuhu ilâ-yevm-il-kiyâm hazretleri küffârlardan ehl-i harb olan(Son kısmı yok)

4

(Baş tarafı yok)...ellişer akçe dahî oldurub bundan ziyâde bir akçe vermiye aldirmayasız ve hîn-i tahsilde miri için alınan akçenin her yüz on akçesinden esedi guruş ve şer-i cedîd ve frengi altun iki buçuk guruş ve macar altunu elli guruş bir rubu' ve hâlis-ül- iki buçuk guruş ve macar altunu elli guruş bir rubu' ve hâlis-ül ayar paranın fakı bir guruş aldırub bundan ziyâde ve noksan alınmaya ve aldirmayasın Ger defterden ve hânedan ve ferâğdan ziyâde talebiyle zulüm ve ta'zirden begâyet-i ihtirâz eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Sûret-i mevkufâtıdan sah fî sene 1123 makam-ı mahrûsa-i Konstantiniye

Kazâ-i Edremid bedel-i 'avârız hânehân 2412 rubu'

5

Fahr-ül-akrân ve-l-hükkâm ma'den-ül-fazl ve-l-keâm Karesi sancağında vâki' olan kâdılar zîdet fazlühûm tevki-i refi-i hümâyûnum vâsil olacak ma'lûm ola ki hâzine-i âmiremde mahfuz olan mevkufat defteri mucibince Karesi sancâğında vâki' kazaların bin dokuz yüz seksen bir buçuk ve bir sülüs ve bir rub'u ve bir buçuk bahâ

nüzûl hâneleri olub bin yüz yirmi üç senesine mahsub olmak üzere cem' ve tahsîli lâzım ve mühim olmağın yedinde mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûret-i mûcibince dikkat ve rıkkıyetle cem' ve tahsîl ve dahil-i hazîne-i âmirem etdirilmek fermânım olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir mezbûrda vâki' kazaların ol miktâr bedel-i nüzûl hâneleri olub târîh-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânelerinden altışar yüz akçe bedel-i nüzûlleri için mühürlü ve nişanlı mevkûfât defterleri sûretleri mûcibince dikkat ve rıkkıyetli cem' ve tahsîl etdürüb hilâf-ı emr ve defter kimesneye 'inât ve muhâlefet etdürmeyesin ve bu babdan mâ-adâ mübâşir-i mezbûrun cihet-i maaşî için her bir nüzûl hânelerinden otuz akçe dahi aldırub ve bundan ziyâde alınmaya ve aldırubmayasın ve hîn-i tahsilde miri için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedi guruş ve cedîd ve frengi altunu iki buçuk guruşa ve macar altunu iki guruş biri rubu' ve hâlis-ül-mi'yar paranın kırk bir guruşu aldırub ziyâde ve noksân aldırubmayasın. Ger defterden ve noksân hânedan fermânımdan ziyâde talebiyle zulüm ve ta'addiden ihtiraz eylesin. Şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Hâne 341 buçuk rubu' 1

Sûret-i mevkûfâtdan sah.

Varak 87

1

İş bu bin yüz yirmi senesine mahsûb olmak üzere Edremid kazasından bâ-fermân-ı âlî tahsîli lâzım gelen bedel-i 'avâriz Bin sekiz yüz altmış dört gurûş nüzûl cihetiyle bin dokuz yüz elli yedi buçuk guruş olub bedel-i 'avâriz ve nüzûl bedeli cem'an üç bin sekiz yüz yirmi buçuk guruş olub ve târîh -i defterden altı ay mehl için iki yüz guruş ve tahsîl-i mübâşir masârîfi otuz guruş ki cem'an iki yüz otuz guruş ve üç günlük masârife yirmi iki buçuk guruş ve on guruş için yüz altmış guruş iki salyâne defteri ve on altı guruş huddâmiye ve altı guruş muhızrlar kâtibine verilmek üzere ba'de-l-hisâb cem'an dört bin iki yüz altmış dokuz guruşa bâliğ olub mahkeme için vaz' olunan meblağın nısfı ecl-i merkûm hulûl ve tahsile mübâşeret olunduk da verilmek üzere cümle ahâli-yi vilâyet ma'rifetleriyle mevcûd olan yüz otuz

yedi hane olduktan sonra tevzî' olundukta beher hâneye otuz birer gurus ve ikişer sümün isâbet etmekle muhassıl-ı merkûme hâmil olduk da 'umdet-ül-eşbâh Abdullah ağa ecl-i merkûm hulûlünde li-ecl-it-tahsîl işbu defter ketb oldundu fî el-yevm el hâmis ve'l-işrîn min şehr-i Rebî'u'l-evvel sene selâse ve 'işrîn ve mie ve elf.

Mahalle-i Hacı Tuğran hâne	2		Karye-i Zeytinli hâne		11,5
Mahalle-i Kadı Celal hâne	2		Karye-i Ekmekçi hâne		1,5
3 rubû'			Karye-i Arablar hâne	2	3
Mahalle-i Hakimzâde hâne	2	3	rubu'		
rubû'			Karye-i Kaşıkçı hâne	2	1
Mahalle-i Kadı İlyas hâne	3		rubu'		
Mahalle-i Câmi'i vasat	hâne	2	Karye-i Kadı hâne		4
1rubû'			Karye-i Kızıl hâne		3
Mahalle-i Kapucubaşı hâne	2	3	Karye-i İbrâhimce hâne	1	1
rubû'			rubu'		
Mahalle-i Tuzcu Murad hâne	3.5		Karye-i Babalar hâne	1	1
Mahalle-i Turhan Bey hâne	1.5		rubu'		
Mahalle-i Soğanyemez hâne	2	1	Karye-i Narlı	1	1
rubu'			rubu'		
Mahalle-i Adilzâde		1.5	Karye-i Dereli hâne	4	
rubu			Karye-i Balcılar hâne	3	
Mahalle-i Câmi'i kebîr			Karye-i Hacı Arslan hâne	1	
1.5 rubu'			Karye-i Beyler hâne	2	
Karye-i Evciler hâne	4,5		Karye-i Şekviran hâne	3	
Karye-i Bayındır hâne		1	Karye-i Havran hâne	1.5	3
1 rubu'			rubu'		
Karye-i Kulaklar hâne	2,5		Karye-i Yenice hâne	2	
Karye-i Tahtaköy hâne		6	Karye-i Kırçalar hâne	1.5	
Karye-i Güre hâne	5	3	Karye-i Dereören hâne	1	
rubu'					
Karye-i Kızılkeçili hâne		3			

5.SONUÇ ve ÖNERİLER

Defterde çeşitli belge türlerini görmek mümkündür. Bunlar genel olarak i'âm, hüccet, tereke, emr-i şerif, temessük, nişan, mektup, buyruldu ve müteferriktir. Davalar kaydedilirken kadı tarafından belli bir sıralama gözetilmemiştir. Hüccetler genelde mal taksimi, veraset ve vekalet davaları ile ilgilidir. İ'lâmlar ve terekeler de bu şekildedir. Defterdeki davaların büyük bir kısmını veraset davaları oluşturmuştur. Emr-i şeriflerde ise deve tedariki, kılıç tımarı, zahira nakli, kereste tahsili gibi konular mevcuttur.

1125 tarihinde Edremid kazasının 137 hane olduğu, mahallelerinin, köylerinin isimleri hakkında bilgi sahibi oluyoruz. Ayrıca oradan alınacak avarızın miktarı, bunların hane başına ödenecek bedelleri, yine kazaya gelen mübaşirlerin harç ve masrafları ile konak harçlarının ve mübaşir ücretlerinin cümle ahaliden hane başına paylaştırılarak ödeneceğini öğreniyoruz. Yine o dönemde tüm Anadolu'da olduğu gibi Edremit kazasında da eşkıyalık faaliyetlerinin olduğu, bu faaliyetlerin önlenmesi için cümle kaza halkı ve tayin olunan mübaşir marifetiyle yakalanarak cezalandırılmaları ile ilgili buyruldukları görüyoruz. Bu da bize 18.yy başlarında Edremit kazasında hala Celali isyanlarının izlerinin devam ettiğini, halkın bu durumdan rahatsız olduğunu ve devletin bu faaliyetleri önlemek için gerekli tedbirleri aldığını gösteriyor.

Tereke kayıtları dönemin ekonomik faaliyetleri, sosyal hayatı ve iktisadi yapısı hakkında bilgi verir. Terekelerde ölen kişinin geride bıraktığı eşya ve mallarına bakarak o kişinin varlıklı olup olmadığı sonucuna varılabilir. Terekelere baktığımızda Edremit halkının ekonomik yapısının farklılıklar gösterdiğini görüyoruz. Halkın az bir kısmının ekonomik yönden oldukça varlıklıyken, genelinin ekonomik yönden daha zayıf durumda olduğunu görüyoruz. Terekelerden o dönemdeki insanların günlük hayatında kullandığı eşyaların neler olduğunu tespit etmek de mümkündür. Defterde adı geçen giyim eşyaları şalvar, kavuk, kürk, yağmurluk, fes, peştamal, dizlik, yelek, gömlek, kuşak, sarık, don, kaftan, fistanıdır. Seccade sadece 3 yerde geçmektedir. Burdan Müslümanların namazlarını halı veya kilim üzerinde kıldıkları anlaşılabilir. Terekelerde köhne veya müsta'mel olarak geçen kullanılmış ve eskimiş eşyalar da yer almaktadır. Terekelerin sonunda yekun denilerek malın toplam değeri yazılmıştır. Hemen alt tarafa "minhel ihracat" denilerek toplam değerinden çıkacak miktar yazılmıştır. Toplam malın değerinden düşülerek geriye kalan

kısım “sahhul baki” olarak yazılmış ve “li’t-taksim beyne’l-verese” denilerek belirtilmiş olan mirasçılara paylaştırılmıştır.

Tereke kayıtlarında bağ ve bahçeler dönümleriyle birlikte yazılmıştır. Defterden çiftçilerin hangi ürünü yetiştirdiklerini tespit etmek mümkündür. Bunlar yulaf, hınta, şa ‘ir, dakiktir.18. yy başında Edremit kazasında en çok zeytin üretimi gerçekleşmektedir.Bunun yanında bağlar(üzüm), incir, badem, buğday, arpa ve bahçede sebze üretiminin olduğunu görüyoruz.Üzüm üretimine bağlı olarak pekmez yapıldığını da görmekteyiz.Hayvancılıkla da meşgul olmuşlardır.Yetiştirilen hayvanlar koyun, kuzu, kara sığır ineği, taylı kısrak, camış öküzü gibi hayvanlardır.Sicillerde ayrıca çıkması muhtemel bir savaş için deve tedariki ile ilgili emr-i şeriflerden bölgede deve yetiştirildiğini de görüyoruz. Sicilde yörükler taifesinden çokça bahsedilmesi de bu bölgede hayvancılık faaliyetlerinin yöre için önemli olduğunu gösterir. Ayrıca yine terekelere baktığımızda arı kovanlarının miras olarak kaldığını görüyoruz. Bu da bize Edremit’te arıcılık faaliyetlerinin olduğunu gösterir. Yine zeytinliklerle birlikte zeytinyağı üretiminin olduğunu ve bu sebeple zeytinyağı değirmenlerinin olduğunu görüyoruz.

O dönemde uygulanan hukuk ile günümüzdeki hukuk uygulamaları arasında da benzerlikler olduğunu görmekteyiz. Sayısı bugünkü kadar çok olmamakla birlikte boşanmaların mevcut olduğunu, boşanma sonucunda yoksulluk nafakasının o dönemde de ödendiğini, gaip olan kişilerin geride kalan mallarının korunması için kayyum atandığını, yine mirasla ilgili davalarda tarafların aralarında bugünkü gibi sulh olduklarını görüyoruz. Belgelerde erkeğin öldükten sonra kadına vereceği mehir bedeli yani “mihr-i müeccel” ile ilgili siciller bulunmaktadır. Sicili incelediğimizde o dönemde Edremit halkının etnik yapısı hakkında da bilgi sahibi oluyoruz. O dönemde Edremit’te yörüklerin, Kiptilerin, Çetmelerin yaşadığını görüyoruz. Sicilden o dönemde Edremit’e atanan yöneticiler hakkında da bilgi ediniyoruz. 45.1 nolu varakta kadı tayini, 60.4 nolu varakta mübaşir tayini, 51.2 nolu varakta mal müdiri tayini, 75.1 nolu varakta defterdar tayinlerini görüyoruz. Miladi 1711 tarihinde çıkması muhtemel Osmanlı-Rus savaşı ile ilgili olarak avarız akçesi tespiti yapılarak hanelere taksimi yapılmış ayrıca malzeme tedariki ile ilgili emr-i şerifler sicilde yer almıştır. Bunlara göre Edremit kazasından kereste, deve, güherçile temin edilmiştir. Yine o dönemde Edremit’te işlenen suç çeşitlerini bu sicil sayesinde öğrenebiliyoruz. Kayıtlara göre ipe boğularak öldürülme, tüfenkle öldürülme, yol kesme gibi çeşitli suç çeşitleri mevcuttur.

KAYNAKÇA

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Şer'iyye Sicilleri*, c.I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yay.,

İstanbul 1988.

AVCI, O., '*Kültür Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iye Sicillerinin Türk Milli*

Arşivciliğine Katılması', I. Milli Arşiv Şurası (20–21 Nisan 1998), Ankara 1998

BARDAKOĞLU, Ali; "*Osmanlı Hukukunun Şer'iliği Üzerine*" Osmanlı, C.6, Yeni

Türkiye Yayınları, Ankara 1999.

BAYINDIR, Abdülaziz, *İslam Mahkeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslami

İlimler Vakfı Yay., İstanbul 1986.

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat*, 13.b., Aydın Kitabevi

Yay., Ankara 1996.

GÖYÜNÇ, Nejat, "*Osmanlı Devletinde Taşra Teşkilatı*" Osmanlı C.6, Yeni Türkiye

Yayınları, Ankara 1999.

GÜNDOĞDU, Raşit, *Balıkesir Şer'iyye Sicili (Evail-i Cemaziyelevvel 1021-1025*

Safer 1027-4 Temmuz 1612 – 21 Şubat 1628), Yayınlanmamış Yüksek

Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1991.

GÜR A. Refik, *Osmanlı İmparatorluğunda Kadılık Müessesesi*, Yayınlanmamış

Doktora Tezi, İ.Ü.E.F, İstanbul 1971.

İLGÜREL, Mücteba, *Şer'iye Sicilleri Toplu Kataloğuna Doğru*, İ.Ü.E.F, Tarih Dergisi,

İstanbul 1975.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat, *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*, Kubbealtı

Neşriyat, İstanbul 1994.

ÖZTÜRK, Said, *Askeri Kasam'a Ait İstanbul Tereke Defterleri*, İstanbul 1995.

PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, c. III.

SAHİLLİOĞLU, Halil, *Kitabul Kadı ve Süfteciler*, Türkiye İktisat Tarihi Semineri,

Hacettepe Üniversitesi, Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul 1993.

- UZUNÇARŞILI, İ.Hakkı, *Osmanlı Devleti'nin İlimiye Teşkilatı*, Ankara 1984.
- ÜNLÜYOL, Aynur, *Şer'iyye Sicillerine Göre XVIII. asrın ilk yarısında Balıkesir (1700-1730)* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi S.B.E, Bursa 1995.
- YILMAZÇELİK, İbrahim, "*Şer'iye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülahazalar*" I. Milli Arşiv Şurası Ankara 1998.